

Vori: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Avah unhaok ku Yesoh Kristoh pivezene Dauda pivezene ki Ibrahim. ²Ibrahim imah irhe putu'u Ishaku, Ishaku imah reh putu'u Yakuvu, Yakuvu ireh putu'u Yahuda nang a kommini arumi. ³Yahuda imah ireh putu'u Farisa nan zera a wori nang ki Tamar, Farisa putu'u Hasruna, Hasruna putu'u Aram⁴Aram imah reh putu'u Amminadab, Amminadab putu'u Nashon, Nashon putu'u Salmon. ⁵Salmon imah reh putu'u Bo'aza a wori nanki Raham, Bo'aza putu'u Obida a work man ki Rut, Obida image reh putu'u Jesse. ⁶Jesse putu'u piwomoh Dauda, Dauda putu'u Suleimanu awori nan pinyowo'u uriyah⁷Suleimanu putu'u Rehoboam, Rehoboam Ireh putu'u Abijah, Abijah imah ireh putu'u Asa. ⁸Asa imah ireh putu'u Jehoshephat, putu'u Joram, Joram imah ireh kunaok kumi na Uziya imah cirahm.⁹Uziya imah ireh putu'u Hezekiya. ¹⁰Hezekiya imah ireh putu'u Manase, Manase putu'u Amon, Amon imah ireh putu'u Josiya. ¹¹Josiya imah ireh kunaok kumi na a Jekoniya nang a kommini arumi adhaor kami na amah pkwokso yhaon makanun Babila.¹²Alini kururu'u pkwokso oyyhaor ma kanun Babila, Jekoniya imah reh putu'u sheltiyel, Sheltiyel imah reh kunaok ku Zerubabel. ¹³Zerubabel imah reh putu'u Abiyud, Abiyud putu'u Eliyakim, Eliyakim putu'u Azor. ¹⁴Azor imah reh putu'u Zadok, Zadok putu'u Achim, Achim putu'u Eliyud.¹⁵Eliyud imah reh putu'u Eleazar, Eleazar putu'u mattan, Mattan imah reh putu'u Yakuvu. ¹⁶Yakuvu imah reh putu'u Isumu Pirumi'i Maryamu, turima ukin na amah reghe Yesoh, umi na aku Kande yhi awoh kristo. ¹⁷Asana ami nasang aseme nang Ibrahim maka rava Daudi, asana rikire ana ahas awore adhaor ka Dauda maka rava arhaor, kami na ama pwokso yhaon makanun Babila asan rikire ananhas aseme arhaor ku pwoksso ayhaor makanun Babila aka rava arhaor ka Kristoh asan rikiri ana has.¹⁸Urewu Yesoh Kristoh umah wuna kini muna, ki Maryamu, Ubuntu uma rim uwoh kin ka runga Isumu, an ro to ma mana, an zuwah kin, kin sitih awori amazir mavur. ¹⁹Pirumi, Isufu, piyhaor umatini imah jayi usuh uroh kin ugbwor an nyen moh yhaor. I zika a sugwuh kayi kujhao u nungwu kin.²⁰Ima rotu sin dinni a sugwu kayi a manang mani, maleka ma Titugwaki mamah civah nang yhi ama Mhaothaozhaonhao awoh " Isumu pivezenu Dauda, suh pokoro. ukhau, uzikanui Maryamu kin wan pinnyowupuh, awar kawo piya na ki sit yhi i wori nang Mazir Maviri. ²¹Ken rehyeh pivezene, penka kanddeh rizi ri awoh Yesoh, kan kang waska ayhaor akan ivang iyhaon²²Manang mami mama wane ken, asa avere mi na Kasirih ka' vereh تنهاoh ka annabi ama koroh, a koh, ²³" Tirkiri, karinni kan siti, a rehyeh khono, anka ku kangdeh rizayi rikan awoh ' Imanuwel akoh' Kasiri ka zomi nan a wurhi"²⁴Tsufin imah Zinta an marah, a rise kenna maleka ma vereh, a zika kin, kinwana pinyowo uyhi ²⁵Iyusuvu imah roto nomo nan ki Maryamu, kimanur ehyeh khono karumi kami, i kangdeh rizagyi ri kan awoh Yesoh

Chapter 2

¹Alinikami nang ama regghye Yesoh un Baitalami ku Yahudiya a adhaor ka Hiridus piwomoh, arong aa yu yao kon rerung an ruvah urshama akuwoh. ²Inusi piya na'a reghye powomuh Yahudawa? Te reyhe irerung kiya un gabas na ti ruvah a rise yhi u siyada. ³Adhaor piwomoh Hiridus ima pokoro, ken kasuwuh kana wantayhi yi nang a yaor Urshalima na sang. ⁴Hiridus i konsozoh areveh ugwakazi nanag a nyakarani ayaor a rivih yaon iki nang ankareghye piyuwaska? ⁵"An mighha yi awoh, " un ?Baitalami ku Yahudiya, kenna annabi eh nyakara, ⁶"Pighhi Baitalami, ku roh ku Yahudiya, a zang pighhyi piprun dun-dun a tiwomoh tu Yahudiya, nang piyhi na piwomoh en chira, pivi'ahni a yaor a nang Israila". ⁷Hiridus i kangdeh ayhu yao kumi utuwu arivi yaon adhaor kami na kirerung kimi kima chira. ⁸I tuma yhaon un Baitalami, awoh, "Janini aka kitara a rigyi kono kami, na en zuwa kan, in gurum nang masara mami, sa minina kanam, aka rise kan usujada"⁹Ama ruruh poskeh vereh powomoh, an yellu jara- yoeh, kirerung kimi ne ama regghye un gabas kin zongoro yoehn maka ravah tek na kima yezene a zunuri a teghye me na konoh kami karim. ¹⁰Ama reyhe rerung kimi, a reneh suwovok nagbing"¹¹An nighe urarah kumi a reyhe kono kami nang ki Maryamu, muna. An tutu a rise kan u sujada. An wono na voehkit a rukse yhi u zinariya, lubban nang mur. ¹²Kasiri kama nakane yaon a ma motozono an su guru yaon nang Hiridus, an guru yaon unrho ku yaon tu rong urina. ¹³Ama chira jara yoehn, malaika matitugwaki man ruva nang Isuvu a ma motogono a woh, "Cho, zika kono kami nang muna asumini un masar. Araka zomi noehri maka ravh doehr kami na mang migghha vu awarkuwah Hiridus enka rigyi konoh ka i i wun kan". ¹⁴A tuk kami tsivu cho a zika kono kami nang muna a jara yi un masar. ¹⁵I raka zomi inhoru maka rava doehr kami na hiridus ima koeh. Manang mami mama korone i kusu na Titugwaki imah vereh teh nao ka annabi "aun Masar nama kangdeh kono kanang". ¹⁶Anre Hiridus, ima regghye woh ayu yoeh kuma ama choengoeh yi, i na zeh sugwhu na gbwing. i tuma anka wunza nono na rumi na sang un Baitalami nang maro mahi ma pitizim nami na ravi tiwa tivah nang nami na-zaku rayi aseme adhaor kami na ima pokoro nang a yu yao kumi. ¹⁷Ama korone ikusu nang annabi Irimiya eh vereh ¹⁸"Ama pokoro rigyhi un Rama, kasao nang kasuwuh kasir na gbwing, ki rahila kin seri mayizi a war ka nonoha kin, kin vono kin uwoh nome kin a sugwhu, a war ku woh na roti nan. ¹⁹Adhaor na Hiridus imah khao, malaika matitugwaki cirah nan Isuvu a ma motozono un masar awoh, ²⁰"Cho zika kono kami nang manu, a Jaravu a mayinji muh Israila, ava asin rigyi uvoh ku konoh kami ama kizi". ²¹Isuvu cho, a jika kono kami nang muna, a ruva mayinzi mi Isra'ila. ²²Imma pokoro woh, Arkaliyus i seri tiwomoh un Yahudiya u tami ku putu Haridus, i pkom ukaou ukana a tek kami. Kasiri kama mi'ahyhi i jarayhi a mayinzi mu Galili, ²³a raka zomi urho kumi nang aku kagha awoh unazarat Manag mami mama korone ikusu na ama vereh te nao ke annabawa, awoh anka kangdeh yi awoh Banazarat.

Chapter 3

¹Ana tuk ami Yuhana piyu baptisma ima ruva sin waghha a rimi ku Yahudaya akoh, ²" in tub, tiwomoh ti zo tire piti" ³Kini na annabi Ishaya ima vere, awoh " Rinnyii ri piya isin kanghha a rimi, naosa nie rinah o Siri, yezeneni tirindina yikan na wass." ⁴Yuhona imari makusiu ma ti gburr tu rokomi nang ti varvi tu kproa a ma reghhye mayi. Mariniru mayi mandoh mamarung nang matu ma rimi.ayu urshatima, nang u Yahudiya, na aya zongi a maroh manui ma tengeni u mana ku urdun an chira aka zuwa yi. ⁶I yelli yoehn u baptisma umane ku urdun, an sin missi vang i yoehn. ⁷Ima reghhye a Fazisiyawa nang a sadukiyawa adun an sin rupsa nan yi i yelli yoehn u baptima, i migghha yeohn awoh, " A yini nonom yogghho iti mum ti yitin, wane migghi ni in sum uvoh kuykun kumi kon ruvah? ⁸Yelle ni manang mani man sa uwoh imma sereh sin. ⁹Sunu zika ana sugwhu na yin akoh, " Tiri Ibrahim tita kwuri." Minin sin misini swoh Kasiri kan susku chone nono ana kbwang ara, aro, Ibrahim!Ko na kini ama rene noeh ki rama u noehk ku na tih katih kami ka vonkan u risse isumuru an ponggho kan a toehngoehnun rah." ¹¹"In sainu baptisma nang manimasir u sere ko Siri. Piyehn ruvah tini kanang i pirim u surah, in roto ma hama zika raka yi. Yi anka rissem u baptisma nang mazirma Siri nang uroh. ¹²Kuchimbu kun reh na chan nayi, kumi na enka napsa vahn kan vurka amu konsozu seh ama ming. Enka pokso mafonkorongnan urah umi o ku rimunuwu ni." ¹³Yesoh i ruvin Galili u mana ju urdun asa Yuhana i yu baptisma. ¹⁴Yuhana i woh i vono yi, a woh," in sunu woh pigghyi pi yellim u baptisma, na pi ruvah nang mimi? ¹⁵Yesoh i maneh, awoh " Rume nakini, kurin u woh ti korene ko yen itip." Yuhana inu rume yi. ¹⁶Ama yelli u baptisma, Yesi ma chira aanimasir, Izoh Siri in wontoh. I reghhe u mazirma man sin tozzonoh ne kapuktu a nang zomun yi. ¹⁷Ring yii din chira wori zo Siri awoh, "Kono kanang kami na in suni kan ka, in pok u rentu kan."

Chapter 4

¹Mazir ma Siri man kokoza Yesoh ma kana rimi, pisifu ike gbweke yi. ²Ima iisse yira kan akata kure nass nang atuk akre nass, Igbwom imma zuna yi. ³Pi gbwekeni iruva awoh nang yi, "Inna pire kono ka Siri, vereh na kpwan ara an wan mafoeworiii" ⁴Yesoh mane yi awoh, "ama nyakara, 'Piyoehr enka zaku voh nang kikusu ke ri na zik, nang ko arike vereh mi achira noeh ka Siri na enka vuh." ⁵Pisifu i zikayi in ung uroh a Jaggha a tek ka piru takaru a masughha m,u haikahi, ⁶awoh nang yi, "Inne pire kono ka siri, toehngoene riti ripu a Joejss, ama nyatara "kanka rene malaiku makau man chaure vu" man gura zoepkwoeh vu a na chen na yoehn, asa pi kasu gbokkoh vina rikpwang." ⁷Yesoh woh nang yi, "Ama gura nyakara, 'p-en zaku gbweke pikarma Kasiri" ⁸Pisifu i gura zika yi a tek ka takari a sah yi tiwomo tu rikuya nang marentu ma tin. ⁹Twoh nang yi, "Ko yen man rovuh, inna pe tutu a yelli mu sujada." ¹⁰Yesoh imigghayi awoh, "chovi nakini, shaitan! ama nyakara, 'pen yelhi pikarma Kasiri u sujada, kan na penyelhe kanm urereh na zik. ¹¹Pisifu inu Jareyi a Jooel yin mim, malaiku ma Siri man ruvah yelli yu sujada. ¹²Yesoh mo pokoro woh ama puru Yuhana, i tille a nanghwu Galili. ¹³I Joeh u Nazorath a kara zomi un kafar Nahum, ku piti nang kuteku ku Galili, a piti mayinze ma Zebulun nang Naphtali. ¹⁴Ivizi ima wana ken asa an karone vere na annabi Ishaya ima vere, ¹⁵Mayriji mu Zebulun nang mayinji mu Naphtali, a pitun teku urapku urdua, Galili kuroh ko ya panah! ¹⁶Ayoehr a jomi a marini, ama regghyen pezeh mu gbwaki, nang ayu zonzi a tegghye, utongdong ku koeh, ampezeh muma ruva yoeh. ¹⁷Aseme doehr kami, Yesoh semu waghha a kuwoh, "tubani tiwomoh te Siri tira pitu." ¹⁸Ima sin Jara ma pitun teku ku Galili, i regghye a kommine vah, siman na ku kandeh woh Bitrus, nang Andrawus kommina, an sin toehngozehe ti taru, amare a pusuni sani. ¹⁹Yesoh woh nang yoehn, "Ruvani, a dorkorom, man renini in wan a pisune yoehr." ²⁰Adoehr kami an jhoeh u ti tarutimi a dorkoro yi. ²¹Yesoh ma jao itegghyemi asin Jara, i regghye Yakuvu kono ka Zabadi, nang Yuhana kommina. ama ri nung u wassah ku manimasir. Ama ru wassah nang putu Zabdi asing napsa ti taru ti yoehn. I kangdeh yoehn. ²²Adoehr kami an Joeh u wassah kumi nang putu yoehn a dorkoro yii. ²³Yesoh jara nang yaor nas ko iki un Galili, asin misseh inung tiwono te Siri, asin ghharhaze ke tiriku wonuh nang ti wontonoh ama yoehr ami. ²⁴Masara mayi mang Jara ka ravun syria nasang, a yoehr ami an yendejel ayah sin gbwanana, ko ti riki tiwontonoh nang i pivih, aya reh sifu, ayi tikziri nang a gun. Yesi ghharhane yoehn. ²⁵Ayoehr adun an dorkoro yi a worun Galili, nang Dikafohs, nang urshalima, nang mayinzi mu Yahudiya, maka rava u rapku urdun.

Chapter 5

¹Yesoh ma regghye yoehr ami, ijara yi izoh upana aka zomo, almajirai ayi an ruva nang yi. ²I wono noeh kayi a misseh yoehn, akuwoh. ³An zikine ayuwam u amazir yoehn na anka roh tiwomo ti zoh. ⁴An zikine ya soehh, anka nome yoehn na sugwhu. ⁵An zikine a yu ventitih anka yelln gadu urikanya. ⁶An zikine ya ku gbomono a seru se-rr ku rina umpezeh, an ro yoehn risiti. ⁷An zikine aya ku kana, anka kana yoehn. ⁸An zikune ya sugwhu ka vur, anka reghhe Siri. ⁹An zikune ya ku napsa manang, an kanggha yoen awoh nono na Siri. ¹⁰An ziknie ya seri vurah, agura seri ko arike vereh ayiehni i chotti un yin a war kanang. ¹¹Indeh aya riki adoehr na ayoe, asin suri ni asin duksini vurah, agura seri ko aruke vereh ayiehni i chotti un yin a war kanang. ¹²Yelle ni rihoehroe a rentene, ku lada kuyin ku gbwaki i zoh Siri kenna ayoehr ama rukseh annabawa ama ruva zon i vurah. ¹³In deh kutasina ku rikuya. Inna kutasina ko wure urentu ku, ini na anka gura napsa kun? konka Zaka rentuwo an ren kun in ko yen sai an nekere kun a tuksanam a na toektin na na vinah. ¹⁴Inreh ampegeh ma rikuya. Kuroh kumi na a sugghaa ma Yakaru koku wukunuwo kun.

¹⁶Joeh nu rah unyin un bangara an peze mu bangara an nyen mo yoehr sa anrek utuma urip uyin a changgha tiu uyin umi ri zoh aroyii tiwmomo. ¹⁷Su nu zika na sughwu na yin awoh minin ku ruva in yitiri avah a maleh nang anabawwa. A zang nku ruva in yirki, inku ruva sa manang mang kor. ¹⁸Rivim na nisin misini awoh izoh nang kurikiya anka rarrah, kikusu ki chini a navah a mateh masiri an zaku rarrah, ko marike manang manku koro. ¹⁹Kowane gbekbkwe ma chini a miatoh a gura miseh rong an yelli ken anka kandeh yi awoh kichunu a tiwomoh te Siri piye dorkoro mateh mami nasang a gura miseh tin anka kandeh yi awoh kigbwaki a tiwomoh te Siri. ²⁰In sin misini koh, anang ayin arip sai anku voeroeh o yaku nyakara nang a Farisiyawa, ba kenna in naka ninghe tiwomo ti zoh. ²¹Im ma pokoroh ama vere nan yeohn a dochr ka titi, 'In kasu ku wuna piyere eh wuna pirong i ri nung a mateh.' ²²Mini in sin misini ko wan isin nazeh sughwu nang kommina eh ninghhe mateh: piye mighha kommina, 'pire piyoehr u wam!' en yezene sereh mateh awoi nang aya cirvui ; piye woh, ' pigghi kubana!' eh ninghhe mateh mu jrah o Siri. ²³Ma ku gura woh, inna pirama ka roh iramgwa a ripig a yegheteke woh konau ka sere mima nang puh, ²⁴Joeh ikusu na pe yendeh a tek ka ripik rimi, a jaravu zongoro ka napsena nang konau, anu guru a roh ikusu na pe yendeh. Rumeni vah nan piya i rama Jaggha vuh a tek ka mateh in rotun rina, na pi roto reneken enka irovuh nang ku dogani, an toengoenevuh u roenghoe ku rereh. ²⁶Rivim na insin misiin, pen zaku chira sai pi beh ikusu ki wuri ki chini in korghhi mina i dorkonivuh. Imma pokoro kenna ama vere, 'su mosoh nang pinyoghhu pirong! ²⁸Mini nisin misini awoh piye tirkiri pinyoghho a tirku ku nomo nang yi ima mohsoh nang yi a sughwu kayi. ²⁹Nna rigghhizi ripu ruroehhm ren renevu pi rupkwuruwoh, virkane rin a marangamia ku piru rip u woh pi viz a gbwakarak keroeh ka ripum ripuh nang ku woh an toehngoehne ripum ripuh na sang a ritoektin du rah o Siri. ³⁰Nna kachara kuroehm kapu kan rene vu pi rupkwuruwoh, cheske kan anekere marangani. Ku piru rip uwoh pi viz a gbwakarak karoeh ka ripum ripuh, nasang a ritoektin du rah o Siri. ³¹Ama vere woh, 'piye viskine yi. ³²Mimi makoh piye viskine pinnyowuyi, sai in na reh a warke marik mu ringwoh rumi uyah, ima reneyi i wana piyu ringwoh rumi yah. Piya na ah yira yi ehwana piya isin mosozeh nang annyowu yah. ³³Imma gura pokoro kanna ama vere chettimi, 'su Siri masiri mi chotti, zika ma Siri mapu nang Kasiri. ³⁴Mimi makoh, sunu ku siri, ko nang izoh Siri areh katek ka zom ka tiwomoh te Siri, ³⁵boh koh kurikuyah, areh katek ku tarkara navina na yi; boh koh ku urshalima, areh luroh ku piwomu gbwaki. ³⁶Su Siri nang riti ripu , penka suska vuh u soeskoeh u tih kuvok kun wan Kusiri. ³⁷Joeh ne vere yin an wan, 'yi kuyin kun wan yi, marumem mayin kun wan marumen !. ki kusu ke pirka kini ki wori pisifu. ³⁸Imma pokoro an woh, 'Rigghyizi a warkke rigghyizi, piyini awarke piyini'. ³⁹Mimi makoh, sunu vonini piyu voh ku pisifu. Piyeh ranggha vuh u wau ku roehn kurve u manzu kumi a royi. ⁴⁰Piyi rusu ikanu rarrah ku mateh nang puh i vor u rigghha kupuh, mana u godoh pupu a royi. ⁴¹Piye murah vuh Jaru marangazang machini Jaravu nang yi marangazang ma piri ken so tivah. ⁴²Roh piye tanzana vuh, su kurveh tiri nang piyi rusu seri kusu nang pu ika guddu vu. ⁴³Imma pokoro a woh, 'pi suh Jango zontokoh avonovu piyu voh kuyikun. ⁴⁴Mimi makoh, enka suni ayu roh ku yikun, yelle ni aya sin ruksini vurah adu'a . ⁴⁵Asa in wan nohnoh na putu yin umi ri zoh. Yi eh ku rene annyi mun chira a war ka yu tuma o sifu nang a yu tuma urip, a tuma uruh nang a ya rivim nan ya zaku seri manang marivim. ⁴⁶Inna in suni a ya sunini, yennah enka zuwa? Aya sin seseh gandu kuku zaku yelli ken? ⁴⁷Inna peku sumaze a konauwi na zik, yennah pi seri ki piri ke manzu? ko aya ma rini kuku zaku yelli ken? ⁴⁸In ka yoeh, yezene ni na wass, kenna Kasiri kari na wass.

Chapter 6

¹ Dorkororoni na saongn, a suku rise anang ayinin avur anyhen moh yaor asa an rek in nanka zaku seru lada nang tiu uyhin umi uri izoh. ² Na pirama pari rangwa, ka su perve u tatung Ayha Zahmatini aku ries inung u rarah ko tanzu ko siri nang tirindinah, sa ayaor anka changa yoehn. Rivin na ma mi'ahni, ama sere lada kuyaon. ³ Inria in rama pazzen kusu, su rume kachara kugiri kan yao'aoteh ikusu na kuraom ka seri, ⁴asa ki kusu na piramo pareh ba piyi nyne. Tiu uyin uini inyhen ko yhen i wukuni en rho ayhini u lada. ⁵Inna in siri tanzana siri, sunu wana ne ayha zamatini aku rusu uwoh an yezezeneh a tanzana siri u rarah ko tanzu ko siri nang ti ridndina ayaor anka nyhen yaon. Rivin na ma mighini ama seru lada kuyoan. ⁶Inna nang a yhini rama tanzana Asiri nigheni inung ama wohh. A wurah toghhorong, a tanzana Tiu uyin umi nyen ko yen amawukuniun Tiu uyhin umi iyhen a mawukuni i roh yi nu Lada. ⁷Nna in sin tanzana siri, sunu ku girke manang kennah uai'ummai aku seri an nyen akoh katanzu kayoehn kanka serene a warka ka vereh yaon. ⁸Sunu wana ne yoan, tiu uyin iyao manang tun in raotao ma rivr Yi. ⁹kini na en kaku tanzana Siri ' Tita umi itih zoh, Rizagghyi ripu rinvrkunuwoh ¹⁰Tiwomoh tipu tin ruv ki kusu na pirusuh an rise kin urikuyah kena a seri izoh siri ¹¹Rohyiri mariniru mu keru. ¹²Guziri ivang iwuri, kenna teku wunnu ivang eh yah areniri. ¹³Su Joeh yirim tin nighe u gbwe ku nu, chiddirih a na chan na pisfu. Nang puh tiwomoh, usuru nang uchangghhu uri, mun wan ken'. ¹⁴Nna pe wunni vang eh yaor ami a nazez vuh, Tiu uni Iri zoh ehn wunni puh. ¹⁵Nna ehn ku zaku wunni vang iyaon, Tiu uyin ehna Zaku gusku ivang iyhin. ¹⁶Nna in sers yiraken, suni nazen nyen kenna muyoehn asa a yoehr an nyegghetez woh a sere yiraken, Rivin na nsin misini, ama suru lada ku yoehn ¹⁷Ayini, inna in rama yelle yiraken, im munzaze ritih a guzoh nyen, ¹⁸sa arong ansu yeggheteke woh on sere yiraken, piyen ka yoeh nazik ireh Tiu uyin nmi Eh ku nyen ikusu ki wukuni; Yi Tiu uyin umi Eh ku nyen ama wukuni En ka beh yini. ¹⁹Sunu yelle taraka urikuya, a tek na aviku nang tivohzoh anka nazez, atagwuh anka ninghhe a tuksu. ²⁰Utami, yelle ni a taraka kayin izoh siri, a tek naaviku nang tivohzoh anka nazez yoehn u tuksu. ²¹Katek na ka taraka kapu ka tari kategghe mi na kasughhu kapu karim. ²²Rigghhizi rirez ampezez mu ripum inna rigghhizi ri rip, ripum nasang rin nang koroh nang urah. ²³Inna rigghhizi ri yirin, ripum riphu dinnang koroh nang marini. Inna ampezez mumi na piri mureh marini, migghha mu gbwaku marini mapuh! ²⁴Ba piyen rerenez a yu rahrah avah, ko i vonoh yi uroeh a sunu mamzu mi, enka roh riti nang uroeh a yakasa pi mangu. Penka zaku rerenez siri nana tikerma. ²⁵Tirikirini anki noehn mu vunuh. Mo ku vizza mun, a zaku bubah, azaku ku konsozoh naming, Tiu uyin izoh isin dukseh mun iksus ke rih. in ku zaku pri ankinoehn mumi? ²⁶Wammi unchikuyin a warka Zoehboehtoeh enka pire na chini a na tuk ayi? ²⁷Yene rene in sin Zoehboehtoeh a war ka makusu? Tirikirim isumru a ma kutu, kenna isin kunzah. Eh ku tumzanini, a zuku nugghha makusu. ²⁸In sin misini, ko solomon a ti karma tiyi ima rotoz reseh makusu ne isumuri mi. ²⁹Inna Kasiri kama rene ugi makusu kini, umi oku rim ukeru ansin chira an chuwwunuh ni a renun rah, ini na Enka pirku renini makusu, a yini ayu bangaskiya uchini? ³⁰Sunu ku Zoehboehtoeh akuwoh, 'Yenna ten roeh'? Yenna ten sezez bokkoh 'Yenna ten rene'? ³¹Ayapannah aku ringhhe muzen kusu mumi, Tiu uyin Izoh I yoeh in suni mun. ³²Ringghini a zon tiwomoh tikan nang uvur ukan, ko yen anka roh yini. ³³Suny yelle zoehboehtoeh a warku pkwe, upkwe un yelle zoehboehtoeh a warka rin. Ko karike tuk kari utirah umani kan mim.

Chapter 7

¹Su tehmene, sa ankasu temenini. ²Mateh mami na en tehmene rong, man na an tehmenini, ksep ku runtuzze kimi na pe runtuzem, kinna anka runtuzeh vuwum. ³Yene rene pi titkini patta ki chini kimi kireh riyizi ri konau, kureh rigghhizi ripu? ⁴Ini na penka migghha konauwi, 'Sa in chuwune ipatta kimi kire riyizi ripu,' Gou gumti ariyizi ripu? ⁵Pigghi piyayivuh! Zongoro chuwone ugumti kumi kureh rigghhizi ripuh, asa pi rek narivah anu chuwunu patta kumi kureh rigghhizi rikonau. ⁶Sunu roh asang ikusu kivur, sume toehngoehne loehdi u lu'lu'u. An ka tuksanam nang navinah, a kurvuwoh a jirarimi am patta mu chmchizini. ⁷Rivini, an roh yini, ringhhyini in nanka zugwhha, challeni, anka wonini. ⁸Ko wan eh rivi, en sereh, ko wan eh ringhhyi, en zugwhha, piye challe, anka wono yi. ⁹Wan u chikuyin, inna kono kayi ka riviya u foehwori, i roh kan rikpwang? ¹⁰Boko inna ka rivi pisani, i roh kan piyyoehgwhho? ¹¹A yini aya manang mayiman in yoeh u roh nono nayin i kusu kirip, ini na innyen Tiu uyin izoh Enka zaku pirikini uroh an kusu murip nang piye tanzana yi? ¹²Ko yen na piusu a yoehr an risevuh, rene yaon ken unapuh, kun kireh mateh ma annabawa. ¹³Ningghheni a togwhhorong ka nyis katogwhhoron ka poehndoeuri urina umih un paondaori umi oku Jagghha a tek ku khao ayhaor agbwaki a dhaorkaoni urinumih. ¹⁴Katogwhhorong ka nnyiis urina umi un wõn unoh ku Jagghha tek kuvoh, ayaor achini anka zuwuni. ¹⁵In koeh yoeh annabawi caatti a ku ruva ama ukwa mama gam, a rivim andeh a nyom-nyom a nyaki. ¹⁶Ti sumuru iyaon in nanka yegghhete yoehn. ku ku kpwezech malemu a natih na massap boko marõss a wore ma dankarum? ¹⁷Ken na ivizi ri, ko karike tih karip kaku chidda isumuru irip, katih kayi kan kaku roh isumuru iyini. ¹⁸Katih karip ka ku roh kan Isumuri Irip. ¹⁹Ko karike tih kami ka vonokan u roh Isumuri rip aku pengghhe kan a taongaonun rah. ²⁰Innanka yegghheteke yoehn a wark, sumuri yoehn. ²¹Azan kowan umi eh ku kangdem a woh, ' pikarma, pikarma,' enka ninghhhe tiwomoh ti zoh, ared aya siri manang mami na tita nmi ri zoh isuni nazik. ²²A yoehr agbwakane anka woh nang mini a tuk-kami, 'pikarma, pikarmi, ku zang awuri tima yellu anabchi a rizagghhi ripu, a rizagghhi ripu ti chugwhhuze sifu, a rizagghhi ripu ti guva yello nang a gdwaki? ²³Manka mane yoehn u nnyen ko yoehr. In Zaku tabanu yegghhetekini 'Janini a Joeh tek kanang, ayini aya manang mayiman!'" ²⁴Ko wan eh pokoro a yelle vere nang en wane ne pipmba nmi a sugghha urarah izoh rekpwang. ²⁵Uruh un toroh, kujah kun duvah rigimane rin cho a challu rarah kumi, kun zaku rigghhyi, a war ku woh ama sugghhe kun a ripkwang. ²⁶Ko wan eh pokoro a vonoyi u yelle vere nang i sugghhu bana kumi ko sugghha urarah izoh isan. ²⁷Uruh un tor, kujah kun ruva rijimana rin cho a challu rarah kumi, kun nighe a wanta na sang. ²⁸Ama ruva adhaor kami ne Yesoh imah ruru vere rah, nasuwuh na yaor nan chitta a warku missemuyi. ²⁹I misseh yoehn nang usuni yaor an zang kenna a nyakarani aku missle.

Chapter 8

¹Adaor kami Yesoh ma toro awori pana ayaor an dorkori yhi. ²Pigbwanura iruva nang yhi a tutu awoh, "Pikarma, inne pe zika suggwhhu kapu, pen guzum in vurka." ³Yesoh caonkaoa cara a rike yhi awoh, "ma zika suggwhhu kanang, vurka." zha ku nazah ko doahr ivurka tigbwanura tiyhi. ⁴Yesoh ivere nang yhi awoh, "regghhe su ki migghha pirong, jaravu un rinu puh aka sah riti ripu nang ku firist a pare kusu mumi na Musa ima vere sa munku yaozeneh yaon." ⁵Yesoh ma nigghhun kafarnahum, pirong u ya gwakiun soja iruvah nang yi a rivin yhi. ⁶Awoh, "pikarma, pিরerunang inon urara pigun ari nung inpivi u wonu. ⁷Yesoh woh nang yhi, "man ruvah ghharhane yhi." ⁸Ki soja kimi kin mane woh, "Pikarma, in roto hamu woh pi ninghe a masoroh manang, vere ne zik, pিরeru nag en ghargghha. ⁹Minu nam inre piyaor pitumzanani utiwomo, inri an soja mu seru tuma nang mini. Maku mighha kirao, "jaravu," ijarayi, a muggi pi manzu "ruva, iruva, nang pিরeru nang. Rene kini," irene." ¹⁰Yesoh ma pokorokon a yellu dinni, a migghha ya dorkoni yhi, "rivim na insin misini, in roto ma zuwa piyi muzu bangaskiya uru, in Isra'ila. ¹¹Ma migghhi ni, agbwakana, an ruvah awori 'gabasa' nang u 'yamma', a zomoh tek ka ka ri nang Ibrahim, Ishaku, nang Yakubu a timowo tizoh. ¹²Nono na timowo an vullaze yao uyha amazini, atuk ne anka yelle sao nanku kaze ki yini." ¹³Yesoh woh nang ki soja kimi, "jaravi! ken na pe roh ugaskiya, mun wan ken nan pu." pিরeru mi ima tu ghharha daor kami. ¹⁴Yesoh ma ruvah ninghe u rara ku Biturus, i reghye piyasku Biturus inon azaku ghharah ripun rimma piyi. ¹⁵Yesoh rike cara yi, upiu uri pun dimi din jao yim mim. Ico a tumzanah yhi. ¹⁶Morong mama wana ayaor an yende Yesoh a ya sifu. I cizaza sifu nang a vere yhi, a ghharhaze gwana nasang. ¹⁷Kenne ama kaodoa avere mi nang Ishaya annabi ima vere, awoh, "yi a ritih riya ima zika tiwontonoh nang tigbane tiwuri." ¹⁸Yesoh ma reghye ugwako yaor ami a ri nang yi. Iroh a veru woh an rapkwa un manzu rapkwu teku ku Galili. ¹⁹Pirong unyankarani iruva nang yhi awoh, "pi misseni, men dorkoro vuh ko iki na pen kanam." ²⁰Yesu woh nang yhi, "Anyom nyom mu ruzze nunga mun, anki naon mizoh mun deh rarah mun, kono ka piyaor kazakan a teh ku tarkare ritim." ²¹Pimanzu ana ya dorkoni yhi iwoh, "Pikarma jao mim in zongoro ka kaveh titih", ²²Yesoh woh nang yhi, "dorkorom, jao a kiniru anka kavseh makinin nu." ²³Yesoh ma ninghwun jirgi, aya na isin mise yaon an dorkoro ninghe, ²⁴Uzunu! u nyaku un cho u teku kumi, ti ti maoehnimasir tin wuru jirgi kumi. Yesoh ma non ammarah. ²⁵Aya na isin musseh yaon an duvahnang yhi a zime yhi, awoh, cho ghaskiri, Pikarma; tira pitu kizi!" ²⁶Yesoh woh nang yaon, "yene rene in pokoro khaou, ayini ayu bangaskiya ucini?" Inu cho a ynakanun vunuh mi nang moahni mu teku kumi. Tatekkan wana ma dirimm. ²⁷A yaor ami an yellu mamaki awoh, "wanu uzu piya inuru nang uvunu nang ku teku a dorkorikusu ne eh vere?" ²⁸Yesoh ma ruva u rapkwu mi aka ravah mayini ma Garasinawa, a yaor avah, aya sifu an zuwa yhi. Ama wori tek ka ma asin nya nghhatan, ayaor an suska yaon ujara turinumi. ²⁹An zoakpkwu rin ngyyii awoh, "Ti kuri maoni nang puh kono ka Siri? Piku ruva pi reniri vurah kadaor kan roto wana?" ³⁰Adaor kamin aloehdi an sin rigghhana, a zaku rangani nang yaon, ³¹Asifu mi an tanzana Yesoh awoh, "na pe chiddiri, murkariri nung ane loehdi ari." ³²Yesoh woh nang yaon, "janini." Asifomi an cira aka nighe na loehdi mi, nasang koni an suma ka riksi nung uteku a kizi nung a maoni masir. ³³Aya ma sung rigghha loehde mi an suma ajara yaon uroh aka miseh manang mami ma wana nang aya sifo mi. ³⁴Ayaor uroh kumi nasang an cira anka zuk Yesoh. Ama reghye yi, a tanzana yhi, ijao mayinzi ma yaon.

Chapter 9

¹Yesoh imah ninghe uwasa, a rapkpkwa, a ruvu rho ku yhi. ²An yendeh yi pigbwanu mi na ripum rima khao yhi i nohn uyah. I regghye u bangaskiya u yhoan, Yesoh iwoh upigbwanu mi, pivezen rene suggwhho vok. Amah guzu inang i puh. ³Arong inung ana nyakarani an verghhuru woh ana tih, yhaon i woh, " Ivang idung na piyhaor uru iseri." ⁴Yesoh imah yhao i kusu kisin jara ana suggwhhu na yhaon i woh, " Yene rer in sin dinni ikusi kiyikin ane suggwhhu na yin! ⁵Vanghwu an vere woh, " ama guzu ivang i puh', Van an vere woh, ' cho a jara?' ⁶Asa in ka yoeh awoh kono ka piyhaor kari usuru urikuya ku guzu ivang,....." I woh upigbwanu mi, " cho, zika uya kupuh, a zagghhavu urara." ⁷Piyami cho a jara yhi urarah. ⁸ayhaoh ama regghhye ken, a riseh amina a roh Asiri tiwomoh, ken na ka roh yhaor umuzu suru uruna. ⁹Yesoh isin vhaozzhaonhao eh a won tegghye mi i rehghhye piya na ku kamdeh awoh Matta, i zoni agabzu ku sesse agandu. I woh nang yhi " Dorkorohm" I cho a dorkoroyi. ¹⁰Yesoh imah zomi asin rhao maziniru urarah a ya aku sesse agandu nang ayah ivang an ruvah rhao nan yhi nang agbwekseni ayi. ¹¹A farisawa amah regghhye ken, an vere nang agbwekseni ayi aeon, " yene rene pimisseni uyin i sin rhao nang a sesseni agandu nanag aya ivang?" ¹²Yesoh imah pokoro ken, i woh, " Ayhao ami aghhar ripum a suni yhaon, piya uwan, agbwana a suni yhi. ¹³Yhaoghaotekeni a Nang ami,' mini, ririlliporo na nrusu an zang uhadaya.' Nrotoh ruvah nkangh a yah vur an tuba ankure aya ivang. ¹⁴A gbwekseni a yuhanna an ruvah nang yhi awoh, " yene rene a wurhi nang a farisawa tehkutuzu ariseh uyiraken, a gbwekseni apuh anku zaku riseh uyiraken? ¹⁵Yesoh iwoh nang yhao, " Aya kana irunga kumah ka magghyi ipivih, piyi runga roti Nang yhaon, annu riseh uyiraken. ¹⁶Zah piya enka zikaufu kupass a renezoa makusu ma wuss. katek amah dirkard kanka jita a Jhao makusu mami, u jitanu upiri uzoni on ka wanahm. ¹⁷A yhaor a ku zaku rene mani ma nyaki isokorok kupkwa ku wuss. Nna i riseh ken, kupkwa kumi kun nang satah, mani mami manngng nekteh, kisokorok kimi kin wantah. Utamih, a ku rene mani mapass isokorok kupkwa kupass, nasang kuman manka zaku winta." ¹⁸Yesoh imah rotu seri avere mi, pirong uya gbwaki i ruvah nang yhi a tutuh I woh, " Pirinni unang ima khao kin kini, ruvah a tarkara carah ukan, kan ghargha." ¹⁹Yesoh ichoh a dorkoro yhi, agbwekseni ayi an dorkoro una yhaon. ²⁰Pirong u nyoghwhoh umi sin ciizazah a manyo, tiwah a kireh-ativa i ruvah ka Yesoh a rike irepsekeh urigghha ku yhi. ²¹Ima mughgha riti nyi awoh, " Nna ma susku rike maksu ma yhi man ka gharggha." ²²Yesoh ikurvowo a regghye yhi awoh, " Pirinni, zika usuru; Ubangaskiya upuh uma ghargghane vuh." A dhaor kami pinyowo umi ima gharggha. ²³Yesoh imah nan ninghhe urarah ku piya gbwaki umi, i regghye a yhi seruwa nang a yhaor an seri riyoghghoh rhi gbwaki. ²⁴Iwoh, " chonini ina kini, karinni kami ka rotoho ma khao, kan ku nohn ammarah." ²⁵amah chidda ayhaor ami u yah, I ninghhe urhaonghao kumi a Zhaobgbwo kan ana cara, karinni kami kan choh. ²⁶Manang mami mang ninghhe mung a mayirizi mami nasang. ²⁷Yesoh imah vhaorhao ma Jarayi a wori a tehghhemi, arumohavah an dorkoro yhi ansi kanggha a rinyii rigbwaki, akuwo, " Pokoro a ririlli povoh rhi wurhi, pivezene 'u Dauda!" ²⁸Yesoh imah nang ninghhe urarah kumi, arumuh ami an ruvah nang yhi Yesoh iwoh uyhaon, " Immah rume woh man ka suska uroh yhi ni ikusu na insin tanzanahm? An woh nang yhi, " yii, Titugbwaki!" ²⁹Yesoh irike ayizi ayhaon, awoh, " mun wanini ken kenna Ubangaskiya uyin uri," ³⁰Ayizi yhaon an wontoh. Yesoh ivereh a rinyii rhi nirghhani awoh, " Suhun ihaom pirong i yhaoghaoteke anang arah." ³²A yhaor avah ami amah sin Jasseh yhaon, An yende yhi urakara kumi kurih tisifu. ³³Adhaor kami mah mah duidde Aviku, ku rakara kumi kun vereh. A yhaor amah riseh amina awoh. " Aroto nana ureghghyi imuzu imanang mana a maginzi muh Isra'ila." ³⁴A Farisiyawa anku woh, " nang piwomoh oviku na isin chizaza aviku." ³⁵Yesoh imah Jarah a marho ma gbwakazi nang ma chinchizini. Ima sin misseh inung a majami'a, asing waghha a masara matiowomoh teh siri, a kan ghargghahazeh kotiriki tiwontohnoh nang uwonu. ³⁶Imah regghhye a rifihireyhaor, a pokoro nrillipovo ri yhaon, a wareku woh ari inung invurah agura ma gbwekpkwete ana sugghhwu. A sughwi magahm mazah pivigghani. ³⁷Iwoh nang a gbwekseni yhi, " Tibuvah ti gbwaki, atumzanani an dun dung. ³⁸Renni na chaot a tanzana Titugbwaki t ti buvah, asa itum aya tibuva, a tibuva tiyi."

Chapter 10

¹Yesoh imah kandeh agowekseni ayi nas rikiri-ativah an kongsuzuwoh aroh yhaon Tusuru izoh a mazir mayiman, an kaku zovo nii, agura ghgharghhaze ko tiriki tigbwana nang ko tirike ti wontonoh.²azaggye anapkweng rikire-alivah ami ari kini. U zoni, siman (Umi naku gura kangdoh yhi awoh Biturus), nang andarawus kommina; Yakuvu pivezene'u Zabadi, nang Yohanna kommina; ³Filibus, nang Bartalamawus; Toma nang Matiyu pi sese ni agandu; yakuvu pivezene'u Halfa, nang Taddawus. ⁴Siman pi kairawane, nang Yahuda iskariyoti, umi enke zizi yhi.⁵A yhaon rikiri-ativah na Yesoh imah tuma. I migghha yhaon awoh, " Suhnu kana atek na aya marini a zonzim, shnu ningghhye a marho mu Samariyawa. ⁶Utami, Jarini nang magahm mami mamah wuru a wori urarah ku sra'ila; ⁷Inna en Jarini, wagghha aku woh, ' Tiwomoh ti zoh tira piti.⁸In ghgharghhaze gbwana, a chokseh aya ama kizi a vurkaze agbwana, a cizaza aviku. Uwahmnan en serehm, roh ni uwahm. ⁹suhni uzika izinariya, azurfa, nan tagulla ana vhaokti nayin, ¹⁰Suhnu zika avhaokti unjaru uyin, vah ma manzu makusu vah a raka, kati kujaru, inka yhao, pitumzanani eh wanu woh an ruyi mariniru.¹¹Ku kuriku roh vah kiroh kimi na en ningghyem, zuwani piya matini a tegghyemi, a zomo nzng yhi maka ravah adhaor kami na innanka jhao uroh kumi. ¹²Inna en ningghye urearah, sumazeni kun. ¹³Inna kurarah kumi kuri matini, marentu mayin man toroh nang yoehn. Inna ku zakun matini, marentumayin man guru na yini. ¹⁴Aya vonoyoehn u seri ni vah a vonoyoehn u pokoro vvere yin, inna in rama Joel urara kumi boko kuroh kumi, pkwakdeni avullu kami ka pusu na vin na yin. ¹⁵Rivin na in sin misini, a t'uk kama teh, kon ka piruwoh an tuba i vurah u Sodom nang u Gomorrah nang kuwa an tuba uroh kumi. ¹⁶Regghyeni, nku tuminni kinne magahm a tetih ka nyom-nyom, wana ni i pamva kinne piyoghghwo a wana na düh kinne na puktuh. ¹⁷Wono ni ayizih nang ayoehr! An Jagghyini nang a yah tiwomo, an ka mwillazini a magoh ma yeohn. ¹⁸Anka Jassazini nang a womoh a gdwakazi a warkanang, in wan ki kusu ku regghye nang yoehn nang a ya marini. ¹⁹Inna a roh yini nang yoehn, suhnu riseh azoehboehtoeh kenna vah yenna in nanka vereh, ki kusu na innanke vereh anka roh yini a doehr kami. ²⁰Azang a yinin nanka vervene, mazir tiu uyin manka vervene. ²¹Kommina kan ka roh kommina an wunah, putuh i roh khono kayi. Nonoh nanka wumana nang a putih a rene an wunza yoehn. ²²ko wan enka vono yhi ni a warka rizagghyi rinang. Piye pkwakturuwo aka ravah marasa en zuwu ghghaska. ²³Inna a vuranini inung u roh ku, in suma a kanu manzu, rivim na nsiri misini, in nanka suskinu u ruru amaroh mi sra'ila, pivezene upi yhaor kamma ruvah. ²⁴Pigbwekseni enka pirka yi pimiseni, pirereh i zaku piri piyurarah kuyi. ²⁵Ku manim u woh pigbwekseni i wan ne pimisenu yi, pirereh i wan ne piyurarah kuyi. In na a kangdeh piyurarah Ba'algabuba, a zagghhye aye ni awar na an kandeh yu rarrah kuyi! ²⁶Suhnu koehwoeh yoehn, a zakuri kusu kimi ki wukum na anka zaku chidda, zah kimi ki nisazi na anke zaku yegghheteke. ²⁷Ki kusu na ma misini a marini, miseni kin ampelzeh murikata nan kiknsu na peh pokoro na zahha utoh kupu miseh urara nasang. ²⁸Sunu kochwoeh ya anka wuna ripum a suska yoehn u wuna uvik. Utami, koehwoehni piyenka suska u vurana uvik a gura wune rpum invung urah o sirih. ²⁹Ku zang anboerboeroch muvah na aku zizin koerghho ichini? A zakuri kimi kenka rigghhi ajhaos uza yoeh kie Tita. ³⁰Ko tih teh tih ayin a yoeh uvaruh utin. ³¹Suhnu pokoro ukau. in pirih anboerboeroch mu gbweki! ³²Ko wan eh serem an nyen mo yoehr, man ka sereh yhi annyen mu Tita. ³³Piya e'vono yhi, mi annyen mo yoehr, manka vonom yhi annyen mu Tita umi iri izoh. ³⁴Sunu zika woh nku ruvah nyendeh zom ka marentu uriukuya. Nrotoh ruvah nang marantu, kureh katan kariwuma. ³⁵Nku ruvah pirumi i goehmoehnoeh nang putuh, kono ka yoehni kan goehmoehnoeh nang muna. Pinnyowuh kono i goehmoehnoeh nang piyasiku uyi. ³⁶A yan vono yoehn piyoehr an wana aya inung urarah kuyi. ³⁷Piya irusu putuh vah muna a piri kenna irusu unang iroto hama i wan unang; Piya irusu khono karumi yah kayoechni apiri mini i roto hama i wana unang. ³⁸Pye vonoyi u zika u giciye kuyi a dorkorom i roto hama i wan unang. ³⁹Piye rentene uvoh kuyi en viza kun. Piye viza uvoh kuyi a war kanang enke zuwa kun. ⁴⁰Piye seri ni eh serem, piye serem eh sere pi yeh tumam. ⁴¹Piye sere annabi a war kuwh ireh annabi en sereh urezeu ku annabi, piye sere u zikinu piya vur. ⁴²Piye roh karoeh inung a nenona chiri na, irihrih ki mami masir kan soh, a warkuwoh ireh pibbirekseni, rivim na nsin misini, enka zaku viza ureze kuyi."

Chapter 11

¹Yesoh imah ruru umiseh agbwekseni rikiri-ativah a rah, i Jarayi ika miseh a wagghha a maroh ma yoehn.

²Kadoehr na yuhanna imah pokoro ari inung urarah ko rereh, a nang anui na Yesoh iseri, i tuma agbwekseni a yhi, ³a woh nang yhi" pigghhyi pire piyen ruvah, vah ti suksa pimanzu?"⁴Yesoh mane yoehn awoh, " Jarini aka migghe Yuhanna i kusu na ayi ni en regghhye a pokoro. ⁵Arumu asin seseh unyen, agunara Jara, agbwanura ama ghghharghha, arakara agura ra pokse, a ya ma kizi ama guzuzu yoehn uvoh, a yu wahm an sin seseh masara marentu. ⁶An zikine kowan uni na anang ara a nang a roto naze yi a sughhwu. ⁷Ayoehr ami amah chira Jara yoehn, Yesoh i semu ra museh yoehr ami masara ma yuhanna, ' Yen na en chira in ka rek a rimi- ma dankarun mami na uvunu usin perveze? ⁸Wan na en chira hi ka rek- piyoehr umi iri makusu mani na nuua? Ariken, aya rene makusu mari na nuss areh aya chira urarah ku tiwomo. ⁹Yen na en chira in ka rek- annabi? Yi? nisin misini, i piri annabiagbwakane. ¹⁰Yi ire piya na ama nyakara akoh, ' Regghhye, man tuma pitumi unang anngen muyin, yi enka zongoro vuh aka napsa urina.' ¹¹Rivim na nsin misini, inung a ya na anyogghhwo ama reksene zah pi yi piri Yohanna piyu Baptisma. Ko na ken pi yi re uchini a tiwomo teh siri i piri yhi. ¹²Ma seme awore tuk a Yuhanna maka ravah ukeru, tiwomoh te siri tima sezu nyaku, a yu nyaku a ma zika un suru. ¹³Annabawa na sang nang mateh ama sere anapci maka rava adoer ka Yuhanna; ¹⁴Inna imma rume in ser tin, yi ire Iliya umi em ruvah. ¹⁵Piya ire gtoeh u pokoro, I nanghha atoe. ¹⁶Yenna manka mane usana ku ? ku suggghhyi nono na sin roroh a tek ka pizeh, a ku zomi asni kanghha ajami, ¹⁷akoh, 'teh pervini seruwa, in vonini u yigghha. teh yelle soeh, a yini in roto magghha. ¹⁸Yuhanna imah ruvah a roto ma rhao ufoewoeri nang kumurr an woh, 'ireh piviku.' ¹⁹Kono ka piyoehr ka ruvah sin rhao asni seze anwoh, 'regghhye, ire piya rii katiboengoeri nang pisezeni, pijam pe ya ku sesse agandu nang aya ivang'. ²⁰Yesoh ise mu nyakanu umarho mami na imah riseh anang a gbwakazim, a warku woh ama vono yoehn utuba. ²¹Ipivi yin, korasinu! Ipivi yin Basaida! Anang a gbwakazi ami na nma riseh anne nkuma riseh un Taya nang u Sidon, an namah tuba ari makusu majitazinang antoe. ²²Anka pirku tuzah u Taya nang Sidon a tuk kamateh nan a yini. ²³Pigghhyi, kafarnahum, piku nyen awoh kunang changghha vu maka ravaizo siri? Zahiken, amka toddo vu inung u Hades. Anne kuma riseh nung un saduma anang a gbwakaze mi na ama risuh pu, un na rotu rim makarava keru. ²⁴Maku woh uyin konka piru mani, mayinzi mu saduma a tuk ka mateh nang puh." ²⁵Adaor kami Yesoh iwoh, " Nsm changghha vu, Tiugbwaki izoh nang kukuya, pima wuku ne nang ara nangf aya tipamaba nang ayu yao, a ma wono ni nang aya na aroto misseh, kinne nono na chinchizini. ²⁶Yii, Tita, ivizirentu an nyen mu pu. ²⁷Koyen, Tita Ima rom zah piyi yoeh pivezene umi, kure putuh mi nazik zah piyi yoeh putuh mi, pivesene umi na zik, nang kowan na ke regghhe uwoh kan chidda riti rikan nana yi. ²⁸Ruvani nang mini, ayini avah sin seze ivurah a gura tighhani utira uzip, man roh yini mavonsono. ²⁹Zikani u karkiya kunang a gbwekseh nang mini, ndeh piya ma tini nang piya iven-ritih, in nanka zuwa mavonsono mu voh kuyin. ³⁰Ku karkiya ku nang ku vangghha, utira unang unri na fegghew.

Chapter 12

¹Adhaor kami a tuk ke Sabar Yesoh imah voahrao atek ka nakap ni roeh. Agbwekseni ayhi ampok igbwom, an semu ra gbrevereh atii iroeh imi asi roeh. ²Afarisawa amah regghhye ken, an woh nap Yesoh, "regghhye agbwekseniapu a serei ikusu nan mateh me roto rume an rizeh atuh ka Sabar." ³Yesoh woh nan yaon, "Inku roto karanta ikusu na Dauda imeh riseh adaor na ima pokoro igbwom, nang a rume mi ama ri nang yhi? ⁴Imah ka ningghhe urarah ko Siri a raor ufoehwori kumi ku ripik na mateh ma roto rume awoh irih a roto rume aya amah rhi nang yhi ama rume ayoh reh me Firistna zik. ⁵Imma roto karanta a mateh, ma Firist urarah ko Siri ama nazez Sabar an wana kinne amah roto rene ivan? ⁶In sin misini akoh piyi piri urarah ko Siri inuru. ⁷An ne inku ma yaor anang arah, npirusu jinkai an zang u hadaya, in roto ku temeneh a ya za yaor ivang. ⁸Pivezene hpi yaor ireh Titugbwaki a Sabar. ⁹Yesoh inu jaor ategghyemi a jara yi inung urarah ko Siri. ¹⁰Pirong uyaon imah rim areh pigun a cara. A farisayawa an rivi Yesoh a woh, "Kurip amateh uwow an ghharhana pi gbwana atuk ka Sabar?" A sa an zughgha yhi nan ivang. ¹¹Yesoh iwoh nang yaon, "piyaor urimi, inna iri ugyahn kurao. Inna kugahn kumi ko rigghhi inung a wok ka koehmboeri a tuk ka Sabar, I vano yi u rene cara a puru a zoeppkwopoh a chidda uyah? ¹²Ini ne in tirkini piyaor, piyaor izaku piri ugahm! Mateh mama rume u woh an riseh nang arip a tuk ka Sabas." ¹³Yesoh iwoh nang piyaor umi, "Niskara cara kapu." I niskara kan, kangghargha na gbwarang, a wana kinne ka manzu kami. ¹⁴A Farisayawa ami an chira a ka kupsana an pur yhi, Amah sen ringghhyi kenna an wuna yi. ¹⁵Yesoh imah yegghete ken, i kokone ripum ajaor tegghemi. Ayaor a gbwaki an dorkoro yhi i ghghagha ze yaor nasang. ¹⁶Iroh yaon a vereh anirgghhani a woh an su migghha arong an yeggheteke, ¹⁷Asa avereh rivim an korr, ami na ama vereh teh naon ki Ishaya annabi, a koh, ¹⁸Regghhye pireri unang umi na nma vesve: Piya na nrusu, yi na kuvoh kunang ku pok urentu. Man rene mazir manang inung uyi, enka wagghha meteh nang a ya marini. ¹⁹Enka zaku vavana, a zaku magghha aringnyi ri gbwaki; zah pirong um en pokoro ringyi riya a tirindina. ²⁰Enka gbwekpkwe u sagghhe ku naontaor; enka zaku rime urah uni ura pitu rinti, enka yende mateh marivim man yezene ²¹a rizagghayi riya a ya marini an zughgha urene ko sugghwuh. ²²Pirong ire pirumu, areh kurakara, agura rhi piviku amah yende yi nang Yesoh. Imah gharghane yhi, kurakara kumi kun vere a gura ra tisizi. ²³Ayaor nasang amah regghhye ikusus ki piri iusuru piyaor awoh, "piyaor uru ku zakure kono ka Dauda?" ²⁴A farisiyawa amah pokoro masara ma ma, awoh "piyaor uru izaku sih cizazah aviku, nang Ba'alzabuba piwomo oviku, na isin cizazam." ²⁵Yesoh iyao na sugghwu na yaor, I woh, "ko tiriki tiwomoh teh ghhattah a ra gaomaonaor ten yittih, ko kuriku rho vah kurarah ko ghhetta ara gaomaonaor kon zaku yezene. ²⁶Inna pisufu eh cidda pisufu, imah ghhatta ara gaomaonaor nang reti riyhi. Ini na tuwomoh tiyhi ten yenene? ²⁷Inna mini nsin cizaza aviku nan Ba'alzabuba, nan wan na nono na yi nasin cizazam? Unyen ki vizi kin, yaon anka temenini. ²⁸Inna pisu cizaza aviku inung a mazir ma Sirih, tiwomoh teh Sirih tima toroh unpuh. ²⁹Ini na anka yelli pirong I ningghhye urarah Ku piya Siri a tuksu makusu meyi, aroto ma zongoro sisi piya Siri umi? Anu zuwa u tuksu makusu mu rereh ku yi. ³⁰Piyi zaku ryhi nang mini isin gaomaonaor nang mini, piyi zaku sin konsozoh nang mini, ikusu sohtoh ze ³¹In sin misini, ko iriki ivang nang ku kurve kurivim kun wane icotti guzu, ku kurve Ku rivim ku merir merip ankazaku guzu. ³²Ko wan eh vereh anang ayieni upivezene upiyaor, an guzu yaon, ina kini urikuyah, maka rava kumi kon ruvah ³³Katih ne a guddu kan karip, Isumuru ikan in wana irip, katih na a guddu kan kayikan isumuri kan in wanta a ku yegghetehehkeh atih awar kisumuru ikan. ³⁴Ayini nono ni yaorggho itimun tiyitin, aru voh kuyikun, ini ne enka vere a vere rip? Awori kusu kiyikin kimi kire sugghwuh na kanaor ka ku cidda vere. ³⁵Piyaor u matini a wori ikusu ki tari asugghwuh kayi na eh ku cidda anang a ri, piya I yieyi a wori ikusu ki teri asugghwuh ka yi na eh ku cidda anang a yiehni ³⁶Isin misini akoh atuk ka mateh ayaor anka roh uvaru ko ariki avere a yiehni na a vere arip. ³⁷Nang avere yhin na anka ciddi ni, nang ani na anka sisi ni. ³⁸Arong a nyakarani nang a farisiyawa an mane Yesoh awoh, "Pimiseni, ti rusu regghhye alama nang puh." ³⁹Yesoh mane awoh nang yaon, "kusana ku yaokun kuni ku kori uringghu ku sin ringghhe alama. An zaku roh ayini a rong alama, alama yunana annavi na zik. ⁴⁰Yunana imah yira titar a moso titar a reviri ri pisani pi gbwaki, kenna pivezene upiyaor enka yelli ayira katar a moso titar a sugghwuh ka mayinzi. ⁴¹Ayaor u Ninevah anka yezeneh a tuk ke matek nan kusana kuna a rene mateh nan puru yaon. Ama sere u wagghanu Yunana a tuba, ragghani piri Yunana inuru. ⁴²Piwomoh u yaon un kudu en cho a tuk ka mateh nang a rumi usana ku a rene mateh man puru yaon. Ima cira a marasa mu rikiya inang pokoro uyao nang tipamba ti Suleimanu, regghemi, piyi piri Suleiman inuru. ⁴³Kahdaor na mazir mayieman o cira upiyaor, a ku voazaonao an tek-tegghe mu zamun manimasir asin ringghhyi amavonsono, aroto zughha. ⁴⁴Un woh, "sa nnaon urara kunang kumi na ma ciram." Inna o guru, a zughha ammah veze urara kumi a gura ma napsa kun. ⁴⁵Un jaruni aka yende nang uni mazir mami mapiri man ama yieman, pivigha pezohn man ruva nasang a nighhye a zomo. A mararah, piyami I pirka ken na ima ri azaon. Ken na mun wana nang kusana kuna kuyiekun." ⁴⁶Yesoh ima rotu sin vervene na ayaor, muna nang a kommini an yoehzi uyah, a sin ringghhyi an vere

nang yhi. ⁴⁷ Piron I mugggha yhi awoh, "tirkiri muna upuh nang a konauwi a yaozaon yah, asin ringhhi uwoh an vere nang puh."⁴⁸ Yesoh imane yhi awph, wane mugggha vuh "wani re muna unang, a wani arih a kommini, anang? ⁴⁹ I niskara cara a tak ka gbwekseni ayi awoh, "regghye, muna unang nang a khoni anang anara. ⁵⁰ Kowan I seri kusu na tita unang izoh irusu, yhireh rhoni nang muna unang."

Chapter 13

¹A rong katuk, Yesoh ijara urara aka zomo utengu uteku. ²A yaor a gwaki an konzuwoh amah pati nan yhi inung uwasa a zomo, a yaor an yaorzoehzi un tengu. ³Yesoh imiseh yaon anang a gwakane inung un Misali. I woh, "pikavi imah cira arama ka vizzah. ⁴A sin vizzah, irong imuss in righyi a piti urinah, a naon an ruvah raor. ⁵Imanzu imuss in righyi ana kpwang atuk na mayinzi mazaman a gweksene in cidda imirah a raohkaohraoh, mayinzi man aku gwaki. ⁶Anyi mumah cira, a puksoh imira imi awarku zah ku ti naon in kizi⁷Imanzu in righyi inung a massap mang kunzu a sirghaze irao imi. ⁸Imanzu in righyi a mayinzi ma rip a roh irao, irong in roh a kin rikiki imanzu a kiri-utasi, irong a kiri-atar. ⁹Piya irih atohh, ipokoro." ¹⁰Agweksene an ruva nang Yesoh awoh "Yene rene pisin museh yaor nang u misali?" ¹¹Yesoh imane ayaor ami awoh, "Ama roh yini awarah ku ye ghhete a nang awon atiwoho tizoh, nang a yaor a roto ma roh. ¹²Piya iri, anka pire yhi min. Piya izayi, ki kusu kimi na iri anka sere nang yhi. ¹³Ki kusu ke rene nsin misehn yaon nang umisalai: Antirkini, azaku nyen aru pokorone, an pok yaon agura za yaon uyaor. ¹⁴Nang yaon, anabci Ishaya ama koroh, umi na imah woh, "pen sin tisizi pen righhye, a zaku rigghete. ¹⁵Na sugghwu na yaon a rah nama wana marini, a won u pokoro, ama gura pkwibpkwizi ayi zi, asa an kasu ku rigghye ana yizi ayaon agure zaku pokoro nang aeh ayaon a zaku yeggheth nang nasugghwu na yaon a sa an kurvuwo aguru. ¹⁶Ama zikine ayizi yin, awarku woh anyen; nang ayaor a matini a vur, ¹⁷a rene nasugghwu nu regghe manang mana na ayin innyen, a roto ma zuwah u regghye ni. Amah rusu upokse an kusu mumi na ayini insin pokse, aroto ma pokoro ni¹⁸Pokoroni umisali upikavuruna umi ahayelli tivizzahti rao. ¹⁹Piya pokoro avereh tiwoho aroto yegghete tin, pisifu eku ruvah a voro ikusu na vizzah sugghwu ka piyami, ini ireh imus imi eh rigghyi a patih urinah. ²⁰Imi na ama vizzah atek ka kpwang ireh piyami eh pokoro avere mi asere a raokaorao nang rigoehroeh, ²¹A zayi ma naon, a yezene adaor ka cini. Nang ivura eh ruvah co awarka vere mi irigghyi a raokaorao. ²²Kikusu na ama vizzah atek ka massap, kin kire piya eh pokoro avere ami, marentu murikuya nang uzu wo ziki un sire vere mi, a zaku roh irao. ²³Imi na ama vizzah a mayinzi marip mareh piyaor umi eh pokoro avere ami a yeggheteni. A yelli isumuru, aroh irao, a kureh-kiri a pirka kenna ama virah, arong akiri-utesi, arong a kiretar a pirka ken." ²⁴Yesohimah roh yaon urong u misali. I woh, "Tiwoho ti zohti sugghii piyaor umi eh vizzah imus irip a kap kayi. ²⁵A yaor ama rotu naon, aya nyen yi a manyo masir an ruvah avizzah umasen inung iraor imi a jara yaon. ²⁶Kodaor na icira are kunza kumaseh kun cira unakun. ²⁷A rereh a piya kap an ruvah awoh nang yhi, piyu rara piyu rara, ku rike imus irip na pimah vizzah akap kapuh? Yene wana ka gura ri umasen? ²⁸I migghha yaon awoh, "piya sugghwu kayikan ina yelli ken," a rereh mi jariri a ka khaozhao? ²⁹Piya kap kami iwoh, "murumem, kadaor na in sin kaozao in nanka kaohzaon nang imus irip. ³⁰Joehnim an kunza nasang maka rava adaor katibuva. Adaor katibuva mank mugghha aya tibuva, 'azongorone chugwhhe mamasen a sisize a na kangdah sa anka poksun rah, a konsozo irao irip anaming. ³¹Yesoh igura yende yaon amarong masarah, iwoh, "Tieomoh teh Siri ti sugghyi pimus pumustad na pikavi imah zika aka vizzah akap kayi. ³²Pitira pi mus imi pi pirong nyis na a mane nang ko iriki imus. Inna eh kunza eh ku pirka ko iriki ivir na a vizzah ana kap. A wana katih, kami na anki naon mizoh muku ruva a nugghha araran in paggaha ikan." ³³Yesoh igura muggha yaon ma manzu masarah. "Tiwoho ti zoh ti sugghyi visti na pinnyagwahho eh zika a mane a rikse nang a mudu tar umallah, kumulla kumi kun vugwahhu." ³⁴Anang a rah nasan ne Yesoh ima mish yaon a masara, imah roto vere yaon irammwa maa masarah. ³⁵A war ku woh, ki kusu na ama vereh te naon ka annabi mun kor a wana rivim, kenna ima woh, "man waokao anao a masara a vere nang ami a nisazani cetti mi na ama kapkwaru rikuya. ³⁶Yesoh inu jao a jaor ami a jarayi inung urarah. A gweksene ayi an ruva nang yhi awoh, "ciddi ri anpeze masarah mu masen akap." ³⁷Yesoh imane woh, "piya eh vizza imus irip ireh pivezene, upiyaor. ³⁸Ka kap kami karah kurikuya; imus irip imi, ini ireh avezene na tiwoho tizoh. Kumaseh kure avezene na pisifu. ³⁹Piya sugghwu ka yikan umi eh vizza yhi ire pisifu. Tibuva tire marara mu rukuya, aya tibuva areh malaiku. ⁴⁰An kongsozoh mamasen a poksoh nang urah, kenna mon wana a marara mu rikuya. ⁴¹Pivezene upiyaor enka tma malaiku makan, manka konsozoh a wori tiwoho tikan an kusu nasang mumi moku yende ivang, nang aya imah risi ivang. ⁴²Anka taongaon yaon inung urah using gauzaoh, a tek na anka magghyu ipivi nang ku tuvu ki yini. ⁴³A yaor a vur anka bangara ne anyi atiwoho ti putu um. Piya ire atoh, inangwhhu toh a pokoro. ⁴⁴Tiwoho ti zoh ti sugghyi a taraka ka wukune arimi. Piyaor immah zuwa a wukune. Asin gaoraonao, a jarayi, a zizi koyen na imari, aka zemene arimi kami. ⁴⁵Agura vere woh, tiwoho ti zoh ti sugghyi piyaor umi ire pi zize neng an kusu asin ringghyi makusu na rip. ⁴⁶Imah zuwah makusu marao marip na gbing ijarayi aka zizi koyen na imah rih aka zemene. ⁴⁷Agura woh, Tiwoho ti zoh ti sugghyi titaru na aku nyangmwe inung uteku, a kongsozo ko iriki imus en mara. ⁴⁸Kadaor na teh koro, a pusuni isani a kokoze a cidda untengu. An zomo a kongsozo an kusu murip a masep, an kusu muyimun an nekere. ⁴⁹Kenna monka wana ama rara mu rikuya. Malaiku manka ruva a ghhattane ayu voh kuyikun nang aya avur. ⁵⁰Anka taongaone yaon inung

ura umi usin gauzao, atek na anka maghhya ipivi nang ku tuvu ki yini.⁵¹ Immah yeghheteke rame ra nasang?" "Agweksenemi an woh nang yi, "Yi."⁵² Yesoh inu woh nang yaon, "ko pirike pinyakarani ima wana pigweksene a tiwomoh ti zoh isughhyi piyaor umi iri urara, acizaza ankusu mu wuss nang mupass a taraka kayi."⁵³ An gura ruva adaor kani na Yesoh imah ruru masara mana, ijao a teghhye mi.⁵⁴ Yesoh inu ninghe amayinzi mayi, a mise yaon un haikali. Kikusu kimah wana kireh, amah yelle aminah awoh, "iki na piyaor uru eh zuggha uyao kuna, nang anang agwekaze ra?"⁵⁵ Piyaor uru ku zakure pivezene uh kafinta kun? Ku zang muna ireh ki Maryamu, ku zang a kommi ne arumi are Yakuvu, Isuvu, Siman nang Yahuda?⁵⁶ Ku zang a kommini ayaon ni natiri nasang? Iku na eh zuggha manang ma nasang?"⁵⁷ Imah nazez yaon nasugwhhu. Yesoh igura vere uyaon, Annabi izayi uchanghhu a mayinzi mayi nang kurara kuyi.⁵⁸ Ima aroto rish anang a gwakazi a te ye mi a warku zaku rene suwhu ka yaon

Chapter 14

¹A makana adaor kami, Hirudus piwomu-gwaki ima pokoro masara a makana nan Yesoh. ²An re i vëreh nan atunzani ayi, "Yuhanah umi eku riseh ayaor u baftisma inuru; ima co daga ayaor ami ama kao. Awar ken nan usizasu a rana a seri utuma inung uyi." ³A mazongoni adhaor kami, Hirudus ima puru Yuhannah, a siszeh yhi, a rene yi inung a mawuraou a war ku Hirudiya, Pinyowo u kommina ka yhi Filibus. a mazongoni adhaor kami; ⁴a Yuhannah ima vereh yhi a wo, 'Ku za ku rhi un rina piyi pi zomo nan pinyowo umi, uzomu-irunga." ⁵Hirudus in namah wuna ana ma zang kuwoh imma pok ukau ayaor, a war kuwo ama zika yi awo Anabi. ⁶A mazakugwranu adaor kami nan katuk kami nan a ma rehyeh Hirudus kama girkinuwoh, pirini'u Hirudiya kama yyyiah a teteh ka jingyi a rene suwuh kai Hirudus kan vokoh. ⁷Ama nhaoghaori, ima zika a masiri a majaa wo en ka ro kan ko iyemmi nan kan ka rivi. ⁸Awar ken muna ukan a miseh kan ken nan ken yelli, kan vere woh, "Rom ina kini, lun sep kuna, ritih rhi Yuhannah umi eku yelli u Baftisma. ⁹Kasuwuh ka piwomo umi ka ma nazuwo awar ki kushi mi na kamah rivi, awar kama masiri mami na ima zika nan awar kuwo ayaor na sang ami na ama konku zuwa upenge kumi nan yhi, i rene an riseh ikusi mi. ¹⁰Ima tuma an ka kurku riti ri Yuhannah inung a mawuranu. ¹¹A madorkoro ken a yende a ritih rhi yhi inung usep a roh rinni mi, ka rinni ka mi kan gura zika a ja-a muna ukan. ¹²A Madorkoroni agbwekseni ayi a ma ruva a zika ukiniro kumi aka kaveh kun. An re an ku tu jara yaon a ka miya'a Yesoh. ¹³A daor kana nan Yesoh ima pokoro ikusi mi, itu kokone ripum riya a zomo inung kuwasa a kana iteye mi ka za kan riyowo. A dhuorka mi nan rifigyhi reh yhaor reh pokoro ikusu kimi, rima dorkoro yi a na vina daga maro ma mi. ¹⁴A madorkoro Yesoh ima ruva nan yaon a reye a rifigyhi rah yhaor ami. Ima pokoro rilillipovo ri yaon a warghane yaon uwonu. ¹⁵A dar ka mi nan marong ma wana, agbwekseni ami ama ruva nan yi a vere wo, "Kate'e kana kare kate'e nan ayar a za ku rim, kayira ka ma vaoraohg. Rene a rifigyhi deh yaor ami an za'a yaon, a war kuwo an ka kana an-rorro a zemene a marinunu mayaon. ¹⁶A mazakuguranu Yesoh ima vere nan yaon awo, "A za ku ri ikusu mi ken ka yelle yaon an jara yaon. A yini roni yaon iranmwa anrhi" ¹⁷Amma guddu yi a vereh awo, "Ina kini tiri a mafaowaori ishi nan isani ivah!" ¹⁸Yesoh ima mane wo, "Yendeni man nang mini" ¹⁹A madorkoni, Yesoh ima rene a rifigyhi reh yaor a mi an zonzozno a tigi. Ima zika a mafaowaori ishi nan isani iva imi. A woto tirkini izo, a zikkine mahn ann gura gbwevereh a mafawahri mami a ro agwekseni ami, agwekseni ami an gura roh a rivigyhi reh a yaor ami. ²⁰Nasang ku yaon a ma raoh a wana a siti. A madorkoro, a ma zika ikusi ki mi ke taka a mariniru mami ina a ma gbwevere- mawavu di kiri a tiva makoronim. ²¹Ayaor a mi ama rhao ama rava a rumi maduvu-shi, a roto mane nan anyowo nan nono. ²²Ima roto nazeh daor a tu rene agbwekseni ami an ninghe inun kuwasa a majara yaon a zon- gononi yhi a ma kana un rakwu un pette ku rii yi wotu rim a sin rene a rifigyhi reh yaor ami rin zayha rin. ²³A madorkoro a dhaor klami na ima rene a rifigyhi a yhaor ami an jara yaon, ima tuwa upana kumi yi uteyih a war kuwo i yelli a tanzu. A dhaor kami nang marong ma wana, itu roti rim a teye kami uteyih. ²⁴A mazakuguranu kuwasa kumi ku ma ri a marangani nan mayenzi, manimasir mu nyaki mu mi mu sin wongdoze nan mangdaze kun, a war kuwo rijimana ru vunu di seri ukuwa nan yaon. ²⁵Yesoh ima sin jara un mana kngwaki ikorwi nas a tuk, ²⁶Adhaor kami nang agbkweseni ami a ma rehyeh yi isin jara umana kugwaki, ukaow uma puru yaon, an rehan ku vereh wo, "Are kutongdong ku kinuru." an de an ku reni iwum a war kuwo ama pokoro ukaow. ²⁷A mazakuguranu Yesoh ima vereh nan yaon a zaku nazeh dhaor awo, "Renni a tirumi! Are mini! In ka su ka pokoro ukaow." ²⁸Bitrus ima maneh yhi a wo, "Piyurarah, inna are piyi, miyam awo in ruv nan pu izo a mani masir mami. ²⁹Yesoh ima mane yi a vereh-o, "Ruva!" Awar a vereh ra Bitrus i cho daga a cirah hwasa kumi a jara izo a manimasir mami a makana nan yhi Yesoh. ³⁰A dhaor kami nang Bitrus ima rehyeh rijimana ru vunu, ukaow umu puru yhi. A dhaor kami na ima semu riva, irene iwum a vere woh, "piyu-rara, waskam!" ³¹Yesoh ima roto nazeh a-dhaor a tu raska a cara ka yi a puru Bitrus, a vereh yhu-wo, "piyi piyeh rene suwhu a zaku gwakane, yemmi e reneh pi riseh-asasa?" ³³An re agwekseni ami ari inung uwasa ku mi an ku tutu Yesoh a Vereh-wo, "Rivin piire Pivezene oh Sirih!" ³⁴A dhaor kami nang ama rakkuwa, ama ruhah a mayenzi mami na aku kagh a-wo Geneseret. ³⁵A dhaor kami nang ayaor a rumi a mayenzi mami ama yaoghaotaoke awo are Yesoh, an tunza masara a na tekteyheh nami na pitizi nan yaon, anre an ku yende a yhaor a za ku wara na sang. ³⁶An tanzana Yesoh a wo i rume yaon an rike upette ku makusu mami nang iri, aya rike kun an warghazana.

Chapter 15

¹Anre arong a farisiyawa nang a nyakarani an ruvah nan Yesoh a wuri un urshalima. ²An woh uyhi, "Yemmi eh rene nang agwekseneni apu asin gwevereh u al'adu oyha cirvu? Awarku woh aku rhao marinirru mazaguzu na cara!" ³Imane awoh uyaon, "Yemmi eh rene nang ayhini insin gwevereh u muruni oh siri awarku al'adu uyhin?" ⁴Kasiri kawoh, 'rukse tiwi nan nau ati cirvu' piyha eh vereh ukazari kovereh makana nang putu nang muna enka khao! ⁵Are ayhini enko, ' ki kusu kimi nang pi manang sere nang mini, umma rho a Siri. ⁶Piyhar uruh iraotao tirikiri putu ati civu. Atek kang immah gwebkwe avereh asiri awarku al'adu uyhui⁷Inayhu tumah ohyhizi, ku manam ken nang Ishaya eh rise annabci ann tih ayhin avereh awoh, ⁸" Ayhar arana asin ruksem ticirvu arikware nhaa, kasauwuh kayhaon kang ranganani kang nang mini. ⁹Aseri muh yhaon nan udokoki ohyhar."¹⁰Anre Yesoh iku kangde rifi'ighi reh uhar makana nang yhi, anre ikuwoh uyhaon, " pokoroni a yhao'ohte"¹¹Azaku reh kikusu kimi keku nighe anhao kin keku naze piyhan Are ki kusu kimi keku cira awore anhao kin ke ku nase piyhar."¹²Anre Agwekseneni anku ruvah awoh, u Yesoh, " Na pi yao awoh na suwuh na Farisiyawa na mama wantazana yoan, adhaor kami nang ama pokoro avereh arah?" ¹³Yesoh imaneyaon awoh " Tivizah timi na azang Titu unang izoh eh vizzah an kaozao tin. ¹⁴Are arumu ukaokaozen yaon naraowao, jhao yaon mim inna pirumu uvah anka riksi a waok."¹⁵Biturus imaneh Yesoh awoh, taoskaniri misali mami. ¹⁶Yesoh iwoh, " Ayhini ma iku raotao yhao'ohte?" ¹⁷Inku zakuy reyhe kikusu ke nighe anhao aka taorao ariviri anu cirah avizi. ¹⁸Ankusu mumi mohku cira awore anhao, munku ruvah awore asuwuh, mun mohku naze piyhar. ¹⁹Inung a suwuh nang an kusu muh yimun cizzam, uwunu, kanaon kami kazakuri unrina, utuwu, ushaida icotti, inazenu. ²⁰An kusu muna moh ku naze piyhar, karih kazah guzu na cara koku nazekun piyhar. ²¹Anre Yesoh iku cira ajarayhi a makana un pette kuma yinai muh Taya nan ku Sidon. ²²Pirong ughowo oh kan'aniyawa amayinzi mami, antu reh iku rene majina awoh, " Titugwaki, pivezeno Dauda pokoro rillulipovoh rih nang, pisifu ekutu nana vapkwa pirinnu unang," ²³Yesoh itu zaku mane arong, agwekseneni ayhi an ruvah atanzana yhi, akura woh, " Nurkara yhi asa ijar'yhi osin wusziriataoh. ²⁴Anre Yesoh iku mane awoh, " Araotao tumam nang pirong uvakti sai dai amawurunu mamagam muh rarah ki Isra'ila. " ²⁵Anre piyhowo umih iku ruvah a tukuruwo ayhen muh yhi, akura who, " Titu gwaki kanam. " ²⁶Yesoh imane awoh, " Ka zaku rivah uzika mariniru mah nonoh a tangane an kuru-kuru vah. "²⁷Piyhowo imih iwoh, " Yi, Titugwaki, ankuru-kuru moh ku rhao mariniru mami makusin riksi ajhaos!" ²⁸Anre Yesoh iku mane yhi awoh, " Piyhowo, riving ripu rigwaki; mun wanvuh ken nang pisuni. " Adhaor pirinni iyhi itu wa'ah. ²⁹Anre yesoh iku caoyhi atek kan , a jarayhi aka paturuwuh u teku ku Galili. Anre iku jarayhi aka tuwa ipana-pana azomo a tek kami. ³⁰Rifighi rehyhar rin riuvah azuwayhi. An yendeze yhi a gun, nan arumu nan mabebe, nan manakasasu nan a yhar adun amih amazaku warsi. An rwah a tazza yhaon anavina na Yesoh, iwar'ahze yhao. ³¹Rifighi reh yahar rinra amina, adhaor kami nang ama reyhe amabebe mayhar man ra vervene, manakasasu man war'ahzana, agun anrajase, nan arumu anra tisizini, "anra cangha Asiri ki Isra'ila."³²Yesoh ikangde agwekseneni ayhi, anre iku who, un pok rillulipovoh ririfighi rehyhar, awarkuwuh ama zomo nang mini ana tuk atar, azang ki rangwa kerih, un zamu su un nurkara yhan ken. ³³Agwekseneni ayhi awoh uyhi. "Iki nang ten ka zuwa amafhaowaori mami manka hama ayhar adun kini!" ³⁴Yesoh iwoh uyhaon, "Mafhaowaori mawar nang iri nang man?" an maneyhi awoh! " Mafhaowaori, pivi'ah pezon nan isani na cini. " ³⁵Anre Yesoh ikuwoh arifighi reh yhar, an zonzono a jhas.³⁶Anre Yesoh iku zika isani pivi'ah pezon nang isani imih' anre iku rene Asiri u sangjuhi anre iku para arukse agwekseneni, agwekseneni, a rukse rifighi rehyhar. ³⁷Ayhar nasang an rhao awangza a siti, anki wavu pivi'ahpezon mu koroh ku kureze kumi ko takam. ³⁸Ayhar amih amah rhao amah ravi ayhar maduvu manas ban nan nonoh nan ayhowo. ³⁹Anre Yesoh ikunu nurkarayhan an jarayoan anre ikuka nighe ujirgi ku mani masir akana u pette ku magadan.

Chapter 16

¹Mafarisyawa nan Masadukiyawa ama ruva a gbweke yi a wo Isa yhano alama daga izoh. ²A mazakuguranu ima guddu yhaon a vereh a woh, " Inna marong ma wna, en ku vereh wo, ' ka tek kan rikwa, awar ku woh izoh imi i sen." ³Adaor ka mi nang ku mokpwi ko wana in vereh wo, ' katek kan zaku rikkwa, awar kuwoh izoh-imi isehn a gura zaku rentu! In yhao ken nan in ka miya ken nan izoh iri, a zakugura yhao ken na en miya ken nan adhaor kari. ⁴Ku sana kumo kuri mayiman a gura vandaorhi ko ku ringhi alama, a mazakuguranu an za ku rho rin irong alama a mazakuguranu alama u. Yunana." An re Yesoh i ji yaon mi a tu jarayi. ⁵Adhaor kami nang agbwekseni ami ama rava un pette ku rij ama wunnuzika a mafaowaorhi. ⁶Yesoh i vereh nan yhao a woh, " Varahni nan u yisti ko Farisiyawa nang a Sadukiyawa" ⁷Agbwekseni ami an dinni inung a ti a yaon a vereh wo, "Awar kuwo ti rotoh zika a mafaowaorhi nan e vereh ken." ⁸Yesoh ima yhao ikusi mi nan a sing dinni, an reh iku vereh wo," A yhini a yhaor ami aku rene a suwuh a za ku gwakane, yemmi e rene in sin dinne ana ti a yin a ku vereh wo awar kuwoh in ku rotoh zika mafaowaorhi?" In ku yaoh vah tuna nang a mafaoworhi ishimi na ama roh a yhaor a maduvu shi, nan mawavu mami mama taka nang inmah konkoro? ¹⁰Boko a mafaowaorhi ma pivigha pezoahn mamai na ama roh yhaoh a maduvu ma nas, nan mawavu mami nang ima konssozo? ¹¹Ini nang in za yhaowo in za ku seri a vereh nang a yini a makana nang mafaowaorhi? Varahni nan u yisti ko Farisyawa nang Sadukiyawa". ¹²An reh an ku yaoghaotaoke awo a zang iku seri a vereh nang yhaon a makana u yisti mo Farisiyawa nan Sadukiyawa, a mazaguranu woh an yaoghaotaoke U misanu o Farisiyiwa nan Sadukiyawa. ¹⁴An re an ku vereh nang yhi awo, " A rong a ku vereh wo Yuhannah umi iseri u Baftisma; arong aku wo Iliya; arong a ku gura wo Irimiya, vah pirong inung Anabiami." ¹⁵An re iku vereh nan yaon, "Nang a yhini, in ku ku vereh wo mini wammi?" ¹⁶Siman Bitrus i guddu yi a vereh wo. "Piyi piireh Kristo, pivezere oh-Siri kami kari-voh." ¹⁸Makugura vereh nang pu awo pireh Bitrus, izo u pui nang mang suwa un churih ku nang. Na tungwuru na hades nang za ku zuwa a nasara ki zoh nan kun." ¹⁹Man rovu a mawononu ma riwomu ri zoh. Ki kushi ki mi na sang nang pe sisi un rih ku yah ken ka zomi a sisi izo, ku kusi ki mi nang ima vinzi un rih ku ya ken ka zomi a vinzi izo." ²⁰An reh Yesoh i miyah agbwekseni ami awo an ka su ka miya piirong awo yi ire Kristo kumi. ²¹A mazika a dhaor kami Yesoh ima seme miya agbwekseni ami awo mu ma muura yhi i jar yi un Urshalima, a sere tigaosum ana cara na ya cirvu nang a yha gwakazi mu fiiristoci nang a nyakarani, an gura wuna yi, a gura cone yhi i guru nan kuvoh a tuk ka tar. ²²Anreh woh Bitrus i kokone yi unpette, a nyakana uyhi asin vereh woh, " Ki kushi kima ranguruwo nang piyi, Titu gwaki ki kushi kina ken zaku nana wana nang pu." ²³A mazakuguranu, Yesoh ima vanduruwoh a vereh nang Bitrus, "Nanghao a tiri ka nang, Pisifu ! Pireh piyami pi sin renem in rukkwuruwo, awar kuwo ba mani mapu nang maksusu ma Siri, a makuguranu mani mapu man ku rih nang makusuh ma yhaor." ²⁴An reh Yesoh i vereh nang agbwekseni a yhi awo, "Nh pirong iru suh i dorkorom, kuma murana nang yhi i vono yhi riti riyhi, a zihka u giciye uyhi, a donkorom. ²⁵Awar kuwo piyaor umi iru suh i waskane uvoh ku yi en vizza kun, piyaor umi iyu suh e vizza uvoh ku yi awar kanang, enka zuwa kun. ²⁶U riba u yemmi iri in nang piyhaor e zuwa u rih ku yah na sang a gura viza uvoh ku yi? Yemmi nang piyhaor en ka roh a war kuvoh ku yhi? ²⁷Awar kuwo Pivezene u piyhaor en ka ruva a mazir ma putu yhi nan malaiku mayhi. an reh en ka roh ama rehze nang ayhaor, ama mani nang ki kushi mi nang piyhaor e rehne. ²⁸Rivin nang i sing misi ni, arong ami a yezeni ina kini, an za ku kaoh in nang a rotoh rehyeh u ruvanu ri yhi!"

Chapter 17

¹Kadaor kami nang atuk utasi a vaorhaor, Yesoh izika a Biturus nan Yakuvu nang kommina Yuhana an tuksa izoh upana. ²Anreh rebun dihyimun vaktuwoh. Annghe mu yhi mun rah terere makusu man voko ara terere. ³Anre Musa nan Iliya, anku cira are vervene nang yhi. ⁴Imane awoh u Yesoh, piyha gwaki, monka rikpwa uwoh tikari ri na, inna pe rume ti napsa anki gari mutar, kirao ki pu, kirao ki Musa, kirao ki Iliya. ⁵Ken nang ima rotusi vervene anreh ayiryi avur anku turu yhaon, an pokoro arinhyi rinkuwoh, pivezene umi nanh unsuni a puk urentuyhi inuru pokoroni yhi. ⁶Kadaor kami nan agwekseneni a pokoro ken, anre ukhaou uku wana yhaon an riksi. ⁷Anreh Yesoh iku ruvah a rike yhaon, awoh sunu pokoro ukhaou. ⁸Anre anku zakpwo annyhen, a roto reyhe pirong sai Yesus ute yhi. ⁹Kadaor na ama sin duzzonowo a worun pana anreh Yesoh iku woh'u yhaon an kasu miya pirong, ikusumi nang a rheyhe sai kadaor kami na ma cho usek. ¹⁰Anreh agwekseneni anku rivi Yesoh awoh anyhakarani attura aku misiri awoh Iliya enka zonkoro ruvah? ¹¹Yesoh imane awoh, iliya enka zongoro ruvah, rivin, asa aguddu a nang apass. ¹²Insin misini awoh, Iliya ima vuvah an roto yha'akhtek ni, maimako ken ama vise in ikusu nan nasuwu na zika kan nang kono piyayhar seze urere aana cara na yhaon. ¹³Anre agweksene an yha'aktekeh awoh iku si vervene ama ja'agha nang Yuhana piyu Basftisma. ¹⁴Ken nang anan nighe ana ri'ighi, pirong yhar iruvah aturkurwoh, awoh, ¹⁵Titugwaki, pokoro aririlipovo di nang, kono ka na kari ati tiksiri. Teku tanghane kan inun unrah, nan mani masir. ¹⁶Na unkuma yende kan nan agwekseneni a piyhi an raotao suska ku gharwahne kan. ¹⁷Yesoh imane awoh, kuzayhao ku rivin nan uza na suwuhna vur kawampa nan man zomo nang ayhini. Kawampa na man ka kizini ini, yendeni kan. ¹⁸Yesoh inyhakazana usifu, kono kami kantu war'ah. ¹⁹Anreh agweksene ami anku ruva nang Yesoh, ute yhen arivi yhi awo, 'yen erene awuri ti zaku war'ane kan?' ²⁰Yesoh imane awoh, "ku za riving ku yhaon ku rivin, insi misini rivin awoh inna biri nan riving bin tundun nan pitira pi gbhaon (matsad) pen kawoh upana kun kotokokun inohri kun nan cho, ba kusu nan ken messe ni. ²¹(imus esifu cira aku zaku cira uwami sai anku mane nan ka tanzo Kasiri) ²²Ken nan amari un Galili iwo, ana gwekeseni ayhi Yesoh ira mese agwekesene awoh "anroh akono ka piyhar ana cara na yaor anka ²³wuna hyhi, atuk ka tar enka cho. Nasuwuh na gwekseneni nan wantaza yhan. ²⁴Kadaor kami nana rava Kafarmahum, anre aya gandu ani rivi Bituru awoh pimisani uyhin iku za kubeh a gandu?, inan mane awoh 'yi'. ²⁵Biturus inan nghe urarah, Yesoh ivere nang yhi awoh ini nang pe regyhesima? awumu rikugha anku sese ana gandu nan a wanani? Nan ayhar ayhaon boko nang ayuyha. ²⁶Biturus imane awoh nang ayuyan ande Yesoh ikuwoh, 'anku vaonsaori ayhar ayhaon. ²⁷Asa tisu naze yhan nasuwuh, asa asu rene ayhu sese agandu an rene ivang, jaravu ajing aka vik-kwize riyita, pisani pimi na pe zongoro a puru, na pe wono pin a nhao pen zuwa ikhoarwom, pi zika a yende yhaon, agandu awarka nanga nan ayhin

Chapter 18

¹Adhar karao kami agwekseni anruvah nang Yesoh awar, "wami ire piya gwaki ururah ko Siri" ²Anre Yesoh iku kangde arong ka kono kadundun ayizene kang ateti kayaon ³awoh "rivin nang insin misini sai "inku vanduruwa a wana ne nonoh na nyizah in nang ka zaku nighe urarah kizoh. ⁴Awarku ken piya en nome ritirihy ne nonoh na yhizah in nang ka zaku nighe urarah kizoh ⁵piya esere konoh kacini ne kini arizayhi rinang mini nang eh serem ⁶Piyami en rene nonohh na nyiza nami nama rumi nang mini nang reni vang kongka pirka awoh an dankare yhi arikwang ruwaozao untoh uyhi atanghne yi amani masir.x⁷Ipiri makana urikuya awar kadhaor kuma rukpwuzuwa, vah kirangwa ken nuku atuk ani uruva, ipiri ipiyha nan a rukpwuruwo tu rina uyhi. ⁸Inna ka cara vah kavina kapu kan renevu pi rukpwuruwo ceske kang anakere, ku pirivu woh pi nighe urarah ko Siri azavu acara vah kavina nang kuwoh an taongaonevuh unrah nang na cara na vah nan na navina na vah⁹Inna riyizhi rip ren rene pu rukpwuruwo faokaone anakere, ku pirivuh, uwoh pi nighe urarah ko Siri nang riyizhi rho nang kuwoh pi nighe urarah ko Siri nang ayizhi avah. ¹⁰Reyh, insu yaksa nonoh nana na nyizah ma mi'ah ini awoh izoh maleku masin tisizin ayhen mu tita unang umi iri izoh ¹¹Are nono kapiyhar kan ku ruvoth kang waska apiyhar imah wuru¹²Ini na penka dinne, inna pirong irhi urihha magam udari kugam kurhao kun wurughi, enka zaku jha amagam mani upette kupana a jaraji aka ringhi ¹³Adhaor na eh zuwa kun, isin misini rivin enka rise righaorhao rin prka ru reze kumagam mami marhaotao wuru ¹⁴Ana vereh arhao ami azuku reh sunu utiw umihi irhi izoh konoh karhao a nonoh nana kangka khao¹⁵Adhaor kami na konau ka rene vuh ivang jaravuh aka zuwa kan a mi'ah kang ayhini uvah nang e pokorovu peh guddu konawi unrina ¹⁶vah iroth pokorovu, zika piryhar urhao vah avah nang puh, awar kuwoh ana nhao navah van atar avereh anka wana ken. ¹⁷Inna eh voanao yhi upokorini, inka mi'ah ikkilisiya averemi, inna eh voanao yhi upokoro ikkilisiya, in guddu yhi iwana ne piyha pana vah piseseni ogandu. ¹⁸Rivin na ma migiyhini ki kusus nang ensisizeh ina urikuya ke sisinuwo izoh, ki kusu nang en zinzhi ina urikuya ke vinzinuwo ¹⁹Ma gurawoh uyhin in nan anyhar avah arume inkusu nan en tanzana urikuya tita izoh enka rene yhaon ikusu nang a tanzana ²⁰Katek kami nang ayhar avah, vah atar akongkuruwo arizayhi irh nan manka rih nan yhaon. ²¹Anreh Biturus iku ruvah nan Yesoh, "Titugwaki, tiwar nang khoni kanka renem ivang in yafe kan? Maka rav pivigha pizone? ²²Yesoh woh nan yhi, "in roto mighini awoh pivigha pizoni, inna eh rava a kure pivigha pizone nang pivigha pizoni. ²³Umulki uSiri useyhi nan pirong piwomo imma kaonni aya tunzamani awoh kowa iroh ulisafi utuma uyhi. ²⁴Iseme nan piyhar utumzanane urhao awoh pi seren amma talanti udubu. ²⁵Ama riggha awoh in zaku ususka upeh yhi, anre piyurarah ewoh an sisi yhi, nang miyhani nang nono nang duk an kusus na ire an pey uvasi kumi²⁶Anre pitumomi iturkuruwoh, atutu ajaos awoh, piyurarah, yellim uhakuri nang mini, manka behvu nasang ²⁷Anre piyurarah eku pokoro aririllipovuh, aveske yhi, ayafe uvase kumi. ²⁸Anre pitumzani umi ejara yhi aka puru pirong pimanzu upitumzani na iyhap yhi dari kurhaor, amitkha yhi untuh, awoh sai iku beyhi. ²⁹Anre ajami utoma, iku tukuruwoh atanzana hi, akuwah "yelli uhakuri nang mini, man pivu. ³⁰Anre pitumzani iku vono yhi. Anre iku zika yhi aka wura yhi urhaonghao korehreh, awoh ibeh yhi uvasi kumi. ³¹Pijami ui tumzanni umi imah rehye kenna anang ai a wana, nasuwu na yhan namah wanta, annu ruva a miseh a piya gwaki uyhaon ikusu ken wana. ³²Anre piya gwaki upitumazanani umi uku kangde yhi, avere yhi awoh, piyi pizingdi kupi tumzanani majih uvasi kumi nang ndorkhoroni vu, awar kuwoh pimah chaonghaohm ³³Kaza kure pinamah pokoro a ririllipovo njangu pitumzanani, neh kenna mini nmah pokoro a ririllipovo ri pu. ³⁴Piya gwaki nyhi imah rene rikhaozhao a mane yhi nang aya righaosu, sa anghaoshao yhi inu guddu uvasi kumi nasang annu jhao yhi mihm. ³⁵Kenna putu unang izoh enka riseh vu, nna inung uyhin inroto yafe a kommina a yhin inung a suwu kahyin.

Chapter 19

¹Ama ruvoh adhar kami na Yesoh emah ruvah avereh arana anre iku coyhi un Galili a ruvah amarasa muh Yahudiya un suku rapkwu umana ku urdun. ²Rifi'ih reh yhar rin dhorkhorho yhi anre iku war'ahzeh yhon ate'eh mi. ³Anre a fasisiyawa ku ruvah nang yhi asa an gweke yhi, ankura woh uyhi, "kurip uwoh piyhar izhop piyhowo uyhi awarka rong a nang?" ⁴Yesoh imane awoh, "inku raotao teze inyara, awoh arizoni piyami en napsa yaon, imah napsa yaon pirumi nang piyhowo" ⁵Anre iku gura awoh, "awar ka ni pirumi enka jao putu nang muna uyhi a kwapkwuruwoh nang piyhawoni ayaon uvah an wano ikusu irao. ⁶An ka zaku phi taka reh ayhar avah, phiyhar urao. Awarken kikusu na Kasiri ka mane nasang piyhar isu wattane kin. ⁷Anre a farisiyawa kuwoh uyhi, "yemmi eh rene Musa iwoh uwuri titaku rho avah u zaovu, a zaovao yhi?" ⁸Anre Yesoh iku woh uyaon, "awarku rhok una suwuh na yhin kuma rene Musa irume inhi asa inku ku viskize ayhowo ahyin, arizoni amazaku reh ken. ⁹Ma woh uyhin, phiyami eh zaovao phiyhowo uyhi, an zaku reh iku naomao nang phirong urumi, aka yhira phiron uyhowo, moh wana iku naomao nang phirong uyhowo. Phirumi umih eh yhira uzaovaoru ku piyhowo moh waana iku naomao nang piyhowo umi uzakure uyhi." ¹⁰Agwekseni anwoh u Yesoh, "in nang ken nang muri uphi rumi nang piyhowo uyhi, ku zaku rivah u rise irunga," ¹¹Anre Yesoh iku woh uyaon, "azang ayhar nasang aka sere umisenu uruh, ayha nang ama rume yaon u sere ani. ¹²Arih ayha aku pokoro yaon rituwa un rehyenu yaon arih aya aku pokoro yaon rituwa amih na are ayhar avandare yaon ken. Arih ayha aku pokoro yaon rituwa amih are ayaon avandare atih ayaon ken awar kati womo tih zoh. Phiya enka suska usere u misenu uruh, isere uni. ¹³Amah yende Yesoh a nonoh na nyhiza asa i tasaza na cara unang, agwekseneni anra gwaorkaoze yaon. ¹⁴Anre Yesoh iku woh, "sai nonoh na nyhiza nang ruva nan mini, sunu unuku nang, tiwomo titzoh tih reh ti nang." ¹⁵Anre iku tasaza na cara na yhi uyaon anre iku coyhi atek kami. ¹⁶Anre piyhar urhao iku ruvah nan Yesoh awoh "Pimiseni, yemmi na mang rene asa unka zuwa uvao ku zah nang rarrah?" ¹⁷Yesoh iwoh uyhi, Awar ki yhen napsin ana nang ikusu kirip? Piyhar urhao irip, in piti suni uvao, phi daorkaorao udoka." ¹⁸Piyhar umih iwoh, "uriki udoka?" Yesoh iwoh, "su wuna, su naomao iphiyhowo upirong, su tuksu, su rhao ushaida icotti. ¹⁹Rhao tiwih nang naw atih cirvuh, asao janu uzaontaokao ne ritih ripu." ²⁰Mazhaorao mami mang woh uyhi, "umma daorkaorao an kusu mun nasan amatini, Yemmi eh takam?" ²¹Yesoh iwoh uyhi, "in na phi suni phi wan phiya kori jaravu, aka zizi ankusu mumi na phi rimun, aruske ayhu wam, penka zuwa tikarma izoh, anu ruvaa a daorkaoraom." ²²Kadhaor kami na mazhaorhao mami mah pokoro ikusu kimi na Yesoh eh vereh, man jaramang kasuwuh kansi paovao man, awar kuwoh mareh pikarma ugwaki. ²³Yesoh iwoh ana gwekseneni ayhi, rivin nang insin misini, "kuwaon ken nan phiya ireh pikarma enka nighe atiwoh ti zoh. ²⁴Insin gura misini, onka zaku waonuwo u rakumi u nighe arivaorao rilulura, nang kuwoh phiya ireh pikarma inighe ati womoh teh Siri. ²⁵Agwekseneni amara sesezi ana mina, adi nang a pokoro ken, anre an kuwoh, "In na muriken wami enka zuwa uwaska?" ²⁶"Nang ayhar munda wanamun ken, nang Kasiri ko kiriki kusu kenka wana ken." Ken nang Yesoh imah tirkiri yaon avereh. ²⁷Anre Bituru iku woh u Yesoh, "rehye, yemmi nang tenka zuwa? Timah jhao ankusum nasang adhaorkhaorhaovu." ²⁸Yesoh iwoh uyaon, "insin misini rivin, urong kusana konoh kapiyhar kang ka zomo a riraku daukaka ayhini ayha en dhoarkhaorham enka zomo anarira arikiri ati vah ara temene ti vervene rikiri ativah ti Isra'ila. ²⁹Phiya en jhao kuyhi, nang putu a muna nang akommina ayhi arumi nang ayhaoni, nang nonoh nayhi awarkari zayhi ri nang enka sere akiri rikiri agura zuwa gau uvao karen. ³⁰Ayha zoni anka wana ayha awuri, ayha awuri anka wana ayha zoni

Chapter 20

¹Kurara ki zoh kusigi kinne pikaviih icirah un mwakpi na fit asa ikah rigyi ayaor utumah arimi kayi ²Anreh iku rumeh nang ayaor utmah indinari ku rao a yira anreh ikuh nurkara yhaon a rimih kayi.

⁴anreh iku vereh unyhaon A yinima jarini inung a rimih, kikusu kirip na manrhoni ' Anreh anku jarayhaon untumah. ⁵Anreh iku gura cirah adaor kapi kumi pu-tasi nang kadaor kapiviga pizhon a riseh ken. ⁶Anreh iku gura cira adaor kari kiri arirao anreh iku gura cirah unya aregye a yhaor an yhaozhaozi zuh kiramwa. I vereh un yhan, ' Yemmi erene inyhaozhaozi zuh kiramwa a yira ka? ⁷Anreh iku vere unyhi, awar kuwo zha piya ima rhoiri utumah. ' Anreh iku vere unyhaon awo 'Ayinima jarini a rimih. ⁸Anreh marong manwana, piya arimih kami iverhn piya gwaki, a kangde a tumzanani ami anreh piku bize yhaon ikorwo iyhaon, seme nang piya whuri amajagari nang piya zhon. ' ⁹Anre a tumzanani ami ama seme utuma adaor kari kiri ariroa anruvuh, ko piriki uyhar inung unyhan isere idinari. ¹⁰Anreh atumzanani izhn anruvuh, an ku vah ankunang sers na gwakane, anreh ku sere idinari ki roa. Kadoar kami nang amasere ikorwo iyhaon, anreh ku rumurunu amajagari nang pia rimi kami. ¹²Akuwo, " atumzanani ara aqwkuri amma rise utuma adaor ka cunuh, pima runtuzi yaon nan awuri, awuri aya tima seze urere ukeru nang upiu unyhi. ¹³Anreh piya rimi kami imane akuwo unpiyar unyaon uroa, "Bicha, inrutoh ma renevuh ivang. piku rutoh ma rumeh uwo penrisem utumah idinari ki rao? ¹⁴Ziga ikusu kire kipu anreh piku jaravuh. Mini marume urho atumzanani awhuri ara nasang nan ayini. ¹⁵Unku zakuri uwo unrise ikuso nan unsuni nang kikusu kire kinang? vah iku seri aripuvuh awarkuwo maku nene? ¹⁶ awar tuh ken piyawuhri eka wana piya zohn, anreh piya zohn iwana piya whuri. ¹⁷Kenang Yesoh imasin jara amakanu urushalima, I zikayaon arikiri anavah, iverh unyaon unrinah, ¹⁹Anka rhoi nan Al'umai awar kiywo anrezehyhi, avavah yhi, agura ahaonkhaore yhi. Anreh katuk kitar enka cuh izoh. ²⁰Anreh munah u Yakuvu nan Yuhana avezehe azebedi an ruvuh nang Yesoh I tukurwo a jhaos ka Yesoh arivih iramwa nang yhi. ²¹Yesoh iverh unyhi, " yemmi nang pisunip" Ivere unyhi, Rene avezeneh a ara kapu kugiri, inung atiwo mo ti pigbji. ²²Yesoh iamne yhannavereh, "pizakuyao ikusu nang pisin ripshm Inang ka suska usoh isep kimi nang unrama soh?" Anreh kuvereh unyhi, Tenka suska ²³Ivere unyhaon "Inang soh isepkimi na zik. Amma ka zohm a cara Kang ku rhaom nang kugiri azang mini man ka rho, amma kan kureh ka yaor ami nang putuh nang ima napsa yhaon". ²⁴kador kami nang amanzu agbekseni rikiri rimi rima pokoroh, anreh kura puk rikhazao nang akummini avah amih. ²⁵Anreh yesoh iku kangle yhaon ampai nangyi avereh, "Inhao awo, awomu Al'ummai asin nusazini, nan mapuk mayhaor ayhaon annun yhoan usiru. ²⁶Mun suwana muhn kini nang ayini. Akwarkowo, piya isunuwo iwan piyagwaki inung uyhim awanayi risir iwan pirere, ²⁷nan piya isuni iwan piyazohni inung uyhin awanayi risir iwan pirere, ²⁸Awar keneng pivzene upirumi irhutoh ruvuh awo anrerrene uyhi, anreh iwan pirere, agura roh uvuh kuyi awar kayaor. ²⁹Anreh kuvahrhao amacira ujeriko, righi ridun rindorkoniyhi. ³⁰Anreh arong arumu arumi avh an zohmi ukhatur urina. Adhaor kami nang ama pokoro ririllipovoh riwuri, ³¹Righi reyhaor rin nukuyhan, aseri uyhaon awo ankini yhaon, anreh kugbongorhoa na gbakane, "titah, pivezene u Dauda, pokoro ririllipovoh riwuri. ³²Anreh Yesoh iku yezene nawass akangbe yhaon avereh, " yemmi nang insuni inriseh ini?" ³³Anreh kuvereh uyhi, "Titahh ugbaki, ayizi awuri anwontoh. ³⁴Anreh yesoh ipokoro ririllipovoh, arike ayizi ayhaon. Antu wargha na gbarang atuh dorkoro yhi.

Chapter 21

¹Kenang Yesoh nan a gwekseni ayhi ama paturuwah Urushalima anreh anku ruvah un Betafaji atek kupanah Kuzaitun, anreh yesoh iku tuma abgekeni ayhi avah, ²Avereh unyhaon, "jarini inung inro kipati, iang kagye pivarka pisisizi atelgemi, nan konch kapin karuini ansisizinasang. In yinzi ayendem ina. ³Inang pirong evereh ini iramwa ikusu nang inseri in mane yhi awo' Titah ugwaki issuni iriseh utumam. Enka jiginim inruvah nang ini. ⁴Kikusuki Kimawana awarkuwo an korene unabci ohnsbbi, evereh, ⁵Migbani azhomtoko Ku Urushalima Reh'ye in! piwomo uyhin irama ruvah! enka ruvah unvenn uritih . Anre iku tuwih apivarka. ⁶Anreh a gbekseni ami anjarayhaon aka riseh kenang Yesoh imma tumah yhaon ⁷Anka yende pivarka pimi na honoh kapin karumi nang Yesoh anreh ku riseh makusu mayhaon izoh apivarka pimi, anreh yesoh iku zohmo izoh ama kusu mami. ⁸Anreh rifighi reyhaor rinku vasa makusu unrinah anreh arong anku ceze anpagha mon junjugha avasa unrina. ⁹Rifighi rimi rima zongoni yhi nang rimi rima daorkoniyhi rinsin gbokzoh akoh, "Hosana amajaghirinang pivezeh u Dauda piya ritau ririp yhi irama ruvah iung arizai resirih, hosana amajagari nang kasiri. ¹¹Anreh ayhaor ami a dorkoni yhi an mane yhaon "areh Yesoh annabi, daga un nazaret amajagarrii unGalili. ¹²Anreh Yesoh iku nigher inung unhaikali azohvoh ayhaor ami asin zizi asin zenzen inung ikilisiya, anreh iku tanghane ma tebur nang ayhaor ami asin vazze ikurgho nan majera mayhoar ami asin ziki anki nha'an. ¹³Anreh iku vereh unyhaon awo annabi ima nyakara inung anaveresirih awo Kasirih kaverah unsuni kurara kunang kunwan kateghe Adu'a amajagari nang mini, anreh inkuma vandare kan kanwana kateghe kutughu." ¹⁴Anreh a rumu nan agun an ruvah nang yhi inung un haikali anreh iku wharghane yhaon. ¹⁵Anreh ma ffirst ma gwakazi manreghe ikusu kemina kami nang Yesoh iseri nang kenang nohnoh nasin gbongzoh rizayi riyhi inung unhanikali aku vereh "Hosana pivezene u dauda!" anra pok rikhazah. ¹⁶Anreh kuvereh unyhi pipok ikusikimi na asi vervene? Yesoh iku mane yhaon, "Yi!, inku rotoha ma dinni inung unnyakarakanu awo inung anho kan ki nohnoh munyiza nan mumi musin wazza pima hamauchaugwu. ¹⁷Anre Yesoh iku cira ajigi yhaon mim ajarayi Unbetaniya aka riseh. Atuk atar ateghemi ¹⁸Nakini unmwakpi na fit adhaor kami nang ezaha inung unro apok igbhaom ¹⁹Anreh iku reghe atih kana rass ama pati urina anreh iku kotokom avizzi iramwa anreh usuu rivak, anreh iku vereh atih kami "kasu pireksene nohnoh amajagari unrhaosi" katih kami kantu rhogo adhaor kami. ²⁰Kadhaor kami nang agbekseni ayi ama reghe, anreh kura seri ammina akuwo ininang katih kami karhogho?" ²¹Anreh Yesoh ikumaneyhaon akuwo, "Rivin nang insin missini, inang perene asuwuharhoto ma rise ikusu namarene atihka tuteng inang kaverun panah ku, cuh izoh akana inung umana, mun nan wanna ken. ²²Kikusu nang enrivi inung atanzu kasiri rumeni inang ka zuwa. ²³Kadhaor kami nang Yesoh kana inung ikilisiya anreh ma ffirst ma gwakazi nan ayhaor a cirvu an ruvah nang yhi adhaor kami nang isin misse anvereh, unsizazu uwammi napiserih anang arah, wammi erovuh usizazu?" ²⁴Yesoh imane agura verun yhaon, minima man rivini ikusu kirhao. inang enmigham manmighini usizazu uwan nang unseri anang arah. ²⁵Ubaftisma uyuhana unkucira iki? izoh boh nang ayhaor?" anreh kura vervene anati ayhaon, akuwo" inang teh vereh amaruvah izoh enka awo yemmi arene tirotoma rume nang yhi? ²⁶Inang tevereh amaruvah nang a yhaor, tisin khawha arifighi awarkuwo atirkini yuhane awu annabi. ²⁷anreh kumane Yesoh akuwo" ti yhao irih." Anreh ikumane yhaon," minima manzaku mighini usizazu umi nang inseri anang ara. ²⁸"Yemmi nang isin dinni piyu rara iri avezene avah. anreh iku kana nang pivezne ozohn. avereh, pivezene, jaravuh aka rise utuma arimi ukeru. ²⁹Pivezene umi imane awo 'manzaku kanam'. anreh iku maneze a vandare a sugwuh kayi akanam. ³⁰Anreh piyuraraikana nang pivezene uyhi ivak avereh ikusu ki rhao, Anreh iku maneyhi, 'man kanam' anreh iku rotoha jarayhi. ³¹Wammi inung unohonoh na ima riseh ikusu kimi nang putuh isun? An manne piyi zohn. " Yesoh iverun yhaon, Rivin nang insin missini, asesenu gandu nang macallevharhao anka zohnghorini ukaninghe unrara ko Sirih. ³²Awar kuwo Yuhana ima ruvah nang ayhini inung unrinah urip, inrotoha rume nangyhi. A sesenni agandu nan macallevharha an rume nang yhi. Ayhini nang kikusu nang enreghe inrotohma tukuruwo nang urume nang yhi. ³³"In kapok tirong tiska. Amari pirong ukaviih ima vizza inung arimi anreh iku rene utura arimikami, anre iku khogwu a whaok ku gballaze inabi inung arimi kami anreh iku gura suwa ateghe kucigha, anre ikuroh arimi kami nang akaviih. Anreh iku jarayhi amarong mayhinzi. ³⁴Kadhaor kati buvah kan ruvah, Anreh iku tumah arere ayhi nang a kaviih ami akazara irhao. ³⁵Anreh akaviih ami anzika arere ayhi, avavah urhao, awuna pimanzu, anre ku taza umanzu. ³⁶Anreh piya kap iku gura tuma arong arere, apiri ayhaor izhon, Anreh akaviih ami anriseh yhaon ne ayhaor izohn. ³⁷Zah nang ken piyakap itumah pivezene uyhi nang yhaon, akuwo, ' Anka tukuruwo pivezene unnang. ³⁸Anreh akaviih ami anrehhi pivezene, anreh kuvereh anatiayhaon, ' Magaji manma. Ruvahni, ti wunyhi agura zika ankusu mu gao.' ³⁹Anreh ku zikayhi, anekeryhi inung arimi anreh ku wunayhi. ⁴⁰Nankini, inang piya rimi kami eruvah yemmi nang enka riseh akaviih ara?" ⁴¹Anreh kumanneyhi awo enka wuna akaviih ami unrina uzhakurivah anre iku rhao arong akaviih arimikami," ayhaor ami ankarohyhi irhao adhaor kati

buvah"⁴²Yesoh ivereh uyhaon akuwo," Inku rotoḥ ma karanya inung anavereḥ, ' Rikwang rimi nang pisuwi evunoyhi rima wana riwnang rilang Ring kuruvah nang titah ugwaki, manang mami manri amina ana yizi awuri."⁴³Kikusu kerene unku verun yhin, anka sere urara Kosiri nang ayhini anreh kuroḥ ama yinzi mami maku reksene. ⁴⁴Piya erighi arikkwang enka gbeptezene, anre rikkwang rimi renka mokoro apiya nang rerighi unyhi."⁴⁵Adhaor kami nang mafrist magwakazi nan Afarisiyawa ama pokoro tisika tih, anreh ku yhaogateke awo ikusin vervene unyhyaon. ⁴⁶Ansin righi kuwo anpur yhi, anreh ku pok ukau, urifighi, awarkuwo ayhaor asin kagha yhi awo annabi.

Chapter 22

¹Anre Yesoh ikuphi gura vervene ughen un misali, awoh, ²"Tiwomo tizoh tisiyi ne pirong "womo eh nafsana utanda ki runga ikonoh kayhi. ³Anre iku tunza arere ayhi asa anka kang'ah ayha na ama kunze yaon, asa aruv utanda ki runga imih, an vaonzaonaon yaon uruva. ⁴Anre ikuphi tumah arong arere, awoh umma suksa mariniru mama rang, umma ceze ina'ah nang magam, ama nafsa ankusu nasang, ruvani utanda ki runga.⁵

⁶Arong amih an puru arare apiwomo umih arise yaon anang ancini, a wunza arong. ⁷Piwomo umih utuma an soja munda wanza a wunzani arana, agura pokso yaon urha kuyaon. ⁸Piwomo umih iwoh ana rereyhi, "irunga imah nang coangkuruwoh, ayha na ama kunze yaon araotao cancanta. ⁹Awarku ken jaranini atirindina aka kunze ayar adun amih nang in nangka suska asa a wan utanda kirunga umih. ¹⁰Awarku woh irunga imih inka koro nang ayhar arere amih ama ringhze ati rindina aka kongsaozao ayhar amih nang susku zuwa yaon, ayah aripsi nang ahya azaku ripsi¹¹Kadhaar kami piwomo umih eruvah asa irengze ajhaon amih aure ikuka reyhe pirong izaku rih makusu muh tanda ki runga imih ¹²"Ino nang arene phi ruva ina, azaku rih makusu mih runga imih" piwomo umih ivere uyhi ken. Piyhar umih itu zaku vere arong. ¹³Sisini pihar uruna na cara nang na vina, ataongaone yhi inung amarini mang marina minggit atek nang en ma'ah akan kaza iyini? Piwomo umih ivereh nang ah ere ayhi ken. ¹⁴Ayha nan a kangde adun ayha na a teske adundun. ¹⁵Anreh a farisiyawaku jara yaon aka napsana ken nang an puru Yesoh ana vereh ayhi. ¹⁶Afarisiyawa amih an tumah agweksene ni ayaon nang arong ayhar a Hiridus, anka woh ughi, "pimiseni, ti yao awoh pire piyha rivin, ki kususke rene na pisin mise urina oh Siri u rivin, piraotao teskie pirong [ima zika ayhar, ayhar arao. ¹⁷Ini na pe reyhe? Mi'ih rih, kurip uwoh ih bii a Kaisar a gandu vah ih su bee?¹⁸Yesohimah yao'ohthe ucaok (mugunta) ku yaon awoh, "Yemmi eh reneh nang insin gwekem, ayhini (ayu tuma oh yizi) (masu riya) ¹⁹Sanim ukwaoktaoraok (coin) kumi gandu kami anre ku yende yhi kurao. ²⁰Yesoh iwoh uyaon kutunrung ku wan nang nang rizayhi riwon a nara? ²¹"Ku Kaisar" an mane yhi ken. Anre Yesoh ikuwoh ayaon, "kisusu kimi kire ki Kaisar inraoyhi, kimi kire ke Siri i rao kang." ²²Ama rise amina adhar kami nang a pokoro ken, anre ku jhayhimim ajarayaon. ²³Atuk kami asadukiya ayha awoh kucaoksaonao kuma sek kuzakurih, arong katuk an ruva nang Yesoh a rivi yhi, ²⁴Pimiseni, Musa eh woh, "inna pirumi eh khao a raotao zuwa nono kommina kan zika ukumbu ku piyhowo umih, azuwa kommina kami ka khao nonoh. ²⁵Arong amareh rikommina ayhon pivi'ah pizon kommina kazoni kang rise irunga akhao, araotao zuwa konoh piyhowo umi itaka wana kusep nan kommina. ²⁶kommina kavak kami kang rise ken, nang katar, nasang kuyaon ankizi. ²⁷Piyhowo umih itaka khao unayhi. ²⁸Ne kini atuk ku caoksaonao amasek, piyhowo umih ika wana uwami inung ana kommini api vi'ah pizoni pina awarku woh imah rungzeh yaon na sang?²⁹ Anre Yesoh iku mane awoh ayaon, "Imma wuru awar kuwoh nh zaku yao avah, vah usiru oh Siri. ³⁰Anka reh a caoksaonao a masek inunga en kapi zaku rih, anka wana ne maleku mih zoh³¹Avereh ucaoksaonao amasek nku raotao teze ikusu na Kasiri ka vereh awoh, ³²Mini Kasiri ki Birahim, Kasiri ki Shaku, nan Kasiri ka Yakuvu?" Kasiri ka zaku reh ka yha akini, kare ka yha asin vao." ³³Kadhar kami nan rivi'igh reh yhar rima pokoro ken, rinra sesezi na mina un misenu uyhi³⁴Kadhar kami nan a farisiyawa a pokoro ken nang Yesoh en turu na nao na sudukiya anka kaongsaozao atek ayaon. ³⁵Piron uyaon ireh kulauya irivi Yesoh asa igweke yhi ³⁶"Pimiseni, uriki udoka u piri u sisazu inung ana taurat." ³⁷Anre Yesoh iku mane yhi awoh, "so Titugwaki Kasiri kapu asuwuh kapu nasang, na ku vao (ranka) nasang nang ka suwuh ku pu nasang." ³⁸Udoka umih ureh ugwaki a reh uzoni. ³⁹Avok umih isiyi umih uruna, "so jhangu ozontoko ne riti ri pu, ⁴⁰Un doka uvah umih uruna u maonkaori inung ana taurat nang annabawa. ⁴¹Kadhar kami nan a Farisiyawa an rotu kaongsaononi anre Yesoh iku rene yaon arip. ⁴²Iku woh, "Ini nan ayhini inyhen makana nang Yesoh? Iku reh pivizene uwan?" Anwoh uyhi, "Pivizene u Dauda?"⁴³Anre Yesoh ikuwoh uyaon, "Ini na Dauda inung a Mazir imah kangde yhi Titugwaki, akuwoh, ⁴⁴Titugwaki ehwoh uTitugwaki unang, "zomo a cara kanang kuraohm amakana adhaor kami na man woh rene makiya mapu anavina napu?"⁴⁵In nang Yesoh en kangde Kristoh, "Titugwaki," Ti ni na ireh konoh ka Dauda?" ⁴⁶Ama raotao zuwa piyha emane yhi arong pirong imah pi raotao zuwa usiru u rivihi ana rong narip daga atuk kami.

Chapter 23

¹Anre Yesoh iku vere arifighi nang agweksene ayhi akuwo. ²I vereh, anyakarani nan afarisiyawa azoni atek ka zohn ka Musa. ³Ankusu nang amighini inrise, riseni mun nan matini. In kasu ka rise a nang ayhaon, awarkuwo aku vereh ana nang azha ku riseni. ⁴Yi aku zika makusu mazip mami nang anka zuku susku zhapwa anren ku rene ana peme ayhaor yaon anatih ayhaon anka zaku zhakwa. ⁵Aku rise ankusu mu asa ayhaor an rekyhaon anku tuzzaze ajuhu apandare asingura pandhaze ariwuri rima kusu mayhaon. ⁶Arusu atek kayhaor agwakazi inruna nan katek kayhaor a gwakazi ikkilisiya, ⁷Nan ku sumazu kurip inung a tek kapize nan kuwoh ayhaor ankaku kagho yahonawo ku mallami. ⁸An zaku kagha ini awoh 'mallami' awarkuwo inru mallami kurhao na kini inkureh akommini. ⁹Sunu kangde pirong inung urikuyha awo titah, awar kuwoh inri titah urhao na zik, ummi iri izoh. ¹⁰Ansu kaghini 'mallami' awarkuwo inru mallami ku rhao na zik, Kristoh. ¹¹Piya ire piya gwaki inung unyhin yhi enka wana pirere uyhin. ¹²Piya ezhapwa ritih riyhi an venenerin piya evenene ritih riyhin an zhapwa yhi ¹³Tir kuyhin anyakarani nan Afarisiyawa, ayhi cottih! Ima wura ayhaor urina umakana izoh ayhini inrotoh ma nighe, arotohma jigi ayhaor ami asunu nighe. ¹⁴Tir kuyhin, anyakarani nan afarisiyawa, ayhi cottih! Imma yitiri akumbuh arara inku seri atanzu Kasiri akpanghare innang ka sere urere ugwaki ¹⁵Tir ku yhin, anyakarani nan afarisiyawa, ayhi cottih! enku kana umana kugwaki aka rene pirong ituba, inang etuba inrene yhi iwana kono kura ne ayhini. ¹⁶Tir kuyhin, inna rumuh ayaku vereh, piya eku esiri ikkilisiya, ku zan kiramwa. Amma piya esiri nang azurfa ikkilisiya ama sisiyhi ati siri tiyhi. ¹⁷Mabana marumu! yemmi ipiri, azurfa boh ikkilisiya imi erene azurfa an vurka. ¹⁸Nangi, piya ere esiri a ripiki, kuzang kiramwa. Ama piya esiri nang kaperuh kami karong ka ripik ama sisiyhi ati siritiyhi. ¹⁹Arumuh ara! Yemm epiri, kaperu kami boh ripik kumi ko rene aperu kami kan vurka? ²⁰Awartuken piya esirun ripuk esirun kun nang kikujukimi kirim ²¹Piya esirin ikkilisiya, esiri inni nang piya izohmim. ²²Nang piya esirin izoh, esiri ateghi kazohm Kasiri nan piya izohmim. ²³Tir kuyhin, anyakarani nan afarisiyawa, ayhi cottih! Koh kenang enkuroh Sirih uzakka kun kusu nang enkavah, ankusu musighi, ikorgho igwaki enku zhaku dorkoro a vereh asiri anre rivin nan ririllipovoh nan kasughwu karip, ankusumu nasang mumaruwu inrisen mun kap. ²⁴Ayhini aya gwakazi insighi arumu ami asumi anzohgoro ayhaor. Inzwa inusu inren Asiri ivang asin sakhaze anki kohkoh mucunu adhaor kasu ka manimasir, ama inseri anang ayheni kinne inkusin sakhaze urohkohmi! ²⁵Tir kuyhin, anyakarani nan afarisiyawa, ayhi cottih, enku guzu uya iririh nan kisp, anreh inung inku rumarini nan marik. ²⁶Ayhini arumu ufarisiyawa, guzuni inung iriri nan kisp kimi, asa uyha umi unka vurah na pezz. ²⁷Tir kuyhin, anyakarani nan afarisiyawa, ayhi cottih! Insighi masek mami manguzi na ross, katini kaman kan rivah nateng anreh inung imi inkori nang akuvuh amakiniru koh yemmi inzhaku rivah. ²⁸Naken, inkucira unyha asuwa neayhaor a rivin, inung unhyin inkozi kuttih. ²⁹Tir kuyhin, anyakarani nan afarisiyawa, ayhi cottih! enku suwa masek ma annabawa anre inku riseman maverene mayhaor a rivin. ³⁰Inku vereh 'anare timari arizohni nang atitih, tinama zakuri inung anayhaor ami a hunza annabawa. ³¹Ayhini insin misseh anatihayhin awo inreh nonoh nayha ama wunza annabawa. ³²Imma korone a vhasi katiwi ³³Ayhini ihyoghwu nan nonoh mama gbopinagha ini nang innaka meske mateh murha? ³⁴Awar tuken, regheni, insin tumzini annabawa nan ayaripamvah nan anyakarani, arong anka wunzini agura dhankarini; arong kuma anka mwillazini inung ikkilisiya agura zovonyhan unya ama roh nan maron ³⁵Usakamako umanyon mami nang inma wunza ayhaor a rivin man nhayha anatih ayhin tun daga amanyoh ma Habila piya riving amaka jagha nang Zakariya pivezene u Barakiya piya nang inma wunayhi amapatin Ikkilisiya nan iripik. ³⁶Rivin nang insin misini, anang ara anwanaken ana sana arah. ³⁷Urshalima, Urshalima, ayhini aya ama wunza annabawa angura taza anakwang aya nang atuma yaon nang ayhini cettimih insuni unkaonsaozaon nonoh nayhin ateghe karhao, ken nang kukuruk koh ku kunsozo nakun inung amapan makun ama inzhainusu! ³⁸Regheni, kurarah kuyhin kuma wana ku vantuh. ³⁹Maku verunyhin, innan zaku pireghem nakini amakaravah adhaor kami nang envereh, Ritau ririp rيره ripiya eruvah arizaiyi ritita ugwaki."

Chapter 24

¹Yesoh i jhao u haikali kumi apuru-rina ara jariyhi, agbekseniyi a ruva ara conkoze yhi masuwa muhaikali kumi.

²Anre iku mane yhen awo, "innyhen ankusu-kusumu Riveen nansi misini Ba rirong-rikwang rimi ritarkane a-rirong nan anka zaku yitiri." ³Kadhon na imaka zomo unpana ku zaitu, agbekseni amihan ruva untuwuh a ruva nayhi awo, migyi ri, kawa panan anang ami annka wanaken? Ye alama Uruvanu nan marasa ma dhar?" ⁴Yesoh imane yhaon awo, "Inkasin vasana pirong Ikasu vatini a renini in jhao urina. ⁵Ayhar adun anka ruva a ri zagyi rinang akuwoho, 'mini inre Kristoh' a wusze ayhar adun. ⁶In nang ka pokoro riwuma nan masara mariwuma, sunu naze na suwunayhin, warku wo anang arana an wana ken, marasa ma roti! ⁷Mayinzi manka conze riwuma nan mayinzi, Tiwomo nan tiwomo, Anka- rise igdoam nan kuyigha kumayinzi an tekte'eh. ⁸Anang ara nasang anka reh ku nighe kivurah. ⁹Kadhar kami anka renini in sese ivurah agura wunzini, ayhamarini aka zaku so ayhini. ¹⁰Ayhar adun anka rukpwuzuwo azizi arong a vonoyhen manyhoma rong. ¹¹Anabawa icotti anak choksono a wusze yhar adun. ¹²Ivang enka gwakana usunu onka zuwuh. ¹³Monka wan uwa piyha enka kpakturu wo a karava marasa yhi enka waskunuwo. ¹⁴Masara marentu mate tiwomotizo-Siri anka miseni na sang urikuyha ankawana ushaida makana nang ayhar na sang, marasa mami man nu ruva. ¹⁵" kadhar kami nan en regye anang izizi, ami nan Daniel annabi annabi ima vere anra yhaozi atek ka vur , pi tesi avah iyhagyatake. ¹⁶Ayha ari un yYahudiya an sumzayhen ana pana. ¹⁷Piyha iri izo urara isuwo iramatoro piyha iri izika iranka irangwa inugu raa ku yhi. ¹⁸Piyha ire arimi isu guruyhi ika zika makusu. ¹⁹Urere o yha asin waskaze nan ayha anka yabsi nonoh ana tuk amih. ²⁰Tazanini asa usaom uyhin unsu wana adhaor kasisamma vahkatuk ka sabar Sabbar; ²¹Ankari ivura idun, umuzi umi uroto ma nana wang urikuya makana ukeru umih unka pi wanu nih. ²²Un vah ken nang a kupkwune a tuk amin vah piyha enka waskunuwo, nwarka ayha na kama, teze, anka kupkwune atuk amih. ²³"Na pirong a migyhavu awo, 'Kristo inuru va Kristi!' inrui kasu rume nang ani! ²⁴Ma Kristo micotti nan annabawa icotti anka rufsa, nan-nang amina anka wuzze yar. Amane nan ayhanateze kumi. ²⁵Insi misini kadhon ka roto wana. ²⁶Monkare muwo kuwo uyhin awo iri rambu, kasu cira uyha makana rambu, va isukunug u maragho, kasu rume. ²⁷Monka wana ken na Tinyana'azete Siri suku gabas makanu 'west', - ken na uruvanu u kono ka piyhar. ²⁸Kategye na ku kiuru ku viaha kurim kategye na aruwuhu anka konsuzuwo. ²⁹" Ivura imi enkare evoro antukami angyhi monka Sirigyhi, uppi un zaku roh anpeze, anrerum monka riksi usiru-uzo a Siri onka chawutuwo. ³⁰Are alama akono kapiyhar a suku cira izo-anayiri, Tivevene te joes na sangten ka nigye na suwu na Siri, anka regye konk ka piyhar kansi tozzono anayiri nan usiru mazir marip na gwing. ³¹Enkatuma makiku magyi man perve eseriwu na gwing, anka kenkoro amateskeru mayhi ana tettehe nuvakti- unsakunas-akamane. ³²"Gwekseni daga kati ku baure, kadhon na ipagyha imi ira tuphaze riva, piyagha- take awo-Riwus rira piti. ³³Ken na pe regye a nan ara-pi yaghatake awo, uruvan uyhi ura piti a toworong. ³⁴Riveen na insi misini, uzamanuru en kawo un vora, anang ara anka wana ken. ³⁵Izo-siri na ka joes anka voroh- arere nang anka zaku voro. ³⁶" Katuk kami na kadhon kami, ba- piyihe, malaiku mazakuyhe, kono kan zaku yhe, sai putu uteyhi iyhe. ³⁷Kinna atuk a Nuhu amari ken na uruvanu ukono Kas'iri unkawana. ³⁸Ken na atuk ami na kujah kuma roto cira an si ririze akan seze ansi yise a nyhowo akan rungaze arumi, har katukami nan Nuhu ima nigye wirgi. ³⁹Anzaku yhe awo kujah kon ruva a zika yhen na sangku yhen. ⁴⁰Ayhar ava akari arimi anka zika piyhar uroah a'jigy uroahm. ⁴¹Anyhowo ava an seri mazo, azika uroah ajigy uroam. ⁴²Munkuri inkasi nyente, inzaku yhe adhor na Tita u gwaki enkaguru. ⁴³Yaghatake awo piyurara enakuyhe adhar na piuwu en ruvayhi a tuk enanku nyhente a zaku jigyi an ruva yellihi utuwo. ⁴⁴Nafsana, konk kapiyhar kan ruva adhar na pizaku yhe. ⁴⁵" Wan ire piyhati pamba nan pi re-re umatini, nan piu rara ku yhi enka rohyhi utuma ugwanza yhen marinuru adhar karip imugu rarakuyhi. ⁴⁶Matau-marip - Makana nan pire-re umi nang piyu rara kuyhi enka zuwa yhi iseriken, adhar na e guru. ⁴⁷riveen nang insi misini awo,piyu rara kuyi en ka rene yhi riti ren kusumuyhi na sang. ⁴⁸In pirere uyihi enkawo inug a suwu kayhi awo, 'piya rara kumi isi naze adhari.' ⁴⁹Ara vava ajami arere, akan roah na kasu nan ayha masaku; ⁵⁰Piyu rara ku pirere uni enka guru atuk na izaku sisuksa adhar naizaku yhe. ⁵¹Piyu rara kumi enka cezeyhi iyaka-yaka a gudu yhi iwana ne-kuna kuma vutum, ayhi vang- Ate nan aka tuzozo mayizi nan ku pegyhe ku yhini.

Chapter 25

¹Tiwomo ten ka sugghyi narinni rikiri nami nama ika I till iyhaon a jara yhaon anka mansana nang ku ango.

²Kishi un ciku yhaon anre mabana, kishi anre ipamba ³Ama ri ken mabana ma rinne mi man zika itilla iyhaon, a roto ma zika mamai nang yaon. ⁴Ipamba imi in zika ankuturu mu mamai nang itilla imi. ⁵Na kini, ama roetoeroeh u ango kumi, nasang anmara mun zuwa yhaon an nomo. ⁶Ama ragghyi kateti katuk an waghha, "tirkirini, ku ango! cinne ka mana nang kun. ⁷Narinni nami nasang nan co a napsi tilla inan. ⁸Mabana man woh nang ipamba imi "Roniri nacini awore mamai mayin itilla iwuri ira kizi. ⁹"Ipamba imi in woh "awor kuwoh mamai ma wuri manka zaku hamiri nang ayini, janini utami nang aya ku zizi a zemene a warka teh yin. ¹⁰"Ama rotu jariyhaon anka zemene, ku ango ku ruva, ayama ma kupsana an jara yhaon nang yi a tak ku penge ki runga, an wura toworong. ¹¹Kadaor kama vaoraoh na mamanzu narini nami nang guru na nang ahwo, piyu rara, piyu rara, woni ri, ¹²Ima mane yhaon awoh, "Rivin na nsin misini, izaku yhao ini." ¹³Nyentani, in yhao ini atuk vah kadaor. ¹⁴An gura reh kinne kadaor na piyaor irama ninghe maron mayinzu, ikangre rereh yi a roh yaon tikarma ti yhi. ¹⁵Nang piyaor uzoni iroh ma talenti ishii, pimanzu irohyi ivah, nang pimanzu iroh kuraor. Ko wan u ciku yhaon isere a runtni nang usuru yhi, piyami nu jarayi ujaruyi. ¹⁶Piyi ima sere matalenti ishi ijarayi a daor kami a ka ra seri pizem a zuwa ma manzu matalent ishi ¹⁷Ken na urao umi eh sere natalent mavah izughha ma manzu mavah. ¹⁸Pirere umi ima sere utalent kurao ijarayi, a kogwhho wok a nisazi korgwhoo ipiyu rara. ¹⁹Na kini kadaor kagbwaki kama vaorao piyu rara ko rere ni iguru a yellu varu ikusu ki ri nang yhaon. ²⁰Pirere "mi ima sere ma talent ishi iruwa a gura yene mamanzu matalent ishi, I woh, "piyu rara, pi ma rohm matalent ishi, tirkiri, imma zuwa mamanzu ma talent ishi a pirem." ²¹Piyu rara kuyi iwoh nang yhi, Perene nariva, pirere urip ma matini! Piri matini a manang ma cini. Man renevu pi yaoptoah manang ma gbwaki. Ninghe inung a rigoeroeh ri piyu rara. ²²Pireru mi ma sere matalent mavah iruva woh, "piru rara pimah rom matalent mavah. Rehye, imma zuwa ma manzu matalent mavah a pirem. ²³Piyu rara kuyi iwoh nang yhi "pirere na riva, pireru rip umatini. Piri matini a manang macini. Man renevu pi yaoptoah manang ma gbwaki. Ninghe inung a arighaorhaor rhi piyu rara. ²⁴An menze pireru mi ima seru talent koraoh iruva woh, "piyu rara, inyaor woh pire piya won. Peku buvah atek na pi roto vizza a konsozoh ateknapa roto ma muzu. ²⁵Immah pokoro kau, njaram aka wukune utalent kupuh a mayinzi. Rehye, piri ina ikusu kireh kipu. ²⁶Piyu rara kuyi ima mane awoh nang yi "Pighhyi piyu vola kuyikun nang pipkweu upirere, pi yhao woh maku buvah atek na inroto vizza, a kongsozo atek na in roto muzu. ²⁷Nan ken pen na ma roh ikorghhyi nang na ayu banki, a ma guru manang, manang seri nang kureze. ²⁸Sere ni utalent kumi nang yhi aroh kun nang piyi ri matalen rikiri. ²⁹En wana kowammi iri, anka pire yhi mim agura gbwakane yhi. Nang piyi zayi irangnwa, ko ki kusu na iri anka sere kin. ³⁰Toengaohneni pireru wahm uyah inung a marini, atek na anka yelle soeh ki pivi nan ku tuvu ki yini. ³¹Kadaor na pivezene upiyaor enka ruva inung a tiwomo ti yhi nang malaitu nasang man ri nang kan, a daor kami kanka zomo a zom kati womo ti kan. ³²An nyen mu kan an kongsozo a ya ko mariki mayinzi, enka ghhattaze yaor nang manzu kenna pivighhani eku ghhattaze magam nang iwhaon. ³³Enka rene magam a cara ku raom, iwhaon imi a cara ku giri. ³⁴Adaor kami piwomo enka woh nang aya re cara ku raom, "ruvani, a yini na ama zikini ni uwori nan tita unang, nighe nu gadu tiwomo na ama napsi ni cetti ma kapkwara mu rikuya. ³⁵Nmah pok igbwon in rom mariniru, imma pok user in rom ikusu ku soh, imma re pijaon in zikan a nigharam; ³⁶Nma ru pkwatturok in revem makusu imma zaku ghara in yaoptaom mariva; imma ri u rara ko rereh in ruva nang mini. ³⁷Adaor kami aya vur an mane woh, "Titu gbwaki, kawampa na tima regghye vu in gbwom arovu ikusu kerii? ³⁸Kawampa na te regghye vu pijaon a jagghavu inung? Boko upkwatkurok a reve vu makusu? ³⁹Kawampa na tima regghye vu pigbwana boko urara ko rereh a ruva nang puh? ⁴⁰Piwomo mi inu mane woh nang yaon, "Rivim na maku woh nang ayhini, kikusu na en rise uroeh ana ya cincizine kone nang mini na en yellim! ⁴¹Enka nu woh nang a ya ri a cara ku giri kayi, "jaor ni a tek kanang, ayhini na ama la'anti ni, inung urah mazah marara umi na ama napsa awarka pisifu nang malaiku mayi. ⁴²Awarku woh imma pok igbwom. In roto rom marininu; in pok user, in roto ma rom ikusu ku soh. ⁴³Imma reh pijaon, in roto ma ninghharam inung, in ru pkwatkurok, in roto ma renem makusu; In zaku ghara ari inung u rarah ku rere in roto roh man nyen mu yin? ⁴⁴Anka nu mane woh, "Titu gbwaki, kawampa na tima reghe vu in gbwom, boko inung user, boko pijaon, boko upkwatkurok, boko ati gbwana, boko urara ku rereh, a voni ri u kana vu? ⁴⁵Enka nu mane yaon awoh, "Rivim na ma woh uyhin, ki kusu na imme roto rise uraoh inung ana yacini ara, mini na imma roto yellim. ⁴⁶Yaon an jara makani nung u rere maza rara, ayu voh ku vur inung uvoh maza rara."

Chapter 26

¹Muma wana ken adaor na Yesoh iruru avere nan agweksene ayi awoh, ²Inyao awoh inung atuk avah anyhi mu faskal munka wana, anka roh pivezene upiyaor ana cara na yhaor anka chaonkhaore yhi. ³Piyire riti ruma sujada na a nan aya cirvu a yaor ami a konsozoni nasang kuyaon ugho kapiyi re ritiru ma sujada, na aku kangha yhi awoh kayafa. ⁴an mane na nao nasang ku yaon awoh, anka puruyhi atu wuna yhi amani sana. ⁵An kuwoh, "An zan kadaor ku penge, a nang ami an kasu chone riwuma inung ana nayhaor ami. ⁶Kadaor kami na Yesoh imari un Baita'anya urara ku Siman pigwanurah. ⁷Kan na ima zomo urtabur, pironng unyhowo iku ruva azuwayhi a yhaop ikuturu kima mai mi korwoh, I ghara yhi a ritih. ⁸Agweksene ayhi ama rehye ken, na suwu nan wanta yhen, an woh, "yene rene an soe mamaima? ⁹Anne kuzizi in korghyi gwaki aro ayu wam. ¹⁰Yesoh, ima yhao ken, imane awoh, "yene rene insin dama pinnyoworu kikusu kirip na eh rise. ¹¹Inrih nang ayuwam ko ka rike adaor, inang zaku kuri nan mini kokarike daor. ¹²Kenna imah rene ma mai mana a ripum rinang, awar ku kavenumi na an kavem. ¹³Rivim na insi-misini, ko iki na anka wa'agha avere a marentu ma urikuya nasang kikusu na phinyhowumi erise ante vervene ni sa an kasu wunu na anang ayhi. ¹⁴Piyhar uroarinung ana kiri ana vah ami, piyha na a kuwo, Yahuda Iskariyoti, icira akana nang ma firist ma gwakazi mami, ¹⁵Awoh, "yen na en rume in nan ka rom, nama roh yhi nang yin? ande an vazze azurfa akiritar awark yhi. ¹⁶Kadaor kami irah ringhyi ken na an roh yaon yhi. ¹⁷Katuk a zon ko rih ku jibi nan kufoweroi kumi koku zaku vughwu a gweksene ayhi an ruva nan Yesoh awoh, iki na pirusu awoh ti napsapirih marinurum? ¹⁸Iwo, janini inung uroh nang pironng uyaor a migha yhi awoh, "Pimisene ewoh, "kadaor ka nang kamawana. Nrusu in yelli u faska urara kupuh nang agwekseneni anang," ¹⁹Agwekseni an yelli ken na eh rene yaon, andeh anku napsa marinuru mu faska kumi. ²⁰Marong man wana, an zonzono ara ma rao marinuru nang agweksene ami. ²¹A sere rhi, iwoh, "rivim na insi misini awoh, pironng inung uyhin irama zizim. ²²Ama roto pokoro rentu o nang ami, kown ira ripsi yhi, "kure mini, piyurara?" ²³Imane awoh, "piyah eku rene acara isep nang mini yhi ire piya en zizim. ²⁴Pivezene upiyaor en jara yhi, ken na ama nyhakarrah makana nang yhi ipivi upiyaor na anka roh pivizene upiyaor ana cara yhi! Ku manim uwoh an nama roto reghehyi. ²⁵"Yahuda, piya ima zizi yhi iwo, "kure mini, Pimisene?" Imana wa pen "pevere ariti ripuh. ²⁶Ansi roeh Yesoh izika ufoeweroi a rene kun ritauro rip anyhakarakun, arukse agweksene ni mi awoh, "senni, aroh are ripum rinang. ²⁷Izi iriri kimani achana'atake putu an de iku rukse yaon awoh, "sezene, nasang kuyhin. ²⁸Are manyho manang mati karkum na ma gharan awar ku guzu ki vang a yaor adun. ²⁹Makuwo uyhin, manzaku piseze mani mukuringan anap, ankawureh katuk kami na mang ka seze ma pass nan ayhini atuwomoti tita, ³⁰An sipsa usiva aruru, a cira ajara yaon upana ku Zaitun. ³¹Ande Yesoh iku woh uyaon, Nasang ku yhin in nang riksi atuk ku keru awar kanang ken na ama nyakarrah man ranghha pivi gha'ani magam ma soto. ³²An kare a chonem, manka zogorini aka nung Galili. ³³Ande Bitirus iku woh uyhi, "Nna ayaor sang anka riksi awar kapu, mini manka zaku nana rigyin. ³⁴Yesoh iwo uyhi, "rivin na nsin misivuh, katuk kukeru, kuwoni konka woh kun kokone pim saravumin titar," ³⁵Biturus iwoh uyhi, "ko kure inku nan koah nan pigyi, man zaku saramphi agwekseneni ami nasang an vire ikusu kinke roeh. ³⁶Yesoh ijarayhi nan yaon atek naku woh Gethsemarie, iwoh nang agweksene ami, "zonzononi ina in jarmim aka rise tanzu inori, ³⁷Izika Biturus nan avezne ava a Zabadi nang yhi, kasuwu ka kan wanta. ³⁸Ande ikuwu uyaon, "kuvo kusiwanta zanam na gbing, maka rava nan ku koah taka nina a si suksa nan mini. ³⁹Ijite a ranguruwo na chunu, a rigyi nang an nyen mu yhi ajaos, a yelli atanzu, akuwo, "Tit, mun nari uwo kiriri ki vura iri kin kuvoroam azaku re kikusu na mini in suni, kisusu na peregye ke ripkwah. ⁴⁰I ruva na agweksene ni azuwa yaon an nonzi anmara, ande iku woh uBiturus, inku zaku suska usuksa koku sa'a ku rao? ⁴¹Suksani asi tanzana a Siri inkasu ninghe ugwekene upisifu. Mazir mayhin marusu, apum ayhin an zaku sisazi. ⁴²Ijara yhi avakika rise tanzu. Iwoh, Tita unang na mo wana uwo kiriri ki ke zaku vorooh, man seze kin, kusu na pisuni kin wana ken. ⁴³Igura ruva azuwa yaon an nonzi anmara, ayizi ayaon an zivi. ⁴⁴Igura jao yaon mim, ajara yhi araka seri atanzu atar, aku vere anang arao kinne rizoni. ⁴⁵Ande Yesoh iku ruva na agwekseni a yhi awo uyaon, "inku rotu non ammara asi vonsono? rehyeni kadaor kama wana pivezene upiyaon asin rukse yhi a na chara na yhi vang. ⁴⁶Choni sa ti jariri, piyaor en zizim ira piti. ⁴⁷Ima rotu sin vervene, Yahuda, piyaor urao inung ana yaor rikiri ativa, iruva, rifighyi re yaor rin dhorkonon yhi nang ma firist ma gwakazi nang aya cirvu. An ruva nan natan nana nakukara. ⁴⁸Piya en zizi Yesoh imah roh yaon alamar, awoh, piyaor na maka kaure yhi, are yhi, punni yhi. ⁴⁹Zah kunaze kodaor iruva nang Yesoh awoh, "kustumazi, pimiseni" aka kaure yhi. ⁵⁰Yesoh iwoh yhi, "Bicha, yelli ikusu ke yende vu." Ande an ku ruva, a rene na chara un Yesoh, a puru yhi. ⁵¹Urao inung ayha a mari nang Yesoh iraska chara a kokone atan a pengye utoh kupirere ku firist ugwak. ⁵²Yesoh iwoh uyhi, "nighara atan kapu urara kukan, ayah ku zika natan ankara kizi a natan. ⁵³Pe nnyen awoh immaka zaku vere nan Tita, ituma rifighyiri malaiku arava riki anava? ⁵⁴Ini nan avah anka koro, akah kenna manang man wana? ⁵⁵Kadaor kami Yesoh iwo arifighyi re yaor ami, "inku cira nan natan,

nan nakukara, inpurmim kinne pituwu? Maku zomi nang ayhini, ko ka rike tuk asi misini haikali, inzaku purum.
⁵⁶Anang ara ama wana kini asa ara na annabawa ama nyakara an korr." Agwekeseni ayhi anjao yhim a asume yaon.⁵⁷Ayah mah puru Yesoh an zika yhi a jarayhin nang kayafa ku ffirst kugwaki, atek na ayaku nyakara nan ayha cirvu a konsuzuwo nasang.⁵⁸Biturus imah dorkononi yhi a maranganani makana ugoh ku ffirst ku gwaki. Ika aka ninghye azomo nan ayha ku nyhente, sa ika nyhen ikusu ken wana.⁵⁹Nakini, ku ffirst ku gbawaki nang ayha mateh nasang an si ringyi icotti imi nan an puru Yesoh nang ini asa an ka zuwo uwuna yhi⁶⁰Ama roto zuwo, ko na ayaor adun amama yeneze icotti iyaon. Ama re ayaor avah a cira'u⁶¹Awo, piyaor uru, ima woh, manka suska u yirki uhaikali ko Siri, agura suwa kun ana tuk atar."⁶²Ku ffirst ku gwaki kun cho awoh, "pizavuh na asin vervene makan nang puh?"⁶³Yesoh ikiziyhi. Ku ffirst ku gwaki kun woh, "ma renevuh arizaghyi reh Siri ugharah, migyirhi bokoh pighyi pire Kristoh, pivezene o Siri."⁶⁴Yesoh imane yhi, pevere a ritih ripuh. Insi misini, asere doehr ka in anka regye pivezene upiyaor. Izomi a chara kurhoam ku tiwomo asi tozzono awori zoh asiri.⁶⁵Ku ffirst ku gwaki kumi kun jiza makusu makun awoh, eh vere mang mayiman! Ti rotu ruwoh pirong igura vere? Reghyemi, imma pokoro nang ayheni.⁶⁶Inku wowono? "An mane awo, kowane woh ikhi."⁶⁷Ande anku catkazeyhi matau annyen akan vavayhi, a challe yhi ana chara na yaon⁶⁸awoh, rene anabci, pighyi Kristo wan eh challevu?"⁶⁹Biturus imah zomi uyha ugoh, pirere karinni, kan ruva nang yhi awoh, piri nang Yesoh piyu Galili."⁷⁰Ima sarah yhi nang yaon nasang, akoh, "nnyom ikusu na enk vere."⁷¹Ima chira makana tek ta to worong ku chira kamanzu karinni kare pirere kan rehye yhi awo ayaor ami awo, piyaor uru imari nang Yesoh piyu nazarat⁷²Ipi sarayhi ara sizini, inzaku yha piyaor ummi."⁷³An menze, ayaor ami ama yeehzeeziategyemi aduva awoh nan Biturus kenna muri, pi rinan ayhami avere ayhin a suksana."⁷⁴Biturus Iseme tisuraru nang masin, "Inzaku yao piyaor umi, ande kuwoni kunku kokore."⁷⁵Biturus inu yhaghatake ken na Yesoh imawoh penka sara uyao kunan titar kuwoni kunnu kokore," Inu chira uya aka maghha na gbing.

Chapter 27

¹Adaor kami na rikata rimah vurka, mafiristoci magwakazi nan aya curvu ayhar antanzana a rume awo an nhun Yesoh, ²Ayhaor ami amah puru yhi, azika yhi a jaha nan Bitalus kugwamna. ³Judas piya imah bashen nan Yesoh imah reghe ken na asi ghaosao Yesoh anre iku tilliwo anhaohao a gudu azurfa akiri-atar nan aya gwakazi amafiristoci nang aya curvu. ⁴Judas imah vere, "nmahrise ivang. nmah bashen nan piyhaor umi ivur manyo" anre mafiristoci magwakazi mami mahn mane yhi awo "zah mani mawurhi? rehye aritih ripu." ⁵Anre iku vulle azurfa ami inung a jaraji uya aka dhaonkhaore ritih riyyi. ⁶Piya gwaki uma firistoci imah zika azurfa ami awo "mhu zaku riva tih nhaonghaoni ikorwo iri inung atek kataraka, awar kuwo irhe ikorwo imanyo." ⁷Amah tazana amatih a yhaon a rume a zika ikorwo imi a zemene makutu kasuwani mohn ruruk awar kuwo ankaku kafse a jhaon mihm. ⁸Ki kusu kerene anku kahho awo makutu kami awo kajinghi ka manyo maka rava ukeru. ⁹Ki kusu na Annabi Irimiya imahvere awo "Amah zika azurfa akiri-ataar ami na ayhaor uh Isra'ila ama tara awar kayi. ¹⁰Ikorwo imi na amah zika a zemene a makutu maya aku suwa anruruk, amah risen ken nhe ken na Kasirih kama miyahm." ¹¹Yesoh imah yezeze annyen mhu gwamna ku gwamna kumi kun rivi yhi awo, "Piya pire piwomo oh Yahuduwa?" Yesoh imane yhi awo, "Peh vere mariva" ¹²Adaor kami na aya gwakazi ama firistoci na aya curvu amah zargi yhi ankusu na iseri, imah roto mane nan kirammmwa. ¹³Bitlatus imah vere uyhi awo, "pi zaku pok ankusi na asi vervene ariti ripu?" ¹⁴Yesoh imah roto mane na avere arhao yhi Bilatus ku gwamna imah koro nan amina nagbing. ¹⁵Adaor kulanda ku idi ku gwamna kuma ku viskine a pirere urhao umi na ayhaor ami a teske. ¹⁶Adaor kami amah rhi urere umi na amaku kahha yhi awo Barabbas na amara yhao yhi nagbing ¹⁷Ayhaor ara a makonkuzuwo atek karhao Bilatus ivere nan yhaon awo "wammi a inrusu nrhu ini inh viskeni in yhi? Barabbas vah Yesoh piya na aku kahha awo Kristoci?" ¹⁸Bilatus imah yhao awo a yhaor ara amah yende Yesoh nan yhi awar kari khaozhao. ¹⁹Adaor kami izomi arira ka mateh, pinyowo yhi ituma arere nan yhi awo, "suh zuwah irammawa kurise nan piyhaor uni ivur manyo, awa kuwo nma seze mrere nagbing ama mhaothaozhaozhahn ukere ama jaha nan yhi." ²⁰Piya gwaki uma Firistoci nan aya curvu amah nitaze a rifihi rhe yhaor ami an riif Bilatus iviskine a Barabbas, a zika Yesoh aka whuna yhi. ²¹Bilatus ku gwamna imah rivi yhaon, "wommi ana yhaor ara na inh rusu nviskene ni yhi?" An mane awo "Barabbas." ²²Bilatus ivere yhaon awo, "yenna mahn riseh nang Yesoh umi na aku kahha awo Kristoh," Ayhaor ara an mane nasang awo, "anka dhaonkhaore yhi. ²³Bilatus ivere uyhaon awo, "yemmi na Yesoh imah rene?" Ayhaor ami an mane inwuhn na gwakana awor" anka dhaonkhaore yhi." ²⁴Adaor kami Bilatus imah reyhe awo zah ki kusu kmi na ensuska rene awar kuwa ayhaor ami amara ringhe uwo an kuwana, anreh iku zika mani-masir a guzu ana cara na yhi annyen moh rifihi rhe yhaor ami, anre iku vere awo, "mini Bilatus zah mani manang a manyo ma Yesoh piya vur, rehye ni ikusu nan innan rene nan yhi. ²⁵Ayhaor ami nasang anwoh, "teh rume manyo mayi mari anatih awurhi nang nono na wushi." ²⁶Anreh Bilatus iku viskine yhaon Barabbas, imah millaze Yesoh anu roh yhaon yhi sa anka dhaonkhaore ²⁷Anre an soja mhu gwamna muh zika Yesoh ajaha inung ateti kurara ku gwamna a konkoso a rifihi ren soja nasang ²⁸Amah yirah yhi makusu, a rene yhi a makusu makhaolhaozi masen aterereni. ²⁹Amah napsa a rikar rima sapp a rene yhi a ritih riyyi, a zika atii atarkara acara kayi ku rhaom. Amah tukuzuwo ajhaos annyen muyi avata yhi, akuwo, "Tisi sumaze vu piya piwomo'u Yahudawa!" ³⁰Amah cida yhi ritaou, anu zika atih kami arangha yhi aritih agura rangha ³¹Amah ruru vataze yhi adhaor kami, anu cuwurna yhi makusu makhaolhaozhaozi maen atereni, anu rene yhi a makusu mami mare mayi, anu zika yhi makana atek na adhaonkhaore yhi mihm ³²Ucinnu yhaon, amah zuwah a pirong uyhaor pi-Bakurane rizayi riyyi saminu, umi na amah rene idorkoro yhaon nsuru avar kuwa enka gita tiyah ugiciye ku Yesoh ³³Ayhar ami amah ka rava arong katehhe na aku kahha awo Golgota, kan kare "katehhe kukonkoni." ³⁴Amah roh yhi umur kun riskini nan Karimaka awo isu, imah renge umur ku avana yhi uso. ³⁵Adaor kami na amah ruru uohaonkhaore yhi, amah hanza (wanza) makusu mayi tu kuriya. ³⁶Ayhaor amih amah yezeze asi nyente gwasu yhi. ³⁷Ayhar ami amah nyakara ikusu na asi riksi yhi awo "yhi ireh Yesoh, piwomo'u Yahuduwa." ³⁸Amah dhaonkhaore yhi na atuwo avah, rhao tupette kurahm urhao nmi upette ku cangiri. ³⁹Ayhaor ami amsi uhaoshaonhao akan surah yhi akanjikiti atih ayhaon. ⁴⁰Akuwo, piya piya pimah vere awo pen yitiri urara ko Siri a suwa kun anatuk atar, waska riteh ripu! nna pire pivezenu Siri, toro izoh ugiciye kumi!" ⁴¹Tuh kinina aya gwakazi ama firistoci amasi vatah yhi, nang ayu yhao nan aya curvu, awo, ⁴²"Imah waska arong, agura zaku suskta uwaska ritih riyyi. Ireh piwomo'u Isarail, jini yhi mihm itoro ugiciye kumi, awurhi tenka nu rume nan yhi. ⁴³Imah rume na Kasiri, Kasiri kami kan waska yhi kinkini, nna Kasiri ka rume kan viskine, yhi, awar kuwo imahwo. "Anre pivezenu Siri." ⁴⁴Tuh kinni otuwu ami na amah dhaonkhaore yhaon nan yhi amah surah yhi. ⁴⁵Adaor kami inkorwo utasi, marini mamahtuh toroh inung a mayinzi maniaka rava ikorwo iviha pevaka. ⁴⁶Adaor kikorwo piviha pevaka, Yesoh ima mahateke a rinyini rigwaki awo, "Eli, Eli, lama sabatani?" ani areh "Kasiri kanang, Kasiri kanang, yemmi erene pivandarehm atini?" ⁴⁷Adaor kaminaya amah yhaozi a pitihm an pokoro

avere ami, anreh an kuwo, "isih kahha Iliya."⁴⁸Inung adaor kami piyhaor urhao uyhaon isunge a zika usosoh a joppworo kun inung umur kumi kunyaki, a soppworo kun atih, aroh yhi sah isu.⁴⁹Ayaor ami ataka an vere awo, "ji yhi mihm, awar kuwo tika nyen vah Iliya entoroh a waska yhi."⁵⁰Adaor ka Yesoh isura mahateke a rinyii rigwaki anu viskine mazir mayi.⁵¹Adaor ka ku labele totek ka makonkukuzuwo muh rhaohao ko Siri kumah jita tiva izo ikun maka toro ajhaos, kurikuya kuma ririruwo, akwang an pattazana tiva.⁵²Masek mamah wontozonho, apuhm ayhar adung ami amah nonzono anmara amah coksonho.⁵³Amah coksonha acirah inung amasek, aninghe inung urho kuvur, ayhaor adung amah renze yhaon.⁵⁴Adaor ka piwumani ugwaki nan aya asi nyente Yesoh amah rehye uzunduwonu umayinzi nan ankusu mumi muna wana amah pokoro ukhaon nagbing, awoh, "Anre rivin ireh pivezene'u Siri."⁵⁵Madung manyowo ami amah dorkoroni Yesoh cellung Galili awar kuwo ankasu nizazed yhi a suwu⁵⁶ amah rihm atirkini amarangazang. Inung uyhaon, ki Maryamu Magudaliya, ki Maryamu munah'u avezeni a Zebedi.⁵⁷Marong mamah wana, pirong uyhaor utikarma umi ecirah'u Aramatiya nah amah ku kahha awo Yusuvu, umi imah gura areh pigwekseni'u Yesoh.⁵⁸Imah kanahnan Bilatus imah vere an ruyi.⁵⁹Yusuvu imahzika ripuhm rimi avusu ufuh kuvur (kuvoworu/kufari).⁶⁰Aka pehe ripuhm rimi rusak kupas kumi na imah seneh inung arikwang, anre iku nurkara a rikwang rizig na kiding anhao kusek kumi a jara yhi.⁶¹Ki Maryamu Magadaliya nang ki manzu ki Maryamu amah rhi a tehe mi, a zonzi tuh rakpwu usek kumi.⁶²Arhi Manzu rikata, Rimi rhi eh katuk kama napsana, piya gwaki uma Firistoci nang a Farisawa amah konkuzuwo nang Bilatus.⁶³An vere, piya rara, teh dinni adaor kami na pivati uni imah war, imah vere, "mini manka gura coh atini katuk atar.⁶⁴Awar tuken renni an gwasu usekkumi mariva maka rava atuk katar, sah agweksene ayi ansu zuwah awara ku ruva aka tuksu yhi anu vere na yhaor. imah coh inung a makiniru mami, marara mu vatanu mi manka wanta a pirka a zohn."⁶⁵Bilatu vere nan yhaon, "ka gwasani, jari ni aka gwasu kenna inna ka suska."⁶⁶Amah jara yhaon aka gwasu usek kumi, a wuzza rikwang rimi anu rene a gwasani an gwasu.

Chapter 28

¹A morong ma Asabar, amakana atuk kazaon ku Sati, ki Maryamu, makdalin nan ki manzu ki Maryamu amah ruva sah an rehye usek kumi. ²Adaor kami mayinzi mamah zunduwo, awar kuwo maleka ma Titugwaki mamh toro izoh a nurkara a rikwang rimi a zomo izo a rikwang rimi. ³Usuggwu uyhi uma siyi ampeze muratanu, makusu mayi man vowo nhe usnow. ⁴A gwasani usek kumi amah pokoro ukhaou a riksi a jhaos nhe ayaor ami a makizi. ⁵Maleka mahn vere anyowo ami awo, "Suhnu pokoro ukhaou, awa kuwa nyao inkusi ringi Yesoh umi nah amah dhaonkhaore yhi. ⁶Izaku rhi ina, imah coh nhe kenne imah vere. Ruvani a rehye a tehhey kami na amah nome Titugwaki mihm. ⁷Jarhi ni a rhaokhaorhao aka miya agwekseni a yhi, awo imahcoh inung anaya akini, izongoni inhi amakanu Galili, innan ka rehye yhi inhaori," inka yhao nan kenna ma miya ini. ⁸Anyowo ami inung nkaonu nan rigaorhao amah jhi usek kumi a rhaokhaorhao asi suma anka mik agweksene a jhi. ⁹Nsuhm uyhan Yesoh imana nan yaon arere kusumazi," anyowo an kofoko a tutuzunu anavina nayhi a rukse yhi tiwomoh. ¹⁰Anre Yesoh iku vere uyhaon suhnu pokoro ukhaou jarini aka miya a gweksene anang an zohngorohn a kana uh Galili, inhaori nan anka rehehm mihm. ¹¹Adaor kami na anyowo are a jari ani anre aya su nyende anku jara yaon inung urha aka miya aya gwakazi ama firistoci kenna amank ami awana. ¹²Aya gwakazi ama firistoci amaha mana nan aya curvu amre ku tazzana ana nank ami, a rume awo an roh a gwaseni ami ikorwo na gwakane. ¹³Ama miya a gwasene mih awo inka ku miya ayhaor awo agwekseni ayhi amah riva inung atuk a tuksu a ripuhm riya adaor kami tih nonzi anmara. ¹⁴Avere ara ankare aka rava anatoh a gwamna tenka remeren yhi a kokone uyhao kuy sa a yini agwekseneneni ami inka suka nighe inung invura. ¹⁵A gwasunani ara amah sere ikorwo imi a jarayhaon ara ka mise ayhaor ikusu na aya gwakazi ama firistoci amah vere yaon avere ara amah rhaonduruwo inung ana Yahuduwa amaka rava ukeru. ¹⁶Agweksene a Yesoh amah jarayhaon uh Galili upana kumi na Yesoh imah miya yaon awo anka kanahm. ¹⁷Agweksene ami ama rehye yhi arukse yhi tiwomoh arong inung uyhaon amah riseh asasa. ¹⁸Yesoh imah ruva nan yaon avere uyhaon awo "ama rohm a vhaon kan kusu nasang izo nang kurikuya. ¹⁹Jari ni aka mise a yaor amayinzi nasang aseri yaon uthaoptisma inung arizayi rhi Titah, rhi pivezene nang rhi mazir mavur. ²⁰Amise yaon ankusu mumi nan nma rene ini inh miseh inka yhao awo nri nan a yini amaka rava atuk kama rara murikuya

Mark

Chapter 1

¹Kazon kavere, utuma Upivene Kristoh Yesoh. ²Ken na ama nyakara ana vah Annabi Ishaya, tirkiri ama tuma piyu tumu inafsafu urina, ³rinyi re cira a rimi a seri awo, "Nafsani a zom kayin nang Kasirih. ⁴Yohanna ima ruvah a seri u baftisma a rimi a seri a veru baftisma awar kuwaska. ⁵Ayar na sang amayizi mu Yahudiya, nang ahyar nasang un Urushalima ama kanah awar ku woh an rise yhon Ubaftismaise, ima rise yhon ubaftisma umana ku Urdun. ⁶Makusu ma Yohanna mama re kukwa kurokomi, asisizinu kwa a munu kayi, mariniru mayi mamare na cincin nang matuh. ⁷Yohanna iseri avereh akuwoh pirong en ruvah a tini kanang ipirim, manka zaku susku vinzi arakayi. ⁸En kareh eruvah a risini ubaftisma kumazir Mavur. ⁹Adhar kama ruvah Yesoh i ruvah uNazaret ku Galili, Yohanna iseri baftisma un mana ku Urdun. ¹⁰Ken nang ama rise a Yesoh ubaftisma icira inung a manimasir, izoh in wontoh Mazir man toroh izoh uyi ne kapuktu. ¹¹Rinyi rin cira riwori zoh awoh Piv ezenu nang umatini umi nang unrusu uyi nagwing. ¹²Mazir mama zikayi aja'ayi a rimi. ¹³Imari a rimi ana tuk a kiri anas, pisifu igbekeyi adhar kami ima ri nang i name rimi, Maleku mansi rukseyi tiwomo. ¹⁴Ama puru Yohanna a wurayi, Yesoh ininghe un Galili aseri aSirih. ¹⁵Aseri, kadhar kama wana, Tiwomo te Siri tira pitih, senni uwaska ko Siri, a rumeh nang a vereh akan. ¹⁶Iku masin jarah ugbanti kumana ku Galili, anre aku rehye a Siman nang Andarawus kommina ka Siman ansi tanghazi net, awarku woh amare anari sani. ¹⁷Yesoh evere uyha awoh, "ruvani a dhorkonom, man misini ken nang in na wana ayu pusu ko yhar. ¹⁸adhar kami an cho ajiyi amaciki atu dhorkoroyi. ¹⁹Yesoh ima puru ujaru anre iku rehye a Yakubu pivezene u Zabadi nang Yohanna kommina, an ri inung u kwalekwale asin nafsa maciki mayhan. ²⁰Anre Yesoh iku kanghne yhon antu jiya putu Zabadi, nan arhreh a putu atu dhokoro Yesoh. ²¹Ama ninghe u Kafarnahum atukka Sabar, Yesoh ininghe Ikkilisiya atura mise Avereh a Siri. ²²Ayhar ami anra seri amina ana vereh mi, awar kuwoh isin miseyhan kenneh pirong seri awereh atiwoh zanken na a nyakararni aku rise. ²³Adhar kami pirong ininghe inung Ikkilisiya umi iri mazir mayiman atu reni wum. ²⁴Akura woh Yesoh Banazarat yemmi na ma renevuh, na pe ruvah asa pi wunziri, unyho piyi piya izaku ri ivang. ²⁵Anre Yesoh iku gwhorkone mazir mayiman mami, awoh kiza, cira un yhi. ²⁶Mazir mayiman mantu

tangane piyami, ana seri wum maka cira²⁷ Ayhar ami na sang anra seri amina, ara rifsi antih ayhon, awoh yemmi iri kini ipas nang timoh? Ariken asi gbongzo a mazir mayiman maseriyi matini. ²⁸Masara mayi mantu dhorkoro mayinzi mu Galili. ²⁹Adhar nang ama cira inung³⁰ in Ikkilisiya, an ruvah urarh ku Siman nang Andarawus ayhon nang Yakubu nang Yohanna. Ama ruvah an mi'ah Yesoh awoh poyu Siman inhon azaku wara. ³¹Yi Yesoh i kan nang yi poyo atu puru yi a cara itu war'ah, anre iku rho yhon mariniru. ³²Amarong matukkami an yendeyi ayhar ami azaku warsi, nang ayhami a rimazir mayiman. ³³Ayhar urho kumi an ruvah akongsuzuwo arivirah ru rarh kumi. ³⁴Anre ku war'ahze ayhar ami amazaku warsi azovoh mazir mayiman, nang ayhami amariman, ima rotoh roh mazir mayiman adhar man vereh, awar kuwoh mayi yi. ³⁵Ima cira iwhaku utehyi aka rise atanzu makana nang ka Sirih. ³⁶Siman nang ayhar ami nang yi anra ringyi. ³⁶Aka zuwayi awoh uyi ayhar nasang asin rhighi vuh. ³⁸Anre ikuwo ti kanah anarho a rho marho asa tika miseyhon a maverveneh ma Siri, ki kusu ke rene nama ruvah inakini. ³⁹Ima wangdana u Galili aseri avereh aSiri inunghin Ikkilisiya, asin zhavho mazir mayiman⁴⁰Pih gwanura i ruvah nang yi, a tukuruwo yi, anarhu asin tanzanayi, akuwa uyi inna peh rume unrusu pi war'anem. ⁴¹Ima pokoro rirulipovoh a raska a cara awoh uyi war'ah. ⁴²Pigwanura umi itu war'ah, tigwanura timi tun jhayimim. ⁴³Yesoh ima veruh yi ikasu mi'ah a pirong. ⁴⁴Jaravuh aka mi'ah uPriest ami'ahi u war'ahnu ami ken na Musa imah mi'ihnih. ⁴⁵Piya nang amah war'ahnehyi, ituh cira akara mise ayhar urho kumi, Yesoh ipizaku susku ninghu rho kumi, anre iku ciru rho kumi, ayhar anra rufsa nangyih ama rho nawam.

Chapter 2

¹Ken nang ima guru un kafarnahum bayab atuk na cini, ayhar an pokoro awoh iri urara ²Ayhar adun anra rubsa akakoro urarah kumi, baka te'eh kuvaram anreh Yesoh ira vervenu yghan. ³Arong arumi anas an yendhe apirong nang kupette kurha kuma kha. ⁴An zaku susku nnghe awar ka kyar, anreh anku wono izoh amasohroh arasa avarah toddoyi nang ku kumi ku yi, atek na Yesoh irim ⁵Yesoh ima reghe arivin di yhan, anreh ikuwoh apiyami nang kupette kuripum riya kha kuma kha awoh, "kono, ama guskuvuh ivang ipiyi." ⁶Aron a nyakavani an zonzi iteyemi an sin dinne anasuwu na yhan, ⁷"Ini nang piyar uru isi vervene kini? Ima wuru! Kuzan Kasirih" utekan kanka gusku ivang? ⁸Yesoh imatu yhar'ahteh amasir mayi ikusu vang asin dinne anate ayhan. Anreh ikuwoh unyhan, "yhen nang unsi dinne anasuwu na yin?" ⁹Nyemmi ipiri anwoh upiyami nang ku pette kuyi kurho kuma kha, zika ukumi kupiyi ajharavuh boko an vere woh, ama guski vang ipayi? ¹⁰Asa an yha'ahteh awoh khonoka Siri kari usuru ugusku ki vang uri kuyah, anreh ikuwo upiyami nang kupette kurha kuma kha. ¹¹Ma mi'ahvuh awo zika uyah kupu a za'avuh urarah kupuh." ¹²Anreh iku cho arha kharha a ziku yha kumi, ana yizi'ayhar aljharayi a yhar ami an rise amina, anreh anku rho Asiri ti cirvuh, anreh ankuwoh, "Ti rheyhen iri ikusu ki siyi kina." ¹³Ima picirah ara jhara apituwa pu kuvendiri, rfighi re yhar rinka zuwayi, anreh iku mise yhan. ¹⁴Ima vharha anreh iku rheyhe Levi khono ka Alfa kan zomi a tekku sese ko gandu, anreh iku uwoh uyi "dhorkorom" anreh iku cho a dhorkoroyi. ¹⁵Yesoh imasin rha mariniru urarah ku Levi, anreh ayan gandu nang ayi vang anruva asin rha mariniru nang Yesoh nang a gwekseni ayi, anreh yhar an dorkoroyi. ¹⁶Aya kavani nang a farisawa an deyhe ken nang isin dha maninuru nang ayi vang nan aya gandu, antura rimsi a gbeseni ayi akuwoh, nyene rene isin dha maninuru nang ayan gandu nan ayi vang? ¹⁷Yesoh ima pokoro avere ami nang asri anreh ikuwoh uyhen, "aya a wara akuzaku riya apiwuwa, sai aya asin gbanana aku riya. In dotuh ruva awar aya awarsi, nku ruva awar ka yi vangk nang ayi uwohn." ¹⁸Amiseni a Yuhane nan a farisaw ama seri ayira. Arong ayhar an ruva akuwo uyi amiseni a Yuhana nang amiseni a farisawa aseri ayira, ama a piyi azaku seri ayira. ¹⁹Yesoh imane yhan awoh munkariwo ijam i ango mun ku yhille ayira adhar kami nang ango iri nan yhan? mu zaku riva kuwoh ijamu ango an yelli ayira irim ²⁰Kadhar kan ruva na ku ango kun zumu kun nan a ijami annu rarise ayira. ²¹Piyhar iku zaku utunza amakusu mapas izo ama kusu mawus. ²²Zah piyhar inka rene mani mapas iruru ki mahni mawus awae kuwoh kiruru kimi kinka sahta nang mahni kurip, awoh mahni mapas iruru ki phas. ²³Atuk kasabar Yesoh ima sin jara ana kaph kamasara amisene a yi anreh kweze masara, ²⁴Afarisawa an vereh uyi awoh tirkiri yene rene asin kweze masara atuk kasabar, akuzazaku rise utuma atuk ka sabar. ²⁵Anreh ikuwo uyhan, inku rotuh karanta ikusu nan Dawuda ima rise, ima puk igbom nan ayar ayi ²⁶Annan nnghe urarah ko Sirih, adhar kami na Abiata ihre pi tunzanani Asirih, an tara ama niruru an nyen mu yi urowo ko Sirih, ama kure majir piron ira maniruru urarah ko Sirih ina pi za kure pitunzani Kasirih pitunzanu umi iroyhen amaninuru an dha. ²⁷Yesoh "I vere awoh, amma yelli atuk kasabar saba nan piyar anzon kuma yelli a piyar awar katuk kasabar. ²⁸Anreh, khono ka piyar kare piwomo, izo nang Kasbar."

Chapter 3

¹Yesoh ima gura jarayi majamia pirung na uwonu umah sezeyi a cara ²Arong an tirkininiyi nagbing asa aka nyen vokoh an war'ahneyi an nyi mo (sabar) asa an zuk ikusu ku verene uyi³Yesoh imah woh upiyah nang uwonu uma sezeyi a cara, "cho a yizene a teti kayhar" ⁴Anreh iku woh anayar "kuma wanu woh an rise anang arip an ayi mo (sabar) ba ikusu ku yikin, an wasku voh ba an wunkun? Anreh anku kiza yhan.⁵Anreh iku tisiziyon ari khazoh, awarku rhog ate yan, kasu'uh kan da wanta na yi, anreh iku wo upiyar umi "raska a cara kupu, anreh iku war'ahne yi. ⁶Anreh a (farisiyawa) aku ciraa rhahara aka zuwa ayar a (Hirudus) aka nafsana ken nang an wuna yi⁷Yesoh nang ah almajirai ayi, ama jarayen un ugwantu ku teku dagun Galili nang u Yahudiya a, ayar adun an orkoyhan ⁸Dagun Urshalima nang u Edom un gaba nang urdun, nang aya wangtari, un Taya nang ku Sidon, ama pokori ikusu nang iseri, anrehku ruvah nang yi⁹Imah rivi a almajirai, an suwuh jirgi ku mani ma sir, ku cini asa asu nyamarakayi awar ku gwaku ayar ¹⁰imah war'ahze yar adun a gwana an tanu siru an rikeyi¹¹mazir mayiman manku re ma re'ehyi a tutuzunu yi ana seri iwumi nyaki aku ra woh "anreh piyih khono ka Siri" ¹²Imah rhoyon umurini asu rene an yho'ohteyi¹³Ima tuwi zoh upana kumi akangne ayah nang isuniyon anruvah nang yi ¹⁴Yesoh ima teske ayar rikiri anava anwoh uyhan manzani ayahmi an zomoh nang yi, igura tuma hyan an yo'ohtoh maverene ma Siri ¹⁵Ima rhoyon u siru u cizaza ko sifu ¹⁶Ima teske rikiri anavah, saminu, arhoyi rizayi awph Biturus.¹⁷Yakuvu pivezenu Zabadi, nang Yahaya khommina ka Yakuvu, imi nang e rhoyi rizayi Buwanarjis nono namaratazana ¹⁸nang Andarawus nang Filibus nang Bartalamawus nang Matta nang Toma nang Yakuvu pivezenu Halfa, nang Taddawus, nang Saminu Ba-kananiye, ¹⁹nang Yahuza Iskariyoti piyi ma zizi Yesoh²⁰Ka dhar kami nang e nnghe urara ayar api khoru, a nuku yhon uruh mariniru ²¹ayu rara kuyi ama pokoro ken an cira aka puruyi akura woh izaku rhi ariti ri rha ²²A nyakarani ami a worin Urshalima an kura woh, are Ba'al-zabuba ehtuwunyi, isin cazaza asifu un Siri upi womoh sifu²³Anreh Yesoh iku kangne yhan, averu yhon a ti sika, "Ini nang pisifu en ke citda pisifu? ²⁴In na ti womoh teh wana ararah avah, teng ka zaku nirwuruwoh ²⁵In na kurara ku wana avah asin kuwana, konka zaku yizene²⁶In na pisifu e tayar aritiriyi, en ka zaku yizene mawura mayi maruvah ²⁷Ba piya enka kanu urarah kupiya Siri a kwokso makusu mayi, a roto sis piya siru mi, a kwokso makusu mu rara kuyi²⁸Sa ni in mi'ihni, ivang imi nang ayar aseri an ka gusku yhan inih nang imi nang ah vereh ²⁹amma piyami eh reneh mazir mavur ivang an ka zaku gusku yi ivang imi, ko na cini eh wana piyi vang karen ³⁰Yesoh eh vereh ken, awarku woh avereh awoh iri mazir mayiman³¹Muna nang ah khommini amah ruvah ayizenu uyah, a tumah asa a mik yi ikanam ³²makongsuzuwoh mamma reneyi a teti, anreh ku veruh yi awoh, "nau nang akhonwai aru yhar asin ri'ihvuh"³³I mane yhon awoh "awani are iya nang akhoni" ³⁴Anreh ijengneh ayha nang azonzi, awoh "iyha nang akhoni anarah ³⁵piya iseri ikusu nang Kasiri ka suni, yi ereh akhoni nang iyu nang

Chapter 4

¹I gura a mise yhon a piti ugbanti kumana ayhar a gwakane ankongsuzuwa nangyi. Anre iku ninghe un kwalekwale kumi kumari umanah azomom. Ayhar ami nasang an yizezene ugbanti. ²Irah mise ayhar atisika un misenu uyi, kikusu nang ima vereh nang yhan. ³Pokoroni, pikavi ekana ti musu, nanghi mus asa ika vizzah, ⁴Ima seri timuzu, iron in riksun rina, akinhan mun ruva a teze. ⁵Iron imuz in riksun pah, imuzimi in zaku cisza awarku za mayinzi. ⁶Kadhar kami nang anyhi mocira, anyaki, imuz imi inkizi awarku za itinhak. ⁷Irong imuz imi in riksi ama saf, masf mami man cho apirku siru imuz imi, in zaku kunza a reksene. ⁸Irong imuz in riksi amayinzi marip, imuz imi in kunza a reksene, irong akiri anas, irong akiru tasi, irong akiri ri kiri. ⁹Anre ikuwoh, "Piya reh atoh i pokoro". ¹⁰Kadhar kami Yesoh ima ri uteyi Agwekseni ayhi nang a yhar an rivih yi ken na tisika timi tisin jhara makana. ¹¹Imane yhan awoh, "A yini ama rumi nhi in yakati kusu ki turi kiti womo te Siri, ayah zaku ri nang a yini sai nang ti sika". ¹²Ayha aku reyhe ana yizi a zaku tirkinini, a re atoh upokoro a zaku yha'ahte, ana zanken anama kurvuwoh nang Kasiri Kang gusku yhan ivang". ¹³Anre iku veruh yhan awoh, "Inku rototh yha'ahte tisika timi"? Ini nang inang ka yha'ahte ati rong ti sika timi? ¹⁴Pikavi umi ina ire pikavi a vere Sirih. ¹⁵Imuz imi e riya unpah, isiya ne ayhar ami a pokoro a vereh a Sirih atu sere. ¹⁶Arhakhharho, a zaku ri ti nhak, atu kwakturuwoh na cini, ipivi nang urere unre ozuwayhan antu nha'oh te tini. ¹⁷Imuz mi e riksi amasaf are ayha a pokoro a vereh a Sirih. ¹⁸Anre usunuh urikuyah nang an kusu-kusu mu rikuyah mun nhukuyi ukunza. ¹⁹Imuz immi e riksi amayinzi marip, are ayhami a pokoro averveh aSiri a sereni, areksene akiri a tat-tar, nang a kiru tasi-tasi, nang a kiri ri kiri, ki kusu nang a vizzah. ²⁰Yesoh iveruh yhan awoh, "In na pe pervuh rha irivak pi chonkhorho ken nang aka reyhe an peze mumi". ²¹Ba kikusu kimi kiwukununi nang anka zaku rehye kin, ba kusi mi ki turi nang azaku wono kin, ²²Piya ire a toh ipokoro. ²³Anre iku veruh yhan awoh, "Riseni matohroh inkusu nanghe pokoro, kuyangi kumi nang pe runtunem kun nang anka runtunevuwwum, aka pirevuwwum. ²⁴Piya iri na aku pireyimim, piya izaku ri, ki kusu nang iri an kwakare apire piya ri a gwakane. ²⁵I gura vereh awoh, "Tiwomo te Siri ti siya ne piron e muzu ivir a jhas, ivir in ruva a cira a kunza izaku yha ken nanghe rene a cira. ²⁶Kajhas kaku rho u amfani ucinnu ure ki kusu ki zoni. ²⁷Mayinzi ari tiriman maku rho u amfani. ²⁸Inrhe evinti areneh ayizi a gbanghazi, in kaka rhe eyhanha, anka cesuvah ke u ramziya ahrhakhrha, kasassamma ka ruva ken. ²⁹Anre iku gura woh, "Yemmi nang ten rasa ti womo teh Siri?,boko tiriki tisika nang ten miya?" ³⁰Anre ikuwoh, "U siya ne pitira pu mastad, pin pi piri ko piriki pi tira unyis un rikuya. ³¹Akure a virah pin pin kunza a pirka na ti na sang, a rise ipa'ah igwakazi, ankinhan mun kara nafsa a rharha mun in pa'ah imi. ³²Ima vervene tisika a gwakane daidai nang ku yha ku yhan. ³³Eku zaku vereh a rong sai nang tisika timi apituwa, eku mi'ah a gwekseni ko ariki anang. ³⁴Atuk karakan amarong iwoh uyhan, " Sai ti wrakkwa un wrakkwu rih" ³⁵Anre anku jhighi rifi'ih rei har, adharkoroyi un jirgi kumi, marong ma jirgi man ri nang yi. ³⁶An menze a rheyhe a yiri nang uvunu un cho arah ca'ahtah yhan, kujirgi kumi kun kara kozzoh. ³⁷Yesoh imaraka zomiyi ama rasa mu jirgi, akara nhon amara, anre anku ka conneyhi, awoh uyi, "Pigwekseni, ten kizi pi kizifu. ³⁸Anre iku semi ra nyakazanu un vunuh, anre ikuwo venderi kumi, "Varah, akizavuh" uvunhu umi un nomo kate'eh kang ka wan na rikdik. ³⁹Anre ikuwoh uyhan, "Yene rene in pokoru kau, har ne kini inku zaku ri rivin rimi?" ⁴⁰Anre aku ka pokoru kau akura woh anati'ayhon, "Wami inuruh nang u vunhu nang venderi aseriyhi matini?"

Chapter 5

¹Amah nan ruvah umanzu ku Pette kumana amayinzi mhu garasinawa. ²Kinkini Yesoh imasin tanzono inung nkwarekwah anreh pirong ughar icera daga inung amasek piyami irin amazir mayimani³Piyamar umi ima kun zohmi ama seki. Zah piyami eka nukuyi azom kama sek. Ka ku sisi yi eku charka. ⁴An ku sisiyi a rhi rigwaki eku si catarah zah piyami iri u sisau u puru yi. ⁵Ana tuk avaktaze nan ri katah ikuri amasek na mapanah, ekusi mahah asi ceze ari puhm riya ana kpang. ⁶Emma ehe Yesoh ama rangani, i summa amakana nan yi aka tukuruwo anyen mui. ⁷Imahah a rinyi rigbaki, "yemmi na man riseh nan pii, Yesoh, pivezene ah Siri ki-zoh? Inkusih tanzana vu ari zayi reh Sirih, su rohm urehreh. ⁸Awar Yesoh imma seri yi," cira ari puhm rih piyhar uru, piyi, mazir mayiman." ⁹Yesoh, i rivi yi, "ri zai ripu wammi?" I manne yi, "A ku kham a wuri ti gwaki awar kuwo tih gwaki. ¹⁰I tazannayi, agura tanzanayi isuka zovo yhan atek kami. ¹¹Rifihi reh lhadih amah sin rha marininu anakwang. ¹²Anreh ku tanzanayi akuwo, "zovi ri inung ana ihadih asati ninghe inung ana ihadih asati ninghe inung ana nih. ¹³Anreh iku ji yhan mim; mazir mayiman nami mahn cira aka ninghe ana ihage. Anreh ku suma a a ninghe umana, Amah rava maduvu mavah ma ihadih ama vingazana umana. ¹⁴Anreh a ya amasin viha a lhadih ami an jara yhan aka miha ikusu kimi ke wana inung ikusu kimi kewana. ¹⁵Anreh ku ruva nan Yesoh a rehye piya nang aviku ama puru yi, piya nang a yhar a gwaki amah yi i zani ima warha, amma reneyi makusu; amara pok hkhan¹⁶Ayar ammi ama rhye ikusu kimi kima wana a piya mazir mayiman an miya yhan an gura miya yhan ikusu kimi ke wana a ihadih ami. ¹⁷Anre kura tanzana yi iji yhan urah kuyhan. ¹⁸Kadha kami na ima su ninze inung ukwarekwale piya mazir mayiman i tanzana yi awoh endorkoro yi ¹⁹Yesoh ima roto rume idorkoroyi, anreh iku vehre uyi, "jara vu urara kupu nang a yhar apu amiya yhan ikusu kimi nan Kasirih kama risseh vu, nan kenna ima pokoro aririllipovo ripu ²⁰Anreh iku jara yi a raka misse an kusu mumi nan Yesoh imma risseh yi nde kafolis, anra serih amina²¹Ne kini kenan Yesoh imma rakkwa a kana umanzu ku petteh inung kwalekwale ayhar a dung an kunkuzuwo nyi, ayhazi ugwantin kumana. ²²Anreh pirong inung ana ya gwakazi, umih nah aku kahha yi awo Jariyos, e ruvah, anreh yi a rihi ana vinah na yi ²³²⁵Anreh pirom unyowo iri a temi a ri u wonu umma nyoh utiwa rikiri atih vah, ²⁶Imma seze urere nan awuwa ani sara a gura wunza ikusu nan iri, anare tutnk uzuwa warhanu, anreh uwonu umi unkusi pizunuwehm. ²⁷Kennang imma tu pukoroh masara mah Yesoh , i ruva teh tinih kayi inung ana yhar anreh iku rike ama kusu ma yi. ²⁸Anreh iku vere, "in na ma rike amah kusu mayi, manka karha." ²⁹Kadhar kami na ima rikeh yi mayho mami masi cizza mantu vezene , anreh iku pokoro ari puhm ryi rima warha. ³⁰Yesoh imatu yghakeh adhar kami awo usuru uyi uma cira ari puhm ryi. Anreh iku vanduwa ana yhar a vereh, "wammi e rikem ama kusu. ³¹Agbekseni a yi an vereh un yi, "pinyen a yhar agwaki kini asi nusazuwo, pih vereh, wammi erikehm?" ³²Anreh Yesoh iku jenne irek a piya rene ken ³³pinyowo umi iyho ikusih kimi keh wanna nan yi, ara puk u kan asih kan zallah. Anreh iku ruvah anak tukuruwo a ayen mu yi amiya yi a rivin. ³⁴Yesoh ivereh un yi, "pirinni kasuwhu kupu kama warhanne vu. Jaravu a mavok aka warha un wannu upu. ³⁵Kenna ima rotisi vereneh, arong a yhar iming ana ya curvu ikilisiya ansi verene, uph imah kha. Yemmi erene pisih gura wuzzayi atoh?" ³⁶Kenang Yesoh imah pokoro ikusu nang a vereh. Anreh iku woh ana ya curvuh ikilisiya. Sunu pokoro ukhan, rumen ni." ³⁷Ima rotoh ma riyeh pirong yhangharhghi, areh Bitrus, Yakuvu nang Yahaya kummina ka Yakuvu. ³⁸Amah ruvah urarah ku piya gwabki ikiliya, anreh iku rehye a yhar a seri ariyowo na gwakane,asih mahana akan vavana na gwakane. ³⁹Adhar kami na ima ninghe urarah kumi avereh un yhan, "yen ereneh in si naze na suwuh nan khasha? Khono kami ka rotoh kha are kan ko nohn anmara. ⁴⁰Anreh ku cergere yi. Anreh iku jaha yhan uya azika putu khono kami nan muna ukan naya amari nan yi, anreh iku kana itek na khono kami karim. ⁴¹Anreh iku puru khono kami acara avereh ukan, "Talitha koui." nna avandare akuwo khono ka cini makoh, choh." ⁴²Khono kami kan tu choh ara jara (tiwo ti khan rikiri ati vah). Anreh kura seri ri gharha nang amina. ⁴³Anreh iku mie yhan awoh an su miya pirong ikusu kimi ke wana. Anreh iku woh an ruh kan iranwa kan rih.

Chapter 6

¹Anre iku cira amazghayi unrhokuyi a gwekseneyi an dhorkoroyi. ²Ama wana katuk ka Sabar i miseyhon inung a Majami'a ayhr agwaki ama pokoroyi, anre kura seri amina a vereh woh "Iki nng izuwu misenuru?" "Wami e rhoyu uyhaku?" u hikima u rini nang a rhoyi u rikini. ³Ku zan ku kafinta kun nang Muna na aku kaangahyi awo ki Maryamu, nang ah kommini Yakuvu nang ki Yosi nang Yahuza nang Saminu, a kommini azaku re nang a wuri?" ama roto pokoru rentu u Yesoh. ⁴Anre Yesoh iku veruh yhon awoh, "Annabi izaku ri rizayi urho kuyi nang a rari kayi, nang u rarah kuyi". ⁵Imah roto susku rene anang amina urho kuyi, sai ko iku ma tarkara na cara nayi a war'ahne aron ami ama zaku warsi. ⁶Imah pokoro amina uzaku rume nang yi, anre iku kanu ana rhon arho aka ra mise. ⁷Anre iku kangne ama gwekseru mani anre iku tumayon unsizazu amajha'ah nang mazir mayiman. ⁸Anre iu mi'ah yhon awoh asu zika irangwa inung ujharu sai ko kati, ba nang mafhowari nang kavika nang ikhor'oh balle rih. ⁹An rene a raka asu zika mariya mavah. ¹⁰Anre iku veruh yhon, "In nang en nighe urara zomoni atekkami sai inkuka jharini" ¹¹In nna kurho ko vonokuni ko kuma ko zaku pokorini in kwakde mavullu mana vinah nayin, mangka wanaa u shaida, a jharini. ¹²Ama cirah araka seri maververeh ma Siri nang ayhar asa an vanduruwo nang Kang. ¹³Ama cizaza a sifu a gwakane, anre aku munzaze agwana adun manuk, anre ku war'ahze yhon. ¹⁴Piwomo Hirudus imah pokoro rizayi Yesoh rima gwakana. Arong anra verveneh woh, "Are Yuhanna piyu baftisma ima co inung u sek" Awarkani utumah uyi ureh mina. ¹⁵Arong ama vereh awoh, "Are Iliya" Arong anwoh, "Are pirong u tumzanani o Siri" ¹⁶Hirudus ima pokoro, anre ikuwoh, "Yuhanna ummih nang ummah cuwuneyi riti yi nang a coneysi" ¹⁷Hirudus imah reneh anka puru Yuhanni anre iku reneh yi un rhagha ku rereh, awarki Hirudiya (piyhowu Filivuz kommina kayi) awarku woh e yirayi. ¹⁸Yi Yuhanna imah awoh u Hirudus, "Kuzaku reh kuwoh piyir piyhowu konau" ¹⁹Anre ki Hirudiya kin kura yab Yuhanna a suwu kakin, kimma soh u wunayi arotok zuwu rineh. ²⁰Hirudus ipok ukau u Yuhanna awarku woh iyho ire piyama tini agura vurah, iku damu in nanghe pokoroyi duk nang ken i pok righara nang u pokoronu uyi. ²¹Kadhar kama wana Hirudus, irise righarho kuti wah tu rewu uyi, imah kangahze a mahakmai nang ya gwakazi aworun Galili. ²²Khono ki Hirudiya kama yi'ah aka vokone Hirudus a suwu, iwoh ukan, "Tanzani kusu nang pi suni man revevuh kin" ²³Imah siri awoh "Ko yen nang pi suni mang rhovuh kin ko umma par'ah mayinzi manang tivah a rovuh patta" ²⁴Kama cira a kanah nang muna aka aka woh "Yen nan man tanzana"? Muna iwoh, "Ka tanzana ritiri Yuhanna piyu baftisma" ²⁵Anre kanku sunge a kanah nang piwomo awoh uyi, "Un suni riti ri Yuhanna piyu baftisma inung in sef kinikini" ²⁶Piwomu mi amara dinne, imamah siri a nho kayi. ²⁷Arhakhar imah tu tumah apiyah na akuwo kudogari asa ika cuwune riti ri Yuhanna piyu baftisma, anre iku jharayi aka ciwune a Yuhanni riti un rhagah ku rere. ²⁸Anre anku yende kang ritirimi kang jha'ah yi muna. ²⁹Anre agwekseneyi anko pokoro aruvah anang zika ripumhm riya aka kaveh. ³⁰Agweksene ami an guru nang Yesoh amiyayi ikusu nang ama riseh, nang k ikusu nang ama miseh. ³¹Yesoh i veruh yhon awoh, "Ruvahni uteyini atek ka nisazani aka vonsono na cini" Ayhar adun amatu ri na rir, ko ka dhar ka ri kamariniru agwekseni ami ama roto zuwa. ³²Anre anku jharayhon atek ku girgi atek kanisazani unteyehon. ³³Ama reyheyhon asin jhaseyhon, anre ayhar anku ren na gwir daga amarho asang aka ah'ahyehon ³⁴Yesoh imasin ka rufsa anre iku reyhe ayhar adun riruripovoh rinka puruyi, awar kuwoh ama reyheyon an siyi magam mai ma zaman pivi'ahni. Anre ikura miseyhon ankusu mudun. ³⁵Anyi muma rama rivah, agekseneyi an ruvah awoh uyi, "Katek kana ka zaku rhi pirung anyi mun rama rivah. ³⁶Veruh yhon asa an ninghze ana rho a patazi asa anka zemzene mariniru". ³⁷Anre iku mane yhon awoh, "Aini rhoniyhon mariniru mami" Agekseni anwoh, "Na tika zemene mafhowari mama dinari madari mavah arhoyon anri?" ³⁸Anre iku veruhyehon "Mafhowari mawar nang inri man, ka reyheni" amaka reyhe awoh, "Are mafhowari ishi nang isani ivah". ³⁹Yesoh iwoh anayhar anonzono inung ungi uzuk anakuwu. ⁴⁰Anre ku zonzono anakuwu, arong madari-dari aron akiri ishi-shi. ⁴¹Anre iku zika mafhowari mana nang isani imi, anre iku zhakkhwa izoh a rene a Siri usangihi, anre iku puna asin rukse a gwekseni ayi ansi wangza ayhar ami. ⁴²Ama rho nasang kuyhon awanza a siti. ⁴³Anki wavuh rikiri amuvah mu mafhowari nang isani muma takam. ⁴⁴Ayha ama rho, ayhar maduvih shi. ⁴⁵Kini-kini itu rene a gwekseni an zonghoroyi aka ninghu girgi, amakanu manzu rakkwu amakanu Betsaida, itaka sallami rifighi re yhar ami. ⁴⁶Anre kujharayhon yi kanu pana aka tanzana a Siri. ⁴⁷Marung mama wana ku girgi kun rayi a teti ku mana, Yesoh iru ugwantu uteyi. ⁴⁸Anre iku reyheyhon an seri tigwa-tigwa awar ku vunuh. Kadhar kami ama re pikor'oh petar atuk, Yesoh iruvah arene ne iko ivhara. ⁴⁹Anre anku reyheyi aku boko piyamazise anre ku reniwumhm. ⁵⁰Ama reyhe aka pokoru kau. anre iku veruh yhon, "Ba kurong are mini sunu pokoru kau". ⁵¹Anre uku neyhe un girgi kumi nang yhon anre uvunuh unku kizah, anra seri a mina. ⁵²an rotoho yho'ahte anag ama fhowari mana awar nang na suwu na yhon na ma zikkwi.

⁵⁴Asin cizza u girgi kumi ayhar anka vharha ya'ahteyhon. ⁵⁵Ayu rho kumi an jharayhon araka yendeze agwana inung amakumi mayhon. ⁵⁶Duk katek na ie ninghem, ko urho ko ukawaye, an nonze a gwana amaninghe mu kasuwa, an tanzana yi irumi ko de makusu mayi an rike, ayah ama rike makusu mayi ama war'ahzana.

Chapter 7

¹A farisawa nan arung a nyakarani ama ruvah awari urushalima ankonsuwoh, a tekkami na Yesoh Irim.²An rhe ku rheghe a Almajirai a Yesoh asin rha mafhokori ana cara namarik na zama guru.³(Afarisiyawa nang a Yahudawa aku zaku rho sai anku guzu ana cara, awar ku woh a dhor koni anang a reveh ayan.⁴Afarisiyawa aku rhe a guru a wore tek kapizeh, sai anku zura, anu rhe mariniru, a dokononi arong nang a zoni, me ku guzu ki mada nang aruruk nang na rira na zom.)⁵Afasiyawa nang anyakarani, an rivi Yesoh awoh, "Yene rene a Almajirai apu azaku dorkononi u al'adu oh reveh, asin rha mariniru a roto gazu na cara?"⁶An re ukuwoh ayon, "Ishaya ima vereh avereh anayu tumoh Yizi ima woh aron asin ruksen ti cirvu ananho, ama nasuwu nayon nan ranganani nang minio".⁷ U sujada uwam nang aserim, asin mise anang'ayar nang an kusu nang a Yer'ehnim.⁸Nmma nekere avereh Asiri, anre inku wavare a vere ayar.⁹Anre ikuwoh uyon, nmma zuwu Nasara asa in dorkono a al'adu uyin ayar.¹⁰Musa imma nyakara awoh, "Rurse nawi nang Tiu ti cirvuh, piyami ejamana putu nang muna ima hamu kha."¹¹Ama ayini enwoh, ki kusu nang ummana rovuh umma rho Asiri.¹²Awarku ken imma rhume ivhonoyu rho putu nang munuyi irangwa.¹³Imma zika mavervene masiri ki kusu ku wam, awarka al'adu ayin nang imma rho yhon, a rana nang arong anangami nang in seri.¹⁴Imma gura kanghne ayar awoh uyhon pokoroni, a rheeh.¹⁵Azan kikusu kimi napiyar eh porkono ken ka, nazeyi .Amma kikusu ke cira nang piyar kin ken ka nazeyi.¹⁶Piya toh I pokoroh.¹⁷Kadhar kami nang Yesoh ejho ayar'ami a ninghe Urarah a Almajirai ayi an riviya atisika tina.¹⁸Anre Yesoh ikuwoh, "inku rhoto ya'ahteh kikusu na piyar eh forkoro,keku zaku nazeyi.¹⁹Manka zaku ravah asuwu kayi sai dai man nighe aripum aka vhoru cira a rizayi rimatighi, a verehni a Yesoh a rene mariniru manka vurka.²⁰Yesoh ehwoh, ki kusu kerhe ripum ri piyar, kin keku nazayi.²¹Inung apiyar, inung asuwu kayi an kusu miyimun nang ulalata nang U tuwu nang ku wonza.²²Uzina nang rhiizhi, nang anang ayini, nang uhainci, uburi zaku rivah, ripuvuh uzargi ugwaku iri ti nang tibana.²³An kusu mummuna muyimun Mho ku cira inung Upiyar, Mum Mhoku nazeyi.²⁴Eh co daga atekkanmi an re iku jarayi un suku sur nang sida. A nhighe urong kurarah awar kuwoh Izakurusu uwoh an yha'ahtee a woh irim, duk nang ken Iroto wukunuwoh.²⁵Sai ga pironuyhowo napirinni iri mazir mayiman,piyhowuru ika tukuru wo a Yesoh.²⁶Piyhowo Umi i wori un Girka, amma asali ayi un fonishiya. eh tanzanayi i citda mazir mayiman un pirinni.²⁷Anre Ikuwoh unyi, sa an zan nonoh.Ku zaku rivah uwoh an zika mariniru manono a rho asang.²⁸Anre piyhowu umi uwoh, "Areken piyaGwaki Asang aku rha mariniru mami masin riksi nono.²⁹Yesoh awoh uyi ken nang pevereh jarahvuh asifu ami ama cirunkang.³⁰Pinyowu mi ima khanu rarah aka zuwa pirinnuyi inhan'uh kumi, pisifu umi, ima cirah aripum riya.³¹Ima yura cira un suku sur, a vharha tu suku sidon, aka vharha makanu mana ku Galali un suku Dikafolis.³²Ama yendeyi pirhon urakarah ugura rhe kubebe a sin tanzanayi itarkara carunyi.³³Anre iku kokaneyi apituwa anre iku rene acarakayi ana atohubebe kumi anrhe iku tukkuwane-tukkwane yi matau, anre iku rike arirem riya.³⁴Iku tirkiri izoh, akokonu Voh, anre ikuwoh unyi, "Ifatha," awo, "Whanto".³⁵Anre iku gudduyi upok kuyi, ki kusu ke sisi arirem riya, kanda vervene marivah.³⁶I woh uyhan ansu mi'ah pirung, nang ken nang ehwoh asu mi'ah, amara mise ko iki.³⁷An ra sere amina akurawoh, "Ima rise ko arike nang arip, ima rene Arakarah anda puksevereh, nang mabebe manda verveneh".

Chapter 8

¹Ana tuwarah, ama rise makonsuzuwoh mayar madun, an zakuri mariniru mari, Yesoh ima kangne a almajirai ayi awoh uyon. ²"Un pok rilulipovoh re yar arana, atuwa tar an ri, nang mini ba mariniru. ³Inna mare mawoh an zaksanayon arhoto rho mariniro, anka seze rere unrina awarku woh ararayon anangazani. ⁴A almajirai anwoh uyi, "Iki nang tenka zuwa mafhawari mami manka hama ayar" ami kini, ⁵Ima riviyon awoh, "mafhawari mawar na inri nan man? an woh uyi" piviah pezhon. ⁶Iwoh anayar an zonzono. Anre iku zika amafhawari mana arenu sangjinghi anre iku cuna ufhawari kumi, arene a almajirai an wangza ayar'ami, anre ku wangzah yon. ⁷An gura ri isani inyiza na cunu. Bayan nang erenu sangjinghi in sani mi, anre iku woh ama almajirai ayi an wangza yar'ami. ⁸An rho a wanza siti. A kongkozu ureze kumi ku koro anki wavuh piviah pezon. ⁹Arumi atekkami ankan jha'ah ama dubu manas, Yesoh ima viskine yon an Zah'ahyon. ¹⁰Yesoh nang a almajirai ayi antu nighee Inung u jirgi kumani masir, ama kanu pette ku Dalmanuta. ¹¹Anre afarisiwa anku ruvah a semu rhawone nang yi, ara righi an nunayon alama umi uwori zoh, awar kuwoh an gwekeyi, ¹²Anre iku kokonu voh kumaZir mayi, akura woh, "yenerene naku sanaku kusin righe alama, nsin misi ni, ba arong alama nang a rho U sanakuna. ¹³Anre ikutu jhayamin a gura ni-ehi a jirgi kumi amakanu rakkwu Venderi kuma. ¹⁴A dharkami a Almajira amma wunnu zika mafhawari, kufhwari kurho nang ama yab inung U jirgi kumi. ¹⁵Imah Veruyhon, an rise matohro nang u yeast oh Farisiyawan nang u Hiridus. ¹⁶Almajirai ama semu ra Vervezene ana tih ayon, awarkuwoh azaku rhi mafhawari. ¹⁷Yesoh iyho anang ani, anre i kuwoh, "Yene rene nseri avereh uzah umafhakori, inku rhoto yha ahtee ken? Inku zaku yho? boko na suwu na yin nangkuma wana ma rini? ¹⁸In re ayizi a zaku nyen? Inkuretoh a zaku pok? in ku rhoto dinne? ¹⁹Un kuma chuna amafhawari inung anayar madubu ishi, anki wavuh mu war muma taka? an wohuyi rikiri amuvah. ²⁰Umma gura cuna mafhakori piviah pe zon, anayar madubu manas, ankiwavuh muwar muka taka in zika? anwoh uyi piviah pe, zon. ²¹Uwoh uyon inku rhoto yhahtee? ²²Ama ruvah un Baitsaida, ayurho kuma an yende yi pirumu, a tanzanayi asa irike yi. ²³Yesoh ima puru a cara kapiyumu mi, a citkarayi matau ana yizi apiyar'umi, a tarkara cara kayi apiyan umi. ²⁴Anre iku Zhapkwa yini, anre iku woh, "Innyen ayar asin jara ne nati". ²⁵I gura pi tarkara na cara anayizeyi, a rhe-eh a teh-eh marivah. ²⁶Yesoh ima viskineyi ikanu rarah kuyi a rho koro, awoh uyi isu nhighe inung ur ho. ²⁷Yesoh nang ah Almajirai ayi ama ninghze ana rho un Kaisariya ku Filibi, un rina anre iku riviyon awoh, "Ayar anku woh mini wami? ²⁸Am maneyi awoh arhong aku woh, "Yahaya, piyu baftisma, Arongan woh Iliya, Arong ami an woh, pirung ana Nabawa. ²⁹Irivi yon awoh ayini inku woh mini wami? Bitrus iwoh, "pire Kristo", ³⁰Yesoh iwoh uyan ansu mi'ah pirong game nang yi. ³¹Isemu ra mise yhon, dole Kono Kapiyar kaku sezu rereh, Areveh nang anyakarani nang ma Firistoci ma gwakazi, an wono yhonyi, a gura wonayi. A tuk ka tar enka co. ³²Imma Vereh avereh mi anatoh ayar. Ande Bitrus iku kokone apituwa ara gwokzuyi. ³³Anre Yesoh iku Varduruwo a tirki a Almajirai ayi ara gwonzu Bitrus awoh, "nho'oh a tini kanang pisifu, pidorkononi Phu anang Asiri sai ayar. ³⁴Anre Yesoh iku kangne a Almajirai nang ayar atekkarha, awoh uyhon, "Piya isunu dorkorom dole in vonoyi ritiriyi a ziku giciye kuyi adorkorom. ³⁵Piya i sunnu wasku UVoh kuyi, envizakun, amma piya ehvzuhvoh kuyi a warka nang nang meververe masiri en waska Kun. ³⁶In na piyar eh viza UVoh kuyi, azuwa an kusu mu rikuya yenmi nang eh rhene? ³⁷Yenmi na piyar inka rho a warku Voh kuyi? ³⁸Piyami eh pokoro ughwor unang nang mavervene manang Un sanaki Vang U runa kono kapiyar kanka pokoro Ughwor uyi a tukkami nakang guru un daukaka Uputu nang Umalaiku mavur.

Chapter 9

¹Anre ikuwoh un yhon, nsin misini, arong ahyin azaku kizi, sai anku rheyhe Tiwomoh tye siri ten ruvah un siru.

²Atuk utasi ama vharha, anre Yesoh i kanghne Bitrus nang Yakubu nang Yahaya, Anre iku ja'ahyon un pana ku kwangari, ayon uteeyon. Usuwuyi un vakta ana yizi yon, makusu mayi. ³Man voko na par, ken nan piron un rikuya enka zaku susku guzuman manka ara ken. ⁴Anre aku rheyhe Musa nang Iliya asin venvene nang Yesoh.

⁵Anre Bitrus ikuwoh, "Pimisenurip, Sa ti naf sa ankigari mu vah, kipu kirho, ki Musa kirho, Kiluya kirho." ⁶(Eh verehken awarku kau nagiving nang ku viza ikusu ku vereh.) ⁷Kurong kuyiri kun tu ruvah a turuyon, anre kutu pokoro riya inung uyiri kumi, re woh, "Are khono kami nang usuni kang pokoroni Kang." ⁸Arhakharha, anti rheyhe a roto rheyhe piron, an re Yesoh uteyi. ⁹Amasin tozzono aworu pana kumi, iwoh uyon asu mi'ah piron ikusu nang a rheyhe, sai Khono ka Piyar kangku co amasek. ¹⁰Anre ku jha averehmi uncukuyhon, anre kura ripsi a tee yhon, Ikusu na akuwoh ku co amasek. ¹¹Anre anku rivi Yesoh awoh, "ini nang a miseni attaurat awoh iliya enka semu ruvah? An re iku woh uyhon " ken na muri Iliya enka semu rivah a war'ah ne an kusu nasang.

¹²Awarkiyen nang ah nyakaraka awoh khono kapiyar kang sezu rere uvaktazani, a gura purukan? ¹³Insin misini, Iliya ima ruvah, an riseyi ikusu nang ah suni nangyi, keng nang avah ahververeh aritiriyi. ¹⁴Anre kuruvah a zuwa urezeko almajirai, An re ku rhe yhe ayar asiru rhowane nang a miseni altaurat. ¹⁵Ama tuh rheyheyi, ara seri amina nagwing, anre ku tu kwir anan zuwayi ara sumazeyi. ¹⁶An re iku rivi Almajirai, "Ande urhowone iyen nang in seri?" ¹⁷Piron inung anayar ami akong suzuwo, iwoh, "Pimiseni, umma yendevah khonokanang kari a sifu ati bebe. ¹⁸Akure a co kan, anre ku vakkwakang a jhas umma vereh nang a gwekseni apu an cit da, nakuma suskayhon. ¹⁹An re ikuwoh inayar urikuya kukeru, ayu za ubangaskiya, kawampa naman kwakturuwo a zomo nang ayini? yende ni kang. ²⁰An re kuyende yi khono kami, an re mazir mami manku rheyhe yesi, an re man ku tu Vagkwa khonomi kang kara yiah ripum, khono kami kangrhighi ara mitirini, kapuku kanra cizza kang a nha.

²¹Yesoh imah rivi putu khono kami, "kawampa nang a nangami a semekang, putu mi iwohtum kang rotu nyiza.

²²Akusin thanghazekang a manimasir nang urah, asa an wunkang. Inna penka susku renu wrong, pokoro rirulipovoh a waskiri. ²³Yesoh iwoh uyi, "Manka suska" koyen iku zuwana nang piya eroriving min. ²⁴Arhakharha munu khonokami itu Zhakkhwa rinyi awoh. Umma rho riving min. Zhakkhwarhamu za riving kunang. ²⁵An re Yesoh iku rheyhe ayar kongsuzuwo a rhakharha an re ikutu nyakanu upisifu usir umi woh uyi " Kai, ku bebe kupisifu, mawoh cira a iha khono kana, asu pi ninghu kang" ²⁶An re pisifu umi ikutu zhakkhwa rinyi atu cira a jha khono mi, khano kami kanka suwa ne ku kiniru, ku rezeh kho yar kun kura woh, "kamakha" ²⁷Anre yesoh iku puro a carakakang a cone kang, khono kami kantu yezene. ²⁸Yesoh imah nyinghe urarah, agwekseneyi an riviya apituwa "ikusu ke rene ti zaku ti zaku susku citda pisifumi" ²⁹An re ikuwoh uyhon, "Imuze ni aku cirayhon sai nang ka tanzu". ³⁰Anre anku khanu u Galili, yi izayi so uwoh an yha'ahte atek nang ari. ³¹Imasin mise agweksene ayi, awoh uyhon, kadhar kang ruvah kami nang an rho khono kipiyan ana cara nayar, asa an wunkang, ankare a wunayi enka co atuk ka tar. ³²Ama rhotho ya'ahte averehmi, a gura pok ukau uriviya. ³³Anre ku ruvah a Kafarnahum. ka dhar kami nang ima ri urarah, anre iku rivi agwekseneyi, "Averiyan nang in seri un rina?" ³⁴Anre anku kizayhon, anku ma seru rhawone un rina, apiyah api ya ire piyagwaki inung uyhon. ³⁵Anre iku zomo a kanghe a gwekseneyi rikiri ana vah, awoh uyhon piyi sunu wana piya zoni inome ritiriyi arerene ajhami nasang.

³⁶Anre iku zika khono kadundun atara ateti kayhon anre iku panakang anapeme ayi awoh, ³⁷"Piye sere khono kana arizayirinang mini nanghe serem, piye sere piron mini nanghe serem, azang mini utenang har nang piy ehtuman." ³⁸An re Yahaya ikuwoh, pimiseni, "Tima rheyhe piron insin cizaza asifu arizayiripu, tima rene tigwa a nukuyi awar kuwoh izakuri nangawuri. ³⁹Anre Yesoh ikuwoh ihaniyiming, ba piya enka risu muzu tumuh ni agura vereh avereh ayeni makana nang awuri. ⁴⁰Piyi zaku seri ikuwa nang awuri ere uwuri. ⁴¹Piye rho ini manimasir mu soh ari zayi ri Kristo, insin mini ni rivin, enka vizayi ulada kuyi. ⁴²Piye rene nhono nayizana nang rukkwuruwo, ku piruwo an dankare rikwang ruwhazha untoh uyi, arivariya unteku. ⁴³In na kacara kapiya kan rene pirukkwuruwo, ku piru woh pi ceskekang, ku piruwoh pinhinghu rarah kosari nang kacara ka kha, nang kuwoh pi nhinghe un rah nang na cara navah. ⁴⁴A Tek nang itinzi nang urah aku khayhon. ⁴⁵Inna kacara kapu kan rene pi rukkwuruwo, ceskekang, a nakere, kunka pirkavuh awoh pi ninghe untarah ku sari nang kacara karha, nangkuwoh pinhinghe unrah nang navina navah. ⁴⁶katek nang itinzi nang urah aku khoyhon. ⁴⁷Inna riyizi ripiya ren renevuh pi rukkwuruwa, konkonev rin, anekere, kupiruwoh pinhinghu rarahsiri nang riyizirirha, nang kuwoh pinhinghu rah nang riyizi ri rha. ⁴⁸Katek nang itinzi nang urah aku khoyhon. ⁴⁹Are urah nang ank vezeh yar na sang. ⁵⁰Kutasina kurip, innang urentu ukun orara, ini nang penko rise asa kun rentiwo? wanni urentu, azonzone azon kawari nang ayar nasang.

Chapter 10

¹Kadhar nah Yesoh jara ama kanah u Judea ama rahgbo mu mana mu Urdun, ayhar an dorkoro yi, ara miseh yhan, tun attu rangha. ²Ma Farisawa man zuwa a gbeke yi, awoh, 'piyar man ka ususska tarsa irung nan piyohr nang? Yesoh ewoh. ³'Yhen Musa inyazeh?' ⁴Anreh awoh, 'Musa ewoh rayhan awara nyazeh ava utarsanu. ⁵Yesoh ewoh, 'Musa iroh awarah, akuwoh na seyho nazaku rib' ewoh in nyazeh ava. ⁶'Azohn azaku reh ken?' ⁷'Awar ken pin jho anahwo nan tiu azuma nan piyho pu? ⁸'Ayhani uvah kin wanna ki Musa kigha. ⁹'Kisu kimi na kasiri ka maneh an kasu tarza. ¹⁰Adhar kami na arah Uzumi urarah. ¹¹Ewoh uyhan, piyame itarsa irungha, ayhara a birun, ima yille piyene irang. ¹²Adhar kami na piyene itarsa pirume, arungha birum,eyille pirume ivang. ¹³Anreh yhar ame ayindhe anono na cincizini ateh ka Yesoh, awoh irike yhan, ma almajiri mansi yhekhe. ¹⁴Adhar Yesoh iku reyhe, azaku pokoro marentu, 'jhe nono non tup, nang mini, kurarah ko Siri kuseyhe yhan. ¹⁵'Areh rivin, piyame nang irutoh zaka anono awar kurarah ku Siri, inzaku citta unmghe. ¹⁶Yesoh izahgbah anono a ritau nang, adhar na ijhap nang ana carah. ¹⁷Adhar na Yesoh ipuru ujaru, anreh pirum uyhar isunghe anan tutuh u Yesoh, awoh, umisineh urep, yin man reneh awar nnghe urarah ko siri. ¹⁸Yesoh awoh, kawar kiye na pi khanep umisineh urep? Ba piyi irep, sai kasiri. ¹⁹Piye yhar avereh Asiri, 'kasu wunah piyhar, kasu riyhra apinhowu upirun, kasu yhille udho, kasu yhille icoitti, rekse atiu nang nau aticirvu. ²⁰Anreh piyami ewoh, misineh, umah dorkono ama vereh itun in rohti mazahra. ²¹Anreh Yesoh uku dirkhre, asur kan awoh, kisu kirah ketakah, ka zezhar ama kusu mapu nasang aro ayami a zayhan, pinka zuwa ataraka inehre izoh. Arovah a dorkorom. ²²Avereh ameh an nazeh yi assuh, ijara yi, awar nang ire piyi uzuhr. ²³Yesoh jenwu awoh uma almajirai, awoh, 'areh ki kusu ki yhon uzuhr u nnghe urarah ko sivih. ²⁴Avereh u Yesoh a zirkiri amma almajirai. Anreh Yesoh ewoh, nono ukureh kissu kiyhan unnghe urarah kusiri? ²⁵Kupirih uwoh, urakumi unnghe ana righizi ri pinirula, nang kuwoh piyi uzuhr unnghe urarah kusiri. ²⁶Avereh uyesoh an zigbe yhan anda sananam, awoh, 'wan ika ka zuwa waska?' ²⁷Yesoh idinnuwu awoh, nang ayhar ireh kisu kighun, nang kasiri kizaku ghun. Nang kasiri koyenmi kin ka suwana. ²⁸Bitrus evereh awoh uYesoh, dirkireh, kima jhe koyenmi an dorkoro pu? ²⁹Yesoh awoh, 'rivin nama vereh, duk piyemi nang ijhe urarah, khoni arum, nang kayhani, nan mona nan potuh nan nono nan makhap, uwar kunang nan maverehne ma siri. ³⁰Nang anzha ku sere an kusu agwakhna adhar kana, a mane nan, mavarah, khoni kapiromi, nan kayhani, nan muna nan nono, nan nakpa, nang ipuveh, urukuya kuma guru, kuvoh kuza mararah. ³¹Anreh ayha azohne an wanna ayha atini, ayha atini anwanna ayha zohne'. ³²Unrinah nama kana han Urushalima, nan Yesoh ighonghoni. Almajirai nan rifighi, ukhon upuru yhan, anreh Yesoh ikhane yhan apituwa, ara misi yhan ikisu kimi kin zuwa yi. ³³Dighe, tirama nnghe Urushalima, ankaro akhoni kapiyhan nang ma Firistoci magwakhi, nang malamai ma attaura, nang aya marine an puru yi, awoh an wuna yi. ³⁴Anka fatah yi, atukhane ama tau, agura myillaze yi, awuna yi, ahatuk atar iyoh. ³⁵Yakuvu nan Yahaya nono na zabadi aruvah nan Yesoh awoh Yesoh tisune iranwah nan pu. ³⁶Awoh uyhan, 'yen nai in suneh? ³⁷Awoh, 'pirumeh adhar nan aan daukaka pu, khoni kan zumu a carah ku rham mini unzumu a carah kugiri'. ³⁸Yesoh ewoh, 'Inzaku yhar ankasu na insuneh. Inkha ucitta usor ipivi nang man sor? Inkha yhille baftismar nang yhille? ³⁹Anreh anku woh, tenka cittah." Yesoh uwoh, kirivi nama sumh Inkhar, sumh, ku baftisman yhille, khun nang inyhille. ⁴⁰'Nah wahmi enzomoh acarah kurham kanang, vah acara kagiri azakure mini mahn ka rho, ureh aya na ama napsa awar kayhan". ⁴¹Kadhar kami na agbekseni rikiri apokoro kini,, an semu rah nazeh nasuwu nan Yakuvu nan Yuhana. ⁴²Yesoh imah kande yhan an puhm riya avere. "Nyha naya areh awomoh a al'uma aku nuna yhan usuru, nan aya agwazi atiwoho aku mise yhan Usuru. ⁴³Inung uyini anank ara azani ken, awar kuwo piya isuni iwan piya gwaki inung uyin, awana yi risir iwan pirereh. ⁴⁴Piya Isuni ewan piya zohn inung uyin awana yi risir iwan pirere uyhar nasang. ⁴⁵Awar kuwo pivezene upi yhar iroto ruva awa an rukse yi atiwoho areh yi irukse tiwoho, nan ku rhonu uvoh kuyi awar kuwask ko yhar nagbing. ⁴⁶Amah ruva Unjeriko, kenna imah ji Jeriko ayhan na agbekseni ayi, nan rifihi riyhar, pirong urumu otanzu izomi ama piti nrina, Batimawas tivezene u Timawas. ⁴⁷Imah pokoro awo are Yesoh Banazarat, ande ikura rene majina, awo, "Yesoh pivezene u Dauda, pokoro aritillipovo rinang!" ⁴⁸Ayhar nagbing an nyakana upi rumu mi, miyani yi Ikis. Itu jariyi aseri majina, "pivezene u Dauda, pokoro aritillipovo rinang. ⁴⁹Yesoh iyha zani avere an kande yi, Ayhar ami anka kande api yhar umi ire pirumu avere awo "ka kattari, co! isi kahha vu" ⁵⁰Pirumu uru inekere ufu kumi na Ipuwunihm, a co a yezene, a jara aruva nan Yesoh. ⁵¹Yesoh imah mane yi avere awo, "Yenna pirusu nrenvu? pirumu mi imane awo; pimisene, nrusu ayizi anang an wonto". ⁵²Anre Yesoh iku vere yi awo "jara vu kasuwu (bangaskiya) kapu kama warha ne vu" inung adhar kami pirumu mi itu rehye atehe atu dorkoro yi unjaru uyi.

Chapter 11

¹Nan aruvah u roh ku Urishalima arah pati nan ku Betafaji na ku Batanya upana ku zaitun, Yesoh ituma a nono nama jamborono ma yi ²a miyah nan, "kanni uroh kuri a pi zuwa piri nan a wuri. In nan kara inke nnghe inung, in nan ka zuwa u zenku na tuwaniyan mi. Vinzini kun a yendhe mini. ³Pirong inkare e rivini awoh, yen nan in seri ken? In migha yi piwomo iwo an jagha yih kun, in ka guddu kin arahkarah ina. ⁴Amma jarayhan aka zuwa u zenku ku kun sisizi a toworong uyha un rina, anreh ku zinzi kun ⁵a rong ayhar ama yazai a pati a teye mi, an vere uyhan , yen nin sere ken, vinzini uzen ku ku? ⁶An gura guddu yhan ikusu nan Yesoh ima miyayhan, ayhar annu jiyegh yhan mi an jara yhan. ⁷Nun nama jamborono na vah nan nu yende Yesoh uzenku a dorkoro vasa atisoko ti yhan izo uzenku, awar kuwa ituk azomo ⁸Ayar adung, an vasa tisoko ti yhan un rina, a manzu an vasa arivah ri chauren ina ti na amma pongho ana rimi ⁹Ayha zongoni yi, nan ayhar ni yi atini, nan ku a manzu ayhar ana seri, ugwongori kiri yingh "muriken. Anreh pi ya matini in ka ruva inung arizayighi ri piwoma ¹⁰Muriken, ire piwomo ire piwomo uven ku tita uwuri Dauda murikrn izo. ¹¹Yesoh inu nnghe inung Urushalima a verah inung a masuwah murangha ko tenzu ku Siri a tirikiri an tek tekyegh, kini kimi ka dar kam maverah, ire ira adu varah kanayi. U Bethany nan nono na yi na ma jomborono ri kiri a non navah.

¹³I zakpa ayizi areyegh ati ku Sanghist ka ri riva, ikakottoko ako ba an zuwa isumuru en Sanghist nan e kottoko u Sanghist kumi avizah an Sanghist ataka ariva a war kuwa amma zan ka dar kan Sanghist ¹⁴Ivereh u sanghist kume, "pi rong en pi nana zuwa an sanghist nan piyigh". Non na majomborono ma yish nan pok yish. ¹⁵An ruva u urushalima, i ningheh uranghah a ninghe ku chizazah ko zizini nan a zezem (Ayapize) inung uranghah ko siri. Imma yikwere ana vira na tek na zom na ya a seri pize tina puktu. ¹⁶Ima vono yi rume api rong uwo i zika i rangwa ku zizi. ¹⁷Inu tiyigh yi un misani u yan, i Nyakarani, i ku rara kunang aku kangha awo ku rarrah ko tenzu, awar ku rikuyah nasang? Ayini in ma guddu kun kan wanna kurara ko tuwu. ¹⁸Aya chirvu ateyesh nan a Nyakaram a yan an pokoroh ikusu na ima vere, an ringhih u rina umi Nan an wuna yi. Amma riken a pok ikan ayar ma a rume nan majomborono mayi na isi mise yen. ¹⁹Morong mama wana, an jah uroh kumihm. ²⁰Amma mokkwo a zika a jaru, a reyegh usanghist kuma yetle a rah rokzo a makana ti nak. ²¹Bitrus i dinne a vere, "pi miseni u majomborono mawuri, reyesh! kusanghist kumi na pi ma vere kun anah, kuma rowoh". ²²Yesoh i mane yen, Renni sowu nan ka sirih ²³Avere arivin nan si misi ni uwo piya vere upana kuna, 'chovu na aka palle u vendere (kaging) a zaku vi aron ka sasa a suwu kayi, ande iku rume ana ra nan evere, anang me, An du wanken ki kusu Na ka siri rume en wane ken. ²⁴Awar ken, in si misi ni: ko yen nen tanzana a rivi (aringhi), ki kisuni ken wana ki yin. ²⁵Inne yazaneh a tanzana a rume awo in zayin rangwa nan pi rong awar ku wo Tiu izo siri yi ma ima nekere ivang mi nan imma rise". ²⁶Inne vonini nekere ivang, Tiu izo siri inka zaku rume nekere ivang iyin. ²⁷Amma guru u Urushalima. Yesoh isi jara inung uranghah ko tanzu, A ya chiru nan a Nyakarani a yan nan amanzo ya chirvu an ruva nan yigh. ²⁸An vere u yih, un riku siru na pi sere a nang arah (akusumu) Wan ire piya na pi nurwamin na Isi rukseve siru u rise ko nangha me rah? ²⁹Yesoh i mane yeh awo, man rivi ni arip ka rah, miyahnim, miru in miyighi ni, a tek na usiru u rese kon kusu nan sere, nan piya nan nurwanim. ³⁰Mazura (ku Baptisma) ku Yohanna, kun ku wari izo a siri ba na nang a ayar? mananim". ³¹A yar rah a ningha masara ana ti ayen, aku vere, inna ti wo iku wori izo, inna tewo iku wori izo, inan wo, Na yene rene in voninu rume nan yi? ³²In na ti wo, iworu nan a yar, an pok ukau ayar arume nan Yuhana, Pitimi nan pi ververi o giri. ³³Annu mane Yesoh awo, "Ti yah iri." Yesoh inu wo u yen, na mini man zaku miyi ni atek nan usirin urise an kusu nan nsere musi chizzam.

Chapter 12

¹Anreh Yesoh ira misseh yhan atisika avereh, "pirong urumi ima kavah arimih, kan tsege, anreh iku Wuzza arimih kami amasagha, agura koho a whok. Anreh iku suwa urara kupicighi, anreh ikurho a kavih ugingina arimih kami. Anreh iku jarayi unjaru amayinzi marangani. ²Kadhar kan wana, I tumah api rereh uyi nang akavih ami anka ser anki nonoh mo tih inung a rimih kan tsege mumi. ³Anreh kuzikayi, avavahi, a zovuhi zah kiranwa. ⁴Igura pitumah pimanzu rere, Anreh ku risehyi ma kha aritih zha ugwar. ⁵I pi tumah pimanzu, anreh anku wuna yi. Anreh ku riseh yhan nasan ken, asin vavah yhan akan wunzza arhong. ⁶Iri piyar urha umi nang entumah, pivezeneh umi nang isuni. Yi ima reh piyar uwuri umi nang etumah yi. Ivereh, "An ka tukuruwo apivezeneh unang". ⁷Anreh a kavih ami anvereh anatih ayhan "magaji manma. Ruvahni, ti wunyi, anreh tiku zikka nasang wana iwuri". ⁸Anreh kupuruyi, awunayi, atanghaneyi inung arimih. ⁹Neh kini, yemmih nang piyhar Kaf Kami enriseh? En ruva awunza akavih ami anreh iku rho arong a yhar arimih kami. narong. ¹⁰Inku rotoha ma rehnze avereh arah? "Rikpang rimih nan pisuwi evonoyi rihn, rima wana kuzik kurikwa. ¹¹Anankara aku ruva nang kasiri, enma wana kikusu kiri ghara ana yizi awuri." ¹²Anreh kurinyi uwo apur Yesoh, anreh ku pokoro ukau urifiyi reh yhar awar kuwo ima vereh tisika amajagari nang yhan. Anreh kuji yhan mim ajarayhan. ¹³Anreh kutumah arong afarisiyawa nang Heridiyawa asa anzuk yi nang ivang inung anavereh yi. ¹⁴Amah nan ruva, avereh uyi, "pi misseni, tiyha awo pipuk nang avereh awuri na sang, agura suni kowami piku misse rivin revereh Asiri kun korivah uwo piyar irhu u haraji nang kaisar, Voko Zah Ken? Tih rhu Zah tisuh rho. ¹⁵Anreh Yesoh Iyha asuwu kayhan, anreh Iku vereh unyhan, "yemmi erene en gbekehr? isule asa inrek". ¹⁶Anreh kuyende pirong nang Yesoh. Ivereh uyhan, kutondong ku wammi kunku?" Anreh "ku kaisar". ¹⁷Yesoh Ivereh, "Rhoni kaisar ankusu mureh moh sirihi" Anra seri amina. ¹⁸Anreh a sadukiyawa ami a vereh awo Zah ucononu oya kizi, an ruva nang yi. Anreh ko rivihi, akuwo, ¹⁹Pi misseni, Musa ima nyakkaraka iri, awo, Idannang ka kommina ka pirong ka kha a jigi pinyho uyi, amma zah yi khono, kommina kami kanzika pinyho umi a yirrah, asa an reksene nhono na kommina'. ²⁰A komini amaravu pivigape zhon piya zhoni Izika pinyho anreh Iku kha, azayi nono. ²¹Anreh piya a vahk Iyirayi anreh Iku kha, azayi nonoh, anreh piya tarmakye. ²²Ayhar piviga pe zhon kumi ankizi zha nonoh. Ariwuri, pinyho ummima i kha. ²³Un cuhnu matattu, innang areh a cuh kuma pinyho uwammi nang anka kangdeyi? Awar kuwo a kommini pivigapezhon kumi ama yirayi. ²⁴Yesoh i vereh, "kuzan kikusimi nang isin wuzzu, sabonang in zakuyha amaverveneh ma siri zha usizazu ukan? ²⁵A warkowo inang a cuh daga un matattu zha ujaganu Irunga, zha uzikanu irunga, Anka suwa amalaiku mi zho. ²⁶Ama kain nang ayamakizi ama gura cuh, Inku rutoh makaranta amanyakarana ma Musa, Avere inung a rimi, kennang kasiri kama vereh unyi ako, 'Mini inre kasir ki brahim nang kasir kishaku nang kasir ka Yakubu? ²⁷I zakure kasir kama kinuru, Amma ka yhar awar. ²⁸Pirong Inung ana nyakarani i pokoro avereh ayhan, Anreh Iku regeh Yesoh ima mane yhan. Anreh iku rivih yi, "uriki u doka ure ugwaki nasan?" ²⁹Yesoh imane yhan, "u doka ugwaki uni ure, pokoro, Isari'la, kasir ka wuri, kasir ka rha. ³⁰Innang suni asiri ka yhin, nang sughu, nang untunani uyhin, nang usizazu uyhin." ³¹U doka uvahk ureh, 'suh a jagu ozhom kennang pisuni aripum ripu'. Zha urong u doka upire uruh. ³²A nyakarani an vereh, "pi misseni urip! pima miga rivin awo kasir kare ka rha, kuma zha pirong saiyi. ³³Suh kannang kasughu, nang kuyha nang usisazu, nang kuma asuh ajangu ozhom kinne rippum ripigi, upiri uhadaya umi nang aku pukso. ³⁴Adhar kami nang Yesoh ima mane yi avereh arip, I vereh unyhan, "In zaku ranghani nang kurara ko siri". Bayan ken zha piya epi rivihyi arib kuma. ³⁵Yesoh Ima mane, kennang ima sin misse yhan inung un Haikali, avereh, "Ini nang arene anyakarani an vereh awo Yesoh ire kono ka Dauda? ³⁶Dauda aritiriyi inung amazir marip, ima vereh, 'Kasiri kama vereh asir kanang, zhomo a cara kannang kurham, sai unku reneaya zayhanusu upi ana vinah napu.' ³⁷Dauda aritiriyi ima kangdeyi 'kasiri' ini nang Kristo eka wana pivezene u Dauda?" mapuk mayhar manra seri righarha ara pukyi. ³⁸Inung un missenu uru Yesoh i vereh, "vasanani nang a nyakarani, ami a suni ti curvuh aku jara inung unkasuwa asa an sumaze yhan. ³⁹Agura suni atek kazhom kaya gwakazi inung amajami'a nang na teghe nubuki. ⁴⁰Angura vurho amarara mamah kumbu, aku yelli adu'a a kwangazi don a yhar anrek yhan. ⁴¹Anreh Yesoh izhomo ajaz amapati I wavu ki baiko inung un Haikali; Anreh Iku tirikini kenang ayhar asin pekse I kurgo inung in wavuh Ayi kurgo an risse na kungdi ni kurgo. ⁴²Anreh ku kumbu kumi ku zakun i ramwa kun ruva apege ama nini mavah, mazaku ravih unera. ⁴³Anreh iku kangde a gbekseni ayi avereh unyhan, "Nsin missini rivin, ku kumbu ku, kuma reneh ikusu ki piri ki kowammi inung in wavuh ki. ⁴⁴Domin nasan kuyhan anku raka Inung inkusu nang ari, Ama ku kumbu ku kun ku raka inung unzha, kuma rho Ikurgwo imi nang kunvoh mim.

Chapter 13

¹Yesoh ima sin jara atek kamakonsuzuwo ma Sirih urha ana gbekseni iwoh, "pimiseni" "rehye urif akwang nan urif uma suwa ma". ²Yesoh iveruh yhan "en rehye masuwa magwakazi ma? zah rikwang rimin nang anka jharinmin upijami nang anka zaku nurkarah rin." ³Imah zomah arikwang ruzetun ama piti atek kamakonkuzuwo ma Sirih, Biturus, Yakuvu, Yohana nan Andarawus an rivi yi ntuwu, ⁴"Miya iri, kawanpa nan an kusu mu, mon koroh? yemmi ire alama adhar kami nan an kusu mu mon koroh?" ⁵Yesoh imah veruh yhan, "Inka vara awar kuwo pirong isu wurih ni. ⁶Ayhar nagbing anka ruva inung arizayi rinang avereh awo, inreh Yesoh," anka wuzze yhar agwakaneh. ⁷Nna peh pokoro riwuma nan kasha kinaha kariwuma, su naze suwu ankusu mu monka wanza an zakure marara mu rikuya. ⁸Ayhar anka wantuwo na ayhar, tivomoh tin wantuwo nan tiwomoh. Mayinzi manka satazana ana tehe na vaktazi, igbom enka korono. An kusu mu mureh usemenu uma piyah mu rehwi. ⁹yhazi na kwas. Awar kuwo anka jayi ni atek kamateh, anka vavi ni atekka makonkuzuwo Anka jayi ni na aya gwakazi nan awomoh awar kanang Yesoh. Awar kuwo en vereh rivin an nyen mu yhan. ¹⁰Asirih an nihiy inung urikuya nasang. ¹¹Apusi ni ajayi ni atiwomoh, suhni pokoro ukau inkusu nah penkakavereh, awar kuwo adhar kami penka zuwah ikusu na penka vereh. Azang piyi penka vervene, areh Mazir Mavur manka vervene. ¹²kangka roh kommina awar kuwo an wunkan, putu enka roh khono kayi, nhono nangka r aputi rise aputi ana yak arene awo an wunza yhan. ¹³nagbing anka vono yhan vu. Piya ekwakturuwa aka rava mararah yi enka nighe urara kunang ko sirih. ¹⁴Nna pe rehye ikusu kiyikin kire atek kami na ki zaku reh kinka yhazehm (Pinyakarani kayha) Aya ari ama yinzi Yahudiya an sumana makana upana, ¹⁵piya itarkani izo urarah ikasu ka toroh anighe inung urarah, ¹⁶piya iri arimi ikasu ka guru urarah awar kuwo izaku rhi makusu mupuhunuhm. ¹⁷Ipivi makana na aya arizi aviri na aya asi waskaze nhono adhar kami. ¹⁸Tanzanani Asirih anang arah anka zaku ruva inung ariwus. ¹⁹kadhar ka anka sezu urereh upiu na gbing umi nah aroto nanah seze umuzu ni cettu ken na kasirih kama napsa urikuya, zah iniuzi ipivi ipiu iri na anka pinana ariseh. ²⁰Nna Kasirih karoto tuza utuk arah, Zah pirong umi enka ara. Awar kaya ayhazi na kwa mateskeru masirih, Kasirih kanka tuza atuk ami. ²¹Inna pirong ewoh tirkiri, Kristoh inuruh yah tirkiri inuri! su rumeh nan ken. ²²Awar kuwoh ayi cotti Yesoh nang ayi cotti vereh Asirih anka cira nang alama nang urisenu ankusu muti rumi, awar kuwo an wusze yhar mapuk makana nan mateskeru masirih. ²³Kayha! awar kuwo imah miseni ankusu cetti rhosi. ²⁴Nna erereh upiu otuk ara oh vharha anka sirhine annyi, upih onka zaku rho anpezeh. ²⁵Anreru monka riski, ankusu magwakazi nan usuru umi urizo onka zikuruwo. ²⁶An kanu rehye a pivene upi yhar amatoroh inung amayiri nang usuru nan mazir. ²⁷Enka rene amaleku mayi awar kuwo man konkoso amateskeru mayhar ayi ana kuva na nhas nu rukuya, amararah murukuya amaka rava amarara mizo. ²⁸Gbekseni aramah atuh karos, nna tivah tukan tira gwarsuzuwa agura rah cizaza ativah tipas, piyhaghathake awo riwus rira piti. ²⁹ka dhar kami nan enrehye ankusu mu munsu koszo, in yhagatake ira piti atohworong. ³⁰Nsu misini rivin, kuyeer ku kon zaku wuru ankusu mu mun roto wanaken. ³¹Izoh nan kajhas kanka wuru, avereh anang anka zaku wuru. ³²Amakana atuk kami yah kadhar kami zah pirong iyha, zah maleku mizoh, vah pivezene areh putu uteyi. ³³Kayha agura kanyen, asih tanzana Asirih, awar kuwo piza kuyha adhar kami na enka guru. ³⁴Anang ami asi apiyhar umi ejarayi njaru, aji urarah kuyi amacara na rehreh ayi, arukse yhan utuma anatih, anreh iku miya pinyenteni ika suka taka anomoh anmara. ³⁵Tuken inka zomi ayha awar kuwo inza kuyha adhar kami piya qwaki uyin enka guru urara; anka reh amorong, var kateteh katuka amakokoreh muh wohni, vah umhappwu. ³⁶Su rumeh eka ruva adhar kami napi zaku yha azuwa vuh pinohn anmarah. ³⁷An kusu na ma miyini maku miya kowammi: Inkanyen!"

Chapter 14

¹Amara takani atuk avah anrise u'idi urakwanu nan kutanda kufhakzhari mazu yis aya yhap ticurvu tima firisoci nan amiseni ataura ansu rinshi kenna anzuwa upuru Yesoh ntuwa awar kuwo anwunyi. ²Amah sih vervene, anka zaku reh adhar ku'idi "awar kuwoh ikuwa inkasu joh inung ana yhar"³Yesoh imah rih Nbetani inung urara ku siman (saminu) pigwanura, adhar kami nah imah senrha mariniru izoh ntarkazan, anreh pinyo iku ruva nan yi ayhap manuk mikorwo anreh pinyowo umi iku wonoh igonso kimanuk mani ahara Yesoh aritih. ⁴Arong inung hyan ansu naze nasuwu asi vervene inung uyhan akuwoh, "yenmi erene pinyowo uru isih nekse manuk ma?" ⁵Manuk ma amanan zizi man inkorwo igwaki ahanza ikorwo imi nah aya tikanci" nah yenmi iri matini manang arah. ⁶Anreh Yesoh iku vereh, jini pinyowo urunahm yenmi erene insi gborkoze yi? Pinyowo uru imah rise ikusu kiriif awar kanang. ⁷Enkutu rih nang aya azayhan, ana dhar na vaktazi innan kayuku kana yhan areh mini innan kaku zaku nyen mih. ⁸Kikusu na pinyowo uru erise kiriif, imah zurehm awar ku kafsanu unang. ⁹Rivin insi misini, afek na anka kusu miseh avereh Asirihm urikuya nasang. An kusu mu na pinyowo uru imah rise anka ku dinne yi awar kamuhn. ¹⁰Adhar kana Judas Iskaroti piyhar urha ana gbekseni a Yesoh ikana nan aya gwakazi amafirisoci awar kuwo irinyhan Yesoh. ¹¹Kadhar kami na aya swakazi amafirisoci imah pokoro avereh amah rene righarha nagbing, an miyayi awa an royi ikorwo. Awar kuwo iru yhan Yesoh, rah ringhi urina unu nang enzuwa Yesoh awar kuwo iruyhan. ¹²Atuk kazohn kutanda kufhawari, mazu yis nan uhadaya ugahm ku'idi urakpanu, agbekseni ayi an vereh uyin, "Iki na tens napsa mariniru mu'idi urakpanu, awar kuwo peka rha mariniru mu'idi urakpanu" ¹³Imah vereh nan agbekseni ayi avah "jarini inung urho inan kamana nan pirong uyhar iyhap Isivi kima mhasi. ¹⁴Dorkoroniya kurarah kumi na enighe innighem, a miya piyu rarah kumi awoh pimiseni evereh", "kurhahha kupi jhan kungsi nan ikii nah enrha mariniru mu'idi nan agbekseni ayi?"¹⁵Enka ka Sah ini urhahha kumi na amah napsa atara awar ka pijhan, keteh mih nan innanka napsa mariniru mamihm. ¹⁶Agbekseni ami amah jharhayhan inung uroh kumi, azuwa ankusu mumihm nah Yesoh ima vereh mutu riken, agbekseni ami annu napsa mariniru mu'idi kumi. ¹⁷Morong mamaka wana iruva nang agbekseni ayi rikiri ana vah. ¹⁸Adhar kami anmah zonzono u sinrha mariniru untarkazang Yesoh Ivereh uyhan, rivin," piyong inung uyin umi isinrha nan mini yi enka Zizihm Yesoh ivereh ken". ¹⁹Imung uyhan anra pok ukhau, piyallu iku rivi, piyallu irivi "anka ruku zang mini?"²⁰Pirong inung yin ari kira anavah, piya isih jopkozo acara kayi nzikanu ufhawari inung isep kimi nan insih rham areh Yih-Yesoh ima vereh yhan ken. ²¹Awar kuwo pivezene upiyhar endorkono urina uru kenna avereh Asirih ama vereh. Anang ama yimahm nan piyhar umi ewana resoehn ruh zizinu upi vezene upi yhar! kupiri, yi unrif, anama roto rehye yi"²²Adhar kami na amah simrha mariniru, Yesoh izika ughawari arene ri'an ririf mihm, anreh iku gbevereh, a hanza yhan, avereh nan yhan "senni areh ripuhm rinang". ²³Anreh iku zika iriri kima mhasi a tamana Asiri anu hanza yhan-an seze inung, ayhan nasang. ²⁴Anreh manyo manang mamatazzana kuwo mahn na nma wara awar kayhar adung. ²⁵Nsu misini rivin, mahn ka zaku pinana asoh ama mhasi minabi-usunu uma mhasi minabi mapas mahn karayi inhari izo atek katiwomoh teh sirih. ²⁶Adhar kami na amah sipsa usiva, amah jharayin upana ku zaitun. ²⁷Yesoh imah vereh uyhan, Nasang kuyin innan ka sotoh ajimihm,' awar kuwo amah nyakara, mahn ka vapkwa arihani ami, uviha umi anka sotoh'. ²⁸Mahn kareh maco, mahn ka zongoro ini unGalili". ²⁹Bitrus ivereh awo, "inna a sotoh nasang, mini mahm ka sotohm". ³⁰Yesoh ivereh yi awo, "rivin nama miya vu, Inung atuk kana, kowoni konka kun kokoreh tivah, penka ma vonovu mihn titar". ³¹Anuh Bitrus Iku vereh, "Nna mahn kha nan pu, manka zaku vonohm vu" Nasang kuyhan rikiri amava an rumeh nan ken. ³²Amah ruva atehe na aku kahha ugetsamane, anreh Yesoh iku vereh na agbekseni ayi, "zonzononi ini sa nka tanzana Asirih". ³³Imah zika Bitrus, Yakubu, nan Yuhana nan yi, anreh iku ra ziwari nan ku pok. ³⁴Anreh iku vereh nan yhan, "kasu u kanang kara pok ukhau, amaka rava anha ku kha. Yhazha nah ni ina aka nyen". ³⁵Yesoh anreh iku ranguruwo yi nah tini, atutu ajhas, atanzana sirih awo anareh usunu ureh uzuwu, anan cuwune adhar ka nan mini. ³⁶Yesoh ivereh, "Abba, Titah, ankusu moku wana ken nang puh". ³⁷Inan guru azuwa yhan an nonzi an mara, anreh iku vereh nan Bitrus "Siman Pinohn an mara? pima ka zaku nyente adhar karha? ³⁸Kanyen akan tanzana Asirih sa pisuka ninghe inung un gbekenu. A rivin mazir masuwu masuni, areh ripuhn rizarin awara". ³⁹Igura jarayi aka tanzana Asiri, agura guzzu ana vereh a zoni. ⁴⁰Igura guru azuwa yhan an nohnzi, awar kuwo ayizi ayhan amah zivi awar kan mara zaku yha kikusu na an vere Yesoh. ⁴¹Ima na guru atar avere uyhan, "Inku rotih nohnzi an mara nan maronsono? nagbing! kahdar kama ruva. Tirkiri! pivezene upi yhar ama ziziyi ana cara nayi vang. ⁴²Coni ti jahri Tikiri, piya en zizihm ira pitih". ⁴³Imah roti ri inung ana vereh, Yahuza kurha inung a rikiri ana vah, inan guru, rivihi reh yhar adung an ri nan yi nang natang anramah, aya gwaki ana Firisoci nan ayu yha ataura nan aya curvu. ⁴⁴Adhar ka yi Yahuda imah maroyhan avere awo, "piya na maka tutu yi a kwaska yi anha, yi ireh piya mi. ⁴⁵Yahuda ima nan guru, anreh iku rene a rhakharha akan nan Yesoh avere awo, "pimiseni," anreh iku kwaska yi anha. ⁴⁶Kadhar ka na aya narowo nami amanu puru Yesoh.

⁴⁷Pirong inung uyhan yhazi apiti anre ikutu cirdda atang apehe api rehreh ufiris kugwaki utoh. ⁴⁸Yesoh wereh uyhan, "inku ara kenne inku zuwa pituwu ugwaki, nang natang nan anrama awar kuwo in zikahm? ⁴⁹Nma ri na ayini atuk-atuk ana tek kama konsuzuwo mayin, inroto puruhm. Anank ara awana kini awar kuwo avere arah ami an korh. ⁵⁰Aya ama ri nan Yesoh ama soto nasang. ⁵¹Marong mazhara mamah mapuwunu ufuh ari puhm rimahn, adorkoroni yi Yesoh adhar kami na amah puru yi. ⁵²Ima ji ufuh kumi na ima puwunum, a sumu yi ukwatkwat kurok. ⁵³Ama zika Yesoh ajaha nan piya curvu uma firis. Ama konsuzuwo nang yi awomo ama firis, naya curvu, na aya uyha ko taura. ⁵⁴Bitrus ima dorkoroni yi ama ranga ni, azomi inung ama gwaseni, amih, ama piti nan urah asin viska. ⁵⁵Aya gwakazi amafiris nan majalisa mu Yahudawa mahn ma konsuzuwo asih ringhi ikusu nan anvere ku naze Yesoh, awar kuwo an wuhn yi, amah roto zuwah Iramwa kiyikin ariti riya. ⁵⁶Ayhar nagbing ama yendeze avere icotti ariti riya, avere ayhan amah roto zuwa urumenu. ⁵⁷Arong ama cho a yende avere icotti ariti riya aver awo, ⁵⁸Timah pokoro yi iku vere awa enka hirki urarah ko siri kumi na asuwu ana cara, inung amatuk atar manka suwa umanzu kumi na aza kure ana cara na asuwahm". ⁵⁹Inung ana vere ayeni ayhan amah roto zuwa urumenu. ⁶⁰Piya gwaki umafiris iyhazene atetih ka yhan arivi Yesoh "piza vu ikusu napen mane yhan? Yenmi nah ayhar ara asi vervene ariti ripu?" ⁶¹Imah roto mane arah kiziya piya gwaki umafiris igura rivi yi a vere, "piya pireh Kristoh, pivezene upiya ritau ririif?" ⁶²Yesoh imane awo, "Areh mini;penka rehye a pivezene upi yhar adhar kami na ezomoh acara kurham kapiyu ikoh enka gura toro nang mayiri mizoh. ⁶³Piya gwaki umafiris iyirha makusu mayi anre iku vere "Tiku rotisi ringhi pirong. ⁶⁴Inung pokoro ankusu muyimuhn mumi na imah rise, yenmi nan innan vere? Nasang kuyhar an mane awo ima hama uwo an wuhn yi. ⁶⁵Inung urong anrah cide yi ritau ari puhm riya, atuzzu anyen muyi akura mwille yi-avere uyi awo miya iri piya emwille vu" ayu na rowo amah zika yi aka vava yi. ⁶⁶Bitrus ima ri ajhas karari, uyhani urha upiya gwaki umafiris iruva nan yi. ⁶⁷Pirereh uyhani umi irehye Bitrus iyhazi Isi viska, anreh pirere uyhani uru iku tirkiri nahaah, anreh pirere uyhani uru inu vereh piyih ma pima rih nang Yesoh Banazarat". ⁶⁸Bitrus evere unroto rume Nzaku yha vah nyhaghatake ikusu na pisu vervene ukin. Anre ikutu cira arari. ⁶⁹Anre pirereh urinni kami igura rehye yi ara vervene na aya ayhazi atemi "piyhar uru iri inung uyhan!" ⁷⁰Bitrus igura vereh iroto rume. Adhar ka cini aya amah yhazhazi an vereh nan Bitrus, "Areh rivin piri inung uyhan awar kuwo pima pire piyu Galili". ⁷¹Masiri, nzaku nzaku yha api yhar umu ruh nan insu vervene ariti riya, " adhar ka imara rise ritan riyirin ariti riya. ⁷²Kuwoni kumatu kokoreh adhar ka-ukokoronu oh vak. Anre Bitrus ikutu yhaghatake na avere ami na Yesoh imah vereh yi, ku kuwoni konka kun kokore ti tar, penka ma vonovu mihm ti tar" Anre ikuti rihiya nan kasha.

Chapter 15

¹Unmamkpi na fit, aya gwakazi anmanuwo nang ayhakarani nang majelisa mu Yahudawa. Anre kusisi Yesoh azika yi. Anreh kujagayi nan Bilatus. ²Bilatus Irvih yi, "pigi pire piwomo o Yahudaw?" I mane yhan, "kenang en vereh" ³Aya gwakazi ami ansin rukseh Yesoh Ivang. ⁴Bilatus ima gura riviya, "Pi zaku mane?" "Rhehye ken nang asin ruszevi vang" ⁵Anre Yesoh iku zaku maneyi Bilatus, anre iku pokoro amina. ⁶Adhar ku Idi, Bilatus iku cidda yhan pireru rha, umi nang a suni. ⁷Inung ana reremi, nang ayu tawaye nang ayu wunza ko yhar, inung ana yhami aku kanghne pirong uyhan awoh Barabas. ⁸Mapuk mayhar man ruvah nang Bilatus asin rifsiiyi asa irise ken nang iku riseyhan ⁹Bilatus imane yhan avereh, "Inku suni in viskinini powomo Yahudawa?" ¹⁰Imah yha'ahte awoh, erise ken anre ikuma yha'ateh awoh awar kari puvuh a zika Yesoh a rhoyi. ¹¹Ayha gwakazi ami an nitazeh ama puk mayhar anra seri wuhm akura woh an cidda yhan a Barabas. ¹²Bilatus ima gura rivi yhan, "Yhenmi naman rene nang piwowo Yahudawa?" ¹³Anre ku reni wuhm avak, awoh "Anmankareyi" ¹⁴Bilatus ivereh unyhan, "Iriki vang nang ereneh?" Anre ku reni wuhm a gwakane, "Anmankareyi." ¹⁵Bilatus imah suni awoh mapuk mayhar man pokoru rhentu, anre iku viskineyhan Barabas. Anre iku vavah Yesoh aroyhanyi asa anmankareyi. ¹⁶An soja mun zikayi ajha'ayi a tini ku rho, {Kare katek ka gwaki ku gwamnati} anre ku kangneh an soja muhn zikayi. ¹⁷Anre ku reneh Yesoh makusu matiwoh a gura gisi rikar rimasap areneyi aritih. ¹⁸Anre kura tukuzuwo anyehnmuyi, awoh "Sannu piwomo Yahudawa" ¹⁹Anre ku vakkwayi riti, agura catkazeyi matau, anre ku tukuruwa ayhenmuyi, awoh a seriyi usumazu. ²⁰Kdhar kami nang a ruru cezzehyi, anre ku cuwuneyi makusu mami anre ku reneyi mayi. Anre kuzikayi aka mankareyi.

²²An soja mun ja'ah Yesoh arongkate'eh na aku kana awoh Golgota, {Wato katek kama konkomi}. ²³Anre ku rhoyi mani mi nabi nang u mur ivonohyi usuh. ²⁴Anre ku mankareyi a zika makusu mayi a vavih cacam, asa akayho ko kiriki soja ken zika. Amare pikorwoh petar nang ama mankareyi. ²⁶An nyakaraka unti kumi awoh, "Piwomu Yahudawa" ²⁷Nangyi ama mankare a tuwu avah, urha acara kayi kurham, umanzu acara kayi ku giri. ²⁸Avereh a Siri ama koroh, ama manehyi ana yhar ami a zaku ri matini. ²⁹Ayah amasin vahzzahnoh an surayi, asin ji'ahtatih, akan verveneh, "Pewoh penka u yirki u Haikali agura suwa ana tuk atar" ³⁰Kana ritih ripuh mana a toroh daga atek na pi mankari. ³¹Ken nang ayah gwakazi ama Fristoci asin surayi inung anatih ayhon, ayhon nang a nyakarani, ansin verveneh, "Ima kana rong, azaku susku kana ri tih riyi". ³²Asa Kristoh piwomi Isra'ila itoroh aworu giciye, asa tih rhek a rume nangyi, ayha nang ama mankare yhon nangyi, ayhon ma an vatahyi. ³³Amare katengtehyi api khorhyo piri kiri ativah, marirni mang wana amayinzih mani aka jha'arih pikhorhyo petar pimarong. ³⁴Api khor'hyo petar pimi, anre Yesoh iku zhakkhwa rihyi awoh, "Eloi, Eloi, Lama sabatani?" Awoh, "Asiri kanang, Asiri kanang, yeneh reneh pi kurvem atinih?" ³⁵Arong ami ama yhazi apokoroh anre kuwoh, "Pokoroni isin khagha lLiya" ³⁶pirong uyhon ima sunghe aka toghu soso amanimasir mu nyam-nyam, anre iku cokokun atih, arohyi asa isuh, anre iku woh, "Sa tirek boko lLiya imi enruvah a toddoyi" ³⁷Anre Yesoh ikutu zhakkhwa riyhi unsiru anre iku kha. ³⁸Kulabule ku Haikali kun ka pattah tivah daga izoh aka toroh ajhas. ³⁹Anre kisoja kimi kima yhozi ayhen yhi Yesih kenang ekha, kin woh, "Rivin pihyar uru ireh khono Kasiri". ⁴⁰Arong ayhowo ama tirkinini ikusimi ke wana a ranganani, inung ana yhowoami, k iMaryamu Magadaliya, ki Maryamu muna u Yakubu ucunu nang Yosi, nang ki Salomi. ⁴¹Ayhowo mi ama dhorkononiya daga un Galili aseriyi anang. Ayhowo agwaki ama yhongharhoyi daga un Urushalima. ⁴²Kdhar nang ma rong mana wana, amare kadhar kama nafsana nang asi cira areh Asabar. ⁴³Yusufu u Ramatiya ima reh amajalisa ayhar an puk maziriri mayi, imasin suksa urarah kizoh ikana nang Bilatus aka rivi ripum ri Yesoh. ⁴⁴Bilatus ima pokoro amina ken nang ima pokoro woh Yesoh ima kha. Anre iku kanghi soja kimi a rivinkin awoh Yesoh ikuma kha. ⁴⁵Adahar kami Bilatus ima yha'ahte, daga nang irho Yusufi ripum ri Yesoh. ⁴⁶Isufu ima yende makusu. Anre iku chuwune Yesih daga un giciye, anre iku vusuhyi aka reneyi usek kumi nang ima nafsa kun arikwang, anre iku tara rikwang ridon anho kusek kumi. ⁴⁷ki Maryamu Magadaliya, nang ki Maryamu muna u Yosi anre'eh ate'ehmi, nang a kavehyimim.

Chapter 16

¹ANNiyigh muma ruva varah moh (Sabbath) ki maryamu maggadiliya nan ki Maryamu, munah u Yakubu nan i salome an zika manuk marip, awar ku wo an kaka monzaze a ri pum ri Yesoh. ²Atook (Anyish) mu zoni, an jarayan usek ari kata. ³Amma seri masara, mu wo, wami en kaka wongde yen a ri kwang rimi na ana wara u sek kamin ⁴A zakuwan yen i zo, anre ku reye a ri kwang rimi am wongde rin a pi tuwa. A mare rikwang ri dun ⁵An toro inuna u sek kumi azuwa a pi rong u yar iri makusa ma voh i zomi a pi tuwa pe chara kuramh, ka tsatsa kan wana yanh ⁶Two uyen, in kasu ka pokoroh ukau, in yha in ki su ringhih Yesoh Banazart, umi na ma wuna izo atih. Ima cho, Irotiyi ina. Reyegh ni a teyegh na ma nameyin. ⁷Jari ni aka miyagh a nun na yi nama jomborono na Bitrus, awo i nuni i zongo mini amakana un rina uma kana Galili. A kaka rengehye ken na imama miyagh yhan. An cira u sek un somi. A si zava ana pum pirong i vere yi a pi jami, awar ku kau. ⁹Umavu atook nan e cho, ayah ama zongoro reyegh yi are ki Maryamu Magadaliya, piya na a chuwune a sifu pivigha phezon. ¹⁰Kin Jarakmi aka muyagh a ya amari nan yi, an sere asah ¹¹Amah pokorah awoh iroti warah kin kima reyegh yi. A vonoyen u rume nan a rami. ¹²Ama sita ayar ava an pi reyegh yi an sih jara rena umma kana urong ku voh ¹³A yar ara ampi ka miyagh a ya majomborono mayi, an vono yen u rume. ¹⁴Amawo an kana, a yar ri kin a pi yar u rah an reyegh yi, i Nyagkanaza uyen awo an ji i muzu na suwu na rok Nu kaza rume a ya a miyagh yen awo imma cho. ¹⁵Ima nu miyah yen awo Jarini inung urikuyagh a ka mise a vere uwo imma cho. ¹⁶Piye sere an zura yi i zuwa uwaska, piye vono yi i yayeghtake wo mate matari yi. ¹⁷An kusa nan innan kureyeh a rume. Inung ari zayigh ri nang innan ku adda a sifu. A vervene ati vervene zi pas. ¹⁸Inan ku zhavha iyoyoh ana carah yhan, in zaku reni in uwagh. In naku tarkara na cara ana gwana an gargazana. ¹⁹Yi Titugwaki ima ruva uvere nan yen a ande iku jara yi izo aka zomo achara kurahm ko siri. ²⁰Nun na ma Jomborono mayi nan soto yi Titugwaki i Nirghana nan anan u reyegh ko yizih.

Luke

Chapter 1

¹Arong amah rise pijik asa ang hyakara anang amih a koroh inung uwuri. ²Ken nang ah rho awuri anang amih, inung urhasi kumi amah rheyhe anah yizi ayhan arereh utumuh urhu. ³Ken nang mini ma rheyhe kung ripkwa uwoh un kitara manang mana ichettu rhasi asa un nyakaravuh ken nang ma rih piya gwaki Tiyapolos. ⁴Asa piyi pi ya'ahteh rivin rih kasu kimi nang awah miseh vuh. ⁵Kadaor kami nang Hiridus imah reh piwomo uya hudiya amah rih urung ku firist nang amako zakariya, amayinzi ma Abijah, piyhowo uyi imah rih inung anonoh na yani na Haruna rizayi riya na amaha kuwoh Lisabatu. ⁶Nasang kuyaon amah rih amatini ayhen moh Siri. Agura sin jara unrinah uiya urara. ⁷Ama zaku rih konoh, awar kuwoh Lisabatu rimih reh ikuru, amma cirvuwoh nasang ku yhon a daor kami. ⁸Ama wana kadaor kaminang Zakariya imah rih ayhen moh Siri asin rise utuma uti firist ken nang amah tara. ⁹Ama zikanani un rina umi na ama cere, ufirist kumi kung rise utumah, yi nang amah cangka yhi asa inighe un rarah ko Siri asa ipokso anjho (uturare). ¹⁰Ayaor adun ang kongsozoni uyah asin tanzana Asiri adaor kami nang imasin pokso anjho mumi. ¹¹Anre malaika ma Titu gwaki mang kutu rhatha anre mangkuyizeneh apituwa purham ku ripik kong jho mumi. ¹²Kadaor kami nang zakariya imah reyhe malaika mami anre itu pokoro khau. ¹³Anre malaika mami man woh uyi, "Su pokoro khau, Zakariya, ama pokoro a tanzu ka pu, piyhowo upuh Lisabaturen reyenhuw konoh, pen kaku kangde kan awoh Yuhana. ¹⁴Pen ka rise righarha, ayahar adun an gharanho awarku reyhu diyi. ¹⁵Enka wana piya gwaki ayhen mu titugwaki, enka zaku sese amanimi nabi vah kikusu kimi ki zaku nir'ahnani vah, an korone yi nang mazir mavur, inung ariviri rih muna. ¹⁶Ayhar adun awori in Isra'ila anka vanduruwoh mallama nang Titu gwaki oh Siri kayaon. ¹⁷Enka jhara yhen mu Titu gwaki inung a mazir nang usiru Iliya. Inka rise ken asa ivandare na suwuh na putih makana nang nonoh na yhon, asa ayha azaku rih matini an jhar amaturo nang rivin asa ayhar an napsana maruvah ma Titu gwaki. ¹⁸Zakariya iwoh u malaika mami, "ini nang mang uha'ahthe ara arana? Mini imrah pireveh, piyhowu nang ima cirvuwoh unayhi." ¹⁹Malaika mami man mane yi awoh, "Mini Jibrailu piya i yhaozi ayhen moh Siri, ku tumam un vereh nang piyi, asa un yendevuh masara mamma marentu. ²⁰Reyhe, pen wana ku zah'aonaoh pen kapi suska vuh verveneh amaka jaghari katuk kami nang manang mami ma wana ken. Awarku woh piroto rume nang avereh nang ami anka koroh adaor kami ²¹Ayaor amah rah suksa Zakariya, arah seri amina ken nan yi Zakariya eh zika adaor kadun inung urarah ko Siri (hailaki). ²²Ima cirah azaku susku ku vereh nang yaon. Anre anku yghaghathe awaoh, imah rehye uwa'ayi adaor kami nan imahrih inung urarah ko Siri (Haikali). Anre iku ra vervenu yaon ana cara, aku pi zaku vereh. ²³Katuk kutumah uyhi kama vharha, anre iku gunyhi urarah kuyhi.

²⁴Natuk nami nama vharha, piyhowo u Zakariya, Lisabatu rin zika riviri, asin wukuze ritini kinm anre kinkuwoh, ²⁵"Ki kusu ki nang Titu gwaki imah risem, adaor kamina etirikirim aririllipovoh asa icuwunem ugwhor anhyen moh yaor." ²⁶Inung unpi utasi, Kasir kama tumah malaika mami na ako Jibrail ama kanu rong ku rho kumi nan akoh Nazarat inung a mayinzi mu Galili. ²⁷Amakana nang karon karinni kami kayho kan pinimi nan amako ki Maryamu. Kimi kiri unugwu sa kinka runga pirong uyaor nang ama kuwoh Isuvu, iworu urarah ku Dauda. ²⁸Anre malaika mami manku woh ukin, "Kusumoji, piyi piya pima zuwo utogamashi udun! Kasiri karih nang piyi." ²⁹Anre kini Maryamu kin kutu rikise, ana vereh a malaika, mami, kin tura dinne 'muзу sumazi kumi. ³⁰Malaika mami man woh ukin, su pokoro ukau Maryamu, pima zuwa uneghenu suwn uvohuri nang Kasiri ³¹Reyhe pin zika riviri a reyhe kono, pin ka kangne rizayi rikan awoh, "Yesoh". ³²Inka wana piya gwaki, an kaku kangde kan awoh kono ku piya-zo-izo muwhuri. Titu gwaki Kasiri kanka rhoyi arira kati womoh ka putu Dauda. ³³Yi Yesoh enka rise tiwomo Inung urara ku Yakuvu karen, tiwomoh tiyi tenka zatin marasa. ³⁴Ki Maryamu kin woh umalaikamami, "ini na manang mana mang ka wanar kini, mini piya un roto nana nomo nang pirong urumi?" ³⁵Malaika ma Siri man mane awoh ukin, "mazir mavur man ruвah vu, isiru u (Most High) un ruвah inung upu. Piya vur umi na pen rehye an kaku woh pivezene oh Siri. ³⁶Rehye, inung arari kayin, Lisabatu rima zika riviri ati curvu tikim, upi oh tasi nekini, piya nang amako pikuru. ³⁷Zah kikuskikusu na Kasirih kan ka suskakan. ³⁸Anre ki Maryamau kiwoh, " Reyhe inre pirere uyhoni u Titu gwaki, mhun wan ken nang pe vereh." Anre malaika mami manku tu jao kin mim. ³⁹Anre ki Marmau kin kutu cho ana tuk ami arhakharha, anre kin ku jarakin urho ku kwang amayinzi mu Yahudiyar. ⁴⁰Anre kinki nighe urarah ku Zakariya, a sumaze Lisabatu. ⁴¹Kadaor kaminang Lisabatu re pokoro usumazu ki Maryamu, kono kami kareh ariviri re, Lisabatu kang kutu tupta, Lisabatu rivitu koru-nuwoh nang mazir mavur. ⁴²Anre Libasatu rin kutu zhapkpwo riyhi unsiru awoh, "pire piya ritau ririp inung ana yhowo, kikusu kimi kirih ariviri na pu, kireh piya ritau riri?" ⁴³Anre yene wanah nang mini munu Titu gwaki unang eh ruвah nang mini? ⁴⁴Rehye, kadaor kami nang artoh anang a pokoro usumazi kupu, kono kami karih ariviri rinang kantu tupta awar ka righarha. ⁴⁵Piya eh rume, awph manang ma manka koro mami nang Titu gwaki eh mi'ah kin, ire piya ritau ririp. ⁴⁶Ki Maryamu kin woh, "Kasuhwu kanang kasin cangha a Titu gwaki, ⁴⁷Mazir manang masin gharhanha inung Asiri piyu waska kunang. ⁴⁸Awarku woh kama jengne ti kanci ti pireru kan uyhoni - Rohye, ne kini asana ankura woh unanga, piya ritau ririp. ⁴⁹Awar kuwoh piya ireh ma daukaki imahrise amanang magwaki awar kanang, Rizayi riyi mavur. ⁵⁰Ririllipovo reh Siri rihdhakoni asana ami a pok ukau ukan. ⁵¹Kama chankharha unir'ahnanu, ana chara nakan, kama shoskoroayu gwaku ati inung udinenu una suwuh na yaon. ⁵²Kasiri kama toddo avezene awomo ana rira na tumomoh, anre kan ku cone ayaharih a jhas (ayah tikanci) ⁵³Kama sitine ayah pok igwamb an kusu muh rip Anre kanku cidda akarma ana chara na wami. ⁵⁴Kasiri kama kana pirere ukan Isra'ila asa kan dinne asa ririllipovoh. ⁵⁵Ken nangka vereh nan a titea wurin zoni makana nang Ibrahim nan karari kini, ku zakun marasa". ⁵⁶Ki Maryamu kima zomoh nang Lisabatu inpi iyar, anuh gurukin un rarah kukin. ⁵⁷Kadaor kama wana ken nan Lisabatu rehye kono anre rinku rehye konoh karumi. ⁵⁸Ajhami azontokoh nang karari karin ama pokoro ken nang Titu gwaki eh pokoro ririllupovo rikan, anre ku ghorhorho nang rin. ⁵⁹Ken nang moh wana atuk kamanaziva, ama ruвah asa an senge kan pigang nang utar kan rizayi awoh, "Zakariya," rizayi ri putuh. ⁶⁰Muna Lisabatu rin mane awoh, "Azanken, an kangde kaawoh Yuhana." ⁶¹Anre anku woh ukin, "Arari kayin zah pirong irih imuzi rizayi rina." ⁶²Anre ku veru putu ana chara, ken nang isuni an tarakan rizayi. ⁶³Rutu kanirivi awoh ruh yi ikusu ku nyakaram, anre iku nyakara awoh, "Rizayi rikan Yuhana," anra sesezi amina ana nang arah. ⁶⁴Adaor kami kanho ka putu kantu wontoyi, rirem riyi rinka viskinuwo. Anre iku vereh a cagha Asiri. ⁶⁵Ukau umaka puru ayahazonzi urara kumi. Ama sara ama nang mana inung amayinzi mu Yahudiya. ⁶⁶Ayaor ami ama pokoro anang arah ama tarani ana suwuhwu na yaon akura woh, "kono ka kanka wana yemmi?" Awar kuwoh na, Tita ugwaki nari nan kan. ⁶⁷Putu Zakariya ima kori nang mazir mavur anre iku rise anabci awoh, ⁶⁸"Ucha'uh ure u Tita ugwaki, Kasiri ki Isra'ila, kama ruвah kang kana, kama ruvu uwaska kho yaor akan. ⁶⁹Kama cone rituma ru waska awarka wuri inung urara kupirere ukan Dauda. ⁷⁰Ken nang kavere a nhaoka anabawa akan ami ama ri unrhasi. ⁷¹Kan ka waska iri ana chara na ya zah ku suni ri nang ana chara na ya ain vhanzho ni ri ri. ⁷²Kan rene ken awar karirillipovoh re Titah awuri asakan divine matazzana makan mavur. ⁷³Masiri mami nang Kasiri kama vere nang tita uwari Ibrahahim. ⁷⁴Kasiri kama siri uwoh, awar kuwoh kama waska iri ana chara na ya zah yaon usu iri, awoh titu kuzuwoh kan zah ukau. ⁷⁵Inung unvur nang urip ayaon moh Siri ana tuk awuri nasang. ⁷⁶Ken piyi kono anku kangde vuh awoh annabi ma piyah-zo-izo Muwuri awar kuwoh pen jara anyeon muh Titu gwaki asa pi napsa yi urina, a napsa yaor awarku ku ruвah o Siri. ⁷⁷Aroh uyha kuwaska nang ayaor akan, uguzu kivant iyaon. ⁷⁸Arami an wana ken awarka kari ririllipovo ri rentu re Siri awar ku kun nangan peze muhn cira mu wori zoh asa munkaniri. ⁷⁹Muh cira ayha azonzi amarini, inung un tongdong kukha. Kasiri kan rise ken asa na vina na wuri nakasin jara un rina uma vohk. ⁸⁰Nakini kono kamkama kunza awana piu siru amazir ara ka zomi a rimi amakana adaor kami nang kama chira anpeze nang Isra'ila.

Chapter 2

¹Inung ana tuk ani, Kaisar Augustusima rene an rise ushel awah an vazze ayaor urikuya nasang. ²Uvaru ure ozhon, kadaor nang kiri niyas imah yab tiwomoh tu suriya. ³Ko piriki uyaor imah jarayhi urho kuyhi, asa ika rhu rozayi riyhi awarku varumi. ⁴Isuvuh unayi imah iha uGalili inung amayinzi mu Nazarath anre iku kana uYahudiya, unrho ku Dauda nang aku kangde awoh uBaitalami awar kuwoh imah wori arari ka Dauda. ⁵Imah kana ika rigista arih nang ki Maryamu, kimi nang ima nugha anreh kinku sitih. ⁶Kadaor kami nang ama rih ateghemi, kadaor kan wana kami nang ken reghee kono ka kin. ⁷Anre kin kureghe kowoh karumi, kakin kazoni anre kinku turukanunjebtuh anreh kin ku nome "wasa kuvi'ah, awarkuwoh ama rotohu zuwa urhogha ku zomom. ⁸Inung amayinzi mami, arong avi'ahni amasin mosozeh amakutu asin yenteh arifighi rimagam nang iwan. ⁹Malaika mah Titu gwaki mantu cira uyaon, anre tiwomo ti Titu gwaki unto terere an girikine yaon antu pokoruukoaw udung. ¹⁰Anre malaika mami manku woh uyaon, "sunu pokoro ukau, awar kuwoh umma yendi ni masara marip, mami man yende ayaor nasang righarha. ¹¹Ama reghe piyu waska ukeru, inung urho ku Dauda yi ire Kristoh Titu gwaki!. ¹²Alama arana nang innang ka reghe: Inang ka zuwa aronka konoh kami amma piwune kangin kusu ku puwunum, ama nome kan uwassa kuviyah. ¹³Nakini rifighiri gwaki rizoh rintu manwohnan malaika mami aratu sipsa ara cangha Asiri akura woh. ¹⁴Tiwomoh ama kana nang Kasiri kami kari inung mavok ama kana nang ayaor urikuya ami na ka pok urentu uyhoan. ¹⁵Kadaor kami na malaika ma jharaman izoh, avi'ahni arah seri awoh ana ti ayhon, "Sani kawa un Baitalami, asa tika rek ikusu ke wana kimi nang Titu gwaki ereni ri'asa ti yha'ate kin." ¹⁶Anre anku rene arhakharha, aka zuwa i Maryamu nang Isuvu, arehye kono kamikan nhon uwassa ku vigha. ¹⁷Kadaor nang a rehye kan, anre ku migha ikusu nang a migha yaon mazika nang kono kami. ¹⁸Ayaor nasang ami a pokoro kini anre kura seri ammina ikusu nang avi'ahni avereh uyaon. ¹⁹Ki Maryamu kimatu tara anang ami asuwuh kakin, an kusu mun muna nake pokoro, anre kinku tara ni a suwuh kafin. ²⁰Avi'ahni ami ama guru yaon, asin cangha Asiri an kusu nasang nang a pokoro a gura rehye nasang ken nang avereh uyaon. ²¹Adaor kami nang katuk kama nazivah kama wana an senge kan pigang, anreh ku roh kan rizayi awon Yesoh, rizayi rimi nang malaika mamho an rotohu siti yhi. ²²Adaor kami nang amare ukwaskanu (purification), uma vharha, ama jagara amateh "Musa, Isifu nang ki Maryamu an yende kan Urushalim urarh ko Siri (temple) asa an 'cankharhayhi nang Titu gwaki. ²³Ken nang mu piyakarani amateh ma Titu gwaki "kono karumi kami kasemu wono riviri kare Kasiri." ²⁴Anre anku rise uhadaya amajha'ah ken nan mateh ma Siri mavereh, "Na puktu navah, vah matantabara mavah." ²⁵Rehye, pirong imah rih Urshalima, na amateh saminu piyamatini imama rene ayezi uta'aziya ki Isra'ila, mazir mavur man rih inung uyi. ²⁶Amma mi'ahyi ti mazir mavur awoh enzaku khao aroto rehye Kristoh u Titu gwaki. ²⁷Inung a mazir, Siman imah nighe un haikali. Adaor kami nang putu nang muna isen Yesoh ama yende yhi, as an rise yhi urina, umi nang ama mina. ²⁸Anre Simon iku wavareyi ara cha'ah a Siri akura woh. ²⁹sa injarmin pirere upuh ama vok, Titu gwaki, amajagha ana vereh apuh. ³⁰Awarku woh ayizi anang ama rehye uwaska kupuh. ³¹Kuwaska kumi nang pima napsa ayhen moh yaor. ³²Ampeze muh ruya makama nang u al'ummai atiwomo makama nang ayaor apu Isra'ilawa. ³³Putu nang muna ukono kami an tura seri amina an kusu nang a vere majha'ah nang kang. ³⁴Anre Siman iku rhoyhan ritau ririp, awoh umuna ki Maryamu, "Rehye kono kana ama chanka kan awarka kan ayaor adun an riksi, awarka kan kuma ayaor adun an choksono inung in Isra'ila nang alama ami nang a vonoyaon ani. ³⁵Katan kan sarka vuh a suwuh, awar kuwoh udinnenu una suwuh na yaor unchira an peze. ³⁶Ki anna annabi uyhani kima rim unakin, pirinnu ufonuwer inung arari ka Ashiru, imama cirvuwoh agwakane ima zomoh nan pirumi atiwah pivigha pizohn. ³⁷Ara zomi azonk kapiyah nang pirumi ima kha kati wah, akiri manazivah-ati nas. Imoku zaku jha u haikalim, asin rerene atanzu Kasiri nang azumi atuk nang rikata. ³⁸Adaor kami anre iku paturuwa nang yaon, ara seri Asiri usangihi, anre iku vereh amajagha nan kono mi nang ayha asin suksa uwaska ku Urshalima. ³⁹Kadaor nang amah ruru an kusu mumi nang asuni nang sang, amajagha Ushari'a u Titu gwaki anre an ku guru yhan uGalili akano u Nazarath kurho kuyhaon. ⁴⁰Konomi kang kunza, asisa, asin pizzunuwoh un yao mapes ma Siri manrih ukang amuni. ⁴¹Aputih nang amuni aku kama un Urshalima koririkiriwoh asere upenga ku ketarewa. ⁴²Adaor kami na yhi Yesoh imah ravatiwah rikiri ativah nang urewa, ama gura kanayhon, upenge amagha ken nang ama mi-na. ⁴³Kadaor kami nang ama yizene, atuk ami are upenge un Urshalima, an semu guru yaon unrara, anre kono kami Yesoh kankuyezeme atini un Urshalima, amuni nang a putih an zaku yha. ⁴⁴Anzika ne kangku nangkasin shara nang arong, anre anku jara ujaruh atukkarhao, anre anku seme ura rihyhihi inung a kummini ijam, nang ijam iyaon. ⁴⁵Adaor kama nang ama roto zuwayi, anre anku nhogho u Urshalima a semu rah rihgi yi atek kami. ⁴⁶Inung atuk katar anka zuwa yi inung uHaikali izomi a teti kamiseni, ipok yaon aseri yaon na rip. ⁴⁷Ayaor nasang ami ama pokoroyi anra sere amina uyho ku yi nang umanenu oh vereh ayhi. ⁴⁸Kadaor nang ama reyhe yi, ara seri amina, muna iwoh uyi, " kono awarki yhen nape risiri kini, pokoro, mini rang tiu, tima damu

asin rigbi vuh. ⁴⁹Yesoh iwoh uyhon, "Awarki yhen nang isin righim, inku zaku yhoawoh kuma muram un zomo urara kutila?" ⁵⁰An rhaotao yha'ohthe ikusu nang isin ververe. ⁵¹Anre iku nhohgo nang yaon un rara un uNazarat, aseriyaon matini, muna imah tara avereh arana a suwuh ka yhi. ⁵²Anre Yesoh ikuran kunza yhao nang ari puhm nang unengh'eni asughwu osiri unsim pizzinuwo yhi mini

Chapter 3

¹Ariwah ririkiri ishi ritiwomohti Tibariya Kaisar - adaor kami na Buntus Bilatus imah reh gomma ka Yadudiya Hirudus ireh piwomo uGalili kamina kayhi Filibus ireh piwomo Ituriya nang uTarakunitas, Lisiniyas ireh piwomo uAbiliya. ²Adaor kami nang Hanana nan kayafa amare ma Firist Magwakazi, avereh Asiri an ruvah makanang Yuhanna pivezene uZakariya arimi. ³Yuhanna imah nighe inung amayinzi mami magirkin umana ku Urdun a seri Mavervene Masiri akan zure awarku tuba nang kugusku ivang. ⁴Ken nang a nyakarani inung ana vha a vereh anabi "Rinyi ripirong risin kagha inunung arimi, "Napsani urina "Titu gwaki, zhavharhonu urina mariva. ⁵A korane ate ghe kami ka nhaon ajas asighi awhaok kokuriki upana nang ki zagha, an nome kun, uriha umi umangtari an yezene uni na wass, urina umi uku thaonghaze ayaor unka rimpka. ⁶Ayaor nasang an rehye uwaska koh Siri. ⁷Yuhana iwoh arifigh ren yaor ami asin rupsa nang yhi, asa izuzzeyaon, "Ini nonoh nugbowo pinagha e nyakanu yhin asa in sumini rikhozhoh ripiu re Siri rimi ren ruvah?" ⁸Awarku ke ciddani nono nami nama hama ukuvuruwo insu semu ukura woh ana ti ayhin, "Tirih a tita uwuri Ibrahim, "insin misini Kasiri kanka suska ucidda nonoh ni Ibrahim ana kwang arah. ⁹Kone kini ama kapkawara irama unnaok kuna tih kati kami ka rphoto cidda nonoh narip, ang pe egh kan a tanghane inung unrah. ¹⁰Anreh rifighi re yaor rin ra ripsi yhi awoh, "na yhenmi nafen rise?" ¹¹Imane yaon awoh, "piya iri makusu mavah, irho piya izayi, piyami iri mariniru irene ken unayhin. ¹²Ayu sese kuna ganduyaon ma ama ruvah asa an zuzze yaon unayaon, anre kuwoh unyhi, "pimisen "Ini nang ten rene?" ¹³Anre ikuwoh unyaon, "sunu sese ikorwo, aka pirkane ken nang awoh in sese. ¹⁴Anrong a wumanima an rivi yhi awoh, "A wurisu? iyhen nang ten rise?" Sunu sere ikorwo nang pirong unsiru, sunu rise pirong icotti. Nome ni na sughwuh. ¹⁵Ken nang ayaor amasin suksa maruvahma Kristoh, an seri amina ana suwuh na yaon a makana, nang Yuhanna, anka gita reh yhi Kristoh. ¹⁶Yuhanna ima mane yaon nasang kuyaon, "Are mini isin zuzzini amani masir, pirong ruvah umi ipirim unsirumini unrhoto hama uvinzi araka ayhi, en Zurini a mazir marip nang ¹⁷Kuvuruk kuti nyi'ahra kuri ana chara nayhi, en ruva a veskene agoh na piring, a kongkaro rikama awara aming ka yhi, a pokso anghofoh mumi urah uza k kha. ¹⁸Nang aron avereh adun, Yuhana ima mise ayhar masara marip. ¹⁹Adaor kami nang Hiridus imah ghira piyhowo ukommina, asin rise an kusu mu yimum nasang na Hiridus ima rene Yuhanna igwonzoh uyhi. ²⁰Ima perem ana nang are anatik ayaon nasang, anreh iku wura a Yuhana amawuranu. ²¹Ama wana, Kadaor kami nang ama zure ayaor nasang, Yesoh unayhi an zure yhi, adaor kami nang imah sere a vere nan Kasiri izoh into whontho. ²²Mazir mavur mantu toro ariti riyhi, ne Kapuktu, rinyi rin cira ri wori izoh, "piyhi konoh kanang kami nang un suni kan, un pok urentu ukan. ²³Kadaor na Yesoh imah seme utumah uyhi, ima ravih tiwah akiri atar nang ureghwu, ima reh pivezene (amakho) Isufu, pivezene uHeli. ²⁴Heli pivezene uMatat pivezene uLawi, Lawi pivezene u Malki, Malki pivezene uYanna, Yanna pivizene ne Isufu, ²⁵Isufu pivezene uMatatiya, Matatiya pivezene uAmos, Amos pivezene uNahum pivezene uAzaliya pivezene uNajaya. ²⁶Najaya pivezene uMa'at, Ma'ata pivezene uMataliya, Mataliya pivezene, Shimeya pivezene Isufu, Isufu pivezene uYahuza. ²⁷Yahuza pivezene uYowana, Yowana pivezene u Refaya, uShiyaltiyel, Shiyaltiyel pivezene uNiri. ²⁸Niri pivezene uMalki, /Malki pivezene uAddi, Addi pivezene uKosama, Kosamapivezene uAlmadama Almadama pivizene uEr. ²⁹Er pivezene uYosi, Yosi pivezene uEliyezer, Eliyezer pivezene uYorima, Yorima pivezene uMatat, Matat pivezene uLawi, ³⁰Lawi kono ka Saminu, Saminu pivezene uYahuza, Yahuza pivezene Isufu, Isufu pivezene uYonana, Yonana pivezene uEliyakim, ³¹Eliyakim Eliyakim pivezene uMalaya, Malaya pivezene uMainana, Mainana pivezene uMatata, Matata pivezene uNatan pivezene uDawuda, ³²Dawuda pivezene uYesse, Yesse pivezene uObida, Obida pivezene uBo'aza, Bo'aza pivezene uSalmon Salmon pivezene uNashon. ³³Nashon pivezene uAminadab, Aminadab, pivezene uAram, Aram pivezene uHesruna, Hesruna pivezene uFeresa, Feresa pivezene uYahuza. ³⁴Yahuza kovoh kah Yakuvu, Yakuvu pivezene uShaku, Ishaku pivezene Ibrahahim, Ibrahahim pivezene iTerah, Terah pivezene iNahor. ³⁵Nahor pivezene Iserug, Serug pivezene uReyu, Reyu pivezene uFeleg, Feleg pivezene iEber, Eber pivezene uShelar. ³⁶Shela pivezene uKenam, Kenam pivezene uArfakshad, Arfakshad pivezene Shem, Shem pivezene uNuhu, Nuhu pivezene uLamek. ³⁷Lamek kono ka Metusela, Metusela pivezene uAnuhu, Anuhu kono ka Yared, Yared pivezene uMahalel, Mahalel pivezene uKenan. ³⁸Kenan pivezene uEnosh, Enosh pivezene uShitu, Shitu pivezene uDamu, Kadamu, Kasiri

Chapter 4

¹Anre Mazir mavur manku koro inung u Yesoh, imah guru awaru mana ku Urdun Mazir man seri uzongkuzong, ku yi inung arimi ²Ana tuk a kiri anas pisifu insin gwake yhi, imah roto rha irangwa ana tuk'ami ari wari adhar kami imah rokoro igwaham. ³Pisifu iwoh "Yesoh." in na pire pivezene usiri, vandare akwang arana asa awon mafhowahari." ⁴Yesoh imaneyi, "Ama nyakara, azan mariniru na zik na piyar enka vuhm." ⁵Anre pisifu iku zika Yesoh a tara yhi arong ka teghe, katakara, a chankharha yhi tiwomo tu rikuya adaor ka cini. ⁶Pisifu iwoh uYesoh, "man rhovu avhaon nang marip man kusu mun mini nang arhom mun maku rho piya nang unsuni. ⁷In na pere pe tutu a rise mini usujada an kusu mun mhan wana mu piyhi." ⁸Anre Yesoh ikumane pisifu awoh, "ama nyakara awoh Tita ugwaki, Kasiri kapu nang pen rise kan usuada a rerene ukhan." ⁹Anre pisifu iku zika Yesoh a kana nang yhi un Urushalima aka tarkara yhi izoh teghe katakari kama suwa mu tiwomo te Siri, Awoh uyhi, "in nang pire pivezene oh Siri palle ajhas awori ina. ¹⁰Ama nyakara "Enrho malaiku mayhi avereh makana nang piyi, man gwaravuh." ¹¹Manko zhokhwovuh izoh ana chara na man, kan nng pen ku zaku nyapwa avina kapu ariwang. ¹²Yesoh imane pisifu awoh, "ama woh su gweke Tita ugwaki Kasiri ka pu." ¹³Kadaor kami nang pisifu umi e ruru ugbweke Yesoh anre iku ijarayi ajighi Yesoh. ¹⁴Anre Yesoh iku gunuyi un Galili inung un siru u mazir marip masara mayi man righe inung ama roh nami na whantari un Galili ¹⁵iku semu mise inung ikkilisiya an reh ayaor nasang anrah chaghayhi. ¹⁶Imah ruvah uNazarat, atek nang ama ninayi min ken nang ina mina, imah nighe urhaghakatanzu ko Siri anyi moh Sabar, anre iku yezene asa ites inyara ken nang anka pokyhi. ¹⁷Anre rhoyi avah a annabi Ishaya, anre "iku wonoh avah ami aka zuwa atek nang a nyakara" ¹⁸"Mazir ma Titu gwaki mari aritih rinang. Imah ginnem asa un mise ayuwam masara marentu. Ima tuman asa ku vervene averh u vinzinu oh rere, awar ahne a rumu. Avinzi ayha ari inung in vurah. ¹⁹Asa un mik riwoh, ru rengheni-usughu ri Tita ugwaki. ²⁰Anre yi Yesoh iku ava ami a guddu piya erho yi, anre iku zomoh. Ayizi ayah ari un rurah ko Sirianro tirkini yhi. ²¹Anre iku semu urah vervene nang yaon, "ukeru avah arah amah koroh ana tho ayin." ²²Ayaor nasang an kura vereh murip makawo nang yhi, arah seri amina ana vereh ayi amapes ami asin cizzah a naoh kayi, anre anku rivi, "ku zang pivezene Isufu inura?" ²³Anre Yesoh iku woh uyaon, "Nacip, in nang vereh misali mana unang, "piwu'ah, war'ahne ritiripu. Ki kusu na tima pokoro pe riseu un kafar nahum rise ken un rho kupu. ²⁴Anre iku woh, "rivin na mah vereh unyin, aku zaku sere annabi, "un rho kuyi. ²⁵Insin misini rivin, makumbuh mamma gwaki inung in sara'il adaor ki Liya, kadaor nang nang amah turu izoh atu wah titar nang ripih utasi, ighwaom igwki in nighe amayinzi mami nasang. ²⁶Ama rhotho tumah Iliya nang kumi anreh un Zerifat ku Sidon makana rang kukumbun kumi ku zohmi itehemi. ²⁷Agwanurah adung amah rih in Sara'ila, adaor kinabi Ilisha, amah rhotho war'arhne pirong ugwanurah saiko Na'aman usuriya. ²⁸Ayaor nasang inung urarah ko Siri kumi, kadaor nang ama pokoro ankusu muna anra naze masuwuh. ²⁹Anre ankutu cho, areneyi acir urho kumi unsiru, anre kuka taro yi arong katek ko takara asa an nurkarayi inung urong kukhal uhakhap. ³⁰Anre yhi Yesoh ikutu vharha ateti kayaon anre eku jharayi arong katek kavatti. ³¹Anre iku thorhoyi, ukarfanahum, un rho ku Galili, anre iku seme urah miseh yaon ayhi moh Sabar. ³²Anre seri amina kumiseru uyhi, awar kuwoh isin mise un seru. ³³Inung unrarah ko Siri, pirong nang mazir mayimam mapisifu, anre iku rene majina ariyi, rigwaki. ³⁴"Wiw, yemmi nang ten rene nang piyi, Yesoh uNazarat pima ruvah pi wunzirih? Mini nnyho nang piyo, piyavur una aSiri!" ³⁵Anre Yesoh iku gwahonghoru upisifu umi, awoh "Su vereh, cira inung api yaor umi!" Anre ikutu thanghane Piyhar umi, ateti kayaor, anre iku cirah arhotho rene yi iranwha kiyikin. ³⁶Ayaor nasang anro seri amina, ara jariyaon ana vereh ana ti ayaon. Akura woh, "Ayhen avereh anaranan ikutu vereh nang ayha mazir mayiman ati womoh nang usiru asifu ami an cizzah. ³⁷Masara manna Yesoh man semu rah ninzzeh a tekte-eh mu vaskanani. ³⁸Anre yi Yesoh iku iha urarah ko Sirin, aka nighe u rarah ku Simon, phoyho uSiman izaku war an tanzana Yesoh awarka yi. ³⁹Anre Yesoh iku yezene un yhi, a gwahonghoruun wonu umi, untu viskine, yi, a rhakharha itu cho ara resi yaon anang. ⁴⁰Kadaor nang ayhi mumara ripsa, anre ku yende yi ayaor ami aseri ti whonthonho ti vaktoci, ittasa na chara uyaon awar'ahze yaon. ⁴¹Asifu ama cizzah ana rong ayaon asin ma'ahna, aukwoh, "piyi pivezene o Siri." Yesoh igwongharu, ana sifu ami imaku zaka jha yaon min an vere araon, awar kuwoh ayha, yi imah reh Kristoh. ⁴²Rikata rima vurka, ijarayi atek kami, nang imah rimi. Ama rene ken nang ana rene asa an nukugi ujhayaon mim. ⁴³Anre iku woh uyaon "Kure kuwah unka miseh masara marip mati womo te Siri ana rhon arho awar kuwoh kikusu ke rene an tumammam ina." ⁴⁴Anre iku ra karim ara mish ama rarah ma Siri uYhahudiya nasang.

Chapter 5

¹Ken nang muma adaor kami nang ayaor amasin kung suzuwa nang Yesoh asin pokse mavervene ma Siri, Yesoh iyazi ugwardgi kuvenderi kujanasirata ²Anre iku reghe ma wasa mavah man tari ugwantih ku venderi kumi anari isani ami amma cirah ara guzu ikalli iyaon, ³Anre Yesoh iku nighe unwasa ku rha, kumi kureh ku Siman, anre ikuwoh u Siman, ijha'ahu wasa kuyhi a manimasir a rangariki na cini nang ku gwanti anre Yesoh iku zomo unwasa kumi ara mise ayaor⁴Kadaor kami na yi Yesoh imah ruru avere, anre iku woh Siman "ijha'ah wasa ku pu amani masir ma kambari a thanghane ikalli ipu asa pi pusup ⁵Siman imane awoh " piyu rarah, timah rise utumah atuk nasang arhoto zuwa irangwha awarka vereh apu, man thanghare ikalli imih." ⁶Kadaor kami nang athanghane ikalli imih, anre anku konsozho isani idun, ikalliimih in raka jitazana yaon. ⁷Anre anku kande ajami utumah amih arih umanzun wasa kumi, asa an ruvah a kana yaon. Anre anku ruvah a koroze mu wasa maku mami insani ma wassa mami man semu rah ripsa. ⁸Kadaor nang Siman, Biturus eh rehye ken, anre iku tukuruwoh anhyen mu Yesoh akura woh "jhomimim, mini inre piyi vang, titu gwaki. ⁹Biturus nang ayha arih nang yhi amara seri amina imuzi sani imih nang ama pusuh. ¹⁰Ajami utumah uSiman areh YakuvunangYunana, avezene a Zabadi. Anre Yesoh iku wph uSiman, "su pokoro ukhau, nekini pen wana piyu pusu ko yaor. ¹¹Kadaor kami nang amah yende mawassa mami ugwantih, anre anku tu jham adhorkhoro Yesoh. ¹²Arong katuk, Yesoh imah rih urong ku rho kuma rho mami, pirong uyaor ire pigwanura imah rim urho kumi, kadaor nang imah rehye Yesoh, anre iku tukuruwo ayhen mui, atanzanayi akura woh, "titugwaki, inna pe rume pi vurkanem." ¹³Anre Yesoh iku raska achara kayi, arikeyi awoh, "ummah rumi, vurka" adaor kami tigwanura timi tintu viskineyi. ¹⁴Yesoh iwoh uyi su migha pirong, "jharavu aka chankharha ritiripu nang ku firist aka rho aperuh awarku vurkanu upu. Amaja'ah ken nang Musa immah vereh awarku ku shaida makana nang yaon." ¹⁵Avereh ayi, amah ka ranguruwoh, rifygi reh yaor ridun rin ruvah asa rin pokoro umisenu, an gura war'ahne yaon atih whonthonho ti yaon ¹⁶Yesoh imatu menzeh acira ajarayi arong katek kami, ka zakan ayaor aka rise tanzu Kasiri. ¹⁷Ama ruvah arang katuk ana tuk amih isin mise, afarisiyawa nang a miseni amatek an zonzi atek kami, ami aruvsa awori ama rho ma vaktazi unpette ku Galili nang ku Yadudiya nang ku rho ku Urshalima. Isiru uwar'ahze utitugwaki un rih nang yi¹⁸ Arong arumi an ruvah atighani pirong imah siruwo (shanyaye) unya, anre ku ri'igh urina uja'ah yi nang Yesoh. ¹⁹Ama rhotho zuwa urina uja'ahyi nang Yesoh awar ka rifigh re yaor anre anku tuwa izoh aka wonoh masharho mu rarah kumi anre kuvarah thoddho yi unya kumi ateti kayaor an yhen muh Yesoh. ²⁰Kureghekoh sugwu ku yaon anre Yesoh ikuwoh "piyaor amah gusku vuh ivang ipiyi ²¹Anyakarani nang a farisiyawa an semu rah ripsi akura woh "wammi isin verne umakari ko vereh arah?, wami enke guskuivang, an zan Kasiri utekan?²²Yesoh imah tu yhaghathake ikusu nang asin dinni, anre iku mane yaon awoh "yemmi erene nang in seri narip ana suwuh nayin? ²³Yemmi ipiri woh, "Agusku vu ivang ipu nang kuwoh 'Cho ajara." ²⁴Asa in yhaghathake awoh pivezene yaor iri usiru ugusku kivan urikuya, ma woh upu "Zika uyah kupu ajaravu urarah."²⁵Adaor kami itu cho anyhen mu yaon, a zika uya kumi nang imah nha, anre iku ja'ayi urara kuyi asin zhavha Asiri izoh. ²⁶Ayaor nasang amarah seri amina, arah zhavha Asiri izoh. Arah pok ukhau akura woh, "Ukeru imah rehye anang amina.²⁷Anang amih amah wana ken, anre Yesoh iku cira aka rehye piyu sese ko gandu na amako Levi ateghe kami izomi ateghe ku sese ko gandu, anre Yesoh kuwoh uyi, "dhorkhorhom. ²⁸Anre yi Levi ikutu cho ajha an kusum adhorkhoyi.²⁹Anre Levi iku rise utanda inung urarah kuyi awarka Yesoh. Ayusese ko gandu adun, nang arong ayaor asesezi nari nang yaon. ³⁰Afarisiyawa nang a nyakarani ayaon an rumurunu nang agweksene ayi akuwoh "Yemmi erene pisin rha akan sese nang ayu sese kuna gandu, nang arong ayi vang? ³¹Yesoh imane yaon "ayha awarsi aza kusi righi piwu'ah areh ayaor azaku warsi. ³²Un rhotho ruvah awarka yha matini an kuvuruwo are unku ruvah awarka kan yhi vang asa an kuvuruwo. ³³Anre anku woh "Yesoh, "Agwekseni Yuhana aku nana rise azumi akan tanzana Asiri, agwekseni afarisiyawa an seri ken, agweksene apu asin rho akan seze ³⁴Yesoh ivere uyaon, "wammi enka rene ijhaom ipiya upenge irise azumi, piya upenge kumi irotih rih nang yaon. ³⁵Natuk nan ruvah nang an zika yaon apiya upenge kumi, inung ana tuk nami anang nu rise azumi. ³⁶Anre Yesoh iku gura vereh uyaon umisali, "zahpiya enka jiske ufuh kupas amane nang kuwus atuzza, inna arene ken, kuwus kumi kongka jiska kupas kumi. ³⁷Zah piya enka zika mani man seghe mupas, awara an kuturu mu wus, inna arene ken mani man sege mupas manka sarka ankuturu muwus mumi awaruwo, ankuturu mumi monka wantazana. ³⁸Mani man sege mupas anwara mun ankuturu mupas. ³⁹Zah piya enka sese mani man seghe muwus, agura woh irama sese mupas, awar kuwoh imah woh "muwus mu piri mupas.

Chapter 6

¹A dhaor kana a rong ka tuk ka Sabbali, Yesoh ima sin jarah a maovaoraoh ti nung a kab ki raoh, agbwekseni-ayhi a ma sin gwevereh a jiziki raoh imi, a gura sin ruwutuku ini asin rhao iraohimi. ²A mazakuguranu, a rong a Mafarisiy- awa mamio man vereh wo, "Yemmi e reneh pi seri ikusu kimi ke ku jir a tuk ka Sabbaci?"³Yesoh ima maneh yaon avereh awo, " In ku rotoha ma karanta ikusi kimi nan Dauda ima rene a dhaor kami nana ima pokoro igbwaom, yhi nang a rumi ami a ma rhi nang yhi? ⁴Ima ninghe un ranghao ko Siri,a zika u faowaorhi mo farwa mami a gura rhao, a gura rho a rong mafaowaorhi mami nang a rumi a mi a ma rhi nan avereh wo a makuguranu a ma firistoci, ko jir nang pirong irhi kun." ⁵An reh iku vereh nang yaon awo, "pivezene u piyhaor ire piyu rharha ko Sabbaci."⁶a ma wana un rong ko Sabbaci adhaor kami nang ima jira un ranghao ku tutunu a miseni a yhaor ami a rhi a tek ka mi. pirong u yhaor u rumi ima rhi a tak kami ka cara ka yhi ku rhaom kama rowoh. ⁷A nyakarani ami nang Mafarisiyawa mami mama tirkini yhi an reyheh boko en ka war'ane pirong a tuk ka Sabbaci, a war kuwo an zugh i rangmwha nang ang conkone yhi. ⁸A makuguranu, Yesoh ima yaoh ikusu kimi nang a ma sin dinni inung a suwuhu ka yaon, an reh iku vereh nan piyhaor umi nang kacara ka yi ka mih rowo awo," co s yaozanone ina kini a tetih ku nyen ko yhaor na sang." An reh piyhaor umi i ku co a yaozaone a tek kami.⁹Yesoh i vereh nang yaon awoh," Maku rikvini, ku jir a woh an yelli i kusuh ki rhip boko ki kusuh ken yendhu kaoh a tuk ka sabbaci, an waskanu voh boko an wuna kun?" ¹⁰An re iku tirkini yaon na sang a vereh a piyhaor umi awo,"Raska cara ka puh." Piyhaor umi i yelli ken nang e vereh yi, ka cara ka yi kan gura warwu'ono. ¹¹A makuguranu, ama koromoh nan rikaozoa an reh an ku vereneh inung a tih a yaon a maj'a i kusih mi nang an yelli nang Yesoh.

¹³A dhaor kami nang rikatah re wana, ima kangnde agbgwekseni ayhi nang yhi, i zika agbgwekseni ri kiri ativah tih yaon, an reh i ku roh yaon a zayi a napkweng. ¹⁴A zayi a napkweng ama re Siman (piyami nang ima gura kangha-awo Bitrus) nan kommina ka yhi ka rumi Andarawus, Yakuvu, Yuhannah, Filib, Batolomi, ¹⁷Anreh Yesoh i ku toroh un pana kumi a yaozaone a tek ka jaos na rfighi ki gwaki re agbwekseni a yhi nang a yhaor a gbwaki ami nang a mācira un Yahudiya nang Urushalima nang a tek ka zohn ka mi ka piti umanu- gbwaki mu taya nan sidon. ¹⁹A yhaor na sang inung a rfighi ri mi ama ku yelli an rike yhi a war kuwo usuru u war'aze u sin cira nang yhi, an reh i ku war'ane yaon na sang²⁰an reh iku tirkini agbgwekseni a yhi, a vere woh," In reh aya-zikinu a yhini ayawam, a war kuwo tiwomo te-Siri tire tiyin. ²¹In reh aya-zikini a yhini aya tigbwonm kinkini, awar kuwoh a nama koronw ni. In reh aya-zikinu a yhini a yami isin ma'ana kirikini, awar ku woh en ka cezze. ²²In reh aya-Zikinu adhaor ka mi nang a yhaor a mavonayaon a yhini, a gura ka Pivizene u Piyhaor. ²³Ghaorhaoni a tuk kan ka mi a tuk tazana, awar kuwo in ka zuwa ureze ku gbwaki inung izoh, awar kuwo a-putu a yaon ami are manaok ma yaon a ma rene a matatun mami neh a yhini. ²⁴A makuguranu, tighaoeum nang a yhini a ya tikarma, awar kuwoh in ma sereh un zuwunu-a suwuhu. ²⁵Tighaosum nang a yhini a yha mi a kori kinkini, a war ku woh in ka ninghe tigbwom a madorkoni. Tighaosum nang a yhini aya asin cezze kinkini, a war ku woh in ka ma'ana a madorkoni. ²⁶Tighaosum nang a yhini, a dhaor kami nang a yhaor na sang a sereh vereh a rip nang a yhini, awar ku woh ken nang ama reneh nang a matatun mi cotti. ²⁷A makugwame, ma ku miyi ni a yhini a yhaor a nakani-to, roni nasuwuhu nang a yhami a seri maopaonao ma nyaki nang a yhini,a gura riseh anang arip nang ama vonoyhaon a yhini. ²⁸Zikineni a yahim a sereni anaoh ka timum, a gura riseh atanzu a war kayhaor ami a sing ro-yhini ivura. ²⁹Piya mi a challe vu un puwa ku rhao, gura vandare yhi umanzu ku mi. Inna pirong e zika vu nu riyha ku yah, rume yhi i gura zika un riyha ki nung. ³⁰Rhoni nang ayhaaor na sangi ami a rivini. in nang pirong e zika ikusi kimi kireh ki yhin, in ka su ka rivi yhi awoh i guddu ini kin. ³¹Ki kusu kimi nang ising ringhi a yhaor an yelli ni, a yhini in riseh i kusih kimi nang yaon. ³²In na pe roh a suwuhu ka pu nang a yhaor a mi ama rovu na suwuhu na yaon nazik, u zuwu u riki ire ken nan pu? A war kuwoh a yi vangeh a ku roh nasuwuhu na yaon nang a yah mi a roh yaon nasuwuhu na yaon. ³³In na en riseh anang a rip nang a yhaor a mi a reneni a nang a rip nazik, u zuwu u riki ire ken nang a yhini? awar kuwoh ayi vangeh a ku risse ken. ³⁵A makuguranu, roni ana suwuhu nang a yhaor ami a seri a mapomono ma nyaki nang a yhini, a guira riseh yaon anang arip. Ro a maguddum a zuka reneh a suwuhu a woh an guddi ni, awar ken kureze ku yhin kun ka gwakana, in ka gura wana a vezene mu Piyah-zo-Izo-Mu- Wuri, a war kuwoh yhi a ritihi ri yhi ire piyeh anang a rip a makana nangeh a yhaor ami a kui za ku roh maripkwanu nan a yhaor a mi a rhi mayiman a na suwuhu. ³⁶Wanani a yah rillipovo, ken nang Patu yhin izo e ku riseh rilillipovo. In ka su ka temene, awar ken an zaku temini ni. In ka su ka nome, awar ken an za ku nomi ni. Roh ni uwar'anun nang arong awar ken an ka roh a yhini uwar'anun. ³⁸Roh, a war ken an roh a yhini. An roh-i-ni a koru gwakane-ukoronu umi usin cizza a maiunatuni. a war kuwoh maruntuni mami nang pe yelli utuma nang kun, kun nang an riseh utuma nan kun a ritih ri puh." ³⁹An re i ku gura migha yaon a rong a manangatani a woh,"Pi rumu en kan miseh a pirong pirumu nu rina? Inna e yelli ken' a yaon uvah uyaon an ka

rigyhi inung a waokh, boko an za ku rigyhi? ⁴⁰Pigbwekseni i za ku piki a pimiseni u yhi un gwaku, a makuguranu, a dhaoh kami nang piyhaor imar seri timiseni, en ka wani kinne piyah mi e mise yhi. ⁴¹Yemmi nang en rene pi ku tirkini a pikam pi kommina kapuh ka rumi, a mazakuguranu a zaku reyhe atih kadung ka mi ka ri inung a riyizhi ri puh? ⁴²Ini nang pen ka vereh nang kommi-na kapun "ka rumi awo,'kommina, sa in cuwune vu pikam pi vez ki mi ki rhi inung a riyizhi ri pu,' a dhaor kami nang piyhi a ritih ripuh piza ku yhen atih kadung kami ka ri inung a riyizhi ri puh? Piyi piyah rivin rhi cottih! Semu cuwune atih kadung kami kari inung a yiizhi a puh, awar ken pen ra tirini mariva ken nang pen ka yikah cuwune a pikam pivez imi iri inung a riyizhi ri kommina ka puh ka rumi. ⁴³a war kuwoh a za katih ka rip ka mi ka ku cidda a nono nami nama vozoh, vah ken a za katih kami kama vozoh nan kaku cidda a nono mami marip. ⁴⁴A war kuwo ko ka riki a tih a ku yaotaoke kan un rina a timuz ti nono na m,i nan ka ku cidda. Awar kuwoh a yhaor a ku zaku konkizi iros inung a matunga, a zaku gura konsozo inabi inung a masab. ⁴⁵Piyhaor umi irip a ku cidda a ma kusu marip a war kama kushu marip mami mari inung a suwhu ka yhi, piyhaor umi iyiyih a suwhu ka yioh, piyhaor umi iyiyih e ku cizza zah a makusu mayiman mami mari inung a suwhu ka yhi. awar kuwo kanaoh ka yih kan ku vereh a sing cidda an kusukusu mudung mumi muri inung a suwhu ka yih. ⁴⁶Yemmi e reneh en ku kangham a woh,' Piyu rarah, piyu rarah,' a zaku gura dorkoni ikusi mi nang ma ku vereh? ⁴⁷Piyhaor umi nange ruva nang mini a gura pokoro a vereh a nang gura dorkoro a vere ami, mang miyi ni ken nang irih. ⁴⁸Iri kin ne piyhaor umi ising suwurarah, umi e kowoh a waok a maranganu inung a jaos a gura suwah ranganu inung a jaos a gura suwah ilang u rarah kumi izo ukwangh kumi ku kakkwani a gura nirghanhi. a dhaor kami nang kurong ku ja ko ruva, manimasir ma nyaki mama ruva a nyaki un rarah kumi, a maza kuguranu a zaku nurkarha kun, a war ku woh a ma suwah kun a mariva. ⁴⁹A makuguranu, piyhaor umi nang ima pokoro a vereh a nan a zaku dorkoro ani, ireh kin ne piyhaor umi ima suwhu urarah izo a mayenzi mami ma za ku ri ilang. A dhaor kami nang ku ja ko ruvah a nyakani a makana u rarah kumi, ku rarah ku miku ma tu riyhi a zaku ma kokone a dhaor, u riksinu u rarah kumi kumah gwaki."

Chapter 7

¹Kadaor kami nang Yesoh imah ruru inkusu nasang na imah sin vervene ana to ayaor, anre iku ninghe unKafarnahum.²Adaor kana pirere urong kujarumi umi nang kujarumi kumi ko pok urentu ukun, imah sin gwanana arah putu ukka.³Adaor kami nang kujarumi kumi pokoro a vereh amaja'a nang Yesoh anre kunku tumah ayah cirvuh a Yahudawa makana nang Yesoh asa iruv awar'ahne pirere umi.⁴Kadaor kami nang amaka zuwa Yesoh anre an ku tanzana yi nagbing, akurawoh, "ima hama uwoh piriseyi kini,⁵ Awar kuwoh isuni a mayinzi mawuri, yi imah suwah iri urarah ko Siri."⁶Anre Yesoh ikura jariyi nang yaon, kadaor kami nang irah pati urarah kumi, kujarumi kumi kuntu tumah ijam ukun asa anka vereh nang uhyi awoh, "Piyu rarah su rene ritiripu unrere, awar kuwoh unroto hama uwoh pirin unrarah kunang⁷Kikusu ke rene un roto ma zika woh mini ma hama uwoh in ruv nang piyi, vereh nazik, pirere unang en ka tu warha.⁸Awar kuwoh mini intini azomi a zong ku rene an riseh ken nang ma vereh, awumani munrih ana chara anang. Maku woh upi yallu, "Jaravuh" ijarayi, awoh upi manzu "ruvah" iruvah, a gura vereh upi rereh unang awoh 'rene kini, irene ken.⁹Kadaor nang, Yesoh imah pokoro avereh arah anre iku rise amina nan kujarumi kumi, anre iku vanduruwo ari fighi re yaor amih adorkoninyi awoh "maku vereh unroto ma unrumenu-ko-suwhu zuwa risiyi rina un Isra'ila."¹⁰Adaor kami ayaor nang amah tumah yaon, amah guru yaon unrarah kumi, aka zuwa pirere umih iwara.¹¹Ama dorkoni adaor kami nang anang ami amah vharhao, Yesoh ikana urong kurho na aku kangha awoh nayin, agweksene ayhi nang rifighi rhe yaor ri-gwaki an dhorkoro yhi.¹²Kadaor nang imah rah pati a tunwuru kurho kumi, an reh an ti'ahni pirong uyaor, imah khao, ima reh pivezene urhao nazik nang muna yhi (muna ima re ku kumbu) rifighi reh yaor adun awori urho kumi anri nang yhi.¹³Kadaor kami nang piyu rarah imah rehye yhi, anre iku pokoro ririllipovo asuwu ka yhi awar ku pikumbu pimi, anre iku woh uyhi "su ma'ah."¹⁴Anre iku jarahi aka rike averu amih nang ati'ahn uverung kumi, anre ayhami ati'ahnani akutu kami an yezene a tek karhao. Anre ikuwoh, "Mazaoroa, mawoh upu, "cho."¹⁵Kuverung kupiyar umih kun cho azomo arah seme ververe. Anre Yesoh iku rho yhi nang mung.¹⁶Anre ukhau unku turu yaon nasang, anrah cangha Asiri, akura woh, "Amma cidda annabi agwaki nang awuri," agura woh, "Kasiri kama tirkiri a yaor akang."¹⁷Masara man aritih ri Yesoh mama ninghe inung un Yahudiya nang nang a mayenzu. Mami ma pitizi nasang.¹⁸Agwekseni a Yuhana an mi'ah yhi anang amih nasang.¹⁹Anre yhi Yuhana iku kanghe agwakwene ayhi avah atumah yaon nang piyu rarah asa anka woh, "piyhi piyha, mi en ruvah boku ti rene ayizi nang pirong?"²⁰Kadaor kami nang amaka paturuwo nang Yesoh, anre ayaor ami anku woh, Yohanna piyami isin zurah-yaor en tumih rih nang piyhi awoh, "piyhi piyha mi en ruvah buku ti rene ayizi upirong?"²¹Kadaor kami Yesoh imah war'amze ayaor adun ati'wontono ti yaon nan aya asin sese urere nang ayha na mair mayiman mama pusu yaon, nang arumu adun an rene ate'eh.²²Yesos imah mane yaon awoh, "kadaor nang en giri ni, inka mi'ah Yuhana ikusu nang sen reyhe azura pokoro. Arumu asin sese uwaru ayizi, agun anra jase, ansin vorkaze a magwanura ara karah, anra pokse avereh, maverung masin chokso nho nang mavoh maman, ansi miseh ayhuwam masara marentu.²³Piya iroto yaozone uremunu-ko-suwu nang mini, awar kanang ami nang inseri eh wana piyar-zikini."²⁴Ka'ar kami nang atumih a Yuhana aguru yaon, Yesoh isemu rah ververe nang rifighi reh yaor aritih rih Yuhana, "yemmi nang en kan arimi inka rengze? Tig; timi nang uvunu usin ca'agha ta ka?"²⁵Na yemmi nang en kana uyha asa inkarek? Piyar iri makusu mayaon? Reyhe ni khorwo aguru rhi inung a marentu ma tikarma azonzi amaga ma womo.²⁶Ma woh yemmi nang en kana uyha in rek? Annabi? I, mawoh uyhin, riyaor ipiri annabi.²⁷Yhi nang ama nyaka'a iritih riyhi awo "Reyhe, insin tumza pitimi anyen nuh pu. Umih en napsa vuh rina a maruva ma puh.²⁸Mawoh uyhin, ana yha nang an yhowo areksene, vah piya ipiri Yuhan, Piyah idundun ati'womo teh Siri is piri Yuhana ungwaku.²⁹Kadaor kami nang ajhar nasang a pokoro ara'areh, nang agweksene kuna gandu ankura woh Kasiri kare yazai-raon awarkuwah ama rise yhon a mazura inung amazura mu Yuhana.³⁰Afarisiyawa nang ayha ayao matehma Yahudawa ama vonoyaon a manapsana masiri a makana na yaon, awarku woh amah vonoyaon a mazura mu Yahuna.³¹Nang iyemmi nang man mane, ayao usana kuna? Anku siyi iyemmi?"³²Asiyi ne nonoh nasin rhorho atek ku kasuwa, nami na zomoh akagha a jami akuwoh, "Teh perve piseruwo awarka yin izaku yi gha, timah sipsu masiva mha sho, inzaku maghana."³³Yuhana ubaftisma imah navah azakusin rho, agura azakusin seze inwoh, "Teh asifu."³⁴Pivezne upi yaor ima ruvah asin rho akan seze inwoh, "e kori ubavavap, pisezeni pijam peyha sese kuna gandu nang ayhi vang."³⁵Kuyaokoku cidda nonoh muh rih.³⁶Pirong ufarisiyawa imah kunu Yesoh iruvah anre marinu umarah kuyi, kadar nang Yesoh imah nighe urarah kuyi, anre iku zemoh atek kama rininu.³⁷Anre pirong yaghwu urho kuma ireh piyi vang, piyagho umih iku yha'ate awoh Yesoh irih urarah kumi asin rho marininu anre iku yende manuk marip mih khorwo iron kibatah (kikuturu)³⁸Anre piyhiwo uruh thozhozho mayizi asemu rah jakarayi navinah a mayiyi mayi, anre iku vezeh mayizi mani atik tiri tih tiyi akan mumu navina nami, anre iku munzazeyi manuk.³⁹Kadaor nang pifarisiyawa umih eh kunu yhi eh rehye anang arahi ikura woh asuwu kayi, anna reh piyaor

uruna iku reh annabi enan yhaghateke imuzu piyhowo umih isin rikse yi, ireh piyi vang ⁴⁰Yesoh imareyi awoh uyi, "Siman, inrangwa nama vereh nang pu." Iwoh "vereh ken, pimi seni."⁴¹Yesoh iwoh, "pirong imah rih ayaor avah nang idhorkononi yaon amavasi. Urha maduvu ishi, umanzu umi akiri ishi, ⁴²An zaku suska ubeh mavasima, anre iku yhon mavasimara inung anah yaor avoh ararah wami enka pirka uso yi? ⁴³Siman imane yi awoh. "Piya nang a jhayi mapuk mami." Yesoh iwoh uyi, "pe temene marivah."⁴⁴Yesoh ivanduruwo nang piyhawo umih anre ikuwo u Siman, "rehye piyhawo uruh, Immah nighe urarah kupu pirhotho rhom manimasir awar kana vina na nang, piyhowo uruh imah thokzho mavina nanang amayizi mayi a vezem atih tirihtih fiyi, ⁴⁵pirhotho mungum, piyhowo unuh irhotho iha mumun navinah na nang ken na ma nighe inah. ⁴⁶Pi rhotho munzaze ritih nang amanuk yi imah munzaze ravinah na nang amanuk. ⁴⁷Awarken mah woh upuh, "ivang iyi idun a ama guzu yi inih awark kuwoh imah riseh usuru adun. Piya nang a gusku yi nacini, usunu uyi, urih na cini."⁴⁸Anre Yesoh iku woh upiyhowo umih, " Ama gusku vuh ivang ipuh. ⁴⁹Ayaor nang azonzi nasang an semu kuro woh anah "tih ayaon "wami inuru na enka guski ivang?" ⁵⁰Anre Yesoh ikuwoh upiyhowo umih, riving rih pu rih mah waska vuh, jaravu amavok."

Chapter 8

¹Muna wana ken, anre Yesoh iku semu roh jara ama rho nang antek-te'eh muh vaktazi aseri mavervene mah siri nang ku mise kumasara marip mati wome teh siri, rikiri anah vah, arana rin ri nang yi. ²Nang arong ayhowo nang eh cizazayhon mazir mayiman nang tiwonthonho: ki Maryamu kimi na akuwoh Magadaliya kimi na ama cidda kin asifu pivi'ah pi zoni;

⁴Kadhar na rifighi reh yhar rimah kongshozhoni, ayhar asin rupsa nang Yesoh awori ana rho-arho anre iku miseh yhon u misali. ⁵Pikavih imah cira asa ika vizzah kadhaor nang imasin vizzah, irong ivir in riksi un rina an tuksanam, anki nhaon mi zoh mun tezeh. ⁶Irong ivir imi in rikis anagkang intu kunsa agura kizi, awor kuzah timis. ⁷Irong ivir imi in rikisi inung amasap, masap mami mang kunza anre manku whitka ivir imi. ⁸Irong ivir in riksi amayinzi marip areneatih arip, aka pirka a kiri rikiri." kadhar kami nang Yesoh imah rutu verevene an kusu muna, anre iku kande awoh,"piya iri atoh i pokoro." ⁹Agwekseni a yah a rivi yi ken nang misali mana masin jara makana. ¹⁰Anre iku woh,"Amah rho s yini u yho lo Siri ati womo teh Siri, ana rong maku vereh inung un misali, asa anka rehye azaku yhen asa anka pokoro a zaku yha'aheh" ¹¹Kina nang umisali umih usin jara makana; ivir inuh ireh mavervene mha Siri. ¹²Ivir imih eh riksi un rina, isiyi ne ayha apokoro pisifu iruvah kwakase mavervene mami ana suwuh nayhon, asa asu ka rho rivin a waskunuwoh. ¹³Ivir imih eh riksi anagwank isiyi ne ayha aku pokoro mavervene, mah Siri asere ari gharha, azayhon ti nhok, aku reh rivin, adhar ku gwekeni a riksi. ¹⁴Ivir inuh oh riski amasap, Isiyi ayhar amih a pokoro mavervene mami, inung un rina ankusu muh rikuya nang marentu mah zom mantu mhitka ayhami, vah awana matinih. ¹⁵Tvir eh riksi amayinzi marip, asiyi ayha a pokoro mavervene mami asere man na teng a suwuh karip, a yhoptho mang marivah a reksene un hankuri nang ukwakturuwonu. ¹⁶Na kini vah piyah enka perve urah urivak agura turuni asep vah aja'ah anho ku kumi, are kuku tara uni ken nang kowami en nighe enka reyhe an peze muni. ¹⁷Vah kirangwa kiwukununi nana kenkazaku yhowutuwoh, vah marong manisana mawukuni nang anka zaku cira an peze a yhowutuwa. ¹⁸Pokoroni na gwakkane piyha irih nang aku rhoyi, piyah izakurih kikusu nang a tirkinini awoh kin nang irih, an sere yi kin. ¹⁹Anre muna nang a kommini a Yesoh anku ruvuh nang yi, awarku gwaku oyhar an zaku zuwa u kothokho nangyi. ²⁰Anre ku mi'arhyi, "Nau nang ah konawi a yezezi u yah, a sunu reyhe vuh" ²¹Anre Yesoh iku mane awoh uyhon,"Ayhara poksi mavervene mah Siri a seri man, ayhon are muna unang a koni. ²²Arong katuk imah righe u wasa nang a gwekseric ayi, are iku woh uyhon" Sani ti rakkwa arong ku pette ku venderi" Anre ku napsana a rakkiwa. ²³Kadhaor nang amasin ravah iratu non anmara, uvunu uyuni un ruvuh u venderi kumi, ku wasa kumi kunra ripsa manimasir, Yesoh ira non anmara. ²⁴Anre agwekseni ayi an ruvuh a caneyi, akura woh,"piyurarah, piyu rara, ti rama kizi, anre iku co agwongoro un vunuh umi, nang mani masir mami, anre katek kang ku wana na sit aka nomo. ²⁵Anre iku woh uyhon," Iki nang riving riyin ririm?" amatu ra pokukhau adhaor nang ama pokukhau, anra ripsi atih ayhon" Wami inuruh nang uvunuh nang mani masir ma pok avereh ayi a seri matini?" ²⁶Anre kuka rakkwa amayinzi muh Garasinawa, kumi nang aku ceske u verderi ku Galili. ²⁷Yesoh imah thoroh ama yinzi mami, anre iku mana nang pirong u rho kumio a rih asofu. Imah ku zaku rene makusu, iku zah ku zomi unraah, masek, mamare katek kazom kayi. ²⁸Kadhar nang imah reyhe Yesoh, anre iku rene iwum a tukurwo ayhon mui, iku vere ari yhi rigwaki,"Yemmi na pirama riseu, Yesoh, pivezene o Siri ka Gwalli, insin tanzanavuh, su renem vreer." ²⁹Awarkuwoh Yesoh imah woh amazir mayiman cir upih yhar uwieh. Arong kadhar anku gwarayi, asisyi un yheng, arah a nyenteyi, iku carka uyhen umih, asfu amih anku ja'ahyi arimi. ³⁰anre Yesoh iku riviya "rizayi ripu wamu?" anre ikuwoh "kamalla" awar kuwoh asifu adun a nigheyi. ³¹asifu amih antura tanzanayi isu nurkarayhon mung atek nang an sese u rerem. ³²Rifighi re lade ima sin vi'ahra unkatu rikwang rimi, asifu amih antanzana asa anka nighe ana lade amih, anre iku rumeni. ³³Anre asfu amih anku cirah apiyhar umi aka nighe arifighi rehade amih, anre rifighi relade ameh rintu sunmarin aka nighe inung un venderi anre. ³⁴Ayami asin vi'ah alade amih amah reyhe ikusu ke wana, an sumana aka migha inung urho nang ayha a wangtari nang kurho kumi. ³⁵ayhar amah cirah asa anka rek ikusu ke wana, an zuwa Yesoh nang piyha nang asifu a cirah uyi. I zomi ana vina na Yesoh, ari makusu awar an yhen, anra pok ukhau. ³⁶Ayhami nang a rise anang amih ama yiji ayhan, an migha ken nang asifu amih ama yhap piyhar umih nang ken nang a war'ahneyo. ³⁷Anre ayhar urho ku GARasinawa kumi na sang awoh u Yesoh ijhayhon mim, awarku khau udun nang a pokoro, anre iku nighe u wassa aguruyi. ³⁸Piyhar umih nang asifu a cira uyi itanzana Yesoh i rume asa i dhorkhorhoyi, Yesoh i zhokkuwhoroyi, a woh, ³⁹"Guruvuh urarah aka mise ikusu nang Kasiri ka risevuh Anre piyhar umih iku jarayi, arah mise urho kumi, ikusu nang Yesoh eh rise yhi. ⁴⁰Kadhaor kami na Yesoh imah guruyi rifighi re yhaor rin sere yhi awarkuwoh amasin siksayhi. ⁴¹Anre pirong uyhaor na aku kangde yhi awoh yariyus, pirongumih ireh anayha cirvu u majamia iruvah arighi anavina na Yesoh a tanzana yhi iruv urarah kuyhi. ⁴²awarku woh pirinni uyhi urhao, karinni kati wah rikiri ati vah kama sin kizih. kadhar kami nang Yesoh imah rih unrina umakanam,

rifighi re yhaor rin sin zhaovao taonuyhi.⁴³Pirong uyhowo imah rih ateghe mi imah renetuwah rikiri atihvah mayho masin cizzayhi, imah wuzze ikhaorwi yhi nasang mazah war'ah. ⁴⁴Piyhowo umih iguru alini ka Yesoh anre iku rike irepseke ima kusu mayhi, anre ucizzanu umaoho mami unutu yizene adhaor kami.⁴⁵Yesoh iwoh,"Wami eriken?" Ayhaor nasang an woh pirong iraotao rikeyhi Biturus iwoh "piyhurarah, rifighi re yhaor rinsin zhaovaotaonu upuh kini." ⁴⁶Anre Yesoh ikuwoh "Pirong imah rikem" inyhao awoh usin umah cira unang."⁴⁷Kadhaor kami na piyhowo uru eh reyhe inan zaku wukune ritih riyhi, iruvah asin yi'ah ripuhm, asin naonzaonao ayhen muh Yesoh. anre iku vereh inung anayhar nasang ikusu ke rene irike Yesoh, nang ken nang etu warah araokaorao. ⁴⁸Anre Yesoh ikuwoh unghi pirinni unang, rivin rihpu rima war'ahnevuh jaravuh amavok. ⁴⁹Piyhowo umih imah roat sin vervene pirong itu ruvah awori urarah kupiyha cirvuh umajamia, avere unyhi a woh,"Rinin vuh imahkhao, su rene pimiseni un rereh. ⁵⁰Anre Yesoh iku pokoro kini, imane jariyus, " Su pokoro ukhaou, rume nan mimi, pirinni u puh en war'ah⁵¹Kadhaor kami na imah ka nighe urarah kumi, imah raotao rume pirong inighe nan yhi, ayha nang imah rume yhaon are Biturus nan Yakuvu nan Yuhana nang putu nang muna oh u konoh kami. ⁵²Ayhar nasang nsin ma'ahna ukhao ku kan. anre Yesoh ikuwoh uyhaon,"Sunu rise mayizhi, karaotao khar are ammara na kanaon" ⁵³Anre ayhar amih ku cerghere yhi, awarku woh ayhao awoh ka kini. ⁵⁴Anre Yesoh iku puru kana a cara a kangde akuwoh 'konoh co!" ⁵⁵Mazir makan man guru ukan, kantu co arakaorao. Yesoh uwoh uyhan, a zuk kani irangwa asa kan rih. ⁵⁶aputi anre seri amina, anre Yesoh ikuwoh uyhaon ansu migha pirong ikusu ke wana

Chapter 9

²Ituma yhoan anka wagghha tiwomoh teh Sirih agura ghgharghane a yah tiwontonoh te jazz.³I vereh nang yhoan awoh," Sunu zika ko yen unjaru yin-zah katih, zah kavoehtih, zah kavoehtih, zah kufoewoerih, zah ikorgwoh, zah makusu.⁴Ko kuriku rarah na en ninghhye, in zomo makaravah adhaor kami na innan joeh tegghyemi.⁵Kategghye na a vovo yhaon userini, kadhaor na en joeh uroh kumi, pkwakreni a vullu kana vinah nayin in wana kikusu ken puru yhaon."⁶Annu joeh tegghyemi a jara ningzeh maroh, asin wagghha masara marentu akan ghgharghaze ka iki.⁷Nakini Hiridus, piya tiwomoh i pokoroh masarah ma koyen masin wanza, i yelli aminah, awar kuwoh ama vereh woh Yuhanna piyu baptisma cho awor aya kizih.⁸An gura vereh woh Iliya ima gura chirah, amanzu an gura kuwoh uroeh inung annabawa a ya zoni ima cho.⁹Hiridus iwoh," Nma chepkwe Yuhanni riti, na wammi na nish gura pokseh imuzu anang arah?¹⁰Kadhoar na napkweng nami nama guru, nang misseh yi ko ariki na ama riseh. Inu zija yhoan uroh nanku kangdeh woh Baitsaida.¹¹Kadhoar na rifighyi reh yhoar ami ama pokoroh anang arah, an dorkoro yih. I sere yhoan a vere nang yhoan a vereh atiwohoh teh Siri, a ghgharghane aya rusu woh an ghgharghane yhoan.¹²Nakini kayura katuk kami kama rama rara, rikiri-anavah ami an ruvah nang yi awoh," Migghha rifighyi reh yhaor rina rin inung amarho matengeni nang an roh mu chinchizini aka zuwa a tegghye kumosoh nang mariniru, a war kuwoh tiri inakini a tagghye ka vahnggha."¹³Yih inu woh nang yhoan," Rohin yhoan irangmwa an rhi." An woh, "Ti zaku rih ikusu ki piri akpwatara kishi mu mafoewoeri nang isani ivah-kunnang wanuwoh tijariri aka zemene mariniru ma yhoar ara."¹⁴(Ama ravi arumi maduvu, ishi.) I woh nang a gbwekseni ayhi, "Rene ni yhaon an zonzonoh anakuhwuh na yhoar akiri shi-shi."¹⁵An rene ken, a rene yhoar an zonzonoh.¹⁶I zika mafoewoeri akpwatara kishi nang isaani ivah, i tirikiri zoh Siri, i zikine man a gbwevereh ama patta, anu roh a gbwekseni ami an tazzah rifighyi re yhaor rimi.¹⁷Nasang kuyhoan an roeh awana risitih, kukusu krime wana kuvirkaru an tezeh makutturu, kin ravah ankihwavuh rikiri nang tivah.¹⁸Imah wana Yesoh imah seri atanzu Kasiri, agbwekseni anri nang yhi. Irivih yhoan, akuwoh," Rifighyi reh yhoar ku koh mini wammi?"¹⁹An mane woh,"Yuhanna piyu baptisma. Amanzu an woh annabawa azoni eh cho."²⁰Inu woh nang yhoan,"Ayini inku koh mini wammi?" Bitrus imaneh, "Kristoh o Siri."²¹I gura roh yhoan a vere a nirghhani ansu migghha pirong.²²akuwoh,"Pvezeneh upiyoar en sezeh ivurah amanang magbwaki aya chirvu, kufirist kugbwaku nang a nyakarani anka vonoyhoan yhi, anka wuna yhi, atuk ki tar enka cho."²³Inu woh nang yhoan nassang,"Inna kowammi irusu udorkorom, en nu sahras ritih riya a zika ugiaye kokariketuk a dorkorom.²⁴Piyi rusu i ghaska uvoh kuyi awar kanang en ghaska kun.²⁵Yenire irip imi na piyoar en zuwa na eh zuwa urikuya nasang, awure boko anekere ritih ri yhi?"²⁶Piyami eh pokoro ugborr unang nang avere anang, yhi nang pivezene uoiyoar enka pokoro ugborr adhaor na eh ruva a towomoh tiyhi, nang atiwoho' ti Tita nang ti malaiku.²⁷Nsin gura misini riving, arong a rim a yoezoezi ina kini an zaku rehye ukoeh anu rehye atiwoho teh Siri."²⁸Nakini ama raghyi atuk manasiva kenna Yesoh ima yelli avere rans, I zika nang yhi Bitrus, Yhanna nang Ykauvu an jara yhoan izoh upana anka rise tanzu-Kasiri.²⁹Ima seri atanzu kami, aayen muyi mun vaktuwoh, makusu man voko ara terere.³⁰An rehye, a yhoar a vah an sin vervene nang yhi, Musa nang Iliya,³¹ama chira a u chinu tiwomo. Anseri avere ujoenyhi, umi na imah rama yende un kor un Urshalima.³²Nakini Bitrus nang aya ama rhi nang yhi an non ammara muzip, kadhoar na ama cho nasang, an rehye tiwomo ti yhi nang a yhoar avah ami ama yoezoezi nang yhi.³³Ama Jariyoan a joeh Yesoh, Bitrus iwoh uyhi,"Piyu rara, koh ripkwa uwah ti rih inkini. Joeh irim tih napsa angabzu mutar, kuroeh ku puh, kuroeh ku Musa, kuroeh ku Iliya." (Ima yoehe yhi ikusu na ima sin verene).³⁴Kenna imasin verene anang ami, uriru un ruva a goanguruwoh izzoh uyhoan, ukau un zuwa yhoan a doehr kami na ama ninghye inung urirumi.³⁵Ringnyi rin chira unrirumi, aku woh,"Pivezenunang inuru, umi nama teski; pokoro ni yhi."³⁶Ringnyi rimi rima ruu avere, an zuwa Yesoh uteyhi. An kiza yhoan a zku migghya pirong anatuk ami irangmwa ana nang ami na ama rehye.³⁷Amanu sin chira, amma toro awori upana, rifighyi reyhoar rigbwaki rin zuwa yhi.³⁸Pirong uyhoar a rifighyi rimi i rorko, ako,"Pimisani, nsin tanzanavu tirkiri pivezene unang, kang kare kono kanang nazik.³⁹Perehye, mazir mayiman mahu rene khan agura ku reni wum; manku rene khan kan sin gb wattazana, kapuku kan sin chizza khan anoeh. Ivizi eh ku zaku joeh khan mim a marentu, a rise khan makoe mayiman.⁴⁰Ma tanzana agbwekseni apuh an chidda man, an zahku suska."⁴¹Yesoh ima mane awoh, ayini kusana ku za ubangakiya a gura ma wuru, kadoehr ka kpwangari ka rini na inrusu nakari nan yin agura zomo nang ayini? Yende pivezene upuh ina."⁴²Kono kami kama sin rupsa, mazir mami man toengoene khan a joess a chaghataka khan na ti gb wattazana. Yesoh imah nyakana umazir mayiman a ghgharghane kono kami, anu roh, khan nang putuh.⁴³Ama yelli amina nasang awarku tuma ugbwaki o Siri. Amaru seri amina a manang mami na i seri nasang, i woh nang agbwekseni ayhi,⁴⁴Joeh ni avere arah an ninghhye inung anatoh ayhin: Pivezene upiyoar amka roh yhi ama charaa na yhoar."⁴⁵Ama rotoma yegghete a vere mi. Ama wukune yhoan, asa an kasu yegghete manang mami, ko nang ken ama pok ukau urivi avere mi.

⁴⁶Uroewonoeh uma cho inung uyhoan, a manang mu woh wani re piya gbwaki inung uyhoan. ⁴⁷Yesoh, i yoeh i kusu kisin jara ana sugwhhu na yhoan, i zika kono kacini arene khan un kaotu yhi ⁴⁸"awoh nang yhoan,"piya eh sere kono kha a rizaghhyi rinang, eh serem; piya eh serem, eh sere piya eh tumam. Piyire piya cini inung u yhin, yhi ire piya gbwaki. ⁴⁹Yuhanna i mane, "piyurara, teh rehye pirong isin cizaza aviku unsuru a rizaghhyi ripuh ti nuku yhi, awarku woh izaku dorkoniri." ⁵⁰" sunu nuku yhi," Yesoh iwoh," awar ku woh piya izakusin goemoenoeh nang puh ire upuh. ⁵¹Atuk amanang pituruwoh mu woh an zika yhi, i rene amnyen muiy makanun Urshalima. ⁵²I tuma atumi an zongoro yhi, an jarayhoan a ninghye u roh ku Samariya an napsa yhi koyemmi. ⁵³Ayhoar itehyemi an roto sere yhi, a warku woh woh ima roto rene annyen muiy i kanung Urshalima. ⁵⁴Kadhaor na agbwekseni Yakuvu nang Yuhanna a rehye ken, an woh,"piikarma, pirusu tih kang urah un zoro awori zoh naze yhoan?" ⁵⁵Ima kurvuwoh a nyakanu yhoan, ⁵⁶an tara yhoan urong kurdi. ⁵⁷Amaj jari yhoan unrina, pirong iwoh nang yhi," mini man dorkorovu ko ik na pen kanam." ⁵⁸Yesoh iwoh nang yhi, ansassari murih inung, a noehn mi zoh muruh arara, pivezene upiyhoar i zayhi a tehye ku nome ritih rihhi. ⁵⁹Inu woh nang pimanu,"Dorkorom," i woh,"pikarma, zongoro joeh mim nka kaveh putu nang." ⁶⁰I woh nang yhi,"joeh aya kini anka kapseh makiniru ma yhoan. pighhyi a ritih ripu, jaravu aka wagghha ti womoh teh Siri marangani nang upoendoeri. ⁶¹Pirong umanzu o gura woh, man dokorovu,"pikarama zongoro joeh mim nka takane aya urara kunang." ⁶²Yesoh i guddu yhi,"zah piya eh rene chara ipoeroeh a jengne a tinih ima hamu woh i ninghye a tuwomoh teh Siri."

Chapter 10

¹Ama ruruh a nang ara, piyurara i zika ayhaor akiri api-vigha pe zohn anreh iku tuma yhaon ama bam-ba an zongoroyhi ama roh nang nateghe nami nangyhi aritiriyhi enkanam. ²Ivereh unyhaon, "Tibuvah ti gwaki, a maza kuguranu a tumi an zaku gwaki; atumi, atuteng rivini a piyurara abuvih asa itumini atumzani inung atibuvah. ³Jarini unrina uyhin. Regyheni, ma tumini kinne ma gam inung ama nyomayom. ⁴Inkasu zira a vhaktih i ikorgho, zah kavhaktih ku jaruh, zah araka, a gura zaku sumaze pirong unrinah. ⁵Kurarah kumi nang an nighem, zongoroni avereh, 'mavaok man wan unrarah kuna!' ⁶Inang piyhaor uma vaok ire ategyhem, mavaok mayhin mannan zohmo uyhi, inang azanken, man nhaghao nan a yhini. ⁷Zonzoni unrara kumi asin rhao, akan seze ikusu nang areh ini, awar kuwoh pitumi ima wana awoh rho yhi ukurezu kutuma ku yi, an inkasu ninghe marah nan mararah. ⁸Kho kuriki uroh nang en nighem, anreh an ku sere-ni rhaoni ikusu kimi nang atara ini, ⁹wgharghani a gwana ami ari atek kami. Venni unyhaon. "Tiwomoh teh Siri tirah patih uruvah nang a yhini. ¹⁰Inang enreh en nighe unroh an rotohma seri-ni, jarani un kinah avereh awo, ¹¹Nang mavutuh ku roh kuyhin kumi koh puriri ana vinah timah veskene amaja'ari nang ayhini! A maza kuguranu, inka yhao kini: Tiwomoh teh Siri tima paturuwoh." ¹²I vere uyhaon awoh katuk ka mateh kenka pirka u Sodom a mazaku seze-urere amaja'ari nang kuroh kiri. ¹³Tighaosum nang puh, korasinu! Tighaosum nang pu, Baisaidal in nang ama rene annang a gwaki nang ama risse inung uyhin, inung un Taya nan un Sidon, an nama kuvuruwo cetti ranga, a zonzi ari amakusu mu wono suwhunan an tohh. ¹⁴A maza kuguranu mmonka mani untaya nan unsidon amateh amaja'ari nang ayhini. ¹⁵Piyhi, kafarnahum, piku nyen ne woh anka zavhaovu izoh? A zanken, anka todoh vuh un Hades." ¹⁶Aya aku pok avereh yhin a pok mim; aya a vanoyhaon nang a yhini ama vonoyhaon mim; piya etumam. ¹⁷Anreh ayhaor akiri apivigha pezohn pima anguru aseri ari ghaorhao, akuwoh, "Piyurara, aviku ama ku rene ikusu mi nang te vereh a rizayhi ripuh." ¹⁸Yesoh ivereh unyhaon, "Umma tirkini a pisifuh i riyhi a wori i zoh kinne ti nyaghare. ¹⁹Reyheni, imma roh ini avhaon utuksana in yogwho, nan ma nah, nan izoh usizazu piya suwhu ka yhi khan a makana nan a yhini, zha ki kusu kimi kenka rene ini ukhao. ²⁰In kasu ka ghaorhaonaoh ana nang arah, awar kuwoh mazir mayiman mama pokoroh a verevh a yhin, a mazakuguranu ghaorhaoni awar kuwoh ama nyakara a zagyhi ayhin izoh. ²¹Adhaor karao kami iristh righaorhao a gwakane inungh a mazir- mavur, akuwoh, "insin cagha vuh, Titugwaki, pikarma picoh nan ka jaos, awar kuwoh pima nisaze anang arah nan ayu yhao nan aya ama yaotaokeh, agura sã'ã ayami nang aroto ma misse yhaon, kinne nohnoh na cuncuzunu yi, Putuh, awar kuwoh muma ripkwa unyen kupuh." ²²"Anang arah nasang putuh unang ima r om, zah piya iyhao pivezene vah putu, zah piyao iyhao putuh vah pivezene nang ayhaor ami nang pivezene e zika uwoh sã'ã yi." ²³Anreh iku vanduruwoh nang agbwekseni ayhi avereh unyhaon un pette awo "Aya zikinu areh ayhaor ami asin tirkini ankusu mumi nang insin rezeoh. ²⁴Maku vereh uyhin, annabawa nang awomo a dung ama ringyhi woh anrek ankusu mumi nang insin renzeh, anreh anku roto ma reyhe, a gura pokoroh ankusu mumi nang insin pokseh, anreh anku roto ma pokoroh mun. ²⁵Anreh pirong umisseni umateh ma Yahudawa, iruvah asa igbwekeyhi akuwoh." "Pi misseni, yemmi nang man risseh asa inka zuwa u voh kuzaku rarah?" ²⁶Yesoh ivereh unyhi awo yemmi nang ama nyakara inung amateh? Ini nang enku dorkori-nyara? ²⁷Anreh iku mane yhi a vereh wo pen ka rho-a a suwhu Titugwaki nang ka suwhu kapuh, nan ripum ripuh, nan usizazu upu, nan rijarum ripuh; nang jangu oh zohmtokoh kinne ritih ri puh. ²⁸Yesoh ivereh uyhi, "pima manem marivah. Risse ken pinan voh." ²⁹A makugurani, pi misseni umi isuni ritih riyhi. Ivereh un Yesoh, "Wammi ire bicha oh zohmtokoh?" ³⁰Yesoh imane yhi avereh, "pirong ima cira un urushalima ama kana un Yerico. Anreh iku riyhi ana can na tuigwhu, an sesse an kusu muyhi agura vavah anreh ku yhi ira patuh khao. ³¹Anreh an ku gita kurong Firist kusin vhaozhaonao unrinah umi, kadhaor kami nang koh reyhe yhi, anreh iku vharhao unron ku petteh. ³²Ken piron u Balawi i vharhao, anreh iku nang ravah atek kami areyhe yhi, anreh iku vharhao un manzu ku petteh. ³³Anreh piron u Basamariye, isin jara aka ravah atek na piyhaor umi irim kadhaor kami nang ima reyhe yhi anreh iku pokoroh rirllipovoh. ³⁴I kotokoh nang yhi, anreh iku sisize yhi manohr, a wazzana manuk nang maninasir mi inabi. Anreh iku tarkarayhi izoh a pivigha piyhi, aja'ayhi atek ka-mosi, anreh iku zuntu yhi. ³⁵Asin cira amanzu ka tuk i cidda an dinari mu vah, aroh piyo a masoni kami avereh 'zuntu yhi kiksus nang pe wuna ki piri i korwho imi na ma rovu, manka ma guru a guddu vuh." ³⁶Wammi inung ana yhaor atar arah, pisin dinni, ire piya a zohmthokoh ka piya e riyhi ana cara na tuwhu? ³⁷"pi misseni umi ivereh," piya a sa yi rirllipovoh." Yesoh ivereh u yhi, awo "jaravuh aka risse ken." ³⁸Na kini ammasin jara anreh iku ninghe unrong kiroh, pirong unnyowo nang aku kangha yhi awoh ki Marta kin rene yhi kusan inung unrara ku kin. ³⁹Kinrih akummina nang aku kanghakin awo ki Maryamu, kimi zomi kin ana vinah na piyurara a sin pokse avereh-yhi. ⁴⁰Amazakuguranu Marta i tu seri utumah asin ringyhi marinuruh. Anreh kinku ruva nan Yesoh avereh, "Piyurara kammina kanang ki Maryamu kima ji'im utenang in seri u tuma? Miya kin kin kanam" ⁴¹Anreh piyurara imane kin avereh awoh, "Marta, Marta, pi ma

ja'a a suwhu ka puh an kusu na gwakane. ⁴²A maza kuguuranu, kikusu kirhao kipur u-muru, ki Maryamu kima zika anang a rip-muwurinu, mumi nang anka zahku zika nang kin."

Chapter 11

¹Muma wani adaor nan Yesoh ima seri atanzu arong kateghye, pirong ugweksenemi iwoh uyhi "Tita ugwaki misiri ken nan ten kaku rise tanzu kenna Yuhana ima mise a gweksene ayhi²Yesoh iwo uyaon, "kadaor na inrama rise tanzu inwoh, "Tita" rizagyi ripu rin vurka Tiwomo tipu tin ruva.³Rhoh iri, kusu keri ko karike tuk.⁴Guskiri ivang iwusi, ken nan te ku nekere arah na akeghyi arisirih su jao irih tih ninghye ugbwekenu."⁵Yesoh iwoh uyaon, wan u cikuyhin en kari pijami, ikana nangyi ateti katuk, awa uyhi, "Bica kan rom ankangrah matar mu mafoawoeri.⁶Pirong ubica ima ruvam rijhoen inam ikusu nan man roh yhi."⁷Pijam umi iri nung imane yhi awo, kasu wuzzam ataoh, katoghorong kawurim, nono nanang na ri nang mini, tiraghyi a makum, man zaku sukam ucho a rhovu unfoewoeri kumi.⁸Ma woh uyhin, inan ezaku cho a rhovu ufoewoeri kumi awarku woh pire pijam, enka cho arovuawarku woh pima katare yhi.⁹Ken na makuwo uyhin awoh, tanzanani, anka roh ini, ringhyirni, inan ka zuwa, vapkpani anka wono.¹⁰Piya e tanzan anka rohyhi, piyah e vakpka anka wono.¹¹Wan nangkono kayhi ka rivih yhi pisani iroh kan piyogwoh utami kupisani?¹²Boko inna ka rivi rikpwa iroh kan unnah?¹³Inna muri uwo ayhin ayanan suwu nayhinan inyhoa naku roh nono nayhin ikusu kirip, ini nang putuyhin umi iri izo enka zaku roah inhi mazir mavur nang ayah entenzayhi?"¹⁴Yesoh ima sin cizaza urakara oviku. Piviku mu ima chira, piyhaor umi imare kurakara iveri, rifighyi re yaor ami anra seri amina.¹⁵Arong yaor ami an woh, "Nang piwomo oviku ba'alzabuba na isin cizaza avikum."¹⁶Arong an gweke yhi asin ringhyi alama nang yhi awori zoh.¹⁷Yesoh iyao nasuwu na yaon, anre iku woh uyaon, "Tiwomo timi te ghhatta tenka righyi. Inna kurara ko ghatta kon ka riksi.¹⁸Inna pisufu e ghatta ariti ri yhi ini na timowo tiyhi tenka yezene? Ayini en woh sin cizaza viku nang Ba'alzabuba.¹⁹nang usuru wan na adorkoni ayhin aku cizazam? Awarka nang ara anka wana ayi temenini.²⁰Inna mibi insi cizaza viku te chara Kasiri, Tiwomo te Siri tima ruva nang ayini²¹Kadaor na piyasisazi nang makusu mari wuma isin cighha urar kuyi, za piyen rike makusu mayi.²²In nang piron ipiriyi usisazu e ruva apirkayhi unsiru asere makusu mariwuma nang yhi, enka kpokso makusu mapiya mi²³Piyha izakuri nan mini - ere pikofi unang, piyah izaku si konsozo isin tatarah.²⁴Inna piviku eh ura un piyaor ajarayi, anttte teghye muza mani-masir asirinhui uwonsono. Inna iroto zuwu, iwoh, "man gurrum urara kunang itek na ma ciram."²⁵Na eh guru azuwa amma veze a napsa kun.²⁶I gura jarayhi aka zika iviku piviah-pezon ami apisuzi yhi atizingni an ruva nasang azomo ite ghyemyi ama rarak piyami enka wanta apirka rizoni.²⁷Mun wana, ken na ima anang ara, pirong unyhowo iku cone righi awoughi," Ritau rirp makana nang, riviri rimi rima reghyevu nang riwazi rimi rima waska zevu.²⁸Inan mane woh, "Ritau ririp makana nang ayah apokoro avere Asiri a rise ne,"²⁹Rifighyi re yaor rin ra pizzinuwo, Yesoh seme akuwoh "ku sanaku kure izingdhi. Akusi ringyi alam, an zaku roh yaon arong alama, kure alama a Yunana na zik.³⁰Ken nang Yunana ima wana alama nang ayu Niniva, ken nan pivezen upiyaor en wana ayu sanaku.³¹Ki sarauniya ku Kudu, ken ka cho a yelli usana ku mateh arighyiri yaon kima chira ama maranganani, kin ruv areghye tipamba ti Suleimanu, piyi-piri Suleimanu inuru.³²Ayaor uniniva an ka cho yhezerie mateh nan ayu sana ku righyiri yaon ama pokoru waghhanu uYunana asaskho urina, regyhe ni - Piyi piri Yunana inuru.³³Za piya en renu rah fitilla a risaze pin ayipkwiri nang ki ghavuh, anka tarkara izo atek na ayaor anka reghye ampeze.³⁴Riyizi ririh ampeze muri pum na riyizi ri rip-ripu nin koro nang marini.³⁵Kuvasana, ura upu unkasu wana marini³⁶Na are ken, ripum ripu riri ampeze nasang, za katek kari marini, ken na ripum ripu nasang ren wana ne fitilla pisin bangara asin terere un pu.³⁷Kadaor na eruru avere, pirong ufarisiyawa itanzana yhi awo, ika rhi nang yhi urara kuyhi, Yesoh inunghe aka zomo.³⁸Pifarisiyawa umi iraseri amina ken na Yesoh iroto guzu nachara ana sere rhi.³⁹Pikarma iwo uyhi, "Ayhini a Farisawa enku guzu natini nan ririh nang anseph inung iyhin inkori zoebotoeh nang anang ayichni.⁴⁰Ayhini ayha za matini! Ku riko piye napsa uyah umi egura napsa inung imi?⁴¹Rhonni ayuwam ikusu kiri inung asa ko yen iyhin in vurka.⁴²Ipivi iyin afarisawa, en ku suru zakka nang daddaya nang tini nang ko iriki tipkwe zum teh ara un lambu a na jaor-matini nang usu o Siri murip usun, anyelli anang a rip nang usunu o Siri, a roto ma vonoyaon un rise amanzu anang,⁴³Ipivi yhin afarisayawa, en ku suni ana rira na zongononi un haikali nan kusumazu unyhen ko yisi sa a yaor an canyhini.⁴⁴Ipivi yhin, in sughwi maseki mani maza alama na ayhaoar aku jarano aaku yao.⁴⁵Pirong umiseni o attaurat iwo uyhi, "pimiseni kikusu na pevere are pisi suri rik.⁴⁶Yesoh iwo, ipivi uyhin, amiseni attaurat! enku rne ayar utira udun umi uwon utigha, umi uwon utighha, umi nan ayhini innanka suskini utighha, ayini nku aku riko nang kinu kiyhin.⁴⁷Ipivi yhin, enka napsa masek ma annabawa, anre etivi a wunzu yaon.⁴⁸Nakini en wana mashaidu agura nyen arume nang manang ma tiwe yhin yaon ama wunza ayhin in sughha masek nayaon.⁴⁹Awarka nang ami, tipamba te Siri tewo, "man tuma yaon annabawa nan atumi anka ruskse yaon ivura a wunza yaon."⁵⁰⁻⁵¹Kusanaku anka yoehptoehkun awar ka manyho ma annabawa seme adaor na ama cidda urikuyah, aseme manya ma Habila muka rava manya ma zakariya umi na ama wuna atetih ku bagadi nang katek kavur. I mawo, kusana ku anka puru kun.⁵²Ipivi yhin a miseni mateh ma Yahudawa awar kuwoh imma zika amabude mu yao:

imma vonini ninghe agura nuku ayaor uninghen.⁵³ Yesoh ima joea ateyyhe mi, anyakarani nang a farisawaan nyangane yhi, aseri u rawo-noe ana nang agweki,⁵⁴ An rusu wohan ren yhi a bang sa an pur yhi ana vere ayhi

Chapter 12

¹maduvu ma yhaor ma madun mamma kaongsoazaoni anra tuksana ana jami, Yesoh isemu kurawoh nang a gwekseneyhi azon," Inka vasana nang ma yeast ma Farisiyawa mare ituma nyhen ko yizi.²Zah kirangwa ki turi nang anka zaku wonokin, Vah kirangwa, kiwukununi nang azaku yhao'ohthe kin.³Ki kusu nang envervene amarini,an pokorokin anpezeh, Kikusu nang envervene kin utuwu inung amaraogha an an vervenekin ama takari mu rarah.v/ 4 Ina bici,mahwoh sunu pokoro ukhaou oyha anka wuna ri puhm, azayhaon ikusu nang anka rene kipiriken.v/5 Pokoroni ukhaou upiyyha enkareh eh wuna agura rih avaong ku taonghane inung unrah uzanang rarah,yi, yhi nang inang pokoro ukhaou uyhi.⁶Maku vah aku zizi anki naonh ishii ama kwaaktaoraok mavah mayhiza? duk nang ken vah kirong kinaohn kimi nang Kasiri kama wunnu nang kin.⁷Tih te tih ayhin tih var'ah'nani,sunu pokoro ukhaou, in piri anki naohn mudun atiwoomoh.¹⁰⁸Isin misini,piyyha eh shaidam anayhaor,pivezene upiyyhaor enka shaida anyhen maleku nan Kasiri.⁹Piya ehwoh izahku hyaom anyen moh yhaor,mini mah manka woh,unzahku yhao yhi anyhen mu maleku nang Kasiri.¹⁰piyyha evereh anang ayeni makana nang Pivezene Upiyyhaor anka guskuyhi ani,anreh piyyha eh rene Mazir Mavur ivang anka zaku gusku yhi inih.¹¹Adhaor nang ayende ini amajami'a,nang awomoh nang ayha na vaohn,sunu damu nang ki kusu na inna vereh,¹²Adhaor kami Mazir Mavur mangka misini ken nang inang ka mane."

¹⁴Yesoh imane yhi,"piyyhaor, wamma eh renemun wana piyyu temene,vah piyyha en nighe ateti kayhin?¹⁵Yesoh iwoh uyhaon, "Inkayhen insu wana ayhu sunu umah vereh, azakureh ugwaku umavereh ureh kuvoh."¹⁶Anreh iku miyyha yhaon u misali,awoh,"kakap ka pirong ukarma kama wana irho agwakane,¹⁷anreh iku dinni aritih rihyhi, akuwoh,'yemmi na mang rene,awar kuwoh in zaku rih ate'eh ku tazza iraohm?"¹⁸Iwoh kikusu nang mang rene kinkina.Man yitiri na mink nanang suwa na gwakazi,a tazza irhao inang nang marong makusu atek kami.¹⁹Mang woh aritih rinang, "piri makusu madun na pima tazza awarka tiwah tiwah,vaonsaonao,arhoakan sezeh aghaorhaonao".²⁰Anreh Kasiri kang kuwoh uyhin,'ku bana kupiyyhaor,asuni uvoh kupuh atuk kana,makusu mami nape kaongsaozao manka wana mawan?'²¹piyyhaor eh kaongsaozao rihtih riyhi mavereh nang Kasiri.²²Yesoh iwoh ana bgwekseni ayhi,"Awarken na mawoh unyhi,sunu naze na suwu nayhin uvoh kuyhin ikusu na inna rho vah apuhm ayhin ikusu na inna renne.²³Kuvoh kupiri marinuru, ripuhm rin piri makusu mu reneh.²⁴Regheni mawak,maku vizzaman ,vah man buvah mazakuri marhaoghao muh kaongsaozaom,vah namink,are Kasiri kasin zanaman, tiwarnang in piri ankinaohn atiwoomoh!²⁵Inung uyhin, wammi unyhin ati zhavhaotho enka suska upire atuk ayhi mim awarku sunu awoh kirangwakin wan?"²⁶Innang enka zahku susku ini uriseh anang acini kini,yemmi eh reneh insin naze nasuwu nayhin an kusu muna?"²⁷Regheni ivhaos eh rimiken na enku zuwa,enku zahku tumzana ko urini,mah miya inih solomom nang tiwomoh tiyhi,irhaotao nana rene makusu masiyyi ne ivaos imih²⁸Inna Kasiri kanka rene ugi orimi makusu,umih ukurine ukeru ukwe asin tanghane uni unrha.²⁹Insu naze nasuwuh nayhi inkusu nan inna rho vah kikusu nan innang seze, insu naze nasuwu nayhin.³⁰A al'ummai nasang asin ri'ighi an kusu mun, Tiu uyhin iyhao awoh inni mun.³¹Regheni tiwomoh teh Siri,anka pirini ankusu munam.³²Sunu pokoro ukhaou righi rih cini,awar kuwoh Tiu uyhin ipok urentu urho ini tiwomoh.³³Zikine tikarma tih yhin a rukse ayhu wam,Zuwani atih ayhin anavirka nami nanka wantazana nan,nan kataraka izoh kami kanka zaku rara,atuwuh anka zaku suska ukana atek kami an rur monka zaku naze.³⁴katek nang kataraka kapu karim, katek nang kasuwu kapu kanka rim.³⁵Jiyhini makusu mayhin makwangazi man wana ne tivarvi, sani rivah riyhin rin seme,³⁶wanni ne ayah asin suksa piyurarah kuyhaon, adhaor kami nang en guru a wori u tanda ku runga, asa ikareh eh ruvah a calle u kwarah, antu waonao yhi u kwara kumi araokaorao.³⁷Arereh amih nang piyyu rarah kuyhaon en ruvah a zuwa yahano in sin suksa maguru mayhi, are a yha ritau ririp, mu miya inih rivin, enka rne makusu ma kwangazi nang tivarvi a zomoh nang yhaon arho mariniru a rise yhaon manang.³⁸In nang piyyu rarah kumi eh ruvah a teti katuk anang zuwa yhaon an napsanani, arereh amih areh ayharitau ririp.³⁹In ka yao arah, annareh piyyu rarah imaka yao atuk na pituwu en ruva, enka zaku jhao urarah kuyhi na vindiri.⁴⁰inka rih amanapsana, awarku woh inang ka zaku yao adhaor nang Pivezene-u-Piyyhaor en ruvah."⁴¹Biturus iwoh, "Piyurarah, pisin miseh u misali uru nang awuri vah nang ayhaor nasang?"⁴²Piyurarah iwoh, "Uriki nyenteni iriti pamvah nang izayi uteruh imi nang piyyu rarah kuyhi en rhyohi arere irukse yhaon maniniru a tuk?"⁴³Piyyha nang piyyurarah en ruva a zuwa yi iseri anih, irepiyyha ritau ririp.⁴⁴In sin misene rivin awoh enka tarkarayhi amavireh mayhi.⁴⁵In nang pirere umi eh vereh asuwuh kayhi, piyyu-rarah kunang iraotao guru a seme urah vavah arereh arumi nang a yhaoni ansin rhao akan seze, a wana mavandaorhi.⁴⁶Piyyu rarah kup rereh umih en guru a tuk kami nang inka zaku yao, adhaor kami nang enka zaku yao, a cezeyhi apah-apah amane yhi a tek nang ayha zaku rih urumenu ariph.⁴⁷Pirereh umih iyao awar ka piyyu rarah kuyhi araotao napsana adhaor karao awar ka yhi, enka seze uvavu nan ti pwillazeh.⁴⁸Areh pirereh umih i zaku yao a rise ikusu kimi kin zaku rivah anka vavah yhi na cini, piyyha nang aruyhi ikusu agwakane anka riighi an yha a gwakane.

Piyah nang a rhohyhi na cini, na cini nang anka righu nang yhi.⁴⁹ Ma ruvah asa un perveh urah un rikuyah, ummah suni awoh un rama puru.⁵⁰ Un rih mazura mami nang an riseh, un suni uwoh anare kuma riseni kun.⁵¹ Inku yhen awoh kazom kamavok nama yende? azang ken, areh kazom ku wattazanu.⁵² Ne kini, ayhaor ishi anka rih urarah kurhao a wattuwo ayhaor atar anka sin rise a zohn nang ayhaor avah, avah an seri nang ayhaor atar.⁵³ Anka gphantazana, putuh nang pivezene anreh pivezene nang putuh; muna iseri nang pirinni, pirinni iseri nang muna. Piyasku aseri nang pirinni, pirinni nang piyasku ukan."⁵⁴ Yesoh imah seri nang righi reyhaor unayhaon, "En ku reh en reyhe a yiri sin caoksaonao a marivah manyhi, enku woh an rise uruh, mun wana ken.⁵⁵ A kareh uvunu oh cao a wuri nan u Kudu inwoh katek kan pyazana, mun wana ken.⁵⁶ Anayhu tumah oh yhizih, in yao alama urikuyah nang izoh. Yemmi eh rene inzaku yao'aote alama amarara mah dhaor?"⁵⁷ Yemmi eh rene nang enku zaku temene ana tih ayhin mariva?⁵⁸ Inna pisin jara nang piyah eh ja'ahvuh amate, inung un rina pirene pigwa ansa in napsunuwo nan yhi asa isu ka ka'ahvu nang piya mate, piya mate irhovuh nang ku dogari, ku dogari kung taongaonevuh a mawuranu.⁵⁹ Mawoh upuh penka ciravuh, sai pi be ukhaorwo imih nasang.

Chapter 13

¹Adaor kami arong ayaor an miya yi ariti renang ayu Galiliyawa ami nang Bilatus imah rirkirin manyo ma yaon nan Kihadayu ku yaon ²Yesoh imane yaon awoh inku tirikirini kuwa ayu Galliyawa ara anku piri a manzu ayu Galiliyawa in vang kin ko rene an sih sezi ivura kinih ³Nh sih misini mu zakurih ken in nang in roto ma nhaohao nrina, nasang kuyinnankzi nrina urhao. ⁴Vah ayaor rikiri ama nazivah ami nang masuwa ma (Tower) kwangari mamh righi nyaon siluwam a wunza yaon, inna endinne nagbing inku yhen nah anku mahpiri amazu ayao Urushalima invang? ⁵ma vereh mu zakuriken innang inroto nagyun arinah nasang ku yhin in nang kizi nasang ku yhin. ⁶Yesoh imah vere yaon awoh in ko vahni piong imah wa vira usanghis a kap ka yi aka ruvah asin rengze vah en zuwa nono na sash ikumi aku nan ruva zah kiran muja ⁷Piyaor umi ima miya pitunzanani a kap kami, "rehye, tiwah ti tar un ku ruvah vah man zuwa anono nu sanghis kuva hahu viza. Pomhwoh mu, i yemi en rene ti jhap kuma wuza tegeh uwami uwami ⁸Pitumzanani imane woh, yao kumim, riwalliman kowho kun arene kun mademeh ⁹Nh kowanah nonoh ari wah mozikwa nh na ko roto na riseh nono an pongwoh kuni." ¹⁰Yesoh isih miseh urong ku rarah ko Siri atuk ka Sabar ¹¹Pirong unyowo ima re atehye kami umi irih tiwah rikiri am naziv ari majir ma yi mun mati gwantana, ima ka nanturwo a kupi suska yih uyezene na was. ¹²Adaor kami nan resih imah pinyowo pima warga ¹³Yesoh imahi tarkora a chara kayi ariti ri pinyowo atar kami ika chara rukse Asiri ti cirvu. ¹⁴Kasuwa ka piya yasaki urara Kasiri (Haikali) kan wanta awar kuwo Yesoh ima wargane piyar anyi moh Sabar piya gwakin umi imare yaor ami akere awo atuk utasi arim ami areh utuma, (in kaku ruva an wargasi nim) an zang anyhi moh Sabar. ¹⁵Tituh gwaki imane yi awo ayini avatani atiha yin in kuwo pirong uyin eku zaku vinzi kuzan kur kuyi va pina gah piyi aka sah pin manimasir moh Sabar ¹⁶Na karinni kun rarah ki Ibrahim kami, nase pisifu ima sizizekan ati wah rihiri a ma nassiva kan nan aka zaku vinzi kan anyhi moh Sabar. ¹⁷Nang u vennu ankusu mu aya ama zaku suni yi anku pokoro ancing, ayaor na sang anra seri rigare ariti ren kusu mu gwakai mumi nang eriseh. ¹⁸Yesoh iwo ini nan ku rara Kasiri ku sigyi iyemmi nang man ku mane kun mim? ¹⁹Ku sigi pitirah pi pkwoehn (mustard) pimi nang oiyar e zika a virah a kap kayi, pin kunza a wana kati ka gwaki, an kinhaon mi zoh mun suwaze arara mun in paga ikan ²⁰Yeso igurah woh yen nan man ku manu rara ko Siri mim? ²¹Ku sigi u yeast umi nang pingowo arisizin nang a mudu atar amalla ku likama awar kuwoh kun vuwu." ²²Yesoh ininghe amaroh mami nang anroh mu yiza ama kana yi un Urshalima a sin miseh yaon. ²³pirong ivere wo titu gwaki kureh macing mayaor aka zuwa uwaskani ivere yaon awoh, ²⁴Zikanu suru unighenu (arong) kataghoronk kanyiza, awar kuwo, unson miyini, ayaor a dung aru su uninghe anka suska unninghe ²⁵Innang piyu rara kumi echo wura aronk kami echo a wura aronk kami innam ka yhazhaozhene nyah a gbangonh rhonk kabaghorong kami awo titu gwaki, sairinighe ika mane yaon awoh nh zaku yaoini vah iki nan enchirain. ²⁶Inmai kawo, kawo, ti ma rhao a seze anyhing mupu pi misseh abiradira tiwuri ²⁷Enka mane wo nh sin misini nh zaku yhao atek nan en chiram chonini nan mini a yini arisenen kusu mu yinuni. ²⁸Innan ka maganu nan ku kaza ki yini ivank innan an reghi Ibrahim Ishaku, Yakubu, nan a annabawa nasang nh rarah Kasirih ayini anka nekenni nyha ²⁹Anka rura nh pette ku gabas, yamma, kudu, arewa, anka rhao marinmu arirah ku rara ko Siri ³⁰Inka yehe ararana ayha wuri anka wana ayah zoni a yha zoni an wana ayha wuri. ³¹Adaor kami arang a farisiyawa an rurah vere, yi awoh, chovu a jeh ina min awar kuwa Hirudus isuni iwuribu. ³²Yesoh iwoh janin aka miga dila (fox) awoh nh sin chiza asifu a sin wargahaze ayaor ukeru nkwe anyi motar manka ruru ntumu nan. ³³ko ini murih man jarim nkeru nkwe ajagha atuk kami ka dorkoronim, ari zoni ma zaku ruwa an wun annabi a maran ganuni na nku Urshalima. ³⁴Urshalima, Urshalima wunzani annabawa ayah ku taza ayah nang atuma yaon nang a yini tiwar nang nh suni nh manzini kinne ken nan ku kuru ko ku manize nono na kun ana fan aku, in wo inzainu su orahrana ³⁵Reghe ama jiginu rarah ku yin mim kin wana kurentu nh tinih a migini inna ka zaku pi renghen se katuk kami, nan enwo albarka Kasir kan pirem kun wan nan pi yah inama ruka arizayi ri titu gwaki

Chapter 14

¹Annyi me rong Asabar adaor kami ikanun rarah ku piyah gwaki afarisaya a warkarih kamarinuru an sin riseh yi a yizi ²Pirong uyaor inighe inung isin povono atigawana tu faira ³Yesoh irivi ayu yao kataura nan a farisiyawa awoh kun kurih uwo an wargane anyhi moh Sabar va nuna ku zaku riken? ⁴An kiza yaon Yesoh ipuru yhi a wharghane yi awoh ijaryi ⁵Ivere yaon awoh warmin nyin iri pivezene vah kurenkur innang ko righyi a waok ka warmasir izaku rene a rhakarhao a cidda kun? ⁶Ann roteh wa susku mane uyi iramwa ⁷Kadaor kami nan Yesoh ima yaghatake awah ayah man a misih yaon anang arigharhao rimi a gwaku sun na teshe na gwakaze, iyell yaon missali avere yaon awah ⁸Innang pirong e migh irunga va anang arigharhao in ka kusu zizeh nateghe na gwakazi awar ku woh an ka migha pironga ugwaki uni ipirivu'a. ⁹Innang piyah nama mighini nan yhi eruvah, anka verebu awoh, rho piyhaor uru ateghe kupu, inung ancin renco aka zomoh ateghe kin cunuh. ¹⁰Innang pirong emigavah among arighaohao pikah zomoh ateghe atekka cunuh awar kuwoh innan piya emishavuh anang arighaorhao rimi enan ruvah en ka verebuwo bicha, zomo ateghe ki gwaki pen ka nu wana piya gwaki anyhing moyaor nang insin rhao marinuru arira ka rhao nang yaon. ¹¹Yah ezhamkpoa ritih righi an tododa yi anre piyah etoddo ritiriyi an zhamkpa yi izoh. ¹²Yesos itinih avereh piyar e migha anang arigharhao "innang pirama migha anang ari ka marinuru vah anang arigharhao kasu miseh ajangi vah a konou kapu vah rikamina riyhin vah ajangi azomtoko kami aneh ayikorgwo awar kuwoh anka tinih a miseh a yini ma inka guddu yaon mim. ¹³Innang pirama riseh anang arigharhao pi miseh ayuwam aya suskanni yao gun nang arumu ¹⁴Anka zikine ini awar kuwoh anka zahku guddi nim. Anka guddu ini adaor ku con yua ama kizi. ¹⁵Pirong inung ana yah nang asin rhao amarinaruru nang Yesoh a rirah karhao epokoro anang arah ivere awoh azikini are aya arhao nang ufoewoehri inung atih womoh te Siri ¹⁶Yesoh ivere yi awoh pirong uyaor e napsana a tara anyhi mu righarhao a miseh ayaor na gwakane ¹⁷An ruruh tara anyhi righarho rini ituma arere ayi awoh anka miseh ayah nan a mammah miseh yaon, ruvani awar kuwoh ama ruruh ko yemmi. ¹⁸An semu yendeze ankusu momi moh nuk yaon piyah zoni awoh nhmoh zemene akap unrama jaram inka reghe unkusin tanzanavu ¹⁹Pimazu iwo, umma zemi ne imagha ishi iri kavah na unrama ka gwehi ni unya unkun sin tanzanavu ²⁰Pimazu ivere yhi awoh, umma yirah pinyowo, awar ka nang arana man zaku ruvah. ²¹Pirere ummi iruvah migha piyu rarah kuyi anang ami. Anre kasuwu ka piyu rara kumi kanku wanta ivereh anarre ayi awoh, jarini arakharhao a tirindinah nan na wabsi a yendem a yuwam ayah suskanani yaon, arumu nang agun ²²pirere umi iwoh, piyu rarah kikusu nang penwoh unriseh uma ruru na kateghe ka rotirim. ²³piyu rarakumi ivere ana rere ayi awoh jarini ana wabsi nang tirindina aka konsozo ayaor aruva korone urarah ku nang mim. ²⁴unsin misin zah pirong ana yami uma miseh yaon en rhao marinu ru manang" ²⁵Ayaor agwakane anra darkoniyi, ivandurwoh avere yaon woh ²⁶Innang pirong isu ni idorkarom aroto ma suska uvonoyi putuh nang muna, nonoh, akommini arumi, akommini ayhani, anang ritiriyi, enka zaku wana pi gweksene unang ²⁷Piyah irotomah zika ugiciye kuyi adorkorom enka zaku suska uwana pigwekseni unang. ²⁸Wami uyin, umi isuni irise masuwa, a roto moh zomo areghe awar nang masuwa mani man ka rho vah iri ikusu ken va yelli yi masuwah mami min ²⁹mun suh wana uwo, innang eseme masuwa azaku suzka ururu nasang ayah regheyi anrah sezzeyi ³⁰Akuwoh, piyhaor uru ima seme masuwa zaku suska ururu. ³¹Vah piriku womoh, enka rama jagha pirong uwomoh riwuma, azaku zomo pokoro nang ayaor vah enka suska anang ayaor makiya rikiri an wumana nang yhan ayaor makiya ankireh vah ³²Na muza ku riken kadaor nang arong an, soja mun wotih uranghani yaon, anreh iku tuma anka napsa urina umapze ³³Ken zah pireng inung uyin imi irato ma vonoyi ankusu nuni nan irih enk zaku wana pigweksemu nang ³⁴Kutasina kurip, innang ku tasina ko wanta azah kun urentu, inih nang an ke pokoro kun? ³⁵Ku zaku rotu rih utuma amayinzi vah arimih. Saikoh an nekere kun. Piyan irotah ma pokoro, muru uwoh ipokoro."

Chapter 15

¹Aseseni ana gandu na ayhi vang ama sin rupsah nang Yesoh an pokoro yhi. ²Nasang ko farisiyawa nang a nyakarani anra roghorono anatih ayaon akuwoh, piyaor uruh eku sere ayhi vang asin gura rhao marinuru nang yaon ³Yesoh ivere unyaon, un misali awoh, ⁴Wammi uyhin innan iri magam akiri rikiri innang e vizah kurhao inung a nan enka zaku jhao akiri manaszikah anreh iku nighe arimi a jarayi aka righi kurhao kumi ama zuwa kun? ⁵Innang ezuwa kun ipana kun ana pemeh ayhi ara seri righarhao ⁶Innang inang zagha unrarah ikagha ijam uyhi nang ajami a zomtoko, avereh yaon awoh kannim righarhao uma zuwa ugam kumi kuma wurum. ⁷Insin misini ken nang righarhao rirh izoh innang piya ivang ere ejighin, apirka ayaor akiri manaszivah mami na roto ma jighi urise ivang. ⁸Vah piriku nyogho en ka rih ampha mu makpuk rikiri innang kirhao ke wuru yhi, izaku wonoh ampeze aveze urarah kumi a reghe na zhak anu ka zuwa ⁹Innang eka zuwa ikangde ajami nasang aya jami azomtoko awoh, karnin righarhao awar kuwo umma zuwari ipha kukpuk kumi kum wuru ¹⁰Na kinni maku vereh unyhin, righarhao renka rih anyen muma laikuh ma Siri aririh rih piyaor urhao ivang umi asere Siri. ¹¹Anre Yesoh ikuwo, pirong uyaor imarih nonoh avah ¹²Kutank kumi kun vere u putu awah, titah, rhom ikusu kire kinang. iwamgza yaon an kusu mui. ¹³An mosoh tivah, kutang kumi kun kongsozo an kusu mu kun nasang mumi nang kurih ajarakun ama rong mayinzi marangani, imari kun ra ka wunza ikorghoi ikun asin zemzene an kusu mumi nang ku zakun usumun ara ikorghoikun unrih uwami ¹⁴Kadaor kami nang kuma ruruh uwuma an kusu mumi nakuri an yelli iron igwom igwaki unrho kumi kun kawana piyuwami. ¹⁵Kun jarakun nang pirong urho kumi awar kutuma ituma kan akap kayi kankura vigha ayi alade asin ruske ani marinuri. ¹⁶Iku rhao marinuru mami ma taka alade ami unwassa kohni ¹⁷Adaor kami nang kama udinni aguru nang ritih rikan, anreh kanku woh, arere awar atitah unang aku zuwa marinuru na gwakane, na un nuruh in seri ivura arama kha igwom! ¹⁸Man jighi ina mim akana nana titah unanag avere unyhi awoh, "titah, imma risse izoh nang pighi ivang. ¹⁹In zah kuri uwoh pi kangdem awoh pivezene upighi, vandarem uwana pirere upighi." ²⁰Anreh kam ku cho ma kunah nang putuh. Kan rotuh ranghani putuh ireghe kan achi nan ririllipovo, asunze aka puru kan ayelli kan usumba ²¹pevezene umi ivere unyhi awoh titah uma riseh piya izoh ivang nang pighi uzakuri uwoh an kangdem izoh ivang nan pighi uzakuri uwoh an kangdem awoh pivezene upighi ²²Putuh avere ana rere ayhi awo renni arakharhao ayende makusu marip arene yha reneyi ipa achara nang anka ana vinah ²³Ayende pinagha pi gwaki acheske pin sani ti riseh righarhao ²⁴Awar kuwa pivezene unang kimmah khao, kini ira wara immah ma wuru kina kima zuwana. An samu ra serih righarhao. ²⁵Adaor kami piyar chiruh upivezene ima riya arimi aramah guru ima paturuwah urarah a pokoro masivah nang mayigha. ²⁶Kangde pivere urhao riviya awoh yemmi ewanah ²⁷Pirere umi ivere yi awoh komminah kapu ka ma guruh na putuh upiphi ikuma cheske pinagha pigwaki awar kuwoh konau kama guruh unrarah. ²⁸Kasuwu kan wanta piyar cirvuh umi, izaku nighe inung, putuh ichira ujah, a tanzana yhi, ²⁹Piyar cirvu umi imane yhi yi putuh awoh reghe, a tiwah tigwaki kini umah rise vu utuma, urotoh mah nanah vunom ikusu nang rewah unriseh nang ke pirotoh ma nanah arhum awhan kacunu kami nan man riseh righarhao mim nang abichi ³⁰Na kenn konoh kapu kamah zagha kami kanah nazevuha ankusuh upette ku mah vhamkpa-avha rhao pi cheske kun pinagha pigwaki. ³¹Putuh ivereh unyhi awoh pivezene pi rih nang mini koh kawampah an kusu munang nasang mu reh mu pu. ³²Mureh murip tih risse righarhao awar kuwoh konau kapu kamama kha naki kama cho, kamama wuruh na kuma zuwo kan.

Chapter 16

¹Yesoh ewo, una gwekseni ami, pirong imare pikarma ari phiya ire riti reyha ku tumzana yhi na kuma nan migya awoh, piyhi re riti rimi isi naze yi an kusu, ²Pikarma uruiku vere nan piyaor ine riti rete kutuma umi awoh, yen nan inpok a riti repu, ruva roh uvaru ikusu kimanine penzenku pi wana viti retegye kono naka ini. ³Piyu tumumi ivere ritiri yin, "yenna man rene, piyu rara kunang rana sere ituma unang? In zama suru urikava a gurah pok an chin mu rise tanzu. ⁴Nyao ikusu na mang riseh, "in yao knna man yelli, inna eh rikem un tuna unang, ayhon an seren ama rarah yaon. ⁵Anre piya ire ritiri ku kanghah ayha na adorkoniyhen uvasi ipikarma uru, a rivi piyah zoni, awar na pimah sereh nang piyu rara?" ⁶Iwo, ma gaura dari kuma mani, "ivere yi awo, "sere ava apu, azomo a raokaoraoh, a nyara akiri ishi." ⁷Piyu tuma'umi ivere pi muzu awoh, "Awar na pima sere/" Iwo, "mabuhu akiri-rikiri mu alkama." ivere yi awoh, "sere avah apu, a nyakara akiri manaziva." ⁸Anre piyu rarah kuyi, iku riseh piyu tumumi zaku ri rivim uzambarka awar ku tipamba ti yi. Awar kuwoh nono nu rikuya, na dar kanah nari tipamba tu rise manang nang ayaor ayaon, apiri nam pezeh. ⁹Ma woh nang ayini, riseni ijam nang ikorwoh izang irivim, awar kuwo inka re eravah anka serinih ana rara ami an ka zaku rasah. ¹⁰Piyi rih rivin inkusu ki chini enka riseh rivin in kusu ki gwaki, piyih zaku rih rivin in kusu ki chini enka zaku riseh rivin inkusu ki gwwaki. ¹¹Inna in rhoto ma yeni rivin in korwoh izah rivin, wami enka rume nan a yini in korwoh irivin? ¹²Inna in rhoto ma riseh rivin nh tuma nang ikorghe ivang wami en ka rohni a iyhin? ¹³Bah piyu tuma nmi enka riseh a yaoar avah utuma, enka vonoyi piyade amma nang nmazu, ya irume nang anre ajeh nreh mim ban ka zaku dorkoro Asiri nang ikorgo! ¹⁴Adaor kami a farisiyawa ami a suni ikorgo, anku pokoro a vereh nasang, an yelli yi a yak ¹⁵Ivere yaon awo, ayini insin wuzze atih ayin anyhing mo yaor Kasiri ka yao na suru na yin. Kikusu nang ayaor asin ruze kin ti cirvu nang Kasiri areh kikusu kizizih. ¹⁶Attaura nang avah annabawa a rim seh kadaor ku ruvu nYahaya. Adaor kami, anra seri a vuru rarah ko Siri, kowani isin righi irhem ritiri yi mim. ¹⁷Awar ka manani muruwo an vere woh izoh nang kajas an chunuwo nang ku woh an chune piyarah pire in jarah e tunara. ¹⁸Piya ezovoh pinyowo nsi ayirah nrhon eyelli ivang, pirumumi eyirah a piyowonmi nang ama zovoh yi eyelli ivang ¹⁹Pirong nyi kongo ima rimi, nri imatu renen makusu mariv mi korgo a gwakane iku sin renteneh ko ka rike tuk. ²⁰An tara pirong nyuwam an nang kayi riza yi rih yi Liazaru nmi nang ripun riya na sang a reh a nhon ²¹Iku suniiri amarinuru mami nang piyi korgo imi ekusin rhao man sin riksi, a sang an ku ruvah a sin reneh a nhor aripum riya. ²²Mun wanuwo piya na tanzu nami ekeh an yenku mun ja yi nh pette ki Ibrahim, piyi korgo imi nna yi ekeh an kave yi ²³i nun Hadis a sin sezi virah, ande iku zokkwo yizi izhe a reghe Ibrahim in ranganani Liazarus rin ri nh pette ki ni ²⁴Ande iku kanyhe awoh, tita Ibrahim, pokoro ririllipovo rinang a tuma Liazarus, rin jokkwaro inuh kini a marmasir anang zuwunen arirem mim, awar kuwa iviran makun sin seze inung nh rah nrunah. ²⁵Ibrahim inwo kono kayhe nang kukoh adaor ka pu pima seze marentu ankusu mu pu, Liazaru anreh ivurah nan rizin seze kini kasuvu ka rin, kasin nanzono inah pi pirah sezi virah ²⁶Ararana azang ani kuwhok kari a titi ka wuri nang kabeth nang pirim, awar kuwo piyah en rakkwa ina ma ruva nang a yini enka zaku suska, nang piyah en rakkwa a tegmi ama ruva nan awuri ²⁷Piyi korgo imi ivereh woh, nh ku tanzana pu tita Ibrahim, tuma yi awo ika mig nrara ku tita. ²⁸Ivhi a komine nang , kishi awar ku woh ika kokone yaon ateh yaon mah an ka suka ruvi nan atek ki virah. ²⁹Ande Ibrahim inku woh, ari Musa nang annabawa, ji yaon min an pokoro yaon. ³⁰Anre piya ukhorghwoh imane, babu, tita Ibrahim, inang pirong ekana nang yaon ama kinirih, anka tutuh. ³¹Anreh Ibrahim iku vereh unyaon, "inang aroto ma pokoro Musa nang annabawa, ini nang anka pokoro ayha ama kizi."

Chapter 17

¹Yesoh ivereh a gweksene awoh, "an kusu mumi monka rene in ti rene ivang murih urere upih yao en rene pirong irene ivang²Kupiri uwoh an maonkaore rikwang ruwaozoa arivari yhi inung a manimasir nang kuwo iren pirong unonoh na yhizha na rene ivang³Tirkiri ritih ripu innan konau ku rene ivang nyakazanu kang, in na ka tuba, pi sere kang⁴In nang eh rene vuh ikusu kuyikin har pivi'ah pen zon igura ruvah nang piyhi ansin tanzana vuh har pivi'ah pe zon, pi sere yhi ken.⁵tumi an woh utitugwaki, piririm riving⁶Titugwaki iwoh "in na in riving nacini ne pitiri pipi kwaong, in nang kawoh ati kana kaoskunuwo aka virinuwo unteku, mon ka wana ken⁷wani uyhin iri pirere, ising vi'ah magam kadaor kami nang e ira wori arimi iwoh, ruvah raokaoraoh azomo arho marininu?⁸Azang ikawoh, nafsa mih rangwa asa in rhi, a rene ti varvi asin risen anang unka ruru arih nang kasu piyhi pinu menze arho?⁹Ika rene apirere uyhi usangighi, awarkuwoh eh dhaor khaorhao ikusu nang envereh¹⁰Ken nang muri nang en dhaorkhaorhao ankusu nasang mumi na ammiya ayhimi auwri arere azakuri amfani teh rise ikusu nangawoh ti rise¹¹Imah ruvah asim jara makana un Urishalima emah jara amarasa mu Galili nang usanmariya¹²Imah nighe urung, anre anku yizene amaraganani nan Yesoh¹³Anre ku zhaokhao ayhi ayaon akura woh, "Yesoh piyhu rarah, pokoro ririllupovo ri wur?"¹⁴Kadaor kami nang Yesoh imah reghe agwanura arah, anre akuwo uyhon, "Kasani atih ayhin nang ma firist" inung unjaru aure ankutu war'ahzana¹⁵Phiyar urho imah reyhe amma war'ahneyhi, anre iku guru arah daukaka Asin.¹⁶Anre iku tutu ana vina na Yesoh arah seri yhi u sanjighi, imah reh, pisamariyawa.¹⁷Anre Yesoh ikuwoh, "kuzakure rikiri nang a war'ahne yaon? pivi'ah pe vak pimi fah?"¹⁸Zah piyha en gura idaukaka Asiri saidai pijaon uruh?¹⁹Anre iku woh uyhi, "cho, ajaravuh, riving rih puh rima wa'ah revuh."²⁰Afarisiyawa awah rivi Yesoh adaorkami nang timowo te Siri ten ruvah, Yesoh imah yaon awoh, "Tiwomo te Siri, aku rehye yhon ana zizhi²¹Vah an vereh awoh, "Tintiri inhori vah tintina rehyeni, tiwomo teh Siri tirih nang ayhini."²²Anre ikuwoh ana gwekseni ayhi, "Atuk an ruvah amih nang in na soa areyhe atuk karho anatuk na pivezene upiyaor, inangka zaku reyhe kang.²³An kawoh uyhin, "rehyeni, ina, rehyeni, inhori, sunu cira enka rek.²⁴Ne ken nang katek kaku ya'are daga uwuva kuri makana urung kuwuva kurikuya. Ken nang uruvuh upivezeneh upiyaor unwana atuk kayhi²⁵Azon enka sezi virah an kusu gwakane an vona yaon yhi usanaku²⁶Kinne kan nan mu ma wanna adaor ka Nuhu ken ma mon wanna adaor ka Nuhu ken nang mon wana adaor ka pivezene upiyaor²⁷Amasin rha akan seze, asin rungze akan rukse inung uja'ah adaor kami nang Nuhu imah nighe uwassa, har kujakunka wunya yaon nasang.²⁸Ken nangmu ma wanna adaor ka Lot an sin rhao, asin seze asin zemzene as in zizin, asin vizzah asin suwa ze²⁹Atuk kami nan Lot e chirah nh Sodom, anwara urahnan ukibiritu nwori izoh nh ruruh nan yaon na sang.³⁰Ken nan man ka wanna atuk nan Kono ka piyaor kan guru³¹Atuk kami piya irun rara kizoh ikasu toro awoh irama ka zika makusu ma yi piya ira rimi ika sa guru/zazha³²Inka su wannu nan pinyowo nLot.³³Piya isuni nvoh kun yi en vizah kun, piya anka re an gwilleze yhi, awuna yhi, atuk kitar enka cho, an izayusa nvoh kuyi enka zuwa kun³⁴Nh sin misini atuk, ayaor avah an nonzi an zika nrha a jeh arha min.³⁵Anyowo avahan seru waze na sang ku yaon an iku rha ajeh nmazun."³⁶Ayaor avah akap, an zika nrha piyadde itaka.³⁷An rivi yi awoh, Titu gwaki ikurivih? Ivare yaon awoh, katek nan ripun riivin katek nang kurugwu kon ka manur wom.

Chapter 18

¹Anre iku vereh unyaon, unmisali, ken nang anku tanzana Asiri asu zuwa, ²"Akura woh "urong kurho ama rih Alikali rimi ri pok rin ukhau Osiri, reku rorin ayaor ti curvuh ³Amarih uron kukuma urho kumi, kurah ruvsu nan yhi akura woh,.. "kanam, aremem ikusu kimi kereh ken, nang makiya manang. ⁴Likali rin zaku pokoro piyhowo umih adaor kami, anu nan woh aritih ririni, "mini izaku pok ukhau Osiri insin rukem ayaor ticirvuh. ⁵Awarkuwoh ku kumbu kuna kusin raotaoroam izhuw marentu ken nan en zaku zaku rurume nan urubsamu. ⁶Anre Titu gwaki iku vere awo pokoroni ikusu nan piyah izayusu iceske matek evereh. ⁷Kini Kasirih kan maka zaku roh ikusu nan na tanzana kan arikata nono nakan, nan katuk? Kan maka naze adaor ukana joan? ⁸Mawoh uyhin awoh kan ka reh yaoan ikusu nan asin righi a rakaren innan kono ka piyaor ka ruvah kan ku nan zuwa rivin urikuya?"⁹Imah gura rho misali, umah ja'ah nan ayha ayhen atik ayon aya matini osin vaonzaonyhen ajami ¹⁰Ayaor avah ama cho asin tanzana Asiri piyadde ireh pifarisiyawa pimanzu ire pisesenu gandu. ¹¹Pifarisiyawa icho ara seri atanzu Kasiri aritih riya, Asiri kusanjighi awar ku woh nh zaku sisi amazu yaor atuwu, ayaor azayaon matini ayu va kin ne pi seseni agandu kan ¹²maku rise azumi tivah anatuk pivi'ah pezon, maku roh rirho arikiri ki koyen na ma zuwa. ¹³Pisesenu gandu, iyazi a rungari yi, iroto ma rume izhaokkwao yhieyhi izoh asin ravah asuwu kayi, aka, Asirih pokoro ririllipobo rinan nh rne piyi vang. ¹⁴Ma miyini piyaku imuh zagayi nan uzuwua pirka pi mazumi awar ku wo piyahe zika ribiriyi awo ere kinankusa an regeyi awo izank kirankwa, zika yi iwana kirankwa."¹⁵A yaor amma yendeze yi nono yaon iriskse nan agweksene yi an reghe, a iyananu yaon ¹⁶Yesoh ikangde yaon awoh jhani nuna yhiza nan ruv nan mini , inka su nuku nan, ihu rarah Kasiri iku reh ki muzi nan. ¹⁷rivin ma vere nan ayini, piyaor iroto ma zuwa kono en ka zaku nighe nh rara Kosiri. ¹⁸Pirong uyaor irivi yi, awoh pimisenu rib, yen nan man rise nh ka zuwa voh kumi kunka zaku rarah? ¹⁹Yesoh ivere yi woh, yenne neh pi kenyhen awo pimisenu rib ba piyi iriv nh bah Kasiri nbe kanba ²⁰Piyao an kunsu nuni nan ama naku ankasu yelli zina, kasu wuna pirong, kasu tuksu, kasu miga ikusu ke zank rivin, darkoro putu pu nan munu pu. ²¹Pi wonovu iwoh, "an kusu nu na zank nh ma dorkoro adaor kami nang imah reh mazhaorhao²²Nan Yesoh e pokoro ken, ivere yiwo, kikusu kireh ki takani bu, zizi an kusu nan pirih zank a wankzaze ayu wan pen ka zuwa abaraka izoh, aruvah dorkoromi ²³Nan nh pokoro npi yi kango kasuwu ka yi kan wanta a gwaakane, awarkuwoh iri korgo a gwakare. ²⁴Ande Yesos iku tirkinini kasuwu kan ma riga wanta yi, iwoh, man ka wanuwu piyaor irih korgo innighe nh rara ko Siri. ²⁵Zaku wono pivarku pin ringhe teh nhao ka riku nan kuwo piyi korgo in nighe nh rarah Ko Siri. ²⁶Ayha pok an kurewo, wani en ka chirah? ²⁷Yesoh imane, an kusu mumi mu wonna yaor, mu za ku wana nan Kasiri. ²⁸Biturus iwo "na, tima jeh an kusu mumi mu rhae mu wuri nasang a dorkoro vu." ²⁹Yesoh invereh yaon awo, rivin, ma wo ba piyar ima jiga rara kunyi min, piyhogu, a kommini vah a puti, vah nono, awar ku rarah ko Siri. ³⁰Nmi enka zaku zuwa agwakane nh rikuya ku, nan kuvoh kumi kon ka za ku rarah un rikuyi ku maruvah³¹Bayan e maneh rikiri ana vah mi a ritiri yi, ande ikuwoh, regheni ti rama kaninun Urshalima, an kusu mumi nang ama yaza te chara ka annabawa aritih ri kono ka piyar mu rara koroh. ³²An rhe yi a chara ka yi zaku yah. Asiri an risseh yi a yak, a yelli yi ikuau nang a suni kimi ki zaku rivah agura chade yi ritau ³³An millaza yi, a wuna yi, katuk ka tar an ka gura cho!³⁴An rhotu ma yagateke ikusu nan isin vervene yaon, awar kuwo ma vervene mani man ku wukununi nan yaon, an rito ma yagateke ikusu nang isin vervene³⁵Inang pitiruwu Jericho, pirong urumi izomi a pitiwo pu rinah, a seri na tanzu ³⁶e pokoro ayaor agwaki asin jara irivi awoh, yemmi e wana. ³⁷An miga yi awo are Yesoh manazarat irama varoh³⁸Pirumu ikangde agwakane awoh, Yesoh kono ka Dauda pokoro ririllipovo ri nang. " ³⁹Ayaor nan asin jara an ra jhaka apirumu mi, awoh ikis, igura kangde a gwanuh awoh kono ka Dauda pokoro ririllipovo rinang.⁴⁰Yesoh iyazane awoh, an yende pirumu mi nan yi, nan zaku pirumu mi, Yesoh iriniyi ⁴¹Yenna pi suni nh rise vuh? iwoh, "unsunu ureghe ate'eh.⁴²Yesoh iwoh uyhi, "sere ureghe kupu, rivin ripu rima war'ahnevuh." ⁴³Araokaorao itu reyhe ate'eh arah dhaorkaononi yhi asin daudaka Asiri. Ayaor nasang amoh reyhe ken anra ca'ah Asiri.

Chapter 19

¹Yesoh ninghe asin kazzane tu Jeriko. ²Pirong uyhaor inm nan koZakka. Ireh piya rih ama seseze gandu a gura reh piyu rih. ³Iseri magigi yima irhegh wammi irhe Yesoh iroto ma suska awar ku gwaku a rifighi a yhaor war ku wo irhe piya ku. ⁴Ande ikubarhao a zongoro a yhao, gura ama tuwu un romk katik katene awar kuwoh Yesoh i raha varhao tu pete kmi⁵Yesoh innan ruva atek khami a tirki izoh a vere yiwo, "Zakka toro rakarhao, nkeru man yirah uhrara kipu." ⁶Ireneh rakaraoh a toro a reneh yi saon vah inung a rigaorao. ⁷Ko wani i reyhe a nang a rah, anra sesezi am vervezene, awo, "Ima nighe a maka simaze piyah ireh piyi vang." ⁸Zakka i cho a vere, "Piyurara ku patta-ko-tete, ki kaakusu manangmmank man rho a yu wam, innang nh man rhao irangwa ki pirong. Kipirong uman rho yi kin Einas." ⁹Yesoh i vereyiwo" ukeru kuwaska ku ma ruva nh raraku, awar ku wo yi mah ire pivezeneki Ibrahim. ¹⁰Awar kuwoh pivezene ma piyhao iku ruva wo i rhink a gura cidda ayhaor ami ama wuru." ¹¹Nanga pokoron anang o arah, ira jariyi ana vere ara miseh a marong masara awar ku wo i patung un a yhaor ami ama rhi nang yhi a ma sih dinni Urushalima, a nasuwu yaon awo tiwomo te Siri tira patu ruva a zaku nazhe-daor. ¹²I woh," Reyheni amari pirong piya tiwomo nang ima jarayi a mayinzi ma rangani ika ser tiwomo ti yi a guru. ¹³I kangha a yhaor rikiri ana yutuma ayi arho yhaon ma a kiri-kiri awo in kan vanduzuwo man innang guru. ¹⁴A makuguranu, ayhaor ayi i ama vono yhaon yi atuma a matami ma pitumu awo, ti zaku rusu pi yallu i yerlli tiwomo nang a wuri. ¹⁵Mu ma wam woegura guru, a maka zuwa tiwomo ¹⁶Piyah zoni iruvah awo, Piyuraraa, ma fam rikiri ripu mama zuwa mamanzu rikiri. ¹⁷Piwomu mi ikereyi wo, ku sumazu nang utuma urip pirereh nriv. Awar ku wo pirotah tereh in kusa kincini, man rho bu avhaon a maroh rikiri pi yaptao man. ¹⁸Piya vak kam, iruvah kuwoh 'mafam ma pu, piyurara, mamah rho mafam ishi.' ¹⁹piwomumi ivere yiwo, pem yabtaoh maroh ishi. ²⁰pimanzumi iwo 'piyurara sere pi pam pi pu, kumi nang ma tara vu kum namarivah inung a makusu, ²¹awar kuwoh nh pok u aow upu awar ku wo pireh piyhaor uwon. Pe kuw ziki i kusu nang a zang piyhi pe tara, a bubah i kusu nang a zang piyhi pe vizza kin. ²²Piwomumi i vere yiwo 'Ana vereh a pu nan man yellivu a mim, piyhi pirere pimi pizakun matini piyheyw- inre piya won maku zika i kusu nan nh woto ma tara, maku bubai kusu nan nh woto ma vizzah. ²³Nan ken, yhenne rene pi zaku ka toran i korgwho imi a tek ka taraka mavandaze ikorwho, awar kuwo in nama guru aku chidda in ka ma pirunu wom? ²⁴Piwomumi i vere a yah yaozahzi a teyhem awo 'Sennu fam kuraoh kumi a mane piya ma rikirim!' ²⁵Anre anku vere yhi awo, piyurara iri ma rikirih! ²⁶Ma keriniwo, piyah iri anka pire yimim; a makuguranu piya izakuri, ki kusu kimi nang irih an ka voro nang yimim. ²⁷A makuguranu, a ya suwuh mayiman mana a makana nang mini, a yah a zaku ru sunh yelli yhaon tiwomo, yendeni yhaon ina a wunza yhaon innah kini unyhen ku nang. ²⁸Adhaor kami nang evere i kusu mu, an reh i kutu zongoro ama kana un Urishalima. ²⁹Anre an ku ruka paturuwo a Baitfaji nang ku Baitanya in pana-pana kimi nang aku kangha wo zaitun, anreh iku tuma a gbwekseni ayi a vah. ³⁰A ku vere yaon a awo, "Janini in ro kiri ki zongoni. Adhaor kami nang ising ninghze in ka reyhe kono-ka-pibarka kami na a roto ma nana tuwan, in vinzi kun a ruvam nan kun. ³¹Inna pirong e rivini awo 'Innih nang insin vinzi kunz' Inwo, 'Piyurara suni i yelli tumam' ³²Ayah nan a tuma yhaon an jara yhaon a ka zuwa kin ken nan Yesoh evere yhi aon. ³³Adhaor kami nang asin vinzi a kono-ka-pidarka pimi, aya kan an vereh woh "Yemmi eh rene in sin vinzi a kono ka pibarka pimi?" ³⁵An zika yende Yesoh, an gura vasa makusu mayhaon izo a kono-ka-pibarka pimi, anreh an ku tuwari Yesoh izo unkun. ³⁶Adhaor kami nang i isinjarah, anreh an ku sin vasa ma kusu ma yhaon un rinah. ³⁷Adhaor kami nang ima patuwa a tek kami kari ama torori nan ku pana ku zaitun, agbwekseni ami na sang a ma seme rigaorhaoh a sing cangh'a a Sirih a rinyhi ri gwaki a war ma tuma ma gwaki a mi nang a reyhe. ³⁸An reh an ku vereh woh " pi zikinu pire piwomu mi isin rubsa a rizagyhi ri Titugwaki! mavoak i zo nan tiwomo izo a mawuri!" ³⁹Anrong a Farisiyawa a ma konku zuwo mani an vere yi-awoh, "pimiseni yelli agbwekseni a pu unyhaku. ⁴⁰Yesoh imane yhaon awo. "Innang ma miya yaon awo an kiza, a kwank an riseh iwum." ⁴¹Kahaor kani nan Yesoh e paturuwu ninhe un rhe kumi i ma'ah awar ku kun, ⁴²a sin vereh wo, "In na ma yaoh a tuk kana an ku shi mi ma ku yende mavoaki . A makuguranu, i turi ana yizih yin. ⁴³Awar kuwoh na tuk nang ruvivu, adhaor kami nang a nasuwu na yhi man a makana nang pu an suwah un ganuwa a girikini vu, a riywun u pu a na pette na sang. ⁴⁴Anka pongho va ajaos nang nono na pu na ri nang pu. Anka zakun jhao i kwank ri rhao izo a pirong pi kwank, awar ku wo pima roto ma yao taoke adhaor kani nang Kasirih kama sing ringhi wo kan waska vu. ⁴⁵Yesoh ininghe inung a kuwata kumi, a zovoh a yah a sin zizizen an kusu inung, ⁴⁶avere yhaon awo," ama ma nuhaz a awo 'kurarah kunang ken ka wana katek ka tanzu Kasirih' nah in ku ma rene kun wana matenk matuwu." ⁴⁷An reh Yesoh itu sin miseh ana tuk na tuk na sang i nung a kuwata kumi. ayah gwakazi ama firist nang a nyhazi nang a ya gwakazi ayhaor ara ringyhi wo an wun yi . A makuguranu ama za unrina kan nang an yelli a wuna yi awar ku wo ayhaor na sang amma renu-usuru a sin nan toh nang yhi.

Chapter 20

¹Imun wanuwo aronkatuk Yesoh isin misieh yaor inung a kuwata asin giwa zimzeh yaon a masara ma rentu ma Siri aya gwakazi ama firistoci nang anyhazi an ruva nang yhi, nang aya cirvu ²A vere yi awoh, miyin rih avhaon ami nang pi sani annang arana, vah piyami erovu avhan ami. ³Imane yaon awoh, "mini uwami man yellini arif miyanira a matoro mu ⁴Mazuwa mu Yuhana, kun ku wori zoh, va nang ayaor? ⁵An ra dinni ati ayaon awoh, "Innang tih vere wo "kuwuri izoh, en woh, "Na yene rene in roto ma rume nang yhi? ⁶A makugura ni ina teh woh, iwoh ari nang ayaor, ayaor nasang anka tazi ri ana kwank awar ku wo ama rume a nasuwu na yaon awo Yuhanna ireh kutatun. ⁷Anre an ku mane yi awoh azaku yao a tek nang machiram. ⁸Yesoh ivere nang yaon awoh, "mini ken, man zaku miyhini avhaon ami nang, nh serer kusu muna, ⁹Imiya ayaor a masara mana awoh "pirong imari akap ki innabi anre ku rho azong aka vh ayab ka kap kami, ajara yi amarong mayinzi aka woro ¹⁰Nang kadaor ka wana, kati bubah, piyu rara umi, ituma apirong perere uyi nang a kavi ami, awar kuwoh an ka royi inung ikusi mi nang kakap ki innabi mi ke cidda. A maku guranu, akavi ami ama vava yhi, a zovonyi ana chara na wam. ¹¹Itinih tuma pimanzi pirere, an pi ka vavah yi, aroh yi anchin, azovo yi ana chara wam. ¹²Itinih tuma piya tar anka riseyi makhao, a cidda yhi un yah. ¹³An reh, riyu rarah kumi ire piya kap kami ivere woh, "yen na man riseh? Man tuma pivezene unang nang kasuwu kanang ka pok urentu yhi, akave ami an gita ro yhi ticuovu ¹⁴Anre akave mi anku rehye kan, an yelli avere ana tih ayaon, awoh, "piya anka wannah piya kap kami inuru. Sa'anti wun yi, awar kuwa ka kap kami kan wanna ka wuri. ¹⁵An cidda yi uyah nang ka kap kami a ka wuna yi. Yemmi piyurara kumi ire piya akap kumi en ka yelli yaon? ¹⁶Enka ruva a wuna a kavi ami, aroh arong a kap kami." Kaharkami nang a pokoro, an woh "Kasir kajir!" ¹⁷Yesoh itirkiri yaon awoh, "Yemmi nan asi vere nang ki kusu nang ama ayhaza, rikwank rimin nan asuwi avono yaon kuma wana rikpkwang ri suru riworr. ¹⁸Piyar riyhi kwank rimi en satazana. Piyah nan rikwank rimi re riyhi a ritih riyhi en ka yakdaze yhi. ¹⁹An reh a nyhazi nang aya gwakazi ama firist am ringhyi wo an puru yhi an sa an wun yhi adaor kami, awar kuwooh ama yaotaake awo are nang yaon nang iserim asin kawhao ayaor. ²⁰An sin narana yi antuma a rekse ni ami asiye ne ayazao-raom, asa an zik ivang uteruh avere ayhi, sa an ja'a yi nang mateh nang avhaon ku gwamn kumi. ²¹An rivi yi awar "Pimisenih ti yehwo pisin vere asin miseh narivah, azaku sin reh awar kuwo kasuwu ka pirong kan pokoro marentu, a maku guraru pisin misehrivin a maja'a unrina ko Sirih ²²Kun ku ri awo tiru ugandu nang Kaisur va in ku zaku riken?" ²³A makuguranu Yesoh ima yaotaake awoh an ku sin na rana yhi, anre iku vere nang yaon awoh, ²⁴"Sanin nh rhek un dinari kutondonk ku wami kuri ukun nang rizayi ri wammi?" Anre an kuwo "kutondonk ku Kaisar." ²⁵Ivere yaon awoh, "roni Kaisar ikusu kireh ki yi, aro Asiri ikusu kireh Kesiri. ²⁶A roto ma zuwa ikusu nang an roh yi ivang awar ki kusi mi nang evereh nang a yaor, a mazakuguranu, amarise amina nang avereh ami ne ima guddu yaon, awar ken ama tu kiza yaon. ²⁷Kadaor kami nang arong a Sadaukiyawa ama ruva, nang yi, ayaon aku vereh woh kuconu ko yaor ama kuza kun, ²⁸An rivi yi, awoh, "Pimiseni, Musa ima nyhaza awoh innang piyar nang kommina ka kao, ari pinyowo aza yi kono, kommina ka yi kan zika pinyowon umi a zuwa kommina kami kono. ²⁹Ama ri a kommina a rumi pivigha pezohn, anre piya curvu kuyan nasang izika pinyowo, akao aza yi kono, ³⁰Piya vak ken, ³¹Piya tar izika yi, ken na na mo wana aka ravah pivigha pezohn, ken na ima ka aza yi kono. ³²A riwuri pinyho-umi ima khaohn una yi ³³Atunk ku chonu ayah-ma pinyhawo me enka wana pinyhowo uwami? Awar kuwo a kommina-ami pivigha-pezoahn nasang ku yaon ama zika kin runga" ³⁴Yesoh ivere yaon awoh, "avezene u rikuyah kuna a seri runga aku gura roh irunga ³⁵A makuguranu, aya ama zika awoh yaon ama hama adaorami an zuwa uconu a macirah inung ayar a makizi anka zaku yelli inung a zaku gura yisseh yaon ³⁶Anka zaku pi kizi awar kuwo an runturu nang anyhenku, a tinu siyi a maveze ma Siri awar kuwoh yaon are mavezene mu chonu ayah ma kizi. ³⁷A makuguranu, aku cone aya ma kizi, kenna Musa e miya, atek kama kare karimi, atek kami na ima ku kangha titugwaki Kasiri kih Ibrahim, nan Kasiri ki Ishaku nan Kasiri ka Yakubu ³⁸Kini kazan Kasiri ka yah na kizi, are ka yah warghi, awar kuwoh ayaor nasanga asin voh nang kan. ³⁹Arong a nyhazi ama mane woh, Pimiseni, pima mane marivah." ⁴⁰Aroto ma gura hama wo an yelle ziye na rong na riv, ⁴¹Yesoh ivere yaon awoh, "Yenerene nan an ko Kristoh ire pivezene ku Dauda? ⁴²Awar kuwo isere vere inung u Zaburu awoh, Dauda "piyurarah imah vere nang Titugwaki nang, zomo, a chara kurhao ku nang. ⁴³A makana adaor kami na man rene aya na suwuh na yi nan nang pu, man rene yaon a jaos ka navina na pu." ⁴⁴Dauda aritih yi ima kanghar Kristoh awoh, "piyurara," na ini nan ewana pivezeni pi Dauda? ⁴⁵Ana toh ayaor nasang vere nan agbwekseni-yi, awoh ⁴⁶Varahni nang a nyhazi, yelli ujaru inung aku ringhi woh an amarigya ma gwaki, aku gura ringhi wo an suwa zi yaon inung a makasuwa, agura zomo anatek na yah cirvu inung un ranghao ku tutunu, nang atek mu rib inung a na tek na mi nang aseri u-penge. ⁴⁷Aku sesse ararah ana ya kumbu, awar kuwoh an cangha yaon, aku seri a tanzu ka kpwangari. A yaor iri kini an ka zuwa mateh magwaki.

Chapter 21

¹Yesoh Izokpoo ayizi a reyhe ayi korwoh ami asin pekse u baiko a tek ka taraka. ²Iregye pirong u kumbu kumi kure piyu ujam i sin pecsu un baiko aninih vah. ³Anre iku wo, "Rivin nan ma miy ni, ku kumbu kuna kuma peyhe ikusu ki mi ke pirka ko yaor na sang. ⁴a yaor arah na sang an ku peyhe awori inung uzuwu yaon. A maku zakuguranu, ku kumbu ku na kuma peyhe ik usu nang ke cidda a wori nang tiwam ti kin, kin ki peyhe ki kusih ki rih nasang. ⁵Ama wana kennan arong a sin vervene a maja'a nang kuwata kumi, nang kennang ama napsa kin ana kwank kun rikpkwa. ⁶" In kusu nang in sing reyhe, a tuk an ruka ami an zaku jeh rirong rikwank ari manzu, an ka yitir yaon na sang. ⁷An rivi yi, awo "Pimiseni kawannpah nang amanag muna mon ka wana? Yemmi en kami yawo annang mu murama wana?" ⁸Yesoh manewo, "Varahni, an kasu wur rini awar kuwo ayhaor a gwakane an ru va ari zayi rinang awo, 'in re yi a gura woh kadhaor dar kani kara pati.' In ka su dorkoro yhaon. ⁹Adhaor kami nang em a masara ma riwuma nan u hargitsi' in kasu pokoru kaou, awar kuwoh an kusu muna mon zongoro a wana, a maza kuguranu, ka dhaor kawuri kami kan zaku wana kinkini. ¹⁰Ivere yhaonawo, "Mayenzi man cho asin pomono nang riwuma nang marong mayenzi tiwomo ten cho asin pomono nang riwuma nan dirong ritowomo. ¹¹Kurikuyah kon ka riruwo a gwakane, na rong na teye nan yelli-igwon nan annoba. An kayi yellezi ankusu mu rukse ukaow, nang alamu mu gwakazi izoh. ¹²a maku za kuguranu, a mazongoni an ka pusi ni a ruksi ni ivurah, a sin jaksa zini nang auomo nan magwamna awor kari zayhi ri nang. ¹³An ko wanini ki kusu ku miya rong. ¹⁴awar ken yabtaneni ana suwu na yin awoh en za ku napsa iku mi nang en vereh a zongoni adhaor kami ¹⁵awar kuwoh a vereh nan kuyhao kumi nang aya suwhu ma yi man a makana nang a yhini an ku za ku yika vonoyaon an vereh wo i cotti. ¹⁶a makuguranu, a pute yin nang kommine yih, ararah yin jam iyin an ka roni a tini a gura wunzihi. /v 17 A yaor sang nan an ka vonoyi inih awar ka ri zayi rinang. ¹⁸Kutih ku ritih ri yin kun ka zaku wuru. ¹⁹A ti kwaktaru tiyin in nan ka zuwah u voh ku yin. ²⁰" A dhaor kami nang en reyhe Urushalima an ku girikini nan awumani in yaotaokeh awo u rigyhu kun kura pati. ²¹an reh aya arun Yahudiya an sum yhaon a kara um pana, a yah ari a tetih ko roh kumi an jara yhaon, in ka su ka rume a yaor ami azomi an rorro an ninghe un roh kumi. ²²Zz an yhi muna anyhi mu guddu rikaozao, awar kuwo an korone i kusu nasang nang ama nyhaza. ²³Tigaosum mana yah a sitizi nan a yah a sin wazaze i ninoh ana tuk an! Awar kuwo mayenzi mami, mang ninghe un rere u dun, tighaosum ten ka rih nan a yaor a rana. ²⁴Anka riksi un yhaku o tan an ka gura zi kayhan aja'ah yhaon a mayenzi na sang, al'ummai an ka tuksane u Urushalima a navinah na yaon, a makana a dhaor ka mi nang kadhaor ku al'ummai ko korono. ²⁵Anku reyhe akama nang an-yhi, nang upi, nang an rerun, nang unrikuyah. Mayenzi man ka ninghe in piva, kasuwhu ka yaon kan ka zaku ri a tek ka rhaoh awar ku ratazamu ku mana kugbwaki. ²⁶Ayar anka kinne ama khao awar ku kaow, nang un rene ko suwhu a makana ikusu kimi ken ruva izo urikuy. Awar kuwo an ka cha'atake a manir'anu mi zo. ²⁷An ka reyhe a pivezene ma piyhaor isin rubsa nang inung a yiri nang avhaon nan tiwomo tigwaki. ²⁸A mazakuguranu, adhaor kami nang anang a semu ra wanza, choni a yazzaze a tih a yhin awar knwo kuwaska ku yin kura pati. ²⁹Yesoh ima niya yhaon a masara awa inka bahni," Reyheni a tih ku ros, nang na tih na sang. ³⁰Kadhaor kami nang na sin cizaza rivah en ku yaotaoke awo kusik ku ra pati. ³¹A matini, kadhaor kami nang en reyeh an kusu mu mun sin wanza, in yaotaoke awo tiwomo te Sirih tira pati. ³²Rivim, ma miyiniwo, ku sana kuna kun za ku rara vah an kusu mu na sang mo wana. ³³Izoh nang kajaos an rara a mazakuguranu avereh a nang an za ku rara. ³⁴"In ka varahni a ti a yhin a war kuwo kasu ka zivinuwo nang usezenu an kusu maku vanbaoze yaor, nang awar a makusu mu ri kuyah, awar kuwo katuk kami kan ka ruva zuwi-ni kinne kagbwam, a raokaorao. ³⁵Awar kuwo katunk ka mi kan ka ruva a rith a yaor nasang a sin jara unrikuyah. ³⁶Inka zomi a seri uchiyah a dhaor nasang, a ku woh in kari usisazuh umi a hama ni u pipla anang ara an wana na sang, a kuwoh in ka ri usisazuh umi o hama ni u pipk anang ara an wana na sang, a gura yaozaone a tunk ka pivezene-ma-piyaor. ³⁷Awar ken, ana tuk ami ima sin mise inung unwata, inna katuk ka wana i jarayi a moso un pana ku zaitun. ³⁸A yaor na sang amaku an pokse avere nang yhi inung unwata.

Chapter 22

¹²/v 1 Na kini kadhaor ku Idin gurasu kumi ku zakun i yisti kun paturuwo kumi nang akoh ki keterewa, /v 2 A yah gwakazi ama Firistoci nang a nyazi an yelli a vereh ken nan an puruh Yesoh, awar kuwoh a pok ukhau ayhaor.³⁴/v 3 Pisifuh inighe u Yahuda Iskariyoti piyhaor urhao ana yhaor rikiri ana-vah. /v 4 Yahuda i jarayi a ka yelli a vere nang piya gwaki uma firistoci nang a rumi ami nang a pok mim, ken nang en ka rhao Yesoh ana chara na yhaon.⁵⁶/v 5 An ra seri righaraoh, a rume awoh an rhao yi ikorgwho. /v6 Anre iku rume a fura ringyhi a dhaor nang yhaon ken nan en ka rhao yhaon yi adhaor kami nang a zaku seri makonkozuwo.⁷⁸⁹/v 7 An yhi moh rih ku gurasu uzah kuri i yisti mu ma wanah mumi nang ku gam ku idin nang an riseh u hadaya ku idin ketarewa. /v 8 Yesoh ituma Biturus nang Yuhana awoh kanini aka ringyhi marinuru mu idin keterewa a sa tirih. /v9 An rivih yi, "Iki nan pi suni ti ka rih mim?"¹⁰I mane yhan, inka pok 'Inang en ninghe uroh, innang kama mana nang pirong iyhab a risivi mu manimasir, in dorkoroyi aka ninghe un rara kumi nang e ningheni. ¹¹In vereh piyurarah kumi, 'Pimiseni e wo kuragnao ku jhan kungsi, kateghe nang mang rhao marinuru mu iding keterewa nang agbwekseni anang?¹²En ka miyhi ni urong kuranghao ku gwaki kumi nang ama ruru napsakun, in napsa marinuru mami a tek kami. ¹³An jarayhaon aka zuwa manang mami na sang ken nang ama ruru napsakun ken nan Yesoh eh vere. An reh an ku napsa a marinuru mu idin keterewa umi. ¹⁴Kadhaor kan wana, ika zomo nang agbwekseni a-yi. ¹⁵An re iku vere nang yhaon awo, "In suni in rih marinuru mu Idin Keterewa nang a yhini a mazongoni tighaosum ti nang. ¹⁶Awar kuwoh uma mighya ini awoh man zaku pi rhao sai inung tiwomo te Sirih. ¹⁷Yesoh izhamkpwo i sep an reh iku zikine kin awoh, senni a wangzana na sang kuhyhin. ¹⁸In ma migyhi ni awoh, man zaku pi sese manimasir mi Inabi mana, vah kadhaor kami nang tiwomo te Siri ti ma ruva. ¹⁹An re iku zika ufaowaori, anre i ku zikine kun, a rhoh agbwekseni ayhi awoh, "Are ripum ri nang rimi nang a rama rhao awar ka yhin, in ka ku riseh kini awar kanang." ²⁰I zhamkpwa I sep kimi a madorkoni u jibi kumi, awoh ki sep ki ununghwu u manyo ma nang mani a ma wara awar ka yhin. ²¹Nanghani a toh, piya enka rom atini iri ina a zohmi a riri ka ²²Awar ku wo Pivezene-ma-Piyhaor en jarayhi kinne ken nang ama tarah. Ririllipovo ripiya nang are iyi en rom ana chara yhaon. ²³An re seri a vere a na tih a yhaon, wanni uwuri irama rise kini. ²⁴Masosoni a vere nang un nyaku man ninghe ana tih a yhaon awoh en wana piya-gwaki inung un yhaon. ²⁵I vere yhaon awoh. "Awomo a yhaor aku migha usisazu un yhaon, aya ari avhaon un yhaon aku kangha yaon awoh awomo nang tichurvu. ²⁶Mun kasu wana ken inung uyhin awo piyah en wana piyah gwaki u yin en ka wana ne yi neh piyah chini, piyah ipiri a tichurvu i wana piya tuma. ²⁷Awar ka piya ire piyah chirvu yi en zomo arira, bo piyah e yellu utuma? Ku zang yi e zomo arirah nan kini un sighi piyu tuma nang a yini. ²⁸A yini in rih nang mini inung un jarabawa u nang. ²⁹ma rohni tiwomo kinne ken nan Putunang ima rom tiwomo. ³⁰Innang rhao a seze a rirah ka nang un rarrah kunang, in nang zomo a tiwomoh ti yhi a yellezi ati-vervene rikiri a tiva ti Isra'ila a mateh. ³¹Siman, Siman, dorkoroh nazaah, Pisifu ima rivi a woh i zukvu, awar ku woh i chekere vu. ³²Nah un serih adu'a a ritih ripu, awar kuwoh ku rene ko suwhu ku pu kun ka zaku rigyhi. Inna pe gura nanghao, pi nirgharah a konaui. ³³Bitirus iverh yi awo, Piyurarah, in ma napsana awoh ti jariri nan puh un rereh nan ku khao. ³⁴Yesoh i mane yhi awoh "Un sin miseh vu Bitirus ukeruh, kuwoni kon kawo kun kokoneh titar pinangma woh pi zaky hyaon aka jah'a titar. ³⁵Yesoh iverh yhaon awoh, kadhaor kami nang un mah tumini zah kivirkah, zah kavaetih, zah arakah in ku mamah vizih iramgmwa? An mane yhi awoh, "Tima roto vizah." ³⁶I gurah vere yhaon awo, na kini piya iri ivirkah, kuriwoh izika kin nang kavaktih kan an kusu, piya izayi a tan izizi u righa ku yi a zemene ku rhao. ³⁷In sin misini a ku woh ki kusu nang ama nyaza a ritih rinang kuma wana uwoh kin koro. A sin vazze ikin in kusu kireh ku gwekkwe kuma teh, awar ki kusu nang ama vereh aritih rinang kimah koroh. ³⁸An vere woh, "Piyurarah, tirkirih! An tan mu vah muri inaki." I vereh yhaon awo ko manam. ³⁹A tinih ka rih ka ri ka mari ka marinuru mamah rong, Yesoh i jarayi, kinne imaku seri, a kana yhi un pana ku Zaitun, agwebkeseni an dorkoro yhi. ⁴⁰Kadhaor kami nang amaka ka zagh'a, iverh yhaon awoh, riseni a tanzu awar ku woh inka su ninghe un jaraba. ⁴¹I jar yi a jhi yaon mim kinne utanu u rikwang, a tukuruwu a rise a vereh nang Kasiri. ⁴²A Titugwaki unang, perume pi cughunem ivurah i rinah. Awar ku ken, a zang ken nang un suni, vah u sunu u puh un wan. ⁴³An reh malaika ma Siri ma wori zoh nang chira a nan yih. ⁴⁴Isin sezi vurah a gwakaneh, ininghe inung a tanzu a gwakane, kuthefuh ku yi kum rah rungtazana ne manyo a jaos. ⁴⁵Kadhaor kami nang e cho a teyhe ka vere ayhi nang Kasiri, i ruva nang agbwekseni ayi a zuwa hyaon an nonzi ammara awar ka suwu-kasir. ⁴⁶I rivi yhaon awoh yenne reneh in nonzi an marah? choni a rise a tanzu in kasu riyhi inung u gbwekenu u pisifu. ⁴⁷I rotuh sin vervene, anre righi re yhaor riku nang ruvah nang Yahuda, piyhaor urhao a inung rikirih ana-vah, iyhaob yhaon an kotokoh nan Yesoh i yelli yi u sumba. ⁴⁸Yesoh i vere unyhi awoh Yahuda, piramah rhao Pivezene u Piyhaor un sumba?⁴⁹A yah dorkoni Yesoh an ringhi ikusu ki sin wanza, an woh, "Piyurarah, ti pongh yhaon an-tan?" ⁵⁰An reh pirong u yhaon i pongh piyurereh upiya gwaki uma Firist a pongh kun u taoh ku raaom. ⁵¹Yesoh iwoh kini moh manam!" An re iku rikeyi

u tao kumi a wargh'ane yi.⁵² Yesoh i vere ana ya gwakazi ama Firist, nang a yhentenu rarah ko-Siri, nang a ya chirvu ami a za yhaon usu yyi, "In ku chirah kinne in puru a tuwhu, nang na tan nang na tih?"⁵³ Kadhaor nang un marih nang ayini ke an tuk nasang un wata, in roto ma purum, na kini ire kadhaor ka-avhaon ka marini."⁵⁴ An puru yi, a jara yhaon nan yhi, a yende yhi un rarah ku piyah-gwaki uma Firist. Biturus i dorkoni yhi ama rangani.⁵⁵ An pervu rah a-tetih ku rarah kumi nang a zonzoni nasang. Biturus i zhomi a tetih ka yhaon.⁵⁶ Pirong un rereh ko yhani i reyhe yi i zomi an peze mu rah, an re iku reneh yi a yhizi awoh, "Piyallunah i dorkoni yhi."⁵⁷ Biturus i veruh kin a woh, "Pi nyowo, in zaku yao'o yhi."⁵⁸ madorkoni a rong kadhaor, pirong i reyhe yhi, a vereh wo, "Pire u navu piri nang yhaon." A mazakuguranu, Biturus i vere a woh, "Piyhaor, in zaku rim."⁵⁹ A madorkoni un awa ku raoh ki pikorwo, pirong u yhaor i vere awoh, "Rivin, piyhaor uruna ima ri nang yhi, awar ku woh, e cira a wori un Galili."⁶⁰ A makuguranu, Biturus i vereh, "Piyhaor, in zaku yhao in kusi mi nang pisin vervene." An re a dhaor kami nang isin rise a vere, kuwoni kun kokone.⁶¹ Yesoh i tu kurvuwo a tirkiri Biturus. An re Biturus i ku tuna nang a vereh ami nang Piyurah ima miyah yhi, a dhaor kami nang ima vereh nang yhi awo, "A mazongoni mu kokonu ku woni, pen kurvem a tini kamu a ti tar."⁶² An reh Biturus iku cira, a kana u yah a ma'ah nang un mawu ku nyaki.⁶³ An reh a yhaor ami a sin nyenteh Yesu an sura yhi a vavah yhi.⁶⁴ An reh an ku turu yhi a yhizi nang kufu, a sin ribsi yhi a woh, "Miyiri a titatun! Wamme e vakpwa vu?"⁶⁵ Ama vere a vere a-dung a makana nang Yesoh, a sin sura yhi.⁶⁶ A dhaor kami nang ku makwpi ko wana, a ya cirvu a yhaor ami an konsuzuwo, a ma firistoci ma cirvu nang a yah nyazi. An re an ku zika yhi a ja'a yhi a tek kami nang a ku rise a zon⁶⁷ an re an ku woh, "Innang pireh Kristoh, miyiri." A mazakuguranu, Yesoh i vere u yhaon a wo, "In na ma miyi ni, en zaku rume nang mini ana suwhu na yhin,⁶⁸ in na ma rivini, in nang ka zaku guddum."⁶⁹ A mazakuguranu, a mazika nang ina kini, an ka zome Pivezene ku Piyhaor a cara ku raom ku avhaon ko Siri."⁷⁰ An re nasang ku yhaon an ku vere a-woh, "Na piku reh Pivezene pe Siri?" An re Yesoh i ku vere yhaon awo, "Im ma vere a-woh In reh kan."⁷¹ An reh an ku vere woh, "A war ki yemmi nang tisin ringhi a ma shaida? Awar kuwoh a wuri a tih a wuri ti ma pokoro a wori a nhaoh ka yhi."

Chapter 23

¹Ayaor nasang an cho, ajagha Yesoh anyhen mu Bilatus ²A seme ura cezzeyhi akuwoh, "timah zuwa piyaor uruna isin vhandhaze mayinzi ma wuri aserih awoh ku zaku rivah uwoh an ruh Kaisar agandu, agurah seri awoh yi arithriyhi ireh Kristoh piwomoh." ³Bilatus irivi yi, awoh, "Pighi pireh piwomoh Yahudawa, Yesoh imanin yi awoh "peverh marivah ⁴Bilatus ivere aya gwakazi ama firistoci nang ayaor agwakazi awoh, un rhoto ma zuwa piyar uruna nang ivang ⁵Anrah seri, awoh, "izin chonze nasuwu nayaor nang umisen un Yahudiya nasang iwoh seme unGalili annang rava inakini" ⁶Bilatus ipokoro anra mu anre ikurivi boh piyar umi ikun run Galili ⁷Nang uyaghateke awoh irih ajhas katiwomoh ti Hirudus, inurkarah Yesoh nang Hirudus, umi nang yi maharithi rihi irin Urushalima ana tuk ami ⁸Hirudus ireghe Yesoh ayelli righarhao agwakane, awar kuwoh ima sunu reghe yi ana tuk atini awar kuwoh imah pokoroh arith rihi ama rho ritih ren kusu mo-mina mumi nang iseri ⁹Hirudus irivih Yesos ama vereh a gwakane, Yesoh irotok mane iramwa ¹⁰Ayah gwakazi ama firistoci nang anyazi an yagane arah surah yi agwakane ¹¹Hirudus nang an soja mu yhi an surah Yesoh a yelli yi ayak. An rene yhi makusu marip a naghari yhi nang Bilatus. ¹²Hirudus nang Bilatus ama wannah ijam atuk kami (kami anatuk narana ama zah kure ijam) ¹³Bilatus ikangde ya gwakazi ama firistoci nasang nang aya tiwomoh nan a manzu ayaor ami ¹⁴Avereh yaon awoh "inku yende mini piyaor uruh piyar isin mish yaor ankusu muyimum regheni, mini unmah ripsi yhi an nyen mu yhi aroto zuwa ivang ireh ankusu nang insin vervene arith rihi. ¹⁵Mu zaku rih ken Hirudus ma ima naghari yinang awuni regheni zah kikusu nang imah riseh kiminang an kawoh ke wana uwoh an wun yhi. ¹⁶Man renehyi invirah, asap kwane yi." ¹⁷Muma wana risir Bilatus isapkwana ayahudawa piyaor urhaor adaor ku idi. ¹⁸Anrah seri majinah nasang kuyaon awoh janini nang piyallu a cinda iri Barabas ¹⁹Baraba areh piya nang ama renehyi atek kurereh (prison) arith ru wunza ko yaor. ²⁰Bilatus igurah vereh uyaon awoh isuni isapkwane Yesoh. ²¹An rene riwozoh, awoh "an dhankhare yhi, an dhankhare yi." ²²Ivereh yaon atar awoh awar ki yemi. iriki ivang nang iyaor uruima riseh? Unroto zuwa iramwa kimi ke wana uwoh an wun yhi arith rihi awarken an vavah yhi asapkwane yi." ²³An gbogoro nang rihi ri nirghan, asuni an dhankhare yhi. Tihi ti yaon tin rikitar nang Bilatus ²⁴Bilatus irume ayelli yaon ikusu nang a suni ²⁵Iviskine piyar nang a rivih piyah ima run rarah kurereh (kurkuku) arith rivang uchonze koyaor na suwuh nan ku wunza yaor. Annre iku rhao yaon Yesoh arith ru sunu yaon. ²⁶Na ujaru uhaon nan yhan puru pirong rizayi siman Bakurane iku chirah ten cho muyhiza, an sisi yhi ugiciye izika a dorkoni Yesoh ²⁷Ayaor na gwakane, nang anyogho anrah masha na yhi nan naseh awarka yi, adarkononi yi ²⁸Anre ikuvanduruwa unpette ku yaon, Yesoh iwoh iha rinni nu Urushalima inkusu maghana arith ri nang, maghani ana tih ayin nan nonoh na yin. ²⁹Regheni natuk naminan ruvah nami nang an kawoh, "Kasiri kan zikine aviri ami aroto ma yhamthop nonoh nang a wazi ami aroto ma waskaze nonoh, ³⁰Anka semi ra seri awoh kupana, rigun wuri nang na kizagha turuini ³¹Inang ariseh ararnah natih nang ratu zughu yenen kawanah innang na ragoh? ³²Arong ayaor avah ayi vang an mane yhan nan yi awar kuwoh an wun yaon. ³³Kadaor kami an nang ruvah atek nang aku kagha awoh, "ko konkomi" kate ghemi nang an dhankare nang atuwumi piyaon urho achara kurham piyaor urhao achara ku Sirih ³⁴Yesoh iwoh, titah gusku (yafe) yaon ivang iyaon, awar kuwa azaku yha ikusu nang a seri "anra taza urigha a jiska kun. ³⁵Ayar an yazane arah tirkirini awomoh anserei yi ayak, awoh, ima waska arong na iwaka ritihrihi inang ireh Kristo oSiri, umi nang Kasiri ka nerveh. ³⁶An nyenteni (sojoji) mun chezze yih, aku ka kutoko nang yi asin changazeyi manimasir mayhaki ³⁷A seri yiwoh, innang pireh piwomoh o Yahudawa, waska ritih ripuh." ³⁸Arong alama arrih arith rihi, piyaor uru ire piwomoh Yahudawa. ³⁹Piyaor urhao ana tuwumi umi nang ama dhankhare yi ategheni isin surah yi awoh, ku zang piyhi pireh Kristoh? Waska ritih ripu nang awuri. ⁴⁰Pimanzumi inyakanun yi, awoh, pi zaku pok ukhau, Osiri, nang mateh ma wuri ma runtunu nang yi? ⁴¹Awuri ama yelliri murip, awar kuwoh ti sin seseh arith ri kusu nang teh riseh piyaor uru iroto riseh irongwa kiyikin." ⁴²Anre iku woh, "Yesoh ka yhe nang mini innang pika nighe un rarahkupuh." ⁴³Yesoh vere un yi awoh riving ma mighavu ukeru pen zomo nang mini rarah ko Siri. ⁴⁴An rim un adhaorku tasi marini man wurah amayinzi mami nasang aka jagha adaor kamaszivah are ⁴⁵Anyi mun rarah, kufuh kurarah Kasiri (kulabule ku Haikali) kun jita a tehtih aka toroh jhas. ⁴⁶Kaseh ari yhi rigwaki, Yesoh iwoh, titah mah yende mazir manang a chara kapu." ⁴⁷A tini kuvennu ru ikha ⁴⁸Pirumumi (jarumi) ireghe ikusu ke wannah, izokkwu ri za yi resirih (Daukaka Asiri), awoh riving piyaor uruiri matinih ⁴⁹Kadarkami nang ayaon makonsozowu ayaor na gwakane an ruvah nasang asa an reghe ana yhihi ayaon a rume ikusu kewanah an nghagha asin ravah nasuwu na yaon ⁵⁰Aya ah ayha yi nasang nang anyogho ama dorkaroh yi imari un Galili anyezeneh a rangani yaon asin rengzen arkusu mumi ⁵¹Kinih pirong uyar nang aku kagha yi awoh Yusuf ireh kudan majarisa kurip a gura rih matin ⁵²Piyaor uruh iroto ma mane nan kikusu nang ajam ikusu nang ariseh irun irimatiya ama yhinzi mu Yakudiya umi isin suksah (tiwomoh tesiri) ugunnu Asiri. ⁵³Piyaor uru ikamah nang Bilatus, ariki awoh an ruyi ari pum i rih Yesoh ⁵⁴Itoddoyi ajaos a vusu yi alikafani lilin ririp, anomeh yi inung un

sek kumi nah a seneh kun arikpang atek nang arotoh ma nanah tarah pirong mim.⁵⁴ Katuk kami anreh kama napsanah, Asabar amma patih⁵⁵ Anyogho mi amah dorkoroh yi un Galili an dorkoroyi akin reghe usek kumi atek nang atara yimim⁵⁶ An nhegha aka napsana ankusu mu kamshi nang manuk. An vonsonoh anyi moh Sabar awar ku doka

Chapter 24

¹Un mwakpi na fit kon nyhi mu zani un satih an ruvun sek kumi a yende ankusu mu yha mumi nang a napsa. ²An ruvah rikwang rimi azuwa rin rih apituwah pu sek kumi. ³An nighi inung a roto ma zuwa ripuhm ri pikarnna Yesoh. ⁴Mun wana ken, adhaor kami nang avhanduruwo anre zaku reghe a yar an yazare yhon an yhen nan makusu masin terereh. ⁵Ken nan anyogho mi ama ra pok ukhau anre anku tukuruwo anyen a jhas awar ku kahau an verun nyogho mi awoh yenneze na insin rishi piya war ana yah amah kizih? ⁷awoh an roh pivezene ppiyar ana charah nayi vang an dhankhare yi, katuk katar igurah cho. ⁸Anyogoho ami an dinni ikusu nang imah vere yhan. ⁹a nighe a tek ku sek kumiaka migha a rikirih-api-yar-urhao an kusu su mumi nang amanzu. ¹⁰adhaor kami ki mar yamu magadaliya, yuwana, Maryamu munu Yakuvu nangi a manzu a nyogho anka migha agwekseni an kusu mu. ¹¹Agwekseni an zika vereh mi ne ki kusu ki zakin matin an ritih rume nang anyogho mi. ¹²Nan ken Bitrus i cho a sumah a ka ravah unsek kumi, a kagyumwo a sin rengze annre iku reghe Likafan rindi utegherin. Anre Biturus iku naogha a jara yi un rarah ku yi asin dinni i kusu keh wanah. ¹³An rim avah innug un yhan an sin jarak rah ma kanung rong kuroh na ku kaghakun awoh imawus kumi nang uranganukun ureh inil ureh ama kanun Uirushalima. ¹⁴An seri masarah aritih ren kusu moh wanah. ¹⁵Mun wanuwoh, a seri masara mami a sin ripsi atih yhaon, Yesoh aritih ri yi ikotok arah jarak nan yhaon. ¹⁶A yhize yhan aroto pi yaghatheh yi. ¹⁷Yesoh i vere nan yhan, yemi nang in sin verveneh uvah ken nang in sin jarak? An yazane a teghkmiara seri rikazheh. ¹⁸Piyhar urhao unyhan rizayi riyih Kilyobas imaneh yi pigi utebu priun Urushalima pi zaku yha ankusu mnmi mo wanah ana tuk arah? ¹⁹Yesoh ivereh yhan awoh anke nang an mane yiwoh anang aritih ri Yesoh piya yNazarat umi ireh annabi, piriseh ni unang a gwakazi nang mavereneh masirih nang ayhar na sang. ²⁰Nan ken nang aya gwakazi ama Firist nang awomoh a roh yi awar kamateh awoh an wun yih angura dhankhareyi. ²¹Tima reneh asuwu awoh yhi enka tazoo Isra'lia yi, zah anang ara, ama rarayhi katuk kitar na anang ara ama wana. ²²Anreh arong anyogho inung umwuri rene iri ti dinni, amma kana usek kumi unmwapki nafit. ²³Kadhaor kami na aroto ma zuwa pirong, an ruvah, akuvereh yhaon amareyhe u wa'ayi u malaiku mami ma very unyhaon awoh. ²⁴Arong arumi ami ama rih nang awuri un sek kumi an kanu sek kumi, aka zuwa kun kennang a nyogho mi avere anreh anku roto ma rehe yhi. ²⁵Yesoh iverun yhaon, "Ayhinimabanah ma rumih nang na suhwu na rih na za'ak-urume ankusu mumi nang annabi ima vere! ²⁶Mun ku zah kuri uwoh Kristoh iseze urere ynkusu mu, a gura ka ninghr inung atiwoh ti yhi?" ²⁷Inung a maseme, ama zika nang Musa amaka jaha nang annabawa, Yesoh ima mi'ah yhaon ankusu mumi mure muyhi inung anavere a Siri. ²⁸Amara pati uroh kumi nang arama kanam, anreh Yesoh ikura jara ne ekruma ka vharhao. ²⁹anreh anku veruh yhi, akuwoh, "zohmo nang awuri, awar kuwo ararayhi marong anre katuk kan rama wana." Anreh Yesoh iku jara yhi aka zohmo nang yhaon. ³⁰Muma wana ken anreh, adhaor kami nang ima zohmo nang yhaon asa an rih i zika ufaowhari, a zikine kun, anreh iku gbwekpwe, anreh iku roh yhaon. ³¹Anreh ayizi ayhaon an wontoh, anreh ku yha'oh-taoke yhi, anreh iku vintya an nyen muyhaon. ³²An vere anatih ayhaon, "Na suwuh na wuri nang kuma zah kusin seme un wuri, adhaor kami nang imasin vervenun wonzono a vereh-siri nang a wuri?" ³³Anreh anku cho adhaor kami an re amku naonghao un Urushalima. An kazuwza agbwekseni arikiri-a-pirha ateghemi, nang ayami ama rih nang yhaon, ³⁴anku vereh, "pikarma ima cho a rivin, ima cira nan Siman." ³⁵Anreh anku miyha yhaon ikusi mi ke wana unrinah, nang kennang Yesoh ima sa'ah yhaon atek ku gbepkwe ku faowaori. ³⁶Asin vervene anang arah, anre Yesoh a ritiriyi e yenzene a tete kayhaon, a verun yhaon "mavoak man wan unyhin." ³⁷A mazakuguranu akura yih'a ripuhm nang ukhaowo, ako boko ankuma reyhe uvik. ³⁸Yesoh iverun yhoan, "yemmi erene inpok ukhaow yemmi erene na riip nang rih ana suwu na yhin?" ³⁹Reyheni na can nanang nang na vinah, areh mini aritih rih nang. Rikenim agura reyhe. Kuvik kuzakun ina ma nang akuvuh, kennang enrethem unrhi. ⁴⁰Kadhaor kami nang evere ken, anreh iku sa'ah yhaon na cara nang na vinah. ⁴¹Anroto ma rume awar ka righaorhao anreh ankura dinni. Yesoh ivere unyhaon, "inri-ramgwa kurahao?" ⁴²Anreh anku rho yhi api sani pimah poksoh, ⁴³Anreh iku zika arhao ana yizi a yhaon. ⁴⁴Iverrun yhaon, "kadhaor kami nang ima rih nang ayhini, ima miyhi-ni ankusu mumi nang ama nuakara an a vere a Musa nang annabawa nang a Zabura awoh an koroh." ⁴⁵Anreh iku wonoh yhaon na suwu, asa an yaotaoke a vah. ⁴⁶Iverrun yhaon, "ama nyakara awoh Kristoh en seze urere, enka cho ama kinuru atuk kitar. ⁴⁷Ukuvuruwonuh nang uwgharghanu ivang anka misseh ari zayi riyi amajr'ari amayinzi, aseme un Urushalima. ⁴⁸Inma reyhe ankusu muh. ⁴⁹Ryhe, man tumihni ikusu nang titu nang ima rho- anaoh. Takani inung un roh amaka ja'ari adhaor kami nang arenini makusu mu siru umi a cira izoh." ⁵⁰Anreh Yesoh iku yhanghaorhao amaka pattun Betanya. Izakpwao na cara na yhi anreh iku zikine yhaon. ⁵¹Muma wana ken, adhaor kami nang imasin zikine yhaon, i jiyhi yhaon mim anreh an ku zikayhi amakana izoh. ⁵²Anreh ku tutuh yhi, an naogha un Rushalima arighaorhao rigwaki. ⁵³Amaturih inung un-wata asin zikine a Siri.

John

Chapter 1

¹Cette zohn avereh ami amah rihm,avereh ami amah rhi nang Kasiri,avereh amih amah rhe Kasiri ²Avereh ami amah rhi cete zohn nang Kasiri ³Ankusu nasang amah napsa nan yhi, Nzah uyhi ana maroto napsa.⁴Inung uyhi kuvoh kurim,kuvoh kumi kure anpeze moyaor nasang ⁵Anpeze mumi mumah rho anpeze inung amarini,marini mami manroto pirka usunu anpeze mumi.⁶Amah rhi pirong uyhaor umi na Kasiri kama nurkarayi,rizayi riya Yuhana. ⁷Imah ruva awar kuwoh imik kennang anpeze mumi muri,awar kuwo ayaor nasang anka rume. ⁸Yuhana ima zaku rhe anpeze mumi ,imah ruva awar kuwoh imik kenna anpeze mumi muri.⁹Awar kuwa anpeze murivin, mumi mohn rukseh anpeze na yaor nasang, mohn ruva inung urikuya¹⁰Imah rhi inung urikuya;amah napsa urikuya nan yi, kurikuya kumi ku gura kaku yao yhi.¹¹Imah ruva nan ayaor ayi, ayaor ayi amah roto sere yhi (ayaor ayi amah vono yaon yhi) ¹²Madung ma yhaor ami a sereh yhi, arume nan rizayi riya,imah rho yaon awara an wan nohnoh na Sirih. ¹³Ayalla azakure urewu umanyo vah usunu uripumh,vah upiyaor,areh ureh oh Sirih.¹⁴Averh ami amah wana ripuhm a zomo inung uwuri.Tima rehe Mazir mayi.Mazir murao kurao nazik mami momah cira nan putuh,akori nan Mapes nan rivin. ¹⁵Amajaha nan Yesoh, Yuhana imah miya arinyi rigwaki, awoh,areh piya muru nan nma verh amajaha nan yhi awoh "piya enka ruva ateni kanang ipirihm cete zohn irihm."¹⁶Inung nkoronu uyhi nan timah sereh Mapes aritih rhi Mapes. ¹⁷Avereh amateh mami amah rho teh cara ka Musa,Mapes nan rivin mamah ruva teh cara ka Yesoh Kristoh. ¹⁸zah pirong imah nana a reghe a Sirih arong kadhaor.Kasiri kurao nazik, piya igbappwa ni a suwa ka putuh ima rene an yaogaotaoke yi. ¹⁹avere ara ani areh avere a Yuhana adhaor kami na yahudawa yumah ama firistoci nang lawiyawa nan yhi awori Ushalima an riif yhi, "piyi wahmmi?" ²⁰Imah mane a sugwu Kuvaok,aroto sarayi awoh, 'mini nkakure Kristoh' ²¹An gura a rivi yhi, "Na wammi ireh pihiyire pire Ilisha?" imane "a zakure mini,"ayhaor ami an gura awoh, "piku reh anabi?" imane awoh,"zah ken."²²Annu gura awoh uyhi, "piyi wammi,awar kuwoh tika zuwa ikusu na tenka mane aya a tuma iri,yemmi na pen vere a majaha nan titih ripu?"²³Iwoh,Nreh rinyhi rimi risin magha arimi ;'Rene urina oh Sirih unyezene,'kenang annabi Ishaya ima vereh."²⁴amah tumah arong inung ana Afarisiyawa, ²⁵anrivi yhi awoh,"yemmi erene pizu zuzze ayhaor nna pizakure Kristoh vah Ilisha Annabi?"²⁶Yuhana imah mane yaon akuwoh,"mini maku zuzze nang mani-masir.Pirong iyhazi inung uyhi umi nan inh zaku yhao yhi. ²⁷Yhi ireh piya en ruva atini kanang,tih timi tiri anaraka ayhi manka suskahm uvinzi."²⁸Amasin riseh anang ara un-Baitalami urappwu urdu,atek na Yuhana imah seri ubaptisma.²⁹Amasin cira ari manzu rikata Yuhana irhehe Yesoh isi jara maruva nan yhi ivere awoh; "Tirkiri, khono kugham ko Sirih kumi konka zika izvang urikuyha!"³⁰Yhi ire piya nan nma kuwo, piya enka ruva atini kanang ipirihm, awar kuwoh irihm cete zohn, ³¹Nzaku yhao yhi,mumah wana ken awar kuwo an verke yhi nan Isra'ila ikusu ke rene nruva a seri ubaptisma nang mani masir."³²Yuhana imah rume awo, "Nmah rhehe Mazir mansi tozzono neh kaputtu ama cira izoh,atarkuruwo unyhi."³³Nma rototh yhaoghaotaoke yhi,piya imah tumah nri ubaptisma inung a mani masir ivere unang,'piya na penka reghe amazir mansin tozzono ataka uhyi,Yhi ireh piya iseri ubaptisma inung a mazir mavur. ³⁴Nmah reghe agura rumeh uyhi ireh Pivezene u Siri.³⁵Rhi manzu rikata reh vak,Yuhana imah yhaozi na agbwekseni a yhi avah, ³⁶Anreh Yesoh isin jara, Yuhana iwoh,"Tirkirini ;khono kugham ko sirih."³⁷Agbwekseni ayhi avah amah pokoro kenna evere, an dorkoro Yesoh.³⁸Yesoh imah vanduruwo arehye an dorkoni yhi ivereh uyhaon akuwo,"yemmi na insuni" an mane yhi "Rabbi(pimiseni nna avandare) ³⁹Iwoh uyhaon,"Ruvani a rehye."amaka rehye atehheh na izomihm; atuk kami amah zomo nang yhi,awar kuwo ikorwo rikiri ima ra pati.⁴⁰Andarawus komina karumi ka Siman Biturus kama rhi inung ana yhaor avah ami pok avere Yuhana,anu dorkoro Yesoh. ⁴¹Imah semu zuwa a kommina kayi ka rumi avere ukan awoh,"Tima zuwa a piyu waska "(nna a vandare anwoh Kristoh) ⁴²Imah yende yhi nan Yesoh, Yesoh itirkiri yhi awoh "piyi pire Siman pivezene u Yuhana,anka kuh kagha vuh Kefas "(nna a vandare anwoh Biturus)⁴³Ari manzu rikata,Yesoh imah ra suni jara yhi n- Galili,imah zuwah Filibus aver yhi, "Dorkorohm"

⁴⁵Filibus imah zuwa a Nataniyel avere uhyi " piya na Musa ima nyakara inung a mateh nang anabawa,tima zuwa yhi ;Yesoh pivezene u Yusufu umi e cira n-Nazarat"⁴⁶Nataniyel nama vere uyhi, "ki ramwa kiriif kin maka cira N-Nazarat?" Filibus ivere uyhi awoh,ruva aka reghe" ⁴⁷Yesoh imah reghe Nataniyel isin jara makana nan yhi anreh ikuh vere majaha nan yhao,"Reheni Isra'ila irivin, u yhi zah tivata!" ⁴⁸Nataniyel i vere yhi awoh,"ini na peh yhaoghaotaoke!"Yesoh imah mane yaon awoh,"Nmah nyen vu,pi zomi atii karoos, Flilibus irototh kangde vuh. ⁴⁹Nataniyel i mane, Rabbi,pireh pivezene u Sirih!pireh piwomo u Isa'ila" ⁵⁰Yesoh imane yhi awoh, "awarkuwoh ma vere upu,Nmah reghe vuh unhaok kotih karoos;piyi pe rene rivin?pen renze ankusu muh pisazi muna" ⁵¹Anreh iku gura awoh, "Rivin arivin ma miya a yini,inna ka reghe izoh in wonti,maleku ma Sirih man tuksa akan tuzzono u pivezene u piyhaor"

Chapter 2

¹Atini katuk katar,amah seri irunga u-kana ku Galili,muna'u Yesoh imah rhi a teghe mih. ²Amah mah kunu Yesoh nang agbwekseni ayhi an kana irunga imi. ³Kumur kumi kumah rarah,muna u Yesoh ivereh nan yhi, "A zaku roti rhi umur." ⁴Yesoh imane, "pinyowo yemmi erene pi ruva nan mini?Kadhaor kanang karotoh ruva." ⁵Yhi muna everenan a tumzanani,ki kusu na evere ini,riseh ni kin. ⁶Maseri mamarurung makwang utasi mamah rhi atehhe mih mami na'a Yahudawa aku riseh upenge ku mavere,kurhao konka suska uzika udurohm kurhao. ⁷Yesoh imah vereh nan yhaon,korozeni a maseri mamani masir nan mani masir." ⁸Anreh ikuh miya atumzaneni ami, "Nucinhigini a jagha apiya gwaki utanda,amah cingi ajagha yhi.

¹⁰Avereh ukun,"Ayhaor nasang aku seme urukse umur kurip anu tarkara adhaor kami na ama mizana.Na piyi pima tara umur kurip anu cidda kun atini. ¹¹Anang ara ani areh a zohn na Yesoh imah riseh u-kana ku Galili,imah verke mazir mayhi agwekseni ayhi annu rume nan yhi. ¹²Atimi ka nang ara,Yesoh,muna uyhi,akummina ayhi,nan agbwekseni ayhi amah torori a kana u Kapaniyom,aka rene atuk natini a zomi atehhe mih. ¹³Adhaor kami kupaska ko Yahudawa kuma ra patih,Yesoh imah jara yhi urshalima. ¹⁴Aka zuwa aya asi zizi inagha nang magham nan natantabara,a saozhaoni ikorwo an zonzi a tehhe mih. ¹⁵Imah nuwa a caurazan rimafu a zovo a yhaor ami nasang an cizza inung urara ko Sirih,amane nang magham nan inagha,imah sotori amapwok mikorwo eya saosku nang ku nusaza a matebur. ¹⁶Nan aya aku zizi anatantabara ivere uyhaon awoh "cughwunine an mamamra muh ina.jini urene rara kutita u nang kun wana katek ka pize"¹⁷Agbwekseni ayhi amanu dinni awoh,amamah nyakara," Ta'usuru awar kuwo kurara kupu kurama rhaohm." ¹⁸Anreh navhaon na Yahudawa nanku mane yhi awo,"Ariki alama nah pen sah iyhi,awar kuwo piseri ankusu muh cette?" ¹⁹Yesoh imah mane yhaon,a"yirkini urarah ko Sirih kami,anatuk atar manka suwah kun." ²⁰Anreh navaohn na yahudawa nanku vere awo kurara kuna ko Sirih amasuwa kun atiwa akiri anas-utasi,na piyi pewo penka suwa kun anatuk atar?"

²¹Tuken,imah si vervene amajaha u haikali ku ripuhm ri yhi. ²²Kenna ama cone yhi icoh,inung aya amakizi,agbwekseni ayhi annu dinni awo imah vereh kini,anu rume nan avah nang avereh amih na Yesoh imah vereh. ²³Imah rototh rhi un-urushalima adhaor ku idi kurampwanu,mapuk mamah rume nan rizayi yihi adhaor kami na'amh reghe alama amih nang imah riseh. ²⁴Yesoh imah rototh rume nang yhaon, awar kuwoh iyhao yhaon nasang. ²⁵Awar kuwoh izaku si ringhi pirong imiseh yhi amajaha a oiyhaor awar yhi iyhao ikusu kiri inung upiyhaor.

Chapter 3

¹Amah rhi pirong nyhar piparisiyawa, rizayi rihi rirhe Nikodimus, piwomoh inung ana Yahudawa. ²Piyaor uru imah ruva nan Yesoh atuk, avereh uyi, "Rabbi, tiyao pireh pimiseni umi ecira nan Kasiri, zav piya enka rise imuzu ankusu mu Kasiri kan zaaku rhi nan yhi." ³Yesoh imah mane yhi awoh, "Rivin, are rivin nna aroto gura rehye apiyaor, enka zaku rehye urarah ko Sirih" ⁴Nikodimus ivereeh uyhi, "Ini nan anka pirehey piyaor umi ira curvu? Enka zaku suska upi ninghe inung ariviri rimuna avak awar kuwoh an rehye yhi, enka suska?" ⁵Yesoh imane yhi awoh, rivin ri reh rivin, nna aroto reyhe vu inung a mani-masir nan Mazir (kuyir) piyaor enka zaaku suska uninghe urarah ko Sirih. ⁶Kikusu nan a rehye a ripumh ki reh ripumh, kikusu na arehye a Mazir (kuyir) kireh Mazir. ⁷Su rise amina awar ken na ma vereh vu awo, areh risir kuwo an gura rehye vu. ⁸Uvunu oku perve (pepkwe) a makana atek na urusu, peku pokoro ama ririh mu ni (mu vunu umi) a zaku yao (yha) atek na ocirahm zav katek na urama kanahm. kenna piya na arehye a Mazir irhi (isiyi)" ⁹Nikodimus imah mane yhi avereh awoh, "Ini na anang ara anka wana ken?" ¹⁰Yesoh imane yhi awo, "Pireh pimiseni nh Issra'ila, a gura riken a zaku yao (yha) an kusu mu?" ¹¹Yesoh ivereh nan Nikodimus awo, "Rivin rيره rivin, teku vereh ankusu na tiyao a gura miya ankusu na timah rehye, nan ken nh roto seri ankusu na tisin misi ni" ¹²Nh nah mah miya vu ankusu murikuya pi roto rume, ini nan manka miya vu ankusu mizoh pinu rume? ¹³Zah pirong imah nana atuwa makana izoh, areh yhi nazik piya imah toro inaori (inhari) izoh yhi ireh piveneh upiyaor. ¹⁴Neh kenna Musa imah zhaopkwhao piyowo arimi, an wana risir anka zaopkwhao pivezeneh u piyaor ken. ¹⁵awar kuwo aya a rume inung uyhi enka zuwa uvoh kuza marara. ¹⁶Awar kuwo Ksirih ka suni urikuya, kamah rho (urhao) pivezeneh ukan nazik, awar kuwo piya erume ukan enka zaku khao a zuwa uvoh kuza marara. ¹⁷Awar kuwo Kasiri ka roto tuma a pivezene inung urikuya inaze kun, anre awar kuwo iwaska kun tuh yhi. ¹⁸Piya erume nan yhi anka zaku naze yhi, piya iroto rume amah naze yhi awar kuwo iroto reme inung a rizayi rurhao ku pivezene o Siri nazik. ¹⁹Kini ireh risohn awar ka mateh; an peze mumi muma ruva inung urikuya, ayhaor an piri usuni marini mapiri an peze awar kuwo anang ayhaon arhi tisifu. ²⁰Awar piya eriseh tisifu imah vono yhi an peze mazah ku ruva an peze awar katisifu tiyhi tin kasu warkunuwo. ²¹Tuken, piya eku gbwekse (riseh) rivin eku ruva an peze awar kuwo anka reyhe an kusu na iseri muri inung a Sirih" ²²Atini kini, Yesoh nang agbwekseni ayhi amah jara yhaon a mayinzi muh Yahudiya. Imah ka zomo inhaori anarong atuk (kadhaor) nangh yhaon a riseh yhaon ubaptisma. ²³Yuhana una yhi imah seri ubaptisma inung Ainon ama patu salim awar kuwo mani-masir mamah gwaki a teghe kami. Ayhaor amasin rufsa nan yhi asa an rise yhaon ubaptisma. ²⁴Awar kuwo a dhaor kami amah roto vulle Yuhana inung unkurkukur. ²⁵Anre igharmi (urowo-nhao) umah coh nan arong agbwekseni a Yuhana nan pirong ubayahude ama jagha utanda ku mavezeh. ²⁶Anre anku jara yhaon nan Yuhana a vereh uyhi, "Rabbi, piya imah rih nang pu irhi a risugwu ru rappwu mana ku Urdun, majagha nang piya na pimah vereh, tirkiri iseri ubhaoptisma, ayhaor nasang asi kanze nan yhi" ²⁷Yuhana imane, "Piyaor enka zaku sereh irangwa kimi na a zah kureh ku roh yhi inhaori izoh." ²⁸A yini ana-tih a yhin innan ka rume ken nmah vere, 'Nzah kureh Kristoh,' areh utami ku, 'na amah tumahm ama zongoni mayhi.' ²⁹

³⁰Ku rise risir yhi ipizzinuwa, mini ntuzunuwo ³¹Piya ecirah izoh a ruva ipiri nasang, piya ecirah urikuya, ireh piya urikuya, aku vervene a magha urikuya piya eh cira izoh a ruva ipiri nasang. ³²Imah mise a majagha an kusu na'mah renze nang ku pokoro, zah piya erume nan umisenu uyhi imah rumeh Kasiri kareh rivin. ³⁴Awar ka piya na Kasirih ka tumah, kaku vervene avereh a Sirih. Awar kuwo eku zaku rukse Mazir un rasanu. ³⁵Putu isuni pivezene, imah rukse yhi an kusu na sang. ³⁶Piya erume inung uh pivezene irhi uvoh ku zah marasa, piya eriseh uzah matini enka zaku reyhe uvoh, rikhaozhao ripiu reh Sirih ri rih a ritih riyhi.

Chapter 4

¹Adhaor kami anre Yesoh iku yhaoghaoteke awo a Farisiyawa amah pokoro uzuksenu nang urisenu agbwekseni ubhaoptisma nan Yuhana. ²(Yhi Yesoh aritih rih yhi imah zaku seri ubhaoptisma, agbwekseni hi amah seri). ³Anre iku jhao u Yahudiya anaohgha un Galili⁴Amana wan yhi risir eka vhaorhao tuh Samariya. ⁵Imah nan ruva urho ku Samariya, na aku kangde Sika, amah pati a kaf kami nan Yakuvu imah roh pivezene uyhi Isuvuh. ⁶Kuwhaok ku kambhaori ku Yukuvu kuma rih ateghe kami. Yesoh imamah ruru un jaru uyhi, atu zomo ma pati awhaok ka kambhaori (rijiya) ikorwo utasi imah rah pati u wana. ⁷Piyhowo uh Samariya imah ruva asa icingi mani-masir, Yesoh ivereh upi yhowo umih"Rohm mani-masir asa nsu" ⁸Awar ka gbwekseni ayhi amah mah mah jara yaon, uroh asa anka zemene a mariniru. ⁹Anre piyhowo uh Samariya iku vere nan Yesoh, "Yemmi eh rene piyi pireh Bayahudiya pisu rifs mini piyhowo u Samariya awo nru vu mani-masir pisu?" ¹⁰Awar a Yahudawa a zaku rih ikusu keku mane yaon nang a Samariyawa. ¹¹Yesoh imane piyhowo umih avere uyhi awo, "Nna pina yhao a peru Kasiri, nang kuyhao apiya isu vervene nan pu awo, rohm mani-masir nsu, pi nama rivii yhi ina mah roh vu mani-masir muh voh." ¹²Piyhowo umih ivereh nan yhi, "Piyu rarah pi zaku rih ikusu ku cingim nang ku rijiya kumi kun rih na dungut, anre iki nan piyi penka zuwah a mani-masir muh voh?" ¹³Piyhi pi zaku piri putu uwurhi Yakuvu, piyi piku piri yhi, yhi mah roh irhi urijiya kumi, yhi arih tih rih yhi imah soh mani-masir mami avezene ayhi nang inagha unayhaon. ¹⁴Yesoh imane piyhowo umih awo"Piya esoh mani-masir mah enka gura pokoro user. ¹⁵Piya areh eku soh mani-masir mami nan mini mahn roh yhi, enka gura zaku pokoro user, Tuken, mani-masir mami nan mahn roh yhi mahn wan yhi kuyellezen ku man-masir inung uyhi, mami masin yelle amakana uvoh kuza marasa" ¹⁶Piyhowo umih emane yhi awo, "Piyu rohm mani-masir ma awar kuwo nka suka pokoro user, nang mazu ruva ina ucinginu uh mani-masir." ¹⁷Yesoh ivereh upiyhowo umih, "Jaravu aka kangde rungu in guru ina na sang." ¹⁸Piyhowo umih imah mane Yesoh awo, "Nzaku rih pirumi" Yesoh imane, "Pe vereh mariva ken nang pe vereh, awo pi zavu pirumi. ¹⁹Awar kuwo pimah rungze arumi ajagha ishi, piya na pirihm izaku reh pirumi upu, ki kusu na pima vereh areh rivin. ²⁰Piyhowo umih ivereh Yesoh, "Piyu rarah, nma rehye awo pireh annabi" ²¹A putih a wurhi amah rise a Siri usujada upana ku, nah piyi piku vere awo Urshalima ureh kateghe kami nan ayhaor an kaku riseh usujadam" ²²Yesoh ivereh uh piyhowo umih, Rume nan mini piyhowo, Kadhaor kan ruva nan innan ka zaku riseh usujada anakwang arah, uh Urshalima. ²³Enku riseh ikusu nan in zaku yao usujda awuri teku riseh ikusu nan tih yao, awar kuwaska kuri nang a Yahudawa. ²⁴Tuken, kadhaor kan ruva, kama ruvah nang aka riseh a Sirih usujada urivin nan inung a Mazir nan rivin, awar kuwo ayhaor amih nan Kasirih kasin ringhi yhaon an riseh kan usujada. ²⁵Kasiri kareh Mazir, ayhaor amih an riseh kan usujada inung a Mazir nan rivin. ²⁶Piyhowo umih ivereh u Yesoh awo, "Almasihu en ruva (piya na aku kande Kristoh). In na eruva enka wono irih an kusu nasang." ²⁷Yesoh iwo uyhi, "Mini inreh yhi, piya isin vervene nan puh." ²⁸Adhaor kami agbwekseni ayhi an guru. Adhaor kami amarah seri uzanangh (amina) kenna Yesoh isin vervene nan piyhowo umih. Zah pirong imah vereh, "Yemmi na pising ringhi? vah yemmi erene nan pisu vervene nang piyhowo umi?" ²⁹Adhaor ka piyhowo umi imah jhao isivih ki mani-masir a nhaoghao inung urho, aka vereh nan ayhaor awo,

³⁰Amah jhao urho kumi a ruvahnang yhi. ³¹Adhaor kami, agbwekseni ayhi amasi tanzana yhi, akuwo, "Rabbi, rhao." ³²Ivereh uyhaon awo, "Mini inrih mariniru muh rhao mami nan izaku yhao na mahn" ³³Agbwekseni amih an vereh an tih ayhaon, Zah pirong imah yende yhi irangwa kuwo irhi, an kuma yende yhi?" ³⁴Yesoh imah vereh nang yaon, "Mariniru manang mareh inriseh amasuni ma piya etumahm nangku korone utumah uyhi. ³⁵Nku vereh atakani ipih inas tibuvah tin ruvah, mini insin vervenu yhin, tirkinini a reyhe narimi awarkuwoh namah wana tibuvah." ³⁶Piya isin buva eku sereh urezeh (sakamako) ku tumah, eku kongsozo a kinonoh muh tii muh voh ku zah marasa, awar kuwo piya evizzah nang piya ebuvah anka ghaorhaonhao nasang. ³⁷Awar kuwo inung ana vere a rah na arim, pirong eku vizzah pimanu buva areh rivin. ³⁸Mini mah tuminih inka buva ikusu nang in roto tumzana ukin, arong amah tumzana ayini immah ninghe inung utumah uyhaon." ³⁹Mapuk mah Samariyawa amih arih inung urho kumi amah rumeh nan Yesoh, awar ka vere (masara)ma piyhowo umi imah mise yhoan, awo, "Imah misehm an kusu na mini nmah riseh." ⁴⁰Adhaor kami a Samariyawa an ruvah nan yhi, a tanzana yhi izomo nang yaon, imah zomo a pireh atuk avah. ⁴¹Mapuk ma yhaor mamh rumeh awar vereh ayhi. ⁴²Amah vereh nan piyhowo umi, "Tiroto pih rumeh awar kikusu na pimah vere, awar kuwo awuri timah pokoro anatoh awurhi. Nh timah yhaoghaoteke piyhaor umi uruh rivin irhe ireh piyhu waska kurikuya." ⁴³Atuk avah ami amah vhaorhao, imah jhao Usamariya a kana un Galili. ⁴⁴Awar kuwo Yesoh imah vere awo annabi izayi tiwomo inung a mayinzi ma yhi. ⁴⁵Imah nang ninghe un Galili, ayu Galili amah rene yhi usohn. Awar kuwo amah rengzeh nasang ankusu na imah riseh inung un- urushalima atek ku penge, awar kuwoamah kanzeh upenge kumi. ⁴⁶Adhaor ka imah pi guru u Kana ku Galili, atek na imah pi rene mani-masir mahn wana mani mih nabi (wine) Pirong uyhaor

imah reh pitumzanani, atek ku tumah umi, na pivezene imah zaku wara (ghara). ⁴⁷Imah pokoro awo Yesoh imah ruva un Galili awori un Yahudiya, imah kana nan Yesoh atanzana yhi, ikana aka warhane a pi vezene, umi imah rah patu khao. ⁴⁸Anre Yesoh iku vere uyhi, "In nang in roto reyhe alama nang anag atirowo (atirogwo) in nang ka zaku rume." ⁴⁹Azongononi ana vere uyhi, "Pimiseni toroh sah pivezene ikasu khao." ⁵⁰Yesoh iwo uyhi, Jaravuh, pivezene upuh imah wargha" piyhaor umi imah rume nang avere amih na Yesoh evere uyhi, anre iku jarayhi. ⁵¹Imasin tozzono, pitumzanani uyhi imana nan yhi, akura wo pivezene upu irah wara. ⁵²Piyhaor umi imah rivii yhaon adhaor kami na kam semu rah warghazana. Amah mane yhi, "Amasu reh ukweh api korwo pipivigha pe zohn nan majaovao mami mah masi jhao kan mihm" ⁵³Anre putu ukan iku yhaoghaote awo areh kadhaor kami na Yesoh imah vereh uyhi, "Pivezene upu imah wargha." Tikini yhi aritih riyhi nang kurara kuyhi amah rume. ⁵⁴Ani areh alama avak ami na Yesoh imah riseh ama jhao muh Yahudiya arhi inung un Galili.

Chapter 5

¹Atini kanang ara ama rhi upenge ku Yahudawa, Yesoh imah jarayi n-Urushalima. ²Amah rhi inung n-Urushalima atoworong ka magahm kajing kama rihm, kami na aku kangha ayi Ibiraniyanci awo Baitasda, kamah rhi a mazike ishii. ³Ahaor adun ami azaku warsi, arumu, agun vah aya na mapette marhaondhao tipuhm riyhaon mamah kizi, amah nanzi a tehhe mih. ⁴Awar kuwo maleka ma Titugwaki mamah ku towhm a rikeh mani-masir mami, piya esemu torohm inung uyhaon adhaor kami na asi rikseh mani-masir mmami emaku wargha imung unmuzu uwonu (ugwonu) umi na isun ghantanahm (rehrehnehm). ⁵Pirong uyhaor imah rhi atehhe mih, umi imah reneh atiwa akiri-atar amanaziva a zaku wargha. ⁶Kadhaor kami na Yesoh imah rehye yhi inhon atehhe mih, yhi Yesoh i yhaoghaoteke awo piyahaor umi imah woroh a tehhe mi, Yesoh imah vereh uyhi, " piyhi pirusu pih wargha?" ⁷Pigwanu umi imane, " pimiseni, mini nzaku rhi pirong umi enka pehehm inung ajing kami adhaor kami na mani-masir ma rikunuwo, ma kure ma ruva, piirong iku ghaghahm utorohm." ⁸Yesoh imah vere uyhi. "coh a zika atek kanohm kapu a jara" ⁹Inung adhaor kami piyhaor umi imah wargha, anre iku zika atek kanohm kayi a jara katuk kana kama reh annyii moh sabar. ¹⁰A Yahudawa amah vere upiyhaor umi na a wargha ne yhi, "Ukeru ureh annyii moh sabar pizavu awara ku zika uyah kupu." ¹¹Piyhaor uru imane awo, "Oiyhaor umi erenehm nwargha yhi ever nan mini, zika uyah kupu a jara !" ¹²Ayhaor ami amah rivii yhi, "wammi ireh piyhaor umi, 'evere upu awo zika uyah kupu jara'?" ¹³Nan ken, piya na'ama warghane yhi imah zaku yhao piya mi awarkuwo Yesoh imah falluwo a jarayi. Awar ka rifighi reh yaor ami rimah rih a tehhe mih. ¹⁴Atini kanang ami, Yesoh imah zugwa yhi inung a masujada, avere uyhi, "rehye, pimah wargha! suh upi nana a riseh ivang, awarwo kiramwawa kiyiekin kinka zaku pih zugwa vu." ¹⁵Piyhaor umi imah jara yhi aka miya a yahudiyawa awo amareh Yesoh eh warghanehm. ¹⁶Awar kan kusu muh a Yahudiyawa ama ghaosaoh Yesoh, awarkuwo imah riseh ankusu muh atuk kasabar. ¹⁷Yesoh imah mane yhaon, " Tita unang iseri utuma kinkini, mini nseri utuma umi unahm." ¹⁸Awar tukini, a Yahudiyawa amah ringhi kenna an whuna yhi awar kuwo a zank Asabar nazik na'imah gbwekrwe, nan ku kande a Sirih awo putuh, erene ritih riyhi an runtuzuwo nan Kasirih. ¹⁹Yesoh imah mane yhaon, " Rivin rيره rivin, pivenzene eku zaku suska urese irammwawa uteh yhi, kikusu na erehye putuh isere kinna pivezene umi eku rise nazik, awar kan kusu na putuh iseri nasang, pivezene umi ankusu muh na ehu riseh. ²⁰Awar kuwo putuh irusu upivezene yhi nang ku saksa yhi ankusu nasang mumi na yhi (putuh) iseri, enka mise yhi ankusu mumi mupiri kini awar kuwo a yhini ina riseh amina. ²¹Veh kenna putuh eku chonze aya kini a rukse yaon uvoh, kenna murinan pivezene umi ehu roh uvoh nan piya na kowana yhi. ²²Awar kuwo Titah eku zaku riseh pirong a mateh, awarkuwo imah roh mateh nasang nan pivezene. ²³Awar kuwo ayhaor nasang anka ku rukse a pivezene a tiwomoh, nne kenna aku rukse Titah. Piya eku zaku rukse pivezene a tiwomoh, eku zaku rukse tiwomoh nan Titah umi etumahm. ²⁴Rivin rيره rivin, piya eh pokoro avere anang a rume nan piya eh timahm irhi uvoh kuza marasa, anka zaku riyhiri(riyiri) yhi, Tuwo imah hanne ukhao a kana uvoh. ²⁵Rivin rيره rivin, mini ma miya ini adhaor kan ruva, kama riva, na aya ama kizi anka pokoro a rinyii rhi pivenzene Sirih, aya pokoro anka cho (choksono) ²⁶Awar awo neh kenna Titah irhi uvoh inung hyhi, Tukini, imah gura roh pivenzene sah ikarhi uvoh inung aritih riyhi. ²⁷Putu imah roh pivezene avhaon ku riseh mateh awarkuwo ireh pivezene upiyhaor. ²⁸Suhnu riseh amina in kusu ki, awarwo kadhaor karim kami kan ruva, piya irih inung usek enka pokoro rinyii riyh, ²⁹anka cizza: aya amah riseh mariva anka kana unchonon uvoh, aya amah riseh mayieman anka kana unchonon uh mmateh. ³⁰Mini manka risehm iramwawa ukhang. kenna ma pokoro, kenna mahn riseh mateh, mateh manang muku yhaozina wass awarkuwo nzah kureh unufi unang nan in seri areh unyi upiya etumahm. ³¹h na mahn roh ushaidi a majagha ritih rinang, Usha'ida unang unka zah kureh rivin. Pirong irihm umi isu rukse ushaidi a majagha ritih rinang, mini nyhao usha'ida umi na isu rukse a majagha nan mini areh rivin. ³²Immah tumah makkana nan Yuhana, yhi imah roh usha'ida uh rivin. ³³Ushaidi umi namah sere a zang nan piyahaor mini ma vere ankkusu muh awar kuwo ayhini enka zugwa uwaska. ³⁴Yuhana imareh rivah rimi rimasi seme nang anpeze, ayhini immah rume rimasi seme nang anpeze, ayhini immah rume aseri righaorhao mung anpeze muyhi awar katani. ³⁵Ushaidi umi nan mini nrhi upiri umi umare'u Yuhana, awar kuwo wuma umi na Titah imah rohm awo nrise, utuma umi na mini nseri, uni usih shhaidahm awo Titah imah tumahm. ³⁶Titah umi eh tumahm, yhi aritih riyhi imah shaidahm. Nrotoh nana a pokoro rinyii riyhi vah inkuma rehye yhi arong katuk. ³⁷A yhini inzah kurih avere ayi ami atakani nyhin. Awarwo inrotoh rume inung upiya umi na ituma yhi. ³⁸Enkusi renze inyare vah, undinnenu awo inung anani na'inam zukse uroh kuza marasa, inyare vah amira isi vervene nrumenu majagha nan mini. ³⁹Na inzaku rusu ruva nan mini awar kuwo inzuk uvoh. ⁴⁰Mini maku zaku seri ucanghu nan ayhaor, ⁴¹mini nyhao awo inzaku rhi usunu Sirih inung uyhin. ⁴²Mini nma ruva inung a rizayi rhi Titah, a yhini inritoh serehm Nna pirong enrna innrung a rereh riyhi, innan ka sere yhi. ⁴³Na ini nan innan rume, a yhini aya enku sessu cangwu nangh atiyhin, a zaku ringhi ucangwu umi aruva nangh

Kasirih nazik?.⁴⁷⁴⁵ Inka suka dinne awo mini mahn zargi ni annyen mu Titah. Piya imah zaegi ni ireh Musa, inung uyhi na inma tazza nasuguwu mihm. ⁴⁶Nna inmah rumeh nan Musa, innung uyhi na inma rumeh nan Musa, innama rume nan mini, awar kuwu imah nyakara majagha nan inyari yhi, ini nan innan ka rumeh nan avere anang?"

Chapter 6

¹Anang ami ame vereh, Yesoh ijarah umanzu rapkwa uteku ku Galili nang ke tekku ku Tubariya, ²Rifighi re yaor rin dorkoni yhi awar kuwoh anyen alama mi na imah seri a yah mah reh agbwana ³Yesoh ijarah izoh upana aka zomo nang agwekseni ayhi. ⁴(Kupenge ku ketrewa, kure kupenge ko Yahudawa, kura piti) ⁵Yesoh ima tirkiri areghe righfi rigbwaki rinsin rupsa nang yhi, iwoh nang Filip, "iki na teng ka zemene mafoewoeri asa ayaor anka roeh?" ⁶(Yesoh ima vere ke nang Filip igbwekeyhi, ima yoah ikusu ku rene) ⁷Filip imane awoh, "mafoewoeri mama dinari mava manka hama asa kowan izuk nachini." ⁸Uroeh ama gbwekseni, Andrawus, kommina ka Siman Biturus, iwoh nang Yesoh, ⁹Karong ka kono karing kari maforwori ankangrah ishii mi sha'ir nang isani ivah, yenna ivizi rhi ana yaor agbwaki kini?" ¹⁰Yesoh iwoh, "rene ayaor an zomo." (ugih uma gbwaki ateghye mi.) Ayaor ami an zonzono, ama rih maduvu ishii un varu yaon. ¹¹Yesoh inu zika ankangrah mumi ame yelli a tanzu, aroh ayah mah zonzi. Igura reneken nang isani imi, ugbweki ni na asuni ¹²Ayaor ami ama wana risiti, iwoh nan a gwekseni ayhi, "kongsozoni anpatta mumi motaka, zah kimi ken wuru." ¹³An kongsozoh an korone anghhavu rikiri a tivah nang magbwebteru ma wori ankangrah ishii ki kusu ke taka ayah ama roah. ¹⁴Ayaor ama rehye alama rah na ima yelli an woh, "rivin yhi ire annabi umi en ruva inung Urikuyah." ¹⁵Yesoh ima yeghheteh woh arama ruvah an pur yhi un siru a rene yhi wan piwomo, itilluwo agura tuwari upana a riti riyhi ¹⁶Ama wana marong, agbwekseni ayhi an torori makanun tekku. ¹⁷An ninghe inung uwassa ku mani, ajari yaon uteku makana un kafarnahun. Marini mama raghyi adoehr kami, Yesoh ima roto nang ruva nang yaon. ¹⁸Uvunu unirghani umasin suma, kuteku kun rah pizzu wonn. ¹⁹Agbweke ami ama ghoghgho arava kinne imil akiri tivah nan kishii bokoh akiri atar, an rehye Yesoh isin jara un tekku asin rupsa mapiti nang kuwassa kumi, an pokoru khau. ²⁰Iwoh nang yaon, "are mini! Sunu pokoru khau." ²¹Annu rene nasugwhu nu sere yhi inung uwassa kumi, a roekoeroeh kuwassa kumin kun rava mayinzi atek na ama rama kanam. ²²Ansi chira, rifighi rin yaozi umanzu rakpu tekku an rehye woh za kurong kuwassa, kumi nazik na Yesoh ima ninghe nang agbwekseni ayhi, agbwekseni ayhi amma jarayaoan uteh yaon. ²³Ko nang ken, marong mawassa mam ruva awori un Tibariya a piti atek na ama roeh ankangrah mufoewoeri atini ku sangini kumi na pikarma ima rise. ²⁴Rifighi rimi rima nang yeghheteh woh zah Yesoh zah agbwekseni ayhi are tehyemi, an ninghe inung a mawassa ajara yaon un Kafarnahum asin ringhyi Yesoh ²⁵Ama nu zuwa yhi umanzu rakpwu tekku, an woh nang yhi, "pimiseni, awanpa na peh ruvi nah?" ²⁶Yesoh imane yaon, akuwoh, "rivin, rivin, in sin ring nyim, an zang awarku woh en rehye lama, kure awar kuwoh imma roah mafoewoeri a wana risitih. ²⁷Sunu tumzana awarka mariniru mami man wanta, tumzanani awarka mariniru mami manka yezeneh ajaghini uvoh ku za rarah kumi na pivezene upiyaor enka roh yhini, Kasir titah ima vakpwa ikavijang (seal) iyhi un kan." ²⁸Annu woh nang yhi, "yenna ten rene, asa ti yelli utume O Siri". ²⁹Yesoh imane awoh uyaon, "Ani are utuma O Siri ayhini in rume nang piyar naka tuma." ³⁰An woh nang yhi, "alama riki na pengura rise, asa ti rek a rume nang puh? yemmi na pen yelli?" ³¹Atiti ama roah umannah a rimi, kenna ama nya kara, 'Iroh yaon marinuri ma wori zoh-Siri an roeh." ³²Yesoh imane yaon, "rivin, rivin, ama zang Musa ima roh mariniru ma wori zoh-siri, ama reh Titah iman roh yhini mariniru marivin na wori zoh. ³³Karih ka Siri kare kami kasi tozzonoh awori zoh aroh urikuyah uwoh." ³⁴Anwoh nang yhi, "piyurarah, roh yhiri arih kamin kokari ke dhoar." ³⁵Yesoh iwoh nang yaon, "mini ndeh kari kuvoh, piye ruvah nang mini en zaku pokoro igbwom, piye rume nang mini enka pokoro serr. ³⁶Mma mighi ni awoh imma rehyen, a vonini urume. ³⁷Kowan na tita e rom en ruva nang min, piye ruva nang mini manka zaku maongdeh yhi. ³⁸Minin nku toro awori zoh, an zan inyelli manang ma sugwhu kanang, kure manang ma piyah eh tumam. ³⁹Usunu piyah eh tuman umuru, asa nkasu wure inung ana yah na eh rom, kure nka chone yaon a tuk-ka wuri. ⁴⁰Ani are usnu tita, kowan eh rehye pivezene arume nang kan en zuwa uvoh kuzah rarah, manka gura chone yhi a tuk-ka wuri. ⁴¹Ayahudawa andah rumurunu a ritih riyhi awar kuwoh ewoh, "minin reh marini rumani mami ma toro awori zoh." ⁴²An woh, "ku zang Yesoh inuru pivezene Isufu, piyah na putuh nang muna na tiyoh? yene rene eh ku gura kuwoh, "Nku torok awori zoh?" ⁴³Yesoh imane awoh nang yaon, "joeh ni marumurunu un chiku yhin. ⁴⁴Zah piyen ruva nang mini kure piyah nan tita eh kokone yhi, mini manka chone yhi a tuk-ka wuri ⁴⁵Ama nyakara ama annabawa, Kasiri kan miseh kowan! kowan eh pokoro a gbwekse awori nang Kasiri yhi eku ruwa nang mini. ⁴⁶Azam kuwoh kowan ima rehye Tita, kure inna eh chira nang Kasiri nazik-yhi eh rehye yhi, Tita ⁴⁷Rivin, rivin piye rume irih uvoh uvoh ku za nang rarah ⁴⁸Nreh marininu Muvoh. ⁴⁹A titeh yhin ama roeh umanna a rimi, ama kizih. ⁵⁰Mariniru ma manku toro awori zoh sa piyaor irih a zaku koeh ⁵¹Nre mariniru mu voh mami ma toro awori zoh. Nna piron e roeh inung amarininu meh, en voh ma zah rarah. Marininu mami na man roh are inama nang awar ku voh ku rikuyah ⁵²A Yahuduwa an naze nasugwhu unchika yao, ara saru roewoe noeh, akuwoh, "ini na piyaor uru enka roh yhiri inama yhi tirih?" ⁵³Yesoh iwoh nang yaon, "rivin, rivin, sai inkunu roeh inama ipivezene upiyaor a soh manyo mayhi, in nanke zaku zuwa uvoh un yhin. ⁵⁴Kowan eroeh inama nang asoh manyo manang irru voh kuzah rarah,

manka chone yhi a tuk-ka wuri. ⁵⁵Inama inang ire mariniru marivin, manyo manang ki kusu ku seze ki rivin. ⁵⁶Piye roeh inami nang vah soh manyo manang en rih nang mini, mini in rih nang yhi. ⁵⁷Ken na tita umi iru voh eh tumam, asi gura voh awarka tita, kenna pi yha en roeh inami nang, en voh awar kanang. ⁵⁸Ini reh mariniru mam ma cira izoh, an zan imuzi na a tiwi ama roeh a kizi. Piye roeh marinuri ma en voh maa rarah. ⁵⁹Yesoh ima vere anang ara inung u haikali asin mish un Kafarnahum. ⁶⁰Mapuk ana ya gbwekseni an pokoro kenawoh, "umisenu uwon unuru, wami en sere ni? ⁶¹Yesoh, ima yoan inug iyhi awoh agbwekseni ayhi asin runghurunu ana veremi, iwoh, "anang ami ku nazi ni. ⁶²Yenen wana inna en rehye pivezene upiyaor isin jase yhi roh a tek na imah rim? ⁶³Are mazir maku roh uvoh, ripum rizarin irangwa. Avere ami na ma vere yhin mazir are kuvoh. ⁶⁴Ko nan ken arong uyhin a roto ma rume, "Yesoh ma yao awori adaor ku seme nu ayah an zaku rume nang piya enka yhi. ⁶⁵I woh, "are awar ki vizi nama woh uyhin za pirong umi en ruvah nang mini kure Kasiri kaku roh yhi uriva nazik" ⁶⁶Awar ka nang ara, agbweksene ayhi an jara yoan azaku ku pi jara nang yhi. ⁶⁷Yesoh iwoh ana kiri ativah, ami, "a yhini inku za yhinusu ujarini, inku rusu?" ⁶⁸Siman Biturus imane yhi, "pikarma, wanna en kanam? Pi rih avere uvoh ku za rarah. ⁶⁹na tina rume aruvah ti yegheteh woh pire piyar vur o Siri. ⁷⁰Yesoh iwoh nang yaon, "ku zang mini ma teski ni, rikiri ativah, uroeh uyin ire pisifu? ⁷¹Imaa sin vervenun Yahuda pivezenu Siman Iskariyoti, kure yhi, uroh ana kiri ativah ami, umi enka roh Yesoh.

Chapter 7

¹Atini kan kusu mun, Yesoh imah jara inung un Galili, awar kuwoh imah zaku suni awoh ikana yhi un Yahudiya awarka Yahudawa amah suni u wuna yhi. ²Kadhaor ku penge kong kigari kum mah paturuwuh. ³A kommini an woh uyhi, "Jhao atek kanam a kana un Yahudiya asa agwekseni apuh anka reyhe utumah umih nang pi serih. ⁴Vah piyha enka rise manang asin wukuzeh, in nang isuni uwoh anka yao'oateh yhi, in nang piseri arana, caongkaorhao rih tih rih puh nang kurikuya. ⁵Kode akommini amah rhaothao rume nang yhi. ⁶Anre Yesoh ikuwoh uyhaon, "Kadhaor kanang ka rhaothao wana, areh kadhaor kayhin kakutu rim. ⁷Kurikuya kongka zaku vaonaokun inih, kusi vaonzono kum mim awar nang insin miseh urikuya kuna atihzingdi tih kun. ⁸Ayhini jarini u penge kumi, mang zaku kana upenge kumi, awarka dhaor kanang ka rhaothao koro. ⁹Atini kami nang eh vereh an kusu mu nang yaon, anre ikutu yizene un Galili. ¹⁰Kadahaor kami nang a kommini amah jarayhaon un penge kumi, anre iku jarayhi unayhi untuwuh. ¹¹A yahudawa amahrah rigi yhi un penge kumi, an kura woh, 'Inusi?' ¹²Rifighi reh yaor rima rimah rah sesezi avereh arih tih rih yhi, arong anwoh, "Ireh piyhar umatini" arong anwoh, "Azang ken" isin kokoze ayhar amana un rina umih u zaku rivah. ¹³Vah piyha imah vereh amayandari awar ku khaou o Yahudawa. ¹⁴Kadhaor kami na kupenge kumi ko ka saopkwao ateti, anre Yesoh iku nighe un Rarah ko Siri {Temple} a semu rah mise. ¹⁵Anre a Yahudawa ankura sesezi namina, akura woh "Inih nang piyhar uruh iyao a gwakane kini? Irhaothao nana gwekserene." ¹⁶Anre Yesoh iku mane yaon awoh, "Umisenu unang uzang unang, areh upiyha eh tumam" ¹⁷Piyha isuni u rise u nufi uyhi, yhi enka yao'aoteh umiseni uruna, vah anku cira nang Kasiri vah mini insin verveeh arih tih rih nang. ¹⁸Piyha eku verveeh amakana arih tih rih yhi, ti cirvuh tih yhi nang ekusin rigi, are piyha isin rigi isin rigi tih cirvuh tih yha etumam, piyhaor unih irih rivin, izah umatini uzaku rih nang yhi. ¹⁹Ku zaku reh Musa imah rhao inih mateh? Zah piyha i dhaorkhaononi mateh mami, awar ki yemmi nang insin rigi u wunam?" ²⁰Rifighi reh yaor rin mane, "Piri pisifu, wami insin rigi u wunavuh?" ²¹Yesoh imane yaon awoh, "Mah riseh utumah uruh, inrah sesezi namina awar kuni" ²²Musa imah rhao inih ukaciya (azaku reh u wori nan Musa vah makakani) enku rise piyhaor ukaciya anyhi moh sabar ²³In nang a rise piyhaor ukaciya anyhi moh sabar, a rhaothao gwepkwe mateh ma Siri, awar ki yhen nang in sesezi rikhaozhao nang mini awar kuwoh mah war'ahne anyhi moh sabar? ²⁴Sunu rise mateh uyhen ko yhazi risenimam matini. ²⁵Arong ayhaon a wori un Urshalima anwoh, "Ku zaku reh piyah nang amasin rigi asa an wunghi?" ²⁶Reyhe, insin verveeh amayandari, an zaku vereh arong nang yhi, kongka zaku ripkwa uwoh tiwomoh tin ceske yhi mateh amako yhi ireh Kristoh vah azang yhi. ²⁷Tiyao atek nang piyhaor uruna eh cirah, kadhaor kami nang Kristoh enka ruvah, vah piyha enka yao atek nang eh ciram. ²⁸Anre Yesoh iku rene iwum inung Urarah ko Siri (Temple) asin mise akuwoh, "In yaom nang katek nama ciram, un rhaothao ruvah awar karih tih rih nang, mah ruvah awar kapiyha eh tumam, yhi ireh rivin, in zaku yao yhi." ²⁹Mini yao yhi, awar kuwoh unku cirah nang yhi, yhi eh tumam. ³⁰Amarah seri pigwa asa an pur yhi, vah piyha eh tarkara a cara uyhi awar kuwoh kadhaor kayhi ka rhaothao ruvah. ³¹Arifighi reh yaor amih, ayhaor adun amah rume nang yhi, anre ankuwoh, kdhaor kami nang Kr istoh enka ruvah, enka rise amanzu alama apiri amih nang piyhaor uruh iseri. ³²A Farisiyawa an pokoroan kusu nang rifighi reh yaor risin yaurana arih tih rih Yesoh anre Pireveh Ugwaki nang a Farisiyawa anku tumah ma ofisas asa anka pur yhi. ³³Anre Yesoh ikuwoh, "In roti nang ayhini na cini, mamn jaram nang piyha eh tumam. ³⁴In nang ka righim, in nang ka zaku zuwam, katek namang kanam, in nang ka suski nuh kanam. ³⁵Anreh a Yahudawa an kuwoh ana tih ayhaon, "Iki nang piyhaor uruh irama kanam nang tenka zaku zuwah yhi?" Iku rama kana nang ayhaor arangazani vah iku rama kana nang a Hellinawa amih a rhaondhaori asa ikah mise yaon?" ³⁶A rike vereh nang eku vereh, "In nang righim a zaku zuwam, katek nang mang kanam, in nang ka zaku suska u kanam?" ³⁷Ne kini, atuk ka wuri ku penge kumi, Yesoh i yhizene anre iku reni wum awoh, "Piyha i pok user, i ruv nang maini a sao, ³⁸Piyha eh rume nang mini, ken nang avah asin vervene, mamana mah mani-masir ma war mang suma a wori ariviri rih yhi" ³⁹Imah vereh a ranah arih tih rih Mazir, ayha a rume nang yhi, anka sere, amah rhaothao rhoa Mazir mami, awar nang amah rhaothao daukak Yesoh. ⁴⁰Arong arifighi rimih an pokoro a vereh arana anwoh, "Piyhaor uruh ireh annabi" ⁴¹Arong anwoh, Areh Kristoh inuru" arong anoh Kritoh imaka cira un Galili?" ⁴²Avah anku rhaothao woh Kristoh enka cira unzuriya u Dawuda a wori un Baitalami u kawaye umih nang Dawuda imah rim?" ⁴³Atek kang, rifighi reh yaor amih an pakunuwo tivah, awar ka Yesoh. ⁴⁴Ayhaor inung uyhaon an nama puru yhi, vah piyha eh susku tarkara a cara un yhi. Anre ayha mazongozon (officers) an an guru yaon nang Pireveh Ugwaki nang a Farisiyawa amih a woh uyhaon, "Yen eh rene in zaku yende yhi?" ⁴⁶Ayah mazongozon (officers) an mane, "Vah piyha imamah vervene ne kini." ⁴⁷Anre a Farisiyawa anku mane, a yhini mah anku mah vatazini? ⁴⁸Pirong oh yha tiwomo iku mah rume nang yhi vah a Farisiyawa? ⁴⁹Rifighi reh yaor amih arana azaku yao mateh, areh ma la'ananu. ⁵⁰Nikodimus, (Piyaoddao inung amah Farisiyawa)umih imah nana ruvah nang Yesoh) iwoh uyhaon, ⁵¹Mateh mah wuri mangku

temene piyhaor a rhaothao pokoro nang yhi ikusu eh rene?"⁵² Anre ku mane yhi awoh, "Pyhi mah pi wori un Galili? Kitara a reyhe, vah arong annabi anka cirah a wori un Galili."⁵³ Anre ko wami ikutu cirah a za'ah yhi u rarah kuyhi.

Chapter 8

¹Yesoh imah kana upana ku zaitun ²umhaopwu nafut, Yesoh imah gura ruvaa masujada, ayaor nasan amah ruva; izomo asi mise yaon. ³A nyakarani nang a Farisawa an yende a pinyowo umi na a puruh yhi iseri uzina. A rene yhi atehtih. ⁴Anre anku vere nan Yesoh, "pimiseni, pinyowo uru amah puruh yhi iseri ⁵Ana vah a mateh, Musa imah vereh uwurhi awoh tih taza imuzu upiyar uru, yenna pen vere amajagha nan yhi. ⁶Ayaor ara amah vereh kini a matoroh muh mingha yhi a hak awar kuwo an zuk irammwa kimi nanan zargi yhi, Yesoh imah tinguruwo anyakara a jaos nan kinhu kiyhi. ⁷Amah jariyaon aseri yhi na riif, icho a yezene avere na yaon, "pirong inung uyhin umi izah yhi ivang, yhi evan piya zohni ku tah pinyowo uru a rikwang." ⁸Yesoh imah gura tingirwo, a nyakara a jaos nanh kinhu kiyhi. ⁹Ayaor ami amah pokoro ken, anra jaseh yaon a marhaondhao, ma seme nan piya ireh piya curvu ara jariyaon ken amadorkozong. Yesoh imah rah ko takani uteh yhi mazah pirong, nan yhi pinyowo umi na'amah rene yhi atehti. ¹⁰Yesos imah cho avere nang pinyowo imi, pinyowo, "a kotkozeni ami a puh a nasi? zah piya imah kashen nan puh?" ¹¹Pinyowo umi vere, "zah pirong, titigwaki." Yesoh ivere, "mini mahn zaku gashen nan pun, jaravu aka zah kupih riseh ivang" ¹²Yesoh imah gura vereh uyhaon, asi vervene "mini nreh anpeze murikuyah, piya edorkorohm enka zaku jara mung a marini tuken enka zugwa ampeze muvoh." ¹³Afarisawa amah vereh nan Yesoh 'Pisu mise (vervene) a majaghan nan riti ripu, u misenu (avere) apu a zah kureh rivin. ¹⁴Yesoh imah mane yaon a vere, "inma namah miseh (vervene) majgha riti rivin, umisenu unang areh rivin mini nyhab a teghe namahn nang kateghe na innamah kanahm, a yhini inzaku yhao ateghe namahn cirahm nan kaeghe nan inrama kanahm ¹⁵Mateh ma yhin mareh mateh ma ripuhm; mini aku zah ku temene pirong. ¹⁶Nh nama riseh mateh, mateh manang mareh rivin awarkuwo mini nzah kuri utehnan awar ken, mini inrhi nan titugwaki umi etumahm. ¹⁷Yii, inung a mateh mayhin amah nyakara awo ushaida oh yaor avah ureh rivin. ¹⁸Mini enreh piya ireh ushaida a majagha a ritih rinang, titugwaki umi etumahm eku roh ushaida a majagha a ritih rinang. ¹⁹Ayaor ami ama vere nan Yesoh, "yhi putuh upuh inusi? "Yesoh imane, "a yhini enzaku yao mini vah Titah unang; Nh na inyao mini, innan gura ayao tita unang ken." ²⁰Yesoh imah vere a vere ara a mapati atek kataraka asi miseh yaon inung a masuja, zah pirong imah purun yhi awar kuwo kadaor ka yhi karotoh wana (ruva) ²¹Yesoh imah gura vere uyaon, "mimi mahn jarahm, innan ka ringhihm a gura kizi inung wang iyhir katek na nrama kama zah pirong uyhin enka susku ruva." ²²A Yahudawa amah vereh, "imah ka whuna riti riyhi? na ki kusu kerene were, "katek na nnama kanahm zah piya enka suska ruva?" ²³Yesoh imah vere uyaon, "ayhini inkure aya jaos mini inreh piya izoh. Ayhini inreh ayu rikuyah, mini nzakure piya urikuya ku. ²⁴Tuh kimi, mini mavere innan ka kizin inung ivang iyhin, innan inrotoh rume awo mini inreh mini, inan kizi inung iyhin. ²⁵Ayaor ami amah vereh Yesoh, "piyhi wammi?" Yesoh imah vereh uyhaon, "kikusu na nmah veri ni zohn. ²⁶Inrih ankusu mudun mu vervene nang ku riseh mateh majagha nan ayhini Nan ken, piya etumahn ireh rivin, ankusu mumi na maku pokse nn yhi ankusu mu na maku vere nan ikuriya." ²⁷Ayao ami amarotoh yhaoghaoteke awo ikusu vervene uyaon majagha nan putuh. ²⁸Yesoh ivereh, " adaor kami na innan kama zhaopwao a pivezene upiyaor na inna kanu yhaoghaoteke awo mini ireh mini, nankuwo zah kirammmwa nan inseriaritih rinang. Neh kenna titah imah mishem, ankusu mu na insi riseh ²⁹Piya etumahm irih nangh mini, irotoh jimihm utenang, awarkuwo ana adaor maku seri ankusu muni na isuni." ³⁰Kenna Yesoh imasi vervene ankusu muh, ayhaor adun amah rume nan yhi ³¹Yesoh imah vere nan a Yahuduwa ara ami amah rume nan yhi, "Nh na inrhi inung anavere anang, rivin inreh agwekseni anang. ³²Ayhin innan ka yao rivin, rivin rimi renka waska ni." ³³Ayaor ami amah mane yhi, "awurhi tireh kardri ki Ibrahim, tirotoh nana awana arehreh a pirong, na yemmi erene pih vere, "innan ka zugwa uwaska." ³⁴Yesoh imane ayaor ami, "Rivin rيره pirehreh ivang. ³⁵Pirehreh iku zaku turari inung urara zah marasa; pivezene eku turarihm zah marasa. ³⁶Tukini, nh na pivezene ewaski ni, rivin awaska ni. ³⁷Mini nyao ayini karariki Ibrahim, insi ringhi kennainnan whunahm awarkuwo avere anang a zaku rhi ateghe inung uyhin. ³⁸Mini nsi vervene ankusu na nmah rehye nan titah unang, a yhini una yini riseh ni ankusu na en pokoro nan purtuh yhin. ³⁹Ayaor ami amah mane yhi avere, "Titah uwurhi ireh Ibrahim ". Yesoh ivere uyaon "Anareh inkure nono ni Ibrahim, inna seri utuma Ibrahim. ⁴⁰Nan ken insi ringhi urina uwhunahm, piyaor umi imah miyi ni rivin rimi nan nmah pokoronangh Kasiri. ⁴¹Inmah riseh utuma uh putuh yhin, "Ayaor ami an vere yhi, amah rotoh rekseniri un-rinu rikaya. Tirih nan putuh wurhi urhao: Kasiri ⁴²Yesoh ivere nan yaon, "nna Kasirih kareh putuh yhin, inna sumihm, awarwo mini nmah cirah nangh Kasiri nah nnuri na." azah kureh awar ka ritih rinang, areh yhi etumahm. ⁴³Yemmi erene inrotoh yaohaoteke avere anang? areh awarkuwoh enku zaku susku pokoro avere anang. ⁴⁴Ayhinini ayaor a putuh yhin, pisifu, nang iku rusu urise ankusu na putuh yhin isuni. Imareh piwhunzani yaor cette zohn, ama zaku yhaozi a rivin awarkuwo izayi rivin inung uyhi, Inna evere icotti, adaor kami na isi vervene icotti, ikusi vervene anang a yhi awar kuwo yhi ireh piyi cotti nang putuh oyhi cotti. ⁴⁵Nan kenna insi vervene rivin, inrotoh rume nan mini

⁴⁶Wanni ucuku yhin ima puruhm nan ivang? Nna ma vere rivin, yemmi erene inrotoh rume nan mini/ ⁴⁷Piya umi ireh piya Siri eku pokoro avere a Siri, a yhini inrotoh pokoro awarkuwo inzah kureh ayaor a Siri." ⁴⁸A Yahudawa amah mane yhi awo tiku rotoh vere mariva kenna teh vereh pireh piyu Samariya nang kuwo piri aviku?"

⁴⁹Yesoh imane, "mini nzah kure aviku titah unang nan insi ruske yhi tiwomo ayhini inzah kusi rukse mini tiwomo" ⁵⁰Nzah kusi ringhi udaukaka uritih rinang, piya isi ringhinirihm enka riseh mateh ⁵¹Rivin rireh rivin, mini mavere nan ayhin, piye dorkorohm avere anang, enka zaku rehye ukhao. ⁵²A Yahuduwa amah veru yhi, "Adaor ka teyhaoghaoteke piri nan aviku, Ibrahim nan Annabawa amah kizi na piyhi pivere piye dorkoro avere anang, enka zaku reghe (kukan) ukhao ⁵³Pizaku piri putuh wurhi Ibrahim umi imah khao, pih piri yhi? Annabawa aku kizi. Piya pi zikani ritih ripuh wammi?" ⁵⁴Yesoh imane, nna ma daukaka ritih rinang, udaukaka unang owanu wahm, areh titah nnang edaukakahm - majagha nan piyan nan enkuwo yhi ireh putuh yhin. ⁵⁵Ayhini mzaku yao yhi, mini yao yhi nna mahn vere, nzaku yao yhi mini mankaa sughi ni, piyi cotti, tuken, mini nyao yhi nanku dorkoni avere a yhi. ⁵⁶Putuh yhin Ibrahim imah riseh righaohao a marehye ma tuk kanang; imah rehe a rene suwuvok. ⁵⁷A Yahudawa amah vere nan Yesoh, "pirotoh rava atiwa akiri-shi, pikuma nananu rehye Ibrahim?"

⁵⁸Yesoh imane yaon, rivin rireh rivin, insi misini, amah rotoh reghe Ibrahim, MINI." ⁵⁹Anre anku zize akwang an taza yhi mihm, Yesoh imah wukune ritih riya, ajaray ajao Masujada mami.

Chapter 9

¹Yesoh ima sin voezzoenoeh,i reghe pirong ire pirumu cettu regwhu. ²Agbwekseni ayhi an rivi yhi,"pimiseni,ivang iwan,ipiyami boko rh putih,na ama reghe yhi pirumu?"³Yesoh imane,"Azang piyami eh rene ivang,zah putih,kure awar kuwo an sa utuma o Sirih un yhi. ⁴Ten tumzana,utuma upiyha eh tuman rikata rin roti.Katuk kan ruva adhaor nazah piyenka suska uriseh utmah. ⁵Nroti urikuya,mini nre ampeze mu rikuyah."⁶Yesoh ima ruru avere rah,I chatkara ritau ajoes, arene iross nang matau,amungane iross imi anayhizi ayhi.⁷Iwoh uyhi,"Jaravuh,a guzu ajing ku Silom(umi nako; tuma)."Piامي i jarayhi, aguru ara nyen.⁸Ijam eh zontokoh nang ayah ama yoeh yhi ire piya tanzu an kuwoh "ku zan piyami ehku zomi aseri atanzu?" ⁹Arong an woh,"Are yhi."Amanzu anwoh,"Azan yhi, kure piyhi suhwi yhi ." Yhi iwoh,"Are mini."¹⁰Anwoh uyhi,"Na ini na a wonoh a yhiz i apuh?"¹¹Imane awoh,"piya na aku kangde awoh Yesoh eh rene iross a paskane mana yhizi awoh unang. 'Jaravu u Silom aka guzu,Njaram aka guzu,anu sere urehyenu nang." ¹²An woh uyhi,"ikina irim?"Imane,"mini nyoam."¹³An yende piyhami ima reh pirumu nang a Afarisiyawa. ¹⁴Ama re katuk ka sabar na Yesoh ima risekse iross agura wono yhi ayhizi. ¹⁵Afarisiyawa angura rivi yhi kenna eh sere unyen.Iwoh uyhaon,"Eh rene iross ana yhizi anang,nka guzu na nkura nyen."¹⁶Arong afarisiyawa ami anwoh,"piyhaor uru azang Kasiri na eh ciram izaku dorkononi a sabar ."Arong anwoh,"ini na piyhi vang enka riseh anang ari ken?" maghhattuzuwa mama wana nang yhaon. ¹⁷An gura rivi pirumu umi,"Yenna pen vere amajagha nang yhi?" pirumu umi iwoh,"Ireh annabi."

¹⁹An rivi aputih ami,pivezene uyhin inuru umi na enka ama reghe yhi pirumi?yemmi eh wana yhaon i nyhen nakini?" ²⁰Aputih an mane yhaon,"Ti yhao woh ire pivezene uwuri ama reghe yhi pirumu. ²¹Yene wana na ira nyhen nakini,ti yhao iri, piyah rh wonoh yhi a yhizi ,ti yoeh iri.Rivini yhi,ire piya gwaki enka vere aritih riyhi."²²Aputih ama vere ken,awarkuwoh asin koewoeh a yahudawa.Ayahudawa ama zongoro rume woh yhi ire Kristoh,anka cidda yhi a moengdeh uyha ku haikali. ²³Awarki vizi,aputih anwoh,"Ira piya gwaki,riviniyhi."²⁴Kavak an gura kangde piyhaor umi imare pirumi awoh uyhi,"Changghhtake Siri .Ti yhao woh piyhaor uru ire piyivang." ²⁵piyami imane,"mini uyhaom boko piyi vang.Kikusu kiroeh na nyoeh:Immare pirumu,nra nyen."²⁶Angura woh uyhi,"Yenna eh yelli vu?Ini na eh wonovu ayhizi? ²⁷Imane,"mini nma mighyini su,in vonini unangwhu toh!yene rene in rusu in gura pokoro?inku rusu in wan agbwekseni ayhi una yhini? ²⁸An surka yhi awoh,"pighi pire pi gbwekseni yhi,awuri tire agbwekseni a Musa. ²⁹Ti yhao woh Kasirih kama verun Musa, ti yhaao yiri i tek na piyallu eh ciram."³⁰Piyami imane awoh nang yhaon,"ku ciddani ampeze,awoh in zaku yhao atek na eh ciram,nan ken yhi eh wona ma yhizi. ³¹Ti yhao awoh Kasiri kaku nangwhu toh anayhi vang, piyeh roh ritih a yelli anang na irusu,eku pokoro yhi. ³²chettu semenu urikuya aroto pokoro uwoh pirong imah reghe yhi ire pirumu. ³³Anne piyaor uru kuzang nan Kasiri na iworim,enka rene yhi iranwa."³⁴An mane yhi,"ama rehe vu inung ivang,na pikusin misirih?"An moenreh yhi uyha ku haikali. ³⁵Yesoh i pokoro woh ama moengreh yhi uyah ku haikali.Ika zuwa yhi awoh,"pe rume nang pivezene upi yhaor?" ³⁶Imane woh,wani reh yhi? ³⁷Yesoh iwoh uyhi "pima reghe yhi,agura reh yhi isin verveneu puh."³⁸piyami iwoh,"Pikarma,yii ma rume"anre iku tutu yhi. ³⁹Yesoh iwoh,"Awarka mateh na ma urva urikuya asa ayah zaku nyen an zuwa u nyen,ayah anyen an wana arumu."⁴⁰Arong afarisiyawa ami amari nanyhi an pokoro nang ami arivi yhi,"Tireh arumu unawuri?"⁴¹Yesoh iwoh nan yhaon,"inna ayinreh arumu,inna za yhini ivang,ayhini enkuwoh,"Ti nyen,ivang iyhin imah zuwa zom.

Chapter 10

¹living, riving insin misini,piyha irhoto nighe teh taowaoraong makana nan magham, adorkoro urong urina uvakti,piyhaor unih ireh pituwu. ²piyha eh nighe teh taowaorong ireh pivi'ahni umah gham mami. ³pici'ahni oh taowaoraong eh ku wonw yhi kan, magham mami maku pokoro rihi,ehkuh kagha magham mami anazayhi amang a cidda man uyha. ⁴Kadhaor kami nang eh cidda man u yha, iku zaongoro man manra takanani atini,awar kuwoh mah yhao rinyhi yi yhi. ⁵Mangka zaku dhaokoro pijaon,maku sin suma yhi awar kuwoh mazaku yhao rinhyi rejaon. ⁶Anre Yesoh iku vereh uyhaon, un misali an rotohyhaghatheke ankusu mummuna nang isin vervene nang yhaon. ⁷Anreh Yesoh iku gura woh uyhaon "Rivin,rivin mah woh uyhin,mini inreh karorong kama gahm. ⁸Piya eh zonghorom aruvah ireh pituwu nan ku piyuwu uma gahm mami mah rotohyhaghatheke ankusu mummuna nang isin katorong,piya eh nighe tuh nang enka waskunuwo,enku nighe acira,azuwa atek karivi'ah ruh. ¹⁰Pituwu eku rivah yhi,saiko ituksu a wuna a hallakar,umma ruva asa azuwa uvoh, azuwa kun awam. ¹¹Mini pivi'ahni urip eku rho uvoh kuyhi awar kama gham mami. ¹²Piya iseri utuma ikhaorwo izaku reh pivi'ahni,azaku reh magahm mah yhi, ikure eh reyhe a nyo-nyho arama ruva itu viskine magham mami, atirki marong. ¹³Eh sumayhi awarku woh utuma ikhaorwoh nang iseri,vah mani mahyi nang magamh mami. ¹⁴Mini pivi'ahni urip,ayaom anang, anang an yhaom. ¹⁵Titah iyhaom,mini mah iyhaoyhi,umma rho ritih rinang awar kamagamh mani. ¹⁶Inri nang marong mgamh mami mah zakuri arifighi rina.man yende man unaman,manka pokoro rinyhi ri nang,manka wana rifighi rirho,pivi'ahni urhoa. ¹⁷Kikusu ke rene na Titah isunim,umma rho uvoh kunang asa unka gura zuwa kun. ¹⁸Vah piya enka zikan kun,man ka rho kun ute nang.inrih avaon urho kun,inrih avahon agura zika kun. ¹⁹Iwarma impi wana inung ana Yahudawa,awar kama vervene mana. ²⁰Mapuk ayhaon man woh,"Ireh pivuku,ireh piranghni,yemmi eh rene in tariyhi atoh? ²¹Arong awoh, "azakureh averh apiyha irhi piviku anarah,piviku imaka wono ayhizi apirumu?" ²²Amah reh kadhaor ku penge kumaveze(tsarkakewa)un urushalima. ²³Amah reh kadhaor kari wuss,Yesoh ima jara inung izeki (sharayi)ki Solomon. ²⁴Anreh a Yahudawa anku tenguruwoh (kewaye)yhi,awoh uyhi,"Har kawampa napen jhao'irim a sese (shakka)?Inang areh pighi Kristoh,na miya irih amyhadari" ²⁵Anreh Yesoh iku mana yhaon,"Umma mighi ni,invoniniurume utuma umih nang inseri arizayhi rih Titah,inih usin shaida mini. ²⁶In rotohyhaghatheke ankusu mummuna nang isin katorong,piya eh nighe tuh nang enka waskunuwo,enku nighe acira,azuwa atek karivi'ah ruh. ²⁷Magham manang mahku pokoro rihi rinang in yhaom,mang man dorkononim. ²⁸Insin rukse man mavoh mazanang rara.manka kizi man,vah piyha enka kwakarem man ana cara. ²⁹Titah piyha en raom man,ipiri amanzu amih,vah piya enka suska ukwakare ana cara na Titah. ³⁰mini nan Titah piyhaor urhao." ³¹Anre a yahudawa anku gura zize akwang an tazayayhi mim. ³²Anre Yesoh iku mane yhaon,"umma sa ini utuma urip uwori nang Titah.un ruku utumah uruna,nang enko in tazam" ³³A yahudawa an mane yhi "Azaku reh tikoh tih tanzavuh awar kurong utuma urip,awarkuwoh petereh,piyhi pihaor na pima vandare ritih ripuh Ksiri." ³⁴Yesoh imane yhaon,"Anku zaku nyakarani amateh mayhi, mah woh,"in reh na Siri"? ³⁵Innang Kasiri ka kangde ayhaon awoh nasiri ayha nama vervene mah Siri mah ruvam,avah amih anka zaku gbwekwunuwoh. ³⁶Inseri piyha na Kasiri ka tumah urikuya,'petere' awarkuwoh mini pivezene o Siri? ³⁷Innangun zaku seri utumah utitah,sunu rume nang mini. ³⁸Innang ka yao,agura yhaoghatake awoh yhi Titah irih unang,mini inrih inung utitah" ³⁹Amah rene pigwa-pigwa an puriyhi,itu vintah yhaon ana cara ajarayhi. ⁴⁰Anreh ikupi cira ajarayhi aka vharhao umana ku urdu amakana atek nan Yuhanna imah zongoroasari ubaftisma mim,anreh iku zomo atek kami. ⁴¹Ayhaor adun an ruva azuwa yhi awoh,"Yuhana i rotohyhaghatheke ankusu mummuna nang isin katorong,piya eh nighe tuh nang enka waskunuwo,enku nighe acira,azuwa atek karivi'ah ruh. ⁴²Arong amatu rume nang yhi atek kan.

Chapter 11

¹Pirong uyhaor na amako Li'azaru rima zaku wara. Rima wori u Betenya, u kauye i Maryamu nan kommina ku Marta. ²Ki Maryamu kimi kima munzazeh Piyurara a manuk avezeh navina na yhi a tih titikin, kommina kakin Li'azaru rima zaku wara. ³Anre a kommini a yhaoni amih anku rene utumu nan Yesoh, a kuwoh, "Piyurara, reyhe, piyah napi suniyhi i zaku wara." ⁴Kadhaor kami nang Yesoh imah pokoro ken, iwoh, "Tiwontono tina tiri za kure tu khao, tutenk, are tu ro Siri tiwomo asa anka ro Pivezene Pe Siri a tiwomo." ⁵Yesoh isuni i Marta nan kommina ka kin kayhaoni nan Li'azaru. ⁶Kadhaor kami na Yesoh imah pokoro awoh Li'azaru ri zaku ware, anre iku pire atuk avah ming a tek nang imah rim. ⁷Atini ka ra'arah, Yesoh iwoh anagwekseni ayhi, "Sa ni tih kanu Yahudiya." ⁸Agwekseni a yhi anwoh, "Pimiseni, kinkini na a Yahudawa amah seri piyhi an tazavuh ana kwang, pi rama pi gura guru vuh nhaori?" ⁹Yesoh imane, "Ku zakureh ikorwo rih kiri atih vah tih reh kayira? Inna pirong isin jara rikata, enka zaku rukpwuruwo, awarkuwoh inyen an pezeh muh rikuya." ¹⁰In nang areh ikusin jara a tuk, enka rukpwuruwo awarku an peze muh azku rih nanghi." ¹¹Imah vereh an kusu mu, an reh iwoh uyhaon, "Bica uwuri, Li'azaru imah nomoh an mara, un rama kanam aka zimeyi an-mara." ¹²Agbwekseni ayhi awoh uyhi, "Piyurara, in nang areh iku nhaon an mara, enka zinta." ¹³Yesoh imah seri avereh ukhao ku Li'azaru, agwekseni anku baokao avereh an mara muma vonsonn. ¹⁴An re Yesoh iku vere uyhaon a zuku wukune yhaon irangmwa, "Liazaru rima khao." ¹⁵In seri righaorhao awarka yhin, ken nang imah zaku rim, asa in ka rume. "Sa'a ni ti kana nang yhi." ¹⁶Toma piyha na aku kangde yhi awoh, Mavah, iwoh anajami agwekseno, "Sa'ani tih jaririh unawuri asa tih ka kizi nang Yesoh." ¹⁷Kadhaor na Yesoh imah ruva a zuwa Li'azaru rim mah rene a tuk anas usek. ¹⁸Ku Betenya kuma pati nan Urushalima marangazang mih mil ukah. ¹⁹A Yahudawa a dun amah ruva nang ki Marta nang ki Maryamu asa an nomeyhaon nasuwuh awarku khao ku kommina. ²⁰Kadhaor kami na ki Marta kima pokoro awoh Yesoh iramah ruva asa an mansana nan yhi, ki Maryamu ki ma taka zomih urarah. ²¹An re ki Marta kin kuwoh u Yesoh, "Piyurara, pima rih ina, komi ka nang kan nama zaku khao." ²²Kone kini, ki kusu na pe tanzana a-Siri kang ka roh vu." ²³Yesoh iwoh ukin, "Konau kan co." ²⁴Ki Marta kin woh, "Un yao awoh enka co ama coksono anyhi muh wuri." ²⁵Yesoh iwoh ukin, "Mini ireh ucoksozonu nan kuvoh, piyha en rume nang mini, ko kure iku khao enka war'ah." ²⁶Piyha iwar, asin rume nang mini, enka zaku nana khao, pima rume nang ararah?" ²⁷Ki Marta kin woh iyhi, "Yi, Piyurara, immah rume awoh piyhi pire Kristoh umih, pivezene oh ruvsan inung urikuya." ²⁸Kadhaor kami nang imah verh keni, anre iku jarayi aka kangde kommina ka yhaoni, ki Maryamu apituwa, anre kin kuwoh, "Pimiseni umih irih na, isin Ka'aghvuh." ²⁹Kadhaor nake pokoro kini, anre kin kutu cho arhao-khaorhao a kana nan yhi. ³⁰Yesoh imah roto mah ka za'ah inung un kauye umih, imah roto rih a tek nang a mana nan ki Marta. ³¹Kadhaor kami nang a Yahudawa amari nan kin Maryamu urarah kukin asin nonze kin asuwu a reyhe ken nan ketu cho arhaokaorao amaka cira. An reh anku dorkoro kin, anku boko kin ko kin kana usek kumi kin ka ma'ah a tek kan. ³²Kadhaor kami na ki Maryamu ki maka ruva a tek kami na Yesoh imah rim, anre kinku reyhe yhi, anre kinku tukuruwoh an vina nayhi, anre kin kuwoh uyhi, "Piyurara, in nama pima ri inah, koni kanang kan nama roto khao." ³³Kadhaor kami nang Yesoh imah reyhe kin kin seri mayizi, kasuwu kan ka co yi, ³⁴iwoh, "Iki nang en tarayhim?" Anwoh uyhi, "Piyurara, ruva a reyhe." ³⁵Yesoh i cida mayizi. ³⁶An re a Yahudawa amih akuwoh, "Reyhe ken nang isuni Li'azaru." ³⁷Anre arong ayhaon anku woh, "Ku zang piyhaor uruh imah wono a yizi a pirumu, in nama zaku nuku piyhaor uruna ukhao?" ³⁸An re kasuwuh ka Yesoh kanku gura choyhi, i kana usek kumi, amah reh kuteng amma tura rikwang mim. ³⁹Yesoh iwoh, "Chuwuneni rikwang rimi." Ki Marta kommina ka yhaoni ka Li'azaru, umih en khao, kin woh, "Yesoh, adhaor kana ripum mimi ren kara vosoroh a tuk anas nan ku khao." ⁴⁰Yesoh iwoh ukin, "Unku roto vereh upuh awoh, in na pe rume nang mini pen reyhe u tiwomo te Siri?" ⁴¹Anre anku chuwune rikwang rimi, Yesoh i zhaokkhao a yizi a yhi izoh awoh, "Tita, marenevuh usanjighi ken na pe pokorom." ⁴²In yao awoh pe kutu pol mim, awarka firighi rina rimi rih yezi a giraranima nama vereh kini, asa an rume awoh piyhi pe tumam." ⁴³Atini kami nang eh vereh kini, anre iku rene iwum a rinyhi rigwaki, "Liazaru cira uyha." ⁴⁴Kuverung kumi kuntu cira uyha, navina nang nacara natu sisizini a makusu, Yesoh iwoh uyhaon, "Vinzini rin, rin jar-rim." ⁴⁵Ayahudawa adun amih amah ruva nang ki Maryamu, an reyhe ikusu na Yesoh eh rene, an rume nan yhi. ⁴⁶An re arong aYahudawaa amih aku jarayhaon aka zuwa a Farisiyawa a mise yhaon an kusu nang Yesoh eh riseh. ⁴⁷An re piya curvu u gwaki nang a Farisiyawa an ku kongkoroh, azom kati womoh a tek karhao awoh, "Yemmi naten rene? Piyhaor uruh i seri alama adun. ⁴⁸Inna teh jhaoyhimim uteyhi kini, an rume nang yhi, nasang , a Romawa an ruva zika a tek ka wurhi nang mayinzi mawuri." ⁴⁹Pirong uyhaor inung uyhaon na ako Kayafas, pirereh ugwaki ariwah rimi, iwoh uyhaon, " In zaku yao irangwa. ⁵⁰In roto tirkiri manang mah, ku pirinuh uwuh piyhaor urhao iki awar kayhaor nang kuwoh mayinzi nasang mang vinta. ⁵¹Imah vereh ararah a zaku reh awori aritih rih yhi. Atireve tih yhi tigwaki, i kuma rise annabci awoh Yesoh en khao awar ka mayinzi. ⁵²azang awar kamayinzi nazik, asa nonoh

nasiri nami na rhaondhaori asa nang ka kongkuruwo awana ki kusu kirhao. ⁵³A tuk karakan amah semu rah napsana ken nang an wuna Yesoh. ⁵⁴Yesoh imah zaku roti sin jara inung ana Yahudawa ama chaon khanonhaoni, anre ikutu jhao a tek kami a makana amayinzi mami mah pati a rimi, unrhao kumi nang aku kangde awoh Ifraimu. Katel ana amah zomom nang a gwekseni a yhi. ⁵⁵Kadhaor kami kupenge kuma annazeh kun rah pati, ayhaor adun an kana un Urushalima awori amayinzi mami na Yesoh igurim, asa anka rise mavezeh awar ku penge kuma annazeh ⁵⁶Amah rah ringhi Yesoh, asin vervene anatih ayhaon a yhizezeni inung uraray ko Siri. ⁵⁷Anre piya curvu nan a Farisiyawa an miya awoh piya eh yao'oateh a tek nang irini imiya asa anka puryhi.

Chapter 12

¹Atuk utassi maka rava upenge kuma ghannaze, Yesoh i ruvah u betenya atek na Liazaru rimi na Yesoh imah chone awori na yah kinih. ²An nafsa yhi mariniru mamarong, ki Marta kinsi ghhanza, Liazaru rin rrihi na ayah amah rih nang Yesoh un tabur. ³Ki Maryamu kin zika ikuturu ku turare umi na ama rise nang isumuru ivaktazhi, a munzaze navina na Yesoh, a vezeh nang atih tikin, kurarah kumi kun koro nang marentu mu turare umi. ⁴Yahuda Iskariyoti, irih ana gbwekseni ami, piyami en zizih Yesi, iwoh, ⁵"Yenne rene an zaku zizih utarare ama dinari madari matar arukse ayuwam?" ⁶Imah vere ken, an zang uwoh iku ru su ukana ayuwam, yhi kure pituggwhu a yoehp avoektihi ki korgwho iku nana tuksu awori kusu na a taram ⁷Yesoh iwoh, "Joeh ni kin tar ikusu na kirihi awr katuk ku kavem" ⁸Ayhini in naka rih nang ayuwam ko karike dhaor. in nanka zaku rih nang mini ko karike dhaor. ⁹Rifighi ri gbwaki reh yahudawa rin yeghheteh awoh Yesoh iri ateghyemi, an ruvah, an zang nan Yesoh nazik, asa an rek liazarus umih na Yesoh ima chone awori a makiniru. ¹⁰Ma firist ma gbwakazi man mane atih asa anka wuna Li'azarus unayhi; ¹¹Kure awar kayhi nang a Yahudawa a gbwaki a jhaorayhaon a rume nan Yesoh. ¹²Asin cira, rifighi reh yhaor a gbwaki rin ruvah atek kupenge. amapokoro Yesoh irama ruvah un Ursahluma, ¹³an zize an pagha muna tih nu dibino a cira anka zuk yhi uyah asin kanghha arigiyi ri gbwaki "Hossanna!zikine piyha en ruvah arizaghi ripikarma, piwomo i Isra'ila. ¹⁴Yesoh izuwa uzenku a tuwo zomom, ken nang ama nyakara. ¹⁵"Su pokoru kau pirinnu Sihiyona; tirkiri, piwomu puh iramah ruvah, itughyu zenku. ¹⁶Agbwekseni ayhi an rotohi ma yeghte anang ami azon amanu daukaka Yesoh, annu yeghheteki ama nyakara woh anang arah ama jaghha nan yhi na ama yelli yhi ken ¹⁷Rifighi reh yhaor an vere awo ama rim adhaor kami naima kangreh awori usek a chone yhi amakiniru. ¹⁸Ama reh awar kanang ami na rifighi rimi rima chira aka zuwa yhi, ama pokoro awo ima rise alama arah. ¹⁹a Farisiwa anwo ana tih a yhaon, "Reyhe, zah kikusu nang ten yelli; tirkiri, kurikuya kura dhaorkoni yhi. ²⁰Arong a Hellinawa ama ri ana yami ama kana usujada ku penge (idi). ²¹Anka zuwa Filibus umi eh cira un Betsaida ku Galili, awoh, "Pimiseni, ti rusu ti rek Yesi." ²²Filibus i jarayhi aka miya a Andarawus, Andarawus mun jaramun nang Filibus anre kuka miya Yesoh. ²³Yesoh imane yhoan awoh, "Kadhaor kama ruvah kami nang pivezene upiyaor en seru daukaka" ²⁴Rivin, rivin, na mako uyhin, usseh unkuu righyi ajoess a koeh un du riken utehwuni; inna o koeh, enka roh usseh agbwakane. ²⁵Piya isuni uvoh kuyhi en viza kun, piya eh reh evonoyhi voh kuyhi urikuya ikusin tazzah kun awar ku voh ku zarara. ²⁶. Piya isin renenem, idorkorom; kateghye na irim, kan na pireru nang enka rim unayi. inna pirong en rehrehnem, Tita enka rho yhi tichirvu. ²⁷Ne kini kasuwuh kanang kara povom na yen na man vereh? Tita, ghaskam nang kadhaor kana? kure awar kanan ami nama ravah dhaor ka. ²⁸Tita, daukaka ritih ri puh! Ringnyhi rin cira awori zoh awoh, "Nma daukaka rin mma gura daukaka rin." ²⁹Rifighi reh yhaor ami ama yoezoezih apok rin woh Kasiri kah ratah. Amanzu an woh, "Marong Maleka ma vereh nang yhi." ³⁰Yesoh imane awoh, "Ringny rih azan awan kanan na reh ruvah, kure awar ka yhin" ³¹Kadhaor ka kare kamateh mu rikuyah, kadhaor ka kare ku toengoehne piwomoh urikuyah uyah. ³²Kadhaor a zoepkwoem izoh aworu rikuya, manka kokone kowan nang mini" ³³Imah vere ken isah imuzu koeh kumi na en koeh. Rifighi rin mane yhi, "Timah pokoro a mateh awoh Kristoh umi enka rim za marasa. in na pen woh, 'pivezene upiyaor anka zoepkwe yhi zoh? wani reh pivezeneh upiyaor" . ³⁵Yesoh inu woh uyoeh, "Ampezeh mon ri nang a yini a dhaor ka cini jarani in roti rih urah asa marini iyoeh a tek na irama kanam. ³⁶In rotu rih ampezeh sa in wan avezeneh on pezeh." Yesoh imah vereh anang ara arajariyi aka wukune ritiriyhi. ³⁷Ko nang Yesoh imah rise alama agbwaki anyen mu yhaon, nanken ama roto rume nang yhi ³⁸asa avere Ishaya annabi an korr, imih nan ama woh; "Pikarma, wami ima rume nang a vereh a wuri, nang wan na kacara kapikarma karim?" ³⁹A war ka nih anka rume yhaon, Ishaya ima gura vere awoh, ⁴⁰"Imah rene tirumu an yhazi ayhoan, arene yhaon urok una suwuh na yhaon, zan na ken anag ku reyhe ama yhazi" ayhoan a yeghhyeteh ana suwuh na yhaon, a kurvuwoh mini ngharhane yhaon" ⁴¹Ishaya imah vereh anan ara awarka na imah reyhe u daukaka u Yesoh avere a vereh u majagha nan yhi. ⁴²Ko nan ken ayah tiwomoh agbwaki an rume nang Yesoh awarka farisiyawa an vonoyhaon u chidda nih asa an kasu nuku yhaon un majami'a. ⁴³An pok urentu uchanghhanu yhaor a piri uchangha un ruva wori nan Kasiri ⁴⁴Yesoh ivereh aringhyi rhi gbwaki awoh, "Piyah eh rume nang mini azang mini nazik" kure nang Tiita eh tumam. ⁴⁵Piyah eh rehyem eh rehye piyah eh tumam. ⁴⁶Nku ruva i wan ampeze urikuyah, asa kowan eh reme nang mini en zaku taka rih amarini. ⁴⁷Piyah eh pokoro a vereh anang a rotohi dhaorkhaorhaoni, i rotohi temeneh yhi; nroth ruvah ntemeneh urikuyah, kure nghhaska urikuyah. ⁴⁸Piya eh vonah, na kereehoyhi mim eh vonoyhi u sere avereh anang, iri piyah en temeneh yhi. Avereh nama verveneh an tumayhi atuk kawuri. ⁴⁹Mma rotohi verveneawar ka ritih rinang, kure awar ka Tita umi eh tumam, umi imah rom ikusu ku vereh nang ikusu na mang mighha. ⁵⁰Nyhaon awoh avereh ayhi areh kuvoh ku zah rarrah, na kere ani nama vereh. ken nan Tita imah vereh nang mini, ken nang mini nsin verveneh.

Chapter 13

¹Ama rama riseh upenge ku annazeh, Yesoh iyao awoh kadhaor kayhi kama ruvah kami nang ijhao urikuyah kuna, a kanah yhi nan Tita. Imah rise u sunnu uyahyhi amih arih urikuyah, imah sao yhaon aka rava marasa ². Pisifu imamah nighe asuwuh ka Yahuda Iskariyoti pivezene u Siman asa i zizi Yesoh. ³I yao awoh putu imah zika an kusu nasang ana cara nayhi imah ruvah awori nang Kasiri, en guruyhi nang kana Siri. ⁴Anre Yesoh iku coh atek kareh kamariniru a yir'ah makusu mayhi matarkanani anre iku rene tivarvi urung ku jeptu. ⁵Anre iku wara mani-masir ukwanu ku tirah, anre iku semu rah guzu agbwekseni ayhi navina, asin veneh nan ujeptu kumi nang imah rene tivarvim. ⁶Anre iku ruvah nang Biturus, anre Biturus ikuwoh uyhi, "piyhi piyah pen guzum na vina na nang?" ⁷Yesoh imane yhi, awoh uyhi, kikusu nang un seri pen ka zaku yaoahte kini-kini, pen ka nan yaoahte" ⁸Anre Biturus ikuwoh uyhi "Pen ka zaku guzum na vina nanang" ⁹Yesoh iwoh uyhi, "In nang un roto guzu vuh pi zavu iranwa nan mini" An re Biturs ikuwoh, "Titu gbwaki, su guzum navina nazik, guzum na cara nang navina nang rih tih" ¹⁰Yesoh iwoh uyhi, "Piyah imah zura en ka pi zurayhi are ku guzu kuna vina nazik awar kuwoh in vurkanani nasang invursi, azaku reh ayhini nasang" ¹¹(Awar kuwo Yesoh iyao piya en ziziyhi, ki kusu ke rene iwoh "Azang na sang ku yhin in vursi" ¹²Kadhaor kami nang Yesoh imah ruru guzu yhaon navina anre iku zika makusu ma yhi agura zomoh, awoh uyhaon, "In yoa ikusu nang mah risinih? ¹³Enku kangdem awoh 'Pimiseni' nang 'Tita Ugbwaki' en ku vereh marivah, areh ken nang inrih" ¹⁴In nang mini inreh Titu Gbwaki agura reh pimiseni, ummah guzu inih navina, ayhini ka guzuni ajangi navina. ¹⁵Ummah rhao inih u misali asa inka rise ken na marisi nhi. ¹⁶Rivin, rivin mah woh uyhin, pirere enka zaku pirka piyhu rarah, vah pitumi i pirka piyha eh tumayhi. ¹⁷In nang inyao an kusu mun, aseri mun en wana ayhari tau ririp. ¹⁸In zaku seri avereh anatih ayhin na sang, in yao ayha na umma teske yhaon, asa avah amih anka koro ken; Piyah isin rhao mariniru manang irah seri u gaba nang mini" ¹⁹In sin misini manang mah ne kini man roto wana, kadhaor kami nama wana, in nang rume awoh, INREH YHI.

²¹Kadhaor kami nang Yesoh imah vereh a rana, inung a mazir irah pok u povuh. ²²Agbwekseni an tirkiri atih ayhaon, arah seri amina, apiyha nang isin vervenem. ²³Pirong urhao ana gbwekseni ayhi, umih na Yesoh isuni yhi, imah yer'ehneni un Yesoh. ²⁴Anre Siman Biturus ikuwoh upigbwekseni umih i pati nang Yesoh, "Rivi yhi wami nang iseri avereh arih tih rih yhi" ²⁵Anre pigbwekseni umih nang Yesoh isuni, iwoh u Yesoh, "Titu Gbwaki wami?" ²⁶Anre Yesoh iku mane yhi "Piyah namang gwepkwe ufawari arho yhi" Kadhaor kami nang nang imah gwepkwe ufawari kuna, anre iku rho Yahuda pivezene u Siman. ²⁷Atini ku fawari kumi pisifu itu ninghe Yahuda, anre Yesoh ikuwoh, "Yemmi nan pi seri rene ken arhaokhaorhao" ²⁸Inung anayha amasin rho mariniru, zah piyah imamah yao'ahte ikusu ke rene an vere Yahuda kin kin. ²⁹Arong amaku vah Yesoh ikuwoh "Zemene ikusu nang tih suni awar ku penge kuna, vah i zika irangwa a vaokti kami a pare ayhuwam, awar kuwoh yhi imah yaop a vaokti kami. ³⁰Ken nang Yahuda imatu sere ufawari kumi anre ikutu rene arhaokhaorhao a jarak yhi, ama reh katuk. ³¹Kadhaor kami nang Yahuda Iskariyoti imah jarayhi, anre Yesoh ikuwo, "Ne kini nang annu daukaka pivezene upiyhaor ama daukaka Asiri tu nung uyhi, ³²Kasiri kang daukaka yhi, aritih rih kan, a rhaokhaorhao kan daukaka yhi, ³³Inih nonoh na yhiza, inrih nang ayhini adhaor kakup, in nang ringhim, ummah woh ana Yahudawa, 'katek na mang kanam, in nang ka suski nuh uruvahm, ne kini mah gura vereh ayhini ken. ³⁴In sin ruksi nih u doka upas, asa in rise usunu o teh ayhin ken nang maini umah sao ayhini ken. ³⁵Teh ra arana na kowami enka yao'aoteh awoh inreh agbwekseni anang in nang in suni a jangi" ³⁶Anre Siman Biturus ikuwoh uyhi. "Titu Gbwaki iki nang pi rama kanam?" Yesoh mane "Katek nang un rama kanam in nang ka zaku suska u dhaorkhaorhoa, in nang ka dhaokhaorhaom azang kini-kini." ³⁷Biturus iwoh uyhi, "Yemmi en rene un zaku dhaorkhaorho vuh? kini-kini, mang rho uvoh kunang awarka puh" ³⁸Anre Yesoh iku mane, "Pen rho uvoh ku puh awar ka nang? Rivin nang in sin misevuh, 'Kuwoni konka kokore pinu vereh awoh pi zaku yaom, son ti tar."

Chapter 14

¹Suhnu rene a suwhu kayhin kanmanta. Rumeni nang kasirih, agura rume nang mini. ²Inung u rarah ku Titahnatek nazohm nagwakane, in na mu zaku ri ken, ma nang miyhi ni, awar ku woh mini man jarahm sa inka napsa nateyhe awar kayhin. ³Manka reh ma ruru u napsanu una teyeh, manka gura guru a seri ni makana tek kanang, awar katek na rhim a yhini innanka rihm. ⁴Nyhao urina ateghe na mini nrama kanam." ⁵Toma iveren nang Yesoh, "Pikarma a wirhi ti zaku yhoa a teghe na pi rama jaravum, ini na tenka yhoa urina umi?" ⁶Yesoh i mane yhi, Mini nreh urina, rivin , nang kuvoh, zah pirong enka kana nang putuh mazuh dorkor tinang. ⁷Nna nyhoa mini, inna gura yhoa Tita unang. Adhoar ka, inyhoa yhi amah gura a rehye yhi." ⁸Filibus iveren nang Yesoh, "Pikarma sayiri putuh mi, anang ara anka hami rih." ⁹Yesoh i vere nang yhi, mini enrih nan a yhini cetti ranga, rah yhoam, Filibus, piya imah rehye mini imah reyhe putuh, na yemmi erene pivere, sayiri putuh mi?" ¹⁰Pirotah rume awo mini inrhi inung u-Titah, Titah irhi inung unang? Avere ami na inmah vervene ni, nrotoh vervene arhoan kareh kanang, Titah Umi insun voh inung unang iseri utumu yhi. ¹¹Rume nan mini awo inrhi inung u Titah, Titah irhi inung unang, vah inrume awar ku tuma a ritih runi. ¹²Rivin rireh rivin, mini ma vere nan yhini, piye rume inung unang enka riseh utuma umi nang inseri, nan ku riseh utuma an kusu mupisazi muna, awar kuwoh mini nmah jaram nan Titah. ¹³Kikusu napeh riivi inung a rizayi rinang, mahn ka rise muhn awar kuwoh an roh Titu nang tiwomo a pivezene. ¹⁴Nnah en riivi mini irammwa inung a rizayi rinang, mini manka risih ni kin. ¹⁵Nnah insunih mini, inna en dorkoro avere nang ami na ma veri ni. ¹⁶Mini manka tanzana a Titah, yhi enka roh inih a pi manzu piye eku nohme-nasuwu sa ika rhi piya enrhi nan ayhini zah marasa. ¹⁷Mazir marivin, kurikuyah konka zaku sere yhi. A yhini inyhoa yhi, awar kuwoh irhi nang ayhini manka rhi inung uyhoan. ¹⁸Mini mahn zaku jhao inihm uteghini, mini manka guru nang ayhini. ¹⁹Inung a dhaor kacini, kurikuyah konka zaku pih rehye mini, a yhini in nyen mi, awar kuwo mini in ghar, ayhini ma inanka gura ghara. ²⁰Atuk kana innan ka yhaoghateke awo mini inrhi inung a Titah, ayhini inrhi inung unang, awar kuwo mini inrhi inung uyhin. ²¹Piye pokoro avere nang a dorkoro ni, yhi reh piyi sunihm, piyi sunihm , Titah unang na isunih yhi, mini manka sunih yhi, nan ku sah yhi ritih rinang." ²²Yahuda (anzakure Iskariyoti) i vere nan Yesoh, " Pikarma, yemmi eh rene na penka sah ritih ripuh nang awurhi an zakure kurikuya?" ²³Yesoh imah mane yhi avere, nnah pirong isuhnim, enka dorkoro vere nang. Tita unang enka soh yhi, awurhi tenka ruva nang yhi, awurhi tenka napsa urara ku wurhi nangh yhi. ²⁴Piyhi zaku sunihm, izaku dorkoroni avere nang. Avere ami na ima pokoro, a zakure nang mini na a cirahm, anre nan Titah umi eh tuma mini. ²⁵Mini maveren ankusu mu nang ayhini, arotuh zomi nang ayhini. ²⁶Nan ken, Pinohmzeni suwhu-mazir mavur mami na Tita enka tuma inung a rizayi rinang- enka misin ankusu nasang, enka dinnini ankusu na mmah vere nan ayhini nasang. ²⁷Mavok nama jhao inihm; mavok manang nama roh yhini. Nroto roh yhini kenna kurikuya koku roh. Suhnu naze nasuwhu nayhin, suhnu gura pokoro ukhaou. ²⁸Immah pokoro kenne maveren uyhin, mini nrama jarahm, manka gura guru nang ayhini, Nna in sunih, innanka seri a rigaorhao awo mini nnama kana nang Titah. Awar kuwo yhi Tita ireh piya gwaki a majah'a nan mini. ²⁹Neh kini, mini nmah mighi ni anang ami anrotoh wana ken, awarwo nna anang ami a wana ken, inna ka rume. ³⁰Mini nzaku piri avere nagwakane nangh ayhini, awarwo piwomoh urikuya irama ruva. Izah kuri usiru izo nan mini. ³¹Tukini, kurikuya kun ka yhao awo mini inh suhni Titah, mini inh seri neh kenna Titah imah renehm. Sanih tich a jhao inahm.

Chapter 15

¹"Mini nreh katih ka rivin Tita unang ireh pikaviih ²Eh chuwune kokirik paghha kimi ke vonokin usumu, eh ku sefere kokiriki paghha kimi ke sumu asa kin pireh usumu³Ayhini imma vurka awarka manang mami na mini na vereh ⁴Inka rih nang mini uruu yhin kenna kipaggha kekun riseh kin isumuru ankure kinku mani nang katih ken na ayhinin enka suskini, kure inna manin nang mini⁵Mini inreh Katih, ayhini inreh ampaghha piyah idapkwani unang mini un yhi eh kuroh isumuru agbwakan, zah mini in nanka suskini irangmwa. ⁶Piyah izaku dapkwani unang, an nekereh yhi kenna kurene ipaghha anre kinku rogwho, an konsozoh anpaghha mumi a toengoene urah, apuksoh. ⁷Na in dapkwani unang avere nang a rih inung uyhin, rivini koyen na inrusu, anka risi ni. ⁸Aku daukakan Tita kini, na pe rise isumuru igbwaki agura sa awoh pireh pigwekseni unang. ⁹Kenna Tita isunim, kenna minin suni ni inka rih inung usunu nang. ¹⁰Inna endorkoro mateh manang, innanka rih nung unsunu unang, kenna mini ma dorkoro mateh ma tita azomo innung usunu yhi. ¹¹Mma vereh anang ara uyhin asa rigoethroeh rinang rinka rih nang ayhinin agura rene rigoethroeh rih yhin rin korr¹²Mateh manang marih kini inkarusu ateh yin kenna mini nsunini ¹³Zak pirong irih usunu upiri kini, awoh eh roh uvoh kuyi awar ki jam iyhi¹⁴Inreh ijam inang na en yelli anang nama mighhyi ni. ¹⁵Zah na maku gura kangyhi nih arereh, pirereh iyoehe yhi ikusu na piyu rarah iseri. Ma kangri ni awoh abici, awarku woh koyen nama pokoro nang tita, maku mighhyi nih. ¹⁶Inroto teskem, kure mini ma teskini atumini inkan roh isumuru, isumuru im enka yezeneh. Ankure ken awoh koyen na en rivi titi arizaghyi rinang enka roh yhini. ¹⁷Anang ara ma verinih, sa inka suni ateh yhin¹⁸Inna kurikuyah ko vonokun ni ni, in yoeh awoh ko zongoro vonokun mi. ¹⁹Anne ayini kure ayu rikuyah, kurikuyah kunna suni nih. Awarkuwo in zan ayuh rikuyah an gura reh mini ma teski ni awori urikuyah, korene kuriyuya kusin vonozokun ayhini. ²⁰In kayoehe avere mih nama mighhyi ni, "pirerh enka pirka yhi pigurarah kuyhi "inna a roh mi vurah anka vurah nih, inna a yoepthoehe avere nang, anka yoepthoehe ayhin. ²¹Anka yelli manang mana nasang awarka rizaghyi rinang, awarku woh a zaku yoeh piyah eh tuman. ²²Anne mku ma rotohe ruvahe a vereh nang yoehn, anna rotohe rene ivang na kini aza yoeh atek kucira invang iyoehn²³Piyeh vono yhi mi eh vono yhi tita unang ²⁴Anne in kuma zaku yelli utama una na zah pirong ima yelli inung uyoehn, anna zah yoehn ivang, ama rehye agura vonoyoehn mi nang tita unang ²⁵Ivizi eh wana ken sa an korone averehe mi na a nyakara a mateh mayeohn, "Ama vono yoehn mi ma zih rangmwa,"²⁶Kadaor na pi nomeni osugwhu umi na man tumini awori nang tita, yhi reh, mazir marivin, mani macira wori nan tita ma ruvahe, manka miseh manang makana nang minih. ²⁷In sin sakse unayhini awarku woh en rih nang mini aworun semenu

Chapter 16

¹Ummah vereh avereh rah nang a yhini asa isuka tereh. ²Anka zhaovih nih amararah mah tanzu Kasiri. Kadhaor kan ruva na kowami enka wuni nih akuwoh Kasiri nang iseri kan utumah. ³Anka rise ankusu muna, awarkuwoh azaku Tita vah mini. ⁴Mah Vereh avereh arana nang a yhini asa kadharor kami kanka reh Ka ruvah in dinne awoh ummah mah miya inih arih tih reh nih. Ummah rhaothao miya inih anang arah arizoni awarku woh ummah rih nang ahyini. ⁵Ne kini in rama gurum nan piyha eh tumam, vah pirong uyhin imah rivin, 'Iki na pirama kanam?' ⁶Awar kuwoh mah vereh uyhin an kusu muna, nasuwah na yhin nang matu wantazani nih. ⁷Areh rivin na insin misini, kurip uwoh un jar mim in nang un rhaothao jaram pinomeni eh suwuh (comforter) enka zaku iruvah nang ahyini. ⁸Kadhaor nang eh ruvah pinomeni osuwuh(comforter) enka cida anpezeh ken nang kurikuyah kuma wuru arihtihrih vang unyaozih nawas (Rightousness) nang mateh, ⁹arihtih rih vang awarkuwoh kuwoh arhaothao rume nang mini, ¹⁰arihtih ruh yaozhi na was, awar kuwoh un rama kanam nang Tita, inang ka zaku pi reyhem. ¹¹tih rimateh awarkuwoh ama ceske piwomoh urikuya mateh, ¹²Inrih ankusu muh-dun na man vereh uyhin, in nang ka zaku yao'aoteh mun ne kini. ¹³Kadhaor kami nan enka reh eruvah, Mazir marivin, mangka wana kuzaong kuzaong kuyhin inung a rivin na sang, mang ka zahu verve amih awori arih rihh man, mangka verve ikusu nama pok, mangka miyamih akusu mumi maon ruvah. ¹⁴Manka daukakam(glorify) awarkuwoh mangka zika in kusu kire kinang a miya inih. ¹⁵Ki kusu nang tita irih kireh kinang awar ken nang mawoh mazir mangka zika inung in kusu kinang amiya inih. ¹⁶Adhaor na cini innang ka zaku pi reyhen, adhaor ka cini in nang ka reyhem. ¹⁷Anre arong a gwekseni ayhi anwoh anajami, "Yemmi nang ekuwoh u wuri 'Adhaor na cini innang kazaku pi reyhem, adhaorka cini in nang ka reyhem' 'nan' 'mang kana nang Tita.'" ¹⁸Awarken anre ankuwoh, "Yemmi nang ekuwoh, 'Adhaor na cini?' Ti rhaothao yao'aoteh ikusu nang isin verve arih ti rikin. ¹⁹Yesoh imah reyhe yhaon an sunu rivi yhi, ikuwoh uyhoan, " ki kusu nang insin rippsi atihayhin kin kina, ki kusui na maku vereh, ' Adhaor ka cini, in nang ka zaku pi reyhem, nan kadhaor kacini in nang reyhem?" ²⁰Rivin, rivin in sin misini, in nang rise mayizi, nang na suwuh na sir, kurikuya kun seri righaorhao, in nan ka wana ayha na suwuh nasir, nasuwuh nnasir nayhin nanka vanduruwo awana narighaorhao. ²¹Kadhaor kami na piyhowo isin reksene, kasuwuh kaku ser'ihyhi awarkuwoh kadhaor kama ruvah, kadhaor kami nang eh reyge, eh ku zaku pi taka dinne uwo nu yhi awar ka righaorhao kuwoh amah reyhe piyar inung urikug. ²²Ne kini nasuwuh nayhin na Siris, mamng ka gura reyhi nih nasuwuh nayhin nanka voko, vah piya enka zikini righaorhao rimi. ²³A tuk karakan, in nang ka zaku rivim irangwa, rivin, rivin, nang insin misini. In nang eh tanzana Tita arizayhi rinang, enka roh inih ikusu kimi. ²⁴Ne kadhaor kana in rhaothao tanzanam irangwa arizayhi rih nang. Tan zanani, innang ka sere asa righaorhao riyhin rin kor. ²⁵Umma vereh ankusu mun nang ayhin un misali na kini kadhaor kang ruvah namanka zaku pi vervenu yhin un misali mangka misini amanyandari arih rih fitah. ²⁶Atuk karakan, in nang ka tanzana an zayhi rinang un rhaothao vereh awoh mangka tanzana Tita awark yhin. ²⁷Awarku woh Titaharih tih rih yhi isuni nih awar kuwoh immah soa mini, nan awarkuwoh immah rume awoh mini un wori nang Tita. ²⁸Ummah ruvah a wori nang Tita, ummah ruvah inung urikuya. insin gura jize urikuya, un rama kana nan Tita. ²⁹Agwekseni ayhi anwoh, "REyhe, ne kini na pira vervenu wuri amacaong kaonaoni, pizaku seri unisali. ³⁰Ne kini natenu yao'aoteh awoh piyao an kusu mun pizaku suni uwoh pirong irise narip, awar ka ranah timah rume awoh piwori nang Kasiri. ³¹anre Yesoh iku mane yhaon, "En nuh rume ne kini?" ³²Reyhe nih, kadhaor kan ruvah, yih kama nang ruvah, kadhaor nang ruvah, kadhaor nang an tiskini nih, kowami makanu rarah kughi, in nang ka jhao mimim utenang. Mangka zajurih utenang, awarku woh Tita irih nang mini. ³³Ummah verve avereh arana nang ayihini, asa in zuk mavok inung unang, inung urikuya insin seze urereh, sisani anasuwuh nayhin, umma yelli u lakka nang kurikuya.

Chapter 17

¹Yesoh imah ruru avere ankusu muh,imah zhaoppwu ayizi ayhi makana izoh avere,"Titah,kadhaor kama ruva,daukaka a pivezene upu,awarkuwoh pivezenu mi eka daukaka vuh. ²Neh kenna pimah roh yhi avhaon izoh nanpipuhm nasang,awarkuwo yhi eka roh uvoh kuza marasa nan ayhaor ami na pima roh yhi. ³Kuvoh kuza marasa kunku,Kasiri ka rivin nazik,nang yhi piya na pimah tumah,Yesoh Kristoh. ⁴Mini inma daukakavu urikuya.mini nmah ruru utuma umi na pimah rohm awo nriseh. ⁵Neh kini ,Titah,daukaka mini nang ritih ripuh nan udaukaka umi nan nmari nan puh,anroto napsa urikuya. ⁶Mini,nmah whono rizayi ripuh nan a yhaor inung urikuya.Amare ayhaor apuh,nah pima rohm, amah dorkoro avere apu. ⁷Ne kini,ayhao awoh ankusu na sang mumi na pimah rohm munku cira nan puh. ⁸Tuken unma roh yaon nasang avere mi nah pimah rohm.Amah yhaoghateke muriku cirah nan puh,agura rume h awoh piyi petumahm. ⁹Mini ma tanzana awar kayhaon,nzah kusi tanzana awar kurikuya areh awar ka yaor ami na pimah rohm,awarkuwo areh a yaor apuh. ¹⁰Ankusu mumi mureh munang mureh mupuh,amah daukakahm inung umuhn. ¹¹Mini nzaku rotu rhi inung urikuya,mini nnama ruva nan puh.piya vur Titah,gwasa yaon inung a rizayiripu rimi na pima rhom,neh kenna tireh ayhaor arhao. ¹²Nmah rotu rhi nangh yaon ,mini nmah kupsa yaon inung arizayi ripu,rimi na pima rohm.Nmah gwasa yaon, zah pirong inung uyhaon imah wurhu,nazik pivezene unii umi ireh pinazenni,awar kuwo inyare vah inkorh. ¹³Nekini, nnamah ruva nan ayhini,mini nsi vervene ankusu muh inung urikuya awar kuwo ukoronu righarhao rih nang inung uyhaon. ¹⁴Mini nmah roh yaon avere apu, na kurikuya kuma vono yaon awar kuwoh azakure yaon ankure ayu rikuya,neh kenna mini mah kure piyu rikuya. ¹⁵Mini nroto tanzana vu awoh picughwunemyhaon urikuya,areh tuwo piyi pi kupsa yaon nang pizingni pin (shaidan). ¹⁶Ayhaon azakure piyurukuya,ne kennag mini nza kure piyurukuya. ¹⁷Pehn yaon a putugwaki inung a rivin,avere apu areh rivin. ¹⁸Neh kennan pima tumah inung urikuya,awar tuken mini ma tuma yaon inung urikuya kumi. ¹⁹Awar kayhaon nmah pehh ritih rinang a pitugwa inung a rivin. ²⁰Mini nza kusi tanzana awar ka yaor ami an rume inung unang ana vereh areh ayhaor ara. ²¹Awar kuwoh ayhaon anka wana ayhaor arhao, Ne kennang piyi,Titah,piri inung unang,mini inung uouh. Mini ma tanzana awo a yaon unayhaon anka rhi inung uwurhi,sah kurikuya kun rume awo pighi pima tumam. ²²Udaukaka umi nah pimah rohm, mini nmah roh yaon awar kuwo a yaon anka wana ayhaor arhao,nekenna tireh uyhaor amerhaor. ²³Mini inung uyhaon,piyi inung unang sah an konkusuwu amane atih ayhaon atek karhao, kurikuya kunkayhao awo piyi pima tumahm,rene usunu uyhaon nekennan pima rene usunu unang. ²⁴Titah,mini sunih aya na pima rohm,awar kuwo anka reghe udaukaka unang umi nah pima rohm,awar kuwo pima sunihm anroto napsa urikuya. ²⁵Titah uyenzi-nawass,kurikuya ku zaku yhao vu;ayhaor ara a yaon uwarwo pighi pima tumahm. ²⁶Mini nmah rene an yhaoghateke a rizayi ripu nan yaon,mahn gura migha yaon awar ku sunu umih napi suni unka rhi inung uyhaon,mini nka gura arhi inung uyhaon"

Chapter 18

¹Yesoh imah ruru vere nang ami,i cira nang agwekseni ayhi a kana umanzu rakpwhu a tek-kanoepkwoeri ku kidiron,atek na karong kakap karim an ninghe yhi nang agbwekseni ayhi. ²Na kini Yahuda,umi enka zizi yhi,ima yoeh a tehyemi,Yesoh imaku tuzu a kanam nang a agbekseni ayhi. ³Yahuda,izongoni rifighire yah riwumah nang arong ayha gwakazi awori nang ma Firis magbwakazi nang a Farisiyawa,aruva nang itilla,nasuvah,nang makusu mariwuma.

⁵An mane yhi,Yesoh piyu Nazarat"Yesoh iwoh nang yoehn,"Mini nre yhi " Yahuda umi eh zizih yhi,imah yoehzi nang ayariwumah rimi unayhi.⁶Kadhaor kami na ima woh nang yhaon "are mini "antilluwo makana atini aka riksi a joess ⁷Igura rivi yhaon,"wanna nsin righiyhi?" angura woh "Yesoh piyu Nazarat"⁹Kenna iman wana sa an korone avereh na ama woh; u nayami na pe rom,ma vizah uroehm."¹⁰Siman Biturus, ima yoep atan, ikokone a cidda a pohwoh a pirere u Firist ku gbwaki a ceske yhi utoh kuroehm.Rizayi ri pirere umi rيره Malkus. ¹¹Yesoh iwoh nang Biturus,"Guddu atan kami inung uperung,nkasu sezeh irih rih kimi na Tita eh rohm?"¹²Rifighi reh ya riwuma nang ku nah kuyhaon nang aya gwakazi a Yahudawa,an puru Yesoh asisi yhi. ¹⁴Kayafas ireh piya ima roh a yahudawa avere awoh konka piri uwoh pihaor ikih awar ka yhaor agwaki.¹⁵Siman Buturus idorkoro Yesoh nang pirong ugwekseni una yhi.Ku Firist ku gwaki kumi kumi yoeh ararih ku fisist ku gwaki. ¹⁶Biturus ima zomi a toworong kama chiru yah.pigweksenumi unayhi,ku firist kugbwaki kuma yoeh yhi i cira uyha avereh nang piyhi si nyenteh toworong uyoehni anreh ku ninghara Biturus ining.¹⁷Anreh pirereh uyhaomi pinyenteni o toworong,iwoh nang Biturus "pi zakure urhao inung ana gbwekseni apiyhaor umi?"iwoh "azan mini " ¹⁸Arere nang ayah gbwakazi an yoezoezih,amma napsah urah utichoni,tiwok tima rhi ama in viska.Biturus ima rhi nang yhaon ayoezhi asin viska.¹⁹Ku firist ku gwaki irivi Yesoh avere agbwekseni nang umiseni uyhi. ²⁰Yesoh imane yhi,"Mma si miseh a majam'a nang ku haikali atek na a yahudawa aku mansana.zah kikusu na mma miseh ama nisana. ²¹Yene rene pisi ripsin?Rivi aya ama pok mi ana rah na mma vere.Tirkiri,ayhaor arah ayoe ikusu na mma vere."²³Yesoh imane yhi,"inna ma wuru verh,migha ikusu kimi kiyhikin inna ariken yene rene pi ranghham?" ²⁴Hanana i sisi yhi atuma anjagha yhi nang Kayafas ku firist ku gbwaki.²⁵Siman Biturus ima yoehzi asi viskah.ayhaor an woh nang yhi,"pi zang uroeh ana gbwekseni ayhi?isara yhi awoh, "Azan mini" ²⁶Uroeh ana rereh mu Firist ku gwaki, umi ire kommina ka piyah na Biturus ima ceske yhi utoh,iwoh,Nku ma rotoh reghe vuh a kap nang yhi?" ²⁷Biturus i gura sara yhi ,a roekoeroeh kuwoni kun kokone. ²⁸Annu zika Yesoh awori nang Kayafas a jagha atek-ka zom katiwomo.Ama reh kumoepwi,an zaku ninghe atek-ka zom kutiwomu timi,sa an kasu wana marik sa anka roeh upenge ku ma ghannazeh. ²⁹Bilatus i chira zuwa yhaon awoh,"uzargi urina insin yendezehe a piyhaor uru?"³⁰ An mane awoh nang yhi ,"inna piyhaor uru izakure piyi vang,tenzaku rohyhi nan puh."³¹Bilatus iwoh nang yhaon ,zika ni yhi ana yeh yhin, ayelli mateh a mateh ma yhin."A yahudawa an woh nang yhi ,"kun ku za kun mateh tih ru pirong an wun yhi." ³²Kuma vereh ken sa avere a Yesoh an korr ami na ima vere asin sakseh umuzi koeh kumi na en koeh.³³Bilatus i migha yhi urarah kutiwomo agura kangre Yesoh awoh nang yhi"pipire piwomoh Yahudawa ?" ³⁴Yesoh imane ,"pisin vervene a ritih ripu,boko arong a vere nang puh,unang?" ³⁵Bilatus imane ,"mini nzakure pi yahudawa,mini Yhi? Ayhaor apuh nang ma firist magbwakazi a roh vuh nang mini .yenna pe yelli?"³⁷Bilatus inu woh nang yhi ,"pikure piwomoh?"Yesoh imane,"pima vere woh nre piwomoh.awar ka tin na ama reghem, awar katin na mma ruva urikuya ,asa nka cidda rivin.kowan ire piya rivin,en pokoro avere ang.³⁸Bilatus iwoh nang yhi ,"yeni reh rivin ?"ima vere ken igura cira uyha nang a yahudawa awoh nang yhaon,"i rotohu zuwa ivang a piyhaor uru. ³⁹Inrih nang na aku viskine piyhaor uroeh adhaor ku penge kuma ghannazeh. Na inku rusu ncidda a piwomoh u yahudawa?" ⁴⁰Angura chone tinyhi awoh ,"azakure piyhaor uru,are Barabas."Barabas imare pitugwhu.

Chapter 19

²¹Anre Bilolus iku zika Yesoh mwillazeh yhi.

³Anre anku ruva nang yhi awoh, "kuvoh ku puh kun ranguruwo, piwomo Yahudawa, anre anku vabkwayhi.⁴Anre Bilatus iku gura a cira uyha awoh uyhaon, "Reyhe, in rama yende yhi nih uyha asa in yao'aoteh awoh un rhaothao zuwa yhi nang ivang." ⁵Anre Yesoh iku cira arih akata kamasap nang mah kusu matiwo, Bilatu iwoh uyhaon, "Reyhenih, piyhar umih inuru!" ⁶Adhaor kami, anre pireveh ugwaki (chief priest) nang azongoni (officers) anku reyhe Yesoh, Anre anku rene iwuhm awoh, "Adhaonkhaore yhi, an dhaonkhaore yhi, Bilatus iwoh uyhaon, "Zikani yhi uteihnih akadhaong kahaore yhi, awar nang un rhaothao zuwa yhi na ivang"⁷Anre a Yahudawa ku mane yhi, "Tirih mateh mamman kure kuwoh iki, awarkuwoh imah zika awoh yhi ireh pivezene o Siri" ⁸Kadhaor kami nang Bilatus imah pokoro avereh ranah, ukhaou unka pirinuwoh yhimim. ⁹Anre Bilatus iku gura kanighe ughao kuti womoh awoh u Yesoh, "Iki na pe ciram/" Yesoh izaku mane yhi aron.¹⁰Anre Bilatus ikuwoh uyhi, "pima zakuvervene nang mini? pi zaku yao awoh unrih usiru uviskine vuh, nang usiru udhaong kahaorevuh?" ¹¹Yesoh imane yhi, "pizaku rih urong usiru, unvah ki kusu nang arhovuh kiwori zoh vah, piyha eh rhovuh mini ipirivuh irang".¹²Un mane nu uruh, Bilatu imah rene tigwa tigwa asa iviskine yhi, a Yahudawa an rene iwuhm akurawoh, "In na pe viskine piyhar uruh, pi zaku reh pi jam pi kaisar, piyha eh zika ritih rih yhi piwomoh eh vereh timakari makanang kaisar." ¹³Kadhaor nang Bilatus imah pokoro avereh ranah itu yende Yesoh uyha, anre iku zomoh arira kati womoh, atek na aku kangde awoh "Gabata" atih Yahudanci.¹⁶¹⁴Amare katuk kama nafsana awar ku penge ku ma annazeh(passover) api khaorwo pu tasi, ateti kan nyhi, Bilatus iwoh ana Yahudawa, "Reyheni, piwomoh uyhin unuruna!" ¹⁵Anre anku rene iwumh, An jar yhaon, nan yhi, an jar yhaon nan yhi; an dhaongkhaore yhi" Bilatus iwoh uyhaon, "An dhaong khaore piwomu yhin?" pireveh ugwaki umih imane, "Tizaku rih pirong uwomoh ne kaisar". ¹⁷Anre ku zika Yesoh ajarayhaon mim, itiyani udhaong khaori kumi uteyhi uteyhi, amakana atek kami nang aku kangde awoh katek ku kongkomi ativervene teh Yahudawa anwo "Golgota" ¹⁸Amah dhaongkhaore Yesoh atek kan, nang arong ayhar avah urho apituwah pi, urho api manzu pituwa Yesoh i peyi ateti.¹⁹²⁰Ayahudawa agwakane amah teze inyara imih awar kuwoh katek na amah dhaonkhaore Yesoh kama pati urho. Amah nyakara atih vervene teh Yahudawa nan teh Romawa; nan teh Hekinawa.²¹Anre pireveh u gwaki oh Yahudawa i woh Bilatus "su nnyakaraka, 'piwomoh o Yahudawa.' are pi nyakarakaawoh 'uvere kuyhi," Mini inreh piwowoh, o Yahudawa". ²²Bilatus imane, "Ki kusu nang ummah nyakkara."²³Kadhaor nang ayhariwuma amah dhaong khaore Yesoh anre ku zika makusu mayhi, a wangza man tinas, ko wanai izikakurho, anka taka kuriha kutiwomo. ²⁴Anre ayhiri wuma rimi ankuwo asu jiska kun an taangani u kuriya piya eh zuwa kun wana kiyhi" Anang arah amawana ken asa avah anka koro ken nang awoh, "An wangza makusu manang anatihayhoan, ataongaone u kuriya amakusu manang" Ki kusu nang ayhariwuma amah riise.²⁵Awangtarih nang Kudhaongkhaori ku Yesoh, muna u Yesoh nang a kommini amina a yhaoni, nan ki maryamu, piyhowo u kiliyofa, nanki Maryamu Magadaliya. ²⁶Kadaor nang Yesoh imah rehye muna, nan pigwekseni, uyhi umih nang isuni yhi, iyaozi apati, anre Yesoh ikuwoh umuna, "piyhowo, reyhe, pivezene pu!" ²⁷Anre ikuwoh upi gwekseni umih, "rehye, nawi!" Adaor kami pigwekseni umih yhi amakana urarah kuyhi, ²⁸Atini kara'anih, Yesoh imah yao awoh koyen imah rara, asa avah amih an ka koro, Yesoh iwoh, "unpok user." ²⁹Marong mah mani masir man rih ikuturu atek kami anre kuzika usoso ajhakkwhaorao inung amani masir mih nabi mah nyami'nyam, anre ku sisize kati a ja'ahri yhi naoh kayh ³⁰Kadaor kami nang imah soh, amanimasir muh nyam-nyam kumi, anre ikuwoh arara, anre iku tingiri ritih rih yhi anreh iku rho amazir mayhi³¹Amare katuk kamanafsa, an su jhao apuhm ayhaom amadhaongkharori mangka rava ayhimoh Sabar, (Awarku ko ayhi moh Sabar ayhi muh gwaki) a Yahudawa anka tanzana Bilatus asa igwe vere yaon mavirah agura taoddaoyhaon ³²Anre ayhari wuma ankuka gwevere yaon mavina nan Yesoh. ³³Anka ruva aritih rih Yesoh ima khao, azaku gwepkwe navina nayhi.³⁴Nan ken pirong uyhariwuma ika caokao risuwu rin Yesoh uncira, antu reh rivin-iyao awoh kikusu nan eh vereh areh rivin asa ayhini mah in rume, ³⁵Piyar imah rehye ananga'ar imah wanna ushaidu ushaida uyhi ureh rivin-iyao awoh kikusu nan eh vereh areh rivin asa ayhini mah in rume.³⁶Anang arah amah wana ken asa akorene avah "ana kuvuh ayhi amah rhaothao gwepkwe ukuvuh ku rhaothim" ³⁷Arong avah ampiwoh "Anka reyhe piya nang amah caowao yhi,"³⁸Atini kang jusu muna, Isuvuh, piyhar "Aramafiya ireh pi dhaorkhaono ni u Yesoh (anre amawukununi awar ku khaou oh Yahudawa) ikah tanzana Bilatus asa an rume yhi asa izka ripuhn rih Yesoh, anre Bilatus iku rume yhi anre Isuvuh inku zika ripuhm rimi. ³⁹Nikodimu inyahi iruvah, piyha imah zongoro kana nan Yesoh atuk anre ikun yende manuk marip muh mur izip uman unka ravah udari⁴⁰Anre kuzika ripuhm rih Yesoh anre ku vusuyhi unfu kuvok nang ankusu muh nya urentu awarku kavenu

ken nang a Yahuduwa aku rise. ⁴¹Atek nang amah dhaong khaore Yesoh kurong Lambu anana rhaothao rere
pirong mim. ⁴²Anre anyhi mumanafsana mah Yahuduwa, kusek kumi kuma piti anre ku rene Yesoh inung

Chapter 20

¹Umhaoppwu atuk ka pivigah pezohn (kusati), marini mahn rotu rhi, Maryamu Madaliya kin ruva usek kumi, a rehye amma cuwune arikwang rimi usek kumi. ²Kima cho nsuhm a ruva nan saminu Biturus nan agbwekseni ayhi ami na imah sunih, kima vere nan yhaon. "Amah zika Piyurarah Yesoh inung usek, a wurhi tizaku yhao a tek na amah ka nomi yhi mihm." ³Anreh Biturus nan agbwekseni an jara yhaon a kana a tek kusek kumi. ⁴Nasang ku yhaon nang adbwekseni an coh nsuhm a rhaokhaorhao a zongoni Birurus, amaka ghangha yhi uzagha usek kumi. ⁵Imah khaongwuruwo a venghere inung a rehye likafani ru lilli a tegyhe mi, arotoh ninghe inung. ⁶Saminu Biturus imah nan ruva a tini kayhi a vharhao inung usek kumi, imah rehye likafani ru lillin rin tari. ⁷makusu mami mamari a ritih riyhi, mama zaku rhi nang likafani ru lilli amah vusu rhin a peh a pituwa. ⁸Anre piya ezongoru ruva usek kumi inung a nagbwekseni ami ima kutu vhaorhao inung, arehye anu rume. ⁹Amaka rava adhaor kami ama zaku yhao inyari mi evere awo enka cho inung amasek. ¹⁰Tuken, adbwekseni aman gura nhaongha urara. ¹¹Ki Maryamu kima yhaozi anhao kusek kumi asi magha, kimah magha, anren kin ku khaongwuruwo a venghere usek kumi. ¹²Kimah rehye Anyengku mavah mahn rizzi makusu mavoksi a zomi, urhao a tek karitih, urhao a tek ka navina a teghe na ripuhm rhi Yesoh rima nohn mihm. ¹³Anyengku ami ama veree ukin, "Pinyowo, yemmi erene pisi magha?" Kima vere uyhan, "Awar kuwo amah zika Yesoh Piyurara unang, na unku zaku yhao ateghe na atara yhi mihm." ¹⁴Kadhaor kami na ke ruru vere, a vanduruwo atuh rehye Yesoh i yhaozi a teghe mi, a zaku yhao awo areh Yesoh. ¹⁵Yesoh imah vere ukin, "Pinyowo, yemmi erene pisi magha? Wammi na pisi ringhi yhi?" Kimah ko vah yhi ire piya kab kami, an re kin tuh mane yhi, "Piyurara, nna pima zika yhi, migha mini ateghe na peh tarayi mihm, sa mini nka zika yhi. ¹⁶Yesoh iveru ukin, "Maryamu." An re kin ku vanduruwo a vere uyhi inung a tivervene tih Armaniya, "Rabboni" (amatoroh muwo "Pimeseni"). ¹⁷Yesoh imah vere ukin, "Suh rikehm, awarwo in nrotoh jarahm izo nan Titah, awar ken, jaravu nan a kommini anang (agbwekseni) a migha yhaon awo mahn jarahm nan Titah a gura reh Titah uyhin, Kasirih kanang Kasirih kayin." ¹⁸Ki Maryamu Magadalin kimah ruva a migha agbwekseni ami, "Nma rehye Yesoh Piyurara" awo imah migha kin ankusu muh. ¹⁹Marong mama nan wana, a tuk kami a tuk kazohn kapivigha pezohn (ku sati) natungwurung na teghe na agbwekseni ami arihm, kama whuri awar ku khau a Yahudiyawa, Yesoh imah ruva a yezene a tehtih ka yhaon avere uyhaon, "Mavok nan a yhini." ²⁰Imah ruru vere kini, imah sah yhaon a nacara nang pituwa piyi. Agbwekseni ami amah ghaorhaonhao adhaor kami na'ama rehye Yesoh. ²¹Yesoh imah gura vereh uyhaon, "Mavok nan a yhini. Kenna Titah ima tumahm, kenna mini matumi ni." ²²Adhaor na Yesoh imah vere kini, anre iku vuteh uyhaon avere uyhaon, "Senni a mazir mavur. ²³Ivang ipiya na en gafarta, a gafarta yhi, ivangh ipiya nan enyhaobthao, a yhaobthao ni. ²⁴Toma, urhao ining a rikiri a tiva ikande piya na ukuwo Dan-tagwai, ima zaku rhi nan yhaon a dhaor kami na Yesoh imah ruva. ²⁵A manzu agbwekseni ami amah menzi a vere uyhi, "Timah rehye Yesoh Piyurara." Evere nan yhaon, "Nvah mini nku rehye anacara avharhao ikusa imi, a rene inuh kinang inung a rivhaorhao ripi kusa rimi, nand ku tarkara a cara kanang a rihsuwghu riyhi, mini man zaku rume." ²⁶26A tuk maniziva amah vhaorhao agbwekseni a yih amah gura rhi inung, Tomas irhi nangh yhaon. Yesoh ininghe natunworong nami nan whuzzi, a yezene inung uyhaon, a vereh, "Mavok nan a yhini." ²⁷An re iku veru Toma, "Zaghagra inhu kipuh inah a rehye a nacara nanang. Zaghagra a cara kapu ina a tarkara kan a risugwu rinang. Suh wana piya eku zaku rume, wana piya eku rume. ²⁸Toma imah mane yhi avere, "Yesoh Piyurara unang nang Kasirih kanang." ²⁹Yesoh iveru uyhi, "Awar kuwo pimah rehyehm, anu rume, uzikinu na aya mi arotoh rehyehm, a rume." ³⁰Yesoh imah riseh amanzu alamu na gwakane annyen moh gbwekseni ami, alamu ami na a rotoh nyakara inung ana vah. ³¹Amah nyakara ankusu mu awarwo a yhini rume nan Yesoh ireh Kristoh, Pivezenu-Sirih, awar ku rumenu, enka zuwa uvoh inung a rizayi riyhi.

Chapter 21

¹Anang arah ama vhaorhaoh Yesoh I gura ka sah ritih riyhi nang agbwekseni ayhi u tek ku Tibariya. Kina na ima sah ritih riyhi; ²Siman Biturus imah rih nang Toman umi na-akoh mavah, nang Natana'ilu umi iworu un Kana ku Galili, a vezene a zabadi, nang a manzu agbwekseni a Yesoh avah. ³Siman Biturus iwoh nang yaon, "Nnama ka pusih sanih." Anwoh nang yhi, "Awuri ten kana nang puh, unawuri." ⁴Nakini, ama rah ku mhaokpkwi nafyit, Yesoh i yexih un tengu, agbwekseni a yhi an rotoh yhaoghaote awoh are Yesoh. ⁵Yesoh iwoh nang yaon, "Mazhaorhaoh, inrih i rangmwa ke riih?" An maneh yhi, "Ti za yhiri." ⁶I woh nang yaon, "Nyanmweni i taru i yhin teh cara kurhaom ku wassa, in nanka zuwa." An nyanmwe ti taru timi a zaku suska u kokoze awarku woh isanah mi i gbwaki. ⁷An reh pigbwekseni umi na Yesoh isuni iku vere nang Bitrus iman pokoro woh areh pikarma, I sisi righha kuyah (kumi na ima chuwune a tarah), a poelleh inung a manimasir. ⁸A manzu agbwekseni an ruwah inung uwassa (ama rangani yaon nang utengu), marangazun kinne navina ma dari mavah, asin kokoze titaru timi isanah in korim. ⁹Ama ka cira a mayinzih, an rehye urah utichoeh isanah in tarkamni nang kufhaowhaori. ¹⁰Yesoh iwoh nang yaon, "Yendeh ni irong inung isanah mi na en puru." ¹¹Siman Biturus i jarayhi akah kokone itaru imi aka ravah mahinzih, in kori na isanah i gbwakazi ku dari ana kiri shii a titar (153). Imah gbwaki nagbwing itaru imi in rotoh jitah. ¹²Yesoh iwoh nang yaon, "Ruvani a gbwpkene." Za pigbwekseni umi eh rivi yhi, "Pighhyi wammi?" Ama yoeh awoh are pikarma. ¹³Yesoh Iruvah, a zika u faowaori, a rukseh yaon, nang isanah mi. ¹⁴Ama reh katar na Yesoh imah sah ritih riyhi nang a gbwekseni ayhi a tini ku chonu yhi awori yah ma kizih. ¹⁵Ama ruru ugbwekpkeni, Yesoh iwoh u Siman Biturus, "Siman pivezene u Yuhanna, pi sunim a pirka ken?" Biturus iwoh nang yhi, "Yii pikarman, pi yeoh woh mini nsuni vuh." Yesoh i woh nang yhi, zaanh magam manang. ¹⁶I woh nang yhi avak, "Siman pivezene u Yuhanna, pisunim?" Biturus iwoh uyhi "Yii, Pikarma, piyoeh woh mini nsuni vuh." Yesoh iwoh ayhi, "Vighha magam manang." ¹⁷I woh nang yhi a tar, "Siman pivezene u Yuhanna, pi sunim?" Kasugwhu ka Biturus kan ma wanta a warku woh Yesoh eh rivih yhi atar, "Pisunim?" I woh uyhi, "Pikarma, piyoeh ko yen, piyoeh woh nsuni vuh." Yesoh, iwoh uyhi, "Zanah magam manang. ¹⁸Rivin, rivin, na ma koh uyin, kadhaor na imma rotih mazoeroeh, imma ku rene ateh yhin makusu, a jara kana a tek na in rusuh, ne en wana areveh, in ku niskara a nachara, pirong uvaktih i renini makusu, a ja'ahhi nih a tek na in rusuh." ¹⁹Yesoh imah vere ken asah isah i migh umuzu koeh kumi Biturus en yelli kumi kon ro Siri tiwomo. Imah vereh ken, awoh u Bitrus, "Dorkorom." ²⁰Bitrus i kuruwuh a rehye pigbwekseni mi na Yesoh irusu i dorkoni yaon, piya mi ima yerguhuruwoh u pette ku Yesoh a dhaor ka rih, umi ima woh, "Pikarma, wammi ireh piyah en zizi vuh?" ²¹Biturus I rehye yhi awoh nang Yesoh, "Pikarma, yenna piyallu en yelli?" ²²Yesoh iwoh uyhi, "Inna sunin u woh ikarim maka rava dhaor na mang guru, in ka wana vuh ini?" "Dorkorom." ²³Anang arah an gira a rikommina riyoehn, akoh pigbwekseni mi enka zaku koeh. Yhi Yesoh imah rotoh mighha Biturus awoh pigbwekseni mi en ka koeh yhi, ki kusu ke vere kima reh, "Inna sunih uwuh i karim maka rava a dhaor ma mang guru, mani mayhin manku rim?" ²⁴Yhi ire pigbwekseni umi imah rehye a nang ami, a nyakarani, ti yoeh woh avere yhi areh rivin. ²⁵Anang agbwaki a gura rim, ami na Yesoh imah riseh. Anan ka yen na a nyakara, nyen kinne ko kurikuyah a ritih rikun konka za ku zika avah ami na a nyakara.

Acts

Chapter 1

¹Ava mi nama Nhazah azon Tiyoofilos, Amiseni arah na Yesoh ima seme, agurah si mise. ²Amakah ja'ah a tuk na Kasiri ka zikayi ajaa yi izo. Irotoh ma jarayhi izo, I migya nagbweng unsiru mazirr masiri anang ami nang itumih woh anya o teh. ³Atinih kivurah ukha usagharanuh, Iguraoh yenduvoh. Iguraoh sa ritinihdiyi anatuk ani akirinas, Nagbweng nang regheyi ana dhaor nadun. Isa ritih riyi atirindina nagbweng awoh igurahra nang kuvoh. I mise nang ken nakasi kan riseh tiwomo izo a yaor. ⁴Arong Kadamaja'ahaor iri nang yeon, iwoh uyaon" suni jao urusheuman, tangdaken, vasani ina sa Titah unang ika nurkarak iniamazirr mayhi, amataszana mami na ezika maja'a nang a yini, inma pokorom ara nama mighyi nih ⁵Yohana ima yivinih a marmasir, Inung ana tuk na chini kasiri kan yivinih amazirr makan. ⁶Arong katuk nagbweng nami nan mana nan yesu, arivi vi, siri nekini napen wana piwomoh Isaraila ⁷Ye i mane yaen, in-zaku ri uwuh inyaoh teh nadhaor nang atuk nang anang ara anka wana. Titah unang nazik iyao adhor na anang ara an kawana. ⁸Maziriri manka sisaninih adhaor nama toroh izo uy in. Nnura mise ayar amaja'ah nang mini, aseme Urushelima nan tirindinah tu Yahudiya, uSamariya nang kunukuyha nasang. ⁹Nang eruru averemi, ituwayi izosiri, Ayiri an rekene yaon unyaen kuyi. ¹⁰A dhaor kami nang

agbweng ami a rotin sin tirkinih ujaruh yi izo, Arung ayhaor avah an-tuh chirah yaen na-bat amakusumavokh.
¹¹Pirong uyaon ivere”Ayini Arumih ugalili, yaon nang –nyahzi iria atirkinih ezo. Yi Yesoh ru na azabkwaoyi ezo aworr nang ayini, nka guruh guruh neken nang nyaen ujaruh yi ezo.¹²An guru yaen unrushalima aworr upanah ku zaitun kumi ku patih unrushalima,ujaruh oyira karaoh. ¹³Anang guruh avaraoh atuwah izo uveneh,atek namaku rum.Ayami ari atek kami are Bitrus Yohana,Andarawus ,Filibus, Tomas, Bartholamawus, Mastiyus, Yakubu Pivizeneh u Alfa, Siman piyi dekgbweneh suwhol, nan Yahuza pivezeneh Uyankubu. ¹⁴Agbweng ami nasang ama manuwa a seme atanzu a dbaor na sang.Arong ami ama maneh tih nan yaon un seru tanzu.kumi are anyonwo ami ama rih nang Yesoh,ki maryamu kimi kama reh munu Yesoh, nang kommina mami mare matan nang yhi.¹⁵ Ana tuk ami, Bitrus icho ayazanaoh atetih kayhann, ayarr ami an ravi an-parang rikiri-amo-vah, awoh uyhann. ¹⁶“Inacheyii kuri-woh mavanah man korr, Awoh maziriri mamawoh chettmih teh nagh ka Dauda a maja’ah uyahaza,piya ima zavahzeh aya chivih Yesi share-ka kanada benefit-kuchara ministry-mavereh transgress-mayim.¹⁷ Imahe pirung vwuri asereh “akandan kuchara” “kumavereh. “katehemi kanwan kuvanteh.” Asusa piyardah izomo tehemi”pirung izika awupson kayi katichivuh.” ¹⁸Nekini piyarr-ruru izimeneh atehe ikusimi naima sere kuwo ptuh uyii,atehemi irihi tiritih,ripom riya rin raohtoa, anyho ayi nasang nan wharuwoh.
¹⁹Ayari nasang Unrushalima an pukorohni,Anre ankurah kangha atehemi adirpm diyaen awoh “Akeldama” Awah “Katehye kamanyho.”²⁰Ken nang nyhakarani anavah uzabura. ²¹Kuriwoh pirung anaya ama yangaoraniyi, ana dhaor nasang nami nan Yesoh imasi jahse asi mungzuwu-uwuri. ²²A ciki dhaor kamayivi ma Yohana akajagha a tuk na’a uwuri ajagha yi izo,an wana ayutarah yizi nang awuri. ²³An ro aza yi ayaor avah, Isubu mi nakuwoh Barnabas, Umih namaku guruh woh Justus, nang Matayas.²⁴An riseh riseh a tunzu awoh “piyi siri piyae yaoh a na suwoh nayarr nasang,sa-iri ana yhaor-rarah piya napima zika. ²⁵Izeh ukarvuh amavereh ma nang kuri kapbweng utami kuyahu da umi erene mayim”. ²⁶An re yaen atattah,kan tah matayazi an vargharahyi anagbweng rikiri akaraoh.

Chapter 2

¹Nangkatuk ku pentakos kaguru, an konkoroni nasang atek karaoh. ²nawau aworih izo riyowoh ne uvunuh usirih, ngirvuwoh urarah kumih nang azonzim namit. ³Anreh arem ne urah na a wanza un waruwoh yoan, azonzonoh anatih ayaen. ⁴An wanah nakwas nang mazir, asemurah verveneh atirong teverveneh, neken namazir masa yeau uverveneh. ⁵Arong aYahudawa ami ama zonzi nrushalima, ayuh kau osiri aworih mayenzi nasang unrikuyah. ⁶nang aya pukoroh arigwaba dih, ayar nasng an konkuruwoah ajifiruwah upokoroh yeau ansi verveneh a tiverveneh tiyhean. ⁷Angwattazanah asirambouzuwoh, ande kuwoh, kenn, ku zang ayallah aku virveneh tigalili? ⁸yen na tepuk yeau, amatekteyeaen an seri tiverveneh twori turewho? ⁹Afisawa nang aMediyawa nang a elimawa nang ayami azonzin un mesapotamiya, un Yahudiya, nang aKafadokiya aya arih uFontous nang Asiya. ¹⁰nang Firgia nang Bamfalia, nang Masar, nang anroroh muLibya inung nsur, nang ajhaon aworih ukom. ¹¹aYahudawa nang aya nighe uthean, kiretawo nang alarabawa nakap, tipok yhean ansin verveneh anarem awuri a makana anangh agwakazih Asiri. ¹²Ayhean nasang an wan nabaout ajifiruwah, awoh anatih ayeau "yenn ire matini mara?" ¹³arong anrenehb pisawah awoh, "ankuseren rifinah diman mapass minabi?" ¹⁴Bitrus ieho nang ayar dikiri a-urah umi, a zakpkwho rigyi awo uyhaon, "AYahudawa nang azonzi Urushalima na mit, yaohotaonih arah a pokoroh avereneh nang, ¹⁵awarr kayarrarah azang ankusi finanah ne ken nang inzikanih, arotureh kumakgpwei adhoar kapivigha peh tarr. ¹⁶Arah areh ami na kutatun jowel evereh: ¹⁷Kasir kawoh, ken nang monka wanah anatuk nawurih, manka wharahmazir manang anayhaor na sang. Avezenih nang anyayih muyin anka riseh maoyaozhaozeh,maozaorao mayin mann rgnezeh manangh,Areveh yinn an-motozonoh mamotozonoh. ¹⁸Arereh nang arumih nang areh ayanih, anatuk anih manka wharah maziriri manang anrahserih maoyheaezhaozeh. ¹⁹Nriseh aritomah nabaout izohNang antambout ajahs urikuyha.Mannyho, urah nang uwuruh on joh ²⁰An nyi mun kurvuwoh aguruh amarini upih nkurvuwoh amannyho amawanah atuk kakunih ka kasiri. ²¹kunwanah piyah ekah kande arizayhi resiri nkakantanah. ²²inayuh isaraila pokorohni avererah, Yesoh unazarat, piyah nang kasiri kasa-hini yii awoh izavaranih ana nang akun, anang nabout nang nang antambout mumi na kasiri kariseh uyinn, ne kenn nang ayini nyhao ²³pi yaor ruruh kasir kama tarkarah ana chara amatazana nangkuh yaoh kukang, ayini, ntarkarah ana chara ayami a rok-atih awunah yii tuh ripsazayii ama amachicchirah adangkaraoh yii. ²⁴Kasiri kan choneh yii, avirkaneh yii npevih ukhao, awarr kuzakurii uwoh kuni taptayii. ²⁵Dauda ima vereh 'ma-ku nyen Asiri tun yenn munang" Kari te chara kurahm kanang sa yekduwoh. ²⁶Awar ken Katsuwah kanang kan gharaohnagh, rirem din rereneh, Ripum rin zoni avikini. ²⁷Pinkaza ku sakkwaneh uvoh kunang amatarranagh pinkaza ku sa piyah vurr evotsoroh. ²⁸Pima warkam atirindinah turoh; Penrenem arighaoraoh tenyen mupuh. ²⁹Ina koni arumi, manka vereh nang ayini ama jagha utitah Dauda nachat; yhi unayhi ima khao an kaveh yhi, kusek kughi kurih nang a wurih maja'ah ukeruh. ³⁰Awarken, ima reh kutatun ayah woh Kasiri kama siri nang masiri uyhii, awoh kan tuwari pirong arirah kayi atiwoh. ³¹Yhi ireyhe aramerah averehni amagjagha nchonoh uKristi, ima roto nekuruwho amatarvanagh, ripum riyhii rin roto rehe uvosoronoh. ³²Yesoh ruh, Kasiri kan cheghe yhii izo, kumi tireh ayuh nerveh. ³³Awarken nang acheghe yhii izo achara kuraom kosiri, Nang usennoh umarzirr nang putuh ken nang amatazzana, ima wharah arah nang, nyhaen a gura pok. ³⁴Dauda yhii iroto tuwah izo, ariken awoh; "Kasiri kama vereh asiri kanang "zomoh chara kuraom kanang, ³⁵Nang rene izingdih epuh matakarah manavin napuh. ³⁶Awarken sa kurarah kisaraila rasung kun yaohaoteh awoh Kasiri kama guddu yhii Kasiri nan Kristoh, Yesoh uruh umih nang nma dankkareh. ³⁷Nang apukoroh rah, anka gwalluwah anatsuwu, awoh uBirus nang kureze kunagbweng "Ina koni a rumi, yenn naten reni?" ³⁸Ande Bitrus ivereh uyaon, "kurvuwoni an zuruni, ama randaoh mayhin, arizayhi ri Yesoh Kristoh awar ku guzuh ivang sa inserr iyin, naperuh kamazirr mavur. ³⁹Awar matazzana mare mayhin nang ayah rangani yhaen, ugbbaku uyarr, ken nang pikarma Kasiri nan nonnayhin ka wuri kan kangh'a. ⁴⁰Nang marong mavervene a gbwakani na emigha asisanenih, awoh, "Whaskanih ateh yinn awori apizingdih Kusanahku. ⁴¹Anreh an kurumeh nang vereh mih an zura yaon, an pir-uruwom atuk kami aravah mavoh enagha itarr. ⁴²An ra viri yaen nmisenunh unagbweng nang rigwaba, asi satarah amarinuruh nang a tanzu. ⁴³Ukau ntoroh uyhaon nasang, amina adun nang antambant nang ama rene tu na nagbweng. ⁴⁴Aya rumeh amarih nasang, an kusu mu yaon mu re mu yaon nasang. ⁴⁵An zizi an kusu-kusu mu yaon na sang, awghanzanah anatih na sang, un vizasanu uyaon na sang a maoraondaoh. ⁴⁶Ana tuk-tuk anra viriyhaen amatinih maraoh un haikali an satara a mafaowhari ana rarah, awghanzah marinuruh arigharaoh nang asuwah vokh. ⁴⁷Achagha siri azikunowoh na ayarr ana tuk-tuk pikarma pinsi piszeh yhaen ngbwaku, aya mawaskunuwoh.

Chapter 3

¹Ken Bitrus nang Yohanna ansi jarah makanah ajighii adar kariyap apivigha pevakh. ²Ken piyarr ikuturuhnih chettuh urewoh anku tigha ana tuk-tuk ajagha adivirah dirip deji ghii, sa ikaku tanzanah ayasi rupsa jighii a peruh kikorwoh. ³Kadar nang ereghe Bitrus zi nang Yohanna anrumah nigyhe jighii, itanzamah yhaen aperuh kikorwoh. ⁴Bitrus, ikakgwarah yhii ayizi naghaghk, nang Yohanna, awoh, "Tirkiri rih". ⁵Piya kuturunih kumih itirkiri yhaen, arih tsowoh kuwoh nzuwah irang-gmah nang yhaen. ⁶Ande Bitrus iwoh, "mavattih nang ikorwoh nzam, kikutsu nan-dih, man dovuh, arizaghii deyesoh Kristoh piyaunazaret, jarah." ⁷Azika yhii ajara kuram, Bitrus ichone yhii, navinah nang ankwezoh mupih yarr umih nan sisa adarkami. ⁸I tuptah, piya kuturuhnih iyhazhaenaoh asemeh ujaru, inighe ajighii yi nang Bitrus aYohanna, asijarah, asi tuptazanah asi chagha Asiri. ⁹Ayarr nasang an reghe yhii isi jarab akan chagha Asiri. ¹⁰An yhaghataeh awoh piya imakusi ripsi ayarr apiruh kikorwoh arivirah dejighii tarip: ande kuwanah na bat nagwink aguruh wana na bout awar kikusu ke wana nan yhii. ¹¹Ken ivaskanih nan Bitrus nang Yohanna, ayarr nasang an reghereke tuh goh kusulemanu nang kuri nabout. ¹²Kadarr na Bitrus ereghee ara, igirkirih ayarr "Arumih Isaraila, yhaen nang indi nabout? yhaen nang in tarihrih ayizih, ne nsuruh nang mavezeh mawurih teh reneh yhii ujarah?" ¹³Kasir kibrayim, nang Ishaku, nang Yakub u, kanah zikineh apitumzanih ukan Yesoh yhii nang inma voninih yhii atarkarah yhii amacharah na Bilatus, umih uma zikanih viskineh yhii. ¹⁴In yeke uvezuh nang ujjattanuh yhii, ntamih in tanzanah uviskinih apiwunzaneh tii. ¹⁵Nwunah pirunih uvoh, piyah Nakasiri ka choneh ukhah-Tireh manervezeh marami. ¹⁶Nekinih nrennuh anyae arizayhi diyii piyarumih nang nyhaen ayha-piyarrumihruh ireneh yii usuruh urennuh anyhaen uyesoh nroah yii uwarah namit nyhaen kuyin nasang. ¹⁷Nekini inacheyii, Nyhae awoh nkuriseh uzayhae, Ne awumoh ayin ken ariseh uzayhae. ¹⁸Arah na kasiri kama miyha nvennuh unakandang, Awoh Kristoh nseze ivurah aramih adanduruhwoh. ¹⁹Guskuni wang atilowoh, awar kuwoh an veskeneh ivang iyin, Awar kuwoh kadarr kupazunuwoh Asari kawana; ²⁰Sa an tuminih Kristi umih reh kuzonkuzong; Yesoh. ²¹Yii reh piya na izoh nsereh yii amajagha adaarr kogudduneh nang amih nakasiri kama vereh chettimih, ananaoh namakandah. ²²Musa nagwink iwoh, pikarma Kasirih nchoneh akandah neminih anakonawi nnang ka pukuroh namit arah nang ikah verinih. ²³Kunka wanah piyah ezakuhkah pukoroh akandah kamih anka rekeneh yii inung anayarr. ²⁴I Nakandah namit achiki usamaila nang ayha anuvah atinih Kayhii, an verrehneh asii raoh atukwarah. ²⁵Ndeh Nonoh namaka ndaoh, nan namataszama nang Kasiri kama reneh nang atiwih uraosii awoh Nbrahim, Nverr kupuh nang richann dirukuyha an zikinuwoh. ²⁶Nvandarano otinih nchonoh upirerukan, kan Yumah yhii nang ayinih azon, awoh kan zikinih ajigywinih njah mayiman.

Chapter 4

¹Adaor kami nang Biturus nang Yuhana amasi vervene nan a yaor, mafirstoci nang ku kaptin ku ikilisiya nang ayu yao an ruva nang yaon. ²Ayaor ami ama naze na suwu nan yaon awar ka Biturus nang Yuhana amah si mise ayaor ami nang kusi vervene avereh inung ukao ku Yesoh inung ana ya ama kizi. ³Ayaor ami ama pusuh yaon ariseh yaon inung ubursuna, amaka ruva rikata, awar kuwo marong mamah mah wana. ⁴Ayaor nagbweng ami ama pokoro avereh ami ama rumeh; uvaru oyaor ami ama rume uma pirinuwohm maka rava a maduvu ishi. ⁵Amah nan ruva ari manzu rikata na aya tiwomoh tiyaon, aya curvu, nang anyakarani amah konkuzuwo atek karao unRunshalima. ⁶Ku firist ku gbwaki Anna, imah ri a tekkami, nang Kefas, nang Yuhana, nang Alekszanda, nang aya ami areeh richan ru firist kugbwaki. ⁷Ayaor ami amah rene Biturus nang Yuhana an yezene ateti ka yaon, ayaor ami amah rivi yaon, "un ruke usuru vah a rizayi riwahn nah en riserh ankusu mu?"⁸Biturus piya ikori nahn mazir mavur, ivereh nan yaon, "A yini a rehveh nang aya tiwomoh-yaor, ⁹Nna ukeru anka rivi majagha anjusu murif mumi na ariseh nan piyaor uru umi izaku warah, turiki urina na a warghane piyaor uru nahm? ¹⁰Ayini nasang enka yao na anang ara nang ayaor u Isara'ila; awo areh inung a rizayi rhi Yesoh Kristorh uh Nazarath, umi na inmah daonkaore yhi, umi na Kasirih kamah chone yhi nangh aya kiini-areh tukinin na piyaor uru umi iyeze ina izuwa uwar annyen mu yhin.¹¹Yesoh Kristoh ireh rigwang rimi na a yini asuwi inma vonini rihn, rihn rimah wana riti rhi lang. ¹²Zah kuwaska inung u pirong, awar kuwo zah rirong rizayi ajaos kizo rimi na amah roh inung ana yaor rimi nah anka suska u zuwa uwaskahm.¹³Awar kuwo ama rehye unirghanu asuwu ka Biturus nang Yuhana, anreh anku yao'aoteke areh ayaor uzah ami a zayaon uyao, anreh anku riseh amina, ama gura dinne a gura yao'aoteke awo Biturus nang Yuhana amah rihm nan Yesoh. ¹⁴Awar kuwo amah nyen a piyaor umi na a warghane yhi irhi nan yaon, anreh anku viza ikusu nan an rene.¹⁵Amanu cidda anagbweng nami inung a zohn kayaon anu tazzana inung uyaon. ¹⁶Avereh, ini na ten rene na ayaor ara? Zah kasasa anang amina ama wana tu yaon. A yaor inung un Urshelima nasang ara yao, ti gura za yiri isuru uvonu iri awo muri ken. ¹⁷Awar kuwo anang ara anka suka jari ni asi reksene inung ana yaor, sahni ti nyakana uyaon anka suka pi vereh nan pirong inugn arizayi rhi Yesoh." ¹⁸Annu kande Biturus nang Yuhana amura yaon anka suka pivereh vah umisenu vah na tini inung a rizayi ri Yesoh.¹⁹Biturus nang Yuhana amah mane avereh yaon awo, "Vah mun kumah ripkwa annyen moh Sirih ti dorkoro ikusu nan envereh a pirka ki yhi? Temeneni. ²⁰Tenka zaku suska uji avereh majagha ankusu na tima pokoro agura rehye."²¹Ama gura gbongoro uh Biturus nang Yuhana, anu viskine yaon, an jaor yaon. Awar kuwo ama rotohu zuwah arong kavaonk kuwo am gaosaoyaon mihm, awa kuwo ayaor nasang asi cangha a Sirih awar ku kusus kimi kima wana. ²²Piyaor umi imah zuwah uwarghanu umi piri a tiwa akiri-anas.²³Amah viskine yaon, Biturus nang Yuhana an ruva inung ana yaor a yaon anu rukse masara nasang mon kusu mumi na aya gbwakazi a mafirstoci nang aya curvu amah miya yaon. ²⁴Ayaor ami ama pokoro ankusu mu nasang anu zaoppao rinyi nasang kuyaon makana nan Kasirih a vereh awo, "Zonzo, piyi pimah napsa izo nan kurikuya nang ku teku nang ankusu mumi murihm. ²⁵piyi piya na tu rina uh mazir mavur teh naoh ka titah uwuri Dauda pirehreh upu, imah vereh, yemmi a rene aya ami areh Majir-Ma-Yahudawa ansi gaonguzuwo, ayaor an gura seri udinnenu ankusu mu wahn.²⁶Awomo urikuya ama mane ati a yaon, an zonki-zonk muyaon ama konkuzuwa awar ki kuwa nang Titugbwaki, nang Kristoh uyhi.²⁷Rvin ririh ririn, Hiridus nang Buntus Bilatus nang aya pana nang ayaor uh Isara'ila, amah konkuzuwa urho ku awar kuwo an kukuzuwo nang pirehreh upu piya vur Yesoh. ²⁸Amah konkuzuwa awar kuwo an riseh ankusu nang nachara nang udinnenu upu uman napsa awo monka wana.²⁹Neh kini, Titugbwaki, tirkiri ugbongzonu uyaon arho arehreh apu usuru u vervene a vur zah kasasa. ³⁰Awar kuwo pi raska a chara kapu awar ku warghane, alamu nang al'ajibi mun wanza tu rina upi rereh upu piya vur Yesoh." ³¹Amah ruru a riyaop, a tek na amah konkuzuwohm kama riruwo, ama koroh nang Mazir Mavur, averene averen a vereh a Sirih zah kasasa.³²Ugbwaku oh yaor ami amah rumeh nang rivin amah mane atii, zah pirong uyaon ima vere in kusus na iri awo kiyhi, awar tu ken an kusu mu yaon nasang mumah wana murao. ³³Nang usuru unirgha nagbweng nami namah vervene avere majagha nang uchonu uh Yesoh Zonzo inung anaya kiini, mapes madung mamah rhi anatii a yaon.³⁴Zah pirong inung uyaon ima viza iramgwama, awar kuwo ayaor na kaf nang aya arara amah zizi a yendeze ikorgwo en kusu na amah zizize. ³⁵Amah yendeze ikorgwo imi annyen mhu nagbweng. Amah wanza a yaor nasang ikorgwo imi avaonk kuzah kuyaon. ³⁶Balawi Yusufu, piyaor umi irhi ijokjoro ki kuburus, piya na nagbweng namah rho yhi rizayi Barnabas (awo piya nirghara a suwu) ³⁷imah rhi a kaf izizi a kaf kami a yende ikorwgo imi nang nagbweng.

Chapter 5

¹Na kini, ama rih pirong uyhaor na ako Hananiya, nang pinnyhowo uyhi na ako ki safiratu, ama zizi akaf. ²anreh iku wangza ikhaorwo imih ateti, (nanku kuyao ku pinnyhowo uyhi) aiku tara irong ikhaorwo imih, anre iku zika imih eh taka anre iku tara anavina na magbweng ami. ³Anre Biturus ikuwoh, "Hananiya, awar kiye napsifu eh koro asuwuh kapu, pirene mazir mavur icotti, pi raka ikhaorwo ekaf kami na pe zizi a kaf kami atara? ⁴Kadhaor kami pi rotoh zizi, hku rih ana cara na pu? Yemmi eh rene pi rene anang arah a suwuh kapu? Anreh Kasiri na pe rene kan icotti, azaku reh ayhaor. ⁵Hananiya imah tu pokoro avereh arana, anre ikutu toro ariyih anreh iku khao, ayha pokoro anang arah, anka pokoro ukhaou udun. ⁶Mazhaorhao mantu ruva avusuyhi, anreh anku ti'ahyhi aka kaveh. ⁷Atini ki khaorwo itar, piyhaoni ininghe azaku yao ikusu kimi kima wana. ⁸Biturus iwoh uyho, "Miyam ikusu kimi nang enzizi a kafkami". Anre ikuwoh "Anre kini nateh zizi akaf kami". ⁹Anreh Biturus ikuwoh uyhi, "yemmi eh rene in rume nasang kuyhin asa in gbweke a mazir mu pikarma? Reyhe navina na rumi amih aka kave rungu, arih a toworong, an zikavu unavuh" ¹⁰Anreh iku tu riya anavina na Biturus adhaorkami, anreh; anreh iku khao. Adhaor kami nang, Mazhaorhao mama ninghe mama zuwayhi imah khao, antu reh ku zikayhi aka kaveh a wangtari nang pirumi. ¹¹Ukhaou udun untu puru Ikkilisiya nasang, a guru puru ayhaor nasang ami a pokoro manana mana. ¹²Ama risana alama nang mazanagha adun inung ana yhaor teh cara te nagbweng ami. Amatu konsozoni izeki ki Solomon. ¹³A mazakuguranu vah piya imah rih asuwuh Kasiri uninghe inung uyhaoni, untami ayhaor ama rukse yhaon ticirvu. ¹⁴Amasin pizze pikarma ayha arene rivin min, ayhowo nang a rumi adun. ¹⁵awar ken an tiya agbuwana a tazza yhaon inrina nang makumi mayhaon, awar an ka reh kadhaor nang Biturus eh vhaorhao, kutongrong kunka rike arong ayhaon. ¹⁶Ayhar adun an cizzah anarho amih awangtari un urshalima asiri yendeze agbwana nang ayha arizzi mazir mayiman anreh ku war'ahzeyhaon na sang. ¹⁷Anreh ku first ku gbwaki nang ayha arih nang yhi (amih areh asadukiyawa) anku tu cho nang ripuvu. ¹⁸antu puru nagbwen mami aka tangane yaon inung u mawuranu mu roh kumi. ¹⁹Inung atuk kiyeuku ki pikarma kin ruva awono na toworong namih ajhao yhaon mini an cira, awoh, ²⁰"Janini, ka yizezeni un rangho ku tutunu aka vervene a makana nang ayhaor avereh uvoh kuna". ²¹Kadhaor nang nagbweng ami amah pokoro kini, atuka nighe un rangh'o ku tutunu umakpkwu a mise. Anreh ku first ku gbwaki nang ayha arih nang yhi, an ruva akangde azon, ayha cirvu i Isra'ila nasang kuyhan, a gura tuma asa anyende a manzani arah a wori a mawuranu. ²²Anreh atunzanani anku jarayan aka roto zuwa a nagbeng amih a mawuranu kumi, an nhoaghoo aka miya, ²³"Teh ka zuwa mawuranu mami man wuri, ayha asin ciya an yizezi a toworong, kadhaor na teh wono kun, azaku zuwa pirong "Inung". ²⁴Kadhaor nang piya cirvu u rangh'o ku tutunu u kumi nang a mafirst pokoro avereh arah, anreh ankutu jifuruwoh, awarka nagbweng ami, arah, aviza ken nan anang amih anka reye. ²⁵Anreh pirong ikutu ruva a migya yhoan, "Ayhami nang eh tangane yhoan inung u mawuranu ari naokaorih un rangh'o ku tutunu asin mise ayhaor". ²⁶Anreh piya cirvu u rangh'o ku tutunu nang a tunzanani ayih, an yende yaon awar ku khaou ayhaor ansu taza yhaon anakpwang. ²⁷Kadhaor nang amah yende yhaon, anreh an ku zone yhaon anyhen mu majalisa, ku first ku gbwaki rise yhaon a narip, ²⁸akuwoh, "Timah nukini u mise arizayi rina, na in kuma koroze u urshalima un misenu uyhin, usunu uyhin inreniri a manyho mayhi ana tih awuri". ²⁹Anreh Biturus nang nagbweng ami anku mane "Kasiri nang teh rise kan matini a zan ayhaor. ³⁰Kasiri ka tite awuri kama cone Yesoh, piya nan immah wuna yhi tu dhaonkhaore yhi a tih. ³¹Kasiri kama zhaokkwhao yhi izoh a cara kakan kurhaom iwana piwomo uwaska, asa irhu u kurvuruwonu nang u veskenenu ivang nang Is'ra'ilawa. ³²Awuri tih reh ayu yhao kon kusu mumi nang mazir mavur mami nang Kasiri karho ayha aseri kang madini". ³³Kadhaor kami nan aya zon kami a pokoro kini, anreh na suwuh nangku wantazana yhaon, anra suni an wua anagwengarah. ³⁴Anreh pirong u Farisiyawa na akoh Gamaliyel pimiseni umateh, piya nang ayhaor asin rukse yhi ticirvu, iyizene awoh an cida a nagbweng amih unyha adhaor na cini. ³⁵Anreh ikuwoh uyhaon, "Arumi u Isra'ila, tanni atoh i kusu nang enko in rise ayhaor arana. ³⁶Karong kadhaor kami kama vhaorhao, Tudas imah coh, awoh yhi ireh pirong, ayhaor madari manas an dhaorkhaorhao yhi, amah wuna yhi, ayha amaseri yhi matini antu reh an ku soto, vah piyeh i gura pokoro a masara ma yaon. ³⁷Atini kapi yhaor urhu, adhaor ku varu, pirong na akuh kangha Yahuza pi yhu Galili imah coh akokone ayhaor adun ari puhm rihi, imah nazunuwoh, ayha aseri yhi matini amatu soto. ³⁸Neh kini mah woh uyhin, jhaoni ayhaor arah uteh yhaon an ranguruwuni nang yhaon, kikusu nang a seri, in na kireh yhaor ken yitti, ³⁹In nang areh o Siri in nang ka za ku yitiri anih an kusu kazuwi nih insin wumana nang Kasiri". Anreh anku rume nang yhi. ⁴⁰Anreh an ku kangde nagbweng amih, avavayhaon, uyhaon asupi vervene arizayi rih Yesoh, anreh ku jhao yhaon min an jarayhaon. ⁴¹Agbweng amih amar cira awori inung a zohn kami asin ghaorhaonhao, awar kuwoh amah hama useze urereh awarka Rizayi rina. ⁴²Atinih kanih a tuk nasang, atura mise, akan seru, wa'azi u Yesoh awoh ireh Kristoh, inung un rangh'o ku tutunu nang inung ana rarah.

Chapter 6

¹Nhe kini ana tuk, adhaor kami nang uvaru o gbekseni uma sin gwakazana, anreh ayahudawa nang a Helenawa an semu ra rughuroh amajagari nan Ibraniyawa, awarkuwoh aku zahku jegne amakumbo adhaor ku wanza marinuru ko karike tuk.²Anreh a kiri-ativah an kangde rifighi re gbekseni amajagari nang yhaon avereh, "Mu zahkuri uwoh tih jighi a maverene masiri awarkuwoh ti wanza avere utebur. ³Awarkuwoh in nerveh, a konau, arumi apivigha-pezhon inung anatih ayhin, arumi ami ari matini, akori nan mazir mu yhao, ami nang tenka chanka yhaon awar ku tumu rhu. ⁴Areh awuri, tenka karim atanzu Kasiri nang inung uuntumah overeh."⁵Avereh ayhaon amma rentuwoh arih fighi rimi nasang. Anreh ku chanka Istifanus, piya ikori nang riving, nang mazir marip, nang Filibus, nang Burokoras, nang Nikanar, nang Timan, nang Barminas, nang Nikolas piyhaor uma yinzi mu Antakiya. ⁶Anreh arumeni an yendeze arumi arah nan a gbekseni, an riseh yhaon adu'a anreh ku tassazanah ana chara na yhaon unyhaon.⁷Anreh avereh asiri anrah jareni asin gwakazana, anreh uvaru uh gbekseni ami ari inung unshalima un gwakazana na gbeng, anreh ma Firist man rume nang riving.⁸Na kini Istifanus, ikori nang mavur nang usiru, i seri anang aminah nang anang ureghe inung ana yhaor. ⁹Anreh arong ayhaor anku cho ami ari inung amajami'a mami na aku kagha awoh majami'a mu Libartinawa, ami areh kuraniyawa nang Iskandariyawa, nang arong ama ruvah ama yinzi mu kilikiya nan mu Asiya. Ayhaor arah anrah seri urhawanaoh nang Istifanus.¹⁰Amma zahku suska uriseh urhawanaoh nanku yhao nang mazir mami nang Istifanus eku vereh. ¹¹Anreh ku rhao arong arumi ikurawho asah an vereh awoh, "Tima pokoro isin zargi Musa nang Kasiri."¹²Anreh ku gboto yhaon na suhwuh na yhaor nang a reveh nang a nyakarani, anreh anku ka zuwa a Istifanus anreh ku puru yhi a jagua yhi anyhen mumajalisa. ¹³Anreh ku yendeze ayi cutti ami aku vereh, "Piyhaor uruh enzahku kiza avereh ayeni amajaghari ana teghe narip nang nama teh. ¹⁴Awarkuwoh timah pokoro yhi eku vereh awoh Yesoh piya uBanazare enka yirki atekka agura sakaalada ayhaon ami nang Musa imma toddi rih."¹⁵Kowammi umi imma zohmi amajalisa ima tara ayizi unyhi anreh iku veghe an ngenh muyhi munsighe anyhen muma anyhenku.

Chapter 7

¹ Ku firist ku gbwaki kun wo, "Annang ara are rivin?" ² Anreh Istifanus iku vere awo, "Ina koni nang aputi, in pokorom: Ku zokkwunu wonu ko Siri kuma chira nang putu wuri Ibrahim adhaor kami nang ima rotu ri Inaori a mayinzi mu Mesofotamiya, ima woto ma nan zomo a mayinzi mu Haran; ³ Kama vere nan yhi awo jao mayinzi mapu mim nan rikammuna ripu, a jaravu a mayinzi mami nan man savu. ⁴ Anreh iku jao mayinzi mayu kaldiyawam aruva zomo nh Haram; awori inaori, atini ku kao ku putu yhi, Kasirih kama zika yhi a yhendi yi a mayinzi mana atek nang inrim kini. ⁵ Kasirih kama roto ma roh yih urong ku pe He ku mayinzi mami awoh kan wana ka yi; ki kusi kimi nang ama roh yi kima roto ma hama yi a tara a vina izo ukan. A mazakuguranu, Kasirih kama tara a vere__ vah a dhaor kami nang Ibrahim ima roto ma zuwa konoh__ awoh en roh mayinzi mami nang Ibrahim, mayinzi mami man wana ka yi nang nonoh nami nang ka wana uwuru uyhi atini ka yih. ⁶ Kasirih kama sin vervene nang yhi kinne kini, awo ayhaor ami awori un wuru yhi an yelli rijaon ama rong mayinzi mami ma zang miyaon, ayaor ama yinzi mami anka gbweke yaon irang ivura i gbwaki a gura rene yaon nh rereh aka jaon tiwa udari manas. ⁷ A mazakuguranu, Kasiri kama vere mini mam tini a yelli mayinzi mami nan a yelli arereh aman mateh, a mador koni anka cira awori a mayinzi mami aman yellimu__ Sujada ateh ka. ⁸ Anreh Kasirih kan ku ro Ibrahim a matazzana mu sengenu-pigan; awar ken Ibrahim i wana putu Ishaku a gura cheske yi pigan an yhi mu manaszivah; Ishaku ima wana putu u Yakubu, Yakubu i gura wana putu a yhaor a rikiri ana vah ami ama wana manaok mu Israila. ⁹ Awar rikomina rimi rima wana manaok mu Israila mu ma pok ripuvu mu Yusufu, rima zizi yih a makana u Masar, a mazakuguranu, Kasirih kama nan yhi. ¹⁰ a gura chuwune yi awori in vara imi nasang. Ima gura roh Yusufu u ningh'eni-a-suwhu, nan kuyao nh zon u Firauna piwomo u Masar. Firauna i gura rene yi i wana ku gwamna izo a ma yinzi mu Masar nasang nan izo un rara kuyi. ¹¹ Na kini ama yelli i ghwoom a gwakane a mayinzi mu Masar nasang nan mu Kan'ana, a ma gura yelli ivura a gbwakane a pute a wuri ama suskayaon uzuwa marinuru. ¹² A mazakuguranu, a dhaor kami nan Yakubu ima pokoro awo iraoh iri a mayinzi mu Masar, ituma a pute a wuri un jaru yaon u zoni. ¹³ Un jaru u yaon avak, ande Yusufu ima migya ritih riyih nan akommini ayi, adhaor kami nan Firauna ima yaotaokheh a komini a Yusufu. ¹⁴ Yusufu ima tuma akommineyi anka-migh Yakubu putu yi i ruv u Masar nan ayhaor ayi nasang, ayhaor a kiri pivigh'a pe zohn nan ki shi nasang. ¹⁵ Yakubu ima jarayi aka zomo a Masar: I ka kao, yi nan apuri awuri. ¹⁶ An zika yaon makanum u Shekem aka kaveh yaon un sek kumi nan Ibrahim ima zemene in korgi ipha kimi na apok mim a wori ama chara a mavezene mu Hamor inung u Shekem. ¹⁷ Ken na kadhaor kami nang a ma tara Kama paturuwo, tu rina tu tara avereh ami nan Kasirih kama tara a makana nang Ibrahim, ayaor ami an pirunuwom areksene a mayinzi ma Masar, ¹⁸ a makana a dhaor kami nang ama yelli pirong uwono u Masar umi izaku yao Yusufu. ¹⁹ Piwomuru ima yelli ayhaor a wuri i chotti, a gura riseh a pute awuri anang ayieni agwakane, a maka rava ken nang mo mura a pute a wuri an jigh nonoh na yaon an ninghe un a tek ku renu kao, asa an kasu ka jao yaon nang kuvoh. ²⁰ Adhaor kari nan ama regyhe Musa; ima reh konoh kariv na tenk un nyen ko Sirih, anre ku yaoptao yi inpi itar nh rara ku Putu yhi. ²¹ Ken nan atara yi un yah, anre konoh ka yeni ka Fir'auna kan ku zika yi a yaoptao kinne konoh ka kan. ²² Ama mise Musa inung uyao nasang ku Masar; ima kuna a gbwakane innung unh yao ko vere nan utuma u yhi. ²³ A mazakuguranu, adhaor kami nan ima rava atiwa akire nas, ima zika a suwheh kayi awoh ika rhenk a kommini, Isra'ilawa. ²⁴ Anreh iku reregyhe an sin ghaosao pirong u yhaor u Isra'ila, Musa ima kana piyami nan asin ghaosao yih, anre iku vakpwa piyhaor u Masar umi: ²⁵ Uzikanu u Musa a kommini a yhi an zika awo kuwaska ko Sirih ko ruva te chara ka yi; a mazakuguranu, ama roto ma yaotaokheh. ²⁶ Arimanzu rikata i ruva a reghye arang ayu Isra'ila an sin kuwana ana tih a yaon; i yellu usisa i waska yaon: a vere u yaon awo, 'Ina rumi inre rikomina; yenne rene insin kuwana anatih ayin?' ²⁷ A mazakuguranu, piyami e rene pijam ivangh iku nurkara Musa apituwa pirao, awo, "Wammi ero vu tichirvu ka piya mateh anatih awuri?" ²⁸ Pi ku sin ringh'i woh pi wun mim, kinne ken nan pi mosu wuna piyhaor u Masar? ²⁹ Nange pokoro kini, Musa ima suma yi, ama kama a mayinzi a wana pijaon i teye mi, Atehmi iregyhe nonoh na vah na rumi. ³⁰ Adhaor kami nan tiwa akireh anas teh vaorao ki yenku kin chira nan yinh u kurmi kupana, ku sinai, ari ren ru rah arimi. ³¹ Adhaor kami nan Musa e reghwu rah umi, ku mina kuma puru yi, anreh iku kotoko aka patur won asa gura reghe, anreh iku pokoro rinyhi ri Zonzo rewo. ³² 'Mini in re Kasirih ka putih apu, Kasirih ka Ibrahim, nang Ishaku nang, Yakubu'. Musa ima ka pokoru khau api suskayi uzakpkwo ritih a reghye. ³³ Zonzo i vere yi awo, 'chuwune araka apu, awar katek nan piyezim katek kama vur. ³⁴ Ma nyen na piring i vura imi nan ayhaor a nang asin seze un Masar. ³⁵ Pi Musa uru umi nan ama vonoh yaon yi adhaor kami nang ama woh, 'Wanni erenevum pi wana piya mateh mawuri, vah e rho vu tichirvu izo uwuri? Yi i gura reh piya nan Kasirih ka tuma i wana piya zongoni nan piya en waska yaon. Kasirih kama tumayi teh chara ti kiyenku kimi kima chira nang yi a rimi. ³⁶ Musa ima chidda yaon a wori u Masar, atini ku rise kutuma ku amina nan makizi a Masar nan Kumanu ku gbwaki ku sen, nan karimi kami a dhaor katiwa a

kireh nas ami. ³⁷Are Musa uru piya ima vere nan Isra'ilawa, 'Kasirih kan chonini pirong awori inung a rikommina ri yin,annabi, pirong annabi kin ne mini. ³⁸Piyallu yi ire piya ima ri nan ku makonsuzuwo ko a yhaor ami a rimi, nang kiyenku kimi kima vere nang yhi un Pana ku Sinai. Piyallu yi ire piya ima ri nan a pute a wuri; piyallu yi ire piyhaor umi ima sere a mavervene maSirih ku vohn a sah i rho iri. ³⁹Piyallu ire piya nang a pute a wuri ama yaska yi, ama nurkara yih u yah awori nang yaon, a gura kurvuruwo a nasuwu na yaon a makana u Masar. ⁴⁰Adhaor kari, ama vere nan Haruna, 'Yelli ri a nasiri-siri nami nan jitari ri. Awar ma mavervene ma ma ja'ah nang Musa, piyhaor umi ima chiddi ri a wori a mayinzi ma Masar, ti zaku yao ikusu kima wana yi. ⁴¹Anreh anku napsu ikok kima na ama kwerme a yendezu isiri kima upungurunu, a gura yelli rigaorao awar ki kusu nan nachara nayaon na napsa. ⁴²A mazakuguranu, Kasirih kama jao yaon mim an dorkoro an rerum mi zho, kinne kennan muri un yhazu ana vah ma annabawa, 'in ma ruzzem manara ma rimi mami nan ama cheze nan mapungurunu atiwa akire nas inung a rimi, ku rara ki Isra'ilawa?'. ⁴³In mah rume nan kuwagnah ku Mo nan anreh rum mo kisiri Rafem, nan usuksazanu umi nan imma napsa awar in rise yaon u tutunu, manka gura ziki ni a ja'ah yini a marangani aka vaorao u Babila. ⁴⁴A pute a wuri ama ri uwagnah ku tutunu kennan Kasirih ka murane a dhaor kami nan ka vere nan Musa, awa i yelli ken kennan ima reyeh. ⁴⁵Kun kure alfarwa kumi nan a pute a wuri mama zika awoh ku yaon, a gura ruka nan kun, a mayinzi mu Joshuwa. Unnyen ko a pute a wuri, ama zika an kusu mumi mure mu mayinzi mami nang Kasirih ka ma zovo yaon a chidda yaon a wori a mayinzi mami, a wana an kusu mu yaon. Ku alfarwa kumi kuma taka kun inung a mayinzi mami a maka rava a dhaor ku Dauda, ⁴⁶'ima gura zuwa uningh'eni-suwu nan Kasirih a gura ringhyi boko en zuwa a tek ka zom awar Kasirih ka Yakuvu. ⁴⁷A mazakuguranu, ama re Suleimanu e suwa urara koSirih. ⁴⁸A mazakuguranu, piyi-Zokpkwoni u Zokpkwonu mu wuri eku zaku zomo un rara kumi nan are na chara na napsa, kinne ken nan annabi umi ima vere, ⁴⁹'Izho karira kanan, kuri kuyah katek ku tara ku navina na nang mim. Na kurara kurini nan pen ka suwam kun? Zonzo e vere ken, va iki ire kategh'e kami nan man vonsono? ⁵⁰Va ku zang nachara na nang na rise an kusu mu na sang? ⁵¹Ayini ayaor uroh otih aya nasuwu na za usengenu pigan nan atoh uza pok, adhaor na sang, un ku zaku rume nang Mazir Mavur, in seri ankusu mumi nan a pute mayin mama rise. ⁵²Uriki annabi nan a pute ayin a roto ruze kun ivura? Ama wunza annabawa ami ama zangoro uruvanu u piya-Matini mana; na in ma wana ayu nekereyi nan a wunzani ayi, ⁵³Ayini in re ayaor ami ama sere mateh mami nan an yenku muma kakkwara, na in rhato ma dorkoro man. ⁵⁴Na kini, ken nang ayu zohn kami a pokoro anang a rana, anre nasuwu na yaon nan ku wantazana agbwakane, anra ka kazi yini awar ku za nazanu o suwuh a makana nang Istafanus. ⁵⁵A mazakuguranu, yi ikori nan Mazir Mavur, anre iku zokpkwo yizeyi izho a reghye u zaovao te Sirih; a gura reghye Yesoh i yaozi achara kuraom koSirih. ⁵⁶Istifanus iwo, "Tirkirini in nyhen izho in wontoni, nan Pivezene ma Piyhaor i yaozhi achara kuraom ko Sirih". ⁵⁷Na e vere ken, aya zon kami ama turu a toh a yaon, a gura ra risih iwum a rinyhi ri gbwaki, nasang ku yaon an righyi uyhi. ⁵⁸An chidda yi atini ku rho, ara tazayi ana kwank, a yu wa'ah'nu-yaoh ama yirrah mariyha ma yaon ma gwakazi, a tara a navina na marong maozaorao nan aku kangha man awo Shawulu. ⁵⁹Adhaor kami nan ama sin taza Istifanus, i sisin kangh'a Zonzo a kuwoh, "Zonzo Yesoh, sere u voh ku nang". ⁶⁰I tukurwo a zokpkwo rinyhi un nirgh'an u awo, "Zonzo kasu yaoptao ivang i yaon" A dhaor kami nang e vere arah arana anre iku nomo an mara.

Chapter 8

¹Shawulu ima rume nang kukhaa kuyi. Katuk kami an seme urukse aya dorkoni aSiri ami ari nung un Urushalima ivura igbwaki, a ya ma rume nang Kasiri an ghhattazana a suma yhaon a mayinzi mu Yahududiya nan Usamariya, an ka taka apkweng ami azaki. ²Aya ma roh ritih an kaveh Istifanus a yelli asoeh ka gbwaki awar kayhi. ³Shawulu ima rike agura rene ikklisiya anang a yieni agbwaki, idorkoro asin ningze a mararah-amararah, a jaksaza yhaon urarah koh rereh. ⁴Nang ken, aya ma rume kumi ama ghhattazana ajari yhaon aka mish avere Siri. ⁵Filibus ijarayhi makana uroh ku Samariya araka misi yhaon avere kristo. ⁶Ayhaor agbwaki ama pokoro agura rehye anang ami na Filibus erise, an roh ateh yhaon ana vere mi na isin mise yhaon. ⁷Ama cizaza mazir mayiman ana yah ame rizzah agbweki, aku rorkoh nang ringnyhi rhi gbweki, ayhaor a gbweki ami ama reh agun ama ghghargha. ⁸Rigoeroeh rigbwaki rima zuwana uroh kumi. ⁹Ama rhi pirong uyhoar uroh kumi naku kangeh yhi awoh Saminu ima seri anang an yivin asin rukse a yu Samariya u mamaki, akuwoh yhi ire pirong uyagbwaki. ¹⁰Asamariyawa nasang nan matan mayhaon maka rava aya cirvu, amma roh teh yhaon nang yhi, an kuwoh, "Piyhoar uru, ere usuru O Siri kami na aku kangeh awah Kasiri Kagbwaki." ¹¹Ama pok yhi, awarku woh ima worah asin rukse yhaon umamaki nang tiyivih ti yhi. ¹²Ama nu rume nang Filibus kenna ima sin museh masara marentu a manang mitiwomoh teh Siri nang rizaghyhi ri Yesoh Kristo, ama yelli yhoan u baptisma, arumi nang anyogwho. ¹³Saminu unnaghi ima rume, an rise yhi ubaptisma izomo nang Filibus kokari ke dhaor. Ima rehye nang agbwakazu ami asin wanza, iyelli umamaki. ¹⁴Nakini apkweng ame ama ri un Urshalima an pokoro woh a Samariyawa ama sere avereh Siri, an tuma yhaon Bitus nang Yuhanna. ¹⁵Ama nan ruva, a rene yhaon addu'a asa an ser mazir mavur. ¹⁶Maka rava adhoar kami, mazir mavur mama roto me toroh uyhoan, ama ma yelli yhoan ubaptisma ari zaghyhi rih pikarma Yesoh. ¹⁷Bitrus nang Yuhana annu tasazah yhoan nachara an seseh mazir mavur. ¹⁸Saminu ima rehye ama rukse mazir mavur tu tasaza ku nachara koh napkweng, iroh yhaon ikorwoh. ¹⁹Awoh, "Ronim usiru urun, unam, asa kown nama tarkara yhi a chara isere mazir mavur." ²⁰Bitrus iwoh nang yhi, "ikorwoh ipuh in vinta nang puh, awarkuwoh pirusu uzuwa aperu Kasiri nang ikorwoh. ²¹Pizavu irangmwa ana nang arah, awarkuwoh kasugwhu kapuh ka za ku rhi na wass nang Kasiri. ²²Awar ku kan tuba nang anang ayiehni apuh, atanzana pikarma, boko en gita rohvu awarki kusu kire sugwhu kapuh. ²³Nnyen piri nung urere utihkanci nang usisinu ivang." ²⁴Saminu imane awoh, "Tanzana pikarma awarkanang, asa koyen na pe vere kin su wana nang mini." ²⁵Ama miseh agura vervene avere pikarma, Bitrus nang Yuhanna an guru yhaon un Urshalima, akan sin miseh masara marentu ama roh moh Samariyaw. ²⁶Nakini kunyenku ku pikarama kun vere nang Filibus awoh, "cho a jaravu ti ma riva man yii unrinahumakana un Urshalima makana un Gaza." (Urina orimi kaza mani) ²⁷Icho ajara yhi. Ama ri pirong uyhaor iworu Habasha, ire kuputuh arih tuwomoh tu Kandakatu, piwomoh uyiohni un Habasha. Ima yaop ataraka nasanga ka piwomoh. Ima jana ku tutu un Urushalima. ²⁸Ima sin guzzu a zomi ikeke ki varka, asin tezeh avah a annabi Ishaya. ²⁹Mazir mavur man mughha Filibus awoh, "Jaravu aka pituruwoh nang kikeke kivarka." ³⁰Filibus isunge a kanam, a pokoro yhi isin tezeh vah Ishaya annabi, iwoh, "Isisin yegheteh ikusu na pisin teze?" ³¹Piyu Habasha umi iwoh, "ini na man yegheteh, ku rike inna ma zuwa piyen misem?" Itanzana Filibus irup a tuwa ikeke azomo nang yhi. ³²Katek ka vah na piyu Habasha umi imasin tezeh kan ko, "Ama dughhazeh yhi kin ne Kugam majagha atek ku ka cheske, a sugwih ne Kugam ana chara na yah an ghhanza kun a rih na liu, aroto ma woekoeh noeh. ³³Un goesoeh nu yhi an yelli yhi matah maza rivin, wanenka suska uroh masara mu sana ku yhi? Ama zika uvoh kuyhi un ri-ku-ya." ³⁴Kuputuh kumi kun rivi Filibus, awoh, "In sih tanzana vuh, wanna annabi uru isin vervenun yhi, kure yhi aritih riyhi." boko pirong u vakhtih?" ³⁵Filibus isemu rah vervene, aseme nang avah ami a miseh yhi masara marentu ma Yesoh. ³⁶Ama jari yhoan un rinah, an ravah atek ka mani masir kuputuh kumi kun woh, "Rehye,mani masir mamma. Yenen ka nuku u yellim ubaptisma?" ³⁷Filibus iwoh, "Na peh rume nang kasugwhu kapuh nasang anaka yelli vuh ubaptisma." Piyu Habasha umi imane, "Ma rume awoh Yesoh Kristo ire kono ka Siri." ³⁸Piyu Habasha umi irene an yezene ikeke kimi. An toro a ninghhe a mani masir mami, Filibus nang kuputuh kumi, Filibus iyelli yhi ubaptisma. ³⁹Ama nan chira a wori mani masir, mazir ma pikarma man zika Filibus, kuputuh kumi kun zaku pih rehye yhi, ara jariyi aseri rigoeroeh. ⁴⁰Filibusu ika chira un Azotus, ijara a mayinzi mami asin miseh masara marentu amarah nasang maka ravah un Kaisariya.

Chapter 9

¹Shawulu irotu sin verveneh urennnoh ukau nang uwuzanu unagbweng na Siri, ikamah nang kupiris kuchurvih.

²A tanzanah yhi avah ukanah anajighii Nudimaska, awar kapiya nang ezuwah nrinah unih, pirumih vah piyhawoh, izikah ayende Nrushalima an wurah.³Adaor nang irah jarah anang paturuwah Ndimasaka, nabout anpezeh muworih zoh mu girarih yhi.⁴Iriyhi ajas anreh ikuh pokoro riyhii rewah uyhi, "Shawulu, Shawulu, yen nereneh pisi gasam?"⁵Shawulu imaneh, "Piyhii wan Siri?", Kasiri kanwoh "Mini Yesoh umin na pisi ghasa yhi." ⁶Na chao, anigyhe uroh, sa an miyah vuh arah na pen riseh ⁷Ayah nang asin jarah nasang an yashanaoh mazavereh.

⁸Shawulu ichao awori ajass, awakaoh ayizi yhi maza reyhe irangygma. Anda jitarah yhi ayap yhi anachara ama nighye Ndimaska. ⁹Atuk katarr izaku rhi uyhaen, iroto ma raoh vah usoh.¹⁰Piron ugbeksene irhi Ndimaska umi nakoh Hananiya titugwaki i migha yhi nyhir, "ananiya! Iwoh, "reyhe nrirh ina Sirih." ¹¹Kasir Kanwoh uyhi, "chao ajaravuh apitam perarah pimih nakho Pidikananah, urarah ku Yahuda arivi apiyar umih echirah Ntarsus nakho Shawulu, iserih riyaop. ¹²Ima reyhe yirr kupiyar nakhor Hananiya ama kana nang yhi, atarkarah nacharah uyhi, sa uwoh kuyhaen kun guryhi.¹³Hananiya igirkirih "Sirih nmah pokoroh aritih dipiyar-umih nang ayar adunh, uza nagyha kumih nang imah rise ayaor amavezeh Nrushalima ¹⁴Irih nang urumennuh nang ayachor vih Amapiris, upusu ayahsi kagyha arizayhi ripuh." ¹⁵Kasir kan woh uyhi, "jaravuh, irah ku zingnaru kumakusu manang. Ugirarih rhizayhi dinang atirindinah nang awomoh nang nonoh Nisaraila. ¹⁶Man sa yhi ivurah imi nang ensese awar karizayhi rinang.¹⁷Hananiya irekunuwoh yhi, anigyhe inung urarah, asi worvohzeh ana charah uyhi, awoh, "Koni Shawulu, Kasir Yesos umih ima manah nanpuh Ndiyah ama ruwah mapuh, etuman kuwoh pi guddu uyhaen awanah na kwasss nang maziriri ¹⁸Kiramwa na yghas kin zattaeh yhi anayizih, kuyhaen kuyhi kun guruh, ichao anwaktaenaoh yhi. ¹⁹Iraoh agurah sisunuwoh. Izomoh nang nagbweng Ndimaska areneh atuk pivigha pizoni.²⁰Irah miseh arizayhi ri Yesoh anajighii, akuwoh ire konoh Kasiri. ²¹Aya pokoroh yhi anwanah nabout awoh, "ku zang piyar-ruruh ima tuzhozho ayarr Nrushalima amih aku kagha ari zayhii rindi? Iku ruwah izeh sa mapiris machorrh nang Kasiri yhaen. ²²Shawulu isopwo atattunuwoh Nsiruh, Ayahudawa amih azumih Ndimaska ireneh yhaen ugwoh a yatarakah Yesoh ire Kiristi. ²³Nvannuh utuk adunn, Ayahudawa antaszanah uwunah yhi. ²⁴Shawulu iyhaghatake mataszaha mayhaen, anrah chigha natuwhorong nuraoh rikatah nang Katuksa an whonyhii. ²⁵Nagbweng nayhii nan zaeh yhi atuk atoddohyi tuwuvah inung iyavuh. ²⁶Inang ruwah Nrushalima Shawulu ireneh umanuwoh nang Nagbweng, nan Pukhoru ukau yhi nasang, maza rumeh awoh irah yhi Kagbweng. ²⁷Barnabas izika yhi ayendaeh yhi nang nagbweng, Amigha nan nang Shawulu imah reghe Asiri Nrinah nan ken na Kasiri kavereh uyhi, nan ken nan Shawulu emah-vervene nseruh arizayhi ri Yesoh. ²⁸Imana nan yhaen ansi jarah manighe nan uchinnoh Urushalima. Ivereh Nseruh arihzayhi re Siri Yesoh. ²⁹Atanuwoh yhi nang Ayahudawa uhelani, An virih yhaen sa an wunhyi. ³⁰Achoyhi mih an yhaghatake arah aguddu yhi Nkasiriya anurkarah yhi makana Ntarsus. ³¹Najighii namit Nyahudiya, Ngilili nang Nsamariya an wanah Natsowoh navokh akununuwoh, ara jara nkau Osiri nang amazokh mamaziriri, Kajighii kan kumah ³²Kun wana anarah, Bitrus Isii jarah atirindinah nakap, inang guruh nang Arumenuh amih arih uroh Kulidda. ³³Atehemih izuwa pirung nakho Iniyasu, umih inonn ati wontonoh tiwah manzivah, areh kufillaruh. ³⁴Bitrus iwoh uyhi "Iniyasu Yesoh Kiristoh egharghanehvoh, chao azika anonn kapuh" itoh chao kinikeen. ³⁵Piya izomih Nlidda nang Nsarona an reghe piyar umih anreh anku kurvwoh nang Kasiri. ³⁶Nyafa karong kagbweng kanrim nakho Kitabitha, kimih nakhoo "Kidokas" piyhauwo imah kori anang arip nang anang adililipwovohnang ikhu serih ayuwm ³⁷kun wanah anatuk amih iriye tiwontonoh akha; anreh kuzureh yhi acheghe yhi azon ureveh. ³⁸Nlidda unpatih Nyafa Nagbweng nang pukhoraoh awoh Bitrus irih atehemih, an tumah arumih avah an kanam, atanzanah yhi" Irup nang yhaen maza matumurunuh" ³⁹Bitrus ichao adurkhoroh yhaen, inan ruwah, an jaghayhi izoh uveneh, makaya "mayhauwoh" nasang man yhazah aguri uyhii asi mahazahnah, asi sakse yhi icharah nang makutsu mamih Nakidokasa kima nuwoh yhaen adaor naki ma rih nan yhaen. ⁴⁰Bitrus ihidda nih namit uyha uragha atukuruwoh, aene riyap, anteh iku kurvuwhi aripum dimih, anrehikuwoh "Tabita chao" anreh kinku wakha ayizih akin, nake reghe Bitrus kin gyeveeng azomoh. ⁴¹Bitrus iraska acharah ahoneh kin, anreh iku kangdeh Arumenuh nang Akaya,iroh yhaen kin kinda gharah. ⁴²Anang arah ayawutonohwoh namit Nyafa, Ayar adun anrume nang Kasiri. ⁴³Bitus yhi izomoh areneh atuk adun Nyafa nang piya nakho Saminu Majemi.

Chapter 10

¹Adaor kana amari pirong uyhaor inung uroh ku Kaisariya ri zayi ri yiti Karniliyus, imare piwumani ru pette kumi na aku kanagha woh Riwumanu-Italiya. ²Ima re piyu-rene suwhu, piyhaor umi eku tutu nang Kasiri - yi nang ayhaor na sang ami ari unrarah ku yi ima ku ro ikorwoh idunn nang ayami a ri inung unringhwu, a gura sin riseh a tanzu nang Kasiri adhaor nasang. ³Ama ja'a a dhaor pivigha pivak inung ayira, ima reyhe urewu-uvur inung unenyu ku tirkirinu ku marangani, u kandah ko Siri kun sin ruva makana nang yhi. Ku kandah kumi kun vereh nang yhi, "Kamiliyus!" ⁴Karniliyus ima rene ayizi nang ku kandah kumi a gura pokoro kau nagbweng, a gura vere woh, "Yemmi ire kani, piyurara?" Ku kandah kumi kun vere nan yhi awoh, "Natanzu na puh nang na-paru na puh a makana nan ayuwam, mama tuwi-izoh a wana na-paru na guzzu-yaoh a makana inung azon Kasiri. ⁵Kinkini, tuma ayhaor arumi an kana uroh ku Joppa aka yende pirong uyhaor urimi umi iri rizayi awoh Simon, piyhaor umi nang ama ku kangha awoh Bitrus. ⁶Izomi nang piyu-kwa umi iri riayi Siman, umi iri urarah ku Pette ku-mana ku gbwaki." ⁷Adhaor kami nang kakandah kami kama vereh nang yhi ka jara kan, Karniliyus ikangde ayhaor avah inung atunzani mu rarah ku yhi, nang pirong piwumani mi eku rene-suwhu awori-nung a wuwani ami asin tunzanin yhi. ⁸Karniliyus ima migha yhaon an kusu nasang, mu mi moh wana, a gura tuma yhaon an kanu Joppa. ⁹Kinkini, ayira kami kama dorkoni adhaor kama ja'a ikorwho-tasi, ama woto seru ujaru ama ka pituwo nang kuroh kumi, Bitrus ima kana yhi izo urarah kumi awar kuwoh iriseh a tanzu. ¹⁰Anreh iku pokoro igbwam agura pok uzuwi rangmwa a sa'a irhi, a mazakuguranu adhaor kami nang ayhaor ami a roti sin suksu a marong marinuru, ama royhi unnyhen ku tirkinu ku marangani. ¹¹Anreh iku reyhe izo unwonti, kironng kiwavu kin sin tozzono, kinne kuvasan num ku gwaki kusan tozzono a makana urikuyah, an yaop kun ana worna nas na kun. ¹²Inung iwavu kimi amari uvigha inmus nasang mumi muriksi na vina na nas-nas, nang an kusi mumi mo ku womorono a jaos, nang an ki naon mi-i-zoh. ¹³Anreh ritong rinyhi riku vere nang yhi awoh: "cho, Bitrus, wuna a gura rhao. ¹⁴A mazakuguranu, Bitrus ima vereh woh, "A zang ke, Piyurarah, awar kuwoh in rotohu ma nana rhao irangmwa kimi kima wanta agura ri marik." ¹⁵A mazakuguranu, rinyhi rimi rima gura ruva nang yhi adhaor ka vak awoh; "Ki kisu kimi nang Kasiri kama gusku, kasu ka kanghde kin awoh kima wanta." ¹⁶Kikusu kina kima wana adhaor atar, anre ankutu nanghari iwavuh kimi, a makana inung izoh, mazku nareh-adhaor. ¹⁷Kinkini adhaor kami nang Bitrus ima vandhaoruwo a gwakane, awar ki kusih mi nang kunyhen ku tirkinu ku rangani kumi nan ima reyheh ku sin dinniyhao, anreh ayhaor ami nang Karniliyus ima tuma yhaon antu yaozaone atungworong ka gbwaki kami, a madorkoro adhaor kami nang ama rivi unrina umakana urarah kumi. ¹⁸Ama kanghde agura rivi boko Siman, piyami na ama gura kangha awoh. ¹⁹Adhaor kami nang Bitrus ima roti sin dinni unnyen ku tirkinu ku marangana mami, Mazir mami man vereh nang yhi awoh, "Tirkiri, ayhaor a rumi a tar a sin ringyi-vuh. ²⁰Chao agura toro agura jara nang yhaon. Kasu ka nazeh-adhaor awar kuwoh pirisu-ujaru nang yhaon, awar kuwoh ma tuma yhaon." v 21 Anreh Bitrus iku toro nang ayhaon arumi ami avereh woh, "mini inreh piyami insing ringyi. Awar ki yemmi nang enruva." ²²Anreh an ku vereh woh, "pirong uwamani umi iri rizayi woh Karniliyus, ire piyhaor urumi yaozaoraom agura reh piyami eku tutu. Siri mayenzi ma Yahudawa na sang ma sing changha yi, kukandah kuvur ko Siri kuma miiya yhi a woh itum an kanghde vu pokoro utumi a wori nang pu." ²³Anreh Bitrus iku kunu yhaon awoh an ninghi-inung a zomo nang yhi. Unmokpkwi kumi ko orkoro, ima chao ajara yhi unjaru umi nang yhaon, anreh arong a kommini arumi a wori un Joppa anku yaongaoroa yhi. ²⁴Atuk kami ka dorkoro, ama ruva un Kaisariya. Karniliyus ima sin suksa yhaon, ama gura kunu a kommina ayhi nan ijam iyhi ai apiti nang yhi. ²⁵Ama ruwa a makana adhaor kami nang Bitrus eninghe, Karniliyus ima mana nang yhi a tukuruwa a ravina na yhi awar kuwoh itutu yhi. ²⁶Amazakuguranu Bitrus ima kana yhi ucho, avereh nang yhi awoh, "cho ayezene! Mini ken inreh piyhaor." ²⁷Adhaor kami nang Bitrus iro ti sin verve ne nang yhi, ima ninghe yhi a zuwo ayhaor adunn amma konsuzuwoh nasang. ²⁸Anreh iku, vereh nang yhaon awoh, "A yini aritih rihiyin in yaoh awoh koku jir nan piyhaor umi ire pi Yahudawa imane ritih rihi vah ikana nang piyami iworu amaron-mayenzi. A mazakuguranu, Kasir kama sa'am awoh in kaku za ku kangha piron awoh imah wanta vah iri marik. ²⁹Awar ken na ma ruva a zaku ma rene iwar adhaor kami nang ama tuma woh an kanaghdem. Awar ken nang in sin rivsi vu ikusu ke rene pi tum an kanghdem." ³⁰Karniliyus ivereh woh, "Atuk a nas ami ama vaorhoa kinne adhaor kana, imma sin riseh atanzu adhaor pivigha-pe-vak, inung un rara ku-nang, anreh piron uyhaor itu yaozoane unnyen ku nang inung a makusu mami masin terere. ³¹Anreh iku vereh woh, "Karniliyus, Kasiri kama sere kama pokoroh atanzu ka puh, awar wo na-paru na puh a makana nang ayuwam mo rene Kasiri kan guzzu-yhaon nang puh. ³²Awar ken tuma pirong ikana yhi un Joppa a kanghde pirong ughaor umi iri rizayi awoh Siman umi nang aku kangha awoh Bitrus awoh iruv nan puh. Izomi inang unrar u piyukwa umi nang aku Kangha awoh Siman, un pette ku mana ku gwaki. ³³Awar ken nang imma rotohu nazeh-adhaor atuma pirong awoh ikanghde vuh. Morikpwa ken nang pe

ruva. Awar ken kini, tiri ina kini na sang unnyen ko Siri, ti pokoro ikusu na sang na piyurara emiya vuh awoh pi miserih.³⁴ Anreh Bitrus iku wakha anaoh awoh, "Rivin, Mayaotaoke awoh Kasiri ka ku zaku mane ritih rikan un pette ku piron.³⁵ A mazakuguranu, inung amayenzi nasang, ka ku rume nang piyhaor umi iseri ututunu agura seri utama umi u yaozi-raom.³⁶ In yhao utumu umi nang ima tuma a makana nan ayhaor unSra'ila, adhaor kami nang ima miya a masara mapas marentu a makana unnomonu-o-suwu ti nung ti Yesoh Kristo umi ire piyurara a yhaor na sang.³⁷ Ayini ana tih na yhin in yhao an kusu mu mi mo wana, mu mi mo wana inung un Yahudiya na sang, ma seme inung un Galili aorkoroni a tini kuma mazura kumi nang Yuhannah ima vereh.³⁸ An kusu a maja'a nang Yesoh mu Nazarat ken nang Kasiri kama munzaze yhi nang Mazir mavur nang usunu. Ima jara ana tek-teyeh aseri anang arip, agura sin war'azane ayhaor na sang ami a sin sezuhrereh nang pisifu, awar kuwoh Kasiri kam rih nang yhi.³⁹ Awuri tire a miseni mon kusu na sang nan Yesoh imah yelli, ina kina a mayenzi ma Yahudawa nang inung un-Rushalima. Ama wuna yhi, tu rina te kakkwara yhi a tina.⁴⁰ A mazakuguranu, Kasiri kama chone yhi atuk ki tar agura rene woh an rek yhi.⁴¹ Azang a yhaor na sang, a mazakuguranu nang a miseni ami nang Kasiri kama zika yaon a zohn-nang awuri ayami ama rhao agura so nang yhi, aorkoro adhaor kami nang ima cho awori nang ayhaor ami ama kizi.⁴² Ima rene rih umuru awoh ti migh a yhaor agura mise awoh piyallu ire iyami nang Kasiri kama zika awar kuwoh iwana Pitemenu ko yhaor ami a wrsi babg ayhaor ami ama kizi.⁴³ Nanag yhi nang matatun mami na sang na sing misene, awar kuwoh piyami eh rume nang yhi en zuwa uwar'an u ivangh ti nung rizayi rhi yhi.⁴⁴ Adhaor kami nang Bitruss irotih sen vervene ma nang mana, Mazir-mavur mama toro izo ayami na sang a sing pokseh utumu uyhi.⁴⁵ Ayhaor ami ama rih inung a makonsuzuwa ma yhaor ami ama rume nang usengenu mu pigang - ayami nasang ama ruva nang Bitrus - ama rene amina, awar woh ama warun-paranu mo mazir mavur izo a masir mavur Yahudiwa ken.⁴⁶ Awar kuwoh a yhaon ken ama pokoro a ya majir ma Yahudawa man seri avereh inung a tirong ti vervene agura sin changha Asiri. Anreh Bitrus iku maneh awoh,⁴⁷ "Pirong iri umi en ka nukune mani masir, nang ayhaor ara awar kuwoh an kasu ka riseh yhoan mazura, ayhaor ara ami ama sere Mazir mavur kin ne awuri?"⁴⁸ Anreh ku riseh mazura inung a rizayi rhi Yesoh Kristoh. Anku vere nang yhi, awoh irume azomo nang yhaon a riseh na rong na tuk

Chapter 11

¹Neh kini nagbweng nang a khoni ami arhi inung uh Yahudiyawa amah pokoro awo aya panaunayaon amah sereh avereh a Sirih. ²Kadaor kami na Biturus imah kanaaa un Urshelima aya areh ayu seenenu upikang ama jamana yhi, ³Avere, "Pimah mane atii nang aaya a zayaon useenenu upikang arah rao nang yaon!"⁴ Biturus ima semu rah miseh yaon mariva, awu, ⁵Nmah seri riyaoe inung urho ku yafa, anreh niku rehye uyhir majagha nang kiwavu kinsu tozzono, neh kupuwunini kugwaki na amah toddo inung izo anakuva nan Na Nas. Kuma toroh annyen munang. ⁶Nmah tirkiri nagao ana a gura dinne a ritii rikun, nmah rehye uvisha unavina na nas nurikuya, uvigha uyuni, nang umi usih womovono nang annaon mizo. ⁷Anreh nku pokoroh arinyi reku vereh nang mini, "cooh, Biturus a ceske a rao" ⁸Nma mane awo, "Azang ken, Titugwaki: awar kuwo zah kirammmwa kimi kizaku vura yah kiyiekin kimi kima naanani unighe a nao kamang" ⁹Rinyi rimah gura mane inung izo awo, "Kikusu na Kasirih kamah kandeh kivur, suh kande kin awo kizaku vura". ¹⁰Anang ara amah guruhm titar, anreh ankusu nasang muhn gura naoghao izo. ¹¹Inung a daor kami ayaor atar an yezi annyen muh rarah kumi na tirihm, amah tuma inung un kasariya ama ruva nan mini. ¹²Masir mamah miyahm awo njar mihm a dorkoro yaon, zah ku yermeze yaon. Akhoni ani kutasi amah dorkorohm, anreh tika nighe urara kupiyaor umi. ¹³Imah miya irhi kenna imah rehye unyenku kun yezi inung urara kuyhi aku vere "Tuma ayaor an kana un yafa, aka kande Saminu umi na aku kangha awo Biturus. ¹⁴Inka miya ini amasaura mami na innaka zuwa uwaska piyhi nang kurara kupu nasang". ¹⁵Nma seme avereh nang yaon, mazir mavur mamah toroh anatii ayaon nhe ken mamah toroh irhi cette zohn. ¹⁶Anreh nku dinne avereh a Titugwaki, kanna imah vereh, "Areh rivin Yuhana imah riseh ubaoptisma nang mani-masir, a yhini an riseh ini ubaoptisma nang mazir mavur." ¹⁷Nna Kasirih kamah rho yaon a peru nhe kenna imah riseh irhi adaor kami na timah rume nang rivin nahn Titugwaki Yesoh Kristoh, mini wahmi nan mahn kokuzuwo nang Kasirih? ¹⁸Ayaor ara ama pokoro ankusu muh, ama viza ikusu nang anvere, anreh anku rukse a Sirih tiwomoh avere wo "Nang ayapanaKasirih kamah rho yaon utuva makana uvoh." ¹⁹Aya amah masotozomo awar kivura imi imah dorkoro yaon atini ku kao ku Istafanus, amah pirunuwohm maka rava ufinikiya, Kuburus nang uh Antakiya, asi miseh avereh a Yesoh makana nang a Yahudayawa nazik. ²⁰Arong ayaor inung uyaon un Kuburus nang kurane, ama ruva un Antakiya avereh nang a Heliniya, aseri yaon avereh a titugwaki Yesoh. ²¹Usuru uh Titugwaki umah rhi nang yaon, ayaor nagbwing amah rene rivin mihm avanduruwo nan Titugwaki. ²²Masara majagha nang yaon mamah nan zogha anatoo Ikilisiya imi irhi un Urshelima: Anreh anku tuma Barnabas ikana inaari uh Antakiya. ²³Imah nan zagha arehye a peru Kasirih, Anreh iku gaoraonao; a nizazi yaon nasuwu nasang awo an kapkuruwo inung uh Titugwaki nang nasuwu nayaon nasang. ²⁴Awar kuwo yhi irhe piyaor umatini, agura korii nang mazir mavur nang Urennu rivin nagbwing,, anreh ayaor nagbwing anku pirinuwohm makana nang Titugwaki. ²⁵²⁵Anreh Barnabas iku jarayi un Tarsus awar kuwo ika ring a Shawulu. ²⁶Imaka zuwa yhi a yende yhi un Antakiya. Imah zomo a riwa rirao asin konkuzuwo nang ikilisiya amah miseh a yaor nagbwing. Un Antakiya na amah semu ku kangha agbekseni ami awo uKristo. ²⁷Inung anatuk ami arong Anabawa uwori un Urshelima amah ruva un Antakiya. ²⁸Piyaor urao inung uyaon, rizayi riyhi Agabas icoo a yezene avereh nan usuru umazir awo ann riseh unyhii kupiu inung urikuya nasang Anang ara ama wana ken adaor kuyer ku kalaudiya. ²⁹Anreh, agbekseni ami, un nizazanu una suwu na yaon an zika nasuwu an kana a Kommini ami arhi un Yahudiya. ³⁰Amah riseh ken, a tuma aya curvu ami ikorgwo teh cara ka Barnabas nang Shawulu.

Chapter 12

¹Nakini, a makana adhaor kan kang, piwomo Hirudus imah tarkara nacara ana rong a yami are ayhaor u choch, asa irukse yhaon urereh. ²Imah wuna Yakuvu, kommina ka Yuhana a tan. ³Na e rehye ikusu nang eh rene kin vokone a Yahudawa nasuwuh anreh iku gura rene an puru Biturus, kadhaor kami amah reh atuk amafhaow haori mazih kusu ku vuwune man. ⁴Atini kami nang a puruyhi, anreh ku rene yhi inung un mawuranu anreh iku rene ayha riwuma anas nakuwu na nasnas an nyenteyhi, ima a suwhu ka yi a woh en yende Biturus nang ayhaor atini ku Faska. ⁵Awar ken, a ma tara Bitrus inung u mawuranu; a mazakuguranu, ayu choch ama tanzana Asiri nagbwingawar ka yi. ⁶Atuk kami nang Hiridus ensi cira a cidda yhi awoh an temene yih, Bitrus imah nhaom anmara ateti ka yoh riwuma avah, ammah sisizeh yhi nan ma sarka mavah, atoworong ku kurkukur kumi ammah tara a gwasani ansi gwasu u kurkukur kumi kirong. ⁷Anreh kirong kiyenku ki Zonzo kin kutu rhaotoah yhi, ampeze mun baskunuwa inung U mawuraru kumi, Anreh kiyenku kimi, kinku vapwa yhi Bitrus arisuwu a zime yhi awoh, "co, arhaokhao," anreh unyenk (sarka) umih ukutu vinti ama cara nayhi. ⁸Kiyenku kimi kin woh uyhi, "Rene Makusu, arene a raka apu". Bitrus itu rene ken. Anreh kiyenku kumi kin woh uyhi, "Rene makusu mapu mu yah dorkorom". ⁹Anreh Biturus iku dorkoro iyengku kimi a cira, yhi. Bitrus ima rotoah yhaor aoteh awoh ki kusu nang kiyengku ke rise are rivin, itu, ima zika kinne iku sin rangze unyenn ku rangani. A tini a dhaor kami na ¹⁰amah vhaorhao a toworong kazoni nang kavak, anka ravah atoworong kapi korwo pu rhao kumi kan ja'ah piyhaor un ro; anreh Kang kutu wonto utekan. Anreh anku cira a dorkoro u karato. Anreh kiyengku kimi kinku jhao yhi Bitrus mim a mazaku naze dhaor. ¹¹Kadhaor kami nang ayizi awantu Biturus, anreh ikuwoh "Neh kini manu yhaor'aote awoh, Zonzo etumah Iyenku kiya asa kini nang waskam awori anacara na Hirudus, nang ko kiriki kusu nang a Yahudawa asin rene a suwhu nan kin". ¹²Adhaorr kami nang eh yhaor'aoteh ken, anreh iku jarayhi urarah ki Maryamu muna u Yahaya umih nang ako Markus, ateh kami nang ayhaor adun ama kongsozonim a seri a tanzu Kasiri. ¹³Kadhaor kami nang Biturus e challe u kpwarang ko toworong ku gbwaki kumi, Karong Karinni kare pirereh nan ako ki Rhoda ke ruwah asa kan mane. ¹⁴Kadhaor kami na ke yhaor'aote awoh are rinyhi ri Biturus, kin vonoh kin uwono a toworong kami awar kari ghaorhao; un tami kina suma a kama kin inung aka miya awoh Biturus 'iyhaozi a toworong. ¹⁵Anreh an kuwo ukin "pizavu ritih". A mazakuguranu, kima tu rowi kin ako are yhi, Anwo ukin "Areh kiyengku kiyhi". ¹⁶A mazakuguranu, Biturus imah rotoah jhao u vavuh ko toworong kami kadhaor nang amah wono a toworong kami anreh ku reyhe yhi, anra seri amina. ¹⁷Anreh Biturus iku zhaokpkwhao yhon a cara asa an kisen, anreh iku mise yhoan ken nang a rene Zonzo e ciddayhi inung un mawuranu kuna. Anreh iku woh, "Miya ni anang arah, nang Yakuvu nang a koni". Anreh ikutu cira ajarayhi unrong ku pette kuvakti. ¹⁸Na kini, adhaor kami nang Rikata rima vurka, u chonu o suwhu uma wana inung ana yha riwuma rina, awar ki kusu ke wana nang Biturus. ¹⁹Atini ken nang Hirudus e ringyhi Biturus a roto zuwayhi, ima rene an riseh an ripsi agwasani ami anreh iku rene asa an wunza a gwasani amih. Anreh iku toro yhi un Yahudiya a makaravah u Kasairiya, aka zomo atek kan. ²⁰Na kini Hiridus imah rah seri rikhaozhao nang ayhu Taya nang ayhu Sidon. Amah kana nang yhi nasang kuyhoan, aka remere Blastas pikanni upi womo asa ikana yhoan. Anreh an ku ringyi azom ka za-wuma, awarkuwoh Mayinzi mayhaon mangkusin zukse ankusu moh rih awori amayinzi mapiwomo umih. ²¹Hiridus imah cira inung amakusu matiwoh atuk kami nang atara, anreh iku zomo a rira kati womo a vervene uyhaon. ²²Anreh ayhaor ami ku rene iwum, "Riyhi ri kisiri rindina, azaku reh ripiyhaor". ²³A mazaku naze dhaor kiyenku ki Zonzo kintu vapkwa Hiridus awarkuwoh iroto roh u zaovao nang Kasiri izah, mavit mantu rhao yhi ika vhaorhao a khao. ²⁴A mazakuguranu, avereh Asiri anra pizzinuwoh, agwakana. ²⁵Awar ken Kadhaor kami nang Barnabas nang Shawulu amah ruru utumuh umih nang arene yhaon, anreh anku nhaoghao un Urshalima, ari nang Yuhana Markus.

Chapter 13

¹Na kini inung Ikilisiya u Antakiya, Amari arong anabawa nang a miseni yhaon amare Barnabas, Saminu (ummi na aku kangde yhi awol Baki), Lukiyas piya u kurane, manayan (kumina ka Hirudus piwomoh, nang Shawulu. ²Adhaor kami nang ama sin rukse a Tita ugwaki tiwomoh nang kuyira ken Mazir marip man vereh, "Tanim a Barnabas nang shawulu, an risen utuma umi nang ma kangde yhaon." ³Kadhaor kami nang aruru yira ken, ka tanzu Kasiri, anreh anku tasaza na chara na yhaon ana rumi arah, anreh anku tuma yhaon. ⁴Anreh Barnabas nang Shawulu an rume nan Mazir marip anreh anku jarayhaon un Salukiya, u chonu a wori atehemi anreh ankunighe un wasa ama kana u tsibirin kubrus. ⁵Adhaor kami nang ama nighe inung un rho ku Salamis areh ku misse avereh a Siri inung un ranghao ku tutunu ma Yahudawa. An gura ri Yahaya Markus isin kanna yhaon . ⁶Adhaor kami nang ama nizze ama stibirin nasang amajahari u Bafusa, anreh anku zuwa pirong u tatun kumi ku seri mayive o Yahudawa icutti, rizayi riyhi akuwoh Bar-yash'a. ⁷Piya u mayine uruh ekuri nang Mukaddas, sarjiyas Bulus, umi imare piya yhao. Piyar uruh i tanzana Barnabas nan Shawulu, awarkuwoh ima suni i pokoro avereh asiri. ⁸Ama Alimas "piya a mayive " (kinang ama vandare rizayi riyhi) ima rise umusu; ima yelli-yelli i vandare a mukaddashi uruh inung a riving. ⁹Anreh shawulu, umi nang amaku gura kangde yhi awoh Bulus, i kori nang Mazir marip, i tirkiri yhi na gwakane. ¹⁰avereh, "pighi pivezene upi sifu, pi kori cutti nan a nang a yenni. pi zahvusu ankusu murip penka zah ku jighi usisi ku nang arip a Titah ugwaki, penka jiyhim?" ¹¹Na kini tirkiri, kachara ka Titah ugwaki kari nanpu, kuma pen wana pirumuh. Penka zahku veghe a nyii adhaor ka cunnu. "anreh iku righi izoh un Alimas nang marini, anreh ikura jara asin ripsi ayhaor an pur yhi nachara. ¹²Anreh Mukaddashi iku reghe ikusumi ke wana, irume, awarkuwoh ima ra seri ammina ku misenu u Tituh ugwaki. ¹³Na kini Bulus nang ijam iyhi ama napsana un Bafusa anre ku ruvah Bariyata inung un Bamfiliya. Anreh Yuhana iku jigi yhaon mini anaoghao Urshalima. ¹⁴Bulus nang ajami an vharha un Bariyata anreh ku ruvah un Antakiya ama yinzi mu Bisidiya. Anreh anku nighe inung amajami'a atuk kasabar a zohmoh. ¹⁵Kadhaor kami nang ima ruruh u karatu umateh nang amabawa, aya gwakazi a majami'a atumah yhaon a vereh akuwoh, "ina kunini, inang inrih nang arong utumuh unirghane asuwu amajagari nang ayhaor ara in vereh ni. ¹⁶Anreh Bulus iku cho anre iku zhamkpwa achara kayhi; i vereh, "ina rumi Isra'ila nang aya nan Kasiri kama tutini, pokorni. ¹⁷Kasiri ka yhaor arah Isra'ila kama chanka atitih arene yhaon an wana ayhaor adun adhaor kami nang ama zonzi ama yinzi mu Masar, inung atiwoh ima cidda yhaon inung ama yinzi mami. ¹⁸Amajagari atiwa a kiri-anas ima rih nang yhaon inung arimi. ¹⁹Adhaor nan ima ruruh tiytiri tima rho manazi-vak inung amayinzi mu Kan'ana, ima rhoa a yhaor awuri a mayinzi mayhaon asa an rise ugado. ²⁰Anang ara nasang ama wana kini inung atiwa madari-manas ana kiri-ishi. A madorkoroni anang ara, Kasiri kama rhoa yhaon Alikalai amakaravah adhaor ka Sama'ila anabi. ²¹Anreh ayhaor ami anku rivi uwoh aruh yhaon piwomoh, anreh Kasiri kanku rhoa yhaon Saul pivezene u Kish, piyhaor inung ativervene ti Biliyaminu, iwan piwomoh atiwah akiri-anas. ²²A madorkononi kenang Kasiri kama cune yhi inung atiwoh, anreh kan ku chone Dauda iwan yhaon piwomoh. Amare awar ka Dauda nang Kasiri kama vereh, umma zuwa Dauda pivezene u Yesse iwan piyhaor umi irim a suhwuu, ummi eku riseh ikusu kimi nang unsuni. ²³Ama ruvah un naok ku piyhaor uruh Kasiri kama yende Isra'ila a piyu waska, Yesoh, kenang ima vereh in riseh. ²⁴Anang arah ama semu rah wanza adhaor, a mazongoni unruvu u Yesoh i ruvah, Yahaya ima semu migha u baptisma ku tuba amajahari nang ayhaor Isra'ila. ²⁵Kenang Yahaya ima sin rusuh utumah uyhi, i vereh, "in kunyen awoh mini inveh wammi? in zahkure piyami. Inka pok, pirong en ruvah atini kanang, araka ana vinah na yhi manka zahku susku kuhune." ²⁶Ina konawi, nohnoh nu rinah Ibrahim, nang nami na rii nan ayini nami nasin bauta asiri, areh nang awuri nang avereh ara uceto nang ama yendi rih. ²⁷Awarkuwoh ayah zomtoko ku urshalima, nang aya gwakazi ayhaon arotoma tirkiriyhi, anreh kuma korene avereh anabawa ami nang aku dorkoro Nyara ko ariki asabar aku temene yhi. ²⁸Duk nan ken ama roto ma zuwa ikusu kima rene ukha ku yhi, ama rene Bilatus iwuna yhi. ²⁹Adhaor kami nang ama ruruh ankusu mumi nang ama nyakara amajaghari nan yhi, anreh anku toddo yhi atih a nome yhi inung unsek. ³⁰Anreh Kasiri kanku chone yhi inung ama kinuruh. ³¹Ama nyen yhi anatuk a dun nang ayami ama cira nang yhi inung un Galili amakana Urshalima. Ayhaor arah areh ayu wa'awhuyaoh uyhi amajagari nang a yhaor. ³²Na kini tiku sin misini ama vervene marip mumi nang Kasiri kama vereh a majagari nan atitih. ³³Ima korene irih, nohnoh na yhaon, un cunenu u Yesoh izoh. kennang ama nyakara inung un zabura o vak: pihre pivezene unang, ueru umma wana titah upi. ³⁴Riving ruwoh ama chone yhi inung ama kinuru awarkuwoh ripum ri yhi rin kasu vozoh, Kasiri kama vereh inung unrina uruh; Man rhoa ini mavur agura zikine ama vervene amajagari nang Dauda. ³⁵Kikusu ke rene igura vereh inung un zabura, penka zahku jighii mavur mapu man rehe uvozuh. ³⁶Awarkuwoh adhaor kami nang Dauda ima rukse asiri tiwomoh inung ama sana ma yhi, i nomoh anmarah; Ama nome yhi nang aputih anreh ripumh ri yhi rinku vozoh. ³⁷A mazakuguranu piya nang Kasiri kama chone yhi izoh ima roto ma vozoh. ³⁸Na kini inka yhao, ina koni

awar ka piyhaor uruh asin misini u yafe ki vang. ³⁹Awarka yhi piya erume ama veskene yhi inung ankusu mumi nang mateh ma Musa manka zahku veskene yhi. ⁴⁰Na kini vasanani nang ankusu mumi nang anabawa ama vereh mun kasu wana anatih ayhin. ⁴¹Reheni, ayhini avonoruh, anreh inkura seri amina anreh inku wanta; Awarkuwoh nseri utumah anatuk ayhin, utumah umi nan inang ka zahka rume, ko pigha ini. ⁴²Kenang Bulus nang Barnabas ama jara yhaon, Anreh ayhaor ami an tanzanayhaon awoh angura verveh avereh ami arah ana sabar uguru. ⁴³Adhaor kami nang ama ruruh a zohm amajami'a, A Yahudawa na gwakane nang a yami ama rotih inung ati Yahudanci amadorkoro Bulus nang Barnabas, ama verun yhaon awoh ankarim inung a mavur masiri. ⁴⁴Ana sabar uguru, kinne ku rho kumi nasang kuma kunsu-suwoh asa an pokoro ama vervene ma titah ugwaki. ⁴⁵Kadhaor kami nang a Yahudawa ama reghe rifighi re yhaor, anreh kura pok ripovuh ren kusu mumi nang Bulus ima verveneh anreh anku sura yhi. ⁴⁶Anreh Bulus nan Barnabas an vereh un zah ukhau akuwoh, "Mu rip kuwoh ma vervene ma siri man kare kikusu ke zohn ke vereh amajagari nang ayhini. U nyen kuwoh imma nurkara man ama ranghani nang ayhini, anreh inku tirkiri atih ayhin awoh in rotoh ma hama u zuwa u voh ku zah marara, regheni, ten vandurwoh nan al'umai. ⁴⁷Na kini kenang Kasiri kama verun wuri, akuwoh, 'Imma renini iwana anpeze inung un al'umai, asa in yende u ceto inung ama rho ma gwakazi mu rikuya'. ⁴⁸Kenang Al'umai ama pokoro kini, ama ra gharhanao anreh kura cangha ma vervene masiri. Kenang a yhaor na gwakane ama chanka uvoh kuza mararah ama rume. ⁴⁹Ma vervene ma siri ranguruwoh nasang ama yinzi mami. ⁵⁰Anreh a Yahudawa anku nirhane yhaon na suwhu amajagari nan a nyoho amatini, nang a rumi ami azohngoni ama rho mami. Anang arah ama chone azaba amajagari nang Bulus nan Barnabas anreh anku thangha ne yhaon ama rasa mu rho. ⁵¹Anreh Bulus nang Barnabas anku pkagde mavutuh mana vina na yhaon. Anreh anku jarayhaon un rho ikoniya. ⁵²Agbekseni ami ra kori nang righarhao nang mazir marip

Chapter 14

¹Adhaor kami nan Bulus nan Barnabas aninghye umrho kayu ikoniya an ninyhye a majami'a ma Yahudawa a waghha masara masirih kennan har ayhaor agwakane innank ana yu Yahudawa nan ayu Helliniyawa an ka rume. ²Are Ayahudawa ami a roto ma ro tichirvu, an tuwaze ayhaor an ka rene rikaozao nan a kanmini. ³An zomo atehmi a zika dhaor a seri avere ayaon za ukan nan unirganu pikarma, asin waghha utuma umapes mayi. Erise ara'ara te tek kamakizi nan anank Asirih agwaki (ala'jibai) te chara ka Bulus nan Barnabas. ⁴Awar ken ayhaor urho kumi an wantita: Arong an dhaorkoro usunu o Yahudawa, amazu ami an dhorkoro naghenk nami. ⁵Ayu rho kumi nan ayahudawa an ringhi akokone ku nasuwu na ya gwakazi ayaon, asa an walakanta Bulus nan Barnabas a taza yaon. ⁶An yaogatake ken a suma yaon ama rho magwakazi mayu Likoniya, Listira nan uDarbe nan marho mami mari intuwa nan yaon. ⁷Inaori anra waghha masara marantu. ⁸Nh Listira pironng uyaor irim umi i woto ma nana alho ana vina nayi. ⁹Piyalluna ipokoro avere a Bulus. Bulus ikapkwana yi ayizi a yaogatake awo iri urummenu uwo i warga ari yhi rigwaki, ¹⁰"I vere yi ari yhi rigwaki, cho ayaozaoneh ama vina napu" ande piyaor umi iku tubta ara wanyana. ¹¹Ande ayaor urho kumi kun reghe ikusu nan Bulus erise, an zokkwo tiyhi ti yaon awa ati Likoni yanci ai alloli ama ziyarciri a wori izoh, a masuksama mayaor". ¹²Anra kagha Barnabas ari za yhi "Zafsa," Bulus kuwa an kaghay arizayi "Hamisa" awar yi ipirku seri avere. ¹³Ande ku Firist ku zafsa kumi nan kuraghao ku yelli yi usujada kuri atoghoronk kurho; i yende bijimai ivah nan i vaos nan ama nuna kinnerikari, yi nan ayaor ayi an suni an yelli yi uhadaya. ¹⁴Na gwenk nami, Barnabas nan Bulus apokoro masara ma an jiza makusu mayaon arene a rakarao a choru yah nan ayaor ami. ¹⁵A ra seri awo inka poko ina yaor yemi nan in seri kini? awuri fa ayaor kinni ayini. tiku yendini masara marantu, asa in vandurwoh ankusu mu yihmun nan Kasirih ku voh, kami ka yelli izho, nan kumikuyah, nan kumana nang an kusu murim. ¹⁶Atiwa te tini kama jao komariki mayhihi man jara kennan asuni. ¹⁷An riken, ka rhoto jao riti rikan mim za ku kizih awar kasin rukse an kusu muribsi, kaku rhoini uruh nan kadaor kuseh, a koroze nasuwu nayin nan marinuru a rigarao." ¹⁸Nasank nan mavervene mama Bulus nan Barnabas ama susku yaozaone yaon nh yelli ku yaon uhadaya. ¹⁹Are arong Ayahudawa a wori nh Antakiya nan arong ayaon awori nh ikoniya an zika na suwu na yaor ami. An taza Bulus a kokone yi a jagayi uya urho kumi A yhen kinne iku ma kao. ²⁰Nan ken agwekseni an karmeyi a yaozaozi, iche a nighe nh rho. ka mazu katuk, i kamayi nh Darbe nan Barnabas. ²¹A tini ku waghha amasara marentu nh rho kumi an zuwa agwekseni a gwakane an nan rava uListira, nan Ikoniya nan Antakiya. ²²An sin sisaze nasuwu na gbwekseni an yaobtao urho kotih ayaon, ara jariyaon nan kun, anku vereyaon, "Tu kwakturwonu agwakane nan ten ka ninghye nh rara Kasirih, awar ken ten ka ninghye nh rara Kasirih in vara." ²³Kadaor nan ama teske yaon aya chirvu ukoiriki Ikilisiya, ande ku yelli atanzu nan kuyira ken, an ro yaon nan pikarma, umi nan a rumem. ²⁴Ande ku dorkoro tu Bisidiya a kana nh Bamfiliya. ²⁵Nan avere ayaon nh Biriya, an varao kavava u Italiya. ²⁶Tu kwalekale ku marmarsir makana Antankiya, ateghmi nan ama ro yaon amapes masirih awar kutuma umi nan aruru kini. ²⁷Kadhaor nan amaka rava innunk u antakiya an kangsozo ikilisiyoyi atek karao an miya masara mankusku nasank mumi nan Kasirih ka riseh yaon, nan kennan ka wono atoghoronk ku ro kuritih nan ma al'umai. ²⁸An zomo azika dhaor nan a gbwekseni ami.

Chapter 15

¹Arong ayhaor awori un Yahudiya an ruvah un Antekiya a miseh a komminih, akoh, ankanu jeske nu pigam, kenne Musa ima roh, in nanka zaku zuwa u ghaska." ²Anang arah ana yendeh Bulus nang Barnabas uroewoenoh nang yhaon an teske yhaon an kana un Unrushalima anka zuwa apkweng nang a yah cirvu ama vere rip kana. ³Yhaon awarku tum ui na ku church ko tuma, an voarohtu nang uSamariya a miseh masara kenna ma al'ummai mama kurvuwoh awana ayah ma rume. Ama yendeh rigoeroah rigbwaki ana kommini nasang. ⁴Ama nan ruvah un Urushalima, ku church kun sere yhaon, apkweng nang ayah cirvu una yhaon an miseh koyan na Kasiri ka yelli nang yhoan. ⁵Aong ayhaor ami ama rume, ami aworiupette ko Farisiyawa, an cho awoh "ko wanu woh an jeske yhaon apigam a gura rene yhaon an dorkoro meteh ma Musa." ⁶Napkwen nami nang aya cirvu an konkuruwoh sa an reg anang ami. ⁷Ama zika dhoar aseri uroewoenoh, Bitus icho awoh uyhaon, "ina chegyhi, in yhoa adhaor ka rangani Kasiri Kama teske inung uyhin, awar ka noeh kanang ma al'ummai nanKa pokoroh avere masara marentu, arume. ⁸Kasiri Kami ka yhao nasugwhu ka ku vere nan nan, aroh nang mazir mavur, kenna ka yelli rih, ⁹Arotoh ma vakane awuri nan yhaon, aku vurkane, nasugwhu awarku bangaskiya. ¹⁰Awaku ken, yene rene in sin gbweke Siri, na a yhini in rusu in ren utira ana gbweksene ikusu na zah atiteh zah awuri tima suska utighha. ¹¹Tima rume awoh ten zuwa ughhaska awarka Mapize na Pikarma Yesoh, kenna yhaon unayhaon." ¹²Ayah kongsuwoh an zomi na liu asin pokse Barnabas nang Bulus an sih miseh anang gbwakezi na Kasiri Ka yelli al'ummai tu yhoan. ¹³Ama ruru a vere, Yakubu imane, akuwoh, "ina chegyhi, inka pok mi. ¹⁴Saminu eh mighha kenna Kasiri Ka kana a al'ummai asa kan zika aworu yhaon ayhaor awarka rizagyhi rikan. ¹⁵Avere annabi ama rume nang ara, kenna ama nyakara, ¹⁶"Na anang ara ae avoeroeh manka guru, manka gura sugwha urara ku Dauda, kimi kima rigyhi; manka gure chone utura a yezene kun, ¹⁷Asa ayhaor ami a taka an ringyhi a pikarma, amane al'ummai nasang ami na asin kanghha a rizaagyhi rinang." ¹⁸Kenna pikarma ima vere, wane rise anang ara ami na ayoeah ani chetti adhaor ta titih. ¹⁹U nnyen kunang, tisu nokoro a al'ummai ara ami aguru nang Kasiri. ²⁰Ten nyakara yhoan avah awoh an ranguruwoh nang anang ama rik amane nang narong naSiri, ufaskanci, nang inama imi na a wuna an zan ku cheske, nang mannyoh. ²¹Ana waghha mateh ma Musa inung a moroh ko ike chetti rizoni an gura sin tezeh avah ayhi ama haikali ko arike Sabar." ²²Anne manang man manku ripkwa napkwen nang aya chirvu ami, nang ku church nassang, an teske Yahudu umi naku kangreh woh Barsabas, nang Silas ami ama eh ayah yoe utuma u church kumi, an tuma yhaon makanun antioch a mane nang Bulus a Barnabas. ²³Ama nnyakara kini, "Aworu nang napkweng nang aya chirvu, a kommina ayin, makanang a koni al'ummai un Antakiya Syria, nan Cilicia, kusumazi!" ²⁴Tima pokoro awoh arong ayhaor ama cira a joeh yhirim, azaku yhoa kuwuri, ara nang misini arah u chine ku na sugwhu. ²⁵Tunna ivizih eh wana ken, nasang kuwuri te rume ateske yah na ten tumi nih, an ruvah arih nang achegyhi ami nati suni Barnabas nang Bulus, ²⁶Arume mi ama roh mavoh ma yhoan awarka rizagyhi rih pikarma uwuri Yesoh Kristo. ²⁷awar ku ken tisin tumza Yahuda nang Silas, anka migyhi anan arah ana vere a yhoan. ²⁸Ivizi inku ma ripkwa mazir mavur nang awuri, ti kasu renini utira udun umi upiri anang arah. ²⁹Akoh in ranguruwoh nang na aroh a narong nasiri, mannyo, kukusu na awuna zah ku cheske nang ku mosoh nang arong annyogwho, inna en yoeptoeh ateh ana nang arah monka ripkwa. Kazom kamarentu." ³⁰Ayhoan, ama takuzuwoh, an ruvah un Antioch; ama konsozoh ayhoar, arph avah ami. ³¹Ama ruru uteze ki nyara imi, an georoenoh awar ku sisanu una sugwhua a zuwa. ³²Yahuda nang Silas, annabawa ina yhaon, an piru sisane yhoan nasugwhu nanga avere yhoan. ³³ama zomo nang yhoan aka rong kadhaor, ama noenghoeri yhoan un salama makama nang ayah ma tuma yhoan. ³⁴Kuma ripkwa Silas uwoh izoma atehye mi. ³⁵Anreh Bulus nang Barnabas ku taka an Antioch nang amanzu an gbwki, ama miseh a gura waghha avereh pikarma. ³⁶Atuk ama voeroeh Bulus iwoh nang Barnabas, "sa ti noeng a rengzeh achegyhi amaroh mami nate dosozoh a waghha avere pikarma a reghye kenna arih." ³⁷Barnabas ima rusu a zika Yuhanna umi na ku kangreh awoh Markus. ³⁸Bulus irehyu monka zaka ripkwa an zika yhi Markus, umiima joeh yhoan un Bamfiliya avonoyhi u dorkoro sa nan akarim un tuma nang yhi, ³⁹Ighhar mi isizazi incho, an ghhatta, Barnabas izika Markus a jara tu mani mu teku makanun Kubrus. ⁴⁰Bulus izika Silas an jara yhoan, ajami amma tanzana Siri awarka yhoan anka rih inung a mapess ma pikarma. ⁴¹An jara yhoan a voeroeh tu Syriya nang Kilikiya asin sizaze na sugwhu ni ikilisiya imaroh mami.

Chapter 16

¹Bulus ikanah Ndarba nang Nlistira, kun wanah karong kagbweng nakho Timoti iri atehemih, mazarooah mapityhauwoh piyahudawa urumenih,putuh ire pilarabawa. ²Izuwih uchaghuo nang acheyhi nih arih Nlistra nang Ikoniya ³Bulus itumih uwoh anjar nang yhi, izeyhi areggweh yhi igamm awar kayahudawa amih arih anathemilim, an rekenyha awoh putuh ire pilarabawa. ⁴An virunuwoh yaon atirindinah, arah miseh anajighi uduwazanuh uwoh an havare, uduwazanuhmih nang nagbweng nang ayakun Urushalima a yhakarah ⁵Najighii nan sisunwoh uvurah agwakanah anatih anakatahkatah. ⁶Bulus nang ajamih andotozoh atirindinah tufirijiya nang uGalili. Awar kuwoh masiriri mama yeke yaen umiseh avereh Siri amayinzi masiya ⁷An nang paturuwoh amisiya, areneh uwoh an kanah Nbitiniya, Maziriri na Yesoh manzaku rumeh yaen ⁸A tungu tu misiya, anang raohtaeh turow kutaruwasa. ⁹Bulus inang reghe ripwazjha atuk, Piyar iworr amakidoniya iyhazih, asi kagha yhi akuwoh "Ruva amakidoniya akanihrhi". ¹⁰Bulus nang ereghe ripuwajha dimih, natankdih tih puruh ujaneh makanah Nmakidoniya, azikanich woh Kasiri kamah kagyhe rih tikah yharkaneh yaen masara makam. ¹¹Ti chivih amawohwoh uwasah amakanah Ntarawasa, ande tidikareb nadu tichamah kisamutaraki, tinang ruvah Nniyabolis arikateh. ¹²Aka varaoh ravah Nflibi, kuroh kuma Kidoniya kuroh kumih napukmihn Ntugganuh arom, ti zomoh urohku arong atuk adun. ¹³Amapess matuk tichirah tetuwhorong tumana, azikanich woh katek kariyap kanku rim, ti zomoh arah serih ayhauwoh aruvah avereh. ¹⁴Piron uyhauwoh nakho Kilidiya, Pizizinih umapuh uroh Katayatira, ireh pitanzoh Usirih, iterah atoh uwurih. Kasir kan wonoh atsowoh kayhi inagha atoh anarah Bulusisi verneneh. ¹⁵Yhi nang kurara kuyhi an wakanaeh jahn, inarwuhruhwoh awoh, "nareh inkuma tekem uvurah kunang Asiri, ruvahrih azomoh urarah kunang "ande iku melle yaen." ¹⁶Kun wanah, tisi jarah makaanah atek kariyap, tima nang kirong kisighya kipiuhawoh kimih kisi woksoh, kin kusi kunsozoha piyurarah kukin anavozoh tuwoksonohmih ¹⁷Piyhauwoh ruh ivazareh Bulus zi nang awurih, aserih , "Ayar-rarah arah arereh Asiri kizoh.Asi yhatarihnih uwaskha." ¹⁸Iserih kinih anatuk adun. Bulus ipukuroh rikhazha nagwik awar kayhi ivanduruhwoh awoh upizikuh," Ma tarkarahvuh anacharah Yesoh Kiristo chirah uyhi" ichirah natankdih. ¹⁹Nang ayurarah kuyhi areghe uwoh Navohzoh narah tusunuwoh yaenm an ritirih Buluszi nang Silas tohtek Kapizeh atiwohmoh ²⁰Na nang yendeyhan ugho, ande kuwoh, "ayhar arah asi ritizeh uroh kuwrih, areh ayahudawa. ²¹Asi yhatenzeh anakaghazangh nazakuh rivah uwoh tiser ajitaram awurih Aromawa." ²²Ayhaor andeneh akirih uBulus nang Silas tiwohwoh tin jizarah yaen makusu anargharah vereh sa an vab yaen nan narowoh. ²³An gwellazeh yaen naduh, anurkarah yaen uwok, amigha madodo man tar yaen nagwamgwam. ²⁴Na epokoroh rah, madodo kun ragha yaen inuk uwok asisi navinnayhaen atirung. ²⁵Atetih tuk Bulus nang Silas anserih riyap nang masivah Masiri, ajamih uygeng an puk yaen. ²⁶Mayinzih manda zumgduzuwoh ken, ilang uwok indah ririnih, natuworong nang won tohzunuh, iygeng isuttozonoh ayhar. ²⁷Kumadodo kun zinta anmarah areghe natowohrong nuwok nan wontozih kun kaubgwo tansa kun wun ritih dikun, kun zikanich kuwh arereh mih kuma sotozonoh. ²⁸Izakgwo arigye, awoh, "Su reneh ritih dipuh matirih, nasang kuwurih tirim." ²⁹Kumadodo kun zeh anpezeh awonhlluwoh unighe inuk asi zallah ukau, arighe tenyhen muBulus nang Silas, ³⁰A hiddah yahren uhay awoh, "manamaduku yaen naman yelli azuwa uwaskh?" ³¹An woh, "rumeh Osiri Yesoh, pinang zuwoh uwaskha, pighe nang kurarah kupuh". ³²An runtazeh yhi avereh Asiri nang ayurarah kuyhii, ³³Kumadodo kun zikayayhaen adarkamih atuk, azuzuh yaen makha, kun nang ayurarah kumih nasang an waktaeneh yaen. ³⁴Kun yendeh aBuluszi nang Silas urarah kukun aroyhaen marinuruh igyarooah nang ayurarah kuyi,kuwoh imah rumeh Asirih. ³⁵An nang wanah rikatah, tiwohmoh tin tumah avereh nang ahighe, awoh, "Sanih ayhar nih anjaryhaen." ³⁶Kumadodo kun migh Bulus avereh mih, awoh, "Tiwohmoh timah tumah avereh nan minih sa injinim in jarihni, na chinnih nepkinih, ajarihni atowoh kavokh." ³⁷Bulus iwoh uyhaen, "Ama gwellazehrih ana yizih yhar maza mateh, ti riken areh tipanpanah turomawa an gharahrih inung uwok, nakukoh an ritirihrih mazu yha? azanken! andup anateyhaen asa irih ujarahyaen." ³⁸Achighyhe mih annang gudu tiwohmoh arerehmih, an pukuroh awoh Bulus nang Silas anreh aromawa, an deh kupukohroh ukau. ³⁹Tiwohmoh timih tin durah akinah yaen achiddah yhean, amigha yaen, amigh yaen anjar yaen ajah uroh kumih. ⁴⁰Abuluszi nang Silas an chivah uwok ajarah yaen urarah Kilidiya. Abuluszi nang Silas an reghe rikonminah, an Sisaneh yaen ahatta ajah urohkomihm.

Chapter 17

¹Kinkini, a dhaor kami nang aman varhaoh ti nung tu na ro nu Amfipolis nang Apoliniya, ama ruva un ro ku Tasalonika, a tek kami nang ku ranghao ku tutunu ko Yahudawa ku ma rim. ²Bulus, un jataranu ku yi, ima jarayi nang yaon, an re iku rene ana Sabbaci na tar a sin dinni nang yaon awori inyyara-ivur. ³Ima sin wonoze inyyara-ivur imi a gura sin mise yaon awoh kuma mura woh Kristoh i ninghe-inung ivurah a gura cho awori nang a yhaor ami ama kizi. Ima vereh woh, "Yesoh uru umi nang in sin wa'ah nang a yini ire ku Kristoh." ⁴Arong a Yahudawa ami ama rume nang a vereh ami, an reh an ku mane-tih nang Bulus nang Silas, ken nang rifighi ri gbgwaki ri Helenawa ami aku rene-suwhu ama reneh, nang arong annyhowo azongoni ami ama gbwaki u-gbwaku umi uzaku re u chunu. ⁵A mazakuguranu, a Yahudawa ami ama zaku rih u-rumenu-ko-suwhu, a war ku woh ripuvu ri ri nang yaon, ama zika arong a yhaorr a rumi a mi a yih-yaon awori un kasuwa, a gura konkoro rirong rifighi re yhaor, an re an ku reneh riyowo rin puru ro kumi. An re an ku jarayaon unnyaku un rara ku Jason, a ma sin ringh'i woh an chidda Bulus nang Silas a wori-inung a ja'a yaon nang a yhaor. ⁶A mazakuguranu, a dhaor kami nang ama rotohu zuwa yaon, ama kokone Jason, nang a rong a rikommina a rumi a ja'a yaon nang a yami nang kuro kumi ku ri a nasara na yaon, a seri i wum a sin vervene awoh, "A yhaor ara ami ama chone urukuyah a vandereh kun, ama nang gura ruva ina kini. ⁷Ayhaor ara ami nang Jason ima sere yaon a seri utuma-umi u zaku ri a kumuru-ku-muranu ku Kaisar; a ku vere woh pirong uwomo irim, umi ireh Yesoh." ⁸Na suwhu na rifighi re yhaor ami, nang na a-yami nang kuro kumi kuri a nachara na yaon, na ma cho a dhaor kami nang ama pokoro anang ara. ⁹A mazakuguranu, a madorkoni a dhaor kami nang a yami nang kuro kumi kuri a nachara na yaon a rene Jason nang a manzu a yhaor ami an ro ikorwho u-taraka, an reh an ku jao-yaon an jara yaon. ¹⁰A tuk-ka-tuk kami rikommina re-yhaor a rumi mi ama rene Bulus nang Silas an jara yaon un Biriya. A dhaor kami nang ama rava a tek kami, ama ka ningh'e un rangh'ao ku tutunu ku Yahudawa. ¹¹Na kini, a Yahudawa a ra a mare ayhaor u chang'wu a pirka ari inung un Tasolinika awar ku woh ama sere avah ami nang na suwhu na yaon na sang, a sin kitara inyyara-ivur ayira na sang awar kuwoh an rek boko manang mana mari ken. ¹²Awar ken, ayhaor a dung a wori inung u yaon ama rume a nasuwu na yaon, nang arong annyhowo mu Helenawa nang a sing pokse nang yaon, nang arong a rumi a dun. ¹³A mazakuguranu, a dhaor kami nang a Yahudawa mu Tasolinika mu ma yaotaoke awoh Bulus isin gura sin wa'ah avah a Siri un Biriya, an kana ite'ghe mi a zuku-ura, a gura chone na suwhu na rifighe re yhaor. ¹⁴An re nang mazaku nازه dhaor, rikommina re yhaor a rumi an rene Bulus i jar yhi un mana ku gbwaki, a mazakuguranu Silas nang Timoti ama zomo ite'yhe mi. ¹⁵A yhaor ami ama sin jitara Bulus ama yaongaorao yih aka rava un ro ku Atina. A dhaor kami nang ama nama guru yaon, Bulus ima miya yaon awoh an ka miya Silas nang Timoti awoh an reneh raokaorao a ruva nang yih. ¹⁶Na kini, a dhaor kami nang Bulus iroti sin suksah yaon un Atina, kasuwu kayi kan wono yih awar kuwoh kuro kumi kuma koro nang an-kisiri. ¹⁷Awar ken i dinni inung un ranghao ku tutunu nang Yahudawa nang a manzu ami aku tutu-Asiri, nang inung un kasuwa nang ayami ama zuwa a tih a yaon a tek kami. ¹⁸A mazakuguranu, a rong Abikuriyawa nang Sitokiyawa aru yao ama mana nang yih. Arong ama vereh, "Yemmi nang piya riyowo uru i sin ringh'i woh i vereh?" A manzu an vereh woh, "Ire kin ne piyami i sin kangh'a yhaor a woh a dorkoro an kisiri a jaon," awar ku woh i sin wa'ah Yesih nang u chonu a wori i nung a yhaor ami ama khao. ¹⁹An re an ku zika Bulus a ja'ah yih a tek ku temenu ku Ariyopagus, a seri nang yih a woh, "Pen rene woh ti yaotaokeh u misenu u pas uru ui nang pima sin vervene?" ²⁰A war kuwoh pi sin yendeze an kusu mu mi mure a jaon a maruva a toh a wuri. Awar ken ti sin ringh'i woh ti yaotaokeh yemmi ku reh ku dinni-yaoh ku an kusu muna." ²¹(Na kini, Atinawa na sang nang a jaon ami a zomi ite'eyhi mi ama sin wuna a dhaor ka yaon a zaku seri irangmwa vah ku misi boko ku poksoni ki rangma ki pas.) ²²An re Bulus iku yaozaone a tete ku Ariyopagus a vereh woh, "A yini a yhaor mu Atina, in tirkini-woh in re a yami a sin dorkoroni un rina o dini a na pette na sang. ²³Awar kuwoh ken na im ma sin jara a sin ranghzaoh an kusu mu tutunu mu yin, in ma zuwa rirong ripik rimi nang ama nyakara innyara iri, "A Makana nang Kasiri Kami a Zaku Yaoh Kan." Awar ken, ki kusu ki mi nang i sin tutu nang kun un zah yao, kin nang im sin wa'ah-yi ni. ²⁴Kasiri kami kama napsa urikuyah nang an kusu na sang mu mi mu ri inung u kun, awar ku woh ire Pikarma pizoh nan ka jaos, e ku zaku zomo inung unwata kumi nang na chara na suwa. ²⁵vah na chara na yhaor nan riseh yih utuma, kin ne iku si ringh'i iringmwa, awar ku woh yih a ritih riyih eku ro yhaor, nang kuvoh, nang an kusu na sang mo taka. ²⁶A wori nang piyhaor uraoh ima chidda a mayenzi ma yhaor na sang a war ku woh an zonzono izoh a mayenzi mu rikuyah, awar woh ima yaozaone yaon na dhaor nang na kumuru na mi nang an ka zomo. ²⁷awar ku woh an riseh un-ringh'u o Siri, vah an ka gita a zuwa yih. Inung ken, i zaku rangani nang a yhaor na sang a marandaoh-marandaoh. ²⁸Awar ku woh inung u yih nang ti sin voh a gura sin jara a gura rim, ken na pirong iworu a yasiva a yin ima vereh, "Ti gura reh nono na yih." ²⁹Awar ken na tire nono na Siri, kuma muri rih awoh ti kasu ka dinni woh Kasiri ka ri neh zinariya, vah azurfa, vah kukwang-an kusu mumi

nang piyhaor e ku napsa a tipamba ti yi.³⁰ Awar ken, Kasiri kama chuwune a yizi a kan nang a dhaoar u za yaoh, a mazakuguranu na kini i sin verve ne nang a yhaor na sang awoh ana teyh'e na sang an kuvuruwo.³¹ Mo wana ken a war ku woh ima rene a tuk ka mi nang en temene urikuyah inung un yaozao-raom, ana chara na piyhaor umi nang ima zika. Kasiri kama ro uyaozaonu o vere kan nang piyhaor uru a makana nang ayhaor a marandao, awar ken nang ka chone yih a wori nang a yhaor a mi ama kizi.³² Na kini a dhaor kami nang a yhaor a rumi mo Atina mo pokoro a vereh u chonu o yhaor ami nang ama kizi, arong an vataze Bulus; a mazakuguranu arong ami ama vereh, "Ten gura pokoro vu a manang mana."³³ A madorkoro ken, Bulus ima jara yi a jiyaon mim.³⁴ A mazakuguranu arong a yhaor a rumi ama manuwo nang yi a gura rume a suwhu, nang Diyonisiyas umi i wori Ariyopagus, nang pirong pinyyhowo umi iri rizayi Damaris, nang arong ami ama ri nan yaon.

Chapter 18

¹Atmi kanang ami Bulus i jarayi nh antakiya, awori inaori i varrao nh Kormti. ²I naori ia mana nan pirongu yahudawa rizayi riya Akila, Piya mayhinzi mu Buntusiri ken; i rotoh mah woroh nan ku kana nh roh Kumi, awori nh italiya i ruva nan pinnyowo uyi iri rizayi awo Balikisu, awor ka kalandiyas eroh umuranu Ayahudawa nasang an jig u Roma mim; anre Bulus iku kana nan yaon, ³Bulus imah zomoh nh rarah Ku yaon awar utama sana a uyon are uraoh are ayu tumu nh tenti. ⁴Awar ken Bulu iku kana nh raoghao ku tutunu asin dinnyau aze nan yaon an yhi mosabar nasang. I sin wuma izika nasuwahu na Yahudawa nan a Helenawa. ⁵Are Kadhaor Kani nan Sila nan Timoti ama ninghe nh Makidoniya mazhir man tokoro Bulus wao i mig a Yahudawa amo Yesoh yi ireh Almasihu. ⁶Kadhar Kami nan A Yahudawa ama Pamanao yi ara sura yi Bulus i kwakadazeh makusu mayi anyheng mu yaon asi vervene awo, "Alhakin mannyho mayin ririn nh yin; na kini man kana nan aya Pama alumai". ⁷Na e jao atek Kayaon mim, i jarayi nh rahra ku Taitus Yustus piyu yelli kosirih usujada. kurarah kuyi kuh patih nan Ku raaghaoh ku tutunu. ⁸Kiristus yih ire piya gbwaki uraghao ku tutunu kumi ande yi nan nan nonoh nayi nasang an rume nan pikarma ayu Korontiyawa a gbwakane an Pokoro uwaghanu u Bulus a rme an yelli yaon mazura. ⁹Atuk Kasirih kan Vereh nan Bulus nh yhir, "kasu pokoro ukau, na kere aka su ihizabu. ¹⁰Awar nh ri nan pu za piya en rike bu cuci bu, awar nh rih nan a yaor nh roh ku". ¹¹Bulus izomoh aka jagha riwah ri raoh nan pii u tasi, asin miseh yaon makervene masiri. ¹²Anre Galiyo iku zowa azom katiwomo tu akaya gwanna, ande A Yahudawa an ku cho ne itayar a Bulus a kah jagha yi anyheng mura ghao kumateh. ¹³Awo, Piyaluma isin zizeh nasu whu na yaor awuri nasang an yelli u wujada kumi ku zaku riva nh doka uwuri mateh. ¹⁴Nan ken Bulus innan vere, Galiyo ivere Ayahudawa awo, "Ayini Ayahudawa anne mateh mayin manku reh mi rong ivang i gwaki nan e riseh, nh nan tehmene yi. ¹⁵Na awar nan areh aritih, ri makervene, nang azayi nan udo koki uyin, ja nini aka nafsa makervene mayin." ¹⁶Galiyo i zahroh yaon awori nh gho Kumateh mami. ¹⁷Awan ken an puru sastasnisu piya i yaob uraoghao ku tutunu kumi a vahvah yi a gwakane anyheng mu gho kumate mani. ¹⁸Bulus unayi i zomo nan yaon korong atuk agwakane, imah jaoh a komini ama kana nh Suriya tu wasah ku marmasir, amaneh nan ki Balkisu nan Akila. nnang kah jaoh utasha uma wasah ma marmasir mami mari nh san kuriya, i jara yi awar kuwoh i ka phur ritih riya, awar kana nai sana mami nan ima hi iha. ¹⁹Nan kunan ruwa Kuyaon nh Afisa, Bulus i jaoh i Balikisu mim nan Akila a teghemi, anre yi ari tih riya iku jarayi ara ka dinnu zuwo nan yaon. ²⁰An tan zuna Bulus i zomoh nan yaon a jagha arong Kadhaor i ;za ihu rume. ²¹I puru urina uyi ajaoh yaon mim awo, "innan Kasiri'h ka rumem man nana gura guru nan ayini," ande iku ninghe nh wasah ku marmasir a wori nh Afisa. ²²Nan utornu uyaon nh Kaisariya i tuwari ana kana nh Jarusalem a sumaze uraghao ku tutunu ateghmi i vaoraoh a kana nh Antakiya. ²³A tini ku zomo a zika dhaor na chini Bulus i puru urinah uyi ama kana nh petteh ku Galantiya nan firjiya ateghemi i ka nirgara agbwkeseni. ²⁴A teghemi pirong uyaor irim nan akwo Apolos, nh righu piyu iskan dariya, ima ruwa nh Afisa. Yi piyu yaoh ama vervene masirih. ²⁵Afolos i ma mire sere uhoro a wori ama vervene ma pi karma. I sin wuma ama zhir, i sin wagha asin mise i muze a Yesoh kinne Yesoh. Anre ku waktana ku Yahaya utehkum nan iyaoh. ²⁶Afolos i seme uwaghanu za u kau innung nh raoghao ku tutunu. Ki Balkisu nan Akila an pokoroyi anre ku yelli pijam nan yi, an gura miyayi artih wu rinah osirih upni upi manim. ²⁷I rah suni i vaoraoh makana nh akaya, ri kommina rin nirgara yi, a nykaza ri komina rimi ririh nh Akaya, awar an ka sere yi ana chan navah. nan ku ka rava ku yapn i nirgara ari komina rimi rima rume tu pette ku mavur. ²⁸Afolos ima roh Ayahudawa u mamaki nan i muzu nirgam nan ku yaoh kuyi, kennan eku sa awori in nasosi awo Yesoh yi ireh Almasihu.

Chapter 19

¹Adhaor kami nan Afolos imah rih nh Koranti. Bulus ima gisa ama yhinzi kunghu ama kana nh roh koyu Afisawa, a zuwa arong agwekseni ateghmi. ²Bulus i veneh nan yaon, "in ku ma sereh mazhir mavur ken nan in mah rumeh?" an kere yi awo. "Mu za ku riken, ti rotoh nanah a pokoro aritih ri mazhir mavur." ³Bulus i vere awo in yen nan ama zuzzinim?" an wo, "ama zurah ma Yohanna." ⁴Anre Bulu iku mane awoh Yohanna Imah zuzze ama zura mu jen yhunuwonu i mah miya a yaor awo an rume nan piya en ruva atini kayi, yih ire Yesoh." ⁵Nan ku Pokor kini ayaor an rah zuzzana ari zayi ri yesoh. ⁶Ken innan Bulus ewaveoh a Chara kayi nh yaon, mazhir mavur man ruva, nh yaon an ra vervene ati Yhi a sin vervene an kusu mu rangani. ⁷Na sang kuyaon rikiri ana yaor avah. ⁸Bulus imah jarayi nh raghaoh ku tutunu asin ka vervene ama ga onguzuwo in pii thar, a sin rise yaon nh dinna zanu nan ku rise yaon an yaogahtakeh a gura rume nan kura ra kosirih. ⁹Adhaor kami arong ayu Yahudawa an roghvo nasuwu vonoh yaon uroh tichivu an semu ra nازه urina u Yesoh an yheng moyaor ami awar ken Bulus i ko koneh ripum riya nan ayu rumenu nan yi. Ara miseh yaon a majoborono ma Tiranus ana tuk atuk. ¹⁰Ken nan imah ra jariya aka jagha tiwa livah tuken ayaor nasang ami a zomi nh asia an pokorah makervene mapi karma, amaneh nan Ayahudawa nan ayu Heleneyawa. ¹¹Kasinh kan seri anang agwakazi ana chara a Bulus, ¹²Tuken aya a zaku warsi an raka wargazana mazhir mayima man cizza atini ku sesem uma Fuh na mayafi awari ari pum ri Bulus. ¹³Anre arong Ayahudawa Uesubu anni a jara tu petteh kumi. A zika ana tih ayaon an yelli utuna ari zayi ri Yesoh. awoh teh renini ikang innung ari zayi ri yesoh umi nan Bulus, isin wagha nh yi chinni. ¹⁴Pireveneni oyu Yahudawa, umi nan rizayhi riyhi rيره sceva, nonoh nayi nonoh rivigha pezon na rise ke. ¹⁵Mazhir mayiman man maneh yaon, "nh yaoh Yesoh, nan Bulus nh yaoh; nah a ymi a wani?" ¹⁶Mazhir mayiman innung nh pi yaor umi man righe anay matsubatan a Pirka u nirgamu u yaon a vapkwa yaon anre an ku chiru yah nh som nh kwat kurok an nan makaoh. ¹⁷Arana an wana ki kusu ku yaoh ana yaor nasang na Ayahudawa nan ayu Helenawa ami azonzi nh Afisa an ka Pokoro ukan a gwakane, nan rizayi ripi Karma Yesoh rin ka wana udau kaka. ¹⁸Nan ken, ayu rumenu a guwa kane a ruva ara jengyhuzuwoh nan ku miseh kon kusu nnu yimum muumi nan ama riseh. ¹⁹Aya mayireh an yende avah ayan an poksoze an yheng mo yaor. Anre ku vazze ayaor ami an ami an rawa inagha akiji ishi azurfa. ²⁰Anre mavervene ma pi karma mahu pandarurwo nh rina unirganu. ²¹Kini atini ku ruru ku waghanu innunk nh Afisus, i nafsana amazhir i jar yih nh Makidoniya na achaia nh rina uyi uma kana nh Jarusalem; i woh, "atini kuri kunag ategmi, man guru naoghaop nh roma." ²²Bulus ituma ayu kana yi avah nh Makidoniya, Timothy nan Erastus, ami amah Kanayi. Are yi ari tih riyih irah zomi innung nh Asia awar ku Kodhaor na chini. ²³Teh dhaor kami an zuwa u zah marantu innung nh Afisan aritih ru rinah umi. ²⁴Pirong uyah Maseneh rizayi riyhi Damatryus umi e sene masene man yheng mu gunki ki Dayana ku azurfa, Umi ure anang urise ami aku yenji korgho agwakene. ²⁵Anre iku manze nasang ayu tuna uma seneh awoh, "sirs, in yaoh awoh an zizirini mu te ku zuwa i korgho agwakone. ²⁶Pe reghe a Pokoro kinih, azam nlnsu nh Afisa. Are nh Asia nasang, Bulus uru i chune u shakka a vandareh a yaor a gwakane nh rinah. I siln vervene awo zah Korong Kagiri nan an ka nafsa ana Chara. ²⁷Azang uzzahlu onzizirini mu wuri murih nh hatsari, are amaneh nan kasirih Ai Dayana kimi kire kigwak ken wa na za u anfani kani nan Kurikiya ku seri ki usujada." ²⁸Nan ku Pokoro kini, nasuwu nayaon na wanta an rene majma a gwakane, awo piya gwaki ireh ki Diana keyu Afisawa." ²⁹Kuroh kuni nasang ihu rude, ayaor an rene a raokaraoh a kana a tek Kana Kongkuzuwo mani. anan ka rava arami an ma mireh puru ijam ujamu u Bulus, Gayus na Aristarchus, umi piya e ruva awari nh Makidoniya. ³⁰Bulus iroh usiruh i ninghe innung ama Kongsu suwo Mayhaor ami, anre a gevekeni ani an ku nu ku yi. ³¹Nan ken, irong ijam i Bulus imi ene aya gwakazi nh pette ko yaor, uAsia an tuna yi nan avah nan katanzu ka nirgani a gwakane ikasu ninghe a jighe kam. ³²Arong ayaor anra chagha iramgwa, nan amazu kimazu, awar arong ama kongsuzuwoh mami a za ku rhotu yaoh aritih ri ma kongsuzuwoh mayhaon. ³³Arong ama kongsuzuwo mami an miya iskandari, umi nan a Yahudawa asin nusaza yih nh zonoh, iskandari i zopkwo na Chara na yi izoh asa i vere nan ayaoarami. ³⁴Anre an ku yao gaoteh awo ireh pi Yahudawa, an rene majinah nasang kuyaon aka jagha i korgi vah, piya gwaki ireh ki Dayana Keyu Afisa." ³⁵Nan Pi Yhazi uroh Kunni e ruru puru aritih reh yaor ani anre iku wo a yin anmi ayu Afisa, piriku yaor izaku yaoh awoh ku Afisa kuroh kosirih Ki Diyana nan ku Londong kunni ko righe a wori izoh? ³⁶Nh Yheng Kowoh annang arana azang ichotti muruwo in kizzini in kasu yelli irangwa araokaraoh. ³⁷Awar in ma yende ayaor ara nh raghaoh kuma teh azang an ku reh atuwo nh raeghaoh ku tutunu va ayi vang nan Kasirih Kawuri. ³⁸Awar ken innan Damatrayans nan Makeren ami ari nan yaon asin tuhumi yaon aritih ri ramghwa kuraoghaoh kuma teh ku wonti aya mateh an gura rim sani an jagha mateh matih ayaon. ³⁹Un tami, in nang en ringhi irangmwa a maja'a a marong makusu, an ka nafsana kin a zon kami aku riseh a daor na sang. ⁴⁰Awar ken ana nang ara tini innung a pijan nan u hargitsi uru ukeru za u dalili u riwozo ri awar ti zairi arong avereh aritih riyih." ⁴¹Adhaor nan e vereh kini, achoneh yaon.

Chapter 20

¹Adhaor kami nang ama ruruh mavervene, Bulus itumah an kangde a gbwekseni anreh ikuh ruruh u nirghane yhaon ana suhwuu, anreh ikuy vereh yhaon u takanu anreh ikuh jarayhi a makanu Makidoniya. ²Kadhaor kami nang ima jarayhi ama pette mami anreh ikuh vervene yhaon ama vervene ma dun mud nirghanee ku sugwuu, anreh ikuh jarayhi ama yinzi mu Hellas. ³Adhaorr kami nang imah riseh ipih itar a teghemi, anreh a Yahudawa ankura sisi yhi u makirci adhaor kami nang ima rama nighe un wasa ku Mani-masir ama kana a mayinzi mu Suriya, anreh ikuy rene asugwuu kama naogha un Makidoniya. ⁴Ayhanghani ayhi ama rangani mu Asiya amare Subataras pivezene u Burus un rho ku Babiriye; Aristarkus nang Sakundas, nasang ku yhaon a rume ni u Tasalonika; Gayus piya u Badarbe, nang Timoti; nang Tikikus nang Tarofimas, ayhaor u Asiya. ⁵Anreh ayhaor arah ama zongorho irih arah ka suksi rih un Taruwasa. ⁶A wuri tih nighe un wasa a jighi u Filibi a tini ana tuk nama fhawari mazah i yisti, anreh ana tuk i shi anreh tiku nang zuwa yhaon un Taruwasa. Anreh tikuh zonzono a rise ana tuk manazivak. ⁷A tuk ka zohn ku sati, adhaor kami nang tima konsuzuwoh asa ti gbepkpeh u fhawhari, Bulus i vereh ana rumeni. Ima sin napsana i ka jarayhi a manzu katuk, an reh iku jariyhi a sin vervene a maka ravah a tetih ka tuk. ⁸Ama rih itilla idun inung u rhagha ki zoh a tek na teh ruvah a konsuzuwo. ⁹Inung un taga marong mazhaorhao marumi na aku kagha man awoh Eutychus, mammah rigyhi ammara mu zip. Ken nang Bulus e vervene a gura pi ranghari, mazhaorhao ma marumi mantu jari man ammara, man righyi awori a ma suwa mizoh matarr anreh ku zika man, mammah khao. ¹⁰Anreh Bulus ikuh kana a jhaos, a raska a ripuhm ri yhi unyhi, anreh ikuh rungumi yhi, Anreh iku vereh "sunu chone na suwhu na yin kuma, awarkuwoh i war." ¹¹Anreh iku gura kana un rhagha ki zoh anreh iku gbepkpeh u fhawhazi anreh iku rhao. Anre iku ruruh a vereh nan yhaon a zika a dhaor anreh kikur-kur ku mwamkpi kin wana, I jara yhi. ¹²Anreh anku yende kohnoh kami kan whara anreh na suwhuu na yhaon na vukoh na gbwakane. ¹³A wuri ana tih a wuri tih zongoro a Bulus un wasa an reh itku jara'iri un Assos, ken nang tima vereh ten zika Bulus inung un wasa. Areh kikusu nang yhi ima suni i riseh, awarkuwoh ima suni i jar yhi un rinah. ¹⁴A dhaor kami nang ima zuwiri un Assos, anreh tiku zika yhi inung un wasa anreh tiku jariri un Mitilin. ¹⁵An reh tikuh jaririh awori a teghemi aka zha'a a manzu katuk api tuwa pi ma yinzi mu Chios. Ari manzu rikata anreh tikuh rike ama yinzi mu Samos, nang ka tuk a tini a dhaor kami na timah jighi urho ku Miletus. ¹⁶Anreh Bulus ima reneh a suwuu kuwo en jarayhi a maka vharhao un Ephesus awarkuwoh i kasu ka naze a dhaor inung un Asiya; a warkuwoh ima seri a rhaokhaorhao asa i kana un Urushalima awar ka tuk ku Fentikos inang enka suska u riseh kini. ¹⁷A madorkoni un Miletus, anreh iku tumah arumi ama kana un Afisus anreh iku kangde aya chirvu mi ikklisiya. ¹⁸Kadhaor kami nang ama ruvah nang yhi, i verun yhaon, "A yhini anatih a yhin in yha, ama dorkoni ma tuk ka zohn kami nang umma tara avinah un Asiya, ken nang maku rho ini adhaor kanang. ¹⁹In jarim asin riseh tirere a makana inung un venn usuwu nan a mayizi nang inung un rereh umi uma wana unang awar ku makirci o Yahudawa. ²⁰In yha ken nang un roto nisanini i ramwa kimi kirim, nang ken nang ummah misini inung un zah uma nisana nang a marara a maka jagari marara. ²¹In sin tabbatar a Yahudawa nang ma Majir-Ma-Yahuduwa anang u kurvuruwo a makana nang Kasiri nang urenu o suwuh inung un Zonzo Yesoh. ²²Na kini regheni, nrama jaram un Urushalima, Mazir masin nurkaram, un zah ku yha ikusu ken ka wana nan mini a tehmi. ²³Sai ko Mazir marip masin misem awoh kokuriku rho usisinu nang u rereh usin suksam. ²⁴A mazakuguranu, nh rhoto ma tirkiri u voh kunang kure kiramwa nang mini, inang manka suska u ruruh us som nan u tumah umi nang ma sere nan Zonzo Yesoh, asa nkorone ama vervene ma mapes ma Siri. ²⁵Na kini reghyeni, nyha nasang kuyhin, inung ana yami nang uma ruvah a migha ini ati womoh, inang ka zah kupi reghye anyen munan. ²⁶Awar ken nsin misini u keruh, awoh nzahm ivang uma nyoo ma pirong uyhaor. ²⁷Awar kuwoh un rhoto ma tara u mihiyini u dinni-u-yaoh ma Siri nasang. ²⁸Awar ken, vassanani ana tih ayhin, nang rifighi rimi nang mazir marip mammah renini iwan a nyenteni. Vassanai nang pivi'ani ikilisiya a Siri umi nang ima zemene ama nyo mayhi. ²⁹In kayhao kuwoh a tini ku jaru unang, marong nyom manka ruvah inung uyhin manka zahku jighyi rifighi rimi. ³⁰In kayhao awoh inung ayhini arong ayhaor anka ruvah a vandareh rivin asa an vandareh agbwekseni a majaghari nan yhaon. ³¹Na kini gbwasani. Dinnini awoh atiwah rih tar nroto ma jighi u misenu uyhin a mayizi a tuk nang rikata. ³²Na kini umah tarini nang Kasiri nang kuma mavervene mamapes makan, mami manka suska u suwi ni izoh a gura rho ini uwuru inung ana yha nan ama guzu yhaon. ³³In kasu tughwu pirong i zinariya, azurfa, vah makusu. ³⁴A yhini ana tih a yhin nyha awoh na chan nana nama kanam u zuwu nan an kusu mu yaor ami ama rih nan mini. ³⁵Inung ana nang arah un kusin misini ken nang inang ka kana aya zahku sisazi asin rise utumah, nang ken nang inang ka dinni a vereh a Zonzo Yesoh, a vereh ami nan yhi a ritih riyhi ima vereh, "U zikinu u gbwaki inang perhoa nan kuwoh pen sere." ³⁶A dhaor nang e ruruh ama vervene ma, anreh iku tukurowoh ana ruh anreh iku riseh riyaop na yhaon nasang. ³⁷A yhaor nagbwakane a masin mah'azana anreh an ku yira ripuhm ri Bulus a gura sumbaci yhi. ³⁸Ama zahku seri

righarhao awar ke kusu nang e vereh, awoh an ka zahku pi reghye an nyen mu yhi. An reh an ku yangaorao yaon an ka ningh'e un wasa.

Chapter 21

¹Kadhaor nan te watta a wori nan yaon, ti ninghe nh kwalekwale ku marmasir ara jariri nh rina uma kanu rhoh ku Kos, rimazu rikata ande kurho ku Rodusa, a teghmi makana nh rho ku Batara. ²Nan a zuwa u kwalekwale kuma rakkwa nh Fonisiya ande ti ninghem. ³Nan ureghu u tsibirin Kuburus ti jao kun mim a tigiri ti wuri a jaririh uSuriya, ti toro un rho ku Taya awar kateghmi nan ku kwalekwale kumi kon toddo makusu makun mim. ⁴Atini ku zuwu o gbwekseni ande ti zomo inaori a tuk utasi arao. Agbwekseni ami an vere Bulus ti Mazir, ikasu kana yi unRunshalima. ⁵Atini ka tuk na chni tira jariri nh jaru u wuri. Nasang kuyaon nan annyhowo yaon nan nonoh na yaon an yangarao iri aka ja'aha atini kurhoh. Ande ti zomo a na ku gwamti a yelli a tanzu a takuzuwo ana tih a wuri. ⁶Awo Kasirih kan kan za'ara nan kowanmi. Ande ti ninghe nh kwalekwale yaon an naoghao nh rara. ⁷Nan kururu ku jaru uwuri nh Taya ti ka ninghe nh Talamayas. A teghmi nan tima sunu zuwo nan a koni a zomo nan yaon a tuk ka rao. ⁸A mazu ka tuk ti jariri a kaniri nh Kaisariya. Ti ninghe nh rara ju Filibus pimeseni u mavervene maSirih umi ire pi yadde ana yaor utasi a raoh ande ti zomo nan yi. ⁹Piyaor uru irih nonoh na nas na yaoni an seru annabci. ¹⁰Na uzomonu u wuri ana tuj na chini, arong annabi an ruva a wori nh Yahudiya nan aku kagha yi awo Agabus. ¹¹E ruva nan a wuri a ziki i bel i Bulus. Nan ini nan e sisi na vina na yi mim nan na chara awo, "Mazhir Masirih ma wo, kini nan a Yahudawa an sisi piya makusu ma, a ka rhoyi ana chara na Majir-Ma-Yahudawa." ¹²Kadhaor nan te pokoro an kusu mu nasank kuwuri nan aya zonzi nh rho kumi ti tanzana Bulus i kasu kana nh Urushalima. ¹³Ande Bulus i ku mane, "Yennan in seri, inku sin magana nan ku gweverem asuwu? Awar nh ma napsana, a zank u zallu u sisinu, are nan ku kao nh uRushalima, awar ka rizayi ri Pikarma Yesoh." ¹⁴Awar nan Bulus i zayi usuwo an zika a suwu kayi, ti jao nasao mim a vere wo, "Sa usunu o Sirih nh wam." ¹⁵Atini katuk ara, ti zika an vakti mu wuri a jariri nh Urushalima. ¹⁶Arong a gbwekseni a wori nh Kaisariya an dorkoriri. An ku ruva nan pirong nang aku kagha yi awo Manason, piyu Kuburus, piya dorkoni u zoni umi nan ten zomo nan yi. ¹⁷Nan ku ka ninghe nh Urushalima, rikommina rin sere iri nan rigarao. ¹⁸A mazu katuk Bulus i dorkoriri ti kana nan Bitrus aya gwakazi an rim. ¹⁹Atini ku sumaze yaon, iraa mise yaon marandao an kusu nan Kasirih kama rise nan ma Majir-Mu-Yahudawa nh tuma uyi. ²⁰Atini ku pokoronu umun, an changha a Sirih, ande anku vere nan yi, pe reghe, koni, makungyhi mawar ma Yahudawa mama rume ari asuwum u karme mateh. ²¹Ama iya yaon a ritih ripu, awo pi sin mise a Yahudawa ami a zonzi ainnunk ama Majir-Ma-Yahudawa, awo an nekere Musa. Pisin mise yaon an kasu yelli nonoh na yaon u kaciya, an ka su dorkoro al'adu a whus. ²²Yhene wana wo ti rise? An ri ken a pokoro awo pi ma ruva. ²³Awar ken rise ikusu nan ten miya bu kini. Tiri nan a rumi a nas a ma zika masirih. ²⁴Jaravu nan a yalla aka veskene ritih ripu nan yaon, a zika mazib nasang mayoan nan maphura mari tih. Tu ken nan kowammi en yaogtaoke awo an kusu nan asin vervene aritih ripu are i chotti, awo pighi piyu dorkoro ku mateh. ²⁵Aritih re yha ama rume tima rise yaon avah, te ro a vere awo an chuwune a tih a yaon nh sadakoki kui nan ama ro ana rong na sirih nan mannyo, nan ki kusu nan a manyhe kin nan u faskanci. ²⁶Ande Bulus iku zika a rumi aning ari mazu rikata i veze ritin riya nan yaon, an ningh'e inung u haikali, awar imick an yhi mu koro ku vurkanenu ku yaon, ar katuk ku ro ku sadaka awar ka kowani u yaon. ²⁷Ande a tuk anin kutasi arao an ku nan paturwo kohro, arong a Yahudaw a wori nh Asiya an reghe Bulus nh Haikali ande ku tuwaze a yaor an zika yi. ²⁸an tu ra seri riwozo, "Ina yaor u Israila in kaniri. Pi yallu ire piya i sin mise a yaor nsang ko iki an kusu mu za usu nan a yaor, nan mate nan katehe kana. Ban nan ken ima yende a Helenawa nh Haikali kuna ima naze a te kana ka vur." ²⁹Awar are kuna mah reghe Tarofionas piyu Afisa anri nan Bulus innunk nh rho, an zika iku yende yi nh Haikali. ³⁰Ande kurho nasang kun ku rude a yaor an konkuruwo a puru Bulus, a kokone yi uyah awori innunk nh Haikali, kini kini an wura na toghoronk nami. ³¹An suni an wun yi ke nan masara man ka rave a tek ka piyazongoni ma wumani mami awo Urushalima nasank uma yamusa nan u tarzoma. ³²Innunk a dhaor i zika aya riwuma nan a rumi ami nan apok mim anang rava ny som a tek ka yaonr ami nan ayaor a reghe a piyazongoni ma wumani umi nan a yaor ayi ande an ku jao uvavu u Bulus mim. ³³Ande piyazongoni ma wumani umi iku ka kotoko a rene an zika Bulus aka sisizeyi in tari ivah i rivi va yi wanmi na i yemmi ire ivang iyi. ³⁴Arong innunk ama kongsuzuwo mami antu seri riwozo arong an ku vere wo kini na a mazu inao'ri. Anre ku hafsan kumi i rhoto ma yagatao i kusu man a sin vervene awar ka ma jina mayaon, iwo an nighara Bulus nh Farfajaiy ku mawumani. ³⁵Nan ku ka rave i tudu, an soja mun zika yi awar ku wantanu una suwu na yaor ami. ³⁶Ande a yaor ami anku taka a tini a seri majina a kuwo, "An wun yi!" ³⁷An ra patu ninghara yi nh farfajaiya, i vere nan piya gbwaki o jami, "Pen ka rume nh vere nam pu?" Piya gbwaki umi iwo, peku vervene ati Helenanci? ³⁸Pighi pi zan pi Bamasare, unin ana tuk atini ima manze urok otih, a zika ayu chonze ko teghe a zika a yaor ma kunyhi manas in jaga yaon a rimi?" ³⁹Bulus iwo, "Mini Ba'ibrane nh wori nh rho ku Tarsus nh Kilikiya, mini konoh ku rhoh ku gbwaki ma tanzanavu sam nh vere nam a yaor a rana." ⁴⁰Kadhaor kami nan piya gbwaki an soja e ro yi a dhaor,

Bulus i cho in tuduing a zollwo na chara na yi izo asa yaon awo an kis ande kateghe kan ku kiza, i vervene nan yaon ati lbrananci, iwo

Chapter 22

¹"Ina kommini arume nang a pute, pokoroni u gbwaru unang umi nang man rere a makana nang ayini." ²Adhaor kami nang rifigyhi de yhaor rimi re pokoro Bulus isin vervene nang yhaon a rirem ri Yahudawa, anre an ku kiza, iveri woh, ³"Inre pi Yahudawa, umi a reye un Tarsus ku Kilikia, a mazakuguanu ma riseh makarra inung unro kuna ana vina mu Gamaliyal. Ama mien tu rina tu kumuru-ku-muranu mu a pute a wuri. Ma roh a suwhu kanang nasang awar Kasiri, kenna ayini nasanga ri ukeru. ⁴Inma gaosoa unRina unu a makana ukao, a sisize yhaon a nurkara yhaon a makana a mawuranu, ken na ma rene nang arumi nang anyowo mu yhaon. ⁵Kenna ku firist ku gbwaki nang aya chirvu nasang an ka roh uwa'an-u yhaon. Inma zuwa a vah a wori nang yhaon a makana nang akommini a rume inung uDamaskus, ma kana atek kami awar kuwo in sisize yhaon a yende yhaon unUrushalima awar kuwoh an cima yhaon ⁶Ama nana kenna in seri ujaru asin pituwo nang Damaskus, a makana a tentenyi, anreh an peze mu gbwaki mu wori-izo mun seme ra terere na wau a girकिन. ⁷In ma riya ajaos a pokoro rirong ringhi rin vere nang mini awoh, "Shawulu, Shawulu, yemmi e rene pi si ghaosom? ⁸Anreh in ku mane awoh, Piyi wannu. Zonzo? Anre iku vere nang mini awoh, "Mini in re Yesoh ku Nazarat, piyami nang in sin ghaosao yhi." ⁹Ayaaa mi ama ri nang mini ama reye ampeze mumi; a mazakugu ranu ama roto yaotaokhe ringyhi ri piyami evereh nang mini. ¹⁰Anreh inku vere woh, "Yenmi nang man rene, Zonzo? Ku Zonzo kumi kun vere nang mini, "cho a kana inung uDamaskus; a teyemi anka miyini an kusu na sang mumi nang mo mura awoh in yelli." ¹¹In ma rotohi yiku nyen awarku tererenu ko ampeze mumi, awar kuwo ayami ama ri nang mini amma purum nachara in ma ruva inung uDamaskus. ¹²Atek kami ma mana nang pirog uyhaor umi na aku kangha woh Ananiyas, piyu ene asugwhu tu rina tu kumuru ku muranu, a Yahudawa ami ama zonzi a tek kami a ma sin vernene anang arip a makana nang yhi. ¹³Ima ruva nang mini, a yaozoane unptte ku nang, a vere woh, "Rikommina Shawulu, sere unnyen ku pu." Adhaor kan kami in ma reye yih. ¹⁴Anreh iku vere, "Kasiri ka pute awuri kama nerve vuh pi yhaoghaotaoe anang akan, awar kuwoh pi reye piyami iyaozhi nawas, agura pokoro ringyhi rimi risin cizza awori anaoh ka yhi. ¹⁵Awar kuwoh en wana ayu wa'ahwu yaoh mu yi a makana nang a yhaor na sang a maja'a a iku sih mi nang imma reghye a gura pokoro. ¹⁶Na kinni, yenmi e rene in sin seri u sukka nu? Choni, riseni mazura agura gusku ivang uyhin, a seri u kangdu a rizayi ri yhi. ¹⁷A tini adhaor kami na ma nangoah awori unRushalima, nang adhaor kami nang inman seri a vereh nang Kasiri, inung unwata kumi, ama rom a marong mazir, ¹⁸Inma reghye yhi evere nang mini awoh, rene a raokaorao a cira awori unRushalima mazaku mazeh dhaor, awar kuwoh an zaku sere uwa'an-uyhaon kupu amaja'a nang mini. ¹⁹In vere woh, "Zonzo, yen aritih ri yhaon ayhao woh inma rene a yami a rume nang pu a masugwhu na yhaon inung a mawuranu, agura vava yhaon, an ranghao mu tutunu nasang. ²⁰Adhaor kami nang a wara mannyoz ma Istifanus piyu wa'ahnuuyhaoh upu, inma yaozhi atek kami in sin rume, a gura sin yente makusu ma yami a wuna yhi. ²¹Amazakuguranu, ima vere nang mini awoh, "Jarawu, awar kuwoh man tukmavu a makana a marangarninang a yhaor ami are Majir ma Yahuduwa." ²²Ama sin nanga atoh nang yhi a maka ja'ari adhaor kami nang a vere kini. Anreh anku reni iwum, "Cuwuneni a piyhar umi iri ken awori urikuyah, awar kuwo ku zakun un rina an ji yin mim nang kuvoh." ²³Adhaor kami nang a seri iwum, a gura sin cuwuze masusu mayhaon, agura sin taa mavutu a makana inung uvunu, ²⁴Piwumni umi izongoni ima rene an yende Bulus inung atek kami kari uciyya u nirganu. Ima rene an riseh yi arip nang pichaurhazhang, awar kuwoh yi a ritih riyaotaokhe ikusih kimi ke rene an sere iwum ken a makama nang yhi. ²⁵Adhaor kaminang ama sisize yhi nang tih tima ama napsa nang makwa Bulus ima vere nang piwumani umi ima yeozih unpette "An kure kakumuru ku muranu nang piyi pi rene a pichaurhazhang a piyhar umi ire piyu Roma, umi a rotohi ma rene yi inung utemenu?" ²⁶Adhaor kami nang piwumani umi e pokoro ken, ima kana nang piwumani umi izongoni a miya yi awoh, "Yenmi na pisin ringgyi pi ren? Awar kuwoh piyhaor uru ire piyu Roma." ²⁷Piwumani umi izongoni ima ruva avere nang yhi awoh, "Miyam, pi kure piyu Roma? "Bulus iwuh, ken." ²⁸Piwumani izongoni umi ima guddu avereh awoh, "Ikonwo idun nang mazuwa wana piyu Roma," Ama reyem in re piyu Roma." ²⁹Anreh ayhaor ami ama sin ringgyi an riseh yi arip an ku ji yin min a mazaku mazeh dhaor. Piwumani uzongoni umi una yhi ima pokoro ukau, adhaor kami nang e yaotaokhe awoh Bulus ire piyu Roma, awar kuwoh ima sisize yhi. ³⁰Amanzu katu, piwumani uzongoni umi ima sin ringyhi woh yaotaoteh rivin a maja'a u ponghwu umi nang a Yahuduwa a seri a maja'a nang Bulus. Awar ken imavinzi yhi agura kazon kami awo an zonkomo. Anreh iku toddoh Bulus a rene yhi iyaozaone a teteh ka yhaon.

Chapter 23

¹Bulus ima wara ayizi nang kazon ka ya zongoni kami, avereh woh "yakonneh, ma yelli azon unnyen ko Siri inung a sugwhu karip a marava atuk kana." ²Anreh kufirst ku gbwaki Ananiya irene a yami a yhaози mapati nang yhi an vakwpwa yhi anaoh. ³Anreh Bulusu iku vereh nang yhi, "Kasiri kan ka vakwpwa vuh, piyhi piyhao rivin ri cottitih. Piku sin zomi awoh pitemenem un kumuru-ku-muranu, agura sin reneh woh an vakwpwam, un terenu o kumuru-ku-muranu kui?" ⁴Ayami ama yhaozhi apati an vereh woh, "ken na pi sin surah ufrist ku gbwaki?" ⁵Bulus ivereh woh, "ya konneh, imma zaku yhaoh woh ire ku ffirst ku gbwaki. Awar kuwoh ama nyakara woh, pen ka zaku vereh ikusih kiyikin a makana nang piyami izongoni ayhaor a pu." ⁶Adhaor kami nang Bulus a reyh woh ku pette ku raoh ka zon ka ya zongoni kami kure aya Sadukiyawa, ku manzu ku pette kun gura reh a Farisiyawa, ima vereh a rinnyhi ri gbwaki inung azon kaya zongoni, "ya konneh, mini inreh pifarisiyawa, pivezene pi farisiyawa. Awar kuwoh inma reneh-suwu nang uconu ayhaor ami amoh kizih nang a sin temenem." ⁷Adhaor kami nang evereh ken, iwar ima co unteteu ko Farisiyawa nang Sadukiyawa, anreh makonsuzuwo ma rifighi re yhaor ri mi rin wattuwo. ⁸Awar kuwoh a Sadukiyawa aku vereh woh uconu ayhaor ami amah kizih ku za ku rim, za anyhenku, agura za mazirr; a mazakuguranu, a Farisiyawa ama rumeh nang yhaon na sang. ⁹Awar kenriyowo ridun ri ma cho, anreh arong a nyakarani ami areh unpette ko farisiyawa an cho a yhaozone a riseh iwar ipew, a seri avereh awoh, "Ti roto zuwah ivang nang piyhaor uru. Inku yhaoh boko dirong di mazir vah kukandah ku ma vereh nang yhi." ¹⁰Adhaor kami iwar ipew ima cho piwumani pi mi pireh piyah gbwaki pi ma pokoro ukau awar kuwoh anka reneh Bulus ukau, awar ken ima reneh awumani ami an toro aka zika yhi unsuru awori nan ka-zon-kaya zongoni kami, a yende yhi inun azon kan wumani. ¹¹Amarini matuk kami kama dorkoni, piyurara um ima yaozaone a piti nang Bulus avereh woh, "kasu ka pokoroh ukau, awar kuwoh ken na pe wa'ah-u-yhaoh a maja'ah nang mini unRushalima, ken na pen ka gura wa'ah uyhaoh un Roma. ¹²Adhaor kami nang ku mokpkwi ko wana, arong a Yahuduwa ama maneh atih azika masiri nang kanaoh ka timum a maja'a atih ayhaon, awoh an ka za ku rao marinuru a zaku gura sezeh irangmwa amazongoni adhaor kami nang ama wuna Bulus. ¹³Arumeh ami ama maneh-atih un zikanu masiri mana ama pirka rikiri manas. ¹⁴Ama kan nang mafirstoci mami mareh aya gbwaki, nanga aya cirvu avereh woh, "tima reneh atih a wuri inung anaoh ka pew ka timum, awoh ten zaku raoh irangmwa amazongoni adhaor kami nang te wuna Bulus. ¹⁵Na kini, awar ken, sa azon kan ya zongoni kana kan miya piwumani pini pireh piyar gbwaki awoh iyende nang ayinih, kinne in riseh u kitiranu upiru rip avereh ami awar kuwoh in ceske avereh a makana nanga yhi. Awar ka wuri, tima rurru unapsanu awoh ima rotoha rava ina kini." ¹⁶Amazakuguranu, pivezene ku kommina ku Bulus ko yeoni ima pokoro woh ama rene abang asin suksa, awar ken ima jarayi aka ninghe inung azon kawumani kami aka mighya Bulus. ¹⁷Bulus ima kangdhe pirong inung aya zongoni awumani amih avereh woh, "ja'ah a maza mana nang, piwumani pimi pireh pyah gbwaki, awar kuwoh iri irangwa nang en migya yhi." ¹⁸Awar ken, pirong inung aya zongoni awumani amih ima zika mazaorao mami a yende yhi nang piwumani pimi pireh piya gwaki avereh woh, "Bulus kuwuranu ima kanghdeh nang yhi avereh woh in yende mazaorao mana nang pu. Iri irangmwa nang en mighya vuh." ¹⁹Piwumani pimi pireh piyah gbwaki pima puru yi nachara aja'ah yhi unpette a rivi yhi awoh, "yenmi ire kikusa kimi nang pen mighyam?" ²⁰Mazaorao mami man verehwoh, "a yahudawa ama rumeh awoh an riv-vuh pi yende Bulus ukupe azon ka ya zongoni, kinne an riseh ukitiranu u piru rip avereh ama ja'ah nang Bulus awar kuwoh an ceske avereh amakana nang yhi. ²¹Amazakuguranu, kasu ka rumeh yhaon, awar kuwoh ari ayhaor arumeh a piri rikiri anas ami ama rene abang asin suksa yhi. Amazika masiri nang kanaoh ka timum a maja'ah atih ayhaon, awoh anka za ku rao marinuru a za ku gura riseh kasu a mazongoni adhaor kami nang ama wuna yhi. Na kini ama napsana, asin suksa rumenon u puh. ²²Awar ken piwumani pimi pireh piya gbwaki pima rene mazaorao mami man ja man, a nake yhi utoh awoh, "su mighya pirong awoh pima vereh anang ara nang mini." ²³Anreh iku kanghde ayhaor avah inung aya zongoni a wumani amih avereh, "napsani awumani adari-avah, nang awumani ivarka akiri pivigha pezohn, nang aya riken madari mavah. In ka cho i korwo pivigha pe-vah a tuk." ²⁴Ima gura miya yhaon an zug avigha ami nang Bulus en tuwam, awar kuwoh an ja'ah yi iwar na gwarang nang Filikus ku gwamna. ²⁵Anreh iku nyakara avah kini. ²⁶Kaladiyas Lisiyas a makana nang Gwamna Filikus ku gwamna kumi kurip unrip muwuri, usumazu. ²⁷A Yahudawa ama puru piyhaor uru, ima gura ra piti an wun yhi ana chara na yhaon, adhaor kami nang ma rene raokaoraoh a kana nang yhaon nang awumani avoro yhi, adhaor kami nang ma yaotaokeh woh ire piyhar u mayenzi mu Roma. ²⁸Inma ringhi woh in yaotaokeh iku sin kimi na aku vereh woh ima yelli, awar ken inma zika yhi aja'ah yhi azon ka yhaon kaya zongoni. ²⁹Ma yaotaokeh woh a sing ponghwo hyi amakana an kusu mukumuru-mu-muranumu yhaon; a maza kuguranu a maza ku rhi u ponghwo a makana nang yhi mu mi ma hama woh an wun yhi vah an wura yhi. ³⁰Anreh an ku renem in yaotaokeh woh ama maneh tih arene piyhao umi abang, awar ken nan na ma nurkara

yhi nang pu mazaku-nazeh adhaor, agura reneh ayami asin ponghwo yhi an gura yende avereh yhaon nang pu, a makana nang yhi. Wattanu-uwar'an³¹. Awar ken awumani ami an reneh ken na ama migya yahon. Ama zika Bulus atuk-ka-tuk kami aja'ah yhi nang Antibatiris. ³²Atuk kami ka dorkoni, awumani adunn inung awumanin ami ama nanghao yhaon azon ka wumani ajao awumani ivarka ami an jarayhaon nang yhi. ³³Adhaor kami nang awumani ivarka ami ama rava un Kaisariya aroh avah ami nan ku gwamna kumi, ama gura rene Bulusu achara ka yhi. ³⁴Adhaor kami nang ku gwamna ku mih ko dorkoro nyara avah ami, ima rivi asa i yaotaokeh upette ku mayinzi kumi nang Bulus iworim. Adhaor kami nang eyaotaokeh woh iworu un Kilikiya. ³⁵Ivereh woh, "man pokoro avereh apu na sang adhaor kami nang aya asin ponghwo vu aruva ina kini." Anreh iku reneh an tara yhi un hetkwata ku gwamnati ku Hirudus.

Chapter 24

¹Atini katuk ishi, anreh Ananias kufirist kugbwaki, arong aya-curvu nang pirong uyao kumateh rizayi riyhi Tatitus, an kana inaori a jagha ukara (amateh) ku Bulus annyen mugwamna. ²Adaor kami nang Bulus imah yezene annyen mugwamna, Tatitus isemi tijam tiyhi avere ugwamna, "Awar kapu na timah zuwa a zohm kamarentu, nanku nyen kumarangazang mapu mama yendu unapsanu a mayinzi ma warhi; ³awar tuken kikusu na peh riseh teh sere nang kusanjinghi, piyhi piwomo Filikus. ⁴Awar kuwo insi gaosao vu, insi tanzana vu pokoro a ririlliporo rinang sa inh vere na tiini. ⁵Ama zuwa a piyaor uru iseri anang ayeeni, a gura Sih niitaze a Yahudawa urikuya nasang an riseh utayaruwa. ⁶Ima tah usuru inaze urara ko Sirih, awar tukini na teh puru yhi (Timah rusu temene yhi a mateh mawurhi.) ⁷Anreh Lisiyas pinyenteni ima ruva a kwakare yhi unnirghanu ana cara nawurhi. ⁸Nna peh ripsi yhi Bulus a majagha na anang ara, piyhi a ritii ripu enka vappwa uara ankusu na tisu jamana yhi mihm. ⁹A Yahudawa nasang asi Jamana a Gulus awo ankusu mu murhe rivin. ¹⁰Adaor kami naku gwamna kuma rho a Bulus a wara kowo ivere, ivere awo, "Neh kiini nma yaogaoteke awo cete ranga piyaop tiwomoh tima yinzi ma, awar tuken inung a rigaoraoh nan mahn mise vu. ¹¹Panka suku rume awo nrato rava atuk rikiri-anava cetti ken na insi rupsa idn Urshelima sa inrise usujada. ¹²Kenna ama zuwa inung un Haikali, nma rototh uriseh yaon iwarmi (iharmi) vah uyendenu urutu inung ana yaor. ¹³Awar ken a zeku rhi a rivin ikusu na asi jamana mihno ukeru. ¹⁴awar ken miya vu, awar kikusu kinu na asi kangha nang piyhi, kenna mini insi rukse a Sirih katiteh tiwomoh. Nma riseh matini nan ku dorkoro nasang ankusu na a nyakara inung ana tanra nang ava Amatirkizing. ¹⁵Nri a suwu makana nan Kasirih, Neh kenna aya kiini anka coksono, aya matini na aya mayieman; ¹⁶Tukini, nan inseri tigwa-tigwa nsu wana kikusu ki tijahm annyen moh Sirih nang ayaor, inung ankusu na inseri kinihm. ¹⁷A tirong tiwa teh tini nma ruva a yende amarong masadaka nang kaparu ku rumenu asuwu. ¹⁸Inung asuwu ku rene kini, anreh arong a Yahudawa awori amayinzi muh Asiya an zuwahn inseri anang avur un Haikali. Zah rigighi reh yaor zah unyaku. ¹⁹Anare tutenk anan ruva annyen mupu ukeru, nna arhi irammwa Kitijahm a riti rinang. ²⁰Nna mu zaku riken sa ayaor ara an ruf nna ananani uzuwahn nyaop irammwa adaor kami na a yendem annyen muh mateh muh Yahudawa; ²¹Areh inkusu kirao nang nma yezene annyen mnyaon, 'a majagha ana vere uconu amakinuru umi na asi ripsihm nang kusi ringhi utemenehm ukeru. ²²Jilikus irhi nan kuyao kuri a majagha nang urina urivin, ki kusu kimah rene izaoppwao mateh mani. Avere yaon awo, "kadaor kami na Lisiyas piya iku roh umurni eguru awori un Urshelima, manka ceske mateh". ²³Anreh ikunu umurci pirogho inyente a Bulus, ima venene anang ami, ika suka nuku ajami uruva a rehye yhi vah a kana yhi. ²⁴Atini karong atuk, Filikus nang piyaoni Druskila, pinyogwo umi irhe Bayadudiya, Igura tuma an kande Bulus sa ipokseh yhi a majagha unbangaskiya inung Kristoh Yesoh. ²⁵Bulus imasu mise masaara ma matini, upunnu riti, nang mateh mami mahn ruva, Filikus imah ziwuruwo avere, "Neh kini jaravu manka rhe ma gura zuwah adaor, nanka gura rinshi vu." ²⁶Adaor kami imah nyen kenne Bulus enroh yhi ikorgwo yhi an vervene. ²⁷Tiwa tiva timanan vaorao, Filikus ikao Bokiya Festas i wana ku gwamna, awar wo imasih ringhi usennu (uvur umanyo) nang a Yahudawa imah jih a Bulus inung unkurkukur (urara, ko rehreh).

Chapter 25

¹Nan uninghenu u Fentus nh Lardin, a guru a tini ka tuk a tar, i cho a wori nh Kaisariya makana nh Jarusalem.

²An re pireveneni ugbwaki nan aya gbwakazi a Yahudawa an ku yende Festas mavervene a ritih ri Bulus, a yelli yi i chotti. ³A tanzana u vok umanyoh nan Festas i kang Bulus makana nh UnRunshalima asa na ka wun yi nh rinah. ⁴An re Festas iku mane awo Bulus irih nh raogaoh ku rereh nh Kaisariya, a tini an zang nan u woronu yi ma en naghaoh innari. ⁵Awar ken ayah an ka suska, "iwoh," an dorkoririh. Innan irong ivang irim aritih rihi, in sura yi. ⁶Atini katuk manaziva vah rikiri, ande iku torori makana nh Kaisariya, nh vurka ku ri mazu rikata izomo arirah kana teh a mura awo an yende Bulus nan yi. ⁷Nan uruvuh uyi a Yahudawa ami a wari nh Urushalima an yazaoneh a pati, ara yendeze mateh mami ma zaman unaok. ⁸Bulus igbwara ritih rihi awoh, "nh rhoto rene pirong ivang, vah a Yahudawa vah kurang'aoh ku tutunu, vah Kaisar." ⁹Are Fentas i sin righi u vok u mannyho nan a Yahudawa ande iku mane Bulus awoh, "Pi suni pi kana nh Urushalima nh ka yelli vu mateh aritih ren kusu mu?" ¹⁰Bulus iwoh nh yhaozi nh raoghao ku mateh ku Kaisar katek ku muranano uwo an yellim matem. Nh rhoto ma yelli a Yahudawa ivang kinne kennan pitu mine yaoh a gbwakane. ¹¹Innan u muranano u rim uwo nh ma yelli ivang ama tinu yelli ikusu kuwo a wun mim nh ri u woh an wun mim. Innan tisuraru ti yaon are i chottin za pirong en rom a chara ka yaon, ma zika mateh makana nan Kaisar." ¹²Atini kana vervene man Festas nan majalisa i maneh awo, "Pe jagha mateh nan Kaisar, nan Kaisar nan pen jaravum." ¹³Atini ka rong a tuk, piwomoh Agribbas nan Barniki an nan ruva nh Kaisariya an nan reng Festas. ¹⁴Nan kurim ku yi an tuk a gbwakane, Festas ivende mavervene ma Bulus nan piwomoh; awoh, pirong u yaor pirereh irih innah nan Filikus imah jaoh yi mim. ¹⁵A dhaor kami nan nh mah rih nh UnRushalima, pireveneni ugbwaki nan aya chirvu a Yahudawa a yendem mavervene mayi a yende a vereh u zah u rumenu nan yi. ¹⁶Ana nang ami nh mane yaon awoh a zakuri nh al'ada o yu Roma, an ru piyaor u vok o suwhu a roto roh piya e jagha a vereh ayi a dhaor i gbware ritih rihi a ritih riti suraru timi nan a seriyi. ¹⁷Awar ken, ken nan ama manuwo nh rhoto ma naze a dhaor, nh vurka kuri mazu rikata nh mah zomo a rirah kanateh a mura a wo an yende piyami. ¹⁸Nan aya ma vervene mami a yende mavervene mayaon nh yaotaake awo ma vervene mani ma zaman iramgwa ki matini inung. ¹⁹Ande nh ku reghe an re marong makokuzuwo nan a seri a ritih reh dinin ariti ru rong u Yesoh umi ima kaoh, na Bulus i kuwoh irhotu voh. ²⁰Nh ma vizah kennan man rengzeh annang ami, nh uRushalima an ka yelli yi mateh anna nang arana. ²¹Nan ken nan Bulus irighi uwoh an ka yheng yi, na mawo i ka naog nh raghaoh ku rereh nh nurkara yi nan Kaisar." ²²Agribbas i vereh Festas, "Man rene usunu uwo nh pokoroh piyaor umi." Festas i vereh u yi awoh "Ukwe pen sih pokoro yi," ²³Nh vurka ku ri manzu rikata, Agribbas nan Barniki an ruva ari nan righi re yaor a ninghe nh ranghaoh ku ma kongkusuzuwo mami nan an soja nan aya gbwakazi ama yinzi. Festas i murane an ka chidda Bulus a yende yaon. ²⁴Festas iwoh, "Piwomoh Agribbas, na sang nan a yini ayaor ami ari inna han a wuri, en reghe piyaor uru, tima vervene nan a Yahudawa nh Unrushalima nang ina kinin, an serim majinah awo muzakuri uwo an ki yimmim nan kuvoh. ²⁵ma yaogaoteh awoh i roto ma riseh irangwma kimi ke wana uwo an wun yi. Na awar ima zokpoh mateh makana nan Kaisar na nh rama nurkara yi mim. ²⁶Na nh zam marong matuzi mami ma nirgh'ani mami nan man nyhaza a vah ama kana nan Kaisar. Na ma yende yi nan a yini, mu piriken nan pu, piwomo Agribbas, awar kuwo nh gura zuwa i kusu nan man nyhaza a ritih ri mateh mami. ²⁷Nan mini areh ti banna nh nurkara piyurereh za kirangmwa nan nah man nyhaza aritih ri yih."

Chapter 26

¹Anreh Agaribas iku Bulus, "Vereh un ritih ripuh." Anreh Bulus iku raska na chara na yhi anre iku gwara ritih ri yhi. ²"Umma rene ritih rinang rigarhav piwomoh Agaribas, anreh nku yende anang arah anyen mupuh ukeruh awat kati suraru teh Yahudawa; ³Musamman, awarkuwoh pireh piyah uyhao inung ana lada o Yahudawa nang na rip. Na kini unkusini i vuh pi pokorom nan uhakkuri. ⁴Riving, a Yahudawa a yhao kenang un zohimi cetti a tih zharahao inung ama yinzi ma nang Urshalima. ⁵Ayhaom cetti urhaosi kuma anka migha awoh ummah zohmi ne pi Farisiyawa, ku darika kumi kupiri un tsanani inung ana dini awuri. ⁶Na kini nyhazi nwan rikali awarkowoh nterkini arikawali rimmi nang Titah ugwaki ima rene amajahari nang a putih awuri. ⁷Are rikawali rimi nang tивervene tiwuri akiri-avah amarene asuwu asa anser kenang asin batuta asiri katuk. Are un renu usuwu uruh, piwomoh Agaribas, awoh a Yahudawa ama suram. ⁸Yemmi erene arong unyhin araotoh rume awoh Kasiri kama cunze makinuruh? ⁹Adhaor ka rhao mma dinni aritih rinang awoh man riseh anksu mudung muyimun amajaghari nang rizayi ri Yesoh piyu Nazarat. ¹⁰Mma riseh kini un Urushalima. Mma wuzza arumeni adung inung un wuzza arumeni adung inung un kurkuku unsiru umi nang mma sere nang ku firist ku gwaki anreh adhaor kami nang ama wunza yhaon, mma pok urentuh. ¹¹Mma wahali yhaon ana dhaor na gwakane inung Ikilisiya anreh nku masa yhaon an riseh u sabo. Mma pok rikhazhao ri yhaon anreh nku ghaosao yhaon amaka ravah ama rho ma jhaon. ¹²Adhaor kami nang mma Seri kini Nkana Damaskus nang utumuh uma ruwah nang ma Firist ma gwakazi; ¹³Anreh un rinah ama kana a tehemi, a ten-teyi, piwomoh, nreghe ampezech muma ruwah izoh mumi mupiri an nyii mi zoh anreh munkusin terer unang nang yami na tisin jara nasang. ¹⁴Adhaor kami natima reghe a jhaor na sang kuwuri, anreh nku pokoro a ri nyi risin vervenun nang aku vere ati verveneh ti Ibraniyawa 'Shawulu, Shawulu yemmi erene pisin ghasaom? Ki wonn vuh pi tuwa un sab. ¹⁵Anreh nkuh vereh 'Pi Wammi, Tituh gwaki?' Tituh gwaki Imane, Mini nreh Yesoh umi nang pisin ghasaom. ¹⁶Na kini cho ayezene ana vinah na puh; aarkuwoh ki kusimi keremem nrhatho vuh, asa nchanka vuh pi an pirere nang piyau shaida kun kusu mumi nang pi thao ama ruwah nang mini nang anksu mumi na man sakse vuhama ruwah; ¹⁷Manka reskkeh vuh inung ana yhaor nang inung un Al'umai ami nang nsin tumzavuh nan yhaon, ¹⁸pi wonoh yhaon a yizi agura vandareh yhaon awori amarini amajaghari ampezech nang awori un seru upisivuh amajagha-nang Kasiri, awarkuwoh ankaka sere nang u gado umi nang mangka rhao yhaon ayami ama vurka ariving inung unang. ¹⁹'Na' Kini, piwomoh Agaribas, nroto ma reneh matini nang u wa'ayi izoh; ²⁰anreh, amajaghari nang ayu Damakus ki zohn anreh ayu Urushalima, nang a thaor amayinzi mu Yahudiya, nang kuma Al'umai mma rhao yhaon utumuh awoh an tuba a vanduruwoh nang Karisi, aseri anang ami ama wanu tuba. ²¹Awar ka nang arah a Yahudawa ama purum inung amajami'a a rusuh an wun mim. ²²Kasiri kama kanam amakaravah a dhaor ka, na kini nyhaozi asin misseh amajahari nang a yhaor uwam nang a yhaor a rwakazi anksu mumi nang Annabawa nang Musa amam vereh monka wana; ²³Awoh Kristoh en sezu rereh, nang ken enka wana piyi zohn inung un chonu uma kinuruh a cho agura misseh ampezech amajahari nang a Yahudawa nang amaka ravah Al'umai. ²⁴'Kenang Bulus ima ruruh u waska ku ritih, Festas ivereh arinyi ri gwaki, "Bulus pire pirangni; ku yhao kupuh ku gwaki kusi rangnaze vuh," ²⁵Anreh Bulus iku vereh, "nzah ku sin ragna, piya gwaki Festas; ama areh un siruh nang nsin verveh a vereh a riving nang un nasuwa. ²⁶Awar kuwoh piwomoh iyhao game nan anksu mu; ki kusu ke rene nsin verveneh a viskini amajagha nan yhi, Awarkuwo nyhao zah ki kusu ki nisanani nanyhi; Awarkuwoh arotoma riseh anang arah apituwah. ²⁷Pima rume nang Anabawa, piwomoh Agaribas? Nyhao awoh pima rume." ²⁸Agaribas Iverun Bulus, "Adhaor ka cunuh na pen kurve a rirt nang mini arenem nwana ku Kristah?" ²⁹Bulus Ivereh, "nsin tanzana Asiri, awoh koh adhaor ka cunuh koh ka gbwaki, azahn pigi utepuh, ama ayhaor nasang ami a pok mim ukeru, anka wana nemin ama azah yhaon i sarka u kurkuku. ³⁰Anreh piwomoh iku cho, nang ku gobna, nang a Benis nang ayami ama zonzih na sang na yhaon; ³¹Adhaor kami nang ama jigih ateghemi, annreh anksin vervene ana jami aku vereh, "piyhaor uruh irito ma rise ikusu ku wunayi koh ku sisi yhi." ³²Agaribas iverun Festas, "piyhaor uruh amanang viskine yhi mba kenang eka tanzana Kaisar."

Chapter 27

¹Adhaor kami nan ama rume ti jariri nh Italiya, Bulus nang arong ayu rereh achara ku rong ku piya zongoni a wumani rizayi riya Juliyo iworu nh Baitalian Agustias. ²Ti ninghm kwalekwale ku wori Adramatiya, kumi ku rama cho ama kana pituwa pu teku ku Asiya ande ti kamun manu gbwaki. Aristrakus piyu Tasalonika idorkoriri nh Makidoniya. ³An mazu nanyhi ti ka toro nh rho ku Sidon, a tek nan Juliyo ima sa Bulus i pokoro urentu a zon kami na ima yelli un rho kumi, a rene yi a wo i jaryi nan a jami aka yaobtaoh ajangi. ⁴Awori a teghemi ti kanun u manu ku gbwaki a jara teh tek ku sibirin Kubrus, awar kuvunu u wori umi uri nan a wuri. ⁵ken nan teh karme tu manu gbwaki a tek ka pati nan u Kilikiya nan U Banfiliya tinan ruva nh mirah ku rho ku Lisiya. ⁶An rim ku jarumi kumi kun zuwa u kwalekwale awori nh Iskandiriya kumi kurama kana tu Italiya. I renirim innunk a kun. ⁷Kennan tima jara na zak ana tuk a gbwakane aka ruru iningke in vura nh Sinidus, uvunu nh nukiri u kana tegheni ti karme ande ti karme tu Karita a pati nan ku Silmana. ⁸Teh karme nan ivura a gbwakane ama nan ruva arong kateghe awo kavaong karib kami ka pati nan ku rho ko yu Lasiya. ⁹Kini ti ma zika dhaor a gbwakane ku yiraken ko yu Yahudawa kun ma varao, ujamu umi nh wana u won. Bulus i yhakanum yaon. ¹⁰Awo innah yaor ma yaotaotaokheh ujaru uwuri anka yendiri unazenu nan uvizu a gbwakane, a zang ama kusu tehe man nan kwalekwale a mavoh mawuri. ¹¹Ku jarumi kumi kun gbwaku kuwo u hankali ku kun nan piya gbwaki nan piya u kwalekwale a pirkane nan an kusu nan Bulus e vere. ¹²Awori utasha umi anka zaku rentuwo a zom a dhaor ku vullu, aya gbwaki an ro u shawara awo anji ateghemi mim nang are un yellenu ti rent te ka ninghum rho koyu Finikiya, sa ti vonsono ateghemi. Finikiya u tasha uma kwalekwale nh Karita kusi tisizi arewa makanum gabas nan u kundu una kam gabas. ¹³Kadhaor nan uvunu u kudu o perve na zak, anra ka zikanani ne mu ku wana kennan a suni. An kokone rih ru kwalekwale kumi ara dorkoni mapattu nan u Karita, tu gbwanti. ¹⁴Na ku zika ko ronk kadhaor ande uvunu unigani na aku kangha awo u Yurokilidon, nh semu ra vaviri tiwori nh sibirin. ¹⁵Kadhaor kami nan ku kwalekwale ko suska kun u tirkiri uvunu mi, ande ti dorkoro kennan uvunu mi usin jara makana. ¹⁶Ande ti dorkoro te tek nan te zuwa u kananu mim a pati nh ronk ku tsibiri kumi nan aku kagha awo kanda; anre innunk in vura nan te sisi u kwalekwale ku chini a ku gbwaki. ¹⁷Kadhaor nan ana zokkwo kun izho, an yelli u timah nantih awar ama sisize kun awar ku khau an su ninghi san u Sirtis, an jao u kwalekwale kumi kun ra zovoh yaon. ¹⁸Tira vurana nan a yiri a gbwakane, nh vurkanu u rikata a tunzanani u kwalekwale kumi anra nekse makusu. ¹⁹An yhi motar a tunzanani an nakere makusu mu kwalekwale an chara na yaon. ²⁰Kennan an yhi nan an re rung mu woto pi rim am pezeh an tuk a gbwakane, a yiri a gbwakane zava asinsi vaviri nasang ti ma chidda suwum uwo ten ka chira. ²¹Nan uworonu u yaon a woto mu rao marinuru, ande Bulus uku cho nhzon ayu tuma ukwalekwale kumi, ina yaer anne inku mah pokorom tinna rhotu ma cho a worun Karita balle ti renk unazenu nan uvizu kini. ²²Kini nh si nizaza na suwu na yin asa in zuk unigani unasuwa, awar ba piya en viza uvoh kuyi nh yin, are ku kwalekwale kumi utehkunan an viza. ²³Awar katuk kami ka varoa kiyenku ke Sirih kami nan mini nh re ukan, kani nan nh tinu seri kan u tutune, kiyenku ki kan ki ma yazane a pati nan mini. ²⁴A verem awo, kasu pokoru khau, Bulus. Pen yhazane nh zon u Kaisar, a reghe, Kasirih a ririllipovoh rikan kama rovu nasang aya nang pisin jara nan yaon. ²⁵Awar ken dorkononi na zak, ina yaor! Awar nh ma rume nan Kasirih awo an wana kinne ken nan a miyam. ²⁶Na kinih uwo picincini an nekeriri a ritin ru rong ku tsibirai. ²⁷A dhaor nan a tunk rikiri ana nas a ruva, an sin jitariri kini inunk nh manu gbwaki ku Adriyat, innunk a teti katuk, ayu tuma nh kwalekwale kumi anra zikanani kinne kura pati marong mayinzi. ²⁸Nan ugbwekenu ande ku zuwa u pumu a kpreh vah; a tini kadhaor na chini an tinu gbweke a zuwa u purnu rikiri shi. ²⁹Anra pok ukaou an kasu ka vuskunnuwo ana kwang, ande ku ta ari ru kwalekwale ti nas anam rahra mu kwalekwale kumi a yelli a tanzu asa rikat rin vurka a rakarao. ³⁰A tunzanani mu kwalekwale an ra rigi urina uwattanu nan ku kwalekwale kumi, ande ku ta u kwalekwale ku chini kumi nh mana ku gbwaki, a yelli kinne ku rama tasa tih a worun zaon u kwalekwale kumi. ³¹Ande Bulus iku veru jarumi nan a wumani mumi, "Innan a yaor ara an zaku yaozaone nh kwalekwale kumi, innan zaku chira." ³²Ande a wumani mumi munku cheske tih tu kwalekwale kumi ande ku jao kun mim kun rigi. ³³Nan ku semem ku vurkanu u rikata, Bulus i tanzana yaon nasang an ri marinuru vah na chini, iwo "U keru an yhi mu rikiri ati nas in woto ma rao i rangmwa. ³⁴Awar ken ma tanzanini in rih marinuru, awar ju warg'anu uyin. Awar za pi yadda o uyiin en viza utih kurao a ritih riya." ³⁵Nan uvernu ken, i zika a marinuru, a rene a Sirih ukwang ajighi ana yizi a yaon nasang. Ande iku pina i gurasa a semu ra rao. ³⁶Ken na sang kuyaon anra nizuzuwo a gura rao marinuru. ³⁷Tima re a yaor 276 nh kwalekwale kumi. ³⁸Nan a rhao a wanza a siti, an nekere alkama rimi a marmasir awar an tuz uzib. ³⁹Nan uvurkanu u rikata, an roto yaotao mayinzi mami, ande anku reghu arong kateghe ka wukununi nh gacci, an vervuruwo va am woghoi u kwalekwale kumi a ka rava a tek ka wukununi kami. ⁴⁰Ande ku cheske rih a jao yaon mim nh mana ku gbwaki. In nunk a dhaor karao an vinzi tih timi nan a sin vandaze u kwalekwale kumi mim, an jao mafilaritla mitin ku kwalekwale a jarayaon tu

gwantis ku manu gbwaki. ⁴¹Ande ku nam rava a tek nan na wub na vah na manam, ande ku kwalekwale kumi kun ra suma a jaos. Ka jaos ku kwalekwale kumi kan taka a teghemi, za ku kotokokin, ande ka tini ku kwalekwale kumi kun semu ra choksono awar ka ma rokuman tiranyhi ti ma rukuma ma marmasir. ⁴²Manafsana ma mawumani mumi an wunza ayu rereh awar an kasu wagho a suma yaon. ⁴³Yi pizongoni ku mawumani mami ima sin ringhyi ken nan en waska Bulus, ande iku yaozaone manapsana mami; ande iku roh a vere awo aya an ka susku wagho am rakkwa a zangoro a kamun gwanti kuri. ⁴⁴Kini a manzu a yaor an dorkoro, arong ama kwangarank a mazu an rong an kusu mu wori nh kwalekwale, tu ken nan te zuwa uwar.

Chapter 28

¹Adhaor kami nang ama yendiri inung unwhar, ti yhaoghaotaoke awoh aku kagha u tsibiri kumi awoh malita.

²Ayhaor uroh kumi an ruksi ri an zan matini na zik, areh anku perveh irih urah anreh anku seri ri nasang ku wuri, awarkuwoh ama ku seri uruh nang tiwoak kokarike dhaor.³Anreh kadhaor kami naa Bulus ima kunsozoh arisiri renlai titi anreh iku tarkara izoh un rah, pi yogho pin cira awar kupiu, anreh pinku tarkuruwuh acara kayhi.⁴Adhaor kami nang ayu roh kumi ama reghe api vigha pimi piyhazi a cara kayhi, an vervenu anajami, "Phaor uruh ireh piwunzani umi ecira inung tekuh, na ken riving rirotah ma rume kuwuh ivoh."⁵Anreh ikuh caghataka api vigha pimi inung unrah umih azahku pokoro u whanu.⁶Amasin suksa yhi anpokoro uwoh ima poruh tiwuntono tigwaki vah a righe a kha. Tuteng atini ku reghu uyhi ana dhaor nadun anreh anku reghe awo zah kikusi kima wana nang yhi, anreh anku saka ana sugwu na yhaon aku vereh awoh ireh Kasirih.⁷Ne kini inung arong kateghe kapati ama ri nan narimi na reh napirong oyagwaki u tsibiri, piyhaor na akuh kagha yhi awoh Babiliyas. ima seriri anreh iku risiri matini a ruksiri ankusu na tisuni amajagari atuk atar.⁸Muma wana ken pikavih u Babiliyas ama reneyhi tiwuntono tu zazzabi na atini. Adhaor kami na Bulus ima kana nanyhi, i riseh, atarkara na cara unyhi, a wharghaneyhi.⁹Atini kanang arah, ayhaor nasang unsibiri ami ama zahku wharsi ama ruvah anreh anku wharhaze yhaon.¹⁰Ayhaor ami ama zakpkpwo ri nang u zakpkwonu udun. Adhaor kami na timasin napsa tijariri, anreh ankuh ruksiri ankusu mumi na tisin righe.¹¹Atini kipi itar ti napsana ajariri inung unwasa kumi kuma mosoze un tsibiri, ku wasu ku Iskandariya, na mavah manasiri ku re ripum rikun.¹²Atini kadhaor kami na timaka tozzono inung unroh ku Sirakusa, tima zonzono arene anatuk natar.¹³Amadorkoni ateghemi tijariri anreh tika ravah uroh ku Rigiyum. Atini katuk karhao uvunuh un cirah amaruvah un udu, anreh anatuk navah tiruvah inung uroh ku Butiyoli.¹⁴Ateghemi anreh tiku zuwa arong akoni anreh ankuh miya iri tika zohmoh nang yhaon anatuk napivi'a-pi-zohn. Inung unrinah uruh tiruvah un Roma.¹⁵Amadorkoni ateghemi akoni ami, atini kupokoro amaruvah na a wuri, an ruvah a zuwiri amarangani ne u kasuwa (katek kapizeh) u Abiyus nang Maciya matar. Adhaor kami nang Bulus ima veghe a koni, i rene aSiri u sambarka anreh ikuh zika usiru.¹⁶Kadhaor kami na tima nighe un Roma, ama jighe Bulus i yelli a zohm kayhi uteyhi na an soja mumi mumasin nyenteyhi.¹⁷Anreh munku wana amapati atini kanatuk natar Bulus i kangde nasang arumi amare ayagwakazi inung ana Yahudawa Adhaor kami nang aruvah nasang, iverun yhaon, "koni, nangken nhrotoh ma reni ramwa kiyikin amajahari nang ayhaor vah ujataranu opute wuri, Ama ciddam ne piwuranu amadorkoni Urshalima inung ana cara nu Romawa.¹⁸Atini kana rip nanang, ama sunuwoh an za-ugbwamndu unang, awarkuwoh zah kiramwa kuwuh an wun mim.¹⁹Anreh adhaor kami na a Yahudawa amavereh anzang unsunu uyhaon, ama muram untanzana akaisar, tuteng muzahkuri ne nhiku masin yendeze atisuraru amaruvah unroh kunang.²⁰Awarkuwoh katanzu kanang, anreh, ama rivim nrekvuh angura verun puh anreh ankure awarkikusu nang Isra'ila ama tarusiru awoh ama sisim inyagha".²¹Anreh anku verun yhi, "Tima rotoma sere avah nang Yahudiya amaruvah nan pighe, vah pirong inung akoni ima ruvah anreh iku nang migha vah avereh iramgwa kiyikin amaruvah nang pighe.²²Tuteng tisunuwuh tipokoro nang pighe ankusu muminang insin dinni amajahari ankusu mu, awarkuwoh tiyhao awoh asin vervene anang ayeni ko iki.²³Adhaor kami nang ama napsa atuk awar kayhi, ayhaor adun anruvah nanyhi ateghe ka zohmtokoh kayhi. Anreh ikuh migha yhaon anang ami, anreh ikuh migha yhaon avereh atiwohoh teh Siri. Ima sunuwoh imigha yhaon amajahari nang Yesoh, nasang nang matazzana ma Musa nang kuma amaruvah nang matatung, majahari umwampki amaka ravah marong.²⁴Arong ama rume awarkan kusu mumi nang ama vereh, anreh arong anku roto marume.²⁵Adhaor kami nang amarotoh ma rume nang ati ayhaon, anjarayhaon atini kami nang Bulus evere uvennu urhao, "Mazir marip mamma vere marivah amacira na Ishaya kutatung amajahari nang apute yhin.²⁶Ivereh, 'Jarini nang ayhaor arah anreh inkuh vereh', un pokoronu inang pokoro, anreh inang zahku yhaoghaotaoke; un reghenu inang reghe, anreh inang zahku pokoru nya.²⁷Awarkuwoh na sugwu na yhaor arah nama wanta, anreh nang atoh ayhaon akuh wanuwuh pokoro, anreh ankuma wuzza ayizi ayhaon. Ana zangken anang gita reghe nang ayizi ayhaon, agura pokoro nang atoh ayhaon, agura yhaghaotaoke nang na sugwu na yhaon agura vanduruwuh, anreh nkuh wharghane yhaon".²⁸Ne kini, inka yhao awoh kaptaeh ku Sirih ama nurkara amajahari nang Majir ma Yahudawa, anreh anka pokoro." ²⁹Adhaor kami na imavere ankusu mu, a Yahudawa ami anjarayhaon. Ama ra seri urhawaonaoh anati ayhaon.³⁰Shawulu ima riseh azohm katiwah tivah nasang unrarah kuyhi kubizenu, anreh ikuh sere ayhaor nasang ami akuh ruvah nangyhi.³¹Imasin wa'ah atiwohoh teh Siri anreh ikusin misseh ankusu amakana nang Titah Yesoh Kristoh nang useru na sang. Zah piya ima nukuyhi.

Romans

Chapter 1

²Masara mana mahn na imah alkawarta cetti ranga tuh Anabawa ayhi inung ana vah avur. ³A majagha nang pivezene, umi na amah rehye yhi tunhaok ku Dauda turinu ripuhm. ⁴Tuh chonu yhi inung anaya kini, Amih rene yhi iwana pirogwo uh pivevenu Sirih turimu mazir mavur Yesoh Kiristoh titugwaki." ⁵Turina uyhi tima sereh mapes nanku wana nafoweng, awar ka matini inung ama yhaor atepampana (al'ummai) awar katewomoh kah rizayi riyhi. ⁶Inung a mayinzi mana, a yini amah kanghi ni inka rhi nan Yesoh Kiristoh. ⁷Avah ara areh a makanu Romawa nasang aya na Kasirih Kasun, ami na amah kangha an wan a yhaor avur, mapes mahn wan mayhin, nang mavok manu ma cirah nan Kasirih, Titigwaki uwurhi nang Titugwaki Yesoh Kiristoh. ⁸Azohn, nseri usanjinghi nan Kasirih kanang turinu Yesoh Kiristoh awar kayhin nasang, awar kuwoh kasugwhu (ubangaskiya) kayhin asi misu ni inung urikuya nasang. ⁹Kasirih kaeh ushaida unang, uminan ndorkoro ni yhi inung a mazir manang inung ana vereh a pivezenu yhi. ¹⁰Ana dhaor na vaktazi maku si tanzana Asirih awar kuwoh nzuk awara kama ruva nan a yhini, imna Kasirih Karume. ¹¹Awar kuwoh nrhi urhaon ku rehye ni, sa nrumi a peruh ka mazir, awar kawo npiri ni unirghanuhn (unizazanu unasuwu) ¹²Nrhi nan ku rhaon ku zuwu unirghanu suwu kanang inung uyhin, inung amatih ana swu na yhin nang kanang ina khoni. ¹³Neh kimi nzah musu invis yhao, a madung (ana dhaor na vaktazi) nrhi nan kasugwhu kama ruva nan a yhini, maka rava ukeru muroto wana ken. Nrhi asugwhu ku reneken awar kuwoh nzuk a nhono na mazir inung uyhin neh kenna murhi inung atipanpana tivaktazi. ¹⁴Mini nyhaop mazip mhu Helinawa nan timanzu tipanpana, aya tipanva nan aya azayhaon atipanva. ¹⁵Awar kuwoh nmah kupsana nmiseh nbishara manwa nan a yhini, a yhini aya arhi inung un Roma ¹⁶Awar kuwoh mini ritih rinang nzaku pok ughor urisenu ubishara, awar kuwoh uni ureh tiwomoh teh Sirih awar kuzuru uwaska nang piye rume, unsenenu nan aYahudawa maka rava a Helinawa. ¹⁷Awar kinung urisenu mariva ma Sirih kamah verke inung ubangaskiya maka rava ubangaskiya, neh kenna inyakarani, "piriseni matini anka harah turinu bangaskiya. ¹⁸Awar kuwoh rikhaozhao reh Sirih rimah verkunuwo izoh, amagudana nan aya marehve nan uzaku seri mariva, ma yhaor. Aya aku norkoro a rivin turinu zaku seri mariva mayhaon. ¹⁹A risohn ruwo ankusu munhina ayhao amajagha nan Kasirih muh verkeneni nang yhaon. Awar kuwoh Kasirih kamah verkene yhaon muhn atihari. ²⁰Awar kuwoh anang a yhi (Sirih) nah amaku zaku suska rehye averkeneni cettu thaosi (anapsanu urikuya) aku susku yhaogthaoike muhn turinu ankusu na amah napsa ayhaor ara a zayhaon uwujja. ²¹A risohn ruwo anku puk uyhao kho Sirih, a nken aroto roh yhi tiwomoh a nkar reh Sirih, vah an sayhi usanginghi. Tukini, amah wana mapana inung undinnenu yhaon, na sugwhu nayhaon nazu dinnenu namah sirhi. ²²Ayhaor ara ama zika ateh yhaon ayu yhao na ama wana mabana. ²³Ama shaoskhao udaokaka oh Sirih uzah marara unsuw h ankusu mumi moku rarah, neh piyhaor, ankinhaon, nang uvigha umi urizzi anavina na nannas, nan magbuwollozon arbari. ²⁴Awar kuken Kasirih kamah jhao yhaon mihm urhaon kunasugwhu na yhaon inung uyhaon (anatih ayhaon) ²⁵Ayhaon ama shaoskhao a rivin reh Sirih nan icotti, nanku riseh usujada nang ku dorkoroni ikusu na areh kunapsa, unshaoskhaonu upi napsana, umi iseri ankusu mu cangwu zak marara mowanaken. ²⁶Awar kuken Kasirih kamah jhao yhaon mihm, urhaon kunasugwhu na yhaon nu lallata nan uwulakanci anyogwu ayhaon ama shaoskhao kenna ama mina ku tapsana ara seri mayhiman pinyogwu nang pinyogwo anku rah manah. ²⁷Arumi ayhaon, ayhaon an shaoskhao kenna ama minah ku tapsana (manah) pinyogwu nang pirumi an vandare ara seri utuma utallata pirumi nang pirumi, arumi anku mosoh nan arumi a seri ankusu miziziama si puva ureze utuma ankusu muyhaon mizizi. ²⁸Tunna aroto h rume nang Kasirih inung ana nang ayhaon, Kasirih kamah jhao yhaon mihm inung uwurunu (uwunnu) una suwa na yhaon, sah an rise anan ara ayhieni ²⁹Ayhaor ara a kori na anang azah matini, magunta, ukiyashi, kucok, agura kori nan ripuvu, uwunzanu tih, utarzama, umakirci agura arhi asugwhu kurise mayhieman. ³⁰Ayhaor ara aku rise ugulma, nan ukage, avononi a Sirih, aya zaku suhni a zohm kamarentu, aya roksi ritih nan ayu ruba, aya aku pogho icotti ankusu mu yhiemun mu vaktaza ³¹Nasugwhu nayhaon areh marini, aya aku rhao amana aya azah yhaon usunu, nanku zaku ririllipovo. ³²Ayhaor ara ariken a yhao nan matazzana ma Sirih awo aya a seri imuzong kusu mu ama chaonchaonci a mateh mukhao, a zakure ankusu mu nah a seri nazik, nanku gura ghava atini kaya a seri muhm

Chapter 2

¹Innan kawo Kasirih kan yelli ayhaor mateh nh riseh ki kusu nan ka vono kan na innan en vere ken, insin verven rivin awph Kasirih kan yellini matini awar ayini una'ini inmah riseh anang ami araoh. Inma rise imuzi kusu nan ariseh. ²Ti yhaoh nan mariva awoh Kasirih kan yelli mateh ahoi ayah avonoh yhaon ukawaoh kan aseri ankusu anang muyinun. ³Awar ken ayine mi en woh Kasirih kan hori arong nh riseh konnag ayheni anatih ayhin, innan ka zaku denneh awoh ayhini ana tih ayhin innan ka susku chira awri nan Kasiri inan ka semu horini! ⁴Vah pisin yaksa mavur mami nan Ka seribu tu pette ku raotaoraonao nan mateh makan? Pi zaku yhaoh awoh mavur makan asa Kan jagha vuh nh jengnuwonu? ⁵Na awar kurok uritih ripu nan kasugwhu ku zah ujengnuwonu nan pisin tazza ritih ripu, uwantanu asugwhu atuk ka sugwhu mun mureh anyhi masirih. ⁶En ka beh ayhaor nasang nh risenu onang ayhaon. ⁷Nan aya a nace nh rise konang amavur an ka zuwa uchangh nan udaraja nan kuvoh kuwuri.

⁸Areh nan ayu sunu uritih ayah ama vonoyhaon uroh tichirvu nan rivin, ayelli aroh uzah matini tichirvu, kuwanta kosugwhu nan ukau ku piu kan toroh yhaon. ⁹Kasirih unakan kan ka toddo yhaon ubala'i nan kasugwhu na sir nan mavok mani ma yelli ikusu kiyikin, ari zoni nan a Yahudawa, ama na nan ayu Heliniyawa. ¹⁰Wa uchaghu udaraja nan kazom kama mentu mun kawana nasan nan aya ayelli annang amavur, nang a Yahudawa arizoni anu naghao nan ayu Helenawa. ¹¹Awar kuwoh Kasirih ka zang piyu tezuh. ¹²Nan aya a yelli ivang anzang nan mateh kennan anka kizih anzang nan mateh nan aya ayelli ivang nan mateh anka yelli yhaon mateh ariti rimateh ¹³Awar azang ayu pok kumateh mami are aya matini nan Kasirih, are ayu yelli anka zuwa ubarata nang Kasirih. ¹⁴Awar al'ummai anni azaku yhaoh mateh tu dabi'a ama yelli amanan kikusu kire kimateh ama vakane ki nang kuwu aza yhaon mateh. ¹⁵Atuten ama sa awoh annang ami nang mateh masuni a nyhazanani inung ana sugwhu na yhaon. Ulamiri uyhaon oku seri yhaon ushaida. Udennezenu uyhaon, vah usin wunza yhaon, vah oku gwara yhaon. ¹⁶Kennan muri nang Kasirih arana anka wana atuk nan Kasirih kan Ka emene anang awukuzuni tu waghanu u Yesoh Almisihu. ¹⁷Awar pisin kagha ritih ripu awo Pi Yahuawa, pi zomi izoh amateh asin zaovaoh ritih nang Kasirih. ¹⁸Pi yhaoh ikusu nan Kasirih ka suni awar pi gura yhaoh ankusu mumi mo vaktuzuwom nan ken pima tini azuwa umisenu aritih ri mateh. ¹⁹Awar kuwoh piri ugaba gadi aritih ruwo pire kuzongozong nan arumu anpheze nan ayha ari amarini. ²⁰Piyu hori aya ari uza yhaoh, pi miseni an kinonoh, na inung amateh mami piri nan ki kusu ke mene nang kuyhoah a mane nan rivin. ²¹Ayini aya insin mise arong inku zaku miseh atih ayhin? ayhini ayah en ku wagha awo aka su yelli utuwohu in ku zaku yelli utuwohu? ²²Ayhini ami insin wagha an kasu yelli utuma usumu uripum, in ku zaku seri utuma usunu uripum? Ayhini aya insin nuku ubauta uma reveh, inku zaku yelli utuwohu nh raghaoh ku tutunu? ²³Ayhini ami insin gaoraonao nang kuzaovaoh kuritih amateh inku zaku sin wullakanta Asiri nh zah dorkoro ku mateh makan? ²⁴Awar ken ama wurtakanta rizayhi reh Siri inung ama al'umai awar kayhin," kinneh ken nang amah mire nyhaza. ²⁵Umuranu ukachiya uri nan uzuwhu nang ayhini, innanen dorkoro udoka, na in nang in zang ayu dorkoro ku doka ukachiya uyhin awana uzah ukachiya. ²⁶Awar ken inang piyhaor izahyi ukaciya an ka dorkoro usunu udoka an ka zaku susku zika uza ukachiya uyi ukuwo piyu kaciya iriken? ²⁷Nan ken inang piyhaor iza yhi ukaciya umannyho en ke dorkoro udokoki nasang, enka zaku susku yelli ayu kaciya mateh ayhini aya ayu kaciya? Ken nan mo gura wana awar inri nan mateh nh nyazamamu nan ukaiya na in zaku dorkoni udoka! ²⁸Awar yhi izang pi Yahudawa nh yah agura zamg piyu kaciya umi nan aku cheske ukwa. ²⁹Areh pi Yihaduwa inung, nang piyu kaciya asugwhu nan mazhir azang avah, imuzi piyar uning uchaghu uyi azang nan ayar nang oku ruvam anreh nan Kasirih.

Chapter 3

¹Toh, yemmi igwaki nang piyahude iri? Nan yemmi ipiru kaciya? ²Mureh mu gwaki inung unrinah na sang. A ti zohn, ama rhao a Yahudawa atirku kama rangazan uma ruvah nang Kasirih. ³Awar ken yemmi enka wana inang arong ayahudawa ama zah yhaon riving? U zah uriyhin ri yhaon rin maka rene ariving re Siri rin wanka?

⁴Monka zahku wana ken. Tuten sani anka zuwa Asiri kare riving, awar nang ko piriki u piyhaor ire piyi cotti. Ken nang ama nyakara. "Asa anka regheniinka reh ayhaor u yhao (Adalci) inung ana vereh ayhin, agura wana piya gwaki inang en ruvah amateh." ⁵Amma inang uadalci uwuri osaa u adalci Osiri, yemmi nang tenka vereh? Tika vereh awoh Kasiri ka zakhan uadalci asa kan yende ri ghazhao rikan izoh un wuri? (nseri utumah nang urhawhaonoau piyhaor) ⁶Monka zah ku wana! a tuteng ini nang Kasirih kanka riseh urikuya mateh? ⁷Amma inan rivin re Siri inung incotti inang re yende uchagwuh udung unyhi, yemmi ereneh insin teme nem ne piyi vang?

⁸Yemmi erene inzah ku vereh, kenang ama massih ri tih vereh, arong kuma amma vereh awoh rima vereh, "sani tih riseh anang a yenni, asa anang arip ankasu ruvah?" Maeh mayhaon mareh marivin. ⁹Yemmi kuma, Tisin cizaza atih awuri? Zah nasang. Awarkuwoh timah sura ayahudawa nang al'ummai, nasang kuyhaon, awoh iri inung invang. ¹⁰Areh kini nang ama nyakara. "Zah piya iri rivin, zah urhao. ¹¹Zah piya eku pokoro. zah piya eku righe Asiri. ¹²Ama vanduruwoh yhaon nasang. Ama manuwoh a wana aya zah yhaon utuma, zah piyami eku riseh anang, arip zah, zah koh piyhaor urhao. ¹³Makogwaro mayhaon masi usek ku wontih. Arem ayhaon ama, remere uwan upiyowhoh uri inung ana naoh na yhaon. ¹⁴Na naoh na yhaon na kuri tisuraru nang unyaku. ¹⁵Na vina na yhaon naku rene a rhakaharhao nan wazzana amannyo. ¹⁶Tih iyitirih nang ivurah urih un rinah uyhaon. ¹⁷Ayhaor arah azakhu yhao urinah uma pes. ¹⁸A zahkuri ukau Osiri ana yizi ayhaon. ¹⁹Na kini ti yhao awoh kikusu nan ka kumuru, kumuranu ko vereh, unkusin verneneh ana ya ari inung undoka. Awar kuwoh kokarike naoh kan kizah, kurikuya na sang konka yhaon Asiri. ²⁰Mun kure awar kuwoh zah ripum rima nang anka reske awar ku tumah ku kumuru ana yizi ayi awar ku kakumuru ko yhao ki vang kuma ruvah. ²¹Ama nakini unzah udoka rivin reh Siri rima yhawutuwoh udoka uma wana ushaida nang matatun. ²²Tu ken rivin reh Siri inung urenu osuwu inung un Yesoh Kiristoh amaja'ah nan ayami aama rumeh. Awar kuwoh zah u bambanci. ²³Awar kuwoh ayhao nasang ama riseh ivang agbepkwe tiwomoh te Siri. ²⁴Anreh kuma riske yhaon unwam inung alheri amaruvah uceto umi urih inung un Kristoh Yesoh. ²⁵Awar ken Kasiri kama yende Kristoh Yesoh asa kan napsa yhaon inung urenu osuwu inung ama nyo. Ima rhao a Kristoh asa isa u yhaozhi nawas u yhi, awar ku reghenu ivang iyi izohni. ²⁶Inung u hankuri. Anang arah anka wana kini awar ku yhaozhi nawas adhaor kana. Monkuri ikini asa ika sa ritih riyhi rivin, aka gura saa awoh ima riske kowammi awar ka sugwhu inung un Yesoh. ²⁷Iki nang ushap uritih? uzah unim unrina uriki nan a nekerem? un tumah? Uza'uni, ama areh inung un rumenu-o-suwu. ²⁸Tima mankarah avoh ama riske piyhaor inung unbangaskiya anzang untumah uma teh. ²⁹Vah Kasirih Kasirih kanku reh ku Yahudawa na zik? Kanku zohku reh Kasirih ku Masir Ma Yahudawa? Y ikure o yhaor na sang. ³⁰Inang areh ken kasirih ka reh karhao, knaka reskeh aya mi na ama senghe yen pigang inung urumenuo suwuh nang aya zah yhaon ukacya inung ubangaskiya. ³¹Tika tumuh udoka inung un rumenu o suwuh, Monka zahku tabu wana ken! Tuteng, ti yhaomthao udoka

Chapter 4

¹Ten na nan ten vere awo Ibrahim ku kaka ku wuri aripum, ezuwa? ²Awar inang a temeneh Ibrahim e tuma inih, in rama zuwa mabuzi mu zovoh kuritih an zang e zan Asirin ³Na yhen nan overe? Ibrahim ima rumeh Asirih ande ku vazzini ana ya matini. ⁴Kini nang piya eyelli utuma. Ki kusu nan an be anka zaku vazze uko kaparu, uko ki kusu kire ki yhi. ⁵Na awar kapiya irotoh risu tuma tiken erume nan piya en ka waska yhi ivang asin vazze urumenu uyi ana ya matini. ⁶Dauda ima yelli vere uzikinenu apiya nan Kasirih ka vazze iri matini azaku semu tuma. ⁷Ima woh "areh ayu zikinenu aya nang ama gusku ivang iyhaon are aya nan ama tumu ivang iyhaon. ⁸Piyu zikinenu ire piya nan pikarma enka zaku vazze ivang iyhi." ⁹Na uzikinenu umi nan asrim nnku reh usu oya nan ama yelli ceske yhaon apigang uteoyhaon, vah nang aya nang a rhoto ceske yhaon apigang? Awar teh woh "a vazze erumeh nang Ibrahim uku matini." ¹⁰Na inii nn a vazze? Atini ku jeske yhaon pigang. Ibrahim vanhza u jesken yhaon pigang. ¹¹Ibrahim imah sere ukizihku jeske pigang arana ani are ku hatimi ihumatini urumenu umi nan irighe rih arizoni unza jeske pigang, zikinenu ukizi kuna kuma reneyi iwang putu nang ayu rumenu nasang vah anku zakuri jesken pigang. Are ku ikoh aya matini an vazze yhaon ana ya matini. ¹²Anreh nah ukuwo Ibrahim en wana putu oya are jesken pigang nang aya azang usu oyu jesken pigang are nang aya adorkono avina urumenu u putu wuri Ibrahim inroto ma yelli ujesken pigang. ¹³Awar ka matazza na makana nang Ibrahim nang makama nan ayhaor inninawo en zuwa uwuruh inii urikuya. Ku roto ruva ti mateh are ti matini mu rumenu. ¹⁴Awar aya arim ti mateh awar inang yhaom are amateh areh ayu zuwa ku urumenu uzauni irankwah nang matazar ama nekereh rin. ¹⁵Awar mateh yende asuwu wonehre katek nan mateh mazaman mizu aku zaku gbwekkwe umuru. ¹⁶Awar ka matuzi ma ken nang mo wana tu rumenu inung umatazza na vansono amapes kinne ken matazzana rima wana nasang ku naok, Ibrahim en zaku wanzana nan Ibrahim, ire putu wuri na sang. ¹⁷Kinne ken nan anyaska an marene bu pi wana putu uma yinzi a gwakane," Ibrahim inrih mu yi piyhaor umi nan ima rumeh yire, Kasirih, piya iroh uvoh ana aya ma kizi akan yhaor an kusu moku zaku ri mavoh mun wammi. ¹⁸Nasang nan uhalli umi uwonti, Ibrahim ima rume nan Kasirih, aritih ren kusu mumi mon ruva ande inku wana putu nan mayinzi agwakane, kinne ken nan ama vereh ken nan unaok upu an wana. ¹⁹Irotoh gwebteh en rumenu Ibrahim e yayata awo ripum rini nen ku zaku pi reghe (awar ira yi tiwu akirih rikirih) nan tichirvu. Etini ayagatake awo kana ku reghe ki Saratu kan ka suska ka urho konoh. ²⁰Are awar ka matazzana Kasirih, Ibrahim inroto pokoro mazib mu ah urumenu tuken, in zuwa unirgaranu urumenu inii and in ku zovoh Asirih. ²¹Irih nan ukoru nan kuyhoah awo kikusu nan Kasirih ka yelli matazzana kan ka susku korone. ²²Awar ken an vazze yi ewana apiya matini. ²³Kini aroto yhaza awar ku utuma usi uteyi, nan avazze awar ku yi. ²⁴Amma nyaska nasang nan awuri awar aya nang an vazze yhaon awar aya te rume nang yi piya ima chone Yesoh pikarma uwuri atek ka ya ama izi. ²⁵Piyallu ire piya nan amma roh yi awar ki vang iwuri ama tini achone yi awar ka maceci ma wuri.

Chapter 5

¹Uwar kuwo timah zuwah u waska awara ku bangaskiya, a zuwah mavok nan Kasirih tuh rina uh Yesoh Kristoh. ²Tuh rina uh yhi na timah gura zugwa i suru makana nan mapes a tek na tiyezehm awar ka ritau ririp ruh bangaskiya uwuri. Tisi seri rigaoraoh nang Kasirih kama roh irhi ankusu mohn ka wana unirghanu nang tenka pokse inung unzaovaoh ku Sirih. ³Zah kini nazik, tiseri rigaorao nang usezenu urere u wuri. Tiyo nan kuwo usezenu urereh oku renghey ukwakturuwonu. ⁴Ukwakturuwonu oku gura yende a rivin, rivin rihn yende unirghanu a majagha ikusu ken ruva unzono. ⁵Unirghanu uru na tiri ubege oku zaku roh irhi ugbor, awar kuwo ama wara iri usunu oh Sirih inung anasuwu na wurih turina uh Mazir Mavur, mami na ama roh irhi. ⁶Awar ku ken na tih zaku siri, Yesoh imah kao adaor kami kamanihm awar kaya a zaku dorkoroni a Sirih. ⁷Anang ami a wohn nagbing pirong uyaor irume akao awar ka piya matini. Watakila pirong enka suska uriseh a rambani a rumeh a kao awar ka piya matini. ⁸Kasiri kama korone u sunu u kan nan a wurih, awar kuwo tirotu rhi aya ivang, Kristoh imah kao awar kawuri. ⁹Balle a wuri neh kini, na tima zugwa usira a rikaozao reh Sirih. ¹⁰Awar kuwo timah rotu rhe a vighani, ama sulhunta irh nang Kasirih tuh kao ku pivezene, balle neh kini na tima zugwa usuhu na tenka zugwa usira tuh yhi. ¹¹A zakure tih kini nazik, tiseri rigaorao inung a Sirih tu rina uh Zonzo Yesoh Kristoh, umi na areh turina uyhi na tima zugwa sulhu uru. ¹²Awar tu ken, neh ken na ivang ima nighe urikuya tu rina u piyaor urao, ken na ku kao ko nighe awar kivant. ¹³Awar kuwo amah roto roh a mateh, ivang imah rhi inung urikuya, zah uvaru ivang a tek na mateh ma zaman mihm. ¹⁴Nan ken, ivang ima wura a teghe cette daor ka Adamu maka rava ka Musa, nan aya amah roto riseh ivang imuzi mi na ka Adamu kama riseh, uni ureh u misali u piya en ruva. ¹⁵Tuken, ka piru kami ka zaku sighi ku chok awar kuwo inna areh tivang i piyaor urao uni, mapuk masi kizihm, ken na mapes mayhi nang u paru uyhi turina u piyaor uni Yesoh Kristoh, u paru umi uma gwakana maka rava mapuk mayaor. ¹⁶Awar kuwo kapiro kami ka zaku sighi u sakamako u piyaro uni arise ivang iyieni. Tukine, mateh mahn mapiu mamah ruva awar kivant upiyaor urao. Neh ukeru, uparu u yanci uma ruva a tini kivant e yaor nagbwing. ¹⁷Awar kuwo, nna areh awar kivant i piyaor urao uni, ku kao kuma korono, awar ken, aya ama sere a mapuk ma mapes nan uparu u matini tu rina uvoh kumi, Yesoh Kristoh. ¹⁸Awar tuken, neh ken na ivang i piyaor urao ima uende mateh man ruva a natih nasang, ken na utuma u matini mapiyaor urao man yende u waska nang kuvoh nahn mapuk mayaor. ¹⁹Neh kenna uzah umatini mapiyaor urao mamah rene a mapuk mayaor nagbwing ama wana aya ivang, ken nea tima tini ma piyaor urao mapuk mayaor nagbwing anka zuwa uwaska. ²⁰Mateh mamah ruva a rene ivang in pirinuwohm. Katek na ivang e pirinuwohm, mapes maku pirka u pirinuwohm. ²¹Anang ara ama wana ken awar kuwo ivang ima pirka a majagha ukao, kenna mapes mamah pirka a majagha a matini nang kuvoh kuza marara un Yesoh Kristoh Zonzo uwuri.

Chapter 6

¹Yemmi na ten vereh nan kini? na tira jariri a seri ivang asa mavur man gwakana. ²Mon ka zaku nanh wana ken. Ini nan an kawoh awuri ayha timah khaoh inung ivang ti ra jariri inni? ³In ku zaku yhaoh awoh ayhaor nasang ami nang ama waktaze yhaon inung Almasihu Yesoh ama waktaze yhaon aka ravah ukhaoh ku yhaon? ⁴Ama gura kaviri nang yhi, tu waktanenu inung ukhaoh mu ma wana ken kinneh kennan Alhasihu imah cho awori ukhaoh inung an zaovaoh ku titah ana rah'ara awuri unawuri ten yello uvoh nang yhi. ⁵Awar inung, tirih nang yhi inung ama suksana mu khaoh ku yhi, ten ka gura zomoh nang yhi aka jagha ama suksana mu chonu uyhi. ⁶Ti gura yhaoh awoh, ama dankare (giciye) piyhaor uwus uruna uwuri nang yhi Kristoh, awar an wun ripum ri vang arana ama wana awar kuwoh ti kasu kara jariri arise kivant. ⁷Nasang piya imah khaoh anku kanyhe yhi apizeh pimatini aritih ri vang. ⁸Are innang teh khaoh nan Almasihu, timah rume ten ka yelli uvoh nang yhi. ⁹Tiri nan ku yhaoh kuwoh ama chone Almasihu awori en khaoh, awar ken izaku roteh piya kinii. Ku khaoh unakun ku zaku roti unirganu aritih riyhi. ¹⁰Ku Khaoh kumi, nang imah yelli nann ivang imah yelli riraoh awar nasang annan ami nang iseri una'ani iku seri Asirih min. ¹¹Awar ken ayhini una'ini in zika atih ayhin akuwoh makerung nang ivang are ayha mavoh nang Kasirih inung Alhasihu Yesoh. ¹²Awar ken inkasu jhaoh ivang min in pirka tiwomoh anre pum riyhin, mun ka wana uwoh en roh tichirvu an sunu urin. ¹³In kasu ronugabobi opum ayhin nang ivang awar man kusu mu tima uzak matini. Na in ru atih ayhin nang Kasirih aya warah aworih en khoah. Ingura roh na gbagara ma pum ayhin nang Kasirih ankusu umu tuma umatini. ¹⁴In kasu roh ivang urina in yelli tiwomoh inung uyhin, awar azang in ku semeni undoka, are mavur nan in semenim. ¹⁵Na seh iyemmi? Sa ti yelli ivang awar ti zaku semenin undoka, anre mavur mon ka zaku nanh wanah. ¹⁶In ku zaku yhaoh awoh nasang piya nan en roh atih ayhin, mim ukuwoh arere, nang yhi ayimi arereh? Anang atu reh rivin, vah ayhini arere ivang umi ureh makana unkhaoh vah arere en roh kuti chirvuh kumi koku jagha amatini. ¹⁷Are ku kwang ajighi ikuma wana nan Kasirih awar ayhini anre arere ivang na in ru tichirvu ana sugwhu nayhin, kinne imuzi misenu umi nang ama rohinii. ¹⁸Ama saob kwanini awori ivang, in saobbaonaoni tima tini. ¹⁹An sih vervene nan ayhini kinneh piyhaor awar ku zah suska ku yhin ki nama nan mannyoh. Kinne kennan en roh ana gbagara uri pum riyhin a mayiman nang ayieni, ken in ru na gbagara na apum ayhin ukuwoh arereh amatini. ²⁰Awar adhaor kaminan in wahreh arereh ivang, in ma sernuwoh tima tini. ²¹Adhaor kanka, yemmi ere uamfani umi nan en zuwa ana nang ami nan nahkini in pok anching moni? Awar usakamako anang arana uni ureh kukhoah. ²²Nah nehkini nan ama chunini awori invang areniniin wana arereh Asirikh u amfani/uzuwu uni unih unre ku vurkaneh ku yhin. Usakamako umi unih unre kuvoh kuwurih. ²³Awar usakamako ivang unih ureh ku khaoh. Are kaparu Kasirih kan kareh kuvoh kuza rahra inung Almasihu Yesoh pikarma uwuri.

Chapter 7

¹Vah inku zahku yhao, ko'nii (areh nku sin vervenu yhaor ami a yhao u muru), awoh u muru umi usin pusu pirong amajahari adhaor kami nang isin voh?²Awar kuwoh pinyoho irunga Isisi nang pirumi uyhi adhaor kami nang Isin voh, Ama inang pirumi umi ekha, am viskine yhi un doka irunga. ³Na kini, adhaor kami nang pirumi isin voh, inang izohmi nang pirong urumi, anka kagha yhi awoh piyu zina. Ama inang pirumi yhi ekha, izahkuri inung un muru, awar ken izahkure piyu zina inang izohmi nang pirong urumi.⁴Awar ken, koni kanang, ama rene vuh pi kha inung un doka inung a ripum riKristoh. Munku rikini awarkuwoh anka mane vuh ari manzu, awar ken, amajahari nan yhi umi ima cho inung ama kinuru, awar kuwoh tikah sumu anki nohnoh mo Siri. ⁵Adhaor kami nang timah rih aripum, usunu ivang, unkuh cho inung unmurumu uma seri utumah inung ana pum awuri asa tiriseh isumu ukha.⁶Na kini ama ciddirih inung un doka uruh. Timah kizi inung ankusu mu mumi nang timah yhaom. Munku wana kini awar kuwoh tika rene tirere inung unupas umazir, anreh anzang inung amazir mawuss. ⁷Yemmi nan tenka vereh kuma, udoka aritih runih ivang? monka zahku wana ken. Anarehken manka zahku nana yhaoghaotaoke ivang, anama zah kureh inung un muru. Nnama zahku yhao utuwu sai ko u muru uvereh, "su riseh utuwu." ⁸Ama ivang ima zika adhaor inung un muru inku yende ko uriki usha'awa inung unang. Awarkuwoh zah umuru, ivang inama kha.⁹Aron kadhaor nma wara zah udoka, ama adhaor kami nang umuru uma ruva, ivang ima guddu voh, anreh nku kha. ¹⁰Udoka umi umaruwoh un yendu voh un vanduruwoh a wana ku kha nang.¹¹Awar ken ivang ima zika a dhaor inung ur muru anreh iku vhandhare. Inung undoka ima wunam. ¹²Awar ken mateh ma vur (tsarki/holy) anreh u muru un vur, riving arip.¹³Na kini kikusu kirip kima wana ku kha nang mini? Monka zahku wana ken. Ama ivang, asa anka nuna awoh ivang inung ankusu mu rip, ima yende u kha inung unang. Munku wana ken awarkuwoh inung un muru, ivang inka wana ivang izah ma rasa. ¹⁴Awar ken ti yhao awoh umuru ureh mazir, ama mini nreh piya ripum. Ama zizim inung un rereh amakajaha in vang.¹⁵Ki kusu nang nseri, maku zahku yhaoghaotaoke ki kusu nang un suni nriseh, nzahku seri, anreh kikusu nang nzahmusu, kin nang nseri. ¹⁶Nna ma riseh ikusu nang nzahmusu, umma rume nang udoka awoh udoka umi urip.¹⁷Na kini azahkure mini nseri ken, areh ivang imi iri unang. ¹⁸Awar kuwoh nyhao awoh inung unang, watoh inung aripum ri nang, zah kiramwa kirip kirim. Awarkuwoh urenu osuwu mon kusu murip muri nang mini, a mazakuguranu manka zahku susku riseh mun.¹⁹Awar kuwoh ankusu murip mumi nang nsuni nriseh nzahku seri mun, Amma ankusu mu yimun mumi nang nzahmusu, mun nang nserih. ²⁰Na kini nnama riseh ankusu mu mi nang nzahmusu nriseh, azahkure mini nseri ken, Ama areh ivang imi izohmi unang. ²¹Mina zuwa, aripamvah inung unang awoh nrusu nriseh ikusu kirip, ama kikusu kiyikin ki rih inung unang.²²Awar kuwoh nseri righarhao un doka oSiri nang piyhaor inung. ²³Ama nmareghe ari rong ripamvah inung aripum rinang re ku kuwana amajahari ari pamvah ri pas inung a suwu kanang. re ku zikam a sisim aripamvah tih vang timih tiri ama pette ma ripum rinang.²⁴Nreh piyu vereh! Wammi enka waskam inung aripum rinah ruh kha?

²⁵Ama kusangini amakana nang Kasirih inung un Yesoh Kristoh Titah uwuri ugwaki! a tuken, mini aritih rinang insin bauta asiri nang ka suwu kanan. Atuken, nang ripum nsin bauta a ripamvah rivang.

Chapter 8

¹ Muri ken awar ken kuzantuna awar ka ya ari innunk nh Kristoh Yesoh. ² Awar u ka'ida una zir mu voh innunk nh Kristoh Yesoh ima renem nh zahm ugbwamndu awori nh ka'ida ivang nan kukaoh. ³ Awar ki kusu nan mateh manka suska man awar ku za suska tiri pum, Kasirih kama rene. Kama tuma konoh ka kan ama suksana maripum rivang iwan ku u upungurunu awar kivang, and e iku vonoyi ivang a ripum. ⁴ E riseh kini awar kusunu u mateh man zuk u koruwonu innunk uwuri a wuri aya te jara anzang te pum ande ti mazhir. ⁵ Aya asin jara ti ripum in nanghutoh ana nang a ripum, are aya aseri ujaru ti mazhir naghanutoh ten kusu mu mazhir. ⁶ Awar ku rene kosuwu a ripum ku kaoh kuriken, are kurene kosuwu a mazhir are kuvoh nan marok. ⁷ kurene kosuwu a ripum a mazongoni nan kuh seri nan Kasirih, awar ure uzah urokuti chirvu nan mateh ma Sirih, za enka susuku yelli ken nan a suni. ⁸ Aya ari aripum anka zaku yelli a Sirih mim. ⁹ Nan kini, in zaku rih a ripum anre a mazhir, innang are rivim awo mazhir maSirih marih innunk nh yhin. Are innan pirong uyin izhayi a mazhir ma Kristoh i za kureh uyi. ¹⁰ Innan Kristoh irun pu, ripum ripu rikini invang, are mazhir mawar tu rho ku ti chirvu nan matini. ¹¹ Innan mazhir mapiya imah chone Yesoh awori ana ya ama kizih marun inung uyin, yi piya ima chone Kristoh ana yah ama kizih en rho'ini mavoh nasang nan makiziru mapum ayin tu rina u mazhir mayi ma war nh yin. ¹² Na ina koni, tiri u haki anre ure uzang uri pum, arim makana a ripum. ¹³ Awar innan aem warga tiripum, in ra patu kaoh, are innam are a mazhir nan en wuna a nang a ripum, innan warga. ¹⁴ Awar a yaor nasang ami nan mazhir masirih ma dorkonum yaon, are nonoh Nasirih. ¹⁵ Awar in roto ma sereh mazhir mu tirere mami maku rene ukaou a tureken, en sereh mazhir ma ma vandareh ni in wana a vezeneh tu rina uyi, nan te ku zokkwo rinyhi a sin kagha, "Abba, Tita!" ¹⁶ Mazhir a ritih riman maku wa'ah-uyao nang mazhir mawuri awo tire nonoh na Siri. ¹⁷ Innang tire nonoh, na tire magada ke nan, magada maSirih. Ti gura re ayu sere kuwunu nan Kristoh, muri ken innan te seze ivura nan yi an gura zoviri nan yi. ¹⁸ Awar nh ma yelli u dinne awo ivura e daor ka an ka zaku mane nan uzovonu umi nan an chiddiri uni. ¹⁹ Awar uyellenu usin romonoh an rhenk uchinnu u nonoh na Sirih. ²⁰ Awar ama ghaksa u yellenu uwan a zang nh sumu uni, are upiya e ghaksa uni, uri innunk nh rumenu ulikawari. ²¹ Awoh u yellenu on sabtao awori nh rereh uvozou, an furu yendunu nh yantarwa ny changh'ha ku zovonu unonoh na Sirih. ²² Awar ti yaoh awo u yellenu nasang usin rumu ne uwanu u rewu amanani anan rava ne kini. ²³ A zan kini zalla, are va a wuri antih a wuri ami are uyaor a zoni a mazhir-a wuri ana tih awuri tisin runu anatih awuri, tisin suksa marandao (diyanci) mawuir, are kuwaska ko pum a wuri. ²⁴ Awar tu rumenu uruna tima hakikancewa nan kuwo an waskirim. Are ki kusu nan tirih u rumenu uko ken wana ti rhoto ma mireh a reghe kin, awar piya erenu sisa asin suksa ikusu nan ima mireh reghe kin? ²⁵ Are innan timini usiru aritih ren kusu mumi nan ti rhoto mireh reghe, na ti suksa mun nan ku nomeh ko suwu. ²⁶ Nh pette kun kurao, mazhir maku tini a kanirinh zah usiru uwuri. Awar ti zaku yaoh kennan ten tanzana, are mazhir a ritih riman ma seri a tanzu nan marunu mami nan an ka zaku susku miya awar ka wuri. ²⁷ Yi piya isin righi a suwu iyaoh u dinnenu u mazhir, awar iseri a tanzu awar kayu rumenu ama kana nan Kasirih. ²⁸ Ti yaoh nan kuwo nan a ya a suni a Sirih, i sin jara an kusuh mariva, awar a yah nan a kagha yaon nh sunu ukan. An kusuh na sang moku wana mapes. ²⁹ Awar kayak nan iyaoh i rangha, yaon nan e tara awan ama suksana ma konoh kayi, awar ima wana konoh ka zoni ari a kommini a gbwakane. ³⁰ Yaon a ya nan ema tara, yaon nan e waska yaon, ami nan e waska yaon nan e zovoh. ³¹ I yemmi ra nan ten vere a ritih ren kusu mu? Innan Kasirih kari awar kawuri, wanmi em vonoyi iri? ³² Yi ima rhoto nuku konoh ka yi, ande iku roh kan a war ka wuri nasang, ini nan enka zaihu rhoiri an kusu nasang a paru? ³³ Wanmi en ka yende na rong narib nan aya nan Kasirih ka teske? Kasirih kare piya eku vere pizavu ivangh. ³⁴ Wanmi ire piyaor uni enka temene awo ivangh iri? Kristoh ire piya ima kaoh awar kawuri, nan u piru ken, yi ima tini a cho isari tiwomo nan Kasirih e tek ku roh kuti chirvu, yi ire piya iseri a tanzu awar ka wuri. ³⁵ Wanmi enka vaktaniri nan usunu u Kristoh? Tirere, vah ku nazhe ko suwu, vah mapovono, va igwam, va ku kwat kurok, va a yiri, va katan, va unirganu? ³⁶ Kinne ken nan a yhaza, "Awar ku zuwu upu nan asi wunziri ana tuk a tuk. Ama reni ri kinne magam rum chezu." ³⁷ Ana nang ara nasang ti piri usuru awo an veriri awo tire an woni tu rina ti piya i suni iri. ³⁸ Awar nh ma rume awo va ku kaoh va kuvoh, va anyenku, va u gwamnati, va annang i kinikini, va annang ama ruva, va unirganu. ³⁹ Na ukwangu va u kanbaru va urong u yellenu an kusu, on ka susku vaktaniri nan u sunu Kasirih, uni uri nh Kristoh Yesoh pikarma.

Chapter 9

¹Ma migyii nih rivin ri rhi un Kristoh, maku renem i chotti, u lamire unang usin sakseh inung a mazir mavur, ²awoh mini seri a sugwho sir nabgwing nan tikanci a sugwhu kanang. ³Inku pok kinne godu renem anoeh, a ghhanem nang Kristoh a warka chegyhi, ayah natireh ayhaor aroeh aripum. ⁴Areh Isra'ila, ama zuwa u sennu, u changwhy, mateh, ku tutu ko siri, nang anang u rene ko sugwhu. ⁵Nang a puteh yhaon na Kristoh ima chiram imuzu ripum dina-yhi umi ire Kasiri ka koyen. Uchangghu ure ukan karen nang karen ken. ⁶Mu zakure kinne kurene ko sugwhu na Kasiri kama reniri kuma rigyhi. Azang umi iri in Isra'ila ire piyu Isra'ila. ⁷An zakureayah chira unaok ki Ibrahim are nono nayhi na rivin. "Kure ti Ishaku na anka yelli uvaru nan." ⁸Ku koh, nono na ripum na za kure nono na Siri Nono nu rene sugwhu nan nare nono ni Ibrahim. ⁹Anang arah are avere u rene sugwhu: "A dhaor kana manka ruva, anka roh i Saratu kano." ¹⁰An zan kini nazik, kure atini ku zukanu u riviri na ki Rabeka kima zika a wori nang piyhoar uraoh, titah u wuri Ishaku ¹¹ama roto ma regghye nono nami nan roto ma rene koyen Irip boko kiyikin, asa usunu o Siri awarku teskeni un ka rim, anzan awarka manang, anreh awarka yhi umi eh kangreh- ¹²ama verukin, "Piya chirvu enka dorkoro utan". ¹³Ari kenna ama nyakara: "Yakubu na nsuni, Isuwa na nzamu su." ¹⁴Yen na man gura vere? kuri anang a zaku vura nang Kasiri? ko na chini. ¹⁵Ima woh u Musa, "Manka yelli u ririllipovo upiyah na man yelli yi u ririllipovoh a pokoro rillipovoh upiyah na mang pokoro rillipovoh". ¹⁶Nan ken, an zang awarka pi yhi rusu, zah awarka pi yah eh zika u suru, kure awarka Siri, kami kaku pokoro Lillipovoh. ¹⁷Kenna Avah ama woh u Fir'auna, "Awarka nan avah na ma chone vuh, asa nsa Usuru nang un yhin, agura sa an wagghha rizagyhi usukuyah na sang " ¹⁸Ken na ani, Kasiri kaku pokoro lillipovoh u piyah na ka rusu, piyah na ka suni, kan rene yhi uroh u utih. ¹⁹In nanka woh nang mini, "Yene rene eku puru ayhi vang? Wani tabanu zaku rume nang usunu yhi?". ²⁰Ana nang azakuriken, piyhaor, pigyhi wan, peku mane eh napsa kin, "Yene pi napsan kini?" ²¹Piyu napsa kon ruruk ku zayi usuru in ross Inapsa isep ke rong anang arip, nang ki manzu kimi na ku yelli anan ko kazike tuk? ²²Yenen wana? inna Kasirih karusu kansah uwantanu o sugwhu agura rene an yeghetekeh usuru khan, kan nuzuruwoh nang ayah ma wanu woh kan yhitiri a rene ivurah in toru yhoan? ²³In na ka rene ken asa kan ren an yegwheteh a tikarama tu daukaka ukan ana yah naka pokoro Lillipovoh, ana yah na ima tara awoh enka daukaka yhoan? ²⁴Yenen ka wana inna ka yelli kan nang awuri nasang, awure mi na ka kangreh, an zang ana Yahudawa nazik, na ayah wori ana allll'ummai? ²⁵Kama vereh ana vah a Hosea: "Manka kanngreh yhaor anang ana yah a zakureh anang, ayah na nzamusuh an wana ayah na nsuni. ²⁶Monka nu wana atek na ama veru yhoan awoh, 'In zakureh ayhoar anang , ' kan na anka kangreh yhoan awoh 'avezeneh a Siri ku voh. ²⁷Ishaya ima zoakpwoah ring nyhi awarki Isra'ila, "ko nang uvaruh nono ni Isra'ila kirku wana ne Isan u teku, a dun dun anka zuwa u ghaska, ²⁸pikarma enka yelli mateh mayhi urikuyah, nasnang zah ku nazez dhoar." ²⁹Kenna Ishaya imah vere, Annareh pikarma nasang kuma rotoch Joech yhirim nono, teh nang wana neh u Saduma, ³⁰Yenna tenka vereh? Akoh a al'ummai, ami ama zaku dorkoni mavur, kuma vurka, uvur u bangaskiya. ³¹Isra'ila, umi o dorkoro mateh mu wana ayah vur, a roto maka zuwa uni. ³²Yene wana? Awar ku woh ama rotoch dorkoro inung u bangaskiya, anreh un tuma. Ama rupkwuruwoh a ripkwang a rigyhi, ³³Kenna ama nyakera, "Rehye, man nome un sihiyona ripkwang ru rupkwuruwoh nang ku riksih. Piyeh rume nan rin enka zaku pokoru gbwor."

Chapter 10

¹Inachegyhii, mataszanah matowoh kanang nang katanzu Kasirih awar kayin, uzuwanuh whaska. ²Nma wopkwoh uwoh aya vintinineh anyaen Asiri, azaku reh tuyah. ³azaku yah uwattanuh uyaen Asiri, anku sirigye uwattanuh uyahn. azaku rohritih unwattanuh Asiri. ⁴Kristi ireh kakorozung kamazeh muwattanuh oyah rumenih. ⁵Musa ima yjazah uwattanuh oyah rumenih amateh; "piya izikamih tuwattanuh umaleh nzomoh unwattanuh mih". ⁶Areh uwattanhmih uwohrih uvurah nakoh, 'su vereh atsowoh kapuh,' wan entuwah izoh?' (kuwoh, iyendeh Kristi ajass): ⁷asu gurah woh, 'wan enturoh inuk ajass?' (kuwoh, ichidda Kiristi inuk amakinuruh)⁸Na yaen nang avereh? "avereh mih apatih, a nauh nang Katsowoh kapuh." Ande avereh uvurah, amih natisi yhatarah. ⁹Areh nang kanaoh kapuh penka sereh Yesoh awoh Kasiri, arumuh atsowoh kapuh awoh Kasiri kama choneh yhii inung amakinuruh. Pi nang zuwa uwhaska. ¹⁰Areh nang Katsowoh piyar ekuh rumeh uwattanuh, nang kanaoh esereh uwhaska. ¹¹Apurah awoh, "piyah rumeh nang yhii nkazaku pukoroh anchini." ¹²Awar kuwoh Ayahudawa nang Abelenawa avaktazih yaen. Kasiri kamih kareh Kasirih kunasang, Areh pirunih uzuwuh ana ya si kagha ukan nasang. ¹³Piya ekagha arizaghii Desirih enkah zuwa uwhaska. ¹⁴Tinih nang anka kagha apiya na rohteh rumeh uyhii? Tinih nang anka rumeh upiyah na rohtoh yhii? tinih nang anka pukoroh maza pi umigharung? ¹⁵Tinih nang anka miseh, anrowoh tumah yhaen?- ken nang iyhakaranih," yaen upess unavinah nayah asi yhatarah anang arigharoah de nang aripsi!¹⁶An zaku nagha toh amavezeh mamih, ken nang Ishaya evereh, "Sirih wan emah rueh asarah mawurih?" ¹⁷uvurah okuh uwamah tuh puk, kupuk teh vereh Asirih.¹⁸Andeh nkuwuh, "Anku rohtoh pukoroh?" e, are ken "Agyhii ayaen amah gurah urukuyah, avereh yaen ammah girah ukak kurikuyah". ¹⁹Nrohtih si ripsih, "Isara'ila nku zaku yhae?" Azon Musa ivereh, "Man renehnih rikazha amaya azakureh tirindinah. titih rindinah timih ti zatin uyah, naman renenih inwanna gwok."²⁰Ishaya imah tsirih ken ne woh, Nmah zuwamah anaya arohtoh rigyhem. Araohtauh anaya arohtoh kinam." ²¹Nang Isra'ila nwoh, "uren kotuk in rengenih anachannanang anaya apukyhaen agurah ragdih."

Chapter 11

¹Ma vereh vah, Kasiri kan kuma vono kan ayhaor akan? Kon zaku nana wana ken. Awar kuwoh mini unamini in re piyu-Isra'ila, awori unnaok ku Ibrahim, unrarah ku Biliyaminu. ²Kasirih kama roto vono kan ayhaor akan, kami kama yhao cettao zon. Inku zaku yhao ikusu mi nan pinn yara pivur pe vere amaja'ah nan Iliya, ken na eriseh atanzu nang Kasirih a maja'ah nang Isra'ila? ³Pikarma, ama wuna a matatun ma pu, ama satara a mapik mapu. Mini ute mini ma taka a sin gura ringhyi un voh ku nang. ⁴A mazakuguranu, yemmi nang ku guddu ko vereh ko Siri ku sin vereveneh nang yhi? "Ma nungha ayhao a rume maduvu pivigha pezohn, awar ka ritih ri nang, a yhaor a mi ama rotohtutu nana Ba'al. ⁵Awar ken, adhaor kana kutakaru ku gura rim awar ku zikanu ku ningheni asugwhu. ⁶A mazakuguranu, inna kure tu rina tu ningheni asugwhu, ku za ku roti rih tu rina tu utuma. Inna a zan ken unigheni asugwhu on ka za ku roti reh unigheni asugwhu. ⁷Na yemmi iri ken? Ki kusi kimi nana Isra'ila pima sin ringhi, pima rotohtu ma zuwa, a mazakuguranu ayami nang ama zika ama zuwa kin, agura reneh atih ayami ama taka an rowuwoh. ⁸Muri ken na a nyakara: "Kasirih kama ro yhaon rijarum ru wam, a yici ami a zaku nyen ateyeh, nan ato ami a zaku sin pokse a marawa atuk kana." ⁹Awar ken Dauda eku vere awph, "Sa undaka ku yhaon kun wana karong kabang, ku guntin ku nukkpokwuruwo un rina, ki kusi ki yeni nan ama napsa kn nangao a ritih ri yhaon. ¹⁰Sa ayizi a yhaon an wana marini ken na an ka zaku yika tirkiri ateyeh, a gura gbwepkwe natini na yhaon inung adhaor mazaman marasa." ¹¹Awar ken, ma vere awph, "Anku nukkpokwuoro awar kuwoh an rigyi ajaos? Kon zaku nana wana ken. Untami, tu rina tu riksinu ti yhaon nan kuwaska ko ruva nan Majir ma Yahudawa, awar kuwoh an rene yhaon an rise ripuvu. ¹²Na kini, inna urisinu ku yhaon ko wana ti karma ti rikuya, inna uvizu u yhaon o wana ti karma ti Majir ma Yahudawa, kun ka zaku pirka ken inna uvaru u yhaon o koro?" ¹³A mazakuguranu, na kini in kusi vervene nang ayini majir ma Yahudawa, in sin rerene adhaor na sang awar kuwoh mini in reh kapkgweng a makana nang majir ma Yahudawa. ¹⁴Man ka gita chone ripuvu re ayhaor ami are rikommuna ri nang a tipum. Ten ka gita waskane arong awori inung ayhaon. ¹⁵Awar kuwoh, in nang unvononu uyhaon usin dinnin yhao a makana zonzawuma mu rikuya, yemmi nan u rumenu uyhaon on ka wana in nan a zaku reh kuvoh awari aya mi ama kizih? ¹⁶Inna a tara irao izoni nang ama buba, ken nang kufaowaorhi kumi ko takah. Inna ajao unaok kumi, ken nang mapa'ah mami. ¹⁷A mazakuguranu, in nang a pongoh arong a pa'ah ami, in nana azika vu piyi piyami pireh pi pa'ah pi zaitun pe rimi, a ninghara vu inung uyhaon, in na pe gura zuwa rhi awori inung atik ama tu naok ko tih ku zaitun kumi. ¹⁸Kasu ka rerene a yaksa mapa'ah mami. A mazakugurane, inna peh zokpkworitih, a zang piyi pi sin yaop unaok kumi, a mazakuguranu a reh kunaok kumi ku sin yaop vu. ¹⁹Na pen ka vereh awoh, "Ama pongo a mapa'ah awar ku an ningh'aram inung." ²⁰Are rivin. Awar ku za rume asugwhu ka yhaon nang ama pongh'o yhaon; a mazakuguranu, pi yhaozih a kakkwani awar ku rumemnu o sugwhu ku pu. Kasu ka yelli udinnu ku piri usuru upuh; a mazakuguranu, yelli ukau. ²¹Awar kuwoh Kasiri kan rotohtu jhao a mapa'ah mam mari cetto zohn, kan ka zaku jhao vum. ²²Awar ken, tirkiri anang urentu a sugwhu nang unnyaku oSiri. Unpettu ku rao, unnyaku uma toro izo oYahudawa ami ama riya. A mazakuguranu, unrong unpettu kumi, urentu osugwhu moSiri mu sin ruvsu nang puh, in na pi tu sin jara inung urentu ko sugwhu ka yi. Inna azan ken an pengh'e vu. ²³Na yhaaon, inna arotohtu sin jarah innung unza rumenu ko sugwhu ku yhaon, anka ningh'ara yhaon inung. Awar kuwoh Kasirih kan ka gura yika ningh'ara yhaon inung. ²⁴Awar kuwoh inna a pengh'e a cuwune vu, awori inung ikusi kimi kirin katiti ku zaitun ko rimi cette zohn, a ningh'ara vu inung atih ku zaitun ku rif, unrina ku za-jataranu, kun ka zaku pirka inna a ningh'ara a Yahudawa ara ami are mapa'ah cette zohn inung oti ku zaitun ku yhaon. ²⁵Awar kuwoh in zaku sin ringhyi woh in zonzon uza yhao, rikommuna, a maja'ah ikusi kina ki wukuni, awar kuwoh in kasu wana nan ku yhaoh udinnu uyin. Ku wukuniri ku na ku ri woh a rowuh uritih unpette kuma wanna unIsra'ila, a marawa ukoronu uvaru u majir ma yahudawa mami ma ninghi inung. ²⁶Awar ken Isra'ila nasang kon ka wana nang kuwaska, kenna a nyakara. Piyu waska en cira awari un Sihiyona. En ka cuwune u za dorkoro Siri awori un Yakubu. ²⁷Agura re ki kusi ki ken wana unungh'u avereh anang, nang yhaon, adhaor kami nang man cuwune yhaon ivang. ²⁸Unpette ku rhao amaja'ah masara marentu, are aya sugwhu ka riwuma awar ka yin. Unrong ku pette kumi awar ku zokanu ko Siri, are ayami ama roh yhaon asugwhu ku rumenu awar apute munaok ku yhaon. ²⁹Awar kuwoh na paru nang u kangh'u o Siri mo ku zaku saka. ³⁰Awarkuwoh ima re ayami aku zaku rene ikusi mih nang Kasirih kawoh in ren. A mazakuguranu, in ma sere rilillipovo awar ku rowonu kotih ku yhaon. ³¹Un rina urhaoh umi, a Yahudawa ara a riksi urok ritih. Ki kusi ke cira a war ken ke wana awar ka rilillipovo kumi nang asa nang a yinih ayhaon ken na kini anka sere rilillipovo. ³²Awar kuwoh Kasirih kama wura ayhaor nasang inung unrok ritih, awar kuwoh iroh rilillipovo nang ayhaor nasang. ³³Ku mina na gbowaki ku jitaru yhaon nan ku yhaoh koSiri utemenu u yi u ma pirka ukutara, marina ma yi ma ma pirka yaotaakeh! ³⁴Awar kuwoh wanmi iyhoah rijarum rih pikarma vah wanmi a wana isin mighya yhi urina? ³⁵Vah, wanmi eseme roh irangmwa nan Kasirih, awar

kuwoh Kasirih kan guddu yhi?"³⁶ Awar kuwoh awori nang yhi, nang tu rina ti yhi, nang a makana nang yhi, nang an kusu na sang mu rim. Ku zoavao kun wana nang yhi karen nang karen. Ken.

Chapter 12

¹Ina koni arumeni, tunang Kasiri kama pokoro rillilipovoh amaruvah nang ayhini inung unrina udun, Nkusin tanzanini nasang kuyhin asa inruh atih ayhin ne upungurunu umi uwhar, upungurunu umi nang enkuh ruh asiri utekan nang umi na kaku pokoro urentuh. ²Inkasu jighi ayamarini an missini kenang ena zonzohnoh. Tuteng, sa ni asiri kan vandare ini urinah udinninu anreh kanku pazane uni, asa inka yhao ikusu nang isuni in riseh yhi, asa inka yhao kenang inang vokone kan asugwu, inung urinah umih nang kaku riseh. ³Awar kuwoh Kasiri kama waska asa unwan ka gbweng kakan, kumi nang unrotoma wang, maku vereh anang arah amajahari nang kowammi unyhin. Inkasu dinni awoh inpiri kenang inrih, Tuteng, dinnini awar katihayhin inung unrinah urip, urinah umi ureh uraoh ne urinah umi na Kasiri kama jighinim in rume nang kan. ⁴Awarken piyhaor irih aripum rirhao, rivih ama patta madun. Ma patta mami nasang marip aripum, awarken makuzahku riseh utumah inung unrinah uraoh. ⁵Amasuksana, awuri, kokenang tigwaki, timana netih inung arifighi rirhao, anreh tikuh guraheh ayhaor ami araoh. Atuken zahpirong iriseh ne ikuh pirih pijami! ⁶Untami, tunang kowammi inung unwuri enka suskuh riseh ankusu muvaktazi awarkuwoh Kasiri kama risirih avaktaziri anatih awuri, Tiriseh ankusumuh anatih awuri na arighaoraoh! Aya nang Kasiri kama raoh irih utumah amajaghari na arong tih vereh inung unrinah umih umah ripkwa ariving riwuri inung aSiri. ⁷Aya na Kasiri kama rene yhao anriseh ajami utumah anriseh ken. Aya na Kasiri kama reneyhaon an misseh inung a riving anriseh ken. ⁸Aya na Kasiri kama reneyhaon an sisane amanzu anriseh ken inung asugwu karaoh. Aya na Kasiri kama reneyhaon an pasze amanzuh ankusu, anriseh ken zah unighu. Aya na Kasiri kama reneyhaon an yhaomtaoh amanzu, anriseh ken marivah. Aya na Kasiri kama reneyhaon ankana ayu righu anrisehken inung arighaoraoh. ⁹Urinah umih nang inang sunuwoh ayhaor uni ureh in sunuwohyaon inung asugwu kavok! vonini ankusu muyimun! inkarim aseri ankusu mumi na Kasiri kamawoh murip! ¹⁰Sunuwohni atih ayhin kinne kenang ayu raoghao kuraoh akuriseh, anreh inku gura rukse atih ayhin tiwomoh, inkare ayhaor izohn ankariseh kini! ¹¹Inkasu wana apai Tuteng renni asugwu karaoukaraoh atumzana aSiri! Renni a sugwu inung untuma u Titu gwaki! ¹²Ghaoraonaohni awarkuwoh imma rene usiru asin suksa ikusu nang Kasiri kan risini! kadhaor kami nang enriseh ivura, nomeni na sugwu! inka jarini aseri addu'a inkasu jitta! ¹³Inang pirong uyhaor oSiri izahyhi iramwa, whanzanani ankusu na inrih! Risehni ripamvah unsennu korong! ¹⁴Tanzanani aSiri kan ren matini amajaghari na aya asin ghaosini awarkuwoh inma rume nang Yesoh! Tanzanani kan renyhaon matini, inkasu tanzana nangyhaon. ¹⁵Inang aseri righaoraoh, risehni righaoraoh nang yhaon, inang azahkuh pok urentuh, inkasu pokoro urentu nang yhaon! ¹⁶Sunuwohni arong ankusu mumi nang insuni. Inkasu zhavaoh atih inung ankusu na insin dinni, tuteng, wanni ijan nang aya azahkure mapuk. Inkassu tirkiri atih ayhin awoh inrih tipamvah. ¹⁷Inkasu riseh anang ayeni amajaghari nang piya ima risini anang ayeni. Risehni anang inung urinah umih nang ayhaor anka yhao awoh anang arip! ¹⁸Risehni azohm kamapes nang amanzu ayhaor kenang inang monka wana, amaka ravah kenang inang ka kuvareh anang amih. ¹⁹Ina koni arumeni ami nang unrusuh, inkasu guddu anang ayeni adhaor kami nang ayhaor arisihni anang ayeni! untami, jighini asiri kan ghaosaoh yhaon. Averehe akan awoh, "manka guddu ayami akuh riseh anang ayeni areh riving rih nang unguddu yhaon, Tituh gwaki ivereh." ²⁰Nang kuwoh inriseh anang ayeni, risehni kenang averehe akan ama misseh "inang mavunuruh mapuh mapok igwboam, royhhaon marinuruh! inang apok user, rohyhaon iramwa ansuh. Unrisehnu kini, inang karene yhaon anpokoruh wanu ugbwoar anreh anku gitta saka anang ayhaon amaruvah nang puh." ²¹Inkasu jighi anang ayeni ami nang arong amarisini. Utami risehni yhaon ankusu mumi mupiri mumih na amarisihni unrip!

Chapter 13

¹Sani ayaor nasang an ru tichirvu nan tiwomoh, awar za tirong tiwomoh seh innan teh ruvah awori nan kasirih: aya mateh ami ari innah an ku wori nan kasirih. ²ken nasang diya e ko ku zuwo naw udoka nan tiwomoh e ko ku zuwo nan tiwomoh e koku zuwo nan udoka asirhi; are nasang aya a vono yaon tiwomoh an zuwa mateh. ³Awar kuwo ayah mateh azang ayuwo an kau yaon nan ayah aseri murib, are nan aya aseri ivang. In ku suni in wan ayui zah ukau umateh? Yelleni ikusa kirib, innan zuma uchaghu tu ken. ⁴Awar kuwo yi pirereh osirin nan ayini awar ki kusu kirib. Areh innan en yelli ikusu ki yikin, in yelli ukau, awar izaku yaob itan an zang nam matuzi, awar yi pirereh osirin pisakani upinyu za matini nan kuwanta kosumhu. ⁵Awar ken umuranu in riseh uroh kutichirvu, zanam ku nazez kosuwu, anre awar ku Lamiri. ⁶Awar ka rahanin nan in sih bizeh a gandu nan piya gandu; awar ayah tiwomoh arereh Asirih, aya ku serih ken ana tuk atuk. ⁷In ru ayaor nasang ikusu kireh kiyaon; kagandu nan piya gandu: ikorgu fito na piyu fito; ukau nan piya iri uwo akan yi; tichirvu nan piya iri uwo nan ru yi tichirvu. ⁸In kusu yaobtaoh ubashi ku pirong, anre in sunuwo ayaor nasang. awar nasang piya e sunuwo kommira e korone udoka. ⁹Na, " in kasu yelli utuna usunu uripum, in kasu wunza, in kasu tuksu, in kasu yelli ripuvuh innan urong udoka ugura rim, ama kutununu nh jimlaku: "Sunuwo komina kapu kinne ritih ripu." ¹⁰Usunu oku zaku rene ajangu azomtokoh ukha: Awar ken usunu uni ureh ku koroneh ku mateh. ¹¹ka raharana, in yaoh awo Kadhaor kama wana, zintani awori an marah. Awar kuwaska kuwuri kura pati apirika ken ti masin riseh asuwum. ¹²Katuk kama rangurwoh, rikata rirah patu vurka. awar ken, sani kun uwo ti watta nan anang ana rini, ti reng an kusu murok mo pheze. ¹³Sani ti ja kennan mor ripkwa, kinne rikata anzang nh shashanci va nh vaondurwonu tikasu tini ajara innung nh tuna usunu uripum nan usunu uyieunii amazan nh chonze kuna suwuh nan uza usu. ¹⁴Are in reng Pikarma Yesoh Almasihu, in kasu gura a tazza uhalli uti yaor, awar ku dorkoro ku sunu u yihni yi.

Chapter 14

¹Maku sereh kowammi umi izahku sisazi inung unbangaskiya, zah uruksenu umateh amajahari un rhawhaonao. ²Piyhaor urhao iri ubangaskiya iriih koyemmi, umanzu umi izahku sisazi irha atih kpezum na zik. ³Piya eku rha koyemmi ikasu zirih a piya eku zahku rha; areh piya eku zahku rha koyemmi ikasu temene piya eku rha koyemmi. Awar kuwoh Kasiri kama sere yhi. ⁴Piku reh wammi, pighi piya eku temene pirereh upirong? Areh an nyen mu piya gwaki uyhi nang eku yezene vah irighi. Ama ankaka veneyhi i yezene, Awar kuwoh Titah ugwaki enkaka vene yhi i yezene. ⁵Piyhaor urhao ima daukaka atuk karhao aperkane amanzu urha ima runtuzi ko karike tuk sa'ni kowammi i dinni inung a suwu kayhi. ⁶Piya isin nyenteh a tuk, ikusin nyenteh awar ka Tituh gwaki, anreh piya isin rha, ikusin rhao awar ka Tituh gwaki, Awar ken iku seri a siri usangini. Piya eku zahku rha, ikusin vonzohnoyhi urha awar ka Titu gwaki, yima iku seri asiri usangini. ⁷Awar kuwoh zah pirong inung unwuri isin vuh awar karitih riyhi, nang kuma zah pirong eku kha awar ka ritih riyhi. ⁸Awar kuwoh inang teh vuh, Tiku sin vuh awar ka Tituh gwaki, nang kuma inang teh kha, Tiku kha awar ka Tituh gwaki. Amadorkoni koh tiku vuh vah u kha, Tireh ayhaor a Tituh gbwaki. ⁹Awar ka nang arah Kristoh ima kha agura vuh, asa ika wana Tituh gwaki o yhaor ami ama kizi nang oyhaor ami awarsi. ¹⁰Amma ayini, yemmi ereneh insin temene a konawi? Nang ayhini, yemmi ereneh insin zirih a konawi? Awar kuwoh tenkaka yezene nasang kuwuri atek ka zohm kama teh ma Siri. ¹¹Awar kuwoh ama nyakara, "Kenang nsin vuh," Tituh gwaki evereh, "koh arike ruh anka tukuruwoh, koh ririki rirem renka yabe Siri." ¹²Na kini, ko wammi inung uwuri enkaka rho ankusu mu ritih ri yhi nang Kasiri. ¹³Atuken, tikasu temene atih awuri, amma ti zaka anang' arah, awoh zahpirong enka tarini rikpang duh rumkpuruwum vah a narana a kommina. ¹⁴Nyha agura ma yhaghatake inung a Tituh gwaki Yesoh, awoh zah kiramwa kiyikin aritih rikin saiko piya nazik umi ereghe koyemmi awoh kiyikin, awar kuwoh atiyhi kiyikin. ¹⁵INang areh awar kama rinuru nang konau kaku naze a suwu, pi zah ku wohti sin jara inung unsunu inkasu yitiri awar kama rinuru apiya nang Kristoh ima kha. ¹⁶Inkasu jigghi ikusu nang ima zika awoh kire kirip asa an vereh awoh kire kiyikin. ¹⁷Awar kuwoh mateh ma Siri ma zah kure awar kama rinuru nang kikusu ku suh, ama awar ka rivin, mapes, nang righarhao inung amazir marip. ¹⁸Awar kuwoh piya e bauta Kristoh inung unrinah uruh Kasiri kama sereh yhi nang a yhaor amma rume nang yhi. ¹⁹Na kini, Sa'ni ti gbengiri ankusu mu nome asuwu nang ankusu mumi mon suwa atih awuri. ²⁰Inkasu yitirih utuma o Siri awar kama rinuruh. Ankusu nasang mu vur, amma mu yimun nang piya eku rhao agura vene yhi i rumkpuruwoh. ²¹Ku rip uwoh pisu rhao inama vah usoh inabi, vah ikusu mi kenka vene konau kan gbenge. ²²Ubangaskiya umi nang pirih, taruhni aritih ripuh nang Kasiri. U zikinu ureh piya eku zahku tanghane ritih riyhi ankusu mumi nang ima rume. ²³Piya iseri asasa ama tanghane yhi inang erhao, awar kuwoh azang inung un bangaskiya. Nang ankusu mumi mu zahkuri nung un bangaskiya areh ivang.

Chapter 15

¹Kini awuri aya ti sisazi muru woh ti zika mazir maya asuskani yhaon mu gura zakari uwo ti sa usuni uritih. ²Sani maraondao mawuri ti vokone abici azamtoko nasugwhu awar ka arana ariv uku ti suk yi izoh. ³Awar vah yhi Kristoh ma irhoto vokone ritih riyhi asugwhu, kinne ken nan ama yhaza. "ti suraru timi nan arong asurabu ten righi innang. ⁴Awar ki kusu nan awah yhaza atini ku ma yhaa uku an yhakazara owuri ukotu nokuruwonu asugwhu nan ku nizaza koyha ama vah tizuk unrganu. ⁵Kini sa Kasirih ku nokuruwonu nan ku nizaza kan mini in wan nh dinnenu uraoh nan kazom ana suksana ma Kristoh Yesoh. ⁶Asa irise kini te sugwhu kuroah innang chagha anaoh karaoh Kasirih nan putu upikarma uwuri Yesoh Kristoh. ⁷Awar ken senni piyaodao nan atih ayin, kinne ken nan Yesoh imah serini awar ku zaovao Kasirih. ⁸Awar makuwoh Kristoh ama rene yhi iwana pirere uceske ko gang tuteng marivin re Kasirih, uko an korone matazzana rimi nan ama yelli aputi mawiri. ⁹Nan awar kamajir ma Yahudawa man zov Asirih awar kari rilillipovo rikan muri ken nan ama yhaza awar kuwoh man chagha bu atek kama majir ma Yahudawa atimi asivsa masiva a ri zayhi ripu. ¹⁰Atini awoh, "Yelleni rigaraoh, ina majir ma Yahudawa awa nan ayhaor ayi," ¹¹In gura, "chagha pikarma, nasang ku yhin ina majir ma Yahudawa sani ayhaor nasang an changha yhi." ¹²Ishaya ima gura woh, "an zuwa nang ku yese, apiya en choa ayelli tiwomoh amajir ma Yahudawa munku rene asugwhu nan yhi." ¹³Kini sa Kasirih ku sisanenu kann koronininnannrigaraoh nasang nan mavok awar ku rumenu uyhin, asa in zuk ukorenenu usisanenu, tu nirganu u mazir mavur. ¹⁴Mini aritih rinang nan ima rume nan yhi, ina konii nan ma rume uku ayhinin anatih ayhin in korih ana nang arib, akori nan kuyaoh, nan ma rume nan kuwo innang suska yhakazana amatih ayhin. ¹⁵Are kini nan ma yhakara nan ku zaovaoh kuritih agwakane aritih ren rong an kusu ukon an gura dinnarini, awar kaparu kami nan arom te sirih. ¹⁶Kaparu ka kare ku kuwoh an wan pirereh uKristoh Yesoh utumu nan majir ma Yahudawa ku yelli ukuwoh masara marentu ma Sirih man rise kini awar kaparu kami nan arom awori nan Kasirih. ¹⁷Awar ken nsin rukse tiwomoh inung un Kristoh Yesoh inung untuma O Siri. ¹⁸Awar en zam ikusu nan man vere, atu re kikusu nan Kristoh ima rise nan mini awar kuroh kutichirvu ku majir ma Yahudawa kini are ankusu mo wana tu vernu nan usanu. ¹⁹Tu nirganu uma kizih nan anang ammina nan uniganu umazhir mavur kini mu riken awoh awari un Urushalima, nan itenghu aka raka Ilirikum, amaja'ah masarah marentu mu Kristoh. ²⁰Tu rinah uru usun unang an mise masara marentu, anre atek nan azaku yhoah Yesoh ti ri za yi riyi, tuken an kasu suwa izoh amasuwa ma pirong. ²¹Muri kinne ken nan ama yhaza: "Aya na ama aroto migha yhaon uruvu uyhi an reghe yhi, na aya aroto ma pokoro yhi an yaogaotaokheh. ²²Awar ama wukunem adhaor agwakane tu ruvu nan ayhini. ²³Are kini, an zaku wotu rih arong kateghe an Lardin, nan ku zika ku tiwa agwakane a rhoto ma ruva nan ayhini. ²⁴Awar kadaor kami nan man jaran aka rene, an sin rise asugwhu ku regheni insin vaozzaonao, an zuk uyangarao kuyhin makana inaori, atini ku pokoro ku rentu nan ayhini adhaor na cini. ²⁵Are kini an rama jaram un Urushalima anka yelli ayu rumenu atuma. ²⁶Awar are anang arib nan ayu Makidoniya nan ayu Akaya an pekse aparur awar kaya marusu ami ama rume un Urushalima. ²⁷Murikan, are murib mu yhaon nan zah kasasa are kuvasi, unyhaon. Awar innan majir ma Yahudawa masin wangzana innung ankusu mu mazhir mayhaon awana uhaki nan yhaon an kana yhaon nan arong ankusu. ²⁸Nan ken, kadhaor nan an ma ruruh ro ikurghoa, anreh an yaogaotoah nan kuwo ama sere ikusu. K sernuwo, man zika adhaor anan reghni a teghemi makana an Asbaniya. ²⁹An yhaoh nan kuwo kadhaor nan ma ruva na yhini man ka ruva nan ukoru uzikinenu Ukristoh. ³⁰Kini matanzanini, ina konni, ti pikarma uwuni Yesoh Kristoh, amane nan usunu umazhir, asa in ra wumana nasang nan mini ana tanzu na yin makana nan Kasirih awar kanang. ³¹In tanzana uko an sabtao nan aya za onchin an Yahudiya, nan utuma un Urushalima an sernuwo nan aya ama rume. ³²In tanzana asa an rub nan ayhini innung ari garao tusunu o Sirih, nan kuwoman nasang nan ayhini ti zuk mavonsonoh. ³³Sa Kasirih kama vok kan zomo an ayhini nasang. Ken

Chapter 16

¹Man veru yhin a war ki fibi koni kawuri Kayeonih, pitumazani in Iklisiya ku Kankiriya. ²Asa in Ser Kin Inung a pikarma. Un rinah urip o yah ma rume nang rivin, in yeoze neh na kin ana ko arike nany. Sa kin wan kukusu ku kana a yhoar a gbwaki, nang mini unam. ³Sumazeni Bilkisu nang Akila ijam utuma inung u Yesoh Kristo. ⁴ama ma rume u roh uvoh Kyboan a war ka nang. In seri yhoan u sanjinih, aya a zakurah aYahudawa ana yhoar a Son a serinu sanjinih ku ghaska u voh Kunang. ⁵An Sumaze Iklisiya imi iru rarah ku yhoan, Sumazeni Abainatas piya na nsuni. Yhi reh Piyhoar uzoni a mayinzi mai Asiya u rume sereh Kristo. ⁶I Maryamu, kimi ki ma tumzana Kristi asa kin kaninih. ⁷Sumazeni Andaranikas nang Yuniyas akoni nang abi chu rereh. Are ayah na a yhao anapkweg ami ama Zongorom u wana adorkoni a Kristo. ⁸Sumazeni Amfiliyas bida u pkwaktari inung a pikarma. ⁹Sumazeni Urbanas pi Jam utuma uwuri inung u Kristo, nang Istakis bicha upkwaktari. ¹⁰Sumazeni Abalis umi rhi na wass un Kristo, Sumazeni a yah ru rarah ku Aristobulus. ¹¹Sumazeni Hirudiya, koni kanang, nang ayah ri urarah ku Narkissa, ami ari nung u Kristo. ¹²Sumazeni Tarafina nang Tarafusa, atumzani a pikarma. ¹³Sumazeni Barsisa piyah na nsuni, kimi ke ke yella tuma upkarma na gbwing. Sumazeni Rufus na a nerve inung a siri nang muna uwuri. ¹⁴Sumazeni Asin kirikas nang Filiguna nang Hamis nang Baturobas nan Hamisu, nang a konil ami ari nang yhaon. ¹⁵Sumazeni Filolugus nang Yuliya nang Niriya nang a Kommini, nang Ulumfus nang ayah rume nang kasiri nasang ami ari nan yhaon. ¹⁶Sumazeni atih ayhin nang Ukauranu uvur. Iklisiya I Kristo nasang i sun sumazeni. ¹⁷Na kini nsin tanzani nih, Konii, in Kayhao ayah aku yendeh maghhattazana nang marupkuzuwo. Ki kusu ki vakteh nang anang na a yhi ni en miseh na a dorkoni, ranguruwoni nang yhaon. ¹⁸Imuze yhaor arah a zakure Pikarma Yesoh na aku tutu yhi, Kure aviri a yhoan. Te warka avere arentu a noeh kayhaon aku ritizeh a yah za yhoan ivang. ¹⁹Matini mayhin mama ningyhe anatoeh a Kowan, Marentu na mini npok, nrusu in wam ipamba ana nang arip, in wan a yah za yhaon ivang ana nang a yiehnih. ²⁰Kasiri ka mavok kan yitiri pisifu ana toektin ka navinah akan. Mapess ma pikarma Yesoh Kristo manke rih nan a yhini. ²¹Timoti, bicha utuma, i seru sumazi, nang Lukiyas a Yason, nang Susibataras, nang a koni. ²²Mini, Tartiyas piye nyakara arah arah, nsin sumazini inung a pikarma. ²³Gayus, pi yu rarah kunang na iklisiya nasang, i sin sumazini. Arastas Piyah taraka ku roh I sin sumazini, nang kwartus kommina ka wuri. ²⁴Mapess ma pikarma Yesoh Kristo unka rhi nan a yini nasang. Ken. ²⁵Nakin i nang pi yar iri usuru ku sisane na sugwhu awori a masara marentu nang ku wa'ggha Yesoh Kristo na nsin miseh, umi na a vetere an kusu mu nisazani chettimi. ²⁶nakini ama verke, nang u nyakaranu O annabawa uma renu yoeh kun zuwa mayinzi nasang, ken ne Kasiri Kuvoh mazarara kama roh a mateh, awarka yah matini ami a rene Sugwhu an dorkoro. ²⁷Makan nang kasiri ku yoeh, awori nang Yesoh Kristo, tiwomo tire tikan karen nang Karen. Ken

1 Corinthians

Chapter 1

¹Bulus, Yesoh e-kagha ewan kagbweng nsunuh Asirih, nang Sastanis rikomminah. ²Amajagha ajighi Kasirih Nkorentus, nang ayah na mah vurkaneh yhaon inuk Nkristoh Yesoh, ayah na ma kagha an wan mapes mayar. Tigurah si yhakarah amakanah nang ayah asi kogha irizagyhi Desiri Yesoh Kristoh anatekteghe, Asiri kayhaen nang kawurih. ³Liheri nang rifallh irih awohroh nang Kasirih titah uwurih nang Kasirih Yesoh Kristoh. ⁴Maku serih usangjini nang Kasirih awar kayhin awar kaliheri Desiri rimh nayoero eroh nih. ⁵Im zikinih nih nachororohkoh, ana vereh nang kuyah. ⁶Ukuwoh kakghazhang kakiristi kareh rivin uyhin. ⁷Nzaku vizanah aperuh kamaziririh neken nen entatattuwrh asi chigha ugurahruvuh kusir kawurih Yesoh Kristoh. ⁸Enka sisaneh nih akaruruh, awar kuwoh ankasu kah jamaninih atuk Kasiri Kawurih Yesoh Kristoh. ⁹Kuvurah kurih Asiri, kanka kaghenih utandah kupivezeneh ukan, Yesoh Kristoh Kasirih. ¹⁰Matanzaninih nih, inacheghi, Arizaghi Desiri Yesoh Kristoh, dimih nang inma rumen, awoh aghattah mazaman uyhin. Ma tanzaninih nih inmanuwuh awana nan Katsowoh karaoh nang matazzanah maraoh. ¹¹Ama tazah-tazahm, inacheghii ayar urarah ku kuluwi awoh inghattazanih. ¹²Nku-koh, arong ayhin ankuwoh "minih uBulus" vakoh "minih uPolos" vakoh "minih uKefas" vako "minih uKristoh." ¹³Kristoh ikuma tasazanah? Kuma saghareh Bulussi awar kayhin? Kuma waktaeninih arizaghii deBulus? ¹⁴Kusangjininnang nrotoh waktaeneh pirong uyhin, Kiribus nang Gayus nazik nang nma riseh yhaon. ¹⁵Arah andiwuh piron ikasukawoh amah waktaeneh ariaghii dinang. ¹⁶(Ayurarah KiIstafanos nang nmah waktaeneh arong avaktih) ¹⁷Kristoh irotoh tuman inung waktaezeh areh umihsenuh umasara marentu, irotoh tuman inang mish amasarah nang kuyah kutibamba teyhaor. ¹⁸Ayah asi kizih avereh usagharanuh aretivayghei,

anaya Nakisiri Kaseri yhaen waska, areh usuruh Osirih. ¹⁹Ken nang iyhakaranih, "Man chitirih uyah koyatipamba aritizeh uyah koyahtanih."²⁰Iki napiyah tipamba igurih? iki nang ayahtanih agurih? iki na anervehzenih urikuyahku kuzang Kasiri ka guddu uyhaor kurikuya tivaghe? ²¹Ken namurih kurikuyah uyahkukun kuyahkun Asiri. Kun rikgwa Asiri ativaghe timasarah arentuh kan waska aya arume ukan. ²²Ayahudawa ayhaon ansi righe antanbant, ahelinawa ansi righe uyh. ²³Awurih ti serih matsara marentuh ma Kristi umih na ama saghareh, kikutsu ku rukgwuruwoh anayahudawa nang tivaghe anahelenawa. ²⁴Nang ayah Nakasirih ka kagh, Ayahudawa nang Ahelenawa, Ti serih matsara marentu ma Kristoh awoh usirub nang kuyah Kosirih. ²⁵Awar tivaghe tesirih tipirih uyah koyhaor, tigundurih tesiri tiripirih usiruh uyhaor. ²⁶Tirkiri ukahghu puh, inacheghii, arong ayhin agwakeneh ani uyhaor aruntuzong kayar. Azang mapuk mayhin mankuh Sirih, azang mapuk mayhin kureghe yean nakwas. ²⁷Kasirih kankuh zangnah ikusih kinekenih korikyyah sa kin changh epamba. Kasirih kankah zangnah ikusuh Kisirihkin urihkuyah sa kin changha ikusuh Kisirih. ²⁸Kasirih kakun zangnah ikusih kirarikin azaku duwanih urikuyah. Kaku riken azangnah ikusih nazi kaanihken uza iranggma sa uza iranggma ikusu kin wan kisu kanih. ²⁹Kanku riseh arah sa pirong isuka zeh amarerene ukan. ³⁰Awar kikusu naKasirih ka riseh, nikinih unrih nKristoh Yesoh, umih ewanirih tipamba Asiri. Kan wana uwattanuh, mavezeh nang ukaptanuh. ³¹Ne utattanuh, ken nang aripurah awoh, "Sa piyah isi rereneh, irerene Asirih."

Chapter 2

¹A dhaor kami nang ma ruva nang a yinih, in ma rotoh ruva nangg kuyaoh ko vereh vah jitaru-yaoh a dhaor kami nang in sin wa'ahyi ni an kusu mo Siri, mu mi mu wukuni. ²Awar kuwoh ma zika a suwhu kanang awoh man za ku yaotaokeh i rangmwa a dhaor kami nang ima zomi nang a yinih vah Yesoh Kristoh, nang yi un giciye. ³An gura reh in ma ri nang a yinih un za suru, nang inung ukaow, nang un yiwu u ripuhm. ⁴An gura re utumu unang nang u wa'ahnu u nang mama zaku reh turina tu avereh tu jitaru-yaoh. Un tami, mu ma ri tu rina tu mise Mazirr nang un suru; ⁵awar kuwoh ku rene ko suwhu ku yin kun kasu ri ti nung tu jitaru-yaoh te yhaor; a mazakuguranu, ku ri inung un suru ko Siri. ⁶Na kini ti seri a vereh tu jitaru-yaoh nang ayami a zaku ratih re nono, a mazakuguranu, a zang u jitaru-yaoh ku rikuyah kuna, vah a yah zongoni un sana kuna, ami asin vaozzaonao. ⁷Un tami, ti sin verveneh u jitaru-yaoh ko Siri inung a rivin rimi ri wukuni, rijitaru-yaoh rimi nang Kasiri kama tara-makana a mazongoni masana awar ku-zaovao ku wuri. ⁸Za pirong inung ayami a zongoni un sana kuna ima yaoh u jitaru-yaoh kuna, awar kuwoh an nama yaotaokeh kun a dhaor kari, an nama rotoh giciye pikarma pe zaovao. ⁹A mazakuguranu, ken nang a nyakara, "An kusu mumi nang rirong ri yizih rima rotoh ma reyehe, ri rong utoh rima rotoh ma pokoro, rirong rijitaranum rima rotoh ma dinnu-tondong, an kusih mumi nang Kasiri ka napsa awar ka-ayami nang ama roh-a-suwhu nang kan."¹⁰Are an kusu mu nang Kasiri ka cidda rih tu rina tu Mazirr. Awar kuwoh Mazirr ma ku kittara an kusu na sang, nang an kusu mo Siri mumi mu kambari. ¹¹Awar kuwoh, wammi i yaoh u dinnu u piyhaor vah mazirr ma piyhaor rimi riri inung uyih? Awar ken, zah piyami iyaoh an kusu mo Siri mumi mu kambari vah Mazirr ma Siri. ¹²A mazakuguranu, ti ma rotoh sere mazirr mu rikuyah; a mazakuguranu, are nang Mazirr mami ma wori nang Kasiri, ken nang ten ka yiku yaotaokeh an kusu mumi nang Kasiri ka ro-iy-rih un paru. ¹³Ti seri avereh a makana an kusu muna inung a vereh ami nang kuyaoh ku piyhaor kon ka zaku yiku mise; a mazakuguranu, Mazirr ma sin misi ri. Mazirr maku cidda vereh ma mazirr inung u jitaru-yaoh ku mazirr. ¹⁴Piyhaor umi iza ku rih mazirr eku zaku sere an kusu mu mure mo Mazirr ma Siri, awar kuwoh mure ti bana nang piyhaor umi tin ka za ku yika yaotaokeh mun awar kuwoh tu mazirr nang aku yaotaokeh mun. ¹⁵Piyhaor umi ire piya mazirr eku temene an kusu na sang, a mazakuguranu, yih a ritih riyih iza ku rih irangmwa kimi nang a rong an temeh yih. ¹⁶"Awar kuwoh wanmi en ka yiku yaotaokeh rijitaranum ri pikarma, awar kuwoh i mise yih?" A mazakuguranu, tiri rijitaranum rih Kristoh.

Chapter 3

¹Ina khoni, mini manka zaku susku vere nang ayhini neh ayhaor ami arhi nan mavir manka susku vere nang ayhini neh ayhaor aripum, neh anki sen inung Kristoh. ²Nmah waskazi ni nan mawazi an zakure nang inama, awar kuwoh iroto wanu rhao inama, maku rava adhaor ka iroto rava. ³Awar kuwoh inrotu rhi inung aripum, awar karipuvu nang iwarmi irhi ateteh kayhi (inung uyhin) na inku zakure aya ripum, awar kuwoh insi jara unyen ko yizi yhaor. ⁴Awar kuwoh inna pirong evere "mini nrhi atini ka Bulus," pirong egura vere, "mini inrhi atini ka Afollos," na kuzakure kazohn karipum nan inseri? ⁵Na wammi ireh Afollos? wammi ireh Bulus? Areh arereh ami na inma rene a rivin tuh yhaon, ana yhaor ara nasang Kasirih kama roh yhaon utuma. ⁶Mini nmah vizza, Kafollos kanrise mani-masir mim, Kasirih kama rene inkunza. ⁷Awar tuken, nan piye vizza nang piya erise a mani-masir mim nasang areh ayhaor arhao, nasang kuyhaon anka zukse amareze mayhaon, amazip mutuma uyhaon. ⁸Nan pivizzani, nan pirisini umani-masir, arhe ayhaor amara, anka zuksa mareze mayhaon, awar ka mazip muh tuma uyhaon. ⁹Awar kuwoh awurhi tireh ijahn utuma ureh oh Sirih, a yhini ka kap Kasirih, masuwa mareh ma Sirih. ¹⁰Tuh mapes ma Sirih na amah rohn a matorho mapirogwo pimasugwa, nma kapkara ilang, piron isih tasaza a masuwa aritih, ayhaor anka su vasana nan kenna asi tasaza amasugwu mani. ¹¹Awar kuwoh zah piya enka suska ukapkara irong ilang ivaktini nang imi na amah zongoro a kapkara, areh Yesoh Kristoh. ¹²Nekini inna pirong etarkara a masugwa ilang nan zinariya, vah azurfa, vah akwang aripsi, vah mateh, vah ugwi, vah utatlaka. ¹³Utumu yhi onka verkunuw (tarunuwo uyah), awar kuwoh katuk kana kanka vurka yhi. Awar kuwoh anka verke inung unrah. Urah umi onka bgweke marip mutuma umi nang ayhaor ama riseh nasang. ¹⁴Piya na utumu yhi oyezene, enka sere urezahi. ¹⁵Pya na utumu yhi opoksunuwo, enka seze asara, yhi aritih enka shaopthao, neh uvhaonnu a tehtih kurah. ¹⁶Inku zaku yhao awoh ayhini enreh kurara ko Sirih, Mazir ma Sirih mahn zomi inung uyhin? ¹⁷Piya enaze urara ko Sirih, Kasirih kanka naze yhi. Awar kuwoh kurara ko Sirih kureh mavur kenna a yhini inrhi. ¹⁸Pirong ika suka vatah ritih riyhi, inna pirong yhin inyenkin neh ireh piya tipamba uyhaor kuna, yhi ewana "kubana" awar kuwoh imah wana piya tipamba. ¹⁹Awar kuwoh tipamba tuh rikuya kuna areh tivhanghi nang Kasirih, kenna ama nyakara, "eku pusuh aya tipamba inung a tipamba tiyhaon." ²⁰Maka rava ukeru, "titugwaki iyhao nan idinnenu oyah tipamba areh uwaom." ²¹Tukeni zah rivong, rifalla anatih ayhaor! Awar kuwoh ankusu nasang areh muyhin, ²²Vah Bulus, vah Kafollos, vah Kefas, vah kurikuya, vah kuwoh, vah ku khao, vah ankusu mu keru, vah ankusu mumi mohn ruva. Nasang ku muhn mureh mu yhin, ²³Ayhini inreh ayhaor a Kristoh, Kristoh ireh piya Sirih

Chapter 4

¹Kine ken nan innan yaobtirih, kinneh arereh a Almasihu a mane nan a yaobtaroni an kusu muwukununi mo Sirih. ²A mare nan ara'anin a suni ayu tumu an wan ayu rumenu. ³Areh nan mini ki kusu ki chini in yellim mateh, vah nh rong ikugho imuzeh ko yaor. Awar maku zaku yelli ritih rinang mateh. ⁴Nh zaku yaoh vah tirong ti suraru ti rih aritih rinang, nah ami arana arotoh sah awoh nh zam irong ivang. Pikarma ireh piyu yellim mateh. ⁵Awar ken, in kasu cheske mateh kadhaor kan nama rotoh wana, Pikarma innang guruh, en ka wonoh nasang annang a wukuzuni ama rini, a gura matuzzunu masuwu. Sa'annan a yaor nasang an zuwa u changh'u u yaon nan Kasirih. ⁶Ina koni nh sih tasaza u kaidoji ari tih rinang nan Afolos awar kayin, ken nan tu wuri in nan ka gbwekse ma'ana maverree rah awoh, "In kasu vaoraoh i kusu nan a nyhaza." Ma wana kini awar pirong uyin isu ra gwonguzuwo asin sakseh u piru nan pirong a ritih ri pirong. ⁷Awar wanmi imah regheh uvaktazu nh yin nan arong? Yhemmi nan in rih nan a zang ka paru nan en sereh? Nan are kaparu nan en sereh, awar ki yen nan in sih zaovaoh riti kinneh kuzang ken? ⁸In ma mire zuwa an kusu nasang mumi nan in suni! In mah mire semeh tiwomoh an tini azang nan a wuri! Hakika, maromonah manang asa in yelli tiwomoh, asa ti yelli tiwomo nan a yini. ⁹Nh dinnenu u nang, a wuri nakteng, Kasiri kama reniri api nyhara piwuri kinne a yaor ami nan a zartar yan nan mateh mu kaoh. Tima wana aya tirku nan kurikuyah nan annyhenku, aka mane nan a yaor. ¹⁰Tima wana ayu za tipamba awar ka Almasihu, na a yini in reh ayu yaoh innung nh Almasihu. A wuri tire ayu za u siru, are a yini in reh ayu nirgh'anu an nheng irih ti zang ayu daraja, a yini in tureh ayu daraja. ¹¹Aka jagh'a a dhaor ka tireh ayi gwom nan ku sehr, ayu za makusu marib, timah sezeh uvahvuh u yieuni, agura wana ayu za ararah. ¹²Tima povonoh a gwakane, ti seri u tuma ana chara a wuri. Ken nan a aibata iri, ti sin zikizeh. Kadhaor nan a vitariri, teh ku kwakturwo. ¹³Kadhaor nan a surkirih, ti sin verveneh nan u misenu, teh wana kinneh kini a zikananiri kinne ki kuvalla kurikuyah nan ki kusu ki pirih nh zah vur nasang. ¹⁴Nh roto nyhaza annang a rana a woh nh ruinii anching, anre awar nh napsini kinneh nonoh nu sunu unang. ¹⁵Va nan ken nan in ri ayu yaob inagha rikirih innung nh Almasihu, in zai'ni a puti a gbwakane. Na mini nh ma wana putu yin innung nh Almasihu Yesoh tu petteh ku wa'agh'anu. ¹⁶Awar ken, nh sih kagha nan a yini awo in gwekse nan mini. ¹⁷Awar ken, na ma tuma Timoti nang a yini a yusuru nan konoh ku rumenu unang innung nh Pikarma. Kan dinnazini tirindina tinang innung nh Almasihu, kinne ken nan maku miseh tin vahiki nan vah maraki a ma Ikklesiya. ¹⁸Na neh kini, arong a yin ama wana ayu zaovaoh ku ritih a seri kinneh man zaku ruva nan yaon. ¹⁹Na man ruva nan a yini zah nan u woronu, innan Kasirih ka rume. Kadhaor kami man yaotaoke a pirkane nan ayu zaovaoh ku ritih, are ken man gura regheh unirganu uyaon. ²⁰Awar ku rahra ko Sirih azang usu maverene nan komaneh, are kun ku maneh nan unirganu. ²¹Yhennan in suni? nh rub nan a yini nan karagho vah nan usunu nan mazhir mu miseh kuma vervene?

Chapter 5

¹Tima pokoroh awoh inseri anang ayeni inung anatih ayhin, imuzu anang ami na arotho ma rumeh inung ana al'umai. Avereh ami awoh pirong urhao inung unyin isin nonzono nang piyoho uputu yhi. ²In koru gwarsi! kuzang inriseh umakoki tuteng? piyami ehrieh anang arah an cuwune yhi inung unyhin. ³Awar kuwoh inzakuri nang ayhini aripum ama inrim inung amazir, umma rige ama temene piya eriseh anang arah, kinne unkuma riatemi. ⁴Adhaor kami nang enkonsuzuwoh nasang kuyhin inung arizayi ri Titah Yesoh, nang mazir manang marim nang inung unsiru uTitah uwuri Yesoh, umma rige ama temene piyhaor uruh. ⁵Unkuh riseh kinni awar kuwoh unruh piyhaor uruh amakana nang pisipuh asa iwanza aripum, awarkuwoh mazir mayhi manka vurah atuk ka Titah ugwaki. ⁶Ma zhavhanoah ma yhin mayiman. Inku zaku yhao awoh a yist na cini ekuh gwakane u fhawaori na sang? ⁷Veskeneni atiyahin awar ki yist i wuz asa inka reh an yhariyau mu paz, awarkuwoh inka wana ma fhawari ma rip. Awar kuwoh Kristoh, ku gam ku wuri ku vhanuh, ima rotih. ⁸Na kini ti gharhanoah upenge azang inyist iwuz, i yisti enang ayeni nang izingdi. Tuteng, sani ti gharhanoah nang ku fhawhari ku rip ku vur asuwu nang riving. ⁹Umma nyakara ama jahari na ayhini inung ana vah anang enkassu paturuwoh nang ayuh faskanci. ¹⁰Koh na cini inkasu paturuwoh nang ayuh faskanci inung urikuya kuna, vah ayu nighu, vah aya rizzi, vah aya mareve, ranguruwohni nang yhaon muruwoh in cirah ajighi urikuya. ¹¹Awar kuwoh na kini insin nyakarini in kassu paturuwoh nang pirong umih na aku kagde yhi awoh koni ama izohmi inung unfaskanci, vah aya rizzi, vah are piya mareve, vah piya eku surah, vah pi sezeni, vah ayu ninghu. Inkassu raoh marinuruh nang imuzu ayhaor. ¹²Awar kuwoh ini na en manem ama temene ma ya azah kuri inung ikilisiya? Tuteng, inku zahkuri uwoh in temene ayami ari inung Ikilisiya? ¹³Ama Kasiri kaku temene ayami azakure a wuri. "zovohni pisiruh inung anatiyahin."

Chapter 6

¹Innang pirong u yin a sin kokuzuwo nan pi manzu, piya iri asuwu i zika pijami a ja'agha yi nan pi temeneni umi i rhoto rume, an zang nan ayu rumenu? ²In ku zaku yaoh awo a rumeni an ka temeneh u riku yah? Innan innanka temenhe u rikuyah, in maka zaku suska u nafsan a nank a yhiza ara? ³In ku zaku yaoh awo ten ka temene anyenku? Vah ini nan murih na ti maka zaku temene annang uvoh ku? ⁴Innan in sin temeneh a nan u keru nan a tuk-a-tuk, awar kiyeen nan en jaksaza u masaloki kini nan aya a roto nanah a yaozaone nh raghao ku tutunu? ⁵Nh sin vervene kini awar nh ruhini an chin. Za pirong innunk nh yin ire piyu tipamba en ka nafsa u kokuzuwonu ari kommina? ⁶An re ken nan mo yaozaoneh, piyu rumenu uraoh i sin jaksaza u kara kupi mazu u piya ima rume, an jagha mateh mami nan pitehmeneni umi izang pirumeni. ⁷Kurim ku zha u jaru nasang antih a yu Krista ku sin sakse awo in mire zaku kori. Ini nan pen zaku vurana invang i pu? Yhenerene pi zaku jaom an rao nan pu? ⁸Anre piku yelli mu yi mun arao nan a mazu, na a yalla are a kommini a rumi apu. ⁹In ku zaku yaoh awo aya a zayaon matini an ka zaku zuwa uwuru u rahra ko Sirih? In kasu rume i chotti. Utuma usunu u ripum ku dhorkoro kuma rong na siri na u zina, nan mavapkwa avarao marumi, ayah asin gbwekse u tuma, u sunu uripum tipi rumi nan pirumi nan pirumi. ¹⁰Atuwu, nan aya magwekzuzuwo na asezeni aniza, nan aya ti suraru, nan ayu danfara za pirong uyaon en ka zuwa urara ko Siriy. ¹¹Are ken nan arong ayin asighi. Are kuma vurkanini, in ma revunuwo, in ma yelli nariva nan Kasirih innunk ari zayhi ri Zonzo Yesoh Kristoh, anre nan mazhir masirih kawuri. ¹²An kusu nasang nan mini zamateh," an zang an kusu nasang murih u amfani. "An kusu nasang nan mini zamateh," are man zaku wana piyu yao inrong amun. ¹³"Mariniru mareh mun rurah, kururah kun rih awar ka mariniru." Kasirih kan ka nurkane mun nasang. Ripuhm a rhoto yelli rin awar ku tuma u sunu u ripuhm. Tu ken ripuhm ririh awar ka Zonzo, Zonzon en ringhi awar kuwo iro ripuhm. ¹⁴Kasirih kama chone Zonzo, Kan tini a chone a wuri nan unirganu ukan. ¹⁵In ku zaku yaoh awo apuhm ayhin are ikum i Kristoh? Nh ku rama zika ikum i Kristor a mane nan mavapkwa a varaoh? Mun kasu wana! ¹⁶In kus zaku yaoh awo piya e manuwo nan kuvapkwa avarao e wana ripuhm riraoh nan kun? Kinne ken nan avah ami avere a vahahmi an ka wana ripuhm riraoh. ¹⁷Are yi piya e manuwo nan Zonzo e wana mazhir marao nan yi. ¹⁸Sumavu nan utuma usunu u ripuhm! Irong ivang nan piyaor e rise irih uyah u ripuhm, are piya u tuma usunu u ripuhm iku rise ripum riya ivang. ¹⁹In ku zaku yaoh awo a puhm ayin are kuranghao ku tutunu kuma zhir mavur, mani mari nh yin mami nan em zuwa a wori nan Kasirih? In ku zaku yaoh a wo in zaku reh atih a yin? ²⁰Awar ama zemenini in korgwo, awar ken zokpkwoni a Sirih ana puhm a yin nan mazhir mayin, mani ma wori nang Kasirih.

Chapter 7

¹Nakini a nasang mani na en nyakara a vah: "murip uwoh pirumi ikasu ku rike piyowoh." ²Kure awarku gbwekenu tu ringwhu o nyowoh, ko piriku rumi iyira piyowoh yhi, ko piriku nyowoh zuwa pirumu yhi. ³Ana anang a non a pirumi nang piyowoh uyhi, pirumi iroh piyowoh kenna isuni, piyowoh iroh pirumi unayhi. ⁴azang piyowoh iri tiwomoh tih ripum riyhi, kure pirumi. Kenne muri, pirumi izayhi tiwomoh tih ripum riyhi, piyoealni iri. ⁵Sunu ku nuku ateh yhin, kure inna en rume nang kadhaor kami na en raka ateh yhin. Rise ne ken asa in suska uro ateh yhin inung atanzu ka Sirih. Anu guru a mansana, sa pisifu ikasu gwaki nih awar ku zah ku puru ateh yhin. ⁶Nku sin misini anang arah sah in rume anzang uwoh mateh na nsin rukseh. ⁷Usunu nang annareh kowan uyhin inna rih kenna mini nrih. Kowan irih imuzi aperu kami ka wori nang Kasiri. Pirong irih imuzi a peru ka, pirong irih amanzu. ⁸Makana nang ayah rotah ma runga nang ayah na arumi a yhoen ama kizi ana ma koh kupini woh an zomo azaku runga, ken na mini nrih. ⁹Kure inna anka zaku suska upuru ateh yhoen, an nu runga. Kupiri uwoh a runga nang ku sin vurana un sunuana sugwhu. ¹⁰Na kini makana nang ayah ari rungama roh yhini mateh mana - azang mini, kure Pikarma - piyowoh ikasu jaoh pirumi. ¹¹(Na ereh eh jaoh pirumi, izomo ken maza runga boko iguru yhi anka napsana nang pirumi), pirumi una yhi isu viskine piyowoh yhi. ¹²Ko na manzu na ko - mini, an zang pikarona - akoh ko kariki ka konih kami kari piyowoh umi irotih a marini, a pok urentu o zom nang yhi, isu viskine yhi. ¹³Na piyowoh iri pirumi umi irotih a marinini, a pok urentu o zom nang yhi, isu chira nang yhi. ¹⁴Kure Kasirih kama napsa pirumi piya marini umi awarka piyowoh mi, nang piyowoh piyamarini umi awark koni kami. Na en chira ana nang ara nono na yhin nanka zaku wana ayah vur, anreh uteske nu o Siri. ¹⁵Na areh piyah marini umi eh chira, jaoh yhi ijar yhi. Imuzi a nang arah, kan koni boko kin a rotu zoni a sisizi a rih ri runga. Kasiri kama kangreh rih tih yelli azom ka mavok. ¹⁶Ini ne pe yeoghheoteoh, piyowoh, awoh penka gita waska pirumi upuh? Boko, ini na pe yeoghheoteoh, pirumi, awoh penka gita a waska piyowoh puh? ¹⁷Jaoh ni kowam iyelli azom kami na Kasirih kama raka yhi, kown kenna Kasirih kama kangreh yhi. Ami areh mateh manang makana nang ikklisiya na sang. ¹⁸Kuri piyah na ama cheske yhi pigang adhaor kam ama kangreh yhi irume nang Kasirih? Ikasu chira na piyah na a roto cheske yhi. Kuri piyah na aroto ma cheske yhi pigang adhaor na ama kangreh yhi inung ayah arume? An kasu cheske yhi. ¹⁹Azang ku cheske boko uzah ucheskenu kure kikusu ku pokorom, kikusu ku pokorom kure ku dorkoro kumeteh ma Sirih. ²⁰Kowm ika rih inung ukangwhu mi na Kasirih kama kangreh yhi irume nang kan. ²¹Pi kume re pirereh adhaor na kama kangreh vuh? su rene sugwhu a na rami. In na pen viskine sugwhu awana na wang, kon ka piri vuh. ²²Piyah na pikarma eh kangreh are pirereh ire piya ire na wang azaku rotu re pirereh, Kenna a gura ri, piyah na ima kangreh izaku re pirereh irume eh wana pirereh u Kristoh. ²³Ama zamenini na ikorgwoh, sunu wana areh a yhaor. ²⁴Ina koni, ko ini na tima rih adhaor kama ama kangreh rih ti rume, ti karih ken. ²⁵Ana yah a roto yelli irunga, nzaku rih avere amateh awori nang Kasirih. Nku sin ruska avere unyeng kunan, u piyah na Kasirih ka pokoro lillipovoh riyhi, agura wanu woh an rume nang yhi. ²⁶Awar ku kenn, u nyen kunang awar ki vurah imi en ruwah, kurip uwoh piyhaor ika yaohzi kenna ima rih. ²⁷Pikureh piya piyowoh? Su rungn yhi uwoh pi viskine yhi. Piku zavuh piyowoh? Su ringnyhi piyowoh. ²⁸Inna pe yelli irunga, pi roto ma rene ivang, na piyowoh izah irunga eh runga, iroto rene ivang. Nan ken ayah yelli irunga an mana nang anang awon agbwakane, na nku rusu in ghatta nini nang ani. ²⁹Kimi na maku vere, ina koni: kadhaor kakup. Aseme a adhaor ka, ayah ari a nyogwho an yelli azom kinne ayah za yoehn. ³⁰Aya asin maghha ipivi ayelli ne ayah zau sin maghhaa, ayah aseri rigoehn kinne ayah seri yoehn, nang ayah seri pize kinne ayah aza yoehn irangnwa, ³¹nang ayah aseru tuma nang kurikuya an su rise ne ku seru tuma nan kun nasang. Kurikuya kenna kuri ara marara maku n mama ruwah. ³²Nrusu a zonkazah aminah. Piya izayhi irunga enka roh a sugwhi ka yi ana nang a pikarma, kenna ena vokone yhi a sugwhu ³³Piyhi runga eku roh a sugwhu kayhi ana nang murikuya, kenna enka vokone a sugwhu ka piyowoh yhi. ³⁴Kasugwhu kamma ghatta tivah. Piyi zayhi irunga boko kisinghaa aku roh asugwhu ana nang a pikarma, kenna an ro apum nang mazir. Piyowoh umi iri runga eku roh asugwhu ana nang mu rikuya, kenna en vokone asugwhun ka pirumi. ³⁵Nku vere nang ara awar kayhin an zn in gbwarmazini. Nku vere kini awar ki kusu kirip, sa ayini inka roh atih nang pikarma zah kisusu ken na sugwhu majaghatt arong kataghyeh. ³⁶Na pirong inyen awoh izaku arinni kami na isin ringyhi anang kuroh kuti chirvu na kama voeroeh tuwa ti runga, ku rise ken kun ma wana zah kenna en yelli - Iyelli kenna irusu. Azang ivang na iseri. An yelli irunga. ³⁷Na I yaohzi mariva a sugwhu kayhi, an zan kusin murah yhi, agura yoep anang ayhi aritih riyhi, na eh ye zeneh a sugwhu kayhi iyelli ken, iyoeptoe arinni ku ringwhu yhi na kisinghaa, eh yelli anang arip. ³⁸Piye yira arinni kami ne eh nunghhaa eh yelli anang arip, piye vonoyhi urunga eh yelli ikusu ki piri urip. ³⁹Piyowoh isisizi nang pirumi maka rava marara mu voh kuyhi. Na pirumi eh re eh koah, enka suska uka runga pirong umi na irusu, na ire piyah eh rume nan pikarma.

⁴⁰Nan ken amateh manang enka piri upokoro urentu na eh zomo kenna iri. Unyen kunang mini unami inri mazir maSiri.

Chapter 8

¹Amariniruh na'apuhmeh timareveh, ti yaeh awoh firih uyaeh, kuyah kohkuh gyheghe Piyar, Usunuh nsuwah. ²napirong iyaen iyha irang-gmah, Piyar vmih iyaehyhii Ken nang Kowanah uwoli ika-yaeh. ³Piya isunih Asiri Piyar unih Kayaehyhii. ⁴Nekinih, Karih Kamariniruh mamih na apuhmeh timareveh; ti yaeh awoh Kureveh urukuyahkuh kureh uwm Kasiri Kan rikahraoh nazik. ⁵Ken nakuhwoh narong nasiri narih, tizoh nang urihkuyah, Ken nang narong "nasirsir" nang "Nasir" adun. ⁶Atiwurih, Kasiri Karaoh areh Titah, ukan ankukkusu morim, ukan ti zonzim, Kasiri Karaoh Yeso Kiristi, uyhill ankukkusu munzuwanah, uyhii awurih tizukzasanah. ⁷Nekinih, kuyachkwa kunzakuh tiszih anayar marandaoh, ntamih, cettimih arong ansesih mareveh, aserih narih anamrinihrum mami na-apumeh man timareveh. Kutandamagoruh ken Kuyaen Kunrengenehrich awarkuwoh Kursirikun. ⁸Marinirub mankazakuh jagha irih nang Kasiri. Tiwantanirih nnati rohtohraoh, Tipiririh nateh raoh. ⁹Pi vasanah ufeweruhpuh suwanah kitanbout apiyah isiriyhill uvurah Trugggwuruwoh. ¹⁰Zikah woh prirong ereghevuh, umih irih uyah, arih Kamariniruh ajighii Kamareveh. azang kutanda maguruh kenn kusirihkun kuyhii kunre nehyhii arih Kamarinuruh manih na -amapumeh nih? ¹¹Uyahkuyhin ananang amih areh amavareveh, Piyah siri yhill, cheghii umih na Kiristi e-kha awar Kayhii, iwantunuhwoh. ¹²Nnapeh tereh ajanghi awuvarah yaen uzausiruh utanda maguruhken, pehreneh ivang NKiristi. ¹³Marinuruh inama manreneh janghu iruggwuruwoh, njah arih kaman, asusa Konih utoroh righii.

Chapter 9

¹Un ke zaku reh pi za-ugbwamndu? Un ku za ku re ka gbweng? Un ka rotoh ma reyeh Yesoh Pikarma u-wuri? In ku zaku reh utumu nang inung u pikarma? ²In nang mini in za ku reh kagbweng a makana nang arong, in reh ken nang a yinih in reh kukizi ku rigbweng ri nang inung u pikarma. ³Kugbwaranu ku ritih ri nang kun kina a makana nang ayami a sin kitaram: ⁴Tiku zaku rih awar kuwoh ti rih a gura so? ⁵Ti ku zaku rih awar ku woh ti zika a gura risuh u-jaru nang pinnyowo mu ire piyu rene suwhu, ken nang ku takaru ku nagbwerg ami a seri, nang rikommina rih pikarma, nang Kefas? ⁶Vah Barnabas nang mini nazik nang ko murana nang a wuri awoh ti risuh u-tuma? ⁷Wammi i seri utuma umi ire piwumani a gura yaoph ritih riyih? Wammi e ku kavah kab ku zaitun a zaku gura raoh nono na kun? vah wammi i sin yaop a rifighi ri uvigh'u u magam a zaku gura sin seze a wazi a wori ukun? ⁸In ku sin vereh a nang ara a yaozih izo avaozn ko yhaor? Kakumuru-ku-muranu kun ku gura rotoh vere ken? ⁹Awar kuwoh ama nyakara inung un kumunu ku muranu ko Musa awoh, "Ka su ka wura naoh ka pinaoh a dhaor kami nang pi sin soki raoh," Kasiri kan kusu nyente ina'ah nazik? ¹⁰Kan ka zaku sin verene a makana nang a wuri? Ama nyakara awar ka wuri, awar kuwoh piyami isin kava iriseh rikava inung un rene ko suwhu, ken piyami isin soko i riseh tisoko inung un rene ko suwhu awoh en ka zuwa inung i kusih mi nang e buba. ¹¹In nang te vizza an kusu mu mazirr a makana nang a yinih, kun ku koru gbwaki nang a wuri in nang teh buba an kusu mu rikuyah awori nang a yinih.¹²In nang a rong a zuwa awar kana awori nang a yini, ti ku zaku ri a pirka ken? A mazakuguranu, ti rotoh riseh utuma nang kawar kan. Un tami, tima kwapkturuwo an kusu na sang a sa ti kasu wana aya an nuku a masara ma Kristoh. ¹³In ku zaku yaoh awoh a yami a seri utuma inung un rangh'ao ku tutunu a ku zuwa mariniru mayaon awori un rangh'ao ku tutunu ku mi? In ku zaku yaoh awoh ayami a seri utuma a tek kami nang ripik ririm a ku zuwa awori inung ikusi mi nang ama roh izo a ripik rimi? ¹⁴Tu rina tina, pikarma ima reneh a kumunu ku muranu ayami a sin wa'ah a masara mu waska an zuwa a rih ka yaon awori inung masara mu waska ku mi. ¹⁵A mazakuguranu, in rotoh ma riseh utuma nang anwar mu na ken, in za ku sin nyakara ikusih rih awar kuwoh in risem i rangmwa. Ku pirim woh in kaoh nang pirong i vorom u rerenu ku na. ¹⁶Awar kuwoh in nang ma wa'ah a masara mu waska ma, in za ku rih i kusih mi ken renem in rerene, awar kuwoh ko muram in reneh ken. Tighaosum kun wana nang mini in nang ma rotoh wa'ah masara mu waska ma! ¹⁷Awar kuwoh in nang ma rene ken awar kuwoh mini ma rene ritih ri nang, in rih un reze. A mazakuguranu, in nang a zang inung un rene ritih ri nang, in rotih rih a mazif mami nang a rom. ¹⁸Yemmi ireh ku reze ku nang? Kure a dhaor kami nang ma wa'ah, man ka roh masara mu waska mumi a zaku seri irangwa, awar ken man zaku yelli utuma na sang nang kawar kanang inung u masara mu waska mumi. ¹⁹Awar kuwoh un pette ku raoh in reh piya za-ugbwamndu nang ayhaor na sang; un rong u pette kumi ma wana pirereh nang ayhaor na sang, awar kuwoh in kokone ayhaor a dun. ²⁰Nang a Yahudawa ma wana kin ne pi Yahudawa, awar kuwoh in kokone a Yahudawa. Nang a yami ari a jaos ka kumuru-ku-muranu, ma wana kin ne pi yami iri a jaos ka kumuru-ku-muranu awar kuwoh in kokone a yami ari a jaos a kumuru-ku-muranu. Ma yelli ken a gura reh mini a ritih ri nang in zaku reh piyami iri a jaos a kumuru-ku-muranu. ²¹Nang a yami a zaku rih inung a kumuru-ku-muranu, un ma wana neh piyami i zaku rih inung a kumuru-kumuranu, a rivin mini a ritih rinang in zaku reh piyami i za yi inung a kumuru-kumuranu ko Siri, a mazakuguranu in rih a jaos a kumuru-kumuranu ku Kristoh. Ma rene ken awar kuwoh in kokone a yami a zaku rih inung a kumuru-kumuranu. ²²Nang aya zaku sisazi ma wana piyami i zaku sisazi, awar kuwoh in kokone a yami a zaku sisazi. Ma wana an kusu sana, awar kuwoh tu rina na sang in waska a rong. ²³In sin yelli ankusu na sang awar ka masara mu waska, awar kuwoh in ka yelli u zuwa inung un zikinu u kun. ²⁴In ku zaku yaoh woh inung un som aya a sin suma na sang aku ninghie u som umi; a mazakuguranu, piyhaor urao nazik en ka sere u reze ku mi? Awar ken, ren nu usom awar kuwoh in zika u reze kumi. ²⁵Ayhaor nasang a marandaor mami ma ningh'e unroh awar kuwoh an sere ureze a ku cima a tih a yaon inung an kusu nasang. Aku rene ken awar kuwoh an sere u reze kumi kon ka rara, a mazakuguranu, te ku rene ken awar kuwoh an sere kimi ken za ku rara. ²⁶Awar ken, in zaku seri usom a zaku rih a tek kami nan man kana, in zaku gura sin vavah uvunu. ²⁷A mazakuguranu, in sin cima a ripuhm ri nang a gura rene rin rin wana pirereh, awar kuwoh a madorkoni a dhaor kami nang ma riseh u wa'ah a makama nang a rong, mini a ritih ri nang an zaku vonom.

Chapter 10

¹Ina khoni, Nrusu inka yhao awo, a titih wurhi nasang a jhaos kamayiri ama gura dorkoro tinung uteku (kuna kumana). ²Nasang kuyhaon ama riseh yhaon ubaptisma inung a mayiri nanku teku. ³Nasang kuyhaon ama rhao mariniru ma mazir masuwu imus irhao. ⁴ Nasang kuyhaon ama seze ikusu ke suh ki mazir masuwu imuzu kirhao. Awar kuwoh ama seze arirong rikwang rhi mazir masuwu mami mama dorkoro yhaon, rikwang rinri rimah reh Kristoh. ⁵Kasirih kama roto pokoro urentu mapuk mayhaon, awar tuken maveru mayhaon mama rhaondurwo a rimi. ⁶Amah nyakara iri ankusu mu awar kuwoh Tigwekseh inung umuhm, sah tika suka riseh ankusu muyhiemun mumi nang ayhaon ama riseh. ⁷Suhnu wana aya a dorkoroni a mareve neh kenna arong ayhaon ama riseh anang ak areh kenna ama nyakara "Ayhaor ara a maku zomoh arhao aseze, a gura coh arohroh". ⁸Suhni urise uzina nang ufaskanci neh kenna mapuk mayhaon mamah riseh, a tuk karhao ayhaor maduvu akiri-ava atitar amah Kizi. ⁹Tika suka gweke Kristoh reh kenna mapuk mayhaon mamah riseh, iyogwo imah whunza yhaon. ¹⁰Suhnu wana ayu gunaguni neh kenna yhaon ama riseh, ama kizi ana cara kamaleku mu khao. ¹¹Ankusu mu muma wana yhaon amatoroh mumisali nan a wurhi. Ama nyakara muhn awar ka rigbonzoro riwurhi-Awurhi aya na marara muyer ma ringhi a ritih riwurhi. ¹²Awar tuken, piya ekuwo yhi iyezi, ika serih nan matoroh awar kuwoh ika suka ringhi. ¹³Zah ugwenkenu umi oh zuwi ni umi na anotoh minahm inung anayhaor nasang, unguddunu, Kasirih kareh piyu aminci. Kanka zaku jhao angweki ni a pirka uyhao kuyin. Inung ungwekenu mi enka (Kasirih) wono urinu macirahm, awar kuwoh inka suka Kwakturuwo. ¹⁴Awar tuken, aya na unsuni, ranguruwonini nanku tiseh mareveh. ¹⁵Unsu vervene nan ayhini neh aya aku dinni a deppweni. awar kwo enka gweke ikusu nang insi vervene. ¹⁶Kiriri kintau ririp nah tisu riseh aritau ririp mihm, azang karuska inung amanyo ma Kristoh? kufhaowhaori kumi na tisu gwevere a zakureh karuska inung a ripuhm rhi Kristoh. ¹⁷Awar kuwoh kufhaowhaon kurhao kurihm, a wurhi aya tigwaki ripuhm ririh rirhao. Nasang kuwurhi timah rhao uyhaowhaoni kurhao. ¹⁸Rehye ni a yhaoru Isaraila, kuzang aya aku rha mahadaya, aku riseh utuma Unbhaoghaodi? ¹⁹Yenna insi vervene, ku gunki kirammmwa? Vah manniru mami na a chaonkhaorhao ugunki uhadaya mahn kureh kirammmwa? ²⁰Areh nkusi vervene a majagha nang akusu mumi na al'umai aku riseh uhadaya, areh asifu na asih yhaon uhadaya azank Kasirih. Nzakuri usunu inhmunguzuwo nang a sifu. ²¹Inna zaku seze inung iriri ki Titugwaki agura seze keh sifu, innan zaku munguzuwo untebur ku Titugwaki a gura riseh a ko sifu. ²²Vah tiku rusu urine a Sirih ripuvu? Tiku pirihi unnirghanu? ²³Ankusu nasang muriken, azank ankusu nasang mun piseh, "ankusu nasang muriken," azank ankusu nasang moku kunzaze a yhaor. ²⁴Pirong isu ringhi ikusu kimi ken rene yhi a pise. Untami, ayhaor nasang aring ankusu momi mohn rene apijahm pezontoko piseh. ²⁵Penka subku rhaoh ankusu mumi na asi zizi atek kapiz, zah nariif nulamiri. ²⁶Awar kuwoh, 'kurikuya nang ankusu nasang mumi murhi inung urikuya murehmuh Titugwaki'. ²⁷Inna piya izayi a rvin ekunuvu arii kamarinuru, piri nang kasuwu ku kanahm, jararu aka rhaoh ikusu (ankusu) na a yende vuh, zah nariif nulamiri. ²⁸Nna pirong everu pu, "Mariniru ma amah riseh mareve uhadaya nan mahn (mariniru mami)" suh rhaoh. Anang ara penka riseh awar ka piya emiya vu, nang ulamiri (awar kuwoh, kurikuya nang ankusu nasang mumi murhi inung urikuya mureh muh Titugwaki). ²⁹Nzah kukuwo ulamiri upu, areh ulamiri upiya emiya vuh. Awar kiye na antemene uniskinu unang awar kulamiri upirong? ³⁰Nna ma rhaoh marinniru nan ku roh usanjimaghi, awar ki yen anka kotkonehm awar kukusu na nma roh ubanjinghi ukin? (ariti rikin?) ³¹Awar kuken, vah pih sinrhaoh vah pisi seze, riseh awar kudaokaka oh Sirih. ³²Suh wana risohn rukupuruwonu nan a Yahudawa, vah a ttelenawa, vah Ikkilisiya eh Sirih. ³³Nmah rene tigwatigwa sah nh vokone anasuwu na yhaor nasang inung ankusu nasang. Azank awara kuriba uritih rinang; areh awar ka yhaor nasang. Ma riseh ankusu mu awar kuwoh anzuk Uwaska.

Chapter 11

¹Dorkoroni ujaru unang, ne kenang undorkoni ujaru u Kristoh. ²Nsin cha'ahvuh a warkuwoh pima dinni nang mini inung an kusu mumih nang piseri, anreh pikuh yhaomtao marivah u misenu umapuk mamih nang umma vhaddini an reh in kuma taramun ne kenang umma misini. ³Nrusuh in yhaoghaotaoke awoh Kristoh urih usiruh a majahari nang koh pirikih u rumih, anreh kuma pirumi irih usiru a majahari nang koh pirikuh nyogho, anreh Kasiri kari usiri a uvah nang Kristoh. ⁴A warken in nang pirong urumi e turuh ritih riyih adhaor kami nang iseri riyaop vah adhaor kami nang isin miseh a maverveneh masiri, ikuh changhao a ritih riyhi. ⁵A warken inang pinyogho iseri riyaop vah u miseh a vereh amih na Kasiri karoh yhi nang ritih riyhi yin wontih ima changhao a ritih riyhi. Awarkuwoh areh anang araoh nang kenang imanang purah ritih riyhi. ⁶Inang pinyogho evonoyhi uturuh ritih riyhi, ipura tih timi na chini. A mazakuguranu, in nan ku zahku rivah u woh pinyogho i pura tih tiyhi a kuttuze, vah i purah tih timih nasang. Awarken, i turuh ritih rimi. ⁷Pirumi i kasu turuh ritih riyhi a warkuwoh Kasiri kama napsa yhi kinne ritih riKan, anreh pirumi a ritiriyhi i sighe kenang Kasiri kari.

⁸Awarkuwoh Kasiri karotoh ma napsa pirumi ka-Adamu inung a pinyogho ki Hawawu ining a pirumi ka-Adamu. ⁹Azang pirumi nang Kasiri kama napsa ikana pinyogho. Un tami pinyogho i kana pirumi. ¹⁰Ki kusu ke rene anyogho a tur atih ayhaon, awar kureghenu utiwomoh, nang awar kama nyenku. ¹¹Duk nang ken, inung u Zonzo, anyogho a suni a rumi an kana yaon, anreh a rumi a suni anyogho an kanayhaon. ¹²An kure awarkuwoh ku napsa pinyogho inung a pirumi, anreh pirumi pinyogho e reghe yhi. Ama tana ana sugwu anatih ayhaon. Na kini an kusu nasang munku ruvah nang Kasiri. ¹³Temeneni ana nang arah anatih ayhin; kunkuri uwoh pinyogho i riseh a riyaop a maruvah nang Kasir arotoh ma turuh ritih riyhi? ¹⁴Kurhaosi a ritih rikun kuma mis rih awoh kuzaku rivah uwoh pirumi ikari tih ti kwanghazi? ¹⁵An reh kurhasi kuma gura misiri awoh tih rikwanghazi ti pinyogho tin kusin miseh urip uyhi. Tih tiyhi Kasiri kama rohyhi asa tin turyhi urip. ¹⁶Innang pirong inung un ikilisiya i sunu woh tiriseh urhaowaonaoh a makana ana nang arah, ti zah kuri arong anang ami a piri arah, vah u rong mi kilisiya in ku riseh arong anang avaktih. ¹⁷Inung ama muranu, manka zahku ca'ah vuh awarken kusu napsi a majahari nang kari kama rinuruh ma Zonzo. Kadhaor kami nang imma ruvah a teghe karaoh awoh in rih, untami in zizeh usiru a sin kana atihayhin, imma rene ama kunsuzuwoh mayhaor inung in kilisiya man pirkane. ¹⁸Anang izohn ani areh kadhaor kami nang en ruvah ateghe karaoh, in kurah a rifighi rivaktazi nang utuma. Anang arah ani areh kikusu nang a yhaor a mighyam, kuma nma rume awoh ki kusu na a mighyam areh rivin. ¹⁹Muma wana uwoh in rusuh in zuwa a fighi avaktazi inung anatih ayhin awarkuwoh aenka gbekeh a rume a yami arih ana teghye nati womoh, nang a yhaor ami a zakuri. ²⁰Kadhaor kami nang en ruvah a tek karaoh in zahkusin raoh a marinuru ma Zonzo. ²¹Kadhaor kami nang en raoh, piyhaor uraoh enka yende a marinuruh nasang atu raoh man adhaor kami nang e ruvah; iku zahku suksa pirong pimanu i jariyhi in gbaom anreh arong ayhaoru anku seze mani-masir mi nabi anreh ankuh bugu. ²²In kuh riseh ne ayami a zahku rih arahrah mih nang ankah raoh a gura seze inung! Inku yhaomtaoh ikilisiya zah tiwomoh, anreh inkuh nekseh ikusu keku yendini a tek karoah. Enku yaksa ayu wa'am. Manka zaku vereh iramgwa kirim ana nang arah. Areh anang u wa'am. ²³Awar kuwoh umma nurkarini ikusu nang ma sere nang Zonzo, awoh a tuk kami na Zonzo Yesoh ama roah yhi nang aya zahyhaon usuyhi, anreh iku zika ufhaowaori. ²⁴Anreh iku rene u sambarka, anreh iku gbempke avereh, "Areh ripum rinang, rimi rيره riyhin, risehni kini anreh inkuh dinni nang mini." ²⁵Anreh iku ruruh a zika i kop adhaor na aruruh arih, anreh ikuh vereh, "Areh matazzana mapas inung ama nyo. Risehni kini adhaor kami nang in sin seze man, dinni nim." ²⁶Awar kuwoh kadhaor kami nang enraoh ufhaowaori kuh a gura seze ikop ki, in kusin miseh ukha ku Zonzo a majahari adhaor nang en gura ruvah. ²⁷Ayhaor nasang ami akuh ruvah awar kari ghaoraoh rerih kama rinururuh ma Zonzo anka ruvah asa an rukseh a Siri tiwomoh inung un rina umi nang asin whanza. Ayhaorr ami akuh raoh ufhaowaori a gura seze ikop an riseh kini inung un rinah umi unka raoh a Zonzon a tiwomoh. Piyhaor umi ezah kuraoh ufhaowaori kumi nang ki kop kimi a tiwomoh enka rene ivang a ripuhm riyhi nang manyo ma Zonzo. ²⁸Awar ken ti dinni ana tih a wuri a maruvah a dhaor kami nang tirama raoh u jibi. Tika raoh ufhaowaori kumi a gura soh ikop kimi adhaor kami nang timah ruruh u renze kohtih a wuri. ²⁹Piyhaor umi eraoh a gura soh a marinuru ma irotoh ma rume i kusu kireh ripuhm ri Zonzo, isin raoh a kan seze a mateh ma Siri a ritih riyhi. ³⁰Ayhaor na gbwakane inung un yhin in zahku wharsi a ripuhm, an reh a yhaor adun amma kizi awarkuwoh kenang imman yhaomtaoh aripum ri Zonzo. ³¹Inang teh napsa atih a wuri adhaor ku jibi, Kasiri kanka zahku temeniri. ³²Awarken adhaor kami nang Zonzo e temeniri a gura raoh irih ivurah, ekuh raoh iri ivurah asa i napsi rih, awarkuwoh i kasu nekeriri nasang nang kurikuya kumi kuma riseh urhaowaonaoh nang Kasiri. ³³Ina koni a rumeni, kadhaor kami nang en ruvah a tek karaoh awar ka marinuru ma Zonzo, suksani ajangi. ³⁴Innang pirong unyhin i pok igboam, iraoh un rahrah-awarkuwoh adhaor nang enruvah a tek karaoh kinne ikilisiya, munku zahku wana ne makunsuzuwoh mamih nang Kasiri kan ruksirih ivura. An reh

kadhaor kami nang maruvah nang ayhini, manka roh'iyi ni matazzana madorkoni a manzu a vereh ami nang in
ma nyakara awar kanang.

Chapter 12

¹Maja'a nang u paru umazir, ina ko'ni nzah kurusu an migyi ni. ²In yhao awoh adhaor kami nang ima rih ama rinih, ama wuri ni nang an Kristi mami maku zahku yiku vervene, inung koh uriku rinah ima dorkoni man. ³Na kini nsuni inka yhao awoh zahpirong umi eku verven amazir ma siri enka vereh, "Zahpirong enka vereh, "Yesoh ireh Tituh gwaki," Saikoh amazir marip.⁴Na kini u baiwa urim a vaktazi, ama mazir ma rhao. ⁵A tumzanani a vaktazi, ama Tituh gwaki urhao; ⁶Nang kuma tirih utumah u vaktazi, ama kasiri ka rhao kami karene mon wan ken inung un kowammi.⁷Neh kini kowanmi inung unyhin ama rohyhi utuma u Mazir awarka yhaor nasang. ⁸Awarken amajagh'ri na piyhaor uraoh ama rohyhi avereh ati pamvah nang pimanu avereh uyhao anreh Mazir ma raoh.⁹Nang pirong ama rhoa yhi ubangaskiya amazir manma rhao, nang pirong u baiwa u wharghanu amazir ma rhao. ¹⁰Nang pirong ama rho yhi utumah usiruh, nang pirong u anabci. Nang pirong ama rho yhi u yhao kuh vaktaze mazir, nang pirong tirem ti vaktazi, nang pirong i fasara ati rem. ¹¹A nang arah nasang areh utumah urhao nang mazir ma rhao, asin rukse u baiwa umi nang ayhaor am rhandoa kenang e nerveh.¹²Awar kenang ripum rيره ri rhao agura rih ama petteh nasang areh ma petteh maripum ri rhao, kenang Kristoh. ¹³Awar ka mazir ma rhao ama zuriri inung ari pum ri rhao, koh pi Yahudawa koh pi Al'umai koh pi sisini koh pi Viszini, nasang ama riseh yhaon an suh inung amazir ma rhoa.¹⁴Awar kuwoh ripum ri zah kuri uterin, ama rigwaki. ¹⁵Inang ku tirmis koh vereh, "Tun nang nzahkure kachara, nzahkure ku petteh ku ripum," ku zahkure ku petteh ku cunuh ku ripum. ¹⁶Nang inang ku thoa koh vereh, "A warkuwoh nzahkure riyizi nzah kure ku petteh kuripum," ku zah kureh ku petteh ku runuh kuripum. ¹⁷Nnang ripum nasang rيره kuthoa, iki nang upokoronu u nyha unka cira?¹⁸ Amma Kasiri ka tazza kenang koh kuriku petteh kuripum kenang ka napsa. ¹⁹Anareh kuma reh ma rhoa na sang, iki nang ripum renkarim? ²⁰Na kini areh ma petteh ma dung, ama ripum ri rhoa.²¹Ri yizi venka zahku verun chara, "Nzahkusin righi vuh." Vah ritih rinka vereh ana vinah, "Nzahku sin righi vuh." ²²Amma ma petteh ma ripum mami ma zahku nirhani maru tumah, ²³nang ma petteh maripum mami na tisin dinni awoh ma zahman tiwomoh tis sin rukse man tiwomoh, nang ma petteh mami nang anka zahku yiku ciram ma piri ati womoh. ²⁴Na kini ma petteh mami nang anaka yiku ciram ma zah kusin righi uwoh an rukse man atiwomoh, awar kuwoh ma riga ari atiwomoh. Amma kasiri kama mane ama petteh mami na sang, a rukse man a tiwomoh ti gwaki amajahari nang ayami azahyhaon.²⁵Imah riseh kini asa ripum rinka zahku waktazana, ama asa ma petteh manka kana ajami nang usunu umi urhoa. ²⁶Na kini adhaor kami nang ku petteh ku rhao ku seri u rereh, ma petteh mami nasang man seze urereh ma; vah adhaor kami na asin rukse kurhao atihwomoh, ma petteh mami nasang maku gharhanao. ²⁷Na kini in reh ripum ri Kristoh agura re ma petteh ma rin.²⁸Na kasiri kamma canka inung Ikilisiya ama manzani i zohn ki vak, anabawa, kitar a miseni, nang aya aku riseh a nang usiruh, anreh ayu baiwa u harghanu, nang aya aku nana, nang aya aku riseh utumah, nang aya aku verveneh ati rem ti vaktazi. ²⁹Na sang kuyhaon ankure a manzani? na sang kuyhaon ankureh anabawa? Na sang kuyhaon ankure a miseni?³⁰Na sang kuyhaon ankuri u baiwa u harghazenu? Na sang kuyhaon anku vervene atirem? Nasang kuyhaon anku vandare atirem? ³¹Righini u paru ugbwaki inung un marmari. ama man sa'ini umi upiri unrip un manzu rinah.

Chapter 13

¹Vah mun ku wana uwoh man vervene ati rem tiwori nang ayhaor nang anyenku. Areh en zam usunu mawana kinne pikorgho purarah pimi kori riwozoh. ²Vah en ku rih aparuh ku annabi nan ku yhoah nasang rivin ri tururuni nang kuyaoh, nang urumenu udunn ken nang anku chone upana areh en zavurih usunu, en zang kirangwaha. ³Vah innang maroh ankusu mumi nang en rih nasang azana ayu wam, nang kurho ku ripum rinang an poksho, are en an usunu u rhotu zuwa uzuwu irangwah (areh en ruh ripum rinang awar en zob ritih) ⁴Usuru ure unokuruwonu nang matini, usuru uzanini unaze kosuwahu nang ku zaoraoh kuritih, usuru oku zaku rene ugbwaku uritih ⁵Vah ugbwasu, vah ku zaku tirere ritih rihi oku zaku rene arakarao kosuwahu, vah ku zaku tara u vazzenu ivang. ⁶Uzauni rigaraoh en zah urivim tuken, ku serei rigaraoh arivim. ⁷Usunu oku kwakruwo innung ankusu nasang, rumeni ankusu nasang, inru usunu aritih rennkusu nasang, akwakruwo ankusu nasang. ⁸Usunu oku zaku rahra innang unabce anabce urin un varaohi inang tirem tirih tirim, ten wuruh. Inang kuyaoh kuri kurim, kon varoah. ⁹Awar ti yaoh ama tarkani nang kurise ku anabce anabe ama tarkani. ¹⁰Areh kadhaor kami nang piya kori e ruva, piyallu izaku kori en vaoraoh. ¹¹Kadhaor nang en mareh konoh, en ku vervene ne konoh, aku dinne uhujjoji kinne konoh, kadhaor nang ma wana piyhaor en nekere an kusu mutih nonoh nasang. ¹²Awar kinni ti tirkini matarkani a madubi anre kinii amyheng-amyheng, kini en yaoh ana tarkani, are kini nan yaogeotaoteh kinne ken nang ama renem uyaoh agwakane. ¹³Areh nakini ankusu mu mu tar mo taka urumenu nang usiru una ruva, nang usuru. Anreh nasang konni usuru upiri.

Chapter 14

¹Dorkononi usunu a rene sugwhu negbwing ku zuwa aperu kamazir, kapiri ku rene sugwhu kare anabci. ²Piyah eh ku vervene nang ayhaor na eh ku sin vervenen kure Kasirih. Za piye ku yeghhetekte areh na eke ku vereh eh ku seri avere mi awukuni inung amazir. ³Piyah eh ku yelli anabci ayhaor na eh kusun vernenem sa isuk yhaor, a sisane yoehn a yelli yoehn uta'aziya. ⁴Piyah eh ku vernene atirem eh kusun sughhaa riti riyhi, piya eh ku seri anabci ikklisiya ne eh ku sin sughhaa. ⁵Usunu nang annare kowan uyhin inna sin vernene a tirem. Agura ma pirka ken, usunu nang inna seri anabci. Piyhi seri anabci ipiri piyah eh ku vernene a tirem nagbwing (kure inna ari piyah eku soeskoeh asa an suk ikklisiya) ⁶Nakini, ina koni, nama ruwah nang ayhini asin vervene tirem, in na innan ka zuwa irangwam? Man ka zaku rise ken, anka nure nku seri avere nang ku vetere ko rong anang boko ku yoeh, boko anabci, boko umisenu. ⁷Na an kusu muzmun uvoh moku chidda marunu - kinne iseruwa na matatung azaku ku chidda marunu vaktazi, ini na pirong enka suska u yeghheteh imuzu sivah kumi na piseruwa boko kutetung kumi kusun chizazah? ⁸Na a perve utatung zah marunu mu sivah, ini na pirong enka yeghheteh adhaor ku napsana ku riwuma? ⁹Kenna muri nang ayhini, Na insin vervene avere azah ikusu ku testkem, ini na pirong enka yeghheteh arah na en vere? In nang ka sin vervene, zah piyu yeghheteh. ¹⁰Ari tivervene agbwekane urikuya, zah timi teku zaku roh ikusu kimi na an teske a yeghheteh. ¹¹Na nzeku yoeh ikusu ne piyah vereh isin vervene, ma wana pijoen nang piyah isin vervene, piyah vereh iwana pijoen nan mini. ¹²Kenna ari nang ayhini kure inku seri azoeh boehtoeh ku chizaza nang amazir, zikanu suru ana peru nami nanka sughhaa ikklisiya. ¹³Piyah eh ku vervene atirem ti vaktazi, itanzana ikaka soeskoeh. ¹⁴Na maku yelli atanzu atirem, mazir manang maku seri atanzu, kusugwhu kan chidda kan irangnwa. ¹⁵Ven na man yelli? Nyelli atanzu nan mazir na nang, agura seri atanzu nang kasugwhu kanang. Man sipsa nang mazir manang, agura sin sipsa nang kasugwhu kanang. ¹⁶Na a zang ken, nama changghaa Siri nan mazir manang. Inni na pirong enka rume awoh "ken" adhaor na pi seri. Usanjingnyhi na izaku yoeh arah na peku vere? ¹⁷En ka yelli usanjighhi kumani, azaku sughhaa piyah na in ri. ¹⁸Nseru sanjingnyhi nang Kasirih na maku vernen atirem apiri kowan u yhin. ¹⁹Inung ikklisiya kupiru woh nvere anang ishii nang kuyoeh kunang sa nka sa amanzu ikusu ku dorkoro, nang ku vernene vere aravi madubu rikiri atirem. ²⁰Ina koni, sunu wana nono ana sugwhu na yhin. Utami, ana nan a pisifu, in wan ne anki sen. Ana sugwhu in wana aya ma kuna. ²¹A mateh ama nyakara, "Ana yhaor atirem ti vakti, awori anoeh ka joen man vere nang ayhaor arah. Ko nan ken anka zaku pokorom." ²²Rirem revakti rizang kisuus ku reghye an ama yah ma rume kure ana yah roto marini Anabci are kikusu ku reghye, ko yah marume, an zang ayah marini. ²³Na mu wana, ikklisiya koh kongsusuwoh nasang kowan ira vernene arirem ri vakti, pijohn nang ayah roto ma rume an ninghhe, kuma zaku vere woh arayhi arangni? ²⁴Inna kown iku seri anabci ayah roto ma rume nang ajoen an ninghhe avere mi na en pokoro anka soaskoah yhi. Anka temeneh yhi nang avere mi na a vervene nasang. ²⁵Kikusu ki wukumi a sugwhu kayi anka verke. Awar ku ken, enka righyi annyen muyhi a changgha a Sirih. A vere a woh Kasiri kari nang ayhini. ²⁶Yeni re kikusu kimi ke dorkoni, ina koni? Kadhaor na en konsuzuwoh kowan nang kusiva, anang umiseh, anang uchidda ampeze, avere atirem, nang boko ku doeskoeh ni. Rise ni koyen asa in suk ikklisiya. ²⁷Kowan uyin umi en vervene tirem, sa ankere a yhaor avah boko atar, kowan adhaor ka yhi, pirong uvakti isoeskoeh arah na eh vere. ²⁸Na a zah yaohn piya en soaskoah sa kowan uyoahn ikiza yhi inung ikklisiya. Sa kowan ivervene arith riyhi nazik, nan makana nang Kasirih. ²⁹Sa annabawa avah boko atar an vere, amanzu an zonzi apok asin kitara anang ami na avere. ³⁰Na aroh ampeze monang nan pirong umi izomi inung ikklisiya, sa piyah eh sin vervene ikiza yhi. ³¹Kowan uyhin enka suska uyelli anabci maroendoeh asa kowan igbwekse, kowammi izuwa usuru. ³²Mazir ma annabawa manku rhi ana chara na annabawa. ³³Kasirih ka zang Kasiri ku yendeh marini, kankure ka mavok. Ani are kiksusu ku riseh makana nang ikklisiya nasang. ³⁴Anyowoh an kiza na liuu inang in ikklisiya. A za yoahn uwara uku vere. Utami, an kuso rukse ritih, kenne mateh ma vereh. ³⁵Na arong ari ami na a rusu an gbwekseh, an rivi a rumi ayoahn urarah. Kure kikusu ku gbwohrr pinyowoh ivere inung in ikklisiya. ³⁶Avere Siri ku wori nang puh? Puh uteh puh na a ravah vuh? ³⁷Piyi tari a sugwhu akoh ire annabci boko piyah mazir, ika yaoh anang ami na ma nyakari nih kureh mateh ma pikarma. ³⁸Na ari piya iroto ma zika ken, in kasu yandeh yhi arith. ³⁹Nang ken, ina chaghyi, zika ni nasugwhu nu sunu uku riseh anabci, asu ku yeke piyen vervene arirem ri vaktih. ⁴⁰Sa ko arike nang an yelli ni na duuh un rina urip.

Chapter 15

¹Nekinih inacheghi unkoh indinnih amasarah mami nang nmamighinih mami nang manasereh aroghim

²Amasarah mah nang inmah zuwa uwaskam. Innang enpuruh nangwang avereh rah namah misihnih inang ennumihnih uwana uyhin. ³Nmah roh-ghinih azom amarip mikutso mih na-mah sereh, awoh Kristoh ima kha neken nang irih anavah. Amah kaveh yhi, imah cho atuk Katar neken nang irih anavah. ⁵Kristoh isanuwoh nang Kefas, nang adikirih anavah mih. ⁶Aguru sanuwoh nang acheghi mih apirih nakanda ishii adarkarah. Arong ayhaon arotighas-si, arong an-mah nomoh ammarah. ⁷Igurah sanuwoh nang Yakubu, nang Nagbweng asang. ⁸Amararah nasang, isanuwoh nang minih, ne nang konoh na-reghe anzangha daor. ⁹Minih undeh kutan kunagbweng, minih izaku rhi uwoh anwoh Kagbweng awar kuwoh unmah vitareh ajighii Kasirih. ¹⁰Ariparah desirih unreh kikusu nandih, riparah rikan unang dinzag-uwam. Tuteng untumazanah nagwim amelleh yaen, anzang minih, anreh riparah desirih unang. ¹¹Nekinih, nareh minih bah yaen, ken natih miseh masarah namih ken nan arumeh. ¹²Nekinih nang avereh uwoh Kristoh amachoneh yhi amakinuruh tinih, na aarung ayhin ankawoh unvhonu umakinurh azawhonih? ¹³Na-uchonuh umakinuruh uzawhonih, Kristoh unah yhi ikumah rotoho cho? ¹⁴Na Kristoh imah rotoho cho, na umesehnuh uwurh areh uwam, kuvura kuyhin unakun kunreh uwam. ¹⁵Ken timah wanah ayugirkinuh icottih amajagha Asirih, awar kuwoh tih wopkwoh Asirih, akoh ka choneh Kristoh azaku reken. ¹⁶Na makinuruh arotoho chonun man, Kristoh unayhi arotoho choneh yhi, ¹⁷Na Kristoh arotoho choneh yhi, kuvurah kuyhin areh uwam, inrutih nvang iyhin. ¹⁸Na ayah kha areh nKristoh ama votsoroh. ¹⁹In-nareh nvokuh tih nuttanih uzonoh nKristoh, tipirkah ayarr nagweing adilipovoh. ²⁰Na nekinih Kristoh amah choneh yhi ukha diraoh, isunuruh ezon ana yah kinih. ²¹Ken nakukha koruvah apiyar, apiyar nang uraktanu ukha uwanam. ²²Ne ken nareh teh-Damu nang ayar asih kizim, ken nKristoh ayar an-agharghazanah.

²⁴An wana marara, adhaor na Kristoh inka guddu ugo koSirih nang putu, kadhaor kami nang nka rufureh ipuk nang tiwomoh nang usiruh. ²⁵Nkah riseh tiwomoh a gudda izingdih yhi uraring komatirmis. ²⁶Pizingdin uwurh urufureh ire kukha. ²⁷Kuwoh "imah guddu ankukkutsu uraring kumatirmis. An nang woh "imah guddu ankukkutsu" indih anpezeh awoh arah azaku mananih nang piyah eguddu ankukkutsu aran-karitih riyhii.

²⁸Ankukkutsu namit munrhii arank-karitih riyhi, ken pivezene aritih riyhi inkah gurih nang piyah egudduankukkutsu aritih riyhii. Arah anka wana ken uwoh Kasirih Titah kare namih namit. ²⁹Tuteng yaon nang yaon an riseh ayah waktaenih tukah? inna kinuruh manka choman, yaon uwaktaeonaoh tuman? ³⁰Yaon ken,tirih uzakahzakah anadar-dar? ³¹Anatuktuk maku zakarih ukah! uchaktsruhwohnoh unang uyhin areken, umih nang unrih nKristoh Yesoh Kasir kawurh. ³²Yaon nama pirunowom, tu yaon kupiyaor, nnama kuwana nang avikuh uNafisa, kuwoh makinuru naku choman? Sani tirih aseze, asi chirah kizih. ³³Su vatunuwoh: "rijai riyhidin deku nazez amatinih. ³⁴Zintanih ayelli azom kamavezeh, asu virinuwoh nrisenuh ivang. Arung ayhin azaku rhi uyha koSirih, mavereh rah tenchin muyhin. ³⁵To, arung ankawo "tinih namakinuruh makucho,nang ripum diriki nang mang kagurum?" ³⁶Ndih nang kuzayha! Kikusu nape visza keku semeken uchira mazaku makha. ³⁷Kikusu na pikavi evizza keku zaku saksana nan kikusu ken chira, arhe pitara pipivir nazik. Enka saoskunuwoh a wana kiramawa ki vakti kin. ³⁸Kasirih kan karo ini a ripum ripas neh kenna eteske (isuni), ivir imi na a vizza a mayinzi Kasirih kan karo ini a ripum ripas. ³⁹A zakure ankusu mumi musi raovao mu suksini nasang. Tuken, ayhaor arim, uvisha urim a mayinzi avaktazi imus. Annaon murim isanu, Nasang avaktaszi. ⁴⁰Apun izoh arhi nang apum ajass. Rijyani diripum rizoh din rhi rikuksuna, rijyani rejass dinreh urong. ⁴¹Rijyani denyhii dirih diraoh, rirong dinreh dupi, dirong rijyani denreh denrerung, kirerung kiraoh kinku suksanikin nang kimanzu ariyyani. ⁴²Ken namorhi nang uchoktsunuh umakinuruh, kikutsu na'a choneh kireh kuzavozo. ⁴³ku virah unzah uzikinuh, achoneh amazir, aku virah nang masur, achoneh unsiruh. ⁴⁴akuvirah aripum duraohsi, achoneh nang ripum dimazirr. Naripum duraohsii dirhi, ripum dimazir dirhi unadin. ⁴⁵Ken namu jyakaranih, "piyar uzonih kadamukan wana kuvoh kugharah" Kadamu kawurh kuvoh-kuroh maziriri. ⁴⁶Maziriri nami manrotoho wana azon anreh kurasi, an-nuwana maziriri. ⁴⁷Piyar uzonih ireh Kajass, anuwanih avutuh. Piyar ovakh iworih izo. ⁴⁸Neken napiya isuwanih avutuh irhi, ken nang ayah asuwani tuvutuh, neken napiya izo irhii,ken nang ayah areh ayizoh. ⁴⁹Neken na tirih utsuwho upiyar ukwelle, tin ka gurah atsuwah utsuwho upiyar ezoh. ⁵⁰Arah nama vereh, inacheyhii,awoh ripum nang mayhaon man-kah ginnuwoh nan ugo koSiri. Ken nang kikutsi kivozih kin-kah gin-neh kin kivozih kin.

⁵¹Reyhe! Ma migha vuh rivin rinisih, ten zaku kha namit, tin kha saskunuwoh namit. ⁵²Tin kha saskunuwoh adarr, nmigpwenuh uriyizih, tu tatuk kuwurih. Kutakun kunka pervunuwoh, makinuruh mancho mazavozoh, ande ti saskunuwh. ⁵³Kuvozohruh kuripum dih kun wavah uzauvozohnuh, kukinuruh kuripum dih kun wavah uzaukinuh. ⁵⁴Kadhaor nang kuvuzohnuh kuripum dih ko wavah ikutsu kivozih kin, kukinuruh kuripum dih kun wavah uzaukinuh, Ara an wanah ami agyakaranih "kukha ama sakaorekun riyirah." ⁵⁵"Kukha riyirah ripuh dinsi? Kukha ritup ripuh dinsi." ⁵⁶Ritup rukha ivang, usiruh ivang mateh. ⁵⁷Nakusan jinh nang Kasirih, kaku roah

irhiriyirah inung uYesoh Kristoh.⁵⁸Tuken, inaheghe, yazananih nakwass maza uriruwoh, asiri kunzah untumah
Osirin urenn, ayha uwoh utumah upuh Asirih azang uwamh.

Chapter 16

¹Na kini, a makana a vereh mu konsozo ikorwo awar ka yami a sin rume a suwuhu ka yaon, ken na ma miya a ma choch mu Galatiyawa, ken nang a yini in ka riseh. ²A tuk ka zohn ku mako, piyhaor awori ayhaor a maraondaoh inung u cuku yin i ka ku tari irangmwa un pette ken nang e yika. Rene ken awar kuwoh an ka suka konkoro irangmwa a dhaor kami na ma ruva. ³A dhaor kami nang ma ruva, man ka tuma ayami nang en rume nang yaoh nang a vah awar kuwoh ika ja'ah i kusih mi nang en konsozo unRunshalima. ⁴In nang ko rikpkwa awoh mini unami in jar mim, an ka jara yaon nang mini. ⁵A mazakuguranu, man ruva nang a yinih adhaor kami nang ma varaoh tu rina tu Makidoniya. ⁶Man ka gita zomo nang aa yinih vah raoh u samma, awar kuwoh in ka kanam un jaru unang a makana a tek nasang nan in sin jara makana. ⁷Awar kuwoh in za ku sin ringyhi awoh in reneni anayizi anang na kini adhaor kaza ku kpwangari. Awar kuwoh i n sen rene a rong a dhaor nang a yinih, nang pikarma pe rume. ⁸Amazakuguranu, man zomo un Afisus a maka ja'ari un Fentikos, ⁹awar kuwoh a ma wonom a tunwuru ka pandari, ayhaor a dun ami ari nasuwuhu na riwuma an gura rim. ¹⁰Na kini, a dhaor kami nang Timoti e ruva, in ka seri ana cara navah aa sa yih i zomo nang a yinih un za kaow, awar kuwoh i seri utuma u pikarma, ken nang mini in seri. ¹¹In kasu ka rume pirong i yaksa yih, kanni yih un jaru u yih I inung a suwuhu ka rie a sa ika ruva nang mini. Awar kuwoh in sin rene a-suwuhu a maruva ma yih, yih nang rikommuna arumi. ¹²Na kini, a makana a vereh ka kommina karumi ka wuri Afolos, nh ma reh nang yih nang ringnyih ri zif awoh i ruv nang a yinih, yih nang a koni a rumi. A mazakuguranu, i ma zaku zika a suwuhu ka yi awoh i ruv ra kini. A mazakuguranu, en ka ruva a dhaor kami nang e zuwa a wara. ¹³Zonzoni u zomu u nyentu, yaoptaoni u rumenu-ko-suwuhu ku yin un sisazu, yelleni kinne a rumi, wanni ayusuru. ¹⁴Sa an kusu na sang nang in seri mun wana tu rene inung un roh-a-suwuhu ku rumenu. ¹⁵In ya un rarah ku Istafanas, awoh a yaon ama reh aya zohn ku kurvuruwo a tih a yaon inung utuma u makana nang a yami a rume-a-suwuhu. Na kini, in sin nusazi ni, ina koni a nang a rumi. ¹⁶awoh in dorkoro ayhaor ami ari ken nang ayhaor na sang a maoraondaoh ami aku kana inung utuma umi a sin riseh a tirere nang a wuri. ¹⁷In seri rigaorao awar ku ruvanu ku Istifanus, Fartunatas, nang Akaikas. Ama wana untami u zah uyin. ¹⁸Awar kuwoh ama rene a-suwuhu kanang nang ka yin kan sisa. Awar ken, yaoptaoni ayhaor ara mariva. ¹⁹Ma choch mu Asiya mu sin tumza un sumazu a makana nang a yini. Akila nang Bilkis a sin sumazi ni inung u pikarma, nang kumi ku rih inung un rarah ku yaon. ²⁰Akoni a rumi nasang a sin summazi ni. Riseni u sumazu anati a yihn nang ku roh-naoh kuvur. ²¹Mini, Bulus, in sin nyakara innyara iri nang kachara kanang. ²²In nang pirong iza ku sin roh-a-suwuhu-ku rumenu ku yi nang pikarma, sa piyami i wana zah-zikine. Pikarma uwuri, ruva! ²³Uningh'eni-a-suwuhu ku pikarma Yesoh kun wana nang a yinih. ²⁴Ku roh-a-suwuhu-ku rumenu ku nang kun wana nang a yini na sang inung u Kristoh Yesoh.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Bulus, kagbweng ka Kristoh Yesoh tu rumenu oh Sirih, nang Timoti kommina kawuri, makana nan Ikilisiya eh Sirih imi irhi un Korentus, nang ayaor nasang ami arhi a mayinzi muh Akaya ²Sa'ani mapes manka rhi nang ayhini nang mavoh ma Sirih Titah uwuri nang Titugwaki Yesoh Kristoh. ³Sa'ani uyezu unkorh nangh Kasirih titah nang zonso Yesoh Kristoh. ⁴Kasirih kakusu saokaoze irhi inung unrehreh uyezu-yabo saokaoze-Ta'azantar uwuri, awar kuwoh tika suska usaokaoze aya arhi inung unrehreh. Tisu saokaoze arong nang umuzu usaokaozenu na Kasirih kasi saokaoze irhim. ⁵Neh kenna urehreh kin Kristoh uma pirinuwohm awar ka wuri, kanna usaokaozenu uwuri opirinuwohm inung uh Kristoh. ⁶ama nna ttisu seze urehreh, awar kusaokaozenu uyhin nang kuwaska kuyhin, kenna ten kare tih saokaozenuwo, awar kusaokaozenu uyhin. usaokaozenu uyhin useri utuma nagbwing adaor kami na enkwakturuwo inmuzi urehreh umi na awuri tisin seze ⁷Kenna muri usum uwuri majagha nang ayhini uriken. Tireken ayao awo neh kenna insin munguzuwo inung un sezenu urehreh, kenna inna ka munguzuwo inung un saokaozenu. ⁸Awar kuwoh ti zzaku suhni ivis uyao, ina khoni, a majagha unrehreh umi uma zugwa irhi un Asiya Amah nyoppwogh irhi nasang aka pirka usuru uwuri, timah cidda nasuwu awo ten harghazana. ⁹Rivin, Timah pokoroh a mateh muh kao anati awuri, anang ara amah wana ken awar kuwoh tika suka yer'uruwo anati awuri, areh nang Kasirih, kami kaku chonze aya kiini. ¹⁰Kaka reske irhi inung amayieman mivura ukao, kankagura a reske irhi. Timah kafkwara ama suwu (ubege) uwuri nan kan awa kanka gura reske irhi. ¹¹Kanka riseh kibni, nna enkana irhi inung ariyaoe riyhin. Ayaor adung anka roh usanjughi utami kuwuri awar eagomashi mamapes mami na amah riseh irhi tunina uriyaoe reyaor na gwakane. ¹²Tiseh magaonguzuwo nan ken, un shaida ulamiri. Awar kama toroh marif nang matini mami mawori nang Kasirih na tisi jitari ujaru

uwuri ina urikuya, tima riseh anang ara nan ayhini-anzakure ati panva tuh rikuya, areh tih mapes ma Sirih.

¹³Tiroto nyaka ini ikusu nan imanka zaku suska udorkoro vah uyaogaoteke. Inri nan kasuru yaogaoteke ankasu na tisu vervene nasang. ¹⁴Neh kenna inma yaogaoteke irhi natiini adaor, kayezu kayhin atuk ka zonzo Yesoh tenka wana ini risoh rhi magaonguzuwo, neh kenna inanka wana awuri. ¹⁵Awar kusuru umi nang inri a majagha nan kini, nma rusu uruva nan ayhini azohn, awar kuwoh inmafani uziyara tira. ¹⁶Inrhi nan kasuwu kuziyarci ni unrina unang amakana un makidoniya, ngura arhi asuwu ku gura aziyarci ni, nrina uma guru a wori un makidoniya, awar kuwoh inka tuma unrina unang a makana un Yahudiya. ¹⁷Adaor kami nama ku seri umuzu udinnenu uru, nku rhi nan Kasasa? Areh nkusi napsa anang un gwekenu (unapsanu) upiyaor, maka rava kenna man vere 'yi, yi' nang "vavu," zah" adaor karao? ¹⁸Neh kenna Kasirih kare amintace, aku zaku vere "yi" nang "vavu" adaor karao. ¹⁹Awar kuwoh pivezene oh Sirih, Yesoh Kristoh umi nan Silvanus nan Sila, nan mini tima shaida ini zah "yi" nang "vavu nan yhi. ²⁰Awar kuwoh likawali rhe Sirih areh "yi" inung ukan kenna muri tanung ukan teku vere "ken" amakana ndaukaka oh Sirih. ²¹Neh kini, areh Kasirih kamane irhi inung uh Kristoh, agura vaktane irhi. ²²Yi imah mappwara inyara ecara kayi anati a rumi agura roh rihi a mazir ana suwu na wuri unshaida iku nah enka irhi ina unzohno. ²³Awar tuken, nma kande a Sirih kan wahn ushaida awar kanang, awo kikusu kerene unroto ruva un Korintus areh awar kuwoh ungwasa imi. ²⁴Tih zaku seri kenna ten napsa ubangaskiya uyhin onh wana. Awar tuken, Tiku sere utuma nang ayhini awar ka rigaoraoh riyhin, inna nyezezi inung ubangaskiya uyhin.

Chapter 2

¹Tu ken nh cheske matazzana ma nnang, manka zaku pi ruva nan a yini innung nh yanayi i vura. ²Innan nh ma nazhini nasuwhu, wani en ka nirgaram a suwhu an zang yi piya nan ma nazez yimmi?³Ma nyaza kinneh ken nan nh ma nafsana awar innan mah ruva nang a yini manka zaku zuwa u wanta kosuwhu nan a yami ari uwoh an ren mim a righaraoh nh ri ureneh ko suwhum ari tih ri yin nasang, awo rigaoraoh rimi nan nh rih nan rin, rin nan a yini unai'ini in ri nasang. ⁴Awar nh ma nyhazinin nh zib o suwhu nan ku nazez ko suwhu nan mayizi a gbwakane. Nh zam usu nh gura nazini nasuwhu, tu ken, nh sunu wo in yaogaotaokheh u kanbaru usunu umi nan nh rih nan uni awar kayin. ⁵Innan piron e yende matuzi mu nazez ko suwhu, a zang mini utehnang nan e yendem i kusimi, are tu rong ku petteh kumi awar an kasu tsananta a anan rava nan a yini nasang. ⁶Mateh man nan arong a yin a yelli piyaor maruwo an jim ken. ⁷Kini u kuwo mateh innan yafe a nirgara yi a suwhu, in riseh kini a gbwakana asa usir o suwhu nh kasu nokoro yi. ⁸Awar ken ma nirgarini inka ku gbwaku sakse i muzu sunu u yin nan yi. ⁹Kun kureh ki kusu ke rene nh nyhaza, asa mun wan uwo nh gbwekini vah en ku roh ti chirvu innung an kusu nasang. ¹⁰Nasang ku piyaor umi nan en yafe yi, mini unam ma yafeh yi. Ki kusu nan ma yafeh in nan ama yafeh i rangwa ku yafeh awar ka yin anyheng mu Kristoh. ¹¹Are mun ku wana kini asa pisifu ika su reniri marao manao mayi, awar tiroto yelli u zah yaoh kuti chama tiyi. ¹²Nh ma zuwa a rong ka wonti a wori nan pikarma adhaor kami nan ma ruvah nh roh koyu Tarwasa, nh wagha masaraa marentu i naori. ¹⁴Areh kukwang a jigghi kum zom a wana kosirih, kumi kureh innugn nh Yesoh teh reghe u nasara a dhaor nasang. Tu wuri ama vindiri i sumuru unyha u yaoghteh ku yi ana tegh'e nasang. ¹⁵Awar a wuri tireh nuyha urentu u Kristoh makana nan Kasirih, a tehti kaya nan asi waza yaon, a mane nan katehti kaya asin kizi. ¹⁶Nan a yaor ami ama kizi, unyha umi a wori nh kaoh makana nh kaoh. Nan a ya ama zuwa uvoh unyha uni a wori nh voh makanah ny voh. Wanmi ima manam nan i muz en kusu mu? ¹⁷Awar a wuri ti zaku sighi kinneh a mazu ayaor ami, a zizini ama verveneh masiri a war an zuk u pirnuwonu mim. Atu ten, nh sunu uvur, tisin vervene innung nh Kristoh, kinneh ken nan Kasirih kana tumirih, anyheng mo Sirih.

Chapter 3

¹Pi yhao ireh marivah, anreh piku rume nang awuri. Pijhaon enka gita a rusuh upirong umih nang iyhao yhi a nyakarakini avah asa imik aritih riyhi amajahari nang ayhini, ama inyhao awuri marivah. ²Ayhini anatih aayhin insighi avah ami aku migha awuri amajahari nang arong ayhaor, Awarkuwoh kowammi umi iyhao vuh inyen kenang pima rume nang awuri. ³Urinah umih nang pisin voh usighi ne a vah ami nang Kristoh aritihriyhi ima nyakara anreh tiku yende vuh. Yi, a zakureh avah ami nang ama nyakara api nyazum vah nang mazir marivin reh Sriri ma nyakara inung ana suwu na yhin. ⁴Areh kini nanag te rume nang Kasiri, awarkuwoh ama mani ri nang Kristoh. ⁵Tenka zah ku yika uriseh a Siri iramgwa inung unseri uwuri, tenka zah ku riseh i cotti awoh tenka yika. Tuteng, areh Kasiri ka rhoa irih ankusu mumi nang tisuni asa ti bauta kan. ⁶Kasiri kama rhoa irih ankusu mumi nang risuni asa ti wan arereh a matazzana ri pas. Rikawa li rih rirhoto ma zuwa usiru. Inung un muraou umi nang ama nyakara, ama inung ama nyakara un kumuru ku muranu ama yende ukha, ama mazir ma rhoa uvuh. ⁷Ku kumuru ku muramu u Siri o yende u kha, anreh ima nyakar a ani izoh ana kwang, anreh iku rhoa a Musa. Ama ruvah nang ampeze mu nyaki mumi mo kusin whaza kukarike dhoar atek nang Kasiri karim. Anreh u daukaka anyen mu Musa; anyen mu yhi muma semteh na gwakane anreh Isra'ilawa anzahku yika u terkiri anyen mu yhi. Ampezeh mumi mun rimtih na za'ak inung anyen muyhi. ⁸Tiwar tenpezeh nang utumah u mazir akuh seme?⁹U muranu mi akuh seme nang ampezeh mu nyaki moh Siri. Ama ampezeh mu nyaki mu doka munku yende ukha na zik amajahari nang kowammi. Na kini tiwar nang ampezeh muyhi mu nyaki moh ku seme unwuri adhaor kami nang Kasiri napsi rih inung a riving nang kan! ¹⁰Adhaor nmang ampezeh mu nyaki mu doka inang a mane nang utumuh Siri umi unka tariri marivah nang kan, muri kinne u doka unkuh zahku amina nasang. Awarkuwoh ki kusu nang a gundu ki rih amina na gwakane! ¹¹Na kini inang ka reghe udoka, umi usin vhanzhanoo, uma ri amina, ama inang ka gura reghe awoh ankusu mumi nang asin gunzum monka piri amina; kuma monka ravah urhaosi. ¹²Tunang awuri amanzani tima rume nang Kasiri ana nang ama ruvah, tiri nang useru ugwaki. ¹³Ti zah ku sighi Musa, umi ima turuh anyen muyhi unjeptuh asa nohnoh ni Isra'ila nan kasu tirkiri uwow kun pezeh moh Siri. ¹⁴Iranga, nohnoh ni Isra'ila nama vohnoyhaon ama vervene ma Siri. Ken ukeru adhaor kami nang a dorkori nyara u kumuru ku muranu ku wuzz, ama ku rene ujeptuh kumi saikoh inang teh manuwoh nang Kristoh nang Kasiri kanka zika u jeptuh kumi. ¹⁵Yi, koh ukeru, kadhaor kami nang a karanta udoka u Musa, kinne ankuri ujeptuh kumi inung ana suwu na yhaon. ¹⁶Ama adhaor kami nang piyhaor a vanduruwuh nang iituh gwaki, Kasiri kaku cunne u jeptuh kumi. ¹⁷Na kini a vereh zonzo na akuwuh "mazir." Ka tek nang mazir ma Zonzo marim, ayhaor aku viskini. ¹⁸Ama un wuri aya tima rume, tekuh tirkiri yhi zah ku jeptuh anyen muwuri, anreh tiku ra dinni ampezeh mu nyaki na gbwakane. Are kenna Zonzo eku rise; anreh ikure mazir.

Chapter 4

¹Awar ken, awar tirih utuma kuna nan kennan ti ma sere aorlliporo, ti rhoto ma gwebteh. ²Tu ken tima watta ana nang ami are anang anchin nan uwakununu, ti zahu seri anang ahichana, nan ku za yaohb makervene masisih ati pai. Tu miyanu u rivim, tism ruze atih a wuri nan kujitaranum a yaor nasang anyheng mosirih. ³Are innan kuwaghha kumasara marantu mawuri ma wukununi, manku wukunun nazik ana ya asin kizirini. ⁴Teh nang ayaon, nasiri nu rikuyaku nama rise ayu zah urunenu ati rumu tina suwhu na yaon. Ati ken, aku zaku suska u renghe ampheze mu masara merantu mu zaovao ku Kristor, umi ireh kutondong Kosirih. ⁵Awar ti rhoto waghha ati awiri, anre Kristor Yesoh uko pikarma, nan atih awri uko arerh ayin awar ,ka Yesoh. ⁶Awar Kasiri kareh piya ima woh, " anpeze mon chizza ti marini." Mu ma chizza ama suwhu nawuri, tu roh kon peze mu yaoh nan uzavunuwonu osirih nh rim ku Yesoh Kristoh. ⁷Awar tiri ataraka kana ti ruruku kima yinzi, ken nan mon wana a wonti awo piya ipiri nh gwaku uhirganau oSirih anzang nan awuri. ⁸Ti sin vurana ti tirindina nasang, a rhoto ma rao iri nasang, tiriba suwhusir an rhoto vindiriri. ⁹Asin vuraziri a rhoto vindiruwoh ama vavaziri ti rhoto wantazana. ¹⁰Te kutu zika ana pun awnri ukaoh ku Yesoh awar kuvoh ku Yesoh an reng kun ana pun awuri. ¹¹awuri aya ti war anan tuktuk ti zikanani apum awuri ukaoh ku Yesoh, awar kukoh ku Yesoh kun reghunuwa ana pun awuri. ¹²Awar ken ku kaoh kusin jara nh wuri are kuvoh ku seri utuma nh yin. ¹³Awar tiri mazhir maraoh mu runenu tu kemnan a yhaza: " ma mume, nan ku gura vere." Tima guna rume, nan awar ten gura vere. ¹⁴Ti yaoh awo piya echone pikkarmaYesoh em ka gura choniri nan Yesoh. Ti yaoh awo enka yendiri nan pu anyhen mupu. ¹⁵Ankusu nasang murih awar kapu ukowoninnan mapes ma pirmwom ana yaor agwakane, kuro ku kwaghha a jinghi konko pirmwan tu zovonu Osirir. ¹⁶Awar ti rhoto gbwebteh. Nan ken tu yah tisin wantazana, ti nunk ti sin wanza aya pay ana tuk atuk. ¹⁷Awar ivunra iri nacini edhaor na chini esin nafsiri ama kana nh ziw uza'urarnu uzaovaonu umi upiri u runtunenu. ¹⁸Awar ti zaku sin rengze awar kan kusu mumi nan aku reghe, are awar ken kusu mumi nan aku zaku reghe. ankusu nan te ku reghe nan zakureh mi ki ni nan riwuri, are an kusu mumi nan aku zaku sweku reghe mu reh mu ri wuri.

Chapter 5

¹Ti yoeh awoh na a yitirih urarah kurkuya ku na tisi vohm. Tirih mosuwghha mawori nana Kasiri. are imuzu rarah na azang nachara na piyaor na suwghha, are kurarah ku zah trar, izoh siri. ²Inung igabzu ki teku runu, atari na suwghhu nuwoh an pughhuniri nang apum, a wori izoh Siri. ³Tiku tari na suwghhu a warku woh na teh pughhunu a napum ami, anka zaku zuwi rih upkwatkurok. ⁴Kenna muri, natirih inung ankigabzu asin runu, awarku tire uwon. Ti za yhiru su an reniri upkwatkurok. Utami, ti ru su uwoh an pughhuniri, asa kuvh an soekoehtreh ikusimi keku kaoh. ⁵Piyhi sin napsiri awar ki kusu kiraoh ki ire Kasiri, ka roh yhiri mazir awarka nang anu an rwah. ⁶Awar ku ken inka sisazi nasugwhu kekarike dhaor. In ka yoeh a woh na tiri urarah ana pum arah, ti rangani nang pikarma. ⁷Ujaru bangaskiya na ti seri, an zang mu nyen ko yhizi. ⁸Na tiri usieru u rene ko sugwhu. Ti pirusu uranguru woh nang ripum asa tikru rarah nang pikarma. ⁹Na ti rene ivizi in wane kikusu ki piri ko yen, nati ru rarah boko tih rangani, tih yelli kan anang amarentu. ¹⁰Tenka yenzene atek ka zom kamateh ma Kristo, itek na kowan enka Sere ikusu ke ripkkwa anang ami na eh yelli a ripum, murip boko muyimum. ¹¹Awar ku ken, tih yoeh u kau u piksrma, ko rene tisin kokoze yhaor. Kasiri ka nyen ken na tih ri ampeze. Ntari a sugwhu akoh ken na muri ana sugwhu na yhin. ¹²Azan tih rusu tih renini in tirkiri rih ne ayah vur. Utami, tih sin ruksi ni ikusu ku rene suggwhu un wuri, sa inka rih ikusu na in nanka mighha a yah sin zoehboeh ritih ana nang u nyen ko yhizi an zan ana nang ami ari a na sugwhu. ¹³Inna tih zaku ri anati awuri, kure a warka Siri, na tih ri ana ti awuri, kure awarka yhin. ¹⁴Kure usunu Kristo o reniri ken, a warkuwoh tih yoeh woh ken na mu piyhaor uroeh eh koeh awar ka yhaor nasang, awarku ken ko wan ima koeh. ¹⁵Kristo ima koeh a warka kowan, sa ayah sin voh an su voh awarka yhi umi eh koeh a warka yoehn an gurta chone yhi. ¹⁶Awarki vizi, awori dhaor ka tih zaku sin temene pirong ana nang a tirku ka yhaor, ko na tima tirkini Kristo ken unawuri. Nakini tih zaku sin temene kowan tu rinah uru. ¹⁷Awarku ken, piyhi ri nun u Kristo, ire piyhaor upass. Anang awuss ama vochroeh. Reyeh, ama wana apass. ¹⁸Anang ara nasang ku wori nang Kasiri Kristo iwana piyah na ka napsa tirindinah ti wuri makana nang khan, agure roh yhiri utuma u napsa tirindinah ti yhiri utuma u napsa tirindinah teh amanzu. ¹⁹Kure, un Kristo Kasiri ka guddu u rikuyah nang kan, a zaku sin vazzezh ivang iyoeht. Ka sin ruksirio utuma u napsa ku tirindinah. ²⁰Kuma teski rih ayah an yezene awarka Kristo, kin ne Kasiri kasin kanghha inung wuri: "Navunuwoni nang Kasiri!" ²¹Eh rene Kristo iwana ki susu ku beh ivang iwuri. Yhi ire piyah i taba ni yhi u rene ivang. ima rene ken sa tih wan ayah vur nang Kasiri awarka yhi.

Chapter 6

¹Asi tumzanah nasang nanyhi, ti tsunih insu sereh adillillipovoh desiri uwam. ²Kan kawoh "Adar Katahtahnih unvandarh uyhin, Atuk kuyhaska unkanirich" Reghe, nekinih ireh kadar. Katahtahnih, nekinih ireh kadarr Kughaska. ³Ti raoteh reneh uvukha kuruk kworuwoh uzonoh kupirung, sa mavezeh ma mansu gharmuwoh. ⁴Tuteng, tih vurkaneh atihwurih ana nang awurih, awoh tireh arereh Asiri, tire Arereh akan untarihtsuruh, amatarvanaoh, invurah. ⁵Amajirgkirinih, un yheng, aripuvuh, untumah ukwaktarih, unza'anmarah, ingwoom. ⁶Unvurunya, un-non'otsowho, amatinih, amaziriri, untusunuh upichinchini. ⁷Tireh arereh kan anaverh arivin, untsiruh usiri, tirih uganih kurinaduu turaom nan tugirih. ⁸Ti tseri utumah unzikinuh nang uza-uzikinuh, amayim nang uchagwuh, Ti ghallaranih uza-uriken tivirihrih arivin. ⁹Tu serih utumah ne'ayha nazaku yha, ti riken ayhanuwoh. Ti serih utumah ne makinuruh ayaen ariken Aghassih. Ti serih utumah ne kusii chimirih awar Ka nang awurih an zang ku miskinirih ukha. ¹⁰Ti tvnzanah amasirr, aku tuii gharaonaoh, Ti tvnzanah ne ayuwam, atsii zikinuwoh nagwing. Ti tvnzanah ne ayu-zah, ariken aginni ankusu. ¹¹Timah mighinih rivin namit, inayukorentiyawa, natsowoh nawurih nan wonti nabwarang. ¹²Ti rutoh kaure anatsowoh nayhin, Are ayinih enkaure atih ayin tu ken nang inpuk. ¹³Nekinih unkau usaskanuh mavereh ne nan Nonoh bwakanih natsowoooh nayin nabwarang. ¹⁴Tsumanuwoh ujaruh nayha yaeyenkan, yen emaneh urihnaduu nang uzanaduu? Yen rikwati nang anpezeh murih nang marinih? ¹⁵Yen mataszana nan Kiristi imanenihi nang Beliyal? Yaen kakandaoh napirumenuh imananihi nang piya irumeyhi? ¹⁶Yaen mataszana mari uwata Kosiri nang kureveh? Ti riken are Kuwata kosiri kagharah, ne ken Nakasiri kawoh: "Manzomoh nan yaen agurah jarah nang yaen, Awana Kasiri kayaen Ayaen an wana ayarr anang"¹⁷Tuteng "Kaptuwohnih aworuh yaen, arekunuwoh nih" uvennuh osiri "Atsu rike ikutsu kizavurah. nini unchivihnih. ¹⁸Minih unwana kupuhih kuyin. Invwana mini siruh nang anyayi" uvennuh osiri pikarma.

Chapter 7

¹Ina yami ari nang ku roh-ko-suwru-ku rumenu, awar ken nang ti ri a matazzana mana sa ti gusku atih a wuri awori an kusu nasana mu mi monka reni ri ti wana nang marik inung a ripuhm nan mazirr mawuri. Sa ti dorkoro mavur inung ukaow o Siri.²Wono a suwru kayin nang awuril Ti rotoh rene pirongh ivangh. Ti rotoh rene pironah ukhao vah zika ikusih mi k zaku reh ki wuri.³In zaku sin vere ken awar kuwoh in zuk ivangh nang ayini. Awar kuwoh ma vere awoh in ri inung a nasuwhu na wuri, vah in nang ti sin voh vah innang te khao.⁴In ri un sisazu a suwwho awar kayin, a gura sin rerene nang a yini. ma korono nang ku zuwunu-a-suwhu. In seri righaoraoh nagbwing a magura tinung tu rereh ti wuri.⁵A dhaor kami nang ti ma ruva un Makidoniya, ti ma roto zuwa un vonsonu. Un tami, nasuwhu na wuri na ma co tu pette nasang tu rina te zon ti zaku rentu nang ayhaor uyah, nang ukaow inung.⁶A mazakuguranu, Kasiri kami ka ku nome na suwhu na ayhaor ami a zaku sisazi nasuwhu, kama nome ri nasuwhu nang uruvanu ku Titus.⁷A zang nan ku ruvanu ku yih nazik nang Kasiri ka nome ri nasuwhu. A gura re nang ku nongzhe-ko-suwhu kumi nang Titus ima sere nang a yinih. Ima migyih rih a masara mu rentu ku nasuwhu nayin, za-righaoraoh ku yin, nang ken nang ima roh na-suwhu na yin nagbwing awar ka nang. Awar ken, ma pirunuwo nang righaoraoh.⁸A magura ken nang avah anang a rena ni u zah ghaoraoh, in za ku seri innama-yaoh. A maza kuguranu, nh ma rene innama-yaoh a dhaor kami nang ma irehyeh awoh avah anang ama rene ni un zah-ghaoraoh. A mazakuguranu, nh ma rene u zah-ghaoraoh a dhoar ka cunu.⁹Na kina in seri righaoraoh, a zang awar kuwoh kasuwhu ka yin ka ma cho; a mazakuguranu, awar ken nang ku zah-ghaoraoh kuyin ku ma yende ni nang kurvuruwozonu. in ma pokoro u zah-righaoraoh kumi ku wori nang Kasiri, awar ken in ma rotoh vizzi irangmwa awar ka wuri.¹⁰Awar kuwoh u zah-ghaoraoh kumi ku wori nan Kasiri ko ku yendu u kurvuruwozonu kumi ko ku renu u-waska nang zah innama-zaku-yaoh. U zah-ghaoraoh kurikuyah, a mazakuguranu, ko ku yendu ukhao.¹¹Tirkinu ku rene ko su whu ku gbwaki ku na nang u zah-ghaoraoh kuna kumi ku wori nang kasiri ko ku cidda inung uyin. Ku rene-ko-suwhu ku yin, awar kuwoh in kakpkwarah uyaozih a makana woh in zaku rih ivangh, ku ma gbwaki. ku na ze ko suwhu ku yin kuma gbwaki, nang ukaow u yin, ku rene ko suwhu ku yin, ku dekbpkwenuh ku nasuwhu na yin, nang un ringh'u umi nang in seri awoh an ceske a vereh un yaozuh-urina! Inung an kusu nasang, in ma kakpkwarah uyaozih anatih a yin awoh in ma wana ayami azayen ivangh inung avereh ara.¹²Avah ami nang ma nyakarih ni, in roto nyakara awar ka piyami e wuru, a zaku gurareh awar ka piyami a rene yih ivang. Manyakara awar kuwoh ku reneh ko suwhu ku yin nang a wuri kun yaotuwoh nang a yinih unnyen ko siri.¹³Ki kusih ki ke ku sisazeh ri nasuwhu. Un pirenu u nonghzonu ko suwhu ku wuri, ti ma gura ghaoraoh a pirem awar ku righaoraoh ku Titus, awar kuwoh kasuwhu ka yi ka ma sisa awar ka yin nasang.¹⁴Awar kuwoh in na ma rerene nang yih a makana nang ayini, in ma rotoh pokor ugbwaor. A mazakuguranu, ken an kusu na sang na tima migyi ni mure rivin, un rerenu u wuri a makana nang a yinih nang Titus kuma wana kuyaozi ku rivin.¹⁵Ku rentu ko suwhu ku yih a makana nana yih ku piru gbwaki, ken nang i sin guzzu-yaoh un roh ritih ri yin nasana, ken nang in ma seri yih nang ukaow nang uyiwh e ripuhm.¹⁶In seru righaoraoh awar kuwoh in ri rene ko suwhu nagbwing nang a yini.

Chapter 8

¹Ina Khoni, tirusu inh yaogaoteke a majagha a mapes ma sirih mami na'ama roh Ikikisiya Makidoniya. ²Adaor Kugbwekenu urehreh ugwaki, kurii ku rigaoraoh nang tikanci turehreh uma reyhe uronu na gbwing a suwu Kaorao. ³Uwar kuwo nsu shadi ni, ama rukse unsuskanu uyavn, a piri ikusu na anka suska. Inung urumenu asuwu Kayaon. ⁴nang katanzu na gbwing ama ta asuru awo an rhu yaon awara an munguzuwo nan aya a donkoni a sirih untanda kuyaon. ⁵Kenna mumah wana nza usuhnu uwurhi. A tuken, amanu semu roh atii ayaon nangh Titugwaki. Anu gura roh atii ayaon nan awurhi un sunu oh sirih. ⁶An rhe tikunu nirgane Titus asuwu, umi imah seme utuma umi, awar kuwo imankara utuma operu kami un pette kuyhin. ⁷Imah pirinuwohm an kusu nasang-nang ubangaskiya (hrumenu), inung anavere, inung uyao, inung untuma nagbwing, innug usunu yhin awar kawurhi. Awar ken renne usuru ukuza untuma oh peru. ⁸Arereh nah inseri azak umurni. Taken ma vere kan awar kuwo ngweke unirghanu usunu yhi tunna uchokaorao unirghanu nyhin nan ku takaru koyaor. ⁹kuwu in yao nan mapes ma Titus waki Yesoh Kristoh. Awara kuwo irhe piya tikarma, imah wana piyi pivi awar ki pivi iyhi tiwana tikarma. ¹⁰Ana nang ara mahn roh ini ushawara Tuken-maimako umi onka kana ini. Ruva nmi rimah vaorao ima roto semu irammwa nazik, arhe inku marhi uraon ku riseh kin. ¹¹Neh kini mankarani kin. Neh kenna in rhi nan kasuwu nang Kuraon kurise adaor ka, renni atigwa-tigwa a mankara a marasa muyao kuyhin. ¹²Inna in rhi nasuwu nuh riseh utuma hru, arhe kukusu kirip a gura rhe ku sennu. Kenna murhi moh manahm na tenk nang kikusu nan piyaor irhi nankin, azank kimi na izayhi. ¹³Awar kutuma uru azakure an Zipproini ni sa arong an zuk a mazuk. Tuken, kuri uwo anzuk maruntuzung. ¹⁴Kurii kuyhi adaor kami kon ka wana kikusu ku bizenu ubukata kyaon mihm tuken, kurii kuyaon kun ka suska ubize ubukat uyhin, awar kuwo anzuk maruntuzung. ¹⁵Neh kenna a manyakara muriken: "piya irhi agwakane iroto zuwa utakaru ki rammwa, piya irhi nan macing iroto viza rammwa" ¹⁶Kusanjinghi nang Kasirih, kama rene inung asuwu ka Titus uraon ku kupsi ni neh umi nah inri awar kayhi. ¹⁷Awar kuwa azang katanzu ka wurhi na imah sere, imah rise ken a rivin. Imah ruva na a yhini unsunu uritii rihyi. ¹⁸Timah tuma yhi a mane yhi nan ka khoni kami na asi cangha kan inung inh ikilisiya awar kutuma inung anavere a sirih, a bishara. ¹⁹A zakure ana-nang ara nazik, arhe Ikilisiyoyi imah teske yhi ijar nan awurhi inung unrisenu uh mapes ma. Anang ara irhe awar kugirmama Titugawaki a ritii riyhi nang awar kanasuwu nawurhru kannu. ²⁰Tish ranguzuwo irhi nan ayaor sah pirong ika suka roh ivang ananang a mapes mami na tih tiyani nan mahn. ²¹Arhe usunu uwurhi tih rise ankusu murip, an zang annyen moh sirih nazik, na annyen moh yaor. ²²Timah gura tuma rong ka khoni nan yaon. Timaku gweke kan, timah zugwa kan unsuru ananang na gwaka ne. Neh kini kamah pire usuruhm, awar ku rumenu umi na kari nagbwing nang ayhini. ²³Makana nan Titus, irhe pijam pujaru, agura arhe pyam putuma unang awar kayhin. Makana nan a kommini awurhi, ku tumah yaon awon inh Ikilisiyoyi. A yaon arhe udaraja nan Kristoh. ²⁴Awar tuken, saani yaon usunu uyhin, inh gura sah Ikilisiyoyi a risohn rhi magaonguzuwo mawurhi majagha nan ayhini.

Chapter 9

¹Aritih ru hidima awar ka yah mavur, murih uwoh nh nyhazinim. ²Nh yaoh maromono mayin mami nan nh seri ma ganguzuwo nan man anyhen/nh zonoh ayu makidoniya nh ma miya yaon Akaya ama mire nafsana tun riwuh. uza ti paiy uyin uma rene arong ayaon an ninghe utuma. ³Na nh ma tumini nan ri kommina awar ku ganguzuwoh kwuri ari tih riyin kunsu wanu wam, awar in tinh a zomoh nan manafsana, kinneh kennan mawo innan riseh. ⁴Mnan azang ken, innan pirong innung zuwa uwo in roto nafsana, ten ka pokoro anching-man zaku vere irangwa aritih ri yinh awar nh rih u gabagadi aritih ri yin. ⁵Ande nh ku reghe nun ma ripkwa uwoh nh nurkara akoni an rub kadhaor kannang wana an yelli manafsana aritih ru kananu umi nan in ma yelli manafsanam, alkawari. Muma mu ku wana kihi ukuwo kawar ku zikinenu, azan kirangwa ku kwakarenu. ⁶Anang ami, ani are: piya e vizza na chinni en bubah na chini, piya e vizza ukuwo uzikinenu en bubah uzikihenu. ⁷Sani ko piriku yaor iru kinne kennan imah nafsana innung asuwu kayi. Ikasu roh nan ku wanta kosuwu vah ne ku sin mura yi. Awar Kasirih kasuni piya eku roh nan urentu osuwu. ⁸Kasirih karih nan uSirih u rene uzikinenu nasang nh pize utuma urib mim. ⁹Kinne ken nan ama nyhaza, "Imaa wangzazeh uriku yi, ima rho kun nan ayu wam. Matini mayi man ra rim aka jagha riwuri". ¹⁰Yi piya eku roh ivir nan pivizzami nan ki gurasa awar kama riniru, en roh agura pizzini en ka rene ti buba ti matini mayin tin pirunuwom. ¹¹Innan wanah urii ati rindina nasang awar in wan ayu rohnu, arana an ka rene an yelli u kwang ajighi tu wuri/ tu pette ku wuri. ¹²Yelleni u hidima uruh azan ku bizah ku simu oyah mavur nazik. Kusin gura pizzunuwom ama kama ana nan agwaki ma roh ukwang ajighi nan Kasirih. ¹³Awar ama gwekini a tabbatar nan ayini aritih ru hidima uruh, innan tinu zaovaoh Asirih ku masala ma Almasihu innan gura zavaoh Asirih tu gwaku urohnu uyin yaon nan ayaor nasang. ¹⁴Asirih ramono ureghinii, an gura serini riyaaob a Seri ken awar kama vur maSirih kagwaki kami ka zaokaori nh yin. ¹⁵Ku kwang ajighi awar ka paru ka kan kami ka piri usuru u mighu.

Chapter 10

¹Na kini mini, Bulus, insin tanzanini anreh unkuma nome ritih agura ven ritih kenang un seri kini, Awar kuwoh Kristoh ima renem unrivah uruh; Mini, mma rih ugbwar adhaor kami nang mma zohngonini, ama un nirghanu adhaor kami na nsin nyakariini avah amarangani. ²Nsin tanzanini awoh, kadhaor kami nang ma ruvah, manka zahku gborkorzini. Nsin khawha, a tuteng, awoh man wana, asa nka vereh ana yhaor ami asin dinni awoh tiku seri utumah awar ku yhaor. ³Awar kuwoh awuri nakini tisihi vuh inung aripum ruh veghe, Tisin kuwana kinne ikuwa en soja. ⁴Anreh tikusin kuwana nang an kusu mu wumana, a mazakuguranu, an kusu mu wuma na arotoh ma napsa man ana chara na yhaor, ama na Sirih. Makami ma ma sisazi, masisazi na gwakane kenang manka jiska urhawhano i cutti. ⁵Inung un rivah uruh tenka jiska ko uriki urhawhano i cutti nang aya akuh cuh ankuwana nang Kasirih. Yhaon areh aya ankusin nuku ayhaor ansu yhaahataken yhi Tekuh tarah agura yaha taken yhi. Tekuh tara agura yhamtoh ankusu mumi nang ayhaor ari teku gura zika anang ara kinne avereh awuri. Kasirih kanka riseh utumah nang ayah arotoma riseh kan matini, kuma anka vanduruwoh nang kan, nang kuma arong katuk anka riseh Kristoh matini. ⁶Kadhaor kami nang en riseh a Kristoh matini anati ayhin, Tenka napsana a ghaseo a piya e vonoyhi uriseh kan matini. ⁷Tirkirini a riving ri vur. Inang piya iri ubangaskiya awoh irih nang Kristoh, Tunane yhi awoh kenang iri nang Kristoh, areh ken awuri ma! ⁸Kadhaor kami nang ma yabi ritinang awar ka tiwomoh kati manzani, anang arah anka gita a gwakini. Ama areh Tituh gwaki erhoam atiwoh timi asa nkasu wunzi ni, ama nkanini arenini iwan useru. Na kini nzah ku pok u gbor uti womoh timi nang Zonzo' erhaom. ⁹Koh ken nang avah anang asighi ne anku sisazi adhaor kami nang en karanta ani, nzah ku rusu in pokoru khau adhaor kami nang en karanta. Azahkure kikusu kerem nnyakara ani amajahari nang ayhini. ¹⁰Arong ayhaor ami a yhaom agura karanta avah anang avereh, "Ti zika usiru ana vah ayhi awar kuwoh aku vereh ankusu mu sisazi, ama adhaor kami nang Bulus irih nang awuri, izah yhi useru u nyen agura rotoh ma ravah uwoh an pokoro yhi." ¹¹Sa'ni aya asin ceszem anka yhao awoh ankusu mumi na tisin nyakarini inung ana vah awuri areh ankusu mumi na teku riseh adhaor kami nang tima rih nang ayhini. ¹²Tenka zahku mane atih awuri nang ayami aku yabi atih ayhaon. Kadhaor kami nang a mane atih ayhaon nang ajami, ama nunah awoh areh mabana. ¹³Tenka cangha atih awuri nazik awar kan kusu mumi nang Kasirih kama ruksi rih ti viseh kuma ten riseh utuma nazik kenang ima mighi rih ti tumzana; Utumah uwuri, tuteng, nang ayhini ma. ¹⁴Kadhaor kami nang te zuwi ni, Ti ma rotoh ma ka vharhao atek na Kasirih kama vereh ti riseh utumah. Ima nervah ma yinzi ma yhin nang awuri, kuma tima reh ayhi zohn ami ama mighi ni ama vervene ma rentu awar ka Kristoh. ¹⁵Ti zahkusin kona'atih awar kutumah umi nang Kasirih ka rhoa a rong, kinne tikuma viseh utumu mi. Tuteng, timah vene asuwu awoh inang rume nang Kasirih na gbeng, nang kuma un rinah urhao, Kasirih kanka rhao irih ama yinzi ma gwaki mutumah. ¹⁶Timah vene asuwu ana nang arah, asa tikaka wanza ama vervene ma rentuh na a yhaor ami apiri atek nang in zohnzim. Tenka zahku sere u vasi ku tumah kumi nang arong avereh a Sirih a seri, ama yinzi ma yhaon mami nang asin bauta kan. ¹⁷Avereh ama vereh, "Sa'ni piya isin zhaohao ritih, i zhaov inung un Tituh gwaki." ¹⁸Kadhaor nang pirong isin changh'a ritih riyhi awar kikusu nang ima riseh, Kasirih ka ku zahku rhoayhi u vezze ki kusu nang iseri. Tuteng, ekurhoa u vezze ayami nang ima rume.

Chapter 11

¹En seri urene ke suqwhu innang kwakturwo nang mini ati bana tinang na nang kuwoh muriken insin kwaktuzuwo nang mini. ²Awar en seri rikaozaoh nan yhin. Rikaozaoh rinang kinne rina Sirih nan yhin, ken nan ma tazzana nang ayhini inung a pirume uraoh en ma tazzana sa'ini uko arinni makana nang Kristoh. ³Areh en ku sin kaowho ana tih ayhin kennen piyowoh pima zika asugwhu ki Hawa'u ati chana ti pin, mo wanna uwo udinnenu uyhin usahihiya kuroh kotih ahyin nang Kristoh. ⁴Awar akuwoh innang pirong eruva ayende urong uwaghanu urong u Yesoh uvakti nang umi nang te waghinin vah anne inku sere marong mashir mavaktiman nang mami nang te sereh vah anne inku sere urong uwaghana umi uvaktimi nang umi nang timah sereh, urumenu umi nang en yelli ankusumuuma manam! ⁵Awar unma dinne nang kuwoh en zakuri atini nang amazu ami nang aku kangha awoh naghwen. ⁶Areh nang ken nang aroto misem waganu umavervene, en zang piya nang aroto miseyi nyhaoh ti tirindina nasang nang anang nasang teh reneh ankusu nasang yhaon nan ayini. ⁷Enku ma yelli ivang en nome nangritih rinang awar kuwo an zovini? Awar en ma waghini maverenen maSirih apar. ⁸En ma yelli ma rong maraghao mututunu utuwu awar en ma sere ukananu nang man awar kuwoh en yellini utuma. ⁹Kennan en mari nang ayhini en kuma rih en sunu, en rhoti ma roh pirong mazhin, awar akoni ami aruva awori en Makidoniya ama yellin usuru unang ana nang nasang en ma revene ritih rinang en su wana mazhir nang ayhini, na man jarim aseri ken. ¹⁰Kinneen ken nanrivin ri Kristoh ri rih u nang man zaku kizam nan uganguzuwonu unan inung amayinzin mayu Akaya. ¹¹Inni? Awar en zaku suni yhi? Kasirih ka yhaoh. ¹²Nan kikusu nan en ma riseh man ra jarim aserih, man riseh kini, awar kuwoh en cheske uzarafi oyah asuni an zuk awar kinne awuri ana nang ami nang asin ganguzuwa ana ni. ¹³Awar imuzieh yhaor ami areh nagbweng ni cotti ayu tuma uzize kuna sugwhu/uvhaondaozenu. Aku wure masuksana kine nagbweng na Kristoh. ¹⁴Arana azang kikusu ku amina awar pisifu ma eku chune masuksana asugwhu iyenku ken peze. ¹⁵Azakureh kirong kikusu ku amina agwakane inang avereh ayhi a wure na suskana mayhaon awoh an zika yhaon ukoh ayha matini. Marara ma yhaon man kawana ureze ikusu nang a riseh. ¹⁶Matini avere: sani pirong uyin isu dinne ukuwo minin ku banah. Inang in zikamani ken, na in zikawu kinne ku bana kumi asa en ganguzuwo na chini. ¹⁷Ki ikusu nang en si vervene aritih mu osugwhu ku ganguzuwonu an zang en rumenu upikarma, anze en ku sin vervene kinne ku banah. ¹⁸Tun nan ayhaor a gwakane asin ganguzzuwo ti ripum, man gura ganguzuwo. ¹⁹Awar in seri rigarhao nan ma banah inreh ayah tipamba. ²⁰Awar insin nonzeh nasugwhu nang piya en renini en rereh agura sin ghaosih ni, iseri utuma nang ayhini awar ku zuwu uritih ryhi, inang ezika ritih riyhi apirkane nang ayhini, vah inang erene ini ahara anyheng. ²¹Inung anchin muwuri ukuwoh tima ruvuh ayelli arahara, nang ken inang pirong enganguzuwo en si vervene kinne kubanah mini unam man ganguzuwo. ²²Anku reh aYahudawa? mini ma ken. Anku reh ayu Isra'ilawa? mini ma ken. Anku reh ayu zuriya Ibrahim? mini ma ken. ²³Anku reh arereh a Kristoh? mini ma ken (en sin vervene kinne en ku zaku rih inung aritih rinang) en pirih ken enma yelli utuma agwakane apirka yhaon, uninzena ama raghao mu rereh apirka ayhaor nasang, en vavu za uruntunenu, en rezze ku hatsari u khaoh. ²⁴Awori nang aYahudawa kishi nang ama millazem "akire nas a zahri rhao. ²⁵Ti tar nang en ma seseh uvavu ana ti, rirhao nang ama tazam ana kwang. Ti tar nang en ma yelli uhatsari en wasah ku marmasir en ma zika ukuwangaru otuk nang rikata arih en manu gwaki. ²⁶En sesezi waru inung en hatsari uma mana en natsari otuwu, en hatsari inung ana yhaor anang, en hatsari nang aya pana, en hatsari en rhoh, en hatsari arimi, en hatsari en manu gwak, en hatsari nang rikommina ru zah urivin. ²⁷En ninghe en tuma ugwaki inung adhaor kawon, inung en za nomoh kon mara ana tuk agwakane, in ghom nang ku ser ku marmasir inung en yira ken agwakane inung ati whok nang ku kwat kurok. ²⁸Atini karah arana nasang, uzhiv uritih uri awar kosugwhu wonoh uzhik asugwhu aritih ri maraghao mu tutunu nasang. ²⁹Wani ima ruruh, umi nang en woto ma ruru en yhi? wami nang awa rene yhi irupkwuruwo, ariken mini en roto ma povunuwo? ³⁰Inang man ganguzuwo, man ganguzuwo inkusu keku rene ururunu unang uzah usiru unang. ³¹Kasirih nang putuh upikarma Yesoh, piyah nang anchaghha yhi aka jagha ari wuri, iyhao awo azang icotti nang en serih? ³²A Damascus, ku gwamna kumi ku seri tiwomoh ajhaos ka piwomoh Aritas ima zeneh an yhente uroh ku Damaskus asa an pur mim. ³³Are teh taghorong kachini inung in wavu ama chidda mim atini ku teng kuroh, en sabtao ana chara ayhi

Chapter 12

¹Man challe sugwhu, zah kirangnwa na man zuwa. Man ka jarim na puru imuzu a tirku nang anang a wukuni na pikarma eh chidda ampezeh. In yoeh piyhaor umi iri nung u Kristo tiwa rikiri a tinass, inung boko u yah u ripum, mini nnyohmm, Kasiri kayoeh-ama zika yhi makana izor ka tar.³Ngura yaoh a woh piyhaor uru, ripum boko u zah ripum, nnyom, Kasiri kayaoh-⁴Ama zikayi a kana izoh Siri ika pokseh anang avur ne zah piyenka susku vere.⁵Untami kupi yami maka challen sugwhu awarka ritih rinang manka suskam u challe sughwu, kere ana nang ne maku suskuzuwom.⁶Inna nrusu challe ko sugwhu, manka zaku wana kubana, rivin na manka vere. Manka tara u challe ko sugwhu, sa ba piyen dinne a reyhém ne in piri in tirkinim boko u pokoro nang mini.⁷Manka gura vonom uku challe sugwhu a warka nang a gbwakazi na asin vetere. A mane nan ken, manka zaku gbwonguzuwoh nang ku zoepkhowoe ku ritih, anma rom usap inung in siri nang, pitumzani u pisifu irup a rukse mi vurah, sa nkasu wana piyah u zoepkpwoe ku ritih.⁸Titar na nma tanzana Siri awar ka nang arah, Kan chuwune man ni.⁹Kan woh nan mini, "Mapess manang ma hami vuh, kure a tipkweu na usuru o ku koro." Awar ku ken, manka piru suh nchelle sugwhu a tikweu ti nang, asa usuru u Kristoh unka rhi a zomi nang mini.¹⁰Awar ku ken, ku mani mim nkari tipkweu a warka Kristoh, inung a ti suraru, inung ama won, inugn ivura nang adhaor ku viza arah u rene. Kure kadhaor katikweu tinang, na man sisa.¹¹Mma wana kubana! A yhini en nwana ken, kumare a yhini enka changgham. A zang ku woh mini nku reh piyah chini ana yah enku kanreh apkweng a gbwakazi, ko nang mini zaku reh kirangnwa.¹²Anang a rivin o nepkweng na a yelli ni inung u nome ko sugwhu, anang agwakazi a piri u yoeh kupiyhaor.¹³Ini na in zaku ravi manzu mi ikkisiya, kure mini nma roto wani utira nazik? Yafenim ana nang arah!¹⁴Tirkinini! Nma napsana nrup nang a yhini a tar. Man zaku wanini utira, nzamu suh i kusu kireh kiyin. A yhini na nrusu. Nono nanka zaku yelle a taraka awarka putih. Untami, a putih anka yelli a taraka a warka nono.¹⁵Nang marentu man wure ko yen na nri awarka yhin, ko inku ravi uwoh nru voh kunang. Na mini nsunini, nagbwing, mini na an sam usunu na chini?¹⁶Ken na ari, nroto ma zipkwinini. Kure, mini nreh pipamba, mini ma pirini a tipamba.¹⁷Nku ma nazini ana yah nama tuma nang a yhini? ¹⁸Nma ighha Titus i kana na a yini, ngura tuma pi manzu nang yhi. Titus ku ma nazi ni? Tiku roto jara un rina u suksana? Ti kuma roto ma jara un rina u roeh?¹⁹In ku nyen awoh ti ku sin sesse a tih a wuri? Un nyen ko Siri, a warka Kristoh tisin misini ko yen sa in ziku suru.²⁰In pok u kau u woh mankare ma ruva a zaku zuwini ken na nsuni. Asin gura kawoeh u woh na ma ruva in zaku zuwam kken ne in rusuh. In pok u kau uwoh man kare ma ruva uroewoe noeh, ripuvu, ku naze ku nasugwhu, usunuh ritih, gulma, ku zoepkwoe ko tih nang kategyhe na wam.²¹In pok u kau nama re ma guru, Kasiri kan misem matini nang a yini. Nsin koewoe u woh arong u yhin anka naze ma sugwhu a war kivan imi na a yelli, a gura roto ma tuba uza uvur nang ka mosi nang a nyowoh nang usunu o nyowoh na sesezi.

Chapter 13

¹Katar kanka nama ruvah nang ayinih, " Anari kenan uzavuruwoh inung untanuh vereh oyhaor avah ko atar."

²Unma riken avereh mayha mariseh ivang nang kurezeh nasang adhaor nang ummarim avakh, nang unku gurah avereh, namah ruvah avak, mankazaku tezeh yhaon.³Unku megghi nih rah awar kuwoh inkusi righi utanuwohnoh uvereh uwoh Kristoh iserih avereh unang. Izaku reh kagun durih na ayinih, zandaken, ireh katsirih uyin.⁴Iman sagwohruwoh unza'utsiruh, na irah gharah untsiruh Osirih, awurih tiwanah makwetekwete uyhi, ti kah wana ayha gharah uyhi tutsiruh Osirih.⁵Kitarah arang karitih ripuh ba piri uvurah, yekeh ritih ripuh, pi roto tikih arangka ritih ripuh awoh Yesoh Kristoh iri upuh? Napeh vuskaneh uyeke nuhmih.⁶Unrennih atsowoh kuwoh inang nerveh uwoh tirotah vuskane uyeke numih.⁷Ti serih riyap nang Kasirih awoh insu reneh amarong mayiman. Un serim riyap duko inrised nadu, ken kun suwi ne timeh vuskaneh uyeke nuhmih.⁸Ti zaku zuwin awarah kureneh arong asaskanin nan rivin, antureh arivin.⁹Ti ku gharaonaoh natireh nagundurih ayinih indeh nat-Sirih, Ti serih riyap duko inwan navungvung.¹⁰Ma ghyazeh arak adar nan unranzanim nang ayinih, sa ahdaor nan dih nang ayinih unkazaku gwawhonuwoh ayinih uyap kuritau rinang - NaKasirih karom, kuwoh unsuk yinih nakwab, asu jizarahnih akowinih tejassh.¹¹Unren, inacheghi, gharaohnih! janni tu pazanu, atsitsinuwoh, arumeh nang atih ayhin, azomoh arifalla. Kasirih kusunuh nang rifalla kan takah uyhin.¹²Tsumu zuwoh nih nang mapes mukawanuh.¹³Arumenuh nami asi tsumazih nih.¹⁴Rilillipovoh desirh Yesoh Kristoh, utsunuh Sirih, nang rikwatin dimaziririh din wan riyhin nasang.

Galatians

Chapter 1

¹Are Bulus pitumi, utumu unang uzaku re un cira nang ayhar ko piyhar, are unku cira nan Yesoh Kristo nang kasiri Tita umi econeyi amasek.²Mini nangahkoni ami na tiri nasang ina, Insin nyakara ayini Ikkilisiyoyi mu Galaya.³Mapes makana nangahyini, mavok mawori nang putu wuri kasiri, nang Titugwaki Yesoh kristo.⁴Umi erho ritiriyi awar kivang iwuri, asa i ciddiri adharkana kayikan un nufi osiri putuwuri.⁵Udaukalla areh uyhi karen.⁶Umma rene amina ken nang imma arhakharho asiru rong ubishara uvaktuni, in seri amina ken nang insin vandazeh atini nang piya e kainghi ni amapes ma kristo.⁷Urong ubishara uzakuri, Ari arongayhar ami asin yendezu ritu, asin naze ubishara u'kristoh.⁸Ko kure awuri ko maiiaka mawori zoh mayendinhi urong ubishara uvaktuni nangumi na terise a wana ku La'anane.⁹Ken nang umma mi'ighi azon, insin gura mise, ayah arise urong ubishara uvaktu nhi nang umi nang ima sere, ire ku La'annane.¹⁰Ne kini unkusin righe u shaida uyhar boko osiri?. Unkusin righi un vhakhane ayhar nasuwu? in nang insin righu vhakhane ayhar nasuwu in zakure, pireru Kristoh.¹¹Un rusu uwoh in yha'ahteh inakoni, ubishara umi nang unseri a zakure uwori nang ayhar.¹²Un roto sere nang piyhar, ba piya e misem, ama aretu ruya ku Yesoh Kristo makana nang mini.¹³Imma pokoro zong kanang ati Yahudanci, ken nang umma seri tigwa asin ghasoh Ikkilisiya e siri asin naze Ikkilisiya ken nang anka zaku kwatanta,¹⁴Imma re kuzong-kun ati Yahudanci a pirkanani a bichu sana, Ati gwati-tigwa umma pirka ken nang a sunni, ana al'ada a Titih.¹⁵Kuma wana a siri kang cangkam, inung u munu nang, kama kanghen amapes makan.¹⁶Kama bayana kono ka kang nam mini, awarku ko in risu shela ukan nang u'al'ummai, umma roto righu shawara i nama nang manyo.¹⁷Umma roto jharan un urushalima nang ayha a zongononin, awana ma mazani, Anre unku jharam un Arabiya daga ken unnang un Dimasku.¹⁸Ti wati tar timah vharha anre unku kanu Urushalima as un yha'ahte kefas, umma zomo nangyhi ana tuk rikiri ana tuk ishi.¹⁹Umma roto rhye-ryhe piron saidai Yakubu uteyi, komina ka Titugwaki.²⁰Tirkiri, azakure kotti nang in seri in kusu na ma nyakarini.²¹Anre unku kanu pette ku suriya nang ku kilikiya.²²Adhar kami, pirong ima zaku yham dnayizi, unIkkilisiyo ku Yahudiya ami ari Inung u nKristoh.²³Sai ko an kuma pok nazik, ako "piya isun ruksi ru rere ira seru mise rivin rimi nang Imasu yitiri".²⁴Ama rukse a siri ti womo awarka nang.

Chapter 2

¹Ken nang tiwah ariki atiwa Ishi te vharha un gurumu Urushalima mini nang Barnabas Anre unku zika Titus.

²Umma gurum awarka siri kawo in gur, anre unku gabatar nang Ubishara umi nang inseri inung ana al'ummai umma verveneh nang arong are agwakazi apituwa asa usom unang unsu wana uwam.³Titus umi iri nang mini, Ire Baheline, umma rotoho wo an riseyi ukachiya un za u sunuyi. ⁴Averehrah ama co nang ayah are akoni i cotti ama ruvah nang awuri untuwo, asa anrek u yanci umi na tiri Inung u Yesoh Kristoh, amma sunu woh a reniri ti wana arere udoka. ⁵Timarotoh roh ate awuri nayhon ko upi khorwo pirha, asa rivin ru bishara rinsu vakta, a warka kayin.⁶Ayah na ayhen ne ayha mazip aroto kanam in rangwa, kode anku re awani, kirangwa kisin wohvoto kin mi, kasiri kaku serekang apiyah nang ayhar asuni. ⁷Ama rheyhe amma rhom utumah u bishara nang ayha a zaku ri ukaciya, ne ken nang a rho Bitrus utumah ubishara nang ayu kkaciya. ⁸Kasiri kami ka seru utumah nang Bitrus, amakana nang ayu kaciya, ken na kasiru utumah nang mini amakana nang a al'ummai. ⁹Yakubu, kemas nang Yuhana, ayah nang ayhen asiri suwa Ikkilisiya, amma yha'ahteh mapes mani nang arom, amma rhoiri na cara na rhom nacara nu zumunci, mini nang Barnabas, ama reneken asa awuri ti kana nang al'ummai Ayhon kuma an kana nang ayu kaciya. ¹⁰Aguru sunni awoh ti dinne nang ayuh wahm minima un sunni urene ken. ¹¹Kemas ima kana un Antakiya, umma Thezene nang yi awar kami nang ima wuru. ¹²Kemas imasin rha mariniru nang ayah are al'ummai, kafin arong ami a wori nang Yakubu an kanam, ayhar ami amanang ruvah Kemas anre iku jham. Anre iku ranguruwoyi nang al'ummai. ¹³A Yahudawa ami ama ri nangyi, ama rise anang ayheni arah, ¹⁴Umma dirkiri an zaku dhorkoni a rivin rimirirhon bishara, umma miya Bitrus uyhen kuyan nasang, "piyi piya pire piyahudawa piseri anang nang u al'ummai kun rekuwoh pirise nang nang a Yahudawa, awarki yhen napinkawoh ayah zaku re a Yahudawa, an rise imuzi azon ka yhon?"¹⁵A wuri ayah tire a Yahudawa tu rhewu "Ti zaku rhe ayi vang ne al'ummai" ¹⁶Ba piya enka baratu untumah umateh, are ku barata inung arivin inung u Yesoh Kristoh, an zaku reh amateh. ¹⁷In na te righi Asiri asa kan baratar nang awuri inung u Kristoh, teh zuwa a teh awuri invang, na Kristo iku wana piyi vang? ko na cini. ¹⁸In nang maguru narwuruwo amateh, ma vandare u narwuwani a tini ko miya uwoh inre piya gwevereh kumateh ken. ¹⁹Ti nang amateh na ma kha a mateh ken, asa un zomu imuzi zong ka siri. ²⁰Ama mankarem nang Yesoh, na kini azan mini in seri urayuwa, are Kristoh i seri u rayuwa inung unang, na kini u rayuwa umi nang un seri aripumh, inseri uni a riving nang khono kasiri, kami kasam aroh ritirikang awar ka nang. ²¹Un roto viskina mapes masiri, in nang adaki a war'ah inung amateh, kukho ku Kristoh ko wannu wam ken.

Chapter 3

¹Ayini a Galatiyawa ma bana, wami e ritirin? kuzang Yesoh Kristoh piya nang ama mankare yi nang ama miyi yi?
²Un rusu in Ya'ahte nang a yini, in kuma sere mazir awarku tumah udoka, boko awarka rivin rimi nanghe pokoro? ³Eken nang imma wana mabana? imma sene amazir nang iku raka mangsanani aripumh. ⁴In kuma seze urere nang uwam kini? ⁵Piya erho ayini mazir, nang utumah amina awarku tumah u Doka poko awarka ku pokoronu uriving? ⁶Ne Ibrahim, "Ima rume nang ka siri, un wana yi adalci. ⁷Yha'ate are ken, aya ama rho riving, are nhono ni Ibrahim. ⁸Ku nassi wa tirkiri azhono awoh, Inung a riving na u al'ummai unka barata, amah rise Ibrahim Ama vervene mamasara marentu tun icottimi" ⁹Awarku ken, ayah ama rho rivin mi Are ayah mapes nang Ibrahim imi iri riving. ¹⁰Ku La'anane, piya ima Yeruwuwo ana nang amateh Akure kuma nyakaraka, Duk piya izaku yizene a dorkono anang a mateh ire ku La'annane. ¹¹Ne kini a conkanani uyah, kasiri kaku zaku baratar nang pirang ti mateh, piya doki enka war'ah tu riving. ¹²Mateh ma zaku wori ariving, awarka ni, "piya iseri an kusu mun inung amateh, en zomo inung amateh. ¹³Aristoh imah fanshi ri daga un La'ana umateh imah wana ku La'anane a warka wuri, ken nang mu nyakarani "piya nang a mankhareyi izoh ugumti a wana ku La'anane". ¹⁴Ki kusu ke rere, Ritau ririp rimi riri nang Ibrahim rima ruvah nang u al'ummai inung u Kristoh Yesoh, asa ti zuwu sere matazzana ma mazir ti Riving. ¹⁵Ina koni, insin vervene ne un ka'idodi oyhar in nang aynar a taru ka'idodi aku zaku gwepkwuni. ¹⁶Ama vereh matazzana nang Ibrahim nang uzuriya, ini yi ire Kristoh. ¹⁷Mavereh ararah, mateh mami mama rivah Tiwa madari manas ana kiritar(430) mateh mami marotoh cuwune matazzana mami na kasiri kama rise nang Ibrahim. ¹⁸In nang ugadu orivah awarkama teh, un ka zakuruva awarka matazzana, Kasiri kama rho Ibrahim ugadu tima tazzana. ¹⁹Yemmi erene an rho mateh? A pirem awarki vang, har sai ka dhar kami nang uzuriya Ibrahim ami nang amatazzana, ama nighara mateh unsiru inung ama Leku, ana cara napiyi re ateti. ²⁰Piya teti, Ipiru rho, ken Kasiri kha rha. ²¹Na mateh manku seri mavutuh nang ma tazzana ma siri? ko na cini! Aname re ku rho mateh asa anka zuwu vhu, adalci amama ruvah ti suku umateh man. ²²Tuteng ku nassi kuma wura a ko arike nang inung in vang Kasiri ka rene ken, asa matazzana mu waska ku wuri ining a riving inung u Yesoh Kristoh mang ka zuwuna, aroh nang ayha arene rivin mini. ²³Kafin rivi rin ruv, ti mare arere inung a mateh a gwaranani har adhar kami nang rivun re ruvah. ²⁴Mateh mama re ku jagora, sai nang Kristoh e nang ruvah, asa ti zuwu barata inung a riving. ²⁵Ne kini riving rima ruvah, ba kujagora. ²⁶Nasang kuyin inre nhono na siri tu riving inung u Kristoh Yesoh. ²⁷Ama risi ni ubaftisma nasang kuyin inung u Kristoh imma sere Yesoh. ²⁸Pi Yahudawa izayi, pi'aluma izayi, ba pirere ba piyi zaku rhe pirere, ba pirumi, ba pi yhowo, in re ayhar ami arho inung u Kristoh. ²⁹In na inre u Kristoh, en wana uzuriya Ibrahim, ayhu gadu amatazzana.

Chapter 4

¹In na magaji ma roti khono, mavakti man nang pirere, ko de anka re man man gaji a makusu mami. ²Awarka ni magaji mami mari ana cara apiya matini sai kadhar nang putu e tara. ³Awuri ma ken nang tima re nhono, ama yaptiri un nang u ka'idodi urikuya. ⁴Kadhar kama wana, kasiri kang tuma khono ka kang iruwo upi yhowo, urewu inung a mateh. ⁵Kama rise ken awarku woh kang fanshi ayhami ari inung amateh, asa ti ser matsayi ma nhono. ⁶In re nhono na kang kasiri kama tumah mazir ma khono ka kan ana suwu na wuri, mazir mami maku kangne awoh, "Abba uba". ⁷Pi zaku taka re pirere, sai ko khono, inna pire khono, pire piya gado nang Kasiri. ⁸Kadhar kami nang imma zaku yho a siri imma rhe arere nang nasiri nami na zaku rhe nasiri ko na cini. ⁹Na kini nang in ra yho a siri ko unvereh awoh, Kasiri ka yho nang a yini, yemmi e rene nang insin guzzini un ka'idodi umi uzaku nir'ahni nang u amfani? inku suni awoh in gurini un rere u zoni? ¹⁰Insin kiyaye atuk, nang ipi ipas, nang na dhar nang ti wah. ¹¹Un puk ukau nang ayini insu kama rise utumu uwam. ¹²Ma tanzani ni, ina koni, wannu ne mini, asa un wan ne ayini, in rotoha a renem ivang. ¹³In yho awoh inung u zah uwaru unang, u manang misi ni avereh siri ari zhoni. ¹⁴U hali umi nang inrim inung ariphum, uma renini un gwaji, in rotoha yaksam ko in voninimin, anre in ku tuserem ne maleka ma siri, ne Yesoh Kristoh umi aritiriyi. Ne kini righarha riyin rinsi? insin shaidi ni, anamare in ku suska, inn nama zika ayizeyin arom. ¹⁶Na unku wanani makiyi awarku woh ma misini rivin? ¹⁷Aseri tigwa-tigwa asa anzuk na suwu na yin, azang amapes, asa an zuwu wangzini nang mini asa in dhorkoroyhon. ¹⁸Kurip uwoh ko karika dhar an an kaku seri tigwa-tigwa ana nang arip, ba se kadhar nang inri nang ayini vah. ¹⁹Ini nhono na nang na yiza, un puk u wonu u rewu uyin sai kadhar nang Yesoh e kakkwuruwu yin. ²⁰Yenu zika ne unkuri nang ayhini kini-kini manang saka riyhi, awarku damuwa umi nang inri nang ayhini na gwing. ²¹Mi'ahnim ayini ayha in sunu zoni inung a mateh in ku rotoha pokori kusu nang mateh mavereh? ²²Ama nyakara awoh, Ibrahim imah ri nhono navah karho kapi rere urinni karho kapi yhono umi izaku repirere. ²³Karho karinni pirere imah re'ehkang amajha'ah ariphum, kamanzu kami piyhowu mi uzaku rhe pirere imah re'ehkang, amajha'ah amatazzana. ²⁴Avereh ayhowo avah arana, asuwa ne matazzana mavah, matazzana marho, mangku ma wori upana ku sinai umi e re'eh nhono nami nare arere, ki Hajara king-king. ²⁵Ki Hajara ke wana ne kupana ku sinai un Arabiya, ke wana ne urushalima u kini-kini, kiri unung u rere nang nhono na king. ²⁶Urushalima umi urizoh, uni ure munuwuri. ²⁷Ken nang mu ynkarani "Ghathanha pikuru, piyi piyhowumi eku zaku re'eh, reni wumh iri gharha piyi piya izakusin sezu rere u rewu nhono napiya iku re'ehyi nagwaki apiri napiya iri pirumi. ²⁸Ayini ina koni, ne Ishaku nhono namatazzana. ²⁹Adhar kami khono kami nang ama re'ehkang amajha'ah aripumhm, kama wahalu kami nang ah re'ehkang amajha'ah a mazir, kan-nang muri. ³⁰Avah ami anku vereh awohwoni? "Zovoh pireruni (ki Hajara) nang khono kayi, khono kapi rere kang ka zaku rho ugadu nyhon nang kapiyhowumi (ki Saratu) izaku rhe pirere. ³¹A warka ni inakoni ti zaku rhe nhono na pi rere, sai ko napiyhowumi izaku re pirere.

Chapter 5

¹Awarku yanci nang Kristoh e yantar nang a wuri, ghanguzuwoni asu gureni un rere. ²Rheyheni, mini Bulus insin misini awoh "In nang ah risinu kaciya, Kristoh inka wanayi ki rangwa nang ah yini ana kode uriku reni. ³Ken nang insin mise, piya nang a riseyi ukaciya, awana dole irise matini nang mateh. ⁴Imma watta nang Yesoh, nasang kuyin nang ama baratar, imma rhiyhi a mapes, awarka mateh. ⁵Tima mazir inung a riving, tisin suksa nu gabagadi ana dalci. ⁶Inung u Yesoh, ukaciya nang uza ukaciya, uzakure kirangwa, Riving nazik, tu tumah inung u sunu uni upiri unrip. ⁷Imma seri ma'ah' ahna mariva, wami eyizenini urise kumatini nang rivin. ⁸Urumenu oku rene an riseken, azakure unku cira nang piyee, kanghini. ⁹I yeast icini iku rene arikwatara rin vuhwu. ¹⁰Iri nang ugabagadi unyin inung u tita ugwaki in na zaku dinne unrong urina uvaktuni, piya e ritiri ni en sese u hukunci, ko de wami. ¹¹Ina koni annre u wa'azi ukaciya nang unseri yene rene nang asin rukse mu rere, unba ken ba rikwang ru rukkwuruwo rirama puta. ¹²In seri ufata ayah sin wuzzini awan mababani. ¹³Ina koni, siri ka kanghi ni asa in zuwu yanci, sunnu zaku uyanci umi unwana ku risi vang, nang ku rise ken, intumzana ateh ayin. ¹⁴Mateh mama korunuwo in kusu kirha, "soh piya nang in wangtari ne ritiripu. ¹⁵In nang insin kaza asin sohkhaeze ateh ayin, inku vasanah asa insu wonza ateh ayin. ¹⁶Mawo jharani inung a mazir, asa insu zika ankusu muripumhm. ¹⁷Ripumhm riseri ri woma nang mazir, mazir mang seri nang ripumhm, mazir nang ripumhm asari riwuma ki kusu ke rene nang inku zaku susku reni rangwa. ¹⁸In nang are mazir mare kuzong-kuzong kuyin, azakure, mateh nang inri inung uman. ¹⁹Utumah uripumhm u chankhanhoni uyah, matapsana mami mazaku re mi runga, marik maripumhm, ukwadayi. ²⁰Kudhokononi kumareveh usihiri, ikuwa, ujayaya, ripuvu, Risharha nnazenu a suwu, mayaranha, avere ayeni, mahatlazana. ²¹Ripuvuh kasuwu kapiw, ugasa, mavutu, uhammaya, uhasada, ubuguwa utarzoma nang a muzeni, umma gargadi ni awoh ayhami aseri ankusu muna anka zaku nighe urara ko Siri. ²²Nhono namavur nang nare usunnu, righarho, mavoh uhakuri, matini, murip, riving, ²³Naza'ah, kuyabtoh kuriti kunome kuriti, mateh maku puruman ayhanni. ²⁴Ayha are u Kristoh Yesoh ama giciye anang a pumhm Yhon, nang u suunu uyhuni. ²⁵In na tire a mazir, sa ti jhar a mazir mami. ²⁶Tisu wana ayha ti agakazi, ti sun cokoro nang ripuvuh ana ti awuri.

Chapter 6

¹Inakoni, in nang a puru pirong iseri vang, ayini aya inri amavur marip, in nho'ahri piyhar umi inung un rina, inung amazir nang unomenu Iriti, asin ciya naritiripu asa pisu rhiyhi. ²Zikani mazip ma ti ayin, asa in korene mateh ma Kristoh. ³Piya ezika ritiriyi ne ire ki rangwa, an gura zakure, ken, evatah ritiriyi. ⁴Ko piruku yhar i runtuzo utumuyi anu zuwa ikusu nang enrise magagguzuwo, ba se iku runtuzo ritiriyi na pirong. ⁵Ko piruku yhar enka ziku zip uritiriyi. ⁶Piya na amiseyi a vereh asiri, enka zuwa ankusu murip ayhon nang piyemiseyi. ⁷Su rume an vatazevuh, kasiri kaku zaku vatana. Kikusu inapiyhar evizza, kin naang enka buvah. ⁸Piye vizzi vir inung aripumhm riya, inung aripumhm enka buvah mavohzhoru. piye vizze vir a mazir enka buvah uvho kupas ku za nang rara. ⁹Su ruru urise ko nang ahip, awarka kuwo ten buvah adhar karip inna ti rotohu ruru. ¹⁰Awarke, kadhar natiri, adhar natirise ko wan anang aripa Tirise anang arip makana nang ayhari inung a riving. ¹¹Tirkininu unyakaranu uvah adun ami na ma rise ana caranang. ¹²Ayah a sunnu rise anang arip aripumhm asin tilasta u rise ukuciya, aseri ken awarku wo asu tsananta yhon awarku giciye ku Kristoh. ¹³Ayhami arise u kaciya ma, a dhorkononi yhon mateh mami, un tami asunni awoh an risini ukuciya asa an gaghguzuwo, aripumhm. ¹⁴Mangka zaku gaghguwo, in rangwa sai ko un giciye ku Titugwaki Yesoh Kristoh, inung uyhi na ama giciye uri uyah un nang, mini kuma un rikuyah. ¹⁵Ku kaciya nang u zah u kaciya azaku re ki rangwa, u halita upas uni ure kirangwa. ¹⁶Ayha azonzi ana nangahni, mavok nang ujinkai un zomo ana ti ayhon Israilawa e siri. ¹⁷Asu damam ne kini, awarka kamakis mami nang un rima aripumhm rinang u Yesoh. ¹⁸Mavok ma Titugwaki Kristoh Yesoh, man zomo amazir mayin ina koni, mun wanken.

Ephesians

Chapter 1

¹Mini Bulus, mah nyakara avereh rah makana nah a yini aya na'inma rume; Kasirih kamah peh iyini apituwa awar ka kan, ayini inri rivin nan Yesoh Kristoh-Nsi nyakara makana nah aya marume nan Kasirih, ama kana nan a yhar Asirih un Afisawa. Mini Bulus, piya nah Kasirih kamah teske yi nan piya nah Kasirih tumah yi neh kabweng ka Kristoh ²Nsi tanzana Asirih awar Kasirih Putuh uwurih nanYesoh Kristoh makana na ayini³Ucha'uh ureh oh Sirih Putu Titu gwaki u wuri Yesoh Kristoh, yih erho a wuri ritau ririp nang ko ririki ritauro ruhaniya umih arih izoh inung un Kristoh. ⁴Ama rotohu cida u rikuya, kama teskiri a wuri ayha te rho riving inung u Yesoh, asa ti wan ayah vur anyen mukan. ⁵Kasiri kama chang kiri ama cikini a zikiri ti wana - nono inung u Yesoh Kristoh ama kana nan anang a rip ama rentu murinu kan. ⁶Kasirih kama hama u changhar kan a war kuwa kama zikiri ti wana nono na kan, kama ro iri ama rentu kuwo ka suniri. ⁷Inung u Yesoh Kristoh nang ama waska irih ama nyho mayi nang ku gusku kivan, umah un zuwuh nang mapes mayi. ⁸Imah wara mapes mang mana ana tih a wuri nang u hikima nang ku yho nasang. ⁹Kasiri kamah reneh tih yha'ahthe a ushiri ukan nang manufa mami manah nisanani nang kama rho a wuri inung u Yesoh. ¹⁰Kadhar kama wana u markara u nafsani u shiri ukang. Kasiri kn kan mane ko ynenmi izoh nang kuriya yah inung un Kristoh. ¹¹Kama teske iri ti wana nono na kan tun ri zoni ken nan karusu inung un Yesoh Kristoh. ¹²Kasirih kama teske iri ti wana nono na kan, a war kuwo ti ren usuru inung un Yesoh Kristoh, ti wana ayi cangwu kan¹³ Inung u Yesoh ayini aya in ma pokoro avereh a riving un yi na anah mazir mavur ¹⁴Mazir mavur man mamah roh iri uwurhu, maka rava adhar kami nan tenka nnghe inung urara ko Sirih, masira makana, nan mazir ma yi¹⁵Awarka nih, kadharkami nang ummah pokoroh rivin riyin inung u Tita ugwaki, Yesoh nanag u sunuh uyin, awarka yah nang ama kebe yhon awarka yin ¹⁶Un rotohu yizeneh u seri ko Siri un sangihi, awarka kayin kenan, maku rho'ini ana tanzu na sang. ¹⁷Insi tanzana Asiri ka pi yi gwaki uwuri Yesoh Kristoh tita uti cirvu, ika rowuni a mazir mati pamba nan kuyha ku yi ¹⁸Katanzo nan in seri wo ayizi asurwu ka yi wantoh inyangateke ikusu nan i kangdini nan kurhi ku daukaka inung ana yhar avur Asiri. ¹⁹In gura sin tanzana awo sa in yhaghateke ugwaki isusazu inung unnwuri awuri aya timah rume, inung utumah usisau ukan. ²⁰Areh usizasu Asiri kama riseh inung un kristoh ke nan kama cuneyi daga amakinuru a zhaneyi inare izho acara kuram ka kan ²¹Imah zomeh Kristoh inari izoh ati womoh nan ticirvu nan ti karma nan koririki rizai. Kristoh inka rise ti womo ana tuk ara nan ami an ruvah. ²²Kasiri ka tanza ankusu ajar kavinah ka Kristoh arene yi i wana ritih ri ikilisaya na koyinmi. ²³Ikilisiya are ripum re yi inang pe sere yi penka ka koruh

Chapter 2

¹Imah reh makiniru inung inh Laifi iyin nang ivang iyin. ²Inung innih nang imah zohmim uja'ah anahnang urikuya. Immah dhorkononi tiwomoh tu siru usaririnsama, mazir mayiman mami marih uma messeru ma nhono. ³Arizohni,awuri nasang nang ayah aroto rho rivin min, adhorkhononi uburi upuhm a wuri aserih anang arihpuhm nang madinne mah wuri ujha'ah anah nang ah'ni, rikhasza reh Siri rih zohmi unwuri a wuri nhono, ne arong. ⁴Kasirih piya ririllipovo rih gwaki imah so awuri. ⁵Kennan timare reh makiniru inung ivang, imah yendi rih inung uvoh kupas nang Kristoh, amakana amapes nan a waski rih. ⁶Kasirih kama conirih nasang, agura rene tih zhonzhono nasang kuwuri inang un Yesoh Kristoh. ⁷Ka rene ken awar ka na dhar nami nang ruva asa ika sa irih mapes mati karma inung u Yesoh. Kasin saksiri inung amapes makan. ⁸Ama pes makan naka waskiri, inung a riving, azaku reh, uwori nang ayini, areh uperenu oh siri. ⁹Azaku reh utama uwuri, awar ku ken, pirong isun ganguzuwo yi. ¹⁰Awuri utumah u cara kan kama ciddirih inung u Yesoh, asa ti riseh anang arip, ami nang ama rho irih ti riseh arizhoni. ¹¹Tuken ti dinne nang u'al'ummai ayhapuhm, asin kanghni rhi "Ayuh zah ukaciya" ki kusu kimi nang aku woh ukaciya urih puhm, umi na nacara na yhar na riseh. ¹²Tima chungtari apituwa nang Kristoh, ugura reh mabare nang Isra'ilawa, Ajhan aa makana nang ika'idodi uma tazzana, vah ku rene kusuwuh ukweh, azaku rih a Sirih u rikuya. ¹³Inung u Yesoh, awuri ayah na tima rangananirih ama yendi rih apati nan kanama nyho ma Kristoh. ¹⁴Yi ereh mavok mawuri, imah mane tivah ti wana ki kusu ki rha. Inung ari puhm riyi imah yirki a tanga kami kama ma wangzirih. ¹⁵Imah cuwune mateh muh umurni nang u sharudda asa i cida piyar u rha inung uyi. Ku nene ken ko yende mavok. ¹⁶Kristoh imah nafsana yhon nasang uvah umi, ari puhm ri rha, amakana nang kasirih inung un giciye, a whuna ugaba umi nang aseri. ¹⁷Yesoh imah ruvah a riseh uwa'azi u mavok amakana nang ayha ama pati, nang ayha ama ranganani. ¹⁸Tu Yesoh nasang ku wuri uvah, a mazir marha tirih urina umakana nang putu. ¹⁹Awar ka nih, ne kini ayini u al'ummai, in zaku reh ayah vakti, in rayi ijham nan ayah areh ma kebabu ma Sirih, ajhami u tumah. ²⁰Ami nang asuhwa yhon inlang ima manzani nang Annabawa, Yesoh ateyi ire rikwang ru kusuruwa. ²¹Izoh uyi nan masuwa mami ma manananim asin kunza neh ku haikali inung u Titu ugwaki. ²²Ing uyi nang asin suwi nim nasang ne, katek kazhom ka mazir ma Sirih.

Chapter 3

¹Mini Bulus, awar kara'ara, inre pirereh u Kristoh Yesoh makana nang u al'ummai. ²Inseri uko immah pokoro awoh ama rhom utuma udun, u mapes ma Sirih awarka yini. ³Insin nyakara amajha'ah un wahayi kuma nang a miyam, rivin rimi rih turi na umma nyakarakani inung ana rong avah. ⁴In nang en teze i nyara imi, enka yha'ahte u bisara umi urim in nung a rivin rimi rhi whukununi ari tih rih Kristoh. ⁵Rivin rimi rima roto cira un rong kusana ku nhono na yhar, ama ne kini, ama cida tu mazir amakana nang ma manzani nang annabawa ami nang ama tarayhon apituwa awarku tuma urhuna. ⁶Ubishara ami urhu ammah whukununi uni nang u al'ummai umah wanna abichugadu Ipa'ah iri puhm rimi, wham u tarraya inung amatazzanah inung u Yesoh tima kana un bishara. ⁷Umma wana pirehreh ubishara umi urhu unperenu (baiwa) umapes masiri tu nung un utuma usiru kan. ⁸Kasirih karhom u baiwa kun, mini piya inre piya cunu amah kebabu ma siri, asa in rise u wa'azi u bishara nang u l'ummai ati karma ti Kristoh timi ti zatin marasa. ⁹Tu baiwa kumi nan arhom, asa kowami ika yha-ah teh, u shiri u siri ken nang urih, ushiri umi uma whukununi ana sana nang kasiri piya e cida koyen. ¹⁰Ti Ikkilisiya, ayhu siru nang ayha ti womoh tu sararin sama anka yha'ateh u hidima u Sirih. ¹¹Anang anih awana u nufi oh siri uzah nan rarah nang eh zattar u Yesoh Kkristoh Titu wuri ugwaki. ¹²Inung u Yesoh nan tirih usisazuh, nang u dama nang urumenuh, awarka rivin inung uyhi. ¹³Awarku ken nama woh insu gwebpkwe na suhwu nayin awar kuko insin seze urehreh awar ka yini. Awarku woh in zuk u daukaka. ¹⁴Awarka nih insin tukuzuwa anarhu anang annyen mu Tita. ¹⁵Tu yi na aku kanghne ko iri ki yali ajhas nang izoh. ¹⁶Insin tanzana Asirih kan rume ni, bisa ga ugwaku ati karma ti mazip makan, insisa un siru inung amazir makan inung uyin. ¹⁷Katanzu kanang, Kristoh izohmo a suhwu ka piyi inung a riving, insin tanzana pi nar'woruwo, a suwuna nang u khambharu inung usunuh ukan. ¹⁸Asa pih zuwuh usiru, asa pika yha'ahte ikusu ki reh ukhambharu, nang upandaru, nang u kwangaru inung u sunnu u Kristoh. ¹⁹In seri a tanzu awarka yin, asa in yha'ahte awoh mafificiya u sunu u Kristoh umah vharu yha'ahte riseni ken asa an korezini nang u koru oh Sirih. ²⁰Ne kinih, piya irih usiru u rise anang nasang aka pirkane ikusu nan teh tanzana nan ku dinne unsiru umi useri uhtumah inung u wuri. ²¹Ti curvuh tireh tiyi inung Ikkilisiya, tu suku Kristoh Yesoh, anadhar na dhar karen mun wanken.

Chapter 4

²inka rese utomi mi nan suwu ka vok nan marentu nan ajanki ³tani usuru ara yehze mariva ase kanze ati⁴ti kure i mus rha nang mazir mavok ⁵areh pi ya gwaki rha Yesoh Kristoh. Anreh urina urha ama baftisma arizihe di yi. ⁶Anreh Kasiri karha putu wuri nasang ire pikarma ana yhar nasang⁷Kasirih kama ro ire an kus-kusu mazir vok inung Kristoh ⁸kin nan Zabura ima vere awo adhar kami na Kasiri towa izho, ima ka jesquine yami are unrere, arukse yhan an kusu-kusu mu aya mazir mavok⁹yi itowa akura turu ¹⁰Yesoh iku kura aguru towa awar kuwo ikurene akusu-kusu nasang¹¹Kristoh ima pasze arun an wan ma manzani, annabawa, aya mise avere Asiri, arong ma pastor, arong awana amisene ¹²Kama rene ken asa kan napsa ayhan peze awar ku tomah aya ma uzuwu unurruwu ¹³iku suni asang kuwuri ti ra'ah ati kuna ti Yesoh Kristo¹⁴Yesoh isuwi ri asa ti cirvuwoh aso wanna nono ana vere a Sirih an su vandeze ri ¹⁵areh ti vervene arivin, akunza unrina u yi, iriti Kristoh ¹⁶Kristoh isi suwa ripum di yi nasang, awar kuwo ti kunza wanna imus rha¹⁷ma kuwa, in ka yezene inung Kristoh, azan amuzu ka zom ka ya amarini, ana suwu na wupti ¹⁸na suwu na yhan nan ma rinti, aranguwa nan Kasiri, awar kuwo asuwu na yhan nama siriyi ¹⁹aza yhan ubur an ma ro riti di yhan an kusu-kusu mumi mu za ku rivah²⁰Azu ku re ken nan in yaghatake Kristoh ²¹akawo inda yha avere Siri ken nan a mise ni inung arivin di Yesoh ²²ama mise ne in yiryha ankusu muwus nan piyhar uwus. Piyhar uwus ima wantuwa ana tifataze²³ama mise in napsa an suwu na yhan nan mazir mavok ²⁴arene piyhar upas nan ama napsa yi manuwu ma Sirih - inung arivin.²⁵na kini jiyini incotti a ti ayhin, awar kuwo inde imus rha ²⁶in ji asuwu na piu nan ivang. Adhar kansu turu piyhap arikagha ²⁷kasu ro apisivu awara²⁸pi yu towu iji utowu. Arese utomah uma tini nan na cara na yi, awar kuwo ika pare ayami aza yhan. ²⁹In kasu vervene ama avere ubur. Avere abu an kare umi anka suwa ayhar. ³⁰Kasu naze Mazir Mavur asuwu³¹Chuni unyaku usuwu, nan ugbongzono, nan rikhasza, nan tijam, nan ankusu mumi mure mu pisifu ³²Zi kani a mavip inung uyin, nan ka suwu asuk, asin yafe ati na yin, ken nan Sirih veske ivang yin.

Chapter 5

¹Awarku ken gwekseni nang kasiri ne nhono na kang nami nang asunni. ²Jharani usunu, ken nang Kristoh imah soiri imah rho ritiriyi awarka wuri, ku sadaga nang ku hadaya kurip makana nang Kasiri. ³Ku zakure kuwoh azuk aseri matafsana mami mazakure mi runga nang uza uvur, nang uni'uh, kuzaku rhe kuwoh anzuwa kusumun inung a nhono na siri kavurvah. ⁴Asu zuwa marik, avereh ati bana ko avereh ati bana ko avereh ami azaku riva, tu teng ta wana uyuh sanjighi. ⁵In yho awoh, ba piya iseri matafsana mami ma zaku rhe mirunga, nang piyamarik nang piyu hadama piyamareveh umi enka rho ugadu uti womo ti Kristoh nang kasiri. ⁶Unsu rume pirong ivatini, ana vereh ami azani rangwa, awarka nang ani rikhasza re siri ana nhono nazamatini. ⁷In su mane riti nang yhon. ⁸Immah rhe amarini, ama ne kini in rayi ayan peze inung u Titugwaki, jharani ne nhono nan peze. ⁹Awarka amfani mon peze mure mapes nasang nang rivin. ¹⁰A zuwa ikusu ken ka vokane a Titugwaki a suwu. ¹¹Su nu mane ati nang ayha aseri anang amri, godu wononi uyah. ¹²Are anang u ghwar an kusu mumi nang a seri. ¹³In nang anpezeh moh ninghe nasang. ¹⁴Kikusu nang a reyhe kin ke wana anpezeh, Anreh kinku vereh, "zintani, ina yhan mara, anreh Inkucuh Inung amakinuru, anreh Kristoh enhaska ini". ¹⁵Reghe ni marivah azhum kayhin, -anzang ne mabana ama ne ayhar aripamvah. ¹⁶Paszaneni adhar awar kuwo atuh arayheni. ¹⁷Sunu wanza mabana, ama yaghatakeni ikusu nang putuh ugwaki Isuni in riseh. ¹⁸Sunu bugu nang manimasir mi nabi, awar kuwo maku naze u rayuwa upiyhar. Tuteng, kurni nang mazir marip. ¹⁹Verveneni nang ajangi inung un zabura, nang masivah, nang masivah mamazir, asin sipsa nang righarha amajagari nang putuh ugwaki nang nasughu nayhin nasang. ²⁰Aseri usangini konkusu nasang, inung arizhai rititah ugwakin Yesoh Kristoh amajagari nang kasirih putuh. ²¹Maneni atih untukuzuwonu u Kristoh. ²²Ina nyho, rhoni atih ayhin nang a rumi ayhin, kenne nang titah ugwaki. ²³Areh pirumi Ire riti ripinyho kenang Kristoh Ire ritih rhi kilisiya, anreh kristoh aritihriyi Inre piwaskani. ²⁴Anreh kenang Ikilisiya eku tukuruwo a Kristoh, kenang anyho ankaku tutuh arumi a yhan Inkoyemmi. ²⁵Ina rumi, sohi a nyho ayhin, kennang Kristoh isuni Ikilisiya agura rho ritihriyi. ²⁶Kristoh ima rho ritihriyi awarki kilisiya asa irhenkin kinka vurah, Anreh iku yeskene kin agura guzu amani masir nang avereh. ²⁷Kristoh ima yeze ikilisiya asa ika rhokin inung un daukaka, zha marik, anreh kinkaka vurah nang zha ivang. ²⁸Unrina urha, ina rumi sohi anyho ayin kinne ripum riyhin. Piya isuni pinyho uyi isuni ritihriyi. ²⁹Awar kuwo zha piya izhayusu aripum riyhi, anreh iku rukserin mariniru agura sunirhin, kinne kenang Kristoh eku riseh nang Ikilisiya inung unsunu. ³⁰Awar kuwo tireh ajami aripum riyhi. ³¹"Kikusu kimi kerene pirumi enka jigi putuh nang munah anreh ku manne yhi nang piyhani, anreh yhan uvah anku wana ripum rirha". ³²Rivin rina rima nisana rigwaki-anreh ikusin vervene amajagari nang Yesoh nang ikilisiya. ³³Banangken, kowammi iku suni piyhani kinne ritih riyi, anreh piyani ikaku tutuh pirum.

Chapter 6

¹Ayini nonoh, riseni matini nang aputuhyin inung atitah ugwaki, ani areh arip. ²"Rhoni aputuh yhin ugirma" (awar kuwo anreh udoka nang likawari), ³"Asa manang manka rimpwa vu anreh pika zuwa uvah ku pkangari inung urikuya". Ayini aputuh, sunu naze nonoh na yhin a sughu. Anreh, Renni nan nang kunza inung un horo nang ma verveneh masiri. ⁵Ayini ayu rere, riseni matini nang aya gwakazi ayin inung unrikuya nang matini nang ukhau, inung a rivin resughu kayin. Riseni matini nang yhan kenang inang kariseh a Kristoh matini. ⁶Riseni matini zha idan nang aya gwaki ayhin a tirkinini asa in ren yhan righarha. Anreh, in riseh matini awar kuwoh inreh arere a Kristoh, piya eku riseh anang asiri inung a sughu kayhin. ⁷Riseni urere nang kasughu kayhin nasang, kinne inku sere aputuh u gwaki anzang ayhar. ⁸Awar kuwo tiyha awo kikusu kimi nang ko piriki uyhar eriseh, enka sere u sakamako nang putuh u gwaki, ko pirere ko piya I viskini. ⁹Ina yhar agwakazi, yhamthani a rere ayhin unrina urha. Sunu rugkse yhan urere. Inyha kuwo piya ire piyhar ugwaki uyhin nasang Iri Izho, anreh izayi usunu uritih. ¹⁰Ariwuri, zikani usiru inung a titah ugwaki nang inung unsiru unkhan. ¹¹Renni makusu mariwuma resiri, awar inka yeze na waz adhar kapi sipuh. ¹²Awar kuwo magwarmana mawuri mari amajagari ripum nang mayho. Tuteng, are amajagari nang ugumnati nang mazir mu mulki nang tiwomo tipisipuh, amajagari nang mazir mayiman mami marhi tege ni zho. ¹³Awar kuwo renni makusu mi kuwa esiri na sang, awar kuwo inkaka yeze adhar kapisipuh, anreh bayan nang enriseh koyemmi, inyeze na waz. ¹⁴Yezene na waz, anreh inkurene rivin nang Isuki u adaki. ¹⁵Anreh ne araka anavin napuh, renni ushiri overe amavuk. ¹⁶Inung nasang ankusu, zikani ubangaskiya, uminang inang ka wonza urha upisipuh. ¹⁷Zni a hulla ku cetoh nang katan kamazir, kankare katan Kasirih. ¹⁸Nang ko ariki adu'a nang katanzu riseni adu'a kokariki adhar inung amazir. Nang kasughu, inkaku tirkini nang upkataru, Anreh inku seri adu'a amajagari nang ayhar avur a siri. ¹⁹Anreh kurisem adu'a, awar kuwo ankarhum Ikusu kuvere inang ma waka anah kanang, Risenim adu'a asa nka vereh arivin rimi rinisanani game nang ma vervene masiri. ²⁰Anreh awar kohvereh asiri nang inreh piya gwaki umi nang ama sisiyi arhi, awarkuwo inka miga yhan unsirhu, kenang muwo unvereh. ²¹Anreh inka gura ya kenang inrhi nang kikusu nang inseri, Tychicus, koni kami nang unsuni pirere inung atitah ugwaki, enka migha vuh koyemmi. ²²Ima tumah yi nang ayini awar kikusuki, asa inkayha kenang tirinang kuma ika karfafa ana sughu na wuri. ²³Mavur man wan nang ayini ina koni, nang usunu nang rivin rimi rhe ku ruva nang kasiri putuh nang titah ugwaki Yesoh Kristoh. ²⁴Sa mapas man tarana nang aya suni atitah ugwaki Yesoh Kristoh nang usunu umi uku zhaku kha.

Philippians

Chapter 1

¹Bulus nan Timoti, arereh a Kristoh Yesoh, amajagha nan a yami ang amah tara yhan inung un Kristoh Yesoh ami ari unfilibi, nang ayamin kula nang ikilisiya nan aya curvu. ²Mapes nang mavok mami makururuvah nang kasiri putuh uwuri nang Yesoh Kristoh. ³Inseri usang jinghi nang Kasirih inung un dinninun uyin. ⁴Ana tanzu nah nang awar Kayin nasang, inung arigharha nah maku riseh a tanzu Kanang mim. ⁵Inseri usang jinghi nang ayini awar kuwo ia rho atih amavereh masiri tun a tuk kazhon amajagari kinkini. ⁶Inri usisazu inung inkusuki, awo yi piya eseme utumah urip unyhin enra jariyi aka ruru amajagari atunk nah yesoh kristo en gura. ⁷Muma ripkpam kininang unpuk ama jagari nang ayini awar kuwo inri inung asughu kanang. Na sang kuyin inre abici utumah inung amapes, inung un bursuna nang kuma inung anavereh asirih. ⁸Kasirih kayha, kennag unsuni inrehye ini inung un Yesoh Kristo. ⁹Insin tanzana asirih kini awo usunu yhin un gwakana na gwakane inung unyha nang kuyha. ¹⁰Isin tanza asirih inkarume in kusu kirip, nang inkari arivin nang uzha ivang a tuk kama guru mah Kristoh. ¹¹Insin tanza asirih kuma awo inka kuri nang anki nonoh muvur mumi mokuruvah nang Yesoh Kristoh, amajagari un daukaka nang ucangwu ohsiri. ¹²Na kini unsuni inkayha, koni ankusu mumi muma wana nangmini munku wana kikusu kima verveneh ma Sirih. ¹³Awar kuwo, isarka inang inung unKristoh ama yhagatake inung an sojoji nang kowammi. ¹⁴A koni nagwakane ama tara usiru inung titu awar ki isarkoki, a reh ku zuwa u siru avereneh avereh zha ukhau. ¹⁵Arong nagbing anku kangde inung aripovu nang rikha, anreh arong inung asughu karip. ¹⁶An menze araseri inung unsunu Ayha kuwo amarenem inung ina awar ka vereh asiri. ¹⁷Anreh anku kangde Yesoh inung unsunuriti, anzang arivin, an yhen awo kusin ruksem urere. ¹⁸Yemmi kuma? ko uriki urina, ko inung inchotti ko inung arivin, asin kagha Kristoh, inung a narha inseri righarha yi man riseh righarha, ¹⁹Awar kuwo inyha anang ara anka wana u sanadiya uma cira manang amajagari atanzukasiri nang ukannu mazir ma Yesoh Kristoh. ²⁰Amajagari arhakarha nang urennu u suwu manka zaku pokoro ughor, kini tima rene

asuwu, kinikini nang kokarike adhar, Kristoh ekaka zuwa uda ukaka aripum rinang, ko unwar ko unku makha.

²¹Nammini kuvoh kure kristoh ku kha kuma kunre uzuhwu. ²²Inang awo unvoh aripum, anreh ugwaku utumah u riki naman zika nzaku yha. ²³Nasan kini uvah umi unsuni. Kikusu kin kire injigim anreh unku dorkoro asiri, kin kipurim ken. ²⁴Duk nang ken untakah, aripum kinki pirim amajagari nang ayini. ²⁵Marume nang ken, In yha man taka agura karim nang ayini nasang, awar ku siru uyhin nang righarha inung arivin. ²⁶Awar kuwo inung unang in nan kri ikusu kuvere inung unKristo Yesoh ina ma ruva nang ayini kuma. ²⁷Napsani atehyin inung anavereh a Kristoh, awarkuwo ko unKuruvah nreyi ini ko unkuzamimim manka pokoro nang ayini, awo inyhazi na kwas amazir ma rha, amaka ravah rivin ri mavervene masirih. ²⁸Sunu pokoro ukau nang ayami a zaku rusu uyin. Alama kenang nang yhan ami anka wunza yhan, anreh amapesamgruvah nang kasirih. ²⁹Anreh kum rovuh mapes, inung unkristoh, anzag kuwo Inrume nang yi kawai, anreh uwo in seze urere inung arizayi riyi. ³⁰Innsin seze urere umuzu inang umi nan imma reyeh, na kini in ku pokoro nan mini.

Chapter 2

¹I nan kiramwo kimi nan inang karafafu inung unKristoh, inan uta'azia uri inung unsunuyi, inan makon kuzuwo mari inung amzair mayi, inan mapes nang rihillipovuh, ²Anreh inku rene righarha rinang rin koro nang madinni, ari usunu urha in mane amazir, nang manufa ma rha³In kasu rise iramwa inung usunu atih ko un gwaku uritih, zha nangken riseni inung unnome kotih, zikani a jhanji awo apirini ⁴Kowammi ikasu tirkiri ikusu nan isuni amma, itirkiri ikusu nang pijammi isuni⁵Dinni ni kennan Kristoh Yesoh ima rise ima rise ⁶azhom inmuzu oSirih, anreh Ikurotoh ma vandare ritiriyi awo yi Kasirih kikusu nang enyhantoh kin ⁷Anreh, iku chu'une koyimmi aritih riya. Anreh iku ziga riti riya ne pirere, Anreh iku wanna ne ayhar, Ama reye yi ne piyhar ⁸nome ritih anreh iku wana piyhar umati amaka ka jha'ar adhar kukha, har kukha ku makari⁹Anreh Kasirih kanku zamkwayi izho na virr. Arhoyi orizayi rimi ripiri azayi ¹⁰Iku rise kini awar kuwo inung arizayi ri Yesoh ko ariki aru anka tukuruwo ayi zho nang ayhar urikuya ¹¹Iku rise kini awar kuwo ko diriki rirem rinka vereh awo Yesoh Kristoh ire Kasirih amajagari undaukaka uSiri titah ugwaki¹²Na kini, in yhar nang unsuni, inkari matini kokariki adhar, anzang na nyen munang ama adhar nan inzamimim, riseni utumah uwaska ku yin nang ukau nang uzirkowonu ¹³Are Kasirih kaseri utumah nang ayini nang utumah inung ama vur ma suwu¹⁴Riseni koyemmi zha maroghorono nan uroyoni ¹⁵Awar kuwo inan ka wana ayazhayhan u zargi anreh ayariyin, nono na Sirih nami na zanan ivang. Riseni kini awar kuwo inan ka seme ampeze inung unrikuya inung atetih kusana kuyikun ¹⁶Yhamtani avereh a rivin mareva awar kuwo inkari udalili umi nang manka daukaka a Kristoh a rhon Katuk¹⁷Kho da anku tellezem ne kanenu un hadaya nang utumah urivin, userih ni gharha agura seri righarha nan ayini nasang ¹⁸Kan kuma riseni righarha agura rise righarha nang mini¹⁹Uma rene asuwu nang Kasirih Yesoh itum a Timoti nang ayini kinkini, awar kuwo unka pokoro urentu inang ma yhaghateke ankusu amajagari nang ayini ²⁰Nzam piya na tiri imuzu hali urha nan yi, piya eku dinni nang ayhar arivin ²¹Nasan kuyan ankusin rigyi ankusu mu ritih riyhan anzakure mu Yesoh Kristoh²²Inyha awo imahama, awar kuwo kenang kono kaku tukuzowo putuh, kenang ima tukuzuzom inung ana vereh Asirih ²³Insin dinni uwo untumyi kinikini insuni inrhek kenang ankuru mon wanna nang mini ²⁴Inri asuwu inung Asirih awo mini man ruva²⁵Insin dinni kuwo utum Abafaroditu nang ayini. Ire koni kutumah nang ki soja, agura re pitumi nang pirere umi nang unsuni. ²⁶Awar kuwo ima suni iruv nang ayini nasang kuyin awar kuwo immah pokoro awo izaku wara ²⁷imazaku wara har arama kha. Anreh Kasirih kan rhoyi a mapes, anzang unyi utegeyi nang minima, awar kuwo unsu ma'ah agura ma'ah²⁸Awar kuwo insere righarha rutuma yi, awar kuwo inan engura a regeyi inang ka gharhana mini kuma incira inung amadinni. ²⁹Senni Abafaroditus inung Asirih nang arigharha. Tukurowoni ayhar ami asiya yi. ³⁰Are awar kuwo utumah oSirih uma rene yi irama kha ima roh ariti riya asa isezem urere anreh iku riseh ikusu kimi nang inmanan riseh

Chapter 3

¹Ariwuri, ina koni, gharhani inung asirih. Awarkowo imagura a yhakaraka ikusu kinki amajagari nang ayini azang utumah. Ankusu munmu mon tareni marivah. ²Vasanani nan ansang, vasanani nan atumi ayen. Vasanani nan ayi chotti. ³Awar kuwo awuri aya na ama vurah yhan awuri teku rise usujada inung Amzir masirih awuri ti gwaki riti inung un Kristoh Yesoh, ti gura azakuri asuwu inung aripum.

⁵Ama vuram atuk kamanazivah, inung anayhar Israi'la, ati vervene ttih Biliyaminu, pi yahode u Yahudawa; amajagari nang mateh mapi farisi. ⁶Inma tara usurum asin ghasah Ikkilisiya; inung arivin rema teh in zami vang.

⁷Nasang monkusumu nan ima nyhen awo muri ariba, muma wana ankusu muwami awar ka Kristoh. ⁸Nakin uma vazze ankusu nasang muzan kiramwa awar kuyha ku Yesoh Kristoh kasirih kanang. Awarkayi uma nekere koyimmi, uma reyhe mun zakure kiramwa awar ka Yesoh, ⁹Anka zuwam inung unyi. Inzakuri a rivin rinang inung ama teh Anreh, unkuri arivin inung amajagari nang riving rimi re cira daga nang kasirih inung riving.

¹⁰Anreh kini, unsuni in yagatake kan nang usiru uchonu ukan nang utarayya inung unrere uyi. In suni anka vandarem inung inmuzu u kha kuyi. ¹¹Arong kadhar inkaka cho nekan inung amakiniru. ¹²Azan rivin awo ima rige sere ankusumu, kokuma ima rige aruru. Ama injarim asa unka kpakare ikusuki kimi nang Yesoh ima kpakarem inung unKristoh Yesoh. ¹³Ina koni, inzakusin dinni awo mini uma rige ama kpakare kin. Ama kikusu kirha: maku wunnu nan ikusu kimi kirim atini anreh unku dorkoni ikusu kirim ariti. ¹⁴Im ma zika usurum inka za'ah aka vuva u kagwu Izoh u Sirih inung un Yesoh Kristoh. ¹⁵Awari nasang aya tima cirvuwo, ti dinni unrina uru; anreh inan endinni urong udinninu uvaktuni amajagari inramwa, Kasirih kanka miyi ni. ¹⁶Saiko, tima riga ama ravah, ti yhamtoh ikusu kimi. ¹⁷Gbekseni nan mini ina koni. Paturuwo nang aya asin jara imuzu jaru umi nang inri inung awuri. ¹⁸Ayhar na gwakane asin jara-ayha nan imma kusin misini. Nan uku gura sin mise ini amayizi- uwo ayha sin zirih u giciye ku Kristoh. ¹⁹Mararha mayhan manka re ivurah nasirih na yhan areh riviri nang ugwaku uriti uyhan ure ugbor. Asin dinni ankusu murikuya. ²⁰Ama kurara kuwuri kuri Izoh itegemi nang tisin suksa apiya uwaska ku wuri, Yesoh Kristoh. ²¹Inka vandare ripum riwuri amajagari aripum ru daukaka, Rimi nang enapsa unsizazu uyi amajagari kayemmi nang ritiriyi.

Chapter 4

¹Ina koni ami nan usuni, aseri urham ku reye yhan, righarh rinang nang kurawani, in yezeneh na waz Inung a sirih. ²Insin tanzana Afodiya, a gura sin tanzana i sintiki, anka ri asuwu ka rha inung asirih. ³Insin tanzami na gbing, ina bici utumah inku kana ayho ra. Ama tumzana nang mini inung ana vere asirih nang kilimas nang ku saura ko bici utumah, ami nan azhai ayhan ari inung anavah uvoh. ⁴Yelleni righara, magura wo yelleni, righara inung a sirih. ⁵Jiyini ayhar anreh nan a yini ken na aku nome ariti. Kasirih kara pati. ⁶In kasu kore a rhakarha nan ki ranwa ayhe wo inung atanzu nan kusangini Kasirih kapok atanzu ka yin. ⁷Nang mavur masiri, mami ma piri uyha kupiyhar, man pize na suwu nayin nan udinni inung un Kristoh Yesoh. ⁸Ariwori, ina koni, ankusu mumi mure rivin, ankusu mumi mure mu ti chirvu ankusu mumi mure mu riving, ankusu mumi mure muvurh, ankusu mumi nang asuni, ankusu mumi murip, inang kiramwa kimi kirip, inang kiramwa kiri u chawu, dinneni ankusu mu. ⁹Ankusu mumi nang ima gbekse a gura sere, agura pokoro, agura reghe, inung un nang, riseni mun, Kasiri kuvur kannang kari nang ayini. ¹⁰Inseri righarha na gbing inung asiri awar kuwo nekini ariwuri ima pazane amadinni mayin amajagari nang mini. Imasin dinni nang mini na gbing chetti iranga, kureh inkuma rhotoma zuwa a warah ku kanam. ¹¹Inzakusin vervene kini awarkuwo insin righi iramwa. Mini ima gbekse ahum kuko ana riki. ¹²Inyha tikanchi agura yhe uzuwu, ima yaghateke azom kari siti na ki gbom, agura yhe uri na gwakane nan na tiwaam. ¹³Manka suska rise ko yemmi inung u sisazum uyi. ¹⁴Moh ripkwa ken nan en kanam inung un veru nam. ¹⁵Ayini Afilibiyawa in yhe ken nan imma seme utuma o siri ken nan in ma jahga umakidoniya, ku ron Kikilisiya kuma kanan nan ki ramwa adure ayini na zik. ¹⁶Ima run tasalonika in kanam apirka tivah. ¹⁷Azan unkusin rinyi aperu kayin. Anreh, unkusin rinyi sa a yini in pirinuwo. ¹⁸Uma sere ankusu mumi na en tuma nasang, mun ka gwakana, ima sere a makusu mami nan Abafroditus. Muri uyha urentu, umi nang kasiri kanka sere. ¹⁹Kasiri kanang kanka rhoi ni koyemmi nang insuni amajagari inka wana a karma inung un Kristoh Yesoh. ²⁰Nakini ti chang a siri kami kami kare Tita ama seme mu rhasi aka jaga kiren Munwanken. ²¹Sumaze piya ima rume inung un Kristoh Yesoh. A koni ami arhi nan mini asin sumaze ini. ²²Aya ri unrara ku kaisar asin sumazini. ²³Mapes masiri Yesoh Kristoh man dorkoro mazir ma yin.

Colossians

Chapter 1

¹Bulus pitumi u Yesoh Kristoh, amakana amanufa ma Siri, nan Timoti kommina kawuri. ²A makana nan nan ayhan pezeh nan a ko-ni a minci inung un Kristoh, amih arih un Kolosi. Mapes nang mavok ma wori nan Kasiri Tituwuri mahn zomoh nan a yini. ³Ti serih Asiri usangihi Putu u Tita uwuri Ugwaki, Tekusin Tanzana Asiri a warka yin. ⁴Ti puk ubangikiya ku yhin inung Kristoh Yesoh nang u kaunar na ire ama kana nang ayami adorkononi Asiri. ⁵Avereh mu beye nang mapiz nan amah miseh ne nang in rotuh yhip, inkasu nekere ayawawo in si tasza ikisu ki rip izoh. Inung an vereh Asirih na ima pokoro. ⁶Avereh Asirih asiri asin kunza ana ri-ku-yha. ⁷Avereh Asirih nan in gbese nan Abafaras, piya tomo siri na gbeng. ⁸Abafaras imah mese re ku kauna nang yhip ruhu u siri. ⁹Kadhar kami ne teh pokoro in yhip avereh, tirotuh uvono urese yhin atanzu nan kasiri awoh kan pire ne iyhakateh ama vere ma sirih. ¹⁰Tiseh tanzana Asiri ka pirinu ujaru urip ana vere Asirih, Tise kuma tanzana Asirih ka kanani in yhasene marivah amma jaru uma kana anavereh Asirih. ¹¹Katanzo kawuri, in nirworowu inung an, vereh nan uhankuri. ¹²Katanzo awoh Asiri kan piri amarentu awar kuwu nono nayi na sen jara unrina unyan pizeh. ¹³Ima waska re amarini, ayende re inung an pize mu khono ka yi. ¹⁴Awarah ka khono ka yi na te zuwa ugafara. ¹⁵Yesoh ire anyen mu siri, khoni ka zohn inung an kusu-kusu na kasir ka napsa. ¹⁶Yesoh ka napsa koyinme, an kusu mi izoh nang kajhas nang ankusu-kusu munukununi nang mumi re anpize, nang ti womoh, nang kotiriki mulki Yesoh i napsa mun. ¹⁷Yesoh ima retun urasih, inung acara nan an kusu-kusu mu rim. ¹⁸Kuma yi ireh ku shugaba kuripun, nang ku ikilisiya khono zohn ana yhar nang akizeh, piya cirbu an kusu-kusu na a napsa. ¹⁹Kasirih ko, puk marentuh awoh duk an kusu-kusu ka napsah mun te acara ka yi. ²⁰Kasirih kama royhan awarah na ankusu-kusu mun ka ko vurah ana cara na yi, nan an kusu meh zoh nan kajhas nan ko yinmi amma kana nang kasirih. ²¹Arong kadhar ime kureh ajan nan kasirih, nan makiyi asuwuh kayhan. ²²Na kini inma sulhuntu re. Yi ma yhille ken, nan kuwoh eka jahariri nan kasirih ayhar aza yhan ivang. ²³In na teh jara an pizeh ana vereh Asirih, ayhazine ha napikn azaku kauce ana vereh Asirih. Avereh ami nan mini Bulus pirezeh insereh. ²⁴Marentuh nang in puk, awar ki pireh ana yhar nan a dorkoni a Yesoh nang ku ikilisiya kureh ripun diyi. ²⁵Akawar ku ikilisiya na mawana pirere, awar kuwu kasirih karon avereh kan amma ruba nan ayini. ²⁶Avereh

Asirih nang kasirih nisaze atiwa nan tiwa. Iku cinda mu nakini ga ayami nang arume nan Yi. ²⁷Ayami acere a Yesoh areh asiri nang Kasirih aroyhan. Awar kuwoh kasirih ka zume inung uyhan. ²⁸Avereh ami na tisere ushella. Asin misi yhar ko'iki nang tipampa awar kuwu tika jaha ayhar nang Yesoh marevah. ²⁹Awar kanang insere utoma u Sirih nang usuru u Yesoh nang mini.

Chapter 2

¹In suni yighatigh, in sere ipiveh awar yhan nan yami a zumi Lawudikiya nan ayami arotoh Urighin ana yesi

²Resene utoma nan kan vokane yhan asuwu, anka poka amarentu adhar nan anka pokoro avere a Sirih ³Yesoh ire tipamba te Sirih nan an pize⁴san miyi ni, kada pirong inan ruba afata ni nan maverene mu wami ⁵awar kuwo in zaku zomi nan iyini, ku zik ku nan ma zomi nan yin. Marentu nan in pok in zonze ama rentuh nan dighar, inung u Yesoh Kristoh⁶Nna ima sere Yesoh Kristoh areh in jar nan yi. ⁷Areh i yhazene na gbeng a nurwuruu an piz ken nan ama mese ni nang usanghaji⁸In kasu rume pirong ifata ni nan maverene muwami nan avere ama al'adu ma yhar, nan an kusu-kusu mu kurha-ku-yha. ⁹Inung u Yesoh nang Kasiri zomi nasang¹⁰Indi inung ukan.. Yi ireh riti ti koyinmi, anreh iwomoh nan ti karma nang ticirvu ¹¹inung ku Yi na inzomin inung u Yesoh na a jeske ri kam azan imusu iyhar anreh inung Asiri ¹²ama kaveh ni nang Yesoh ati baftisma. An kura chuni ni u bangiski ya nan unsurru Sirih nang ima chuni Yesoh inung ama kiniru¹³Adhar kami ima reh ma kiniru inung ivang iyin nan zaku jeske i kam iyin kana suwu, kadhar kami nan Yesoh i gusu ivang iyin. ¹⁴Anreh ima iku veskene ivang ima na ama yhakarana uwar ku yin. Anreh Yesoh iku zikani aka sa'ayhare ati ku ghar ¹⁵Anreh iku nazeh utomah upisifu ama yiryha ati karma ti yi ana yizi ayhar adhar kami ima ghar ati¹⁶in kasu rume piron irese ni amate an kusu-kusu na in ku rha nang mu nan in ku sese, nang upih nang na adhar na Sabar ¹⁷Areh ma dundoh mun kusu-kusu mumi nang ten ruba adhar ka Yesoh¹⁸In kasu rume [irong awar kuwoh ire piyhar Usiri ara mese ni usujada ma mala'iku, nang na dhar ma Sabar ¹⁹Pi yami izaku manene nan riti. Kate mi nang ripum nan na gbaharak maku zuwa usuwanu nan Kasiri ka ku ro yhan an kunza nan Kan²⁰Nna in ma ghar nan Yesoh nang an kusu-kusu mu rha-ku yha, are in kasu nagha nan mun ²¹awa kasu yhapteh, kasu urah kasu rike ²²an kusu-kusu muna muka wanta awar kuwo utoma ayhar ²³an musu kusu-kusu mu, mun ku re utomah ayhar. Mu zaku ri ateye ana zom na yhar

Chapter 3

¹Nnah Kasirih kama conevu nang Yesoh, righi an kusu-kusu mumi mu ri izhor ate mi nang Kristoh izomi acara kurom ka Sirih ²rene arihizi an kusu-kusu mi zhor azan mu jash ³ima ghar, kuvoh ku yin kun ukuni nang Yesoh a Sirih ⁴Kadhar kami nang Yesoh inka ruba, awuri tenka ri nang ma rentu ma kan. ⁵In kasu rene arighi an kusu-kusu muku-ri-ku-yhar, nan man ya mi ku nomo nan ayo arun, nan rikiya (nono na rumi nan na yani), nang utomah upisifu (aya maren ume uku rene pi ya rihizhi nnhe mariveh) ⁶umuzu arana aku yende arikhazha de Sirih ana yhar na asere ayak ⁷Inung an kusu-kusu muna ima sere jara nan ka zom nan yhan ⁸Ma wuni ni uwoh in cuwune an kusu mu suwu na piu, righazeh, manapsa mayiman, ti jam, avere ayeni ana nho na yin ⁹kasu fata ati hyin awar kuwo ima yirha apiyar uwus nang utoma uyini ¹⁰ima rene apiyar upas umi isen jara anan apas inung ugha ku pi napsana uyi. ¹¹Ina azakur Bahilina, aza kure Piyahude, aza kure piya mi arotoheske yi api kam, anang pi yami ama jeske yi pi kam, aya a wumti na suwu, Basikitiya, aza kure pirere, anang zan pirere, Yesoh ire koyinmi, are inung koyin ¹²Ayini nan Kasirih ka waska ayhan pizeh, nakini ti rese utomah urip nang na suwu na vok nang u minanun ¹³Areh in mina nang ajanke an sere yhan an kusu mu rip. Pi yire iranwa kuma jaha nan pijami ki yikin inviskine, ken nan piya gwaki kama viskene ahyin ¹⁴Ki kusu ki piri an kusu-kusu muna nasang, in kare nan urumini, kisu ki re koyinmi ¹⁵Sa anang avok a Yesoh nan zuma ana suwu na yin. Awar kuwo anang avok ire kisu ki kayah uyin ati ripum din dihra. Yin woh pi nikere. ¹⁶Sa avereh Asiri an zomo ana suwu na wuri na gbeng nang tipamba, in misiri acimina ana ti yhan, nan masiva, marigharhak, inung amagir mavur. Ti se sibsa ana suwu na vok ga Kasirih. ¹⁷Koyin in dama rese ana vere ko utomah in dise nasang inung arizihe pi yi gwaki, Yesoh. In kuwo pi nikere nan Kasiri pi ya gwaki ¹⁸Ina ayowu, resene a matini nan arumi ahyin, ken na Kasiri kan pokoro urentu

²⁰Nono, pokoroni avere aputini asu yaska yhan inung koyimi, atiwe awar kowu anan ara nan vokani pi yi urara ugwaki asuwu ²¹Ina putini in kasu ka yhakana akono na yhin awar kuwo nan kasu ka gbefte. ²²Ina arere, dorkoro ayu rarah ku yin na inrim, ama riva inung koyimi asu rese anang ko righe kurize awar kuwo in vokani ayhar ana suwu in jarini in reseno inung asuwu ka rha ²³In pokoro ukau upiya gwaki untomah umi in ser, in dise mun asuwu, awar ka pi yi gwaki, anaza kawar kayhar ²⁴In ka yha woh in nan ka sere ikusu ki tari ni kuwanghu nan Kasiri awar kuwo pi ya gwaki Yesoh na in dorkononi yi ²⁵In ka yha pi yi sere anang ayini in ka ere ikusu ki tari aya ku rese anang ayini.

Chapter 4

¹Pi urarah ru arere ayhan jkusu kimi daci. Kayha pire an fiyimi gwaki izoh.²In zaku ruru nan katanzo. Ko riki dhar indi inung tanzo. ³Rese ri atanzo nan Kasirih kan wuno adorgharo awar kuwoh mise avereh a Yesoh. Awara ana vereh u Sirih nan in de inung unrereh. ⁴Tanzanna Asirih kantum awar in rervene a vereh Asirih na terke. ⁵Jara nan tipampa, nan ayami ire inung amarine, awar kuwo na dhar nami na tirin kawun. ⁶Ko riki adhar avereh apu anka ri nan mavok, an rilkini nan kutica, domin bi yha kin nan ben verve nan kowani. ⁷Ama nan marana, Tikikus ika miyi ni. Ireh khoni, umatini, anreh pivere inung Yesoh. ⁸Ma tomah yi nan pu, awar kuwoh in ama zum mawuri, domin kasurwa kan nurwuwoh. ⁹Ma tomah nang Onisimus, khoni kana nan insoni, anreh kuma khonau. Yhan anka misini anan na ti sere ina. ¹⁰Aristarku, picha arereh isin sumase ni, nan Markus kono ka konmi ka Barnabas. (kadhar kami ka ruba nan avereh seni kan). ¹¹Nan Yesoh naaku ca'ah Yustus. Yi uteyi ire inung ayhar nan a vurha, ireh picha u tomah u Sirih. Yhan aku romen asurwu. ¹²Abafaras, ise sumase pu. Areh pirereh u Yesoh Kristoh ka tanzo na ima ku yiram, awar ayini inka se yheze mariva inung u nufi u Sirih. ¹³In de nan ushaida, ka sere ni utomah, ma yami a zumi Lawudikiya nang Hirafolis. ¹⁴Luka pi u wan nang Dimas asin sumase ni. ¹⁵Sumase a khoni inung Lawudikiya, nang Nimfa nang ikilisiyar urara ko kin. ¹⁶Ka dhar kami nan in zuwa avah aran inka karanta usuku yhin, ansin karanta ina ikilisiya Lawudikiya, in kuma tasbata an karanta ava un Lawudikiya. ¹⁷Miya Arkibas, i'yende nan utomah u Sirih nang isere, adorkoro har marasa. ¹⁸Mini ma naska u sumasi ku nan ana cara anang-Bulus. Ka yhan nan uyain unana. Mapiz.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Bulus, Silbanus, nang Timoti a makana nang ku choch ku Tassolinika inung o Sirih Titugbwaki nang Zonzo Yesoh Kristoh. Sa uningh'enu-a-su-whu nang ku za-wuma a suwhu kun wana nang a yinih. ²Te ku roh morikpkwanu nang Kasirih a dhaor na sang awar ka yinih, ken na teku kanghini inung ana tanzu na wuri. ³Te ku guzzu-yaoh mazaku jitta unnyen ko Sirih nang Titugbwaki a makana un rumenu ko suwhu ku yin, utuma u roh-ka-suwhu kayin, nang usisazu ko suwhu kuyin kuri na zah a makana kadhaor kami ka zongoni inung u Zonzo ku wuri Yesoh Kristoh. ⁴Rikommina rimi nang Kasirih kama roh-yaon ka suwhu ka kan, ti yaoh awoh kama zikini, ⁵awar kuwoh masara ma rentu ma wuri mama ruva nang ayini a zang inung avereh nazik, a mazakuguranu are inung un sisazu, inung a Mazir Mavur, nang inung u nirazanu a suwhu. Un rina uru, ayini in gura yaoh imus a yhaor arumi mi nang ti ma ri inung uyin awar ka yin. ⁶Imma wana agbwekseni nang awuri nang Zonzo, adhaor kami nang inma sere avah ami inung urere udun nang righaorhao ku wori nang Mazir Mavur. ⁷Awar ken, inma wana ki kusih kima nang an angbwekserene nang kin a makana nang ayhaor na sang ari inung u Makidoniya nang Akaya, ami a sin rume inung ana suwhu na yaon. ⁸Awar kuwoh nang a yinih nang a vere a Zonzo ama cira, a zang inung u makidoniya nang Akaya nazih. Un tami, ku rumenu-ko-suwhu ku yin inung o Sirih kuma kana antek-tek na sang. Awar ken, ti zaku ri irangmwa na ten vere. ⁹Awar kuwoh yaon ana tih a yaon a seri avereh ama kana ken nang uravanu uwuri nang a yinih uma rih. A sin verve ken nang ima kurvurwo nang Kasirih awori nang ansiri-siri a makana nang utuma oSirih kami kawar a gura reh rivin. ¹⁰Ama yende a vere awoh in sin ciyah Pivezene uyih awori izo, umi ima cone awori ayami ama kizih. Yesoh inuru, umi ima viskini rih a wori u tighasum umi an ruva.

Chapter 2

¹Ayhini anateyhin inyhao, inakoni awoh maruva mawuri nang ayhini mamma zahkuri urere. ²Inyhao awoh tima sezeh ivura agura yhaomtiri inun unzahugbaor unFilibi. Tima riusiru inung aSiri kawuri avere unyhin amavervene ma Siri inung unrereh. ³Awarkuwoh ucha'u uwuri uma zahkuri inung unzahyaoh, inung amarik, vah inung inchutti. ⁴Untami kenang Kasiri kama rume nang awuri asa an renasugwu nang masara marentu ma Siri, naken na teku vereh. Teku vereh, anzang kuwoh ti rentene a Siri. Ireh yhi ekuhrencheg anasugwunawuri. ⁵Awarkuwo tirotoma zika a avereh ativata arong kadhaor, kenang inyhao vah kinne ichutti awarkankusu, kenang Kasiri kare kuwha'anu-yaoh. ⁶Vah tikusin ringhi atiwomo nang ayaor, vah nang ayhini vah nang arong. tinama sere adhaor ne napkgwen na Kristoh. ⁷Utami, tima nome atih inung unyhin kinne muna isin nonze-na sugwu nonoh na yhi. ⁸Inung unrinah uruh tisui. Tima seri arighaoraoh ruh whanza nang ayhini azang masara marentu ma Siri nazik anreh kugura nang ma zohm kawuri. awar kuwo imah wana ayaor ami nang tisuni. ⁹Awarken imma dinni, ina koni, utuma uwuri nang rikavah. Katuk nang rikata tima seri utuma asa tikasu taonghaoze arong inung unyhin. Adhaor kari tima zinize amasara marentu ma Siri. ¹⁰Inreh awa'ahnu-yaoh, nang Kasiri ma, ini uvur, yaozi-nawas, nang mapes teku riseh anati awuri amakana nang arumeni. ¹¹Inung unrina urhao inyhao kenang tima risana nang koh uriku piyhaor unyhin kinne kenang putuh ekuh risana nang nonoh na yhi, ¹²Timasin tanzanini agurasin risini usiru injar inung unrinah umi oripka a Siri, piya ekangdini inung atiwomoh tiyhi nang nang u rukseh tiwomoh. ¹³Awar ka nang ara tima gura ariseh usambarka kokariki dhaor. Awarkuwo adhaor kami nang awuri ami nang imma sere avereh a Siri nang awuri ami nang enpokoro, imma roto ma sere ne avere apiyhaor. Utami, imma sere ani kenang ari ariving, avere a Siri. Areh mavervene majariman untuma inung unyhin aya rume. ¹⁴Ayhini, koni, wanni a ddorkoni ikilisiya e Siri imi irih un Judiya inung un Kristoh Yesoh. Awarkuwo imma gura seze ivura ikusu kiraoh nang ayu raoh kuyhi, kenang ama riseh nang a Yahudawa. ¹⁵Amareh a Yahudawa amawuna pikarma Yesoh nang na gbeng. Amareh a Yahudawa azovih rih uya akuh za ku riseh a Siri matini. utami, aku gboarkoze ayaor nasang. ¹⁶Ama nukiri uvervenenang majir ma Yahudawa awarkuwoh yaon anka whara. Kureze kumi kure ankusin tuzzu ivang iyhaon. Rikaozaorenruvah unyaon ariwuri. ¹⁷Ama waktaziri nang ayini, inakoni, awar kanatuk achini, inung apiyhaor anzang inung asugwu. Tima seri araokaoraoh, nang usunu ugwaki, asa tirek anyhen muyhin. ¹⁸Awarkuwoh tima rusu tirup nang ayini, mini, Bulus, riraoh agura, anreh pisipuh ikuh nukiri. ¹⁹Awarkuwoh yemmi ireh usiru uwuri inung unzonoh, vah arighaoraoh, vah arikar rugwaku uritih anyhen mu putuh wuri Yesohamaruva mayhi? anku zang ayini kinne arong agwaki? ²⁰Awarkuwo inre tiwomoh tiwuri nang righaoraor riwuri.

Chapter 3

¹Awar kuken, tina ku zaku susku kwakturuwo, ten kanu tiya udinnenu awo. ²Tima tuma a khoni Timoti nan pirehruh sirih inung unGishar u Kristoh, awar kuwo ika su nizazi ni na suwu nan ku ta'azantan nan ayhini upette KuGangaskiya. ³Timah jene kini awarkuwo pirong uyhin ika suka gbwepteh awar ku rehruh ruh. Awar kuwo ayini ana tih ayin inka yhao awar tu kini na a kasha irhi. ⁴Rivin, a dhaor kami na timah rhi nan a yini, timah miyi ni awo tira pitu seze urehreh, kenna mumah wana, neh kenna in yhao. ⁵Awarken, nnama rotoh susku kwakturuwo nnamah tumah awarkuwo nka yhao kenna Ubangaskiya uyhin urhi. Tu rong urina pisufu imah gita vatazi ni, munka wan urehreh uwurhi unwana uwam. ⁶Timoti kenna imah guru amah cirah nan ayhini imahh jende rhi amasara marentu a majagha ubangaskiya uyhin nan usunu uyhin. Imah gura miyi rhi awo udinnenu uyhin urip a majagha nan a wurhi, inrhi urhaon ku regwu uwurhi kenna a wurhi tir hi urhaon ku regwu ryhin. ⁷Awar tuken, in a khoni, timah Zugwa unirghanu una suwhu na wurhi tuyhin, awarku bangaskiya hyhin, inung amasir mana suwu na wurhi nan kasuh ku rehreh uwurhi. ⁸Neh kini tiri uvoh, inna tiyezi unnirghanu inung Titugwaki. ⁹Neh kini kusangjing kurini nah tenroh a Sirih awa kayhin, awarka suwu vok kami na tiri an nyen moh Siri awar kayhin? ¹⁰Katuk nan rikata teh kusi tanzana a Sirih awar kuwo tirek annyen muyhin, nan ku koroze an kusu na'immah visana inung unbangaskiya. ¹¹Kasirih nang Titu wurhi a riti riyhi, nang titugwaki Yesoh, iririg urina una vena na wurhi a majagha nan a yhini. ¹²Kasirih Titugwaki kan ren inpirinuwhom nan ku pizzinuwohm inung unsunuh urikommina nan ayhaor nasag neh kenna tiseri ni. ¹³Kasirih kan ren kini, awar kuwo inzuk uniza zananu una suwu na yhin, nami na zakuri ankusu muti jahm inung a mavur annyen moh Sirih nan Titu wurhi adhaor kamaruva ma Titugwaku uwurhi Yesoh nang aya avur nasang.

Chapter 4

¹Ariwuri inakoni tisin nuzazine na sugwhu agura sin miseni inung apikarma Yesoh. Ken nang enseriri awarke nang inang jara inung unrinah umih na Kasiri kasuni, kuma inung unrinah uru injarini agura vhaoraohken.

²Awar kuwoh inka yhaoh ankusu mumi na terohni inung apikarma Yesoh.³Kasirih kasugwhu inkasu riseh irong ivang, jaranin inung urinah umi osa awoh inreh ayhaor ayhi nasang. I suni uwoh inkasu riseh uzinah. ⁴Muwoh iku rusuh kowammi inung unyhin ika yhao kenang enyelli azom nang piyowoh uyhi, inung unrinah umi oripka yhi anreh inkasu risehyhi ivang. ⁵Kasu zika yhi akorena usunu ripum riseh awar kuwoh aza kuyhao Asirih)

⁶Kasirih karusu kowammi inung unyhin ikurve usunu eriseh apijami urumenu ivang agura zika ama siri unyhi vaj unkin awar kanang arah. Dinnini awoh rima migha ini na gwakane atini awoh titah Yesoh enka rukse yhaon urere aya aku rishe uzina (anang ayeni)⁷Kadhaor kami na Kasirih kama nervirih arumeni, ima zahyi usuh tiwan ayhaor ami akuh riseh anang inung unzinah. Tuteng, ima suni tihwan ayhaor aza ivang. ⁸Awar ken insin kukuzini utoh awoh ayami asin yaksa umisenu unang, piyhaor. Nan ken, asin yaksa Asir, awar kuwoh Kasiri kama muraken. Dinni awoh Kasirih kama nurkara mazir makan, mami maku zaku risi vang, man zomoh na ayhini!⁹Nkusin tanzanini agura tanzanini awoh insunuwoh ajanghi arumeni. I zaku rusu awoh pirong inyakarini amajaghari anang arah, awar kuwoh Kasiri kama misini chetti ranga kenang inang ka sunuwoh ateh yhin.

¹⁰Anreh awar kuwoh ayhini imma zongoro asin sakse awoh insuni ajangi arumeni ami azonzi anamanzu nateghe nuh Masadoniya. Zahkurong, ina bichi arumeni tisin tanzanini asa insun woh ateh yhin na gwakane. ¹¹Tisin agura tanzanini awoh inren rtim na gwakane ariseh anang ayhin anreh inkasu nighe inung ananang amanzu. Tisin gura tanzanini inriseh utumah atek kutumuyhin asa inzuwah ankusu mumih nang insunu moh zomtokoh. Dinnini awoh tima missini iranga awoh in zomzonoh ken. ¹²Inang enriseh ankusu muh kini aya marini anka kuwoh inseri anang ayhin marivah, nangken inang kaza kurene arong ayizi asa aruksini ankusu mumi nang inrusu.¹³Ina koni arumeni, tirusuh tiyhaoghaotaoke ankusu mumi monka wana amajaghari nang akoni arumeni ami ama kizih. Inkasu wana na aya marni. Aku maghana na gwakane aya amakizi awar kuwoh azaku marene asugwhu awoh anka gura voh atini kukha. ¹⁴Awuri arumeni tiyhao awoh Yesohima kha anreh iku gura cho agura voh neh kini tigura yhao marivah awoh Kasirih kanka renirih timanuwoh nang Yesoh agura voh, anreh iku gura yende yhaor nang Yesoh. ¹⁵Nkuh nyakara kini awar kuwoh tita Yesoh wonom ayizi ankusu mumi nang insin missini nakini. Arong inung unyhin an gita dinni awoh adhaor kami nang zonzo Yesoh eguru, awuri arumeni ami awotuhsin voh tenta manna nang Yesoh arhaokaoraoh apirka ayhaor ami ama kizi. Anang arah izan riving!¹⁶Nsin nyakara kini, awar kuwoh aren zonzo Yesoh aritih riyhi umi enka toroh amaruvah izoh. Adhaor kami nang etoroh, enka mura awuro nasang arumeni asa ti cho. Ku-nyenku ku gwaki konkah gboangoroh arihyhi rigwaki, anreh kumanzu ku-nyenku konka perveh arituma awar Kasirih. Anreh kikusu kizon kimi kenka wana kinkire ayhaor ami amananenini nang Kristoh anka gura voh. ¹⁷Atini kara, Kasirih kanka zika irih inung anayiri awuri nasang arumeni ami awotihsin voh inung unrikuya. Enka zikirih nang amanzu arumeni ami ama kizi, asa nasang kuwuri tika mana nang titah Yesoh inung izoh. Awar kanang arah, tenka rih nang yhi amaka ravah urhaosi. ¹⁸Awar kuwoh anang arah nasang areh rivin, sisanenin ateh yhin asin wanza umissenu anati ayhin.

Chapter 5

¹Na kini ama jahari nang nadhaor nang na dhaor, ko'ni, in zahku rusu uwoh an nyakaraka i ramwa ama ruvah nang ayhini. ²Awar kuwoh ayhini ana tih ayhin iyhao marivah awoh katuk ka Tituh gwaki ka rama ruvah ne pituwu a tuk. ³Adhaor kami nang avereh, "u nomonu osuwu nang u Lafiya," na kini u halaka untuh ruvah unyhaon anka wana kinne uwunu u reghu inung api nyoho usitih zah u rinah umi nang anka ciram. ⁴Ama ayhini, ko'ni, inzhakuri ama vinih asa ka tuk kami kanka zahku vhari ni kinne pituwu. ⁵Awar kuwoh inreh avezene ampezeh nang avezene arikata. Ti zahkure avezene atuk vah amarinih. ⁶Na tuteng, Tisu nonzonoh ammara ne ku saura ko ku riseh. Tuteng, Ti gwasu agura natsu. ⁷Awar kuwoh aya a nonzi aku riseh ken atuk, nang aya aku bugu aku riseh ken atuk. ⁸Ama tunang tireh aya rikata, Ti zohmoh nang u natsuwa anreh tikuh rene u bangaskiya nang usunu kinne u sulke nang u bege kuh zuwa u ceto uni ureh ku kwalkwaki ku wuri. ⁹Awar kuwoh Kasirih karotoh ma napsiri inung ari khazhao, ama ti zuk u ceto tuh Tituh gwaki Yesoh Kristoh. ¹⁰Areh yhi umi ima kha awar ka wuri awar kuwoh, koh tiku yenateghe koh tiku nonzi ammara, ten ka vuh nasang nang yhi. ¹¹Awar ken riseni ati ayhin u ta'aziya agura zuwa ati ayhin izoh, kenang inmiri aseri. ¹²Tisin tanzanini, ina ko'ni, rhoni aya seri utuma inung unyhin u girma na aya areh aya gwaka zi ayhin inung un Tituh gwaki nang aya aku gargadi ni. ¹³Tisin agura tanzanini yhaomtoni yhaon nang umutunci inung unsunu awar ku tumuh yhaon. Zohmohni ana suwu na vur inung anatihayhin. ¹⁴Tisin tanzanini ina ko'ni: Raskani aya zahku dorkonini ma toh, karfafa-ni aya na nasuwu na yhaon nama rigi, kanani aya azahku sisazi risehni u hankuri nang ayhaor nasang. ¹⁵Reghehni uwoh zahpirong e guddu anang ayeni amajahari nang pirong. Tuteng, gbengirini ankusu murip moh jangi nang ayhaor na sang. ¹⁶Gharhaoni koh kariki adhaor. ¹⁷Risehni adu'a zah ku kiza. ¹⁸Inung koh ariki anang risehni usangini. Awar kuwoh kenang Kasirih kama tara inung un Kristoh Yesoh nang pigi. ¹⁹In kasu wuna amazir. ²⁰In kasu yaksa anabci. ²¹Gwadani ankusu nasang. Yhaomtohni ankusu mumi murip. ²²Jhani ankusu mu sighi moh sipoh. ²³Sa'ni aSirih ku salama kan renini in vurka na pezz. Kasir kansa mazir mayhin, ku vuh kuyhin, nang ripum rinka ri na gwarang, agura vura adhaor kama ruvah ma Tituh gwaki Yesoh Kristoh. ²⁴Rivin riveh piya a kangdini, piya enka gura riseh ani. ²⁵Ko'ni risehniri adu'a. ²⁶Sumazeni ako'ni na sang nang u sumbaci uvur. ²⁷Nsin tanzanini nang Tituh gwaki awoh avah arah anka karanta ani nang a ko'ni na sang ²⁸Bari mapes (Alheri) ma Tituh wuri ugwaki Yesoh Kristoh man zohm un yhin.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Bulus, Silbanus, nan Timoti, ama kana nan ikilisiya un Tasolinika innunk a Sirih putuwuri nan Zonzo Yesoh Kristoh. ²Sa mapes man wan nh yhin nan kazon ka marentu ma wori nan Kasirih putuwuri nan Zonzo Yesoh Kristoh. ³Pichinchini pe vere ti yelli a Sirih u sanghjigyi ko ka rike dhoar awar ka yin, ina koni. Awar ken ina rikwa awar ku rho kotih a yin kuma pirinuwon a gwakane nsunu o tih a yin nma pirunuwom. ⁴A wuri anatih a wuri tisin vervene a veru zovoh kotih anatih ayin innunk inkilisiyoyi ma Kasirih. Tiseri avere a ritih ru nome ku nasuwu nan ku rho kotih inunk in vura nasang imi nan in sin seze nan marasana mami nan en kwakturwon. ⁵Arana ani are masuksana ma mateh ma Sirih nan matini. Kudorkoro ko tini ko ni kun kure an zikini ukoh aya wana ayu rara ko Sirih kumi nan in sin vurana awar ka kun. ⁶An reh matini nan Ka Sirih kan naghari ama vurana mayin nan aya a renini in vura. ⁷Ka tini a rhoini mavonsono a yini aya in sin vurana nan a wuri kan kha yelli ken nh chinu u Zonzo Yesoh a wori zho nan anyenku un nirgh'anu uyi. ⁸Nan rirem ru rha en ka rrise mateh maya a zaku yhao a Sirih nan aya a rphoto ma pokoro va udamu nan maverven ma Zonzo Yesoh Kristoh. ⁹An ka sezi vura nan u wunzanu aka rava riwuri ten yhen mu Zonzo nan ku zaovao ku nirganu uyi. ¹⁰En ka rise ara adhaor nan r ruva a tuk kami, awer a yhaor ayi an zokkwo yi, a tini a wana ki kusu ku mamaki nan aya ama rume nasang. Awar u rumenu nan u migh'u uri nan a yini. ¹¹Awar kara rana ti sere tanzu a jariri awar ka yin, teh tanzana awo Kasirih kan sa in suk u kaghu u yin. Teh tanzana awo kan korone u sunu yin u rise komirih nan u tuma nasang urho ku riti nan unirgh'anu. ¹²Tisin tanzana ken an kusu mu awar kuwo rizayhi ri Zonzo Yesoh rin zokkunowo awar ka yin. Katanzu ka wuri kan kare an zokkwini, awar ka mapes masirih nan Zonzo Yesoh Kristoh.

Chapter 2

¹Na kini, ana nang a maguru ma Pikarma Yesoh Kristo nang ku kongsozirih ti ka zomo nang yhi; karib na ti seri ni, ina koni, ²sunu ku naze ne sughwu va zaku zomi na za'ah, a mazir, a masara mu miseh va ana vah ami a chira nang a wuri, a kuwoh katuk ka Pikarma kama nang ruvah. ³Sunu joah pirong i vatini. Anang ami an zaku ruvah seh u righyinu unku ruvah, nang ku verke ku piya i zaku dorkoni mateh, pivezene u pi yah eh ku yhitiri a yende u koeh. ⁴Yhi ireh pi yah isin nyangaze a rua sin changhha ritih riyhi a priri piyah na ku kangde a woh Kasiri va piyah naku tutu yhi. Awar ku ken, en ku zomi u haikali ko Siri a sin sakseh ritih riyhi kin ne Kasiri. ⁵Inku roto ma yehghheteh awoh kadhaor na mini mmarih nang a yhini in misini anang arah? ⁶Na kini in yoeh i kusu kima nuku yhi, asa anka verke yhi a dhaor karip. ⁷Anang u nokoro u zah mateh useru tuma, kuri piyah eh yezene a yhi na kini makaravah a dhaor na a chuwwune yhi un rinah. ⁸A dhaor kami na anka verke piyah isin nyangaze mateh, piyah na Pikarma Yesoh enka wunah nang kuvoh ko noeh ka yhi. Pikarma enka guddu yhi i wana zah kirangnwa na u ruvanu yhi o chirah. ⁹Ku ruvah ku piyah i sin nyangaze mateh awar ku tuma u pisifu nang u suru, anang i chotti a gbwakazi, ¹⁰nang ko tiriki tivatah tu zah uvur. Anang arah anka reh a yah a sin kizih, awar ku woh ama roto sere usunu u rivin umi on ghhaska yhaon. ¹¹Awar kha ni Kasiri kan tuma yhaon nang ki kusu ku righyi asa an rume nang i chotti. ¹²Asa anka temeneh yhaon, a yah ma vono yhaon u rume nang rivin utami a zika marentu mu zah u vur. ¹³A wuri tih ka seru sangjinnyhi nang Kasiri awarka yhin, a chegyi ami na Kasiri ka suni. Kasiri kan ku teski nih sa in wan i sumuru i zoni u ghhaska inung a maguzu mamair naku rume nang rivin. ¹⁴A warku ken na eh kangrih nih un rina u masara maarentu sa inka sere u changwhu u pikarma Yesoh Krista. ¹⁵Nang ken, ina chegyhi, yezene nih na kang. Punni a nang ami na a misini, ana vereh va ana vah a wuri. ¹⁶Na kini Pikarma Yesoh Kristoh, Titah Kasiri umi i sunirih e roh yhiri u none kuna sugwhu ku siri ku mapess mami ma ruvah, ¹⁷Kun nome a napsa nasugwhu majaghha u tuma nang a vere a rip.

Chapter 3

¹Ne kini ina cheyhi, renni riyaop, sa avere a Sirih an muskunuwoh a kitire, na ken na muri nang a yinih. ²Renni riyaop sa ti rekunuwoh nang aya wupti nang aviku ayaor, a zang ayaor nasang ari uvurah. ³Kasiri kande kuvurah, nang kan zavareh vuh a gwarah vuy nah aviku a yaor. ⁴Ti renni tsowho a Siri uyin, awoh in sesezih nang ka virinih a seri anang amih nateh dukarenih. ⁵Kasir kan zavareh natsuwu na yin un sunuh kan nang ku kakkwani un Kiristi. ⁶Ne kini te dukare nih, ina cheyhi, ari zayhi re Siri Yesoh Kristi, awoh in tuktuwinih nang a cheyhi mu a zonzi nabaub an zang kuyaoh ku nang amih nang en sereh na awurih. ⁷Ayinih ana tehyin in yaoh awoh ku pirinih ugweksirih. Ti rototh zomon nang a yinih ne aya aza yaon akaghaozang. ⁸Ti rototh raoh marinuruh ma pirong mazu bey, untamih, ti serih utumah ka tuk nang rikata ama jikdinih, usermenuh nang matarvanaoh, sa ti tsu wana mazip nang pirong uyin. ⁹Ti riken a serih kinih an zang ti za'ghirih u piruh, un tamih, Ti serih kinih ti wananih ki kusu ku gurah gurum, sa in gweksirih. ¹⁰A dhaor na timah rih nang a yini, timah ku dukarir nih, "Na pirong izayhi su utumzanah, isu raoh." ¹¹Ti pok awoh arong ayin a rina nabaub un jaruh uyaon. Asi tumzana yaon untamih ande kugharigharirih. ¹²umuzu yaon na tisi dukazeh asi zimzeh yahn a Siri Yeso Kiristi, awoh an tumzanah avazaranih a raoh marinuruh macharah yahn. ¹³Are a yini, ina cheyhi, sunuh jah userih an kusu mumi mureh murip. Na pirong i rototh rumeh nang a vere a wurih ana vah arah, yaghatenih yhi asu munguzuwoh uyhi, sa anchin mun zuk yhi. ¹⁵Sunuh zikayhi pizingdih, en rekdeh yhi ne konau. ¹⁶Kasir karifalla kan runih rifalla ana daor na mit in tumtum. Kasiri u takah uyhin uren. ¹⁷Kusumazi ku kunang, mini Bulus ana chara nang, kure antambout anavah anang, kini na maku nyhazah. ¹⁸Rifalla de Sirih Yeso Kiristi din wan diwurih na sang.

1 Timothy

Chapter 1

¹Bulus kagbweng ka Yesoh Kristoh tu rina tu Kumaru-ku-muranu Ko siri nang kristoh Yesoh unit's GH'an u wuri. ²ama kana nang Timitawus, pivezene u rivin innung u rumenu-ko-suwu; unir'agh'eni-asuwu ririllipovo, nan ku za-wuma awori nan Kasirih putu nan kristoh Yesoh ku zongo ku wuri. ³Ken na ma rene vu adhaor kami nang ima sin jara a makana un Makidoniya, zomo un Afisus awar kuwoh pi ka rene a kumuru-kumuranu izo ana rong ayaor an ka suka mise urong unaokh ku misenu. ⁴Ankasu gura ja'ah asuwu ka yaon nang manangh'atini nan manaokh mazaman marara. Ara ara aku rene iwar, ama zankuwo mun hana unapsanu Ko siri, kumi kuri tu rina tu rumenu ko suwu. ⁵Nakini maraorun ma kumuru-ku-muranu kumi kure kuroh-a-suwu-ku-muranu awori asuwu kavur, awori ujitaranu u matini, agura woti urumenu-ko-suwu ku rivin. ⁶ayaor ama vizu-rinah uma kana a gura vandare na tini awori an kusu mu, a gura roh nasuwu na yaon nan avere ati pamba. ⁷Asin righyi woh an wana a miseni mu kumuru-mu muranu, amazakuguranu a rototh yaotaokhe ikusu nang asin roh unsuru nang kin awoh kire rivim. ⁸Amazakuguranu, ti yaoh awoh ka-kumuru-ku-muranu kumi kuriv innang piyaor iseri utuma nan kun unrina uriv. ⁹Ti yaoh ki kusih ki, awoh awoto rene a kuuru-ku-muranuawar ka piyaor umi i yaohzi na kwas, ama zakuguranu, are awar kayaor ami azaku dorkoni a kumuru ku muranu kumi nang ayaor ami arok-atih awar ka yaor ami azaku dorkoni urina-o-siri nang ayi-vang, agura reh awar kayami azaku ri asiri nang ayami a rih marikh. ama rene akumuru-ku-muranu kumi awar kayami asin wunza nan aputinan amune yaon, nan awar ka yami aku wunza yaor, ¹⁰nang ayaor ami aseri unonzu nan arong an zang innung u rungah, awar ka yaor arumi ami aseri anonzu nan aron ayaor arumi, awar ka yami akutuwu ayaor asa anka zizi yaon asa an wana aya-tirereh, awar kayi cotti, awar ku mawa'ahnu-yaoh mi chotti, awar ku an kusu nasang mumi mu sih wumana nang kumiseh ku rivin. ¹¹Ku miseh kuna kuri tu rina tu masara mu rentu tu zawaoh te Siri pu zikinenu, tima ama ron in yaoptaoh a mariva. ¹²In seri morikpkwanu nang kristoh Yesoh ku zongo kuwuri. Ima sisanem, awar kuwoh ima zikam awoh inre piya rivin, agura renem in ningh'einnung utuma. ¹³In ma sin vere mayiman ama kana nang kristoh agura reh piyami ima sin ghaosaoh a yami a rume nang kristoh, agura reh piya ima ku rene mayiman ama kana nang amazu ayaor. Amazakuguranu, ma sere rilillipovo awar in ma rise utuma innung un zah-yaoh nan ku zah rume nan ku zah nome a suwu. ¹⁴Amazakuguranu, uningh'enu o-suwu ku zongo ku wuri kuma koro a waruwo nang urumenu kosuwu nan ku roh-suwu kumi kuri innung u kristoh Yesoh. ¹⁵Avere ra are rivin agura reh avere aripkwa nan a wuri tiseri innung usisazu o-suwu, awoh kristo Yesoh imah ruva innung urikuyah awar kuwoh i waska ayi-vangh. in re piya -gwaki u-yaon. ¹⁶Amazakuguranu, awar ken nang ama rom ririllipovo, awar ti nung tinang, piya-gwaki ayi-vang, kristo Yesoh in ka sa u za-chone suwu

kayin.inna rene ken awar kuwoh i migya urinu umi an dorkoro awar ka yami an rene nasuwhu na yaon innung uyin awar kuvoh ku zaku ri marasa. ¹⁷kun wana a makana nang piwomo iri tiwomo za marasa,umi en ka zaku yiku reyeh yi,umi ire yi nazik ire Kasirih.ken.¹⁸ In sin a kumuru ku muranu kuna unnyen kuputu,Timoti,konoh kanang, tu rina tu antatun nang ama vere a tini a makana, nang pu, awar kuwo pi riseh riwuma uwumanu u rip, ¹⁹Asin yaop u rumenu-ko-suwhu nan kujitaranu ku matini ku rip. Tu rina tu vonoyaon anang ara, arong ama naze u rumenu ko-suwhu ku yaon. ²⁰kinneh Himiniyasnang Askandiri,ayami ma roh yaon ana chara na pisifu awar kuwoh an miseh yaon ken nangan zaku sin seri avere a riwuma nang Kasirih.

Chapter 2

¹Awar ken azohn nasang, Ma tanzanini a tanzu kami, riyaop, katanzu, nang ku sambarka anka riseh kun awarkayhaor, ² Awar kuwoh awomoh nang ayaor ami aseri tiwomoh, asa tiriseh azohm kama vuk nang kuvoh kukizikun inung ana Sirih nang u gwaku. ³Mure murip nang usenu nang Kasirih piyu waska kuwuri. ⁴Isunuwoh ayhaor nasang anka waska yhaon anreh ankuruvah inung unyhao ku riving. ⁵Awarkuwoh tirih aSirih karaoh agura ri apitumi uraoh oSirih nang pirumi, pirumi Kristoh Yesoh. ⁶Ima roah ritih riyhi awarka yhaor nasang, kinne ku migha ko yizi adhaor karip. ⁷Awar kikusu ki, mini, aritih rinang, ama renem unwana kagbeng. nsin missini riving. Nzahku serini chutti. Nreh pimisseni u majir ma Yahudawa inung arivin nang riving. ⁸Neh kini, nsuni arumi anatege anriseh riyaop anreh anku zhaovaoh ana chara na vur zah righaozaoh vah uraowaonaoh. ⁹Neh kini, nsuni uwoh anyogho anren makusu inung unrinah urip, nang uvur nang kuyhaop kuripum. Ankasu nuwa tih tiyhaon, vah azurfa, vah itari vah makusu mi korgho. ¹⁰Nrusuh uwoh aren makusu mammi mamanan awar ka nyogho ami akuh chira ne nasiri inung untuma irip. ¹¹Pinyogho igbwekse inung amakiziyhaon nang inung unrumenu. ¹²Nroto marume pinyogho i misseh vah e riseh tiwomoh aritih ripirumi, anre in riseh azohm kama kiziyhaon. ¹³Awarkuwoh kadamu na ama zoh'ngoro napsa kan, adorkorun Hawawu. ¹⁴Kadamu kama roto marume nang i chutti, anreh pinyogho nang ama riseh yhi. ¹⁵Neh kini, anka reske kin inung un reghu nohnoh, inang a karim inung a riving nang usunu nang u vezu inung a sugwu.

Chapter 3

¹Avere ara areh rikwang reh vereh: piya i rusu iriseh u tuma utih Bishop, i wana piriseni anang a rip. ²Bishop i wana piya na anka viza i kusu ku sama yhi mihm, pirumi upinyowo uraoh, pih punmi u ritih, piya mateni, piya iduwa zani, piseseni oh jaon piya enka suska u misenu. ³A rotoh wana yhi risir kasuh kumur, nan piya eku riseh utankiya, awar ken, i wana piya izuk ritih, piya isuni mavok. Zah risir unsunu ikorwo. ⁴I wana piya enka susku yaoptaoh urara kuyhi nateng, vhone nayhi nan riseh yhi matini inung a nohm kuriteh ka matini. ⁵Awarwo nna piyaor i rotoh susku yhaophao urara kureh kuyhi, ini na enka yhaopthao a masujada ma Sirih. ⁶A zang pituvi u pas, awar kuwo i kasu koroh nan rifalla, (maghaonguzuwo) a riigyi inung u uwartanu neh pisufu. ⁷Atini kanang arah nasang uyah nan ikklisiya anka dinne marif makana nan yhi, awar kuwo ika suka ringhi inung an ciin nan inung abhang ka pisifu. ⁸Tu rinuru ina ya curvu, wanani aya na arong a pokh a ciin mu yhaon a zakuri aya vereh avah, zah kasu kumur na gbwakane vah usunu i korwo. ⁹A yhaon an kareh aya aku yhaopthao u misenu a suwhu ka rivin inung a suwu kayhaon ka vur. ¹⁰Mureh murif an rumeh nan yhaon ina kini an seme u tuma awar kuwo a zayhaon ikusu ke sasah. ¹¹Tuken, anyowo ayhaon an wana aya matini, za i chowoma, aya a punni ritih a rivin inung an kusu nasang. ¹²A wana risir aya curvu (Dikinoni) an wana aya nyowo a rhaondhao, nan ku suska uyhaopthao ku nhono na yhaon nang arara a yhaon. ¹³Awar kuwo aya a riseh u tuma yhaon mariva anka zuwah a yehzu karip nawang inung asuwhu kami kari inung Kristoh Yesoh. ¹⁴Nkusu nyakara vu an kusu muh, nan ku rene ko suwu ku ruvu nan pu kinkini. ¹⁵Inna ma rhothaorhaonhao, insi nyakara vu sa pia yhao kenna pen jitari anang a pu inung urara ko Sirih, a matoroh muh ikklisiya eh Sirih iwar, ginshiki nan ku kannu u rivin. ¹⁶Zah iwarmi amah miya awo ibada iwurhi rivin ibgwaki nagbwing, "Imah miya ritih rini a ripuhm, Mazhir mamah waska yhi, maleku mamah rehye yhi, amah waha a vereh ayi na aya a zaku yhao a Sirih, amah rumeh nan yhi u rikuya, anu zika yhi inhaori izo un daukaka uyhi.

Chapter 4

¹An re mazhir manku vereh an pezeh awoh, ana tuk a wuri arong ayaor anka kotokoh yaon nan urumenu u yaon, a rene mahankali mayaon nan mazhir mu zizeh kuna suwhu, nan u misem o sifuh. ²Innung in chotti nan kunah kuma vutu ama vik mayaon onka yelli ripura. ³Anka rene majir irunga nan kusere ku mariniru mani nan Kasirih ka nafsa, awar an wanzana nan u sangjihi innung ana yah ama rume a gura yaoh rivin. ⁴Awar an kusu nasang mumi nan Kasirih ka nafsa mu rib. Awar an kusu nasang mumi nan teh sereh nan ku sangjinghi, mu zaku rih uwoh tивonirih mun. ⁵Awar a ma vurkane mun ti mavervene ma Sirih nan riyaop. ⁶Innan pe reneh rikommina rin dinneh an kusu mu pen ka wana pi rereh uma tini u Almasihu. Awar an kusih suwavu tima vervene mu rumenu nan u misenu u rib umi nan pe dorkoroh. ⁷Na pi ma karme masara al'mara mami nan a reveh a nyowo a suni a tu teng chimah ritia ripu ti dorkoro ko Sirih. ⁸Awar ku chima ku ripuhm kun ku rih u anfani na chini. Are ku chima ku ritih tu dorkoro ko Sirih kuri u amfani an kusu nasang. Awar innung a ku matazzana marim awar ku voh ku nan kuvoh kuma ruvah. ⁹Mavervene mana mu rumenu mama wana uwoh an ser man na kurum. ¹⁰Matuzi mami ma reniri ti seri u tuma za ma vonsono. Awar ti sin riseh a suwhu nan Kasirih kuvoh, piyu waska koyaor nasang, musamman ayu rumenu. ¹¹Wagha a gura miseh a nang a ra'arana. ¹²Kasu rume pirong i yaksa tizaoraoh ti pu. Atu teng wana ki kusu ku gbweksenu nan ayu rumenu; ana vereh, u halli, u sunu, matini nan u vur. ¹³Seh nh ku ka ruva, reneh a suwhu nh teske ki nyara, nan u wagh'anu, a maneh nan u miseh nu. ¹⁴Kasu rise ribana nan ka peru ka Siri kami nan pirih nan kan kami nan a rovu turina u annabci kunnan a yah chirvu amah waoware vu nachara na yaon. ¹⁵Kula nan an kusu mu reneh a suwhu a mun, asa kari ku zonon upu kan wan ki kusu kus yaoh ana yhizi a yaor nasang. ¹⁶Kavara nan ritih ripu a gura miseh ritih ripu, raoh u zonoh innung a mun. Awar tu riseh ken nan pen ka waska ritih ripu nan ayah a pok bu.

Chapter 5

¹In kasu nyakana apireveh. Tuteng, gargao-di yhi neh piya ima reghevu. Gbonzoni ama zaoraoh ma rumi, neh rikommina. ²gbonzononi anaya curvu anyogwo neh a nawi, nang narinni neh rekommina inung unvur nasang. ³Roni ama kumbo atichirvu, areh ma kumbo marivim. ⁴Ku kumbu kumi kuri nhono vah sank, sani, yaon an semu ukuh rho ugirma inung arari Kayaon. Sa'ni an guddu aputih nang a muni (parents) Awar kuwoh Kasirih ka pok urentu. Ken. ⁵Kumbo ku rivin aku jigghi kun ute kun ko ku taru Siru inung aSirih ko ku yhazi inung a tanzu nang riyaoe atuk nang rikata. ⁶Na kini, pi nyoho umi i zhomi awar kama rentu ima kha, koh kenang i rotisin voh. ⁷Miseni anang arah asa anka su wana kikusu Kitijam. ⁸Ama inang pirong iroti ma rhoa a kummini ayhi iramwa, masamman a kummini urara ku yhi, ima vonoyhi rivin kumi ipiri aya'marini. ⁹Sa'ni pinyoho iwan ku kumbu umi iravi atiwa u sittin, pinyoho upirumi urhao. ¹⁰Kulailai anka yhao yhi nang anang arip, koh ikama nyente nohnoh vah usere a jhaon, vah ama guzu navina na ya marini, vah a kana ayu rereh, vah ama rene ritih ana nang arip. ¹¹Ama ma kumbu ma nyiza, in kassu rene yhaon inung ana vah. Awar ken adhaor kama nang ama rume nang usunu uripum uzah urina u Kristoh, a suni irunga. ¹²Na kini, ama nighe ukhau awarkuwoh ama gbebpkeh u wa'adi uyhaon i zohn. ¹³Ama gura gbekse a zohm ku waom. Aku gisa mararah nang mararah. Azang ku wana ayu waom na zik, ama gura wana ayi gulma nang u shishigi, Aku vereh ankusu mu zahmun uwoh anvereh. ¹⁴In sunuwoh an siha moh nyoho mun runga, asa mun reksene nohnoh, a kuvare u rarah, asa ansu rho api sifu u dama asa isur irih u riseh u viseh anku kusu mu yimun. ¹⁵Awar kuwoh arong ama jengne ara dorkoni pisifu. ¹⁶Inang pirong unyoho urumenu irih ma kumbuh, ikana yhaon, asa Ikilisiya inkasu righi, asa an ka kama ama kumbu ma rivin. ¹⁷Sa'ni ma dattawa mami ma seri utuma marivah an tirkiri man un girma u gwaki, musamman aya aseri utuma nang avereh na a messeni. ¹⁸Awarkuwoh avereh aSirih ama vereh, "Kassu rene u takarkari ku takunkumi adhaor kami na ku seri ti sukku ti rhao," nan "pi tumzanani iriuwoh an rhu yhi u lada (asese) kuyhi." ¹⁹In kassu sere u zargi ama ruvah nang ku dattiju saikoh ayhaor a vah or a tar a rume. ²⁰Nayahni ayi vang anyen moh yhaor na sang asa ku saura kun ka pokoru khau. ²¹Mma mane vuh nan Kasirih nang Kristoh Yesoh nang Malaiku mami nang ama nerveh, awoh pi tar a nang arah arivin kassu riseh i ramwa inung usunu utih. ²²Kassu wullunoh a tarkara achara un pirong. Kazu wanzana ivang nang pirong. Tarah ritih ripu na pez. ²³Ka su soh mani-masir kuma Tuteng, soh mani-masir mi nabbi awar kari virih nang uwunuh. ²⁴I vang erong iwonti a yhao inih ankuh jarayhaon amateh. Ama irong ivang eku menze a dorkoro. ²⁵Atu-ken, arong anang arip awonti an yhao, ama a manzu anka zahku turruh.

Chapter 6

¹Sa yhaor na sang ama ari ajhaos kurikuya an rhen aya rahra ashaon an wam tichirvu nasang. An rise ken ansu yelli ivang arizayhi Kasirih nan nmisenu kan. ²Ayu tumu ami ari aya ranyhn are ayu rho kurivim an kasu yaksa yhaon awar yhaon rikommina, ken an yelli yhaon tuma nang karkarhaon awar aya rara ami aku rhao nzuwu ntuma nyhaon aya dorkoni ari ken agura reh ayu sunu. Mise atini awono ankusu mu. ³Na mu wanuwu pirong isin misi ramkwa kivakti aroto rume nang nrumenu nmisenu nmi nreh mavervene ma titu gwaki Yesoh Kristoh asen nmisali aroto rume nang nmisenu nmioku jagha nang Kasirih ke nan. ⁴Piyallu piyu gwaku nritih igura zaku yhao irankwu. nko ken iri nang ku kokoze ko vere agwakane nang nzaurumenu ama vervene ma mavernene ma maku yende nza usu nang ku chonze kosugwhu, nang tisuraru nang an vervezene mu yimun, ⁵Ngbwaku, nza njaru nasang ana yhaor ami avozosi nasugwhu. Ama vandare rivin a tinni aku dinni na yhin ako ibada nrina nwana piyu zuwu." Chunuwoh ankusu mu. ⁶Kini kun dorkoro Kasirih nang ku rene kosugwhu nzuwu agbwakane. ⁷Awar ti rhoto mu yendi rankwa en rikukay, ten ka suskiri nchiram inung nhkun nang kirangkwa. ⁸Nko ken, ti rume nang marinuru nang makusu. ⁹Na aya asuni an wan ayu rih aku righi inung unjaraba inung amadankari (banki) aseri anang ati bana nang nsunu nyiuni nang ankusu nasang mumi moku rene piyhar ininghe a riva inung nwantanu nang ku khao. ¹⁰Areh nsunu ikorogo nni nreh kutinis ko nang ayhiani nasang. Arong ayhaor tu righu ikorgo aa cho yhaon nang ku rho kotih ayhaon, ama tini ayende atih ayhaon nsir masugwhu a gwakani ¹¹Na pighi piyhaor Kasirih, vonobu ankusumu, adorkoro matini (ibada) nrumenu nsunu, nkwahturwonu nang ven ritih. ¹²Nvurana, ivura irih nrumenu. Apuru nvoh kuza rhara nang akanyhi bu nang yhi. Ari ti re rahra nang pe rho (nshaidu) nh zon oya are nshaidu agbwakane aritih ri kusu kire kirib. ¹³Nh sin ruzini avere ara nh zon Kasirih kamin kaku wargane ankusu nasang, nang nzon nKristoh Yesoh, nmi ima vere ikusu kire rivin nang Bilatus Babunti. ¹⁴Dorkononi ndokaaa na riva, ba kikusu kiti suraru aka jagha nchin titu gwaki Yesoh Kristoh. ¹⁵Kasirih kan sa nchinnu kan adhaor kami ka rikkwa Kasirih, piya zikine piyadde nmirganu, piwonmi iseri tiwomoh, titu gwaki piya tiwomoh. ¹⁶Yi ntenyi enka zaku khao, piya izomi inung an peze mumi nang ba piya enka paturwom. Ba piya eku regheyhi vah isusku rhenghe yhi. Tichirvu tima wana nang yhi nang nzauranu nniganu. Ken ¹⁷Miya ayu rhi nh rikuya an su zovoh atih ansu rene nasugwhu nang kurhi ku za nang anka rava riwuri nko ken an rhe nasugwhu na yhaon nang Kasirih kami kaku rhoiri nrhi ku rivin awar ku pok kuma rhantu mawur. ¹⁸Miya yhaon anyelli murib an wan nrhi nh tuma nrrib, an wan ayu rho a vizkinene nachara. ¹⁹Miya yhaon an thar nsemenu nrin aritih ren kusu mon ruva asa an ser nrim kurib. ²⁰Timoti yhaobte mariva ankusu nang arho vuh. Ranguruwovuh nang anang ati bana nang iwarmi oku saba ajangi umi nang akuwo kuyhao incotti. ²¹Arong ayhaor asin mise an kusu muna, awar ken ama cho yhaon nang kurho kuritih. Sa mapse man wan nang ayhini.

2 Timothy

Chapter 1

¹Bulus, kagbeng ka Yesoh Kristoh tu sunu oSiri,awaoku voh kumi na kan roh inung u Kristoh Yesoh. ²Makan nang Timitawus, kono na nsuni:mapes, ujinkai, nangmavokma wori nang Titah Kasiri nang Kristoh Yesoh Pikarma uwuri. ³Nseri u sangjini nang Kasiri, kami na nsin rerene kan awori nang atitih, nang kasugwu kavur, na maku renini inung atanzu Kasiri katuk nang rikatah. ⁴Makure ma tirkiri amayhizimayin, apokoro ne nregyini, asa mini nkor nang marentu. ⁵Kenna akusin misem uroh ko sughwu kuyhin, kumi kuma zongoro ari umunah kuyin ki Loyis nang nang munu yin ki Yunis, nma rume kun ku rih inung u yhin. ⁶Ayaop ritsuksanah rurevenuh, asi sasanah yaon yin. Rikunuhwoh vuh nang umuzu uyaor rarah. ⁷Arong ayaon arhe Arumemih aku nigzih anararah asii vatazen mavaoghi mayorwoh. Ayorwoh mih arhe akwantazih nang ivang Asi vandaoraonaoh untsunih uriyhanih. ⁸Umuzu yorwoh rah aku viri yhaen ungewengzehnuh, maza uzuwa uyhaghatanuh urivin. ⁹Neken naki yannisus nang kiyambirisu ama kusii gharmazeh musi, ken nang mamiserung makusi gharmazeh rivin, are aya akini ana tsowho, maza chinni ananang uvurah. ¹⁰Ani are kikusu ke rene nsin kangyihini in chone apuru Kasiri kami ka rhi uyhin kami in seri awarku tasaza na chara na nang. ¹¹Kasiri ka roto roh yhiri Mazir mu khau, kure mu siru nang usunu nang ku yhaeptoh ku ritih. ¹²Su nuh pokoroh u gboar uku miseh anang a pikarma, nang mini, Bulus, piyu rereh uyhi. Utami, inka sin vurana awarka masara marentu adorkoni usiru oSiri. ¹³Areh Kasiri kama ghaoskiri agura kagha rhi nang nang u kaghu u vur. Kanku yelli ken, an zan awarku tuma uwuri, kure awar ka nang akan nang mapes makan. Ka roh yhiri ankusu mu inung u Yesoh Kristoh an roto ma seme uraosi. ¹⁴Nakini kughaska ko Siri kuma chira ampeze awarku ruvanu upiya ghaska uwuri Kristoh Yesoh. Kure Kristoh eh

yende marara mu kha anu yende u voh kuzah rarahtu rina umasara marentu. ¹¹Awar kan, ama teskem nwana piwaghani, pigbeng, nang pimiseni. ⁹Maza nurkunuwoh amarangani, tivagyhi tiyaen tinku reken aghirarani, ne tieh ti muzi ayarrani. ¹⁰Are ayinih, in durkonih umisenuh unang, matini, uyaen, uvurah, uyhazih nakwas invura, usunuh, ku nangh kutsowho. ¹¹Untarvanuh, ivurah, nang arah ama zuwm unAntakiya, nang inkoniya, nang ulistira. ungwangduwoh amatarvahnaoh. Ana nang namit, kasiri kan kukurem. ¹²Awar kani nsin sezi vurah. Npok mim ugbaor, nyoeah piyah na nma rume nang yhi. Nma rume awoh enka suska utara anang nama tara nang yhi maka rava atuk awuri. ¹³Ka tari anang amasara ma rivin na pe pokpro nang mini, nang kuroh ko sughwu nang usunu inung u Kristo Yesoh. ¹⁴Ki kusu kirip kimi na Kasiri ka rene na chara na puh, ka yaop a mazir mavur, mami mari agura zomi ana sugwu na wuri. ¹⁵Ka yao, aya zomi un Asia nasang ama kurve matini. Ayah ma riseh ken Fijalas nang Harmajanas a ma-nim. ¹⁶Kasiri kan pokoro rillilipovo ru rara ku Onisifaras, yhi eku yellim a nang arip a zaku pokoro ugbaor unyeng u rereh unang. ¹⁷Un tami, kadhaor na ima ri un Roma, ima ringnyim nagwing, a zuwam. ¹⁸Sa Pikarma i ru yhi a wara ku romo ririllipovo ri kan a tuk kami. A ti rindinah timi na ima kanam un Afisa, a yhini in yoeh.

Chapter 2

¹Pighi reh, kono kanang, ka roghi arilillopovo rhi Kristoh Yesoh. ²Arah napeh pokoroh nang minih anaginnenu adunn, rumeh nan yhaon ajhaor arih uvurah ami anka chituh miseh arong. ³Sezeh ivurah nang minih ne kisoja ki Kristoh Yesoh. ⁴Kisoja kekuh seri kin nang asirkinih ana nang kinih, sa kin vokoneh apiya izonkin. ⁵Ken, na pirong isi gamanao ne piyu-raoh, akuh ginne yhaon yhi rikar sene ankang muma gamanao. ⁶Kurih woh pikavih ukwaktari ikaku zikah yhaen uzoni irao. ⁷Dinni arah nang si vervene. Kasirih kan rovoh uyhao ko nang na-mito. ⁸Dinni aYesoh Kristoh, uworih uvik kudauda, umih na-amah chone yhi inung amakinuruh. Ken nang arih inung amasara marentu manang. ⁹Mami nan-si tsermenem aka renem uyeng ne kunaraku ananih. Avere Asiri anih anzakuri uyeng. ¹⁰Untamih ken, unkwakturuwoh anang awar kayah are makinaruh, sa unayhaen anwokkwo uwaska kumih kuri unKristoh Yesoh, nang ubararanuh uzamararah. ¹¹Avereh reh adikarih: "Natimah kha nang yhi, tinka gurah tanuworih nang yhi. ¹²Nate kwakturuwoh, ti nang ka riseh tiwomoh nang yhi, nate sara yhi, inang kasariri unayhi. ¹³Nati zakurih uvuk, yhi irih nan kuvuk, yhi inka sara yhi riti riyhi." ¹⁴Kavirivuh kudinni yhaen anang arah. Awar kaneh yhaen unung Asirih ankasu wana ayah igharmi kiyarah. Awar ken kirang-gmah kirap kirikinmin, awar ken an wana uriktsunu uyah puksi. ¹⁵Tatunuwovuh amarip Asiri itatani, pitumzani umi izayhi anang anchin, umi eku mise avere azavaorao ni arivin Asiri. ¹⁶Ajah avere asuskaneni, ami aku rukkwaneh uvandaoraonu. ¹⁷Avere yhaen nekuvozoru kuripum, imuzi yhaen ne Ahimi nayusni nang Aflituzi. ¹⁸Ayhaor-rarh ayhaen ama visana rivin, akuwoh makinuru mama mireh choksono. Aku yirveh uvuk Korong. ¹⁹Ilang ikapkwani esiri ire iyazi, ari uyakararanu-ruh, "Kasirih kayao ayakan" nang "pya ekande arizayhi. Desiri irekunuwoh yhi unzankongdenu. ²⁰Urara kupiyuzuwuh marindima mikurfi nang machinka. Marindima manapaddang nang iros. Anrong munde mutuma achitiri, anrong munde muza utama uchitiri. ²¹Napirong esurkaze uza uchitiru, ewana kurindima kuchitirini. Ikinuwo yhi, awana kikutsu kutuma nang piyuni, avazarani tutuma uripsi. ²²Rekunuwovu nang rigwegye ritizarao, narana ukungdunu, uvura, usunu, nang rifalla nang ayah asi kagha Asiri atsowoovur. ²³pi vunovo ativaogyhi nang narip nuzayah. Piyahwoh korwone igharmi. ²⁴Pirere usiri ikutsu kughana utami ken ikuwana na seghegh nami ayah umisenu, anon-atuwho, ²⁵Wang ririllipovoh isi mise ayahsi gharmaze yhi. Kasiriih kan gita rao yhaen uvurkanu uyaoh kurivin. ²⁶Anwana na tuk agira abang kapiviku, adorkoni tesiri.

Chapter 3

¹Yhaghateh rah, ana tuk awurih ankawana nadar narangdih. ²Ayhar an kawana aya utsonuh oteh ayaen, ayu tsonih ikorwoh, aya purma, ayu gwakuh utih, aya ti suraruh, aya arekeni yaen nang aputih, mazusangjini, avursi yaen. ³Mazu yha utsunuh upichinchinih, aya mayauranah, aya natsowoh nasirr, mazu yhazih nakwass, aya ripuvuh, mazu tsunih marip. ⁴Ayu verenavinah, aya randih teh, rikanzaoh, ayu tsunuh umavontsonoh ama jagha untsunuh Sirih. ⁵Ayaop ritsuksanah rurevenuh, asi sasanah yaon yin. Rikunuhwoh vuh nang umuzu uyaor rarah. ⁶Arong ayaon arhe Arumemih aku nigzih anararah asii vatazen mavaoghi mayorwoh. Ayorwoh mih arhe akwantazih nang ivang Asi vandaoraonaoh untsunih uriyhanih. ⁷yorwoh rah aku viri yhaen ungwengzehnuh, maza uzuwa uyhaghatanuh urivin. ⁸Neken naki yannisuh nang kiyambirisu ama kusii gharmazeh musi, ken nang mamiserung makusi gharmazeh rivin, are aya akini ana tsowho, maza chinni ananang uvurah. ⁹Maza nurkunuwoh amarangani, tivagyhi tiyaen tinku reken aghiraranih, ne tieh ti muzi ayarranih. ¹⁰Are ayinih, in durkonih umisenuh unang, matini, uyaen, uvurah, uyhazih nakwas invura, usunuh, ku nangh kutsowho. ¹¹Untarvanuh, ivurah, nang arah ama zuwm unAntakiya, nang inkoniya, nang ulistira. ungwangduwoh amatarvahnaoh. Ana nang namit, kasiri kan kukurem. ¹²Aya sunih azom katireveh inung unkiristi yeso anka seze matarvanaoh. ¹³Aviku ayarr nang izingdih anka mekuruwoh aticatazeh. Asi ghatazih unwunnunh. Ayhaen ana tih ayhaen ansi wuszurunu. ¹⁴Pighi rah, pi jikgwara anyae anarah napima gwegseh ama kakgwarah urumenu. Ayhae nang wan nape gwegsem. ¹⁵Ayhae awoh chittih atino no pima gwegsehankusi muvursi migyharah. Mun mondene vuhatipamba tughaska unvurah kure kuKrisiti Yeso. ¹⁶Apurah namit a pungurnih awohre Sirih. Are imoriunmisenuh, tu gudduri, unnavanuh, nang tu runtazehunrinaduu. ¹⁷Sa piyarr usirh ikundunuwoh, asir kunuwoh ananang areh aripsi.

Chapter 4

¹Nsin rukseh umarannu anyen moh Sirih nang Kristoh Yesoh, umi enka temene aya whar nang makinuru, awarkuwoh uraotaonu nang tiwomoh tiyhi. ²Miseni avereh. Napsanani adhaor kami nang murip nang kazakurivah chiddani, nyakanani, mighani, inung unnome koh sugwu nang umissenu. ³Awarkuwoh kadhaor kan ruvah kami nang ayhaor anka zahku nome na sugwu unmissenu unyaki. Tuteng, anka righi amisseni anati ayhaon amaruvah nang kikusu nan arusuh ankaku sunuwoh an pokseh. ⁴Anka vandareh upokoronu uyhaon ama ranghani nang riving, anreh anku vanduruwuh amakana ama naghatani. ⁵Ayhini, inka yhazi na wazz inung ana sugwu nayhin inung ankusu nasang sezeni ivurah, riseni utumah upi misseni, koreneni ama tumzana ma yhin. ⁶Awarkuwoh amazohnguro awharam kadhaor kama whaktazana kama ruvah. ⁷Nma riseh ama khaghana marip, nma ruvuh usoam umi, nma tara riving. ⁸Ama taram arikar reyaozi na wazz rimi nang Zonzo piya mateh mariving, enka roam atuk karakan, anzang nang mini utenang, angura re amajjahari nang ayami ama suni urhaotaonu uyhi. ⁹Renni usiru aruvah nang mini araokaoraoh. ¹⁰Awar kuwuh Dimas ima jighim mim. Ima jighi un Tasalonika. Karaska ima jarayhi un Galatiya, anreh Titus iku jarayhi un Dalmatiya. ¹¹Areh Luka nazik iri nang mini zuwa a Markus a yende nang sang awarkuwoh isin ka nam inung untuma. ¹²Tikikus umma tumayhi un Afisa. ¹³Ku alkyabbar kumi nang umma jighim inaokaori un Taruwasa nang Karbus, yendenim kun inang in rama ruvah, nang avah masamman ma fatun. ¹⁴Iskandari pikperme uma farfaru ima riseh anang ayeni adun ama ruvah nang mini Zonzo enka guddu yhi amajahari ankusu nang eriseh. ¹⁵Ayhini ma nyengteni atih ayhin amaruvah nangyhi, awarkuwoh izahyusuh avereh awuri. ¹⁶Inung un wuzzanu unang izohn, zah piya ima yhazi nang mini. Tuteng, kowammi ima jighimim. Kansa anka zahku vakze inung unyhaon. ¹⁷Anreh Zonzo ima yezenem apituwa anreh ikuh roam usiruh awarkuwoh, atunang, umissenu unka kor, anreh majir ma Yahudawa nasang anka pokoro ama chiddam inung anaoh ku zaki. ¹⁸Zonzo enkaka chiddam inung ankusu mu yemun nasang kuma kanka waskam inung atiowomoh tih zoh. Ama jaghari nangyhi tiwomoh maruvah izohn amakaravah uroahsi ken. ¹⁹Sumazeni i Bilikisu, Akila, nang ku Onisifaras. ²⁰Aratas itakani un koranti, anreh Tarofimas umma jighiyhi izah ku whara un Militas. ²¹Inang tara usiruh inka ruvah usih. Aubulus isin sumazevuh, nang kuma Budis, Linas, Kalaudiya, nang akoni nasang. ²²Sa Zonzo ikari inung amazir mapighi. Sa mapes manka rinang pighi.

Titus

Chapter 1

¹Bulus, pirereh u Sirih nan piyi tumah u Yesoh Kristo, awar kuwo rivin reh yhar nan ka Sirih kama teske yhan nang kuyha ku rivin kumi ko rume nan ku dorkononi ku Sirih. ²Nang uzazu uh Suwu kuwo-ku-zanandara a war kuwo kasirih kaku zaku risi- icotti kama tazzana nang zhoni. ³Adahar ka rip kama wana kan wono ayi zi ana vere kan. Awarkuwo utumu umi na kama royiri ti rise. in rise utuma usirih piyi waska ku wuri. ⁴Makana nang Titus, pivezene u wuri uh rivin. Mapes nang mavok masirih tita nang Yesoh piyu waska ku wuri. Kikusu kima rene injha vuvum un karita. ⁵Asa pi napsa ankusu mumi na ama rutoh a tazza tin a ya gwaki inung ama ro ken na imma miyah vu. ⁶Mu rotoh rifkwah an zuk piya gwaki ana anang ayhini, pirumi pinyowo urah, piya nhono na matinih aya nang a Zaku si vervene yhan awo are ayha uza matini, an zaku pokricimu. ⁷Mu rip kuwo piyi yab ayhar nasang piya cirvu urara, ko Sirih iza yi ivang, iza kureh piya vere na wam agura kuza kuri ancini mu yhar. Aku zaku seri rikhazah archakarha, a zaku sin seze amasaku, a zakuri uvuku kama vervezene, a zakuri arigbeyeh. ⁸Kurekuwo, Eku sese ayhar, are pijam pi kusu kirip, aritipamva, aku rise anang arip, are piya Ekure pidorkononi, Asirih aruyap-kuriti. ⁹I kayap mavervene ma Sirih ma riving dimi na ama misiri, aveh tika misi arong avere mi na tenk, a mise ayami asin vunzono yhan. ¹⁰Arong ayhar roksi ati, anang yhar nar a vurha yhan. Asirih fataze ayhar. ¹¹Areh an nuku yhan, an kasu yetireh iliya nang umise nu uwami. ¹²Anreh pironng uyhan, piya tipanva iwoh, "Kirangwa a kori icotti, mayiman nang inam erimi nang tipai." ¹³A vere ara areh rivin, awar ku ken napsa yhan nagbing awar kuwo anka nirhani inuna anasuwhu nah yhan. ¹⁴Kasu nha'ah atoh ama managha'ahtani ma yahuda anang avere amareveh. ¹⁵Aya vurse, anang a yhan aku vurse.aya a zaku vursi naang aya aroto rume zah kirang ki vur inung uyhan awar kuwo nasuwu na yhan nanku yha kuyha kurih marik. ¹⁶serih neh aya yha Asirih, ariken amah vonoh yhan yi awar kan kusu na aserih. muh zaku riva nan uzah matini. A roto rume nan muhn, ntuma urif.

Chapter 2

¹Ku vere ariving un gbozonon. ²Areveh anreh aya matini, nang asurwu na zuk, nang ariving, nang usonu. ³Na manca nanka ku nome ati anan, asu miseh ankusu mirif, azaku seze amasaku ankusu kariseh an vervehne muh nyiza. ⁴An mise an si'ah ayowo uyhapteh arumi nang nono na yhan marivah. ⁵An riseh arumi ayhan matini, anapsa arara Mariva, awar kuwo arere. Asirih an kasu yhaksa ni. ⁶Musini ama zharha ma rumi anka yha. ⁷Ankus nasang renni ati ayin anku miseh ankusu murif, nna peh miseh, kayha mitini nanku roh aticurvo. ⁸Varvene avere arif nan atirumi, awar kuwo piya izaku suhni avere ara ipokoro ugbor, awar kuwo izayi ikusu kiyikin nang awuri. ⁹Arereh, riseni matini nasang na ya areh a puti ayin. Rehnni yhan an pokoro arigharha, a kasu mane yi ana vere ayini. ¹⁰ka su tuksu. Mun kari awoh in sere utomah urip nan rivin, awar ayhar an riyhe awor ama misi ni avere. Asiri mariva. ¹¹Awar kuwo mapiz ma Sirih nang ayar. ¹²Man si misiri ti vono utoma uyuni, nan tiyizi, awo ti wan ayhar ami na adorkoni avere Asiri. ¹³Nna tise usuksa ama ruvanu u Yesoh Kristo nan dibarka ti Sirih. ¹⁴Yesoh imah roh riti riyi awar ka wuri, sati wan aya vur inung uyi, awar ka ritih riyi, ayhar sa anriseh utuma urip.

¹⁵Verveni avere nang nan riyeh mu gbarsi, kasu rumi pirong iyaksa vu.

Chapter 3

¹Zime yhan an roh ritih ri yhan nan aya a gwakazi, nan a aya tiwomo, nang utomi urip. ²zime yhan ankasu wanna ayhar urowomi nan tisiraru, aji ayhor urine uyhan, nang kunome ka. ³Tima reh aya a zakure a yhar amatini. A dorkononi urina umi uzakure unpeze a dorkononi Ankusukusu mi rikuya, a zomi z zoni ka ripuvu a zaku zomi a zom ka rip. ⁴Nna matini ma Sirih piwu waska ku wuri kuma yende kan, ⁵zakure utuma uwuri ote wuri na te rise, are rililipovo rikan de rene kan waskiri, a guzu ri ti wana a yhar a pas, inung Amazir mavur. ⁶Kasirih kama wara a mazir mazir na gbink inung piwu waska kuwuri Yesoh kristoh. ⁷rise ken a warkuwo ti wana a yhar a riving inung a mavur ma kan. A wana nono na kan na riving, nan kuvo kazzanan dara. ⁸U tumu uru are urivin. indusu pi vervene na surum, a warkuwo aye rene rivin nan ka Sirih an rise utuma umi nan ka ro yhan. ivizi mi irip a yhan na sang an ghekse. ⁹Ranguruwo ini nan urowonna utibana, na ikuwa ima teh. An kusukusu mu mu zakuriva. ¹⁰Vononi ni ayah a kusi wanza ti inung uyin, ina pima miya yhan dira nan ka vak. ¹¹A yhar ami ama wuru urina a riseh ivang anatih a yhan. ¹²Ina ma tuma a Artimas nang Tikitus nan piyi, pi rene a rhakarha a ruva azoman un Nikobolis, ateh nan manka rha usamma. ¹³Rene rhakarha a tuma a Zinas piya uyha kuma teh, nang Afolos, uzakuwo an kasu ka viza irangmwa. ¹⁴Ayhar a wuri an gbese utuma urip umi unka kana yhan. Awar kuwo an koroze ankusu mumi mohn ka kana yhan. ¹⁵Aya ari nan mini a sin sumaze ini. Sumaze ayami a suniri. Inung a rivin. Mavur man wan ma yin nasang.

Philemon

Chapter 1

¹Pireruh Yesoh Kristoh Bulus nang Timoti koni pijam pijam pisirih, Filomon piya. ²Arifus bichu tumah atek kama gwaramana nang koni ki Afriya, anang ayah peze ami eku kangsuwu urarah kupu. ³Mavok nang mapes man zomupu, mami mawori nan Yesoh Kristo Titugwaki, nang Kasirih Putuwuri. ⁴Nseri usanjighi ana ahar na vaktazi awar kuwo maku dinne nang pu atanzu kanang. ⁵Ummapokoru sunu nang rivin ripu inung apiyu titugwaki Yesoh nang a ceyi ayan peze. ⁶Insere tanzu makonsuzowo mapu man suwana, a yendu gha ko nang ahrip ami ari nang ahwuri inung u Yesoh. ⁷Umma gharhanha kasuwu kanang kama nomo, awar kusunu upu nasuwu na yanpeze na mah nomo a warkapu koni. ⁸Inrina was inungu yesoh awarka ni,asa in mikvuh I kusu na pen rise kimi ki kanni ⁹a war ku sunuh, unrusu tanzanavuh mini Bulus pirereh a warka Yesoh mini pirereh. ¹⁰A warka onisimus insin tanzana vuh, mini piya. mawana putuh, adhar nang ummari innung un nyeng. ¹¹Imah zakureh kirangwa nang ayini azohn, neh kini irarayi kirangwa nang piyi nang mini. ¹²umma tumayi nang pu, yi piya ire suwu kanang nagbing. ¹³Umma rusu uwoh Onisimus Izomo nang mini, arise mu tumah a warka pu, a dharkami na umma ri unnyeng, a warka ma verve ne ma Sirih. ¹⁴Un zaku sunuwoh inrasi kusu kima na pi zaku yha, Un zaku rusu utumu pu urip ne ku dole sai ko uwori ana nang arip ¹⁵An ka gita rhe kikusu ke rene i jhavuhm anatuk atini asa pi ser yi ka ren. ¹⁶Neh kini en zaku wana pirereh in pirka pirereh koni, ku sunuh nang mini aka pirka nang pu, unung ari pum, nang Titugwaki. ¹⁷Sereyi ken napenka Serem, in na pima zika yi pijam putumah. ¹⁸In na ima renevuh ikusu kizaku rivah, Vah pi dorkoniya in rangwah zika ne nang mini. ¹⁹Na chara na nang na ma nyakarahm, mini Bulus man bevuh, vahse unkuwo, un dorkononivuh vasi. ²⁰Koni renehm mapes inung UTitugwaki, Vhansori a suwu kanang inung UKristoh. ²¹Un yhavuh nang matini marip ma nyakarakavuh awar nan yha penka risikusu nama tanzanavuh aka vanrhaken. ²²Nafsam a teheh kari jhan, Nri suwuh a tanzu kayin asa an guddum nang ayini kin-kini. ²³Bichu tumah Efafaras un rha`ah ku rereh, inung Kristo Yesoh isirih sumazevuh. ²⁴Markus nang Aristarkus, nang Dimas nang Luka abichu tumah asin sumazevuh. ²⁵Mapes ma Titugwaki [Yesoh Kristoh] man zomoh amazir mapu, mun wanken.

Hebrews

Chapter 1

¹Kasirih kama woroh asi verveneh nang Atitih yina parr nakan ana daor nadun intumtum. ²Ana tuk arah, kama vereh nang awurih tikono, kami nang kama teske kan wan piyah ankukkutsu. Ukan nang Kasirih kama cheske urikuyah. ³Kare kuri nabaurang kumazir masiri, are matini munang, ayap ankusu namit untsuruh uvereh kan.

Un-runnuh uguzuni ivang, kan zomo acharuram kapi karma izo.⁴Kan wana kuchaghis kumakhagdao, kuwoh rizaghi dimi dimiri rikanmin dikhaghari apiri diyhan. ⁵Nang kurike khagdao na Kasirih kama tuzu verem, "Pire siru nang ukenu ma wana tiu, agurah," "Gwana tiu nang yhi, yhi wana siru nang"?⁶Agurah, adaor Nakasiri kayende urewho ozon urikuyha, kan woh, "makhandao nasang manaku ghenzeh yhi" ⁷Nang makhagdao kan woh,"Ireh piya eriseh amazir mamakhagdao, Arere yhi arem urah"⁸Un-siru-mih kan woh, "karirah kapu Sirih, kari uren, rivak deti womoh ripuh dereh rivak dukundenuh. ⁹Pi sunih uri naduu avonovuh mayiman." Awar ken Kasirih, Kasir kapuh, kama sullevuh amanuk marigharao apirkanevuh nang acheghi puh".¹⁰Uraosi, Sirih, pima kabgwara ilang urikuya. Izo are utumah anachanna puh. ¹¹Munka wantazana, piyhi pivirivuh, munka jitazamah ne mapuh-mamakutsu. ¹²Pinka pisi man ne kugodoh, asaskunuwoh ne kuma kutsu are pighi pi taka riken, tiwah tipuh tiza mararah."¹³Nang kurike khagdao naKasirih kama verem arong kadarr, "zomo chara kuram kanang sa unren izingdih puh ankwaggarang munavih napuh"? ¹⁴Kuzang nasang makhagdao maziriri mu seri kan utumah natumah man awar kayha asennih ughaska?

Chapter 2

¹Awarken ten rene atoh awarkakankusu na tima pokseh awarkuwo tikasun tereh inung unmun.²Awar kuwoh avereh ami na ama vereh amaruvah nang ku nyeku, anreh koh irikivang nang kuza pokoro konka sere ivurah,³Ini na tenka mekse inang teh wunnu nang kuwaska kuh kugwaki? Arenh ku waska ku na zonzo ima zongoro a migha anreh aya ama pokoro an rume.⁴Adhaor karaoh Kasiri kama rume awarku reghu, anang uruvah areghe nang anang asizazi adunn, anreh nang kurukse kuma reze mammazir marip awar ka nang ayhi.⁵Awar kuwoh ama zakure amajaghari nang manyenku mami nang Kasirih kama rene urikuya kumi kon ruvah, kumi na timasin verveneh. "Tuteng, pirong irih kateghe ku missenu "akuwo "yemmi ireh pirumi umi napen pokorong yhi? vah pivezene upirumi, umi napi pok nang yhi?"Pimah napsa pirumi idunduwah ama ruvah nang na manyenku:⁸Pimah rene koyemmi in tutuh ajhaos kana vinah nayhi: Awar kuwoh areh awarkayhi pimah rene ankusu nasang mun tusuzuwoh yhi, irotah ma jighi aramwa kin rotoah ma tukuruwo yhi. Awar kuwoh nekini tirotomah reghe ankusu nasang moh tusuzuwoh yhi.⁹Awar ken tima reghe piyami na ama napsa na ajhaos kamanyenku adhaor kachini: Yesoh, piya awarki vura iyhi nang kukhao, ama gisiyhi arikar ritiwomoh nang matutuh neh kini inung ama vur ma Siri ima gbweki ukhau awarka koh piriku rume.¹⁰Awarken muma rivah Asiri awar kuwoh ankusu nasang murih awar kayhi nang inung unyhi, asa mun yendeze avezene adunn inung atiwoh ti yhi. Muma ripka yhi iren piya gwaki uwaska kuyhaon kun khaor inung invurah.¹¹Awarken nasang aya aguzu nang aya nang ama guzu yhaon ama chira atehe karoah neh ken izahku pok ugbaor ikangde yhaon awoh akoni.¹²Ima vereh "manka kagha arizayi ripuh amajaghari na akoni anang, manka sipsa awarka kapu amaruvah inung arifighi."¹³Anreh agura "Manka rume inung unyhi." Anreh agura, "Tirkiri, nnurunah nang nonoh nami nang Kasir kama raom."¹⁴Awarken tunang nonoh na Sirinaku whanza aripum nang ma nyo, Yesoh ma ikuh riseh ken neyhaon, awarken inung unkha enka zohvoh apiyam irih usiru ukha, yi iren pisipuh.¹⁵Anang arah ankuh wanaken asa anka reske ayami inung unkha ukhao ama zomi azomtoko koh rereh.¹⁶Awarken ama zakure nang manyenku na ipok mim, tuteng, areh nang ivir Ibrahim imi nang ipok mim.¹⁷Awarken muma wana yhi kumuram asa iwan ne akommini inung unrinah nasang, asa ika wanaaa piya rilillipovo, nang rivin ruh Firist kugwaki amajaghari na ankusu moh Siri, anreh ika yende iguzi ivang eyhaor.¹⁸Awar kuwoh Yesoh aritih riyhi ima seze urereh anreh anku gbweke yhi, eku kana ayami na asin gbweke yhaon,

Chapter 3

¹Ira koni arumeni, Kasirih kama tarini apituwa anreh kanku nervini asa inka rih inung unkan. Awarken tirkirini Yesoh ireh kagbeng Kasiri nang ku Firist ku gwaki kurvuruwo kuwuri. ²Ima rih riving nang Kasirih, kami kama chanka yhi, kinne Musa kenang imarih riving inung unrarah koh Siri. ³Awarken ama rage Yesoh awoh yhi irih atiwoh tigwaki apirkane Musa awar kuwoh piya esuwa urarah irih timowoh apiri urarah kumi aritihrikun. ⁴Awarken koh kuriku rarah areh pirong esuwa kun, awarken piya eku suwah koyemmi ireh Kasirih⁵Izoh achara karaoh, Musa imareh pirere uma tini inung unrarah ko Kasirih ima reh kumiseru awarka kusu mumi na anka vereh amaruvah. ⁶Awarken Kristoh ireh pivezene umi ireh piya gwaki inung unrarah koh Siri. Tire kurarah kuyhi inang te yhaomtao usiruh uwuri nang ugwaku usiruh. ⁷Awarken, mure kenang Masir marip maverah: "ukeru, inang pepokoro arinyi riyhi. ⁸Kasu wura asugwu kapuh kinne uraowaonoah inung adhaor kugbweku inung arimi. ⁹Anang arah ankure adhaor na apute yhi ama riseh uraowaonoah asin agbwekem, anreh kadhaor, inung ati wah teh kiri anas ama rege anang anang. ¹⁰Awarken nma roto mapokoro urentu amajahari nang masana mami. Nh vereh, "Akusin jara amaranghani inung ana sugwu nayhaon azakhu yhao urinah unang. ¹¹Atureh kinne kenang nma siri inung arikhaozaon rinang: "Anka zahku nighe inung ama vonsono manang." ¹²Gudduni atoh, ina koni, awar kuwoh inung unyhin anka zahku zuwa pirong inung unyhin arih asugwhu kayikan ne kaya marini, ka sugwhu kami kaku ranguruwoh kan nang Kasirih kawhar. ¹³Untami, sisazeni atih ayhin kohkarike dhaor, awarken na akuh kagha awoh "ukeru," awar kuwoh zahpiron inung unyhin enka nirghane asugwhu kayhi awar ki vang. ¹⁴Awar kuwoh tima wana ijam Kristoh inang reh yhaomtao usiru uwuri inung unkan amaruvah izoh amaka ravah ariwuri. ¹⁵Awar kankusu muh ama vereh, "ukeruh, inang pi pokoro ari nyi riyhi, kasu gbwangde asugwhu kapuh, kinne urhaowaonoah." ¹⁶Wammi ima pokoro Asiri anreh ikuh rise uraowaonoah? Anku zang aya nang Musa ima chidda yhaon un Masar? ¹⁷Nang wammi na ima seri ari ghaozaoh atiwah akiri-anas? ankuh mazang na ayami ariseh ivang, aya nang makinuruh mayhaon mamma riksih inung anarimih? ¹⁸Nang wammi na ima siri awoh anka zakku nighe inung amarentu mayhi, inang ama riseh yhi uzahmatini? ¹⁹Tima reghe awoh amarito ma nighe inung atege kama rentuh mayhi awar kuwoh ama roto ma rume.

Chapter 4

¹ Awar tuken, Tikaku varah nagbwing sa pirong ika suka suska yhi unighe amavonsono mami na ama alikawarta ini ma Sirih. ² Awar kuwoh tima pokoro alibishir a majagha nan mavonsono ma Sirih neh kenna ama miya yhaon. Utumu uraowuri uroto rene piseh na aya ama pokoro, amarento rume nang utumu umi. ³ Awurhi aya tima rume awurhi unka nighe a mavonsono mami, neh kenna ima vere, kenna nmaSiri inung arikaozao rinang, anka zaku nighe a mavonsono mami." Imah vere kini, ku nan kunna amama ruru utuma unapsanu urikuya cette zohn. ⁴ Awar kuwoh imah vere ironki teghe a majagha atuk kanpivigha pezohn, "Kasirih kamah vonsono atuk ka pivigha pezohn un tuma umi na Kaseri nasang." ⁵ Ima gura vere, "Anka zaku nana nighe a mavonsono manang." ⁶ Awar tukini, Kasirih kamah peh a mavonsono makan awar kaya asuni an nighehm, na Isra'ilawa nan mapuk mayhaor ami ama pokoro utumu uru urip a majagha a mavonsono mayhi an roto nighehn awar ku zaku malini. ⁷ Kasirih kama gura napsa arong katuk na aku kaghe, "ukeru" kama rene annyhi mu adhaor kamina kama vere turina uh Dauda, ai na kama vere cette ranga na ama seme umiya, "ukeru innang en pokoro arinyi riyhi, suhni ukiktare nasugwhu nayhin." ⁸ Inna Joshuaawa imah royhoan a mavonsono, Kasirih kanan ka zaku pi vere an manzu monnyhi. ⁹ Awar tuken, ama peh annyhi moh Saabaor awar ka yhaor a Sirih. ¹⁰ Awar kuwo piya enighe a mavonsono ma Sirih, yhi ariti ima vanson utuma uyhi, neh kenna Kasirih kamah riseh na utuma ukan. ¹¹ Awar tuken, tirise uraon ku nighe a mavonsono, marii, awar kuwoh piron ika suka nighe nang muzu uza matini mami na amah riseh. ¹² Avere a Sirih aghar, a sinrao a piri ataon kami ka sinrao tiva, kaku sarka atehtih kuvoh nang mazir, kaku ka zaghe. Kaku suska uvindiri udinnenu oh suwu nang matoroh makan. ¹³ Zah kiramawa kimi na'ama napsa ki wukuneni ana yizi a Sirih ankusu makan murhi a macaondaori munyen, mu gura ari anpeze ana yizi ayhi apiya na arhe risirh tunka rohyi uvaru atii awurhi. ¹⁴ Tiri nan kufirist kungwakin kumi kuma sarka tehtetuh kizo, Yesoh pivezene oh Sirih, tuken tiyaoptao ubangaskiya uwurhi unnirghanu. ¹⁵ Awar kufirist kuwurih kugwaki iza yhi a rilillipovvo ungbwenu, yhi ina ama gbweke yhi tirina nasang, umuzu umi na ama rise irhi, ama roto zugwu yhi na ivang. ¹⁶ Awar ken tirug annyen mukursiyi ku mapes zah kasasah, awar kuwo an pokoro a rilillipovo, awurhi tizuk a mapes mami manka kana irhi adhaor kami an tisi ringhi.

Chapter 5

¹Ke piriki urevehneni, ukuwo are ku chidda yi innung anayaor, yi a wana pimise/ pitumi ana nang Asirihh, awar iru ma sadaka amane nan ku hadaya ku awar ku chune kivan. ²E ku tini a siska witari ayu zah yaoh nan ayu zah pok tu salihanci, awar are ayu zah usiru ti ma pette nasang. ³Awar ken, ku wajibi i ruzeh amahaday azang ku chuwuneh ivang eyaor ami nazik, amaneh nan kotih ayaon. ⁴Za pirong en ka jagha ritih riya a masayi man ma gwaki, seh innan Kasirih ka kangyhe yi mim, kinneh kennan ama kangghe Haruna. ⁵Ken nan, Almasihu azang yi e Zaovaoh ritih riya awo iwar pineveneni ugwaki, anre ara'amna arene yi, ami avereh nan yi "pighi konoh kareh kanang: ukeru ina wana putu nanpu." ⁶Kinne kennan arong katehghe ewo, "pighi pirenveneni aka jahgha ari wuri, azaokari nh kwatanci u meikisadaki." ⁷Almasihu, adhaor ka zom kayi nh rikku yah imah riseh riyaob nan na tanzu, amane nan kasaoh agwakene, aka mane nan mayizi, nan pi yallu umi iri nan unirganu u waska yio awori nan ku ihaoh, an gura pokoro yi awar ku kuyaoh ku roh kritih riya. ⁸Nan ken nan ireh konoh, i mah gwekse kuti chirvu teh tek ki vura imi nan e seze. ⁹Mun ka wana uwoh aka mankara, ande iku iku ka wana unaok inuzarara, kuwaska nanaya aseriyi uro kuti chirvu. ¹⁰awar Kasirih kaku kagha yi awo pirevehreni ugwaki nh zakairu u masuku sna/ kwatanci u makisadak. ¹¹Ti ri nan an kusu agwakane nan tenh vereh aritih ri Yesoh, nah mon wonuwo u miyanu rumunuwo. ¹²Vah nan ken nan kini ma, kuri uwo in wan ayu misenu, nan keru nasang, kureh, inku roto vaomwo pirong itin a misini ma jigajiga ma zoni ma mavarvene masiri? mun ka wana uwoh an ruihni mawazi anzag marinuru mamirgani! ¹³Na, nasang piya nan are ma wazi mareh marinuru mayi, iroto ka wana uyaoh ama verene ma matini, irotu sigih isehn. ¹⁴Are marinuru manirgani, ai ma ya chivu mari ken, uknwo ayah nan ma hankali mayaon mam viturwo/ horu ana tuk atuk, awar an vactaze mirib nan mayiman.

Chapter 6

¹Na kini,sa'ni tijighi a zohm kama vervene ma Kristoh anreh tiku jitteh amazongoni amakana ati chirvuh. Sa'ni tih kasu gura nome amasuwa mu tuba inung untuma u kha nang rivin inung o Siri. ²Boh mazuwa mu misenuh u baptisma, utarkaranu u chara, uchughunenu oya kini, nang mateh mu zah rarah. ³Tenka riseh kini inang Kasiri ka jighirim. ⁴Awarken monka zahku wanakuwoh ayami nang amama sa'yhaon, ami apokoro u baiwa izoh, ami ama wanzana Mazir marip, ⁵nang ami ama pokoro ama vervene ma Siri marentu nang usiru urikuya kumi kon ruvah, ⁶ama piya erighi ama raghani anka zahku yika u yende yhaon kuma, anrehanku tarayhi ungbaor. ⁷Awarkuwo mayinzi mami ma soh inung un ruh maku sin rupsa unman, anreh mankusin reksene anatih nami na rih utuma amajaghari nang aya nama yinzi mami mamma tumzana areh areh mayinzi mami maku sere uzikinu nang Kasiri. ⁸Ama innang ma reksene masap nang rivak, riyirin agura arah pati uwoh an rendin a naoh. Riwuri ririn riri inung unpoksonu. ⁹Ama tima rume nang ankusu murip amaruvah nan ayhini, aya nang unsuni, ankusu mure mu waska, koh kenang tisin vervene kini. ¹⁰Awarkuwo Kasiri kazakure piyi chutti kanka zahku wunnu utumu yhin nang usunu umi nang ima sa awar kari zai riyhi, awarkuwo imma bauta a rumeni agurasin bauta yhaon. ¹¹Ti rusu uwoh ko piriku yhaor unyhin i sa imuzu anang ami amaka jahari ama rarah awarku sisa koh suwu. ¹²Mun kuri kini awarkuwo inkasu wana apai, ama agbekseni aya inung arivin nan u non ko sugwu ama mane kurikawali. ¹³Awarken, adhaor na Kasiri kama rene arikawali nang Ibrahim,kama siri aritih rikan, awar nan kanka zahku siri nan pirong ipiri. ¹⁴Ima vereh, "manka zikine vuh, kuma manka gwakane vu." ¹⁵Inung unrina uruh Ibrahim ima sere ikusu nan ama rene yhi rikawali kenang ima suksa inung unhankuri. ¹⁶Awarkuwo ayhaor aku Siri in ramwa ki piri yhaon. Ariwuri masiri mayhaon man wana ken. ¹⁷Kadhaor kami na Kasiri ka woh kan sa mariva amajaghar iayu gado kuri kawali renang ayhi arip ami nang aku zahku saka, ekujighim nang ma Siri. ¹⁸Iku riseh kini awarkuwo nang ankusu muvah mumi moh ku zahku saka-nang mumi nang Kasiri kanka zahku riseh i chitti-awuri, tima sumana aka zuwa ma vonsonoh, tenka rih usiru ugwaki tika yhaomtao usiru umi urih anyhen mu wuri. ¹⁹Tiri usiru uruh kinne i amkwa imi nang ama gwasa ama vuh ma wuri, usiru umi okuh nighe inung ama labule. ²⁰Yesoh ima nighe atek kami areh piya zohni uwuri, ama wana ku Firist ku gwaki ku raosi kwatanci u dibi'ar Malkisadik.

Chapter 71Areh yi Malkisadak,piwomoh oyu Salem,pireveh'ni Osirikami ka piru rih izoh umi e mana nan Ibrahim in ramah zagha awori ari wuma a womoh i gura zikinii ni. 2 Are yi nan Ibrahim imah roh yi utent onkusu nasang rizayhi riya "malkisadak " ukoh "piwomoh Umatini". a gura reh piwomoh oyu Salem,"ukoh piwomoh uma vork" 3Izayi putu azayi muna, azayi urasih ku chinnu, azayi usemenu otuk za marara muvoh.

Tu teng e suksuruwoh nan Konoh Kasirih,awar e tu wana pireveneni aka jagh ariwuri.

Chapter 71Areh yi Malkisadak,piwomoh oyu Salem,pireveh'ni Osirikami ka piru rih izoh umi e mana nan Ibrahim in ramah zagha awori ari wuma a womoh i gura zikinii ni. 2 Are yi nan Ibrahim imah roh yi utent onkusu nasang rizayhi riya "malkisadak " ukoh "piwomoh Umatini". a gura reh piwomoh oyu Salem,"ukoh piwomoh uma vork" 3Izayi putu azayi muna, azayi urasih ku chinnu, azayi usemenu otuk za marara muvoh. Tu teng e suksuruwoh nan Konoh Kasirih,awar e tu wana pireveneni aka jagh ariwuri.

⁴ Regheni i muzi gwaki umi nan piyaor uruna irih. putu wuri Ibrahim imah roh yi utent kon kusu mumi nan ezuwa atek kariwuma nan yi. ⁵A chara karaoh, nonoh na levi nami na sereh utuma urevenenu ari nan umuranu uwori amateh uzakka awori nan ayaor, ani arenan akommini,nan ken yaon una'yaon an ku ruva awori nan Ibrahim. ⁶Anre teh mazu kacharaMakisadak, uyin i zaku wori a nonoh na Lawiyawa, imah sere uzakka nan Ibrahim, piyah iri manapsana/alkawari.⁷Za makokuzuwoh awoh piya chini awoh piya chini eku zikunnuwoh nan piya gwaki. ⁸Ana nang ara matazzana maya aku seseh uzakka pi nan reghe a kizzi areh ana nan ara asin miseh awoh a rotu warsi. ⁹A tu teng nan ama tara pilawi umi en kaku seseh uzakka, yi ma imah roh Ibrahim uzakka. ¹⁰Awarkuwo alawi ari innung nh vigh ki Ibrahim adhaor kami nan Malkisadak ama mana nan Ibrahim.¹¹Kini anneh mu risehnu an zuwa urunu un tuma urevenenu o Lawiyawa (awar ku risehnu nang aroh Mateh).nah yemmi ire u amfani pironng urevneni iruptu kaida imuze malkisadak, a woto tini a kanghye uka'ida u haruna? ¹²Ka dhaor kami nan a saskao areveneni u muru an vaktaneh mateh.¹³Awar piya nan asin vervene ankusu munam ati rong ti vervene, timi nan za pironng nanh a riseh utuma un bagadi ¹⁴Arana na pes, are awori unYahudiya na pikarma uwuri imah chiram ti verveneh timi nan musa i woto nana a kanghe tin ana reveneni. ¹⁵Ki kusu nan ti sih vervene ki rin anpeze innan pironng ureveneni e chira kinne Malkisadak. ¹⁶Pireveneni uru, pireveneniumi echoh tu ka'ida u ma vik ma yan adam, are iku wana pireveneni tu war unirganu uza marara. ¹⁷Awar ama nyhaza ana vah ariti riyi : "pighi pireveneniaka rava riwuri tu muzi vur u Malkisadak."¹⁸Awar ama rene ikaeng ke zohn a pi tuwa awar ku ruhunu nan uza uamfani.¹⁹Awar mateh man ka zaku mankara ankusu nasang.atu teng ti rehn urene ko-suwum kurip inah makana nan uzon kumi nan are tu kun nan teh kohtokoh nan Kasirih. ²⁰Arana awoto ma wana tu za overeh amasiri. achara karoh,amazumi awana areveni tu za uma rong masiri . ²¹Anre te mazu kachara, piyalluYesoh,e wana pireveneni nan masiri asiri nan piya e vere nan yi, "pikarma ima siri en zaku saskao asuwu kayi:'pire pireveneni aka jagha ari wuri.'" ²²Ana rah'arana Yesoh ima uguarantee ku ma nafsana marip. ²³Amazumi kachara ayaor agwakane ama wana a reveneni awar ama siri ajari yaon. ²⁴Teh mazu kachara,awar Yesoh imah rim ama jagha ari wuri, utuma uyi u ti reveh an ka zaku susku saoskuni. ²⁵Awar ku teng en ka uska uwaska ayaor nasang asin kotozono nan Kasirih tu yi.awar itu wara akusi tanzana awar kayaon. ²⁶awr imuz ipi revveneni uru imani rim izayi ivang, piya vur, echune ritih riya nang ayi vang, i piri i zoh. ²⁷I zayi ubbukata kinneh a revevneni a gwakwzi, aku ruzeh ma hadayu ana tuk atuk azon aritih rivang iyaon, kennan ama roh ritih riya. ²⁸Awar mateh maku zaku chidda piya izaku kori amasayi mu revenenu. are uvernu uma siri, umi oruva atin kamateh uma chidda konoh kami ka kori aka rava ariwui

Chapter 8

¹Nakini kikusu na awuri teku vere kire: Tiri u Firist kugbwaki kumi ku zomi achara ku raohm ko tek kazom ka pikarma izoh a Siri. ²Ireh piyu tuma atek kamavur, un haikali ku rivin na Kasiri ka napsa an zan piyhaor. ³Ko kuriku Firistku gbwaki ku teske ikuh roh ankusu na aku rukse nang u hadaya. Kuri uwoh, an zuk ankusu mu hadaya. ⁴Anne Kristoh kuri urikuya nekinne, enka zahku wana ku Firist, ari aya aku roh ankusuna aku rukse kenna mateh ma vere. ⁵A seri utuma un haikali kumi kusughi agura re kutongrongkon kon kusu mi zoh Siri. Muri kenna Kasiri kama korene Musa utoh kadaor na ima sugha uhaikali: Kasiri kan woh, "kannyen awoh pe yelli koyen unsaru mi na ama miseh vuh izoh upana." ⁶Nakini, utuma umi na Kristoh eh sere upiri urami nagbwing. muri kenna i gura re piyaozi otetih utikakam, umi usin zuksana a tikakum timi ti piri. ⁷Na tikakum tizoni ti vur, an na ma roto yende tikakum teh vak. ⁸Na Kasiri kamazuwa ivang nang ayhaor, kan woh, "Reghe, atuk an ruva-pikarma eh vere-kadhaor na manaka rene tikakum tipass nang ku rarah ku Isra'ila nang kuraraku Yahuda. ⁹Manka zaku wana ne tikakum timi na aputeh yaohn ana chara kupsa yoehn macira a mayizi mu mazar. Ama roto ma jara a tikakum timi na man rene, mininjoeh yhaonmim-pikarma eh vere. ¹⁰Kini na tikakum timi na man rene nang kurarah ku Isra'ila na atuk ami a voeroeh-pikarma eh vereh. Man rene agura nyakara mateh manang ana sugwu na yhaon. Man wana Kasiri kayhaon, Yhaon an wana ayaor anang. ¹¹Anka zaku miseh ijam eh zontoko boko akommini, Nasang anka yeghetemawori apiya chini maka rava piya gwaku yhaon. ¹²Manka pokororillilipovo te nang ayhaon a zahku vuro, azaku gura yende ivang imi na ama rise ari rinang na mit. ¹³Ku vere kuwoh "tipass," ima rene tikakum ti zoni tima wuska, kikusu kira pitu siwa.

Chapter 9

¹Ne kini ko matazzanah mazoni marinzi ankagh-ankagh mu ghenzehnuh nang uguzuh marik murikuyah. ²Ama napsa uwangnah, riwoh rizonih, nang nasakkwe mum pezeh, matebur, nang mariniruh minekini, namakoh katek. ³Atinih ku puk ovak kurahgha kun serkenim, kupiri unvur. ⁴Ari ajoh kabrarani kanjoh, ari uwhasa kumazavaovao, kumi kutsuwi in kurfi, Inung ikun ande kugeh kubrarani nan marinuruh yaen niri, nang karowoh ka punguruni ka Haruna, nang a kangiyharah imazavaonao. ⁵A zoon uwhasa kumazahvaonao, cherubim na bararah irunih utungdon a tek kurinaduu, kumi na tika zaku verveneh ukun nekini nagbwing. ⁶Arana na-napsa kini, a reveh inung ixoni uwata anku nighem arise nang a tireveh. ⁷Pirevhe ukuni ekunighe a riwoh revakh dirao na riwah, nang mayaorr mugharah awar kurang karitih riyhi nang ivang uzayah eyarr. ⁸Maziriri mansa uwoh urinah u makana a teek a pirih unvur u zavaonunih u yaen kuwoh kuwhasa ko zan kuroti yahzi. ⁹Arah are kusanyaen anang inekine. Nang kaperuh nang upuggurunu na sesezih ne kini an kazaku kunde u yaen ko tanzanu. ¹⁰Avandarani nazik a marinunru nan natsuu nang an kuk kutsu na chekchek muguzuh a matandah. Arah nasang are ankagh-ankagh muripum nang a gharkane, u rusenun upass un-nang chirah. ¹¹Kiristi ima ruvah are pireveh ukun onang arip. Ima nigzeh uwata kugbwaki a chitirih nazang nachara na tsuwa kun, kuzakure kuma-nuwa murikuyha. ¹²A mazang a mayaor miwaun nang an kok, anre a mayor mayhi inighe a teghe kapiri unvur dirao nazig a kininiri uvoh uren. ¹³In-nare mayor miwaun nang mama dakii nang upumenuh un teah munsigha inagha anayha marik e vurkane yaen, a ripuhm a siri. ¹⁴To yaen i piri woh mayor ma Kristi, piyha a maziriri iroh uvoh kuyhi maza ivang a Siri, i vurkane natsuwu na wurih maza uriseh a nang ukha sa ti ghenze a Siri a ghaor? ¹⁵Awar karah, ire kagbweng kamazavanao mapas. Ara a riken, kukha kuri un tamih koyha a rotih a mazava mazon inung invag iyaen ayha na-kagha yaen ankah sereh a ritau rezom uren. ¹⁶Katek nang iyharah upuk irim, piyah kinih umih eyhazinnih in-nu taskunuwuh. ¹⁷I yharah u puk e Sirih e tek na riseh ukham, i yharah upuk e sirihnih na piyah risihnih e rotih wharah. ¹⁸Mataszana mazoni mamazavuruwuhwan maza mayor. ¹⁹Kadhaor na masa Musa ima migha ayar a mateh, i zika mayor mankok nang miwaun, nang marmasir, madogdoyhi masen, nang uhyssop, a pumeh untonoh nang ana yarr. ²⁰Ande ikuwoh, "Mayor ma mare mamazavanzo naro-yhinih." ²¹U veneh komi, i pumeh mayor u whata nang an bebbere mumi na kuyap unghenzenuh. ²²A mateh, mayor maku surkane an kutsu nagbweng, na uza ugharanuh mayor unuwunuh tsuwuho un-na zawohnih. ²³Na kurih na kiding u tsuwuho un kukkutsu mizo mun ku tsurkuwnuwo nang kupongurung kuvigha. ²⁴Kiristi ima roteh nighe a tek a pirih un vurr unnapsanuh una charah, kami kare risuksanah retek karivin, tuken i kana izo u teyhi, sa ikah gurih na a ritsuksana ke Sirih. ²⁵Irotohanah yhi inaerih sa igur aroh ritih riyhi nawan, ne ken na reveh a tumih, a mih aku nighe a teghe ka pirun vur a tiwah-tiwah nang marong mayor. ²⁶In na nang arah are kikutsumih, kun ka pirih woh isezeh ivurah na yakaka chettu u kabgwanuh ilang u rikuyah, ne kinih a tureh dirao nazik nang ima chatkaneh agharah ivang nayeng tu punguruwohnuh ucharayhi "arang karitih." ²⁷Ayar namit aruh ukha rirao nazik, mateh man durkoroh a tinih. kumih. ²⁸Kiristi unayhi umih ima roh ritih riyhi sa izika ivang eyar a dunn, en guruh avak, a purah yhi ivang, ande iwar awar kughaska ko yah non-natsuwuho asi tsuksayhi.

Chapter 10

¹Awar mateh kutongdon kon kusu mu ribsi mu maruvah, azang kuraosi kon kusu mura aya asin patuzuwoh nan Kasirih an ka zaku nana a ingantu tima hadayu mani nan a reveneni aku sih ruzeh a tiwa tiwa. ²Innan a zang ken antu ruku jaoh mahadayu mami? Awaowari ali'amarina, a tek nan ama vurka riraoh na rak a yu sujada anna zaku yaoh i yemmi ire ivang. ³Are mahadayu ma maku mah wana udinnehu nan ivang riwa a dorkoni a riwa. ⁴Awar monka zaku wana nannyho mi nagha irumi nan i waohn an chuwune ivang. ⁵Ken nan Almasihu imah ruva nh rikuyah, imah woh, "Azang ku hadayu nan ku sadaka nan pisin romono, a tuten, nafsan ripuhm awar ku hadaya. ⁶Piku zaku yelli rigaraoh awar ku hadayu ku poksonu awar kivan. ⁷Anre nh kuwo, regheh, nh nuru nh maruva nh yelli u sunu upu, kinneh kenna amah nyhaza a ritih rinang. ⁸Ari zoni iwoh, "Azang ku hadayuu va ku sadakoki, va ku hadaya ku poksonu awar kivan nan pi suni. Pi zaku gura pok urentu man, mana man mare ma hadayu mami nan ma waohwari a mateh. ⁹A dhaor kami iwoh, "Nh nuru ma ruva asa awar nh riseh usunu upu." E chuwune u hidima u zoni awar i kapwara u hidima o vak. ¹⁰Nh hidima ovak, ama ke biri nan Kasirih tu sunu ukan tu hadaya ku Yesoh Almasihu avakpkwa nu nan upirnum. ¹¹Ken ko piriku revenehni eku yaozaoneh ana tuk nasang awar i yelli u hidima nan Kasirih. Ana tuk nasang isin ruzeh ma hadayu, imiz i raoh ken nan man ka zaku suska u chuwune ivang. v 12 Turang urinah, Almasihu ima roh u hadaya ri raoh na rak awar kivan aka jagha ariwuri, e zomo a chara kuraom Kasirih.

¹⁴Awar teh tek ku hadaya ku ra raoh kumi e ruru nasang nan a yah ama sapkwane a tih a yaon nan Kasirih. ¹⁵Mazhir mavur unahman mama waghiri u yaon. Ki kusu kizoni e woh. ¹⁶"Arana ani are matazzanan mani nan man yelli nan yaon a tini ka tuk aning; pikarma e vere man rene u muranu unang innung ana suwhu na yaon, man gura nyazah nh lamiri u yaon. ¹⁷Man zaku dinne in vang i yaon nan marpkwuzuwo mayaon." ¹⁸Kini nasang katek a zuwu u yafenu awar kan kusumu, za kurong ku hadaya awar kivan. ¹⁹Awar ken rikommina, ti za'iri a sasa u ninghenu a tek kan kama vur ti mannyo ma Yesoh. ²⁰A rana ani are urina u pas umi o wontori teh tek ku labule kumi, ukoah tiri puhm riya. ²¹Awar tiri nan pireh veneni u gbwaki nh rara ko Sirih. ²²Sani ti kotoko paturwo nan kasuwahh karib, nan u koru uza ukau innung nh rumenu, nan kasuwahh ka wuri kani nan ama vurkane a wori nh dinnehu uyi huni, a maneh nan apu a wuri a zura nani nan marmasir mavur. ²³Sani ti yaobtaoh u waghuru yaoh ku rumenu u rene ko suwhum ku wurim nh nirganu, an zang nan ti zalla, awar ka Sirih, kani ka rene ka yelliri manafsana kari matini. ²⁴Sani ti gura yelli u lura kennan ten si sane a tih a wuri nh sunu nan anang ani a ripkwa. ²⁵Tika su jaoh u zumuncin nan atih a wuri, kinne kennan a rong aku riseh. Atu teng sani ti sisane ati awuri ana dhaor nasang, kinne kennan in yheng u kotoko ko tuk kan-kan. ²⁶Awar innan teh raoh u zonoh nan ivang u ganganci a tini ku mireh zuwa ku yaoh ku rivim ri, ku hadaya ki muzi vang iri ko ku zaku zuwana. ²⁷Un tami, an ra ukau u mateh magwaki nan tibana ti piu, nan teng raoh a yu zahwusu o Sirih. ²⁸Nasang piya irotah dorkoro u muranu u Musa en kaoh za ririllipovoh teh waghani u yaoh avah vah athar. ²⁹Mateh marini nan in yheng mari uwah an yelli aya a yaksa Pivezenah pe Sirih, nasang koya a rene mannyho ma matazzana man kinne manku zaku vura, mure ti mannyho mani nan a vurkare yi nan Kasiri, a ya a wulakantar nan mazhir ma mavur? ³⁰Awar ti yaoh piya ewo, "U guddunu ureh unang; man yelli u sakayya." A dhaor kami, "Pikarma en temeneh a yaor ayi." ³¹Anang u kau an rik ana chara a Sirih kuvoh! ³²Na in dinne nan a tuk a tini, a tini ku zuwhu an peze, kennan immah kwakturwo innung a mapovono nan ivura. ³³An ruzini anching anyhen mo yaor ti pi sawha nan kari ku mutunci, in sih pokseh i muzi vura imi nang arong ama ninghem innung. ³⁴Awar in rih rirililipovoh ana ya ari un rehreh, nan rigaoraoh, in mah rume nan u tuwu urih ku yin umi nan amma yelli ni in ma puru uzahuraru u yaob u piri nh rib. Awar in ma pokoro ririlipovo rinang kennan nh marih nh raoghaoh ku rehreh. ³⁵Awar ken in kasu rume uza ukau uyi, umi urih usakanmako a gwakane. ³⁶Awar in ru su unokoro kosuwahh awar in zuk ikusu nan Kasirih ka yelli ri matazanam, innan en yelli u sunu uKan. ³⁷Awar a dhaor na chini, piyu ruvu uning en ruva en zaku raotaraoh. ³⁸Piya matini manang tu rumenu. Inna ne gura naoghao teh tini, manka yelli rigaoraoh nan yi. ³⁹Are a wuri ti zaku rih innung ana yah naoghao teh tini makana nh kaoh. Un tami, tiri innung ana yah ari nan u rumenu awar ku yhenteh ku i mavoh mayaon.

Chapter 11

¹Neh kini urenu osugwu ureh uzuwoh unkusu mumi na amatarusiru kuwoh an zuwa, unkureh urumenu unkusu mumi na aroto ma rege. ²Awar koh nang arah aputi ama rume nang yhaon awar kurenu Osugwu. ³Un renu osugwu tima yaoghaotaoke awoh kurikuya ama napsa kun tiu'matazana masiri, awarkuwoh ankusu mumi na anyen amanapsa mun inung inung ankusu mumi na ama nyen. ⁴Areh unrenu osugwu na Habila ima roah asiri ikusu kirip apirka kayinu, inung anang arah ama gbwekeyhi iwana piya yaozi-nawas, anreh Kasirih kama cha'ah yhi na gwakane awarku kikusu na ima roah, anreh inung anrenu osugwu Habila imasin verene, koh kinang imama kha. ⁵Areh inung unrenu osugwu nang Anuhu ama zikayhi amakani zoh awarken irotoma rege ukha. "Ama roto ma zuwayhi, awarkuwoh Kasirih kama zika." Awarke kamun anzikayhi izoh, Ama migha awoh Kasirih kama pokoro urentu uyhi. ⁶Neh kin unzah urenu Osugwu tenka zahku rentene aSirih asugwu. Awarkuwoh kurip uwoh piya irama ruwah nang Kasirih irume awoh kankaku roah ama veze amajahgari nang aya akurighi yhi. ⁷Areh inung urenu osugwu nang Nuhu, kinang ama roahyhi avere avur amajaghari ankusu mumi na aroto ma reghe, na utunu oSirih ima suwa uwasa asa ireske urarah kuyhi. Inung unrisehnu onang arah, ima temene urikuya anreh iku whana piwhanzani uriving umi urih amaruvah nang urenu osugwu. ⁸Areh inung unrenu osugwu na Ibrahim, adhaor kami na ama kangdeyhi, i rume anreh ikuh jarayhi ateghe mi nang ima kasere urezeh kuyhi. Ima chira unya, azahkuyhao atek na irama kanam. ⁹Areh inung unrenu osugwu na ima yelli azohm unroh kuzang kuyhi. Ima riseh azohm inung ingari nang Ishaku nang Yakubu, akoni urezeh kuraoh. ¹⁰Awarkuwoh imama rene anyen asin righi uroh kumi nang ama seme utumah, kuroh kumi nang asuwi areh Kasirih. ¹¹Areh inung unrenu osugwu, koh kinang ki saratu kima reh pikur, anreh Ibrahim ima sereh usiru awana putuh u kohnoh. Anang arah ama wanaken koh kenang imama wana pereveh, awar kenang ama regeyhi ireh perenu osugwu amajahari nang piyami emighayhi. ¹²Awarken, amaruvah nang piyhaor uruh uraoh, umi ima rah patuh kha, ima reghe ayhaor ami asege anrenung mizoh awarku gwaku agura sighi isan umana ku gwaki, imi na anka zahku susku vakze. ¹³Areh inung unrenu osugwu na ankusu mu nasang mumakizi aroto ma sere anaoh karangani. Untami, atini kureghu nang kusumazu kuyhaon ama ranghani, ama rume awoh areh ajhaon agura reh avereh inung unrikuya. ¹⁴Awarkayami aku vere ankusu muh aku vere marivah awoh ankusin righi amayinzi murarah. ¹⁵Anareh ankumasin dinni ama yinzi mamih na achiram, anama zuwa adhaor ku naoghao. ¹⁶Awarkenang muri, ama suni amayinzi mapiriken, man mareh, mizoh. Awarken Kasirih kazahku pok ugbaor uwoh ankangde kan awoh Kasirih kayhaon, awarkenang kama napsa yhaon uroh kuyhaon. ¹⁷Areh inung unvenu osugwu nang Ibrahim, adhaor kami na ama gbwezene uyhi na zik umi nang ima raoh, yhi piya ima sereh anaoh karip. ¹⁸Areh Ibrahim umi na amavereyhi, "areh inung Ishaku nang manaok mapuh na anka kagha." ¹⁹Ibrahim idinni awoh Kasirih inung ama kanka suskuh chone Ishaku inung ama kinuruh, anreh inung amanang'ahtani mavereh, areh amaruvah nang yhaon nama sereyhi. ²⁰Agura reh unrenu osugwu awarkankusu mumaruvah na Ishaku ima zikine Yaakuvuh nang Isuwa. ²¹Areh unrenu osugwu na Yakuvu, adhaor kami na imasin kizi, izikine avezene Isufu. Yakuvu ima tutuh, ama baokuruwoh ati kayhi. ²²Areh unrenu osugwu na Isufu, adhaor kami nang riwuri riyhi rimarah pati, ima vereh uchonu unohnoh ni Isra'ila inung un Masar anreh iku migha yhaon awar ka kuvuh ayhi. ²³Areh unrenu osugwu nang Musa, adhaor na ama reghe yhi, an nisazeyhi amaka ravah ipiitar nang apute yhi awarkuwoh ama reghe yhi ireh konoh kakuruh rivah. Ama roto ma pokoro ukhau uma tazzana mapi womoh. ²⁴Areh unrenu osugwu nang Musa, adhaor na ekunza, ivonoyhi uwoh ankang yhi awo pivezene u konoh ka Fir'auna. ²⁵Untami, ima nerve arume uwoh iseze urereh nang ayhaor aSirih, kun pirka yhi uwoh ipokoro marentu mi vang inung adhaor kachini. ²⁶Ima dinni awoh ugboar udorkoni u Kristoh upiri ankusu mu Masar. Awarkuwoh imama tara ayizi inung unrezeh. ²⁷Areh unrenu osugwu nang Musa ima jighi uMasar. Ima rotomah pokoro ukhau urikhaozaoh ripiwomoh, awarkuwoh ima nome asugwu kinne iku tirkini apiya na aku zahkuveghe. ²⁸Areh unrenu osugwu nang ima tara u vhaonu nang umiskizenu uma nyo, awarkuwoh piwunzani unohnoh ni zohn ika zahku rike anohnoh ni zohn ni sra'ila. ²⁹Areh unrenu osugwu nang ama vhaoraoh u teku ku seen kinne ankusin jaro amayinzi. Adhaor kami na ayu Masar ama gbweke ken, ama saokaoreh yhaon. ³⁰Areh unrenu osugwu nang ku wuvah kuh Yeriko kuma righi, kenang ama gisa kun anatuk api-vi'ah pizohn. ³¹Areh unrenu osugwu nang ki Rahab ku challe-vhaoraoh kuma roto ma kha na aya zahyhaon matini, awarkuwoh kima sere ajhaon inung amavok. ³²Yemmi nang man gura vereh? Awarkuwoh kadhaor kankazahku hamam inang ma migha ini amajahari nang Gidiyon, Bamson, Dawuda, Samaila nang amanzu anabawa. ³³Areh unrenu osugwu na ama wana an woni mutiwomoh, utuma urivin, nang usenu 'onaoh karip. Ama wuzza ananaoh nama zaki. ³⁴Ama imze usiru urah, upipta ana naoh nan tan, ama whargazana unwuna, an wanza aya kuni inung ariwoma anreh anku wanza an woni moh ya zayhaon usu uyhaon. ³⁵Anyogho ansease amakinuruh ma yhaon mami nang a chone man. Arong an seze ivura, zah ama saoptoh asa anka zuwa uchonu upiriken. ³⁶Arong angbweke yhaon

inung atichere agura sin vavahyhaon, angura sisi yhaon apikhaorgho agura peghe yhaon inung unrarah ku yari. ³⁷Ama taza yhaon, ama cheze yhaon tivah. Ama wunza yhaon anatan. Ama jara amakpa mamma gan nang mi waon. Ama wanza ayu wa'am, aya ti chere, ayi vura. ³⁸ Kurikuya kuma zahkun usu uyhaon. Amasin whandana inung ana rimi, amapanah, ana, waok, na inung un nun inung ajhaos. ³⁹Awarken ayhaor nasang na Kasirih kama rume nan yhaon awarku renu osugwu uyhaon, ama rotoh ma sere anaoh karip. ⁴⁰Kasirih kama napsa iramwa kipuriken amaruvah na awuri, awarkuwoh unzah uwuri, anka zahku napsa mun marivah.

Chapter 12

¹Awar kuwo tisi jara nan machining ma makonkuzuwo muh shaidu, Tih nekere an kusu mumi mohn ka suska u zippwine irhi nang ivang imi enka rene a raokaorao ku pirka na suwu na wurhi. Inung un hakuri tika suska maghaghana mami marhih annyen muwurhi. ²Sa'ani tih kapkwara a yizi a wurhi nan Yesoh, yhi irhe u semenu u bangaskiya a wurhi nang u korononu uni, piya na areh awar rigaorao na amah rene annyen muyhi i kwakturuwo u giciye, imah soksoro ugbor uyhi, piya imah gura aka zomo a chara kuraom ku kursiyi kho Sirih. ³Rehye ni yhi piya imah kwakturuwa imuzu adawa a wori nang ayhi ivang, awr kuwo inka suka ruhruh zah ugbemtenu. ⁴In roto yezene vah u konkohzuwonu nang ivang imi enh jagha in nekere manyo mayhin. In man gura wunnu nang ugargadi umi na'ama riseh ini uveihn ku nhono: ⁵"Pivezene, suh zika a richimu rhi Zonzo nroh, surh gura bris adaor kami napeh kuveihn-a masayin zugwa richimu riyhi. ⁶Awar kuwo Zonzo eku chima aya na isuni yaon, agura tehmene aya na ima seere yaon. ⁷Kwakturuwoni un rehreh uveihn ku richimu. Kasirih kaseri na a yini neh nhono nakan, awr kuwo ka riki khono na putu kan enka zaku chima kan? ⁸Inna inh zayini richimu neh kenna a yaor arhi nang rihn, enh wana izingdi an zang nhono. ⁹Kenna murhih, neh ken na tiri nan a tizingdi u rikuya, ami aku ama irhi, teku gura a rukse yaon u daraja. Toh, tih ruku riseh Titah awurhi uh mazir a matini awar kuwo ti kasu raovao? ¹⁰Turuku petteh na a titi a wurhi aku chima irhi an tuk a tini, kenna a rehye moh rippwah, Kasirih kaku chima irhi awar ka marentu mu wurhi, awar kuwo tika zugwa u rehze inung a mavur makan. ¹¹Zah richimu rimi reku rentu a daor kami na a seri rihn, arhe rinku piyaa, atini ka richimu reku reyhe useih u mazir nang u adalci nang aya na'a niinah yaon inung. ¹²Awar tuken, nizazanani ana chara nayhin nami na zaku nirghani (asi chawutuwo). ¹³Dorkoroni irina iyaozaozi awar kiu kima zugwa ugun kin suka gbwemte kinka wargha. ¹⁴Righine mavok nang ayaor nasang nan kazohm ka mavur, inna kaza kan mihm, zah piya enak rehye a Sirih. ¹⁵Inka varah pirong uyhin ika suka viza mapes ma Sirih, suh rume kurong kunaok kunyaki kun cir inung uyhin a reyhe unyaku, awar kuwo mapuk inung uyhin an suka want tuken. ¹⁶Inka vara sah anka suka zugwa api ringhi anyowo vah piya izayi ibada inung uyhin, neh Isuwa, umi ima zizi tichirvu tiyhi tih pivezene u zoni awar ka mariniru. ¹⁷In reken ayao awo ima pokoro uraon i gaji a ritau-rip uzono, an vonoyaon yhi, awar kuwo ima roto zugwa awar ku tuva ima riken a ringhi ruina u tuva nan mayizi. ¹⁸Awar kuwo inma roto nan rikwang rimi naku rike ana chara, rikwang rimi reku rao nang urah, nang anjoh musir nang uriruh. ¹⁹In roto ruva nan matehtun muh ruksenu u kaou nan ringyii rujifuruwo, nang aya amasi pokse amah tanzana anka suka pih pokoro. ²⁰Awr kuwo ama roto suska kwakturuwo in kusu na ama mura a riiti rikin: "Inna uvigha oh rike rikwang rimi aku tazuni." ²¹Anang u kaou nagbwing, Musa imaka vere, "Inri inung un kaou nagbwing inma ka jifuruwo." ²²Tuken inma ruva nan Rikwang ruh Sihiyona nang ku rho ko Sirih kuvoh, a gura arhe Urshalima izoh, nan maduvu-duvu ma manyenku inung a rigaroraoh nan kasuwovok. ²³Inma ruva makonkuzuwo manhono nazoni, izo ama nyakarahm, in ma gura ruva nan Kasirih, kan kare piya mateh nasang, nan ken ima gura ruva nan mazir maya matini aya na ama vurkuze yaon. Inma ruva nan Yesoh, yhi irhe ku peghi tehtii ka ringyii ripas, manyo muh miskize manma, mami masi vervene a piri manyo man Habila. ²⁵In ka vara sah inka suka vonini a piyanni umi isu vervene uyhin. Inna a roto zugwa a wara ku saobtao a daor kami na kukuzuwao nang piya e gbonzo uyaon urikuya, a wurhi ma tenka zaku saobtao inna teh vono irhi a piya isi gbonzo uwurhi a wori izo. ²⁶A rong kadaor, rinyii riyhi rimah zunkde urikuya. Neh kini ima challe a chara awo (zika alikawali awo) "maka rava ukeru azank kurikuya nazik naman zunkde, mahn zungde nang izo." ²⁷Avere ara, "Maka rava ukeru" anku mumi monka zonkduwo mumha chira a miyunuwo, an kusu mumi na'ama napsa, awar kuwo anksu mumi moku zunkduwo mun wanahm. ²⁸Awar ken, uzugwu u tiwomo timi tenka zaku u zunkduwo, tiwana ayu sanjinghi inun ananang ara tirise a Sirih u sujada inung un daraja nang mapiya mu girmamawa. ²⁹Awar kuwo Kasirih ka wurhi umi oku pokso.

Chapter 13

¹Sani usunu uri kommina enkana en zonoh. ²Ti kasu wunnu uruze koyhaon ati chirvu, awar tu ken, nang arong ama sere marabci anyhenku anzang anku ma yhaoh yhaon. ³Dinne nang ayha ari nh rehreh kinne inku tu rih nang yhaon in muzu halli umi nang arim. In tinu dinne nang mupovono kinne nasang kuyhin inrin a mapovono mami. ⁴Sani ayhaor nasang amiru irunga tichirvu sanian gura vorkane uwuru irunga, awar Kasirih kan ka temeneh aya Fasikanci nang mazinata. ⁵Sani uhalli uyhin nh chunuwo nang usunu ikorgho in narguruwo ankusu muminang inrih nang mun, awar Kasirih aritih rikan kawoh "man zaku jhaohi nim, azang nh ku nang nekerini wunini. ⁶Sani ti wan nang unargurwonu awar kuwoh tizuk uzah ukau gabagaji awoh, "pikarma ireh piyu kananu, man ka zaku pokoro ukau. Nah yen nang piyhaor enka suska renem?"⁷In kayhen luru nang aya aseri ti chirvu nh yin, aya a horini timah verveneh masirih ingura lura nang usakammako anang ayhaon, gwekseni nang urumenu uyhaon. ⁸Yesoh Alhmasihuirih uraoh ukwe nan ukeru nan riwuri. ⁹Inksdu kotokini ti timiseru ti vaktasi, awar mureh murib kasugwhu kan suwunuwoh tima vur, are anzang nh dokoki aritih ri marinuru, udoka uruh anka zaku kaniri. ¹⁰Tirih nan kubagadi kumi nang ayha aseri utuma alifalwa rimi anka zaku raoh inzoh ikun. ¹¹Pireveneni ugwaki eku nighe atek ka vur nang mannyo mama narah mami nang ama cheze, ku hadaya kivant, are inama iman anka ka pokso atini ku sansani. ¹²Awar ken Yesoh unayi imah seze ivura atini karong kuroh kumi, awar ivurkane ayhaor ami ama nyho ma yhi. ¹³Awar ken saninti jariri nang yhi atini ku sansani kumi amane nang anchin mu yhi. ¹⁴Awar ti za'iri urong kuroh kurah rim ina awar ken tisi romonoh uroh kuma ruva. ¹⁵Tu pette ku yhi, sani ana tuk atuk ti ruzeh uhadaya ku chaghu nang Kasirih, uchaghu una'uni uni ure maverene mana naoh nawuri mami maku zaovaoh rizayhi rikan. ¹⁶Tika su wunnu nang matininan ukananu oti awuri, awar Kasirih ka serih rigaraoh agwakane nang inuzi mahadaya mani. ¹⁷Rohni tichirvu nang ku viskine kuritih nang aya aseri tichirvu nh yhin, awar aseri utuma u gwise avatih ayhin awar kama voh mayhin, kinne ayha anka roh uvazzenu rohni tichirvu nang yhaon awar an yello utuma uyheng ku yhin inung ari gharaoh, anzang nan usir osuwu, awar inang ayelli nang usir osugwhu kanka zaku amfani ri konka zaku risini irangwa. ¹⁸Riseh niri riyaob, awar tima rume tiri nang almairi uvur agura seri uburi ti yelli urayuwa umi umanim nasang nang anang ami. ¹⁹Nh sih gura nizazini ukuwo nasang in riseh kini, awar nh zuk u guru nang ayini araohkaraoh. ²⁰Na sani Kasirih ka zom kamarentu, kami ka chidda pivihi agwaki uning awori ama kinuru, pikarma uwuri Yesoh ti mannyo ma mana-sana maza mararah. ²¹Imah mankarinin nang ankusu murib nasang awar in riseh usunu uyhi. Sani eyelli utuma nh wuri umi on manayi mim agwakane. Tu pette ku Yesoh Almasihu, sa uzaovanu nh wan nan yhi aka jagha riwuri. Ken. ²²Ri kommina, kini nh sih nizazini, asa in kwakturuwo avereh a kutti arah usisazenumi nang ma nyhazinim. ²³Nh suni in yaogaotaoke ama viskine Timoti, amane nang yhi nang man ruba reghini innang enan ruva a raokaraoh. ²⁴Sumazeni piyhi seri tichirvu nn yhin nasang nang ayu rumenu. Rikommina awuri inaothri Italiya asih sunazini. ²⁵Sa mavur man wan nh yhin nasang.

James

Chapter 1

¹Yakuvu, pirereh oh Sirih nan Titugwaki Yesoh Kristoh, makana nan tipanpana rikiri-ativah timi tih rhandharh, amayinzi murikuya: Kusumazi. ²Rikommina rinang, zika nih righarha nasang, adhar kami nah enh ninghe ngbekenu nawahm. ³Awar kuwo inh yha ugbekeku unasuwuh nayin oku yende ukakturuwonu. ⁴Sanih ukwakturuwonu nh ruhr utuma uni, a rene ini inh curvuwo zah uvisanu irangmwa. ⁵Piya isoni atipanva, itanzana ASirih kami kaku roh nagbing mazu teweh, makana na'aya arivi yi nasang, yi enka roh yhan. ⁶Nna peh rivi pih rene rivin mihmg, zah kasasah, awar kuwo piya iri asasah isiyi mareruhm mah mani-masir uvuhnu uku peppwegh. ⁷Piyhar uru isuh dinne awo enka sere ikusu nah eh rivi nan Titugwaki. ⁸Awar kuwo ereh piya nasuwu navah, zah ka yhazu atek kharha, ankusu nah iseri. ⁹Kommina kami kazah kan irangmwa kan zika righrha atek ka tiwomo. ¹⁰Piya ireh Pikarma izika atek kayu zah, awar kuwo enka vharha neh isumuru ugi. ¹¹Annyi moku cira nan upiu arohwone ugi nan isumuru, urif ini un kha, inung nrina uru nah piya tikarma enka vharham. ¹²Ritau ririf nan piya ekwakturuwo inung ugwekenu, awar kuwo inna epirka usuru uni, enka sere akata kuvoh. ¹³Nna a gbeke vu, suh vereh "Kasirih kama gbekehm" awar kuwo Kasirih kaku zaku gbeke vuh nah avikuh, vah kanku gbeke pirong. ¹⁴Awar kuwo aku gbeke piyar awar kusunu asuwu kayi kami kaku kokoze yi a wana yi kabangh. ¹⁵Nna kurhan ko suwu kayi ka wana risiti, anuh rehey ivang, nan ivang ekah kunah a koroh, eku rehey ukha. ¹⁶Ina kommini anang anka suka vatazih ni. ¹⁷Ki kusu kirif nan kapehru ka kori nateng kaku cira izoh, amatoro ajhas nan Tita onpeze, umi eku shaskunuwo yi neh kutongdong. ¹⁸Kasirih kama teske a rehey iri inung ana vereh

a rivin, awar kuwo tiwan imus ezohn ankusu nah ka napsa.¹⁹Rikommuna rinang, inh yha nan ki kusu ki: Tiwan aya rhakharha ku pokoro, a wana aya vereh nazahh {aku vasana ana vereh} nan kuza ku rikhazha a rhakharha.²⁰Awar kuwo rikhazha ripi yhar reku zaku yende ikusu nah Kasirih kasuni. ²¹Awar ken, cuwuneni marik nan anangh ayeni inung uyin. Inung uvenh uriti senni avereh ami na'amah vira, ami ari usuru uwaska ini.²²Sunhnu wana ayu pokoro ko vereh nazik nan kuvata kotih ayin, wanani ayu riseh ikusu nah avereh amih avereh.v 23 Piya epokoro avereh mih mazah riseh ikusu nan avereh ami avereh isiyi piyhar umi eku rehye annyen muyi amaduvi. ²⁴Nan eh tisizi annyen muyi aruruh areh eh jara yi, kin-kini en wunnu kenna isiyi. ²⁵Piyhar umi eh tirkiri naghah inung ana vah a marif nan mayimahn mami maku rovu azohm karitih ripu, agura jari yi a seri an kusu muh, mazah wunnu an kusu nah ima pokoro, a jari yi nrisenu, iri nan ritau-ririf ankusu nah iseri.²⁶Piya eh zika ritih riya awoh ireh piya idhorkononi ASirih a zakusu gwasa rih rehm riya, isu vata ritih riya, kuyha ko vereh Asirih ayi awana uwahm. ²⁷Adini nah Kasirih nan Putu wurih imah rume na ni, uvur nan mazah marik, piyhar iyhapth acono nan masep manyowo inung nrehreh uyhan nan kusi gwasa ritih riya nan kurikuya kungsi riseh yi marik.

Chapter 2

²Nna pirong eh nighe azohm kayin nan kipa kirif nan makusu marif, nan piya eh nighe areh piyi pivi, ari makusu mah marik. ³Nna enroh usuru nagbing nan piya erene makusu marif, avereh, "Ruva katek kazohm karif kapu kanka". Avereh nan piya ivisani uruh awo, "Piyi yeze ne eneh kin" vah" zomoh ajhas ama pati a nah vina nah nang. ⁴Inku roto h vaktaze atih ayin? Awana ayah mateh inung ndinnenu upisifu. ⁵Pokoro ni, ina kommini anang, kuzang Kasirih ka teske aya asu visana inung ana-yizi urikuya sah an wan aya tikarma inung asuhwu, nanku zuwah urara kuyi kumi na'ima vereh aya asuni yi anka zuwah? ⁶Nah imah voni ni aya avisi, kuzang aya tikarma asi nyovih ni? ku zang ayhan asi kokozi ni a majhaha yini atek kamateh? ⁷Kuzang ayhan asi naze rizayi ririf riya rimih nah ayini inrihm? ⁸A rivin inna entara mateh mati womoh mami mari anavah akan, "Renni usunu upiya ipiti nan puh ne kenna pisuni ritih ripuh" pih seri mariva. ⁹Nna insu vaktuzuwo, en-rene ivang, mateh marha ini, a yini ayi-vang. ¹⁰Piya idhorkoroni mateh nasang, a whuru a marha imah gbekpwegh mateh nasang. ¹¹Piya evereh, "Suhnu nomoh nan pinyowuh pirong" agura vereh, "Suhni uwhuna pirong" Nna pezaku nomoh apinyowo upirong, ariken amah whuna pirong, pimah wana pigbekweni uh mateh ma Sirih. ¹²Kini nan innan verveneh, akan seri anku su neh aya na'anka riseh yhan mateh, amateh muh mu-vosonu ritih. ¹³Mateh mazah ririllupovo na'akan rise piya izayi a ririlipovo. Ririlipovo reku pirka usuru umateh!. ¹⁴Rikommina rinang, yemmi ureh urif umi na inna piyhar ewo irih nan kasuhwu ariken azayi utumah? Umuzu a suhwu ka kanka waska yi?. ¹⁵Nna khonau karumi vah kayhani ka zakan makusu muh rene nan marinuru murha. ¹⁶Nna pirong uyin evere ukan, "Jara vuh Kasirih kan wono vuh urina ataka nikari a marinuru" zaku rene kirangmwa ku kana ripuhm riya, yemmi ure urif umi?. ¹⁷Inung acara kah kasuhwu aritih rikan mazah utumah areh uwahm. ¹⁸Pirong enka vere, "Piri nan kashuwu, inri nan utuma" sah a suhwu kapu mazah utuma, mini mahn sah vuh a suhwu kanang ankusunan nseri. ¹⁹Pimah rume awo Kasirih kari kharha, peh riseh murif! Asifu amah rumenan ken, ri zallaru ririh puhm ringh zuwa yhan. ²⁰Piya kuvokoh kupi yhar, pi-rusu ikusu ken miya vuh awo kasuhwu mazah utumah uwahm?. ²¹Kuzan Ibrahahim Putuh wurih nah kamah royi tiwomoh tipiya vur awar kutumah uyi, ken na imah roh pivezene Ishaku? ²²Rehye, kasuhwu kayi nan utuma uyu asi jara nasang, kasuhwu kayi kamah koroh an kusu nan a rise. ²³Avereh avah arah amah koroh, awar kuwo Ibrahahim imah rume nan Kasirih, an karmaze ini ati womoh tipiya vur, awar ken ama kande ini awo pijahm peh Sirih. ²⁴Rehye ni, aku karmaze piyhar awar kutuma uyi, zah awar kasuhwu kayi nazik. ²⁵Inung acara kah, kuzan ki Rahap kucallevharha na'amah karmaze kin piya vur awar ku sennu avenghezeni agura shaska yhan urina umi na'an dorkoro a nhahha? ²⁶Neh kenna ripuhm mazah mazir areh kukiniru, kenna kasuhwu mazah utuma areh kukiniru.

Chapter 3

¹Rikommina rinang, azang mapuk mayin mahn wana a miseni, awar kuwo inh yha awuri aya teku miseh anka rise iri mateh mah nir'ahni. ²Timah rukgbuzuwo inh rinah nah wahm. Inna pirong iroto rukgburuwo ana vere, ireh piyhar uyhazi na kwas, asi gwasu ritih riya azaku serih ivang. ³Tiku rise ti puk anah nha rivarka, sah inrise matini, agura vandare ini kenna tih suni. ⁴Dinne ni ujirghi kuma mhasi nan kenna ku gwaki, uvunu unirhani oku kokoze mahn tipuk tih nyizazi na'aku kokoze mahn mim makana atek na pikokozeni isuni. ⁵Neh kenna rirehm rireh kikusu ki tini arih puhm ari ken arih marerehne magwaki, rehye ni kenna urah udungdung oku popso arimi kadung. ⁶Rirehm rigura reh urah, kurikuya kivant inung arih puhm ripi yhar reku naze piyhar nasang, arene urah ari puhm ripi yhar, rirehm rimi reku puruh urah uterihn urah uzah marasa. ⁷Uviha nasang, anki-nhan, makollozon {An kusu mumi moku jara ariviri} nang ankusu mu whuna piyhar ima gwasu muhn. ⁸Zah piyhar umi enka gwasu rirehm, areh kikusi kivant. Rimah koroh nan timuhm tuh kha. ⁹Rirehm rimi nah teku sipso Titugwaki nan Putu, rihn nah teku gura zika a jamana ayhar mihm, ami na'ama napsa yhan amasuksana mah Sirih. ¹⁰Anha kan kharha nan masiva nan tijam teku cirahm. Rikommina rinang, anang ara a zakure kennan arih. ¹¹Mah mhasi marif nan mah mhasi mutasina mahn ku wolloh {cizza} ari-vharha rirha?. ¹²Rikommina rinang katih karohs kan maka suska ucizaza isumuru eh tih ku zaitun? vah kanyhoh kanku cizaza ana-rohs, kenne rivharha rimi reku wolloh ama mhasi mutasina reku zaku roh ama mhasi marif. ¹³Wanni iri tipanva nan kuyha inung uyin? Sah isah irih a nangh ayi a rif, nh tuma umi na'a riseh inung uvehn-ritih nan tipanva. ¹⁴Inna inrih ripuvuh ripiu nan matazzan inung anasuhwu nah yin, suhnu rehrehne awar ka rivin vah kuvonoyhan ku rivin. ¹⁶¹⁵Imuzi tipanva tih, tiroto cira izo, areh ajhas nah teh cirahm nan ripuhm rih piviku.

¹⁷Tipanva timi teh cira izoh a zohn tih vur, mavok, piya matini, urohnu uritih, uvehn-ritih nagbing nan utuma urif. ¹⁸Ivir uyhazi nakwas aku vizza inung a mavok nang aya aku riseh mavok.

Chapter 4

¹Yemmi eku yendeze ikuwa nan mapomono inung uyin? kuzang manku cira inung uyin, kennan insi kuwana ana tiyin? ²Un risu irangmwa a roto zuwah kin. Asin whunza yhar nan ku seri ripuvu, mazuh zuwuh ankusu nah inh suni. insu pomonoh akan kuwana; inh roto zuwah awar kuwo inh roto rivi Asiri. ³Enku rivi, aroto zuwah awar kuwo enku rivi a mayimahn, awar kuwo inka wuzze unsunu atih ayin. ⁴Ayini aringhi anyowo, inku zaku yha awo pijahm nang kurikuya areh kikusu kiyikin nan Kasirih? piya eteske urina upijahm nan kurikuya ewana kikusu kuvonoyhan nan Kasirih. ⁵In ku nyen kini awo Kasirih kami ka vereh uwahm "Awar kuwo Mazir mami marih inung uwuri manmise awo tirise a zohm kami kan vokone kan a suhwu. ⁶Kasiri kama roh irih mapes, kenna avah ami avereh, "Kasirih ka zakan usunu aya rivalla, kaku roh mapes naya a nohnzi atih". ⁷Rohni atih yin nan Kasirih, a vono ini pisifu, yi (pisifu) enka ranguruwo na a yini. ⁸Kotokoni nan Kasirih, kanka kotokoh na ayini gusku ni nacara nayin, ayini ayi ivang, vurkanani anasuwuh nayin, ayini aya nasuwuh nava. ⁹Pokoro ukhau, riseh aminah, mahah awar kan kusu muiy muhn mumi nah pimah riseh ticereh tipu tin vanduruwo awana aminah. ¹⁰nomeh ritih ripu annyen muh Titugwaki, yi enka zhakwhah vuh izoh. ¹¹Rikommina, suhnu vervene avere atisifu, makana nah ajangi. Piya evervene ma-yimahn nan kommina vah ku riseh yi mateh nan ku riseh mateh. Nna peh temene mateh, piza-kusu gwasah mahn a zah kureh piya mateh. ¹²Kurha nazik koku roh mateh a gura riseh mateh yi ereh piya enka suska waska agura naze. piyi wammi, peku riseh mateh maya zontoko kapu. ¹³Pokoroni, a yini aya enku vereh awo, "Ukeru vah ukwe tenka jariri urong kurho, aka rha riwahm, aseri utazara {apizeh} a wana ikorwo". ¹⁴Wanni iyha ikusu kensu wana ubwegh, yemmi ereh kuvoh kupu? ku kutti neh uwuruh umi oku cira, agura wuruh inung adhar ka cini. ¹⁵Tuteng in kaku vereh awo, "Nna Titugwaki erume, tenka sireh tih warsi tenka rene ikisi ki vah kirah kin" ¹⁶Neh kini inserih maghanguzuwo mamah napsana mayin, maghanguzuwo mah nasang areh tisifu. ¹⁷Piya iyha nan kikusi kirif, kuwo irise aroto riseh kin, eriseh ivang.

Chapter 5

¹Pokoro ni, ayini aya tikarma, mawo mahanani akan seri asha (miyizi) awar kipivi ipiu imi enka toroh uyin. ²Tikarma tiyin timah vohzoh, makusu mayin anrur mumah rha. ³An zinariya muyin nan azurfa ayin amah vohzoh. Uvohzonu unkusu muh, moh miya kenna ayini inrih. mohn ka rha apuhm ayin neh urah. awar kuwo Inmah tazza tikarma tiyin awar katuk ka wurih⁴Tirkiri, kutehefu koya amah tumzana ana kaf nayin, inh vono ini ubize yhan kusi mahah uyin. Kasha kaya tibuvah kamaka rava athoh a Titugwaki pisenn'i oh yhar nasang. ⁵Immah zomoh urikuya inung a zohm kamarentu nan ku riseh ankusu nah nasuwuh nayin nah suni. Immah zahnah {korone} anasuwuh nayin awar katuk ku ceskenu. ⁶Immah temene nan ku whuna apiya iyhazi na kwas, nang ken, iroto vono yi a yini. ⁷Rikommina, kwakturuwoni, a suksa maruva ma Titugwaki. Rehye ni kenna pikavi eku suksa mayinzi mahn roh inrha nan kenna eku kwakturuwo awar kurhuh ozohn nan uwhuri. ⁸Ayini kwakturuwo ni nan khayhazu nnirhanu, awar kuwo Titugwaki era pati uguru. ⁹. Rikommina, suhni uriseh uvho ana tih yin, awar kuwo ankasu ka riseh ini amateh. rehyeni piya mateh inuru irah yhazi a toworong! ¹⁰Rikommina, rehye ni kenna Anavawa (Aya vereh Asirih) inung nrehreh nan ku nomeh atih ayhan: Anavawa ami amah vervene inung a riziya rih Titugwaki. ¹¹Kenna tiyha, ayah amah kwakturuwo tisu kahah yhan, ayah ritau-ririf, immah pokoro kenna Kayuva kama kwakturuwo nan kenna Titugwaki imah mankara anang ami. Titugwaki ireh piya tikanci nang piya ririllipovo. ¹²Rikommina rinang, ankusu nasang suhnu sirhi, nang izoh vah kajhas (Kurikuya) vah amarong masirhi, awar tuken, kuyhii ku yin kun wana kuyhii, kuvavu kun wana kuvavu, awar kuwo insu righih inung a mateh. ¹³Nna pirong uyin isu rehrene inung nzah (Piya ivisani) itanzana Asirih. Wammi uyin iseri righarha? ituvah azari ka righarha inung a masiva. ¹⁴Wammi inung uyin izaku warah? ikande aya curvu Ikkilisiya an tanzana Asirih awar kuzah warah kuyi, asi munzaze yi amanuk inung arizayi rih Titugwaki. ¹⁵Katanzu kami na'a tanzana inung asuhwu kanka warhane apiya izaku warah; Titugwaki enka cohne yi, Inna imah reni ivang Kasirih kanka veskene yi ini. ¹⁶Awar tuken, miyani (cizazani) ivang iyin ana tih ayin, a tanzana awar ka tih a yin, awar kuwo inh warhazana. Katanzu ka piya yhazi na kwas ka nirhani nan urisenu utuma. ¹⁷ILIya imah reh piyhar neh a wurih. Imah tanzana inung a rivin awo urhu nka suka rowoh, urhu umah roto rowoh inung amayinzi mami-tiwa tir nan ipiih utasi. ¹⁸Iliya imah gura tanzana, izoh inh rowori urhu, mayizi mami mahn cizaza irha. ¹⁹Rikommina rinang, inna pirong ucuku yin ehata ajiyi rivin mim, pirong uyin i kokone yi a rhakharha a nhahhari yi. ²⁰Piyhar urhu ikah yha awo, piya evandare piyi ivang nwhunnu, urina uyi enka waska yi nang kukha, a gura turu uvaruh ivang idung.

1 Peter

Chapter 1

¹Biturus, kagbweng Ka Yesoh Kristoh, makana na'aya na Kasirih Kamah Zika yhaon, ajaon ami a rhaodhaori inung urikuya nasang, ubuntu, Ugalantiya, Ukafadokiya, Uasiya nang Ubutiniya. ²Ami na'ama Tehze yhaon uyhao Kureh Ko sirih Kami Kare putuh, inung amavur mutuma umazir, awar Ka matini a makana nan Yesoh Kristoh nang Unyamgwazenu uh manyo amayhi mapes nan mavok manwan mayhin nagbwing. ³Azarih makana nan Kasirih nang Putuh Uwurhi Pikarma yesoh Kristoh inung ugbwaku uririlliporo riyhi ama gura reyhe -irhi a makanu -urene ko sugwu un vo tu conu Yesoh Kristoh awori ana ya ma kizih. ⁴Makana nwhuru zah marara vah uwanta vah nwuska-Amah tara izoh awar Kayhin. ⁵Piya na kasirih kasi gwaba yhi awar kasugwhu kayhi a makana maruva muh waska kumi na anka vurku atuk ka whuri. ⁶Ana-nang ara, rereneni nagbwing, kinkini mazu nazenu dhaor innan ka seze urehreh nagbwing ngbwekenu na wahm. ⁷Ankusu muh muma rupsi ni awar kana sugwhu na yhin -Nami napiri anzinariya, mumi moku kiizi nan kenna amah napsa muhu unrah-Anang ara ama wana awar kuwoh ku rene, ku na suwhu na yhin kun ka ja'ari un chang'u nan ku zaovao, ticurvu, un cinnu u Yesoh Kristoh. ⁸inriken aroto rehye yhi, insunih yhi, nan kenna inroto rehye yhi kinkini, inmah rume nan yhi, inmah koroh nangh righaorhao rigbwaki rimi na anka suska yhaon uvere. ⁹Awar kuwo a yhini insi sezeh unrene kuna sugbuhu nayhin, kuwaska kamah voh mayhin. ¹⁰Makana uwaska ku, Anabawa ami amah vereh mapes mami manka ruva nan yhini, amah ringhi mahn usunu nagbwing. ¹¹Ama ringyi woh an yhaoghaoteke adhaor nang kenna mazir ma kristoh inung uyhaon maku migha adhaor kami. Ki kusih kimi kima wana ken na ima sin zongoro sin mise yaon a makana in vurah i Kristoh nang u zovo an kusu mumi muma dorkoni. ¹²Amah migha yhaon awo a zang atih a yhaon na'asi tumzana ni areh awar kayhin, adhaor kami na a seri ankusu mu, nan kenna amah ma mighi yaon, ananhao naya asu miseni avere akan, a mazir ma vur' mami na a tuma, anyenku

una yhaon arhi userh kuwo an rehye ankusu muh.¹³ Awar ken,Napsani nasugwhu na yhin a mariva ,a gwasa atih ayhin,renni nasugwhu na yhin nasang a mapes mami nah anka roh yesoh kristoh eguru. ¹⁴Neh Nhono na matini,suhnu rume nan nasugwhu nayhin na marik nami na inmah rhi adhaor kuzhaoyhao ku yhin.¹⁵Awar kuwo piye kangh'i ni ire'piya-vur, ayini una yini in wana aya-vur ana nang na yhin na sang. ¹⁶Awar kuwo amah nyakara ,”wanani aya vur awarwo mini inreh puja vur.” ¹⁷Awar ken innang en kanghde”putuh,”umi eku riseh mateh muh tuma yhaor zah usunu ritih,a matuzu ma tumao yhaor na sang a maraondaoh ,wunne a dhaor ka yhin ku jaru uyhin nang ukhaou.¹⁸Awar kuwo inyhao amah waskini ankusu mumi moku zaku wantazana neh azurfa,vah anzinariya, inung imuzu a zohm kayhin ku tibana nan a tiwhi a yhin. ¹⁹Inung amavur manyo ma kristoh,mami masighi manyo mu khono kugahm mazu urutuh vah marik.²⁰Yesoh irihm arotoh semeh unapsanu urikuya,a marara murikuya imah cirah awar ka yhin. ²¹Inung uyhi inmah rumeh nan kasirih,yhi imah cohne yhi mang makiniru ,nan ku roh yhi uzaovaonu una u rera ku na sugwhu na yhin nang urennu onnyen muyhin urhi nan Kasirih.²²Inma vurkaze nasugwhu nayhin nan urisenu matini ma rivin awar kuwo inka rhi nan usunu riif,awar ka kornmini ayhin, renni usunu atih yin nasang ana sugwu na rivin. ²³Amah gura rehyi ni,a zakure inviir imi eku vouzoh,areh imi eku zaku vouzoh inung ana vere a sirih,awar kanang maza marara. ²⁴Awar,”A puhm a yhaor nasang a sighi ugih,mariif maripuhm mansighi ivhaos imi ugih,ugih umi uma rogwoh ivhaos imi erigsi. ²⁵Avereh a Titngwaki a yezi maza marara.”Are masara ma rip na ama miyih nih.

Chapter 2

¹Kini, cuwuneni nasuwuh nah yin ana nank a yeni nang tivata, nang kuyha ki cotti (maghangazuwo), nang ripuvuh, nang avereh ayeni. ²Neh urewuh unohnoh napas, nami nah suni mawazi mavuhr mavereh mi, awar kaman in kunza inugh uwaska kuyin. ³Neh kini inma rume awo Titugwaki ireh mapes. ⁴Neh kenna enruva nahn yih, rikwagh riwar-kuvonoru koyhar, Kasirih kama teske yih-piya rinyani rikan. ⁵A yini una yini, insiyih akwagh awarsih, nah a masuwa inugh a marahrah mah mazihr sah inka wana ricahn rimah firistoci mavuhr, asih rukseh mazihr mavuhr kih kusu kuh sennu nahn Kasirih inugh Yesoh Kristoh. ⁶Amah nyakara inugh anavah awo: "Rehye ni, Nma vasah rikwagh rih riwohr Nsihiyona, rikwagh ri pinyani nah Nma teske, pia erume nahn rihn enka zaku pokoro ugbohr." ⁷Neh kini a yini aya enrume, awo rikwagh rih reh pinyani. A yini aya inroto rume "Rikwagh rimi na'asuwi a vonoh yhan, rihn rima wana ritih rih rikwagh rih riwohr. ⁸"Rikwagh rih reku rene ayhar anrukgbuzuwo nang upah umi aku thanghaze yhan." Aku rukgbuzuwo awar kuwo ama vonoh yhan avereh ami-an viskine yhan urina umi. ⁹A yini ayhar ami na'ama teske, ricahn rimah firistoci zah ku takaru, ayhar avuhr ami areh a Sirih, awar kuwo intufsa yih azarih piya ekandi ni inugh amarini mayin a jahah ini inugh ampezeh mu yih. ¹⁰inh mazakureh ayhar, neh kini indah rayih ayhar a Sirih; inh maroto sereh a ririllipovo, neh kini enma sereh a ririllipovo. ¹¹Inah bici, mah tnanzana ini, neh aruvani nang ajhan inugh urikuyah, ranguruwo ini ngh ivangh ina suwuh nayin imih iseri riwuma nang kuvoh. ¹²Zomoni a zohn karifh naya marini, inna a jamana ini awo inseri ankusi mu yi muhn, anka rehye utama uyin urigh a rukseh a Sirih tiwomoh atugh nakah guruh. ¹³Rhoni a tih ayin awar kah Titugwaki makana a tiwomoh timi na'amah tazza inugh uyin: vah makana nahn piwomoh neh piya zung atiwoh. ¹⁴vah aya tiwomoh amih na'amah tuma yhan awo anghaska aya aseri mayimahn nang u cangwu makana naya aseri mariva. ¹⁵Areh usunu a Sirih inugh urisenu ankusu murigh nah tenka gbagwara avereh a mabanah. ¹⁶Zohmoni a zohn ka viskinini, suhnu uzika uviskinu mii wana matoro mivagh zomoni neh arehreh a Sirih. ¹⁷Rhoni ayhar ticurvu nasagh, Renne ususnu urih kommina (rimi rimah rume nahn Kasirih) pokoroni ukhau a Sirih, rhoni piwomoh atih womoh tiyi. ¹⁸Ayini aya tirereh, rhoni a tih a yin nahn piya gbwaki uyin a matini nasagh, a zah kureh na'aya a seri matini nazigh nahn aya a seri mayiman. ¹⁹Kih kusi kih kireh kusennu, inna piyhar ekwakturuwo inugh npin urehreh awar kuyhao koh Sirih. ²⁰Yenmi ereh kurezeh kuyin inna ensezeh uvavu nang kuh kwakturuwo unni awar kuh risenu ankusu muyi muhn? Inna enrehrehne nang kuh kwakturuwo unni awar kuh risenu ankusu muh murifh, areh kih kusi kuh sennu nahn Kasirih. ²¹Kini na'ama kahah ini, awar kuwo Kristoh imah sezeh urehreh awark akyin, imah tarah ini urina umi nahn innahn dorkoro neh yih. ²²Imah roto rene ivagh zah uzuwanu i cottih anha kayih. ²³Amah jamana yhi, imah roto guddu yhan; imah sezeh urehreh, imah roto zirkiri yhan, imah rhoh ritih riyih nahn piya mateh mazah uteweh. ²⁴Yhi aritih riya imah zika ivagh iwurih inugh aripuhm riya izoh a thi, awar kuwoh tih khi nahn ivagh a zomoh ama vuhr; ama nohr mayih imah war-hane ini. ²⁵In mah sihih iwhan imi imah whuru, neh kini inma guru nahn pivihyih nang pih gwasani unasuwuh nah yin.

Chapter 3

¹Upette ku, a yini aya inree anyogwo roni atti a yin nan a rungi. Riseni kini mariva awar kuwo nna arong a Sirih, matini manyogwo ayaon manka pirka usuru uyaon maza vere. ²Awar kuwo anka ma rehye a rivin ri matini mayin nan uhali uyin. ³Manapsana (tisowono) manka sika wana manapsana mu nyennuya: matozo ma riitii, makusu man ziniariya vah makusu mu zika yizi. ⁴Tuken masorono (manapsana) mami man wan ma piyaor inung a suwu, masorono mami man wana urip uza marara, upusunu uriitii, nan uvaranu u mazir, umi uri udaraja annyen mo Sirih. ⁵Kenna anyogwo a vursi aku sorono neh ken. Aku yeze nan Kasirih aku seri matini nan api rumi. ⁶Turina uru ki saraya kima rise matini nan Ibrahim a kande yi " Titugwaki." neh kini inre nhono na kin nna enrise ankusu mumi mure murip, inna engura a roto pokoro ukaou urehreh. ⁷Kenna nma miya a nyogwo irunga, kenna muri a yini a rumi, zonzononi na anyogwo ayao awo nasuwu nani na gbemti are 'y'am ima munguzuwo muzugwu aperu kazohm. Inka ku rise ken sa ayaop ayin anka ku pokoro ani. ⁸A marara, a yini nasang manini ama hankali mayin, a wana a ya tikanci, ayu sunu ne rikhommina, aya nasuwu nazuk, aya veinriti. ⁹Suhnu guddu mayieman nang mayieman vah ukotkonu nang ukotkonu. Utami kuken inka virini nanku rise ritau- ririp, awar tuken na'ama kangha ini awar kuwo ingaji uzikenu. ¹⁰"Piya isuni urao adaor kayi mariva, a gure rehye atuk a mapes, ipuru rirehm riyi a mayiema nang irepseke enao kayi anavere ati vata. ¹¹Iranguruwo yi nan mayuman arise ankusu mure murip. Iringh urina u mavok agura dorkoro man. ¹²Ayizi a Titugwaki aku rehye a piya iyeze na wass, atoh ayi aku pokoro atanzu kayaon. Annyen mu Titugwaki museri ikuwa naya a seri ivang. ¹³Wammi ima hama ucokoze ini nna piri uraon kurise anang arip? ¹⁴Nna pisu reherhne awar ku yezu na wass, ayini inre aya ritau-ririp, suhni upokoro ukaou ikusu na apok ukaou iken. Suhin unaze asugwu. ¹⁵Tuken, vaghani a Titugwaki Kristoh inung anasuwu nayin awo yi irhe piya vur. Inkazomi anatw nang manapsana awar kuwo pika mane a piya enka rivii ni a risohn ruh rehn asuwu ka wurhi nan Kasirih. Inka seri kini inung un veinriti nang uruksenu uticurvu. ¹⁶Inka rhi asuwu ka vur na pess awar ka yaor ami asi kotkozi a zohm kayin karip inung uh Kristoh, anka pokoro ugbor awar kuwo a seri avere a mayieman nan ayini neh ayini inkure aya mayieman. ¹⁷Mure murip, nna Kasirih karume, tih seze urehreh awar ku risenu umarip nanku risen u mayieman. ¹⁸Kristoh ima h seze urehreh rirao nazik. piya iyeze na wass imah seze urehreh awar kawurhi aya azaku yeze na wass, awar kuwo iyende iri nan Kasirih. Amah wuhna yi inung a mazir. ¹⁹A mazir, imah jarayi aka rise a vereh a Sirih nan mazir agwakane mami mari inung nkurkur neh kini. ²⁰Amah rise anang a za matini adaor kami nan asaokaoru asuwu Kasirih kama si sukasa yaon adaor kuyer ku Nuhu isu sene utingi-tingi (kuwasa) ku mani-masir, anre kasirih kamah waska ayaor macin; mavoh manaziva na kama riske mung a mani-masir. ²¹Ani arhe ukwatai umazurasu mami masere ni uwaska, an zakure neh kenna aku guzu a marik ma ripum, arhe teh yanzu nan Kasirih unlami urip turina uconu Yesoh Kristohinung ana ya kiini. ²²Kristoh imah jarayi izo, izomi acara. Kuraom Kasirih manyenku, tiwomoh, nang usuru a wana yaon risir an rukse kan tiwomoh.

Chapter 4

¹Awar ken awar kuwoh, Kristoh ima sezi vurah a ripum, napasa ne atih ayin nang kurene ko sugwhu kuriken. Kwoan eh sezi vurah aripum, ima joeh uriseh ivang mim. ²Awar ken, imuzi piyami, in kusu ke taka adhoar kami na iri ari aripum, enku zaku voh awarku sunu una sugwhu na yhoar, anre usunu O Siri. ³Awar ken kadhoar kams voeroeh an yelli kusu nang ma alummai marusu utuma uripum righyi zih, kami zah, ushashanci, kututu kuna Siri na zu voh, ku risu kumanang na asin zirih. ⁴A sin dinni woh kikusu ki pas nang in seri, awar in rotoah maneh atih nang yaon awar ken asi vervene anang a yiehni un yin. ⁵Anko roh uvaru nang piya ima napsana i yelli mateh ma yu voh nang ayahkini. ⁶Awar ka ni, asin waah masara marebtu nang ayah kini una yoehn, asa, vah na arte ama rise yhoan mateh a ripum reh yhoar, anka voh ne Kasiri inung a mazir. ⁷Marara man kusu na sang mara pati. Awar ki vizi, renni na sugwbru nari nagbwarang, a nuzuruwoh inung un dinnyenu uyhin awarka tanzu ka Siri. ⁸Apiri ko yen, in kari usunu usiri anateh yin, kure usunu o ku turu ivang igbwaki. ⁹Yelle ni matini anateh yin za marungh'urunu. ¹⁰Kenna kowan uchiku yin eh sere apar, ziokani akan ateh yin. Rise ni ken kinne atumzanani arip a Siri kami kaku roh a paru na wam. ¹¹Kowan i rama vere, i yelli kenna avere a Siri na isin vervene. Kowan irama rerehne, i wan nang usuru mi ne Kasiri kasin rukse. Yelle ni anang ami asa koti ri ku rina Kasiri kan sere u dankaka a warka Yesoh Kristoh. Mun wan daukaka nang usuru u Yesoh Kristoh unkarim karen nang karen ken. ¹²Ayu sunu nang, suni uzika an wan anang a pass ku gbweke na a yelli ni unrah, ako anang a pass asin wanza na a yhini. ¹³Utami, kobini na en zuwa u yoeh ki vurah i Kristoh, gaoraoh ni, asa inka gaoraonaoh a rene suwovok a ma sah mu daykaka uyhi. ¹⁴Inna a surki ni awarka rizaghyi ri Kristoh, inreh ayah na a zikine yaon, awar kuwoh mazir muzavaoh nang mazir ma Siri ma zomu un yhin. ¹⁵Sunu joeh pirong uyin ivuarana awarku woh ire piwunzani a yhoar, boko pitugwhu, pizingdih, piyu shishshigi. ¹⁶Kowan eh sezi vurah awar kuwoh ire ku Krista, i su pokoro ugbwohrr; utami, i zavaoh Siri nang rizaghyi rimi. ¹⁷Inna kadhoar kamateh ka wana anka seme nang ayu rarah ko Siri. Inna an seme nang awuri, yenen ka wana nang ayah a vonoyen u dorkoro a masara marentu ma Siri? ¹⁸Nan are " Piyhoar umi ivur macira mayi manka won. Yenen ka nang piyi idorkoni yi a Siri nang piyivang?" ¹⁹Kure kuwoh, an sa yah sin sezi vurah awarku rise usunu o Siri an cuh mavoh mayoehn nang pinapsani koyen a gura seri anang arip.

Chapter 5

¹Nseri a yah chirvu ayin richimu, mini umi nre kommina kayin ana yah chirvu, inre pi yi sin waghha u yoa ivura I kristo, agura reh piyah isin rentene inung u zaovaonu umi na anka ciddah. ²Anku rih ken, nsin chimi nih ayah cirvu, vighhani rifighi reh siri rimi ri rih nang a yhini. In nyente yhoan, an zang kuwoh an kusi muri ni, anre kuwoh in sunu yhin, adurkoni usunu o siri. Nyente ni yhoan, an zang awwarki korgwho izaku vurah, anre u sunu o sugwhu. ³Sunu rise kinne inku reh a yah gbwakazi apiri ayhoar ami na in sin vighha. Utami, wanna ni kikusu ku gbweksem nang rifighyi rimi. ⁴Kadhoar powomoh o vighani eh ruvah, iin nanka sere rikar riti womoh u zavaonu umi o ku wantu ni. ⁵Unrihna umiroah ayini mazaoraa, roh ni ateh yhin nang ayah chirvu. Nasan kuyin in pughhunu a pum ayhin nang ku nome ku ritih a yelli urereh kowan nang pimanzu utami kasiri kasunikan piyah ehku zoaboah ritih, aku roh mapess nang ayah ku nome ritih. ⁶kure uwoh, in nome ateh yhin inung u suru una chara na siri asa yhi en zoekpkwini izoh a dhoar kami karip. ⁷Tononih maziv mana suwu nayhin nasang, awarku woh eku yhentini. ⁸nuzuruwoh a zomo ayoah piyuzayusu uyin, pisifu, I tengeni kinne ku zaki kumi kusin runu, asin ringhi piyah nakon jizarah. ⁹Yoehzeneni a yelli kugwha nang yhi. Zika nu suru in nung nurumenu osuwu uyin in yoeh a woh kazomtokoah kayhoar ami ama rume ari inung urikuyah in sin pkwaktuzuwo in vurah imi ire iroeh. ¹⁰In na en sin sezi vurah eh dhoar kacini, Kasiri kamapess, kami ka kanrini inung u uzavaoh uzamarasa inung u Kristo, en renini in wan ayah kori, a kakpkwarini, agura niza zani. ¹¹Nan yhi tiwomoh tiri Karen nang Karen. Ken. ¹²Nma rume nang Sila kommina kamatini, agura nyakarakini ma kuv te chara ayhi. Asin chimini agurah asin misini akuwoh kikusu nan ma nyakarakini are riven mapess ma siri. ¹³Pinyowumi irun Babila na a zikah nang a yini, isin sumazini nang Markus, pivezenu nang, isin sumazini. ¹⁴Sumazi a jangi nang ku sumba ku sunu. Mavok man zomo na ayhini nasang kuyin inri nung u Kristo.

2 Peter

Chapter 1

¹Siman Biturus, pi rereh nan pi tumi Yesoh Kristoh, amma kana nan ayah amma sere avere amatini kinne a wuri aya timah sere, matini mi kisu ki rip ki wor nan Kasirih a chara kapi yi waska Yesoh Kristoh. ²A nana arip nan ka zom ka rip kan pir wuninim un jaru u yah kasiri nan Yesoh piwomo. ³An kusu na sang mure mu siri nan ku yah ko siri amma roh iri tu rina u yahka siri, piye kangha ri a ti churvu nan ti womo ti yi ari Nyih rizi chotti. ⁴Timus ankusu mummu nan e ro ri ikusu ki rip a tara mavervene mazip awar kuwo ti ninghe inung ana yah are ayah ri yhohho, amma pifta ovozeru ku riku yah ku yukun an kusu a kori an kusu muti vata. ⁵Awar ken, in karim asi pizze anan ari yohoho nan arip, inung a nan ayihoho, ku yah kun si pizzinuwom. ⁶Inung u yah, in pire u gwangdowonim, inung ugwangdomin in pire u yah ko sirim. ⁷Inuna u ya kasiri, in pire iyah kuri kommina, inung u yah kur kommina, kurumenu. ⁸Innan kusu mu mu zuwa tayeh nan a ni, mun wani ni ripum, in nan zaku wana akuru azaku wana a yu wam innung u yah ku piwomo wuri Yesoh Kristoh. ⁹Piyih zayih an kusu mu nan e ku tirkiri i kisu ki pati; i siyih pirumu. Ima wannu a zaku dinni awo amma guzu yih ivang iwos. ¹⁰Awar ken, ina koni, in ka yaph ken imuzu kanghu nan u teskeni u yin un kasu ka sapti ni. In nan in seri ayaph an kusu mu, in nan ka rukkwurwini. ¹¹Innung un Rina ru u nenghenu inung amayenzu pi womo uwuri Yesoh Kristoh tin kaka ningheh inung a marentu. ¹²Awar ken man kakusi dinni ni ankusu mu, un yohohoh in yah mun, in yohohoh inda nirghani u yah kurivin kin ne kini. ¹³U Nyenh ku nang, Nyengh kin ne a are ki kisu ki rip, ku zimi ni in kaku si dinne awar kan kusu mummu, un gwaku atuk ami nan ri nani asi voh. ¹⁴In da yahawoh atuk anan a rah pati u ja uriku yah, awar nan piwomo Yesoh Kristoh ima mighah mam. ¹⁵Man rise pijik pi nang awar ka yin in kaku si dinni ni an kusu mummu kadar kan rotimin. ¹⁶Ti zaku dorkoni avere imuzu ana yah ti pamba ti manangtani adar na tisi misi ni usiru nan u reyghe nu upiwomo Yesoh Kristoh. Awar, tire ayah amma tari a yizi u rengze kon kusu mummu nan u siru u yih. ¹⁷Are yi ima sere nan kasiri putu yih ti rumi nan ti chirvu adar kami nan rinyhi re ruva un siru awoh, "kono kanang kanka, konomi na marume na kan, kami na ka suwu ka nan kavoh mi". ¹⁸Tima pokoro ari Nyih ri chira awar izo asiri, adar na ti mari nan yih izo upana. ¹⁹Tire nan avere rah ami a mighiri anang ara irangha. In nan ka kana ati ayin, tu yapthah avere mi. An kawana kin ne urah uri vak u reyeh peze aka jaghari movu ri kata ken ne an rwrung musi cizza a na suwu na yin. ²⁰Yaghatani, avere iranghe na mavere azang amato zono ma pirong. ²¹Avere irangha aa roto ruva anah yar. Amare a yar a ruva nan ani un siri u voh ko siri.

Chapter 2

¹Avervezeni i chotti amma kan nan ayar, a miseni a majomborono michotti, yan ma an ruva na yini. Innung un tuwu man an jarah ma yendi ni avere u yitiri ko teyeh, imus i yen aku vonoyen a piye yende yen. Are an kusi yendeze u yitirunu o ti ayen arakara. ²A yar a gwaki anka dorkono ati ranghni ti yen, imuzi yen aku yende urina uza matini. ³Ati pamba ti yen na ku zuwa i kisu ku wure a vere matinim u riyhini uyen u wonuni wotu ruva; marara ma yen mariyhi un rina umaruva. ⁴Ka siri ka roto pe malaiku ami mama rise ivang a pi tuwa. A re kan kuma tarkara yen a chara ka tartarus awar kowo an sisize yen atara yen in pug ima rinu a suksa an Nyhi muma teh. ⁵Ka roto peh urikuya kuzoni a pi tuwa. Katari a Nuhu iwan ki kisu ku reyeghe anang arip nan ayar utasi api yar urah, adar na kama toddu ujah ana ya amma vonoyen kan. ⁶Ka siri kama guddu aro u Sodom nan Gomorrah an wana anta a rufure yen aa wure yen awar kuwo ayar an rek i kisu kin ka zuwa a yh avonoyen kan. ⁷Awar ayar ka matini Lot, ayar azayen matini amma wana ki kisu ku kawo ima wana ki kisu ki mavervene mayiman nan yan, kasirih kan chidda yir. ⁸Piyar u matini, ima zoni ateti ka yen ana tuk nan atuk, asiseze ivura awar ki kisu nan i pog. ⁹Piwomu i yah ken na eku waska ayar ami ari innung in vura, ayah ken na kan yaptha a yar ami a zayen matini awar kan Nyhi mu mate nan ri chimu. ¹⁰Anang arah are a rivin amma jaghah nan a yah a jari yen anang aripum ako are kirangwa. Anirghani a yak a Nyeh awo are ki rangwa. Apog yen ukau u naze aya asi jara mariva. ¹¹Malaiku mari u nirghanu nan usiri, ma vandari man u yende avere a yini ati jam nan piwoma awar kayen. ¹²A yar ami ara a siyih uvighah asighi kin ne an kaku pusu awure. A ye yen i kisu nasi jamana. An nana veskene yen. ¹³An ka seru kisu kire ki yen ki yhikin. Unyhen ku yan, an kusu mu riku yeh mure marentu. Ankusu mu kazah a naze teyeh. Aku pog marentu man kusu masu vatayen a dor kani ni asi rerene nan ayini. ¹⁴Ari ayizi u ringhuh onyhoyah; aku wana yen ri siti in vang. A ya ken na ku vata ayar a nirghani yen inung u rise i kusu ki yhikin, amma gudda na suwu na yen amakana nan kusu muma marentu. Ayar amma wana nono nama rene nonnani ama rena nananaha. ¹⁵Amma nekere urina urip. Asi jara maza jengase u rina u yuni, adorkoni u rina u Balaam kono ka Beor piya imama rene ariyizi u zuwa ku ma vatti awar ku tuma uza wuni rina. ¹⁶Amma nyakana u yi awar ka nang na iseri. kuzenka kuma vere yeh a ri nyih ri pi yar awar kowo i pokoro aja ara na irim. ¹⁷Ayar arah a sighih i choko ki za marmasi. A sighih a yini nan uvunu u soskono. Marini masir na wurip masi suksa yen. ¹⁸Aku yelle avere ati bana. Avata ayar asa an dorkoro urina u marentu maripum. A ku vata ayar ami u yap u rina u matini. ¹⁹Aku yelle masiri mu chidda yen, amma a yen ana ti ayar an de mavozonu marere. Piyar i reken nere pi rere ankusu-kusu. ²⁰Piya imah ma pifa anang ayene urikuya unrina uyah ku Yesoh kristoh, agura nanghah ana nang ayene, uh nanghah yi unka pirka ken na'ima dorkoni urikuya ari-zohni. ²¹kupiri woh anama roto yhaghateke anang amatini nan kuwo an yhaghateke agura vandare atini ana nang na'amah ma sere rizoni ivang. ²²Ka kanghazan kah vereh awar kayhan "kisang keh gura rha a tiwunaru ti ken". kurhadi na'amah zureh kun, kun gura nhangha inros.

Chapter 3

¹kini-kini,nan si nyasi ni vah, ayarmi na ma rume nan yen, avah anang ivah asa in deni ni dine ana tiyin. ²Awar ku wo in kasu ka wunnu a vereh iranga awor nan avervene ne adar kari nan avere ati womo a piwomo u waska ana nah na vervene ne ari atumi na kangha yen manzani. ³Yeghetani iri rangwa, a vatani an cira ana tuk awuri. Anka ninghe tivata a tiyighen ana nang ayen u marentu. ⁴An kaku woh" Iki na vere avere u ruvani u yi?" Tima rakah ayizi atiti me amma kizi anku woh, anang riknen na mari ti roto reghe irangwak kipas u chinnu urikuyah. ⁵Amma wunnu awoh izo nan uzuwa manmasir irangah, un vennu usiri. ⁶Inung akusu mummuna, amma rufure u Duniya adar kari ujah. ⁷Are kini izo nan kajas arah tari azom ku rah un vennu u mu rah. ⁸In kasu ka jam anang arah an varah ni uza yah, ina cheyi ini na marume na yen, annyihi mu rah nan Karih, mu runtunu nan a annyihi muti dun, ti wati dun tin runtunu nan annyih murah. ⁹Piwomo i zaku sen jaru na za ukoro ne avere yi ken ne a yar a nyengh. Asoto re kan kumina kan. kaza kanu renghe pirong e wuri,awar kuwo ko wan i zuk ateyeh ku sere kan. ¹⁰Inna mu ri ken, nyih ma piwomo mu ruva kin ne pi tuwo eku ruvah.izo asiri en varah a mariri magwaki. Ko iyen urah un rah, kajas nan akusu mukan an changha kan. ¹¹In nan ka rutuve an kusu mi na sangh ur rina uru, an ka guddi ni in wana nyenghnyengh ayar? Tu tena in yezeze matini un jaru yin. ¹²Tu ten in suksa u ruvu an nyih mo siri. Nyih mumi, ka siri kizo kan ka veskunuwo un rah, an kusu mun ka ronte inung atek ka piu. ¹³Na avere akan iranghah, ten suksa a siri ki zo nan ka jas ka pas, ka teyesh na ayah matini an kaka zomom. ¹⁴Awar ken, ina koni, insi suksa an kusu mu, kwakturwoni an kasu zuwa an kusu mu zamun ur rina nan ayinih, ka piri zomka rip. ¹⁵Reyeghani u za woto ruva a rarakarah ka piwomo mu e yendu waska, ken koni na te rume nan kan Bulus e nyahzah ni, ati pamba tu yah timi nan a aroh yih. ¹⁶Bulus i seri avere ankusu mu inung ana vah ayih, in nung an kusu mu won u yegheteke murim. Ayar ami ayahyen urong a ku zuwa urina u naze u yah ku mun, ken na ku naze avere mi asiri, ande ati a yen na asi naze. ¹⁷En ko wane ken, ina koni mi na ma rume nan yen, in miri yah an kusu mu,yaphtahna ti yin pirong i kasu jindarani un rong u rina uti vata te yar, a reni ni in jah ikusu ki rip. ¹⁸Na kunzani inung a jaru u yah ko piwomo ere Yesoh Kristoh. Are ti chirvu tin wan ci yih ti zatin u rarah. Mun wanken!

1 John

Chapter 1

¹Ki kusi kimi kiri cette zohn-kimi na timah pokoro, kimi na timah rehye ana yizi a wurih, na timah Tirkiri kin, nacara na wurih nan rike-ki kusi ki na tisu misini, ama kana ana vere uvoh. ²Kuvoh kumi kumah cirah; timah rehye kun arene rivin mim, na tikusi misini avere uvoh ami ama rih nang putu, nah kun mah cidda ritih rikun nang awuri. ³Tisu misini ikusu na timah rehye a pokoro, awar kuwo ayi ni inka zuwa makonsuzuwo nang a wurih makonsuzuwo mahn mah wurih mari nan putu nang Piveznene uyi, Yesoh Kristoh. ⁴Teh nyakara avere arah awar kuwo tirehn righarha rih wurih rihn khor. ⁵Avere ara nah timah pokoro nan yi a miyini, kasirih kareh anpeze, inung ukan zah marini. ⁶Nna tewoh tiseri makonsuzuwo nan kan, a gura roti sih jara inung amarini tiseri i cote a zaku gura seri rivin. ⁷Nna tisu jara inung anpeze, Tih seri makonsuzuwo inung ana tih awurih, manyo ma Yesoh pivezene mansi guzu (veze) ivang iwurih. ⁸Nna tewo tih zayiri ivang, tisi vata atih awurih, rivin rihn zaku rih inung uwurih. ⁹Nna teh miya ivang iwurh, yi iri asuwu nan mavur muh nekere ivang iwurih agura guzu (veskene)a mayiman mah wurih nasang. ¹⁰Nna tewo tih zayin irih ivang, teh rene yi iwana piyi cotti, avere ayi a zakuri inung uwurih.

Chapter 2

¹Ina ceyi nhono, mah nyakara maruva nan ayini awar kuwo inka suka riseh ivang. Nna pirong erene ivang, tirih piya umi enka vereh nang putuh awar kawurih, Yesoh Kristoh piya vur. ²Piya imah roh ritih riya awar kivan iwurih, a zakureh kivan iwurih nazik, awar kivan urukiya nasang. ³Awar kumo tiya yi, nna teh dorkoro avereh areh ayi. ⁴Piya evereh "iyha Asirih a zaku seri ankusu nah evereh ireh piyi cotti rivin rihn zaku rih nang yi. ⁵Piya edorkoro avereh a yi, rivin, usunu Asirih, oh koroh inung upi yhar uruh, tih kini nah teku yhaghateke tirih inung uyi. ⁶Piya ekuwo irih inung Asirih, ijara neh kenna Yesoh Kristoh imah jara. ⁷Ina ceyi, nza kusi nyakara ini avereh apas, areh avereh awus aninah inh yha cette zohn. Avereh awus ami nang inmah pokoro ⁸Nah nkusi nyakara ini avereh apas, rivin ririh inung nh Kristoh nan a yini, awar kuwo marini masi Vhaszhanha, anpeze muh rivin mura rukse anpeze. ⁹Piya ewo irih inung anpeze, amah vono yi kommina iroti rih inung a marini. ¹⁰Piya isuni kommina izomi inung anpeze, zah kiranmwa inung uyi kimi kenka rene yi iranmwa. ¹¹Piya evono yi kommina izomi inung a marini asi jara inung a marini a zaku yha atek nah irama kanahm, awar kuwo marini mamah rene yi a tirumu. ¹²Mah nyakara ini, ina ceyi nhono, awar kuwo amah guzu ivang iyin inung a rizayi riya. ¹³Mah nyakara ini, a putih awar kuwo inh yha yi cette zohn. Nsi nyakara maruva nan ayini, mazharha, awar kuwo inma pirka usuru upisifu. Nmah nyakara maruva nan ayini, ina ceyi nhono nanyiza, awar kuwo inh yha nan putuh. ¹⁴Nmah nyakara ini, a putih awar kuwo inh yha yi cettu rhasi. Nmah nyakara ini, mazharha awar kuwo inh nir-hahni ana vereh Asirih arih inung uyin, nah inma pirka usuru upisifu. ¹⁵Suhnu rume usunu urukuya nan ankusu mumi murih inung ukun. Piya erume nang kurukuya, usunu Asirih uzaku rih inung uyi. ¹⁶ankusu muh rikuya nasang-usunu uripuhm nan usunu oyizi nan maghanguzuwo (rivalla)-muh roto cirah nang putuh, kurikuya namoh cirahm. ¹⁷Kurikuya nan ankusu murha mohn ka rara, piya erise ankausu nah Kasirih kusuni enka zaku kha. ¹⁸Ina ceyi nhono nah nyiza, atuka whuri a nara neh kenna inmah pokoro awo piya ikuwa i Kristoh enka ruka ruva, neh ukeru ayi kuwa i yhaghateke awo areh atuk awhurih. ¹⁹Amah cirah nang a wurih awar kuwo anku mah dekpweni nang a wunh. Uwo anku mah dekpweni nang a wurih. Ujaru nyhan oh miya iri awo amah zamah zaku dekpwen i nang awwurih. ²⁰A yini, inri mazir mapiya vur, a yini nasang inh yhan rivin. ²¹Nroto nyakara ini awar kuwo innh zaku uha rivin, inh yah rivin, areh awar kuwo inh yha rihn zah iroti iku cira a rivin. ²²Wammi ireh piyi cotti? areh piyhar umi esarayi Yesoh ireh Kristoh? Piyhar uru yi ireh piyi Kuwah i Kristoh, awar kuwo ima sarayi putuh nan pivezene. ²³Zah piya evono yi pivezene umi irih putuh, piya erume nan pivezene umi irih nan putuh. ²⁴piyi suh rume nang ki kusu nah pima pokoro cettu rhasi kin jivuhm, kikusu nah pimah pokoro cettu rhasi nna kioto jivuhm, piyi penka zaku jiya a pivezene na inung u putuh ²⁵ki kusi kih nah imah tarah iri: kuwoh kuza marasa ²⁶Nmah nyakara ini ankusu muh awar kuwo arong a suni an wuhre ini ²⁷Ayini, uguzunu umi nang inmah sere nang yi urih inung uyin. A yini, inza kusu ringhi pirong imisini, awar kuwo inrih inung ukan a riivin zah icotti, neh kenna nmah misini, ka yhazi inung uyi. ²⁸Neh kini, inah nhono na nyiza inka jarini inung uyi, awar kuwo enkareh eguru ten kari usuru zah ughor annyen muiy atuk kama guru mayi ²⁹Nna piyha ireh piya vurh, piyha nan kuwo piya erise ankus murif, amah rehey yi inung uyi.

Chapter 3

¹ugwaku usunu umih nah Kasirih kamah roh irih, awar kuwo ankaku kanhah irih awo nhono nah Sirih, kenna tirih. Kikusu kerene, kurikuya kun zaku yha irih, awar kuwo ku zaku yha yi. ²h inah bici, neh kini tireh nhono nah Sirih, kenna tenka wana a roto miya irih. Tiyha awo nah Kristoh eguru tenka suwah yi, awar kuwo tenka rehye yi kenna irih. ³aya arih umuzu a suwa ka, asi vurkaze atih ayhan, neh kenna yi ivur. ⁴Aya a serih ivang ama gbekpweh udokah; awar kuwo ivang izayi ni udokah. ⁵Aya awo Kristoh imah ruva awar kuwo izika ivang iwurh, inung uyi zah ivang. ⁶piya irih inung uyi jariyi ivang, piya iseri ivang iroto rehye yi vah kuyha kuyi. ⁷Ina ceyi nhono, suhni rume pirong iwuhri ni. Piya erise ikusi kirif ereh piya vur neh kenna kristoh ireh piya vur. ⁸Piya irise ivang iku cira nan pisifu awar kuwo pisifu imah riseh ivang cette zohn. Kikusih kimi kimah rene Pivezene oh Sirih iruva awar kuwo iyirki utuma upisifu. ⁹Piya na ama rehye yi nang Kasirih eku zaku jariyi aseri ivang awar kuwo ivir eh Sirih irih inung uyi. Enka zaku jariyi ivang awar kuwo amah rehey yi inung Asirih. ¹⁰natih yha aya areh nhono nah Sirih, nan aya areh nhono nah pisifu. piya ezaku riseh ankusu murif iroto cira nan kasirih; vah piya izaku suhni kommina. ¹¹Avereh ara nang inmah pokoro cette zohn: tirehn usunu atih awurh nasang. ¹²Suhnu wana neh kayinu, umi imah wuhna kommina awar kuwo irih nan pisifu. Awar kiyen na'imah wuhna yi? Awar kuwo anang a yi amah reh a pisifu a kommina an vurah. ¹³Suhni rene amina, ina khoni inna kuri kuya kovono kun a yini. ¹⁴Tiyha timah vharha ukha a kana inung uroh, awar kuwo tisuni a kommini a wurih. Piya izayi usunu, itakani nh kha. ¹⁵Piya evono yi kommina ireh piwunzani yhar, tih yha zah piya eku wunza a yhar irih uvoh kuza marara inung uyi. ¹⁶natih yha ikusi kiri usunu, awar kuwo Kristoh imah roh uvoh kuyi awar ka wurih. Awurh tiruh atih awurh awar ka kommini a wurih. ¹⁷irih nang makusu murikuya, a rehye kommina izayi iramwa, anreh iku wuhra a suwuh ka ririllipovo riya, ini nah usunu oh Srih onka rih nan yi. ¹⁸Ina ceyi nhono, suhnu rume nang usunu oh nanhah nang urih rehm, rume ni nan usunu ureneh anang nan inung a rivin. ¹⁹Kini nan tenka yha awo tirih inung a rivin, inna teh viskine ana suwuh na wurih annyen mui. ²⁰Kadhar nah nasuwuh nah wurih nah tengehni rih. Kasirih kapirih anasuwuh nah wuhrih, a gura yha ankusu nasang. ²¹Ina ceyi, nna nasuwuh na wurih narotoh tengehni rih, tiri usuru anyen moh Sirih. ²²Senni nan yi ankusu nah enh rivi yi awar kuwo tih dorkoroni avereh ayi, asi riseh ankusu mumi mohn vokone yi a suwuh. ²³Avereh arah areh a yi: tirume nan rizayi rih pivezene uyi, yesoh kristoh, agura rene usunu atih a wurih, neh kenna imah vereh irih inung ana vereh a yi. ²⁴Aya a dorkoro avereh arah a zomi inung uyhan. Kini natenk ka yhaghateke awo irih inung uwurh, awar ka mazir mami nah imah roh irih.

Chapter 4

¹Ina ceyi, suhnu rume nan mazir muh wahm, gwekeni mazir a rehye vah mahn ku cira nang kasirih, awar kuwo ayu yha kicotti ama cira urikuya. ²Kini nah inkaku yhaghateke mazir ma Sirih- mazir mami mah rume awo Yesoh Kristoh imah ruva a ripuhm mareh mah Sirih. ³Mazir mami marotoh rume nang Yesoh marotoh cira nang Kasirih. Mazir mah mareh mapi yi kuwa i Kristoh, mami nan inmah pokoro mahn ruva, neh kini marih inung urukuya. ⁴A yini nhono, inrih nang Kasirih, awar kuwo inmah pirka usuru uyhan awar kuwo piya irih inung uyin ipiri usuru upiya irih inung urukuya. ⁵Ayhan areh ayurikuya awar kuwo aku verveneh neh kurukuya, kurukuya koku pokoro yhan. ⁶A wurih aya Sirih, piya iyha Asirih eku pokoro irih. Piya izakueh piya Sirih iku zaku pokoro irih. Kenna tenka ku yhaghatake a mazir mah rivin nan micotti. ⁷Ina ceyi, tirehn usunu atih a wurih na atih a wurih, usunu uruh nku cira nang Kasirih, piya irih nang usunu areh urewuh Asirih agura yha Asirih. ⁸Piya izayi usunu izaku yha Asirih, awar kuwo Kasirih kareh usunu. ⁹Kini nah Kasirih Kaku sah irih usunu ukan inung wurih. Kasirih kamah tumah urha ku pivezene ukan, inung urikuya awar kuwoh tika zomoh awar ka kan. ¹⁰Inung usunu ruh azng awar kuwo ti suni Asirih, areh awar kuwo kanka suni irih imah tumah a pivezene ukan awar kuwo kan ruh ritih rikan kivant iwurih. ¹¹Ina ceyi, awar kuwo Kasirih ka suni irih, a wurih tiwana uyu sunu atih wurih na atih wurih. ¹²Zah piya imah nanah a rehyeh Asirih, inna tirih usunu otih a wurih, Kasirih Ka zomi inung wurih, usunu kan uma koroh inung uwurih. ¹³Tiyha tih zomi inung uyi, yi inung uwurih, awar kuwo imah roh irih mazir mayi. ¹⁴Timah rehyeh a rumeh awo putuh imah tumah pivezene uyi iwanah piyuwaska kurukuya. ¹⁵Piya erume awo yesoh ireh pivezene Sirih, Kasirih kazomi inung uyi, yi irih inung a Sirih. ¹⁶Kenna tiyha nang usunu umi nah kari awar ka wurih, Kasirih kareh usunu, piya ezomo inung usunu, izomi nang Kasirih, kana Sirih kan rih nan yi. ¹⁷Ku petteh ku, usunu Asirih uma koroh inung uwurih, awar kuwoh tenka rih usuru atuk Kamateh, awar kuwo inung urikuya ku tisighi yi. ¹⁸Zah ukhau nsunu, usunu ukori oku juhne ukhau, war kuwo ukhau urih nang urehreh. Piya ikori ukhau izaku Korih inung nsunu. ¹⁹Tirih usunu awar kuwo yi imah seme usunu wurih. ²⁰Nna pirong ewoh, "nsunu Asirih" ama vonah yi Kommina, ireh piyi cotti, zah pirong umi izaku suni kommina, umi na'ima rehyeh, enka zaku rene usunu Sirih kani na iroto rehye kan. ²¹Timah sereh avereh ara nan yi: Piya isuni Asirih, usunu kommina owana yi risirih.

Chapter 5

¹Piya erume awo Yesoh ireh kristoh areh urewuh Asirih, piya isuni putuh pirong isuni khono kami nah erehey.
²Kini natih yha tisuni nhono nah Sirih: nnah tisuni Asirih nanku seri ankusu nah evereh. ³Usunu ruh ureh oh Sirih: udorkoronuh avereh ayi. avereh ayi a zaku zivi. ⁴Piya ireh urewuh Sirih ipirih usuru urikuya. Kulakka kuh kuma pirka usuru urikuya ku: kasuwu kawurih. ⁵Wammi ereh piya imah pirka usuri urikuya? Nazik piya erume nan Yesoh awo ireh pivezene Sirih. ⁶Areh piya muru umi imah ruva a mani-masir (mamhasi) nan manyo: Yesoh Kristoh. Imah rotoh ruva a mani-masir nazik, areh mani-masir nan manyo. ⁷Awar kuwo ankusu mutar munah rume nan ken: ⁸Mazir, mani-masir nan manyo, an kusu mutar munh moh rumenuwo. ⁹Nna teh rume nan umiyanu oh yhar, umiyanu oh Sirih upiri. Awar kuwo areh umiyanu oh sirih, umi na'imah roh awar ka pivezene. ¹⁰Piya erume inung uh pivezene Asirih irih nah avereh ara inung a suwuh kayi. Piya irotoh rume nan kasirih, erene kan kan wana piyi cotti, awar kuwo irotoh rume nah avereh Asirih a majaha na pivezene uyi. ¹¹Kikusi kih na tisi misini Kasirih kamah roh irih uvoh kuza mararah, kuvoh kuna kuri inung upivezene ukan. ¹²Piya irih nan Pivezene irih nan kuvoh. Piya izayi pivezene izayi uvoh. ¹³Mah nyakari ni ankusu muh awar kuwo inh kayha awo inrih uvoh kuza marara makana naya amah rumeh nan pivezene oh Sirih. ¹⁴Usuru umi natiri a makana nan kasirih, awar kuwo nna teh rivi iramwa nsunukan, eku pokoro irih ¹⁵Nnati yha eku pokoro irih-an kusu nateh rivi-tih yha tiri ankusu nateh rivi yi. ¹⁶Piya ereheye a kommina kah rene ivang imi rotoh jaha nkha, itanzana Asirih kanka roh yi uvoh, majarahm nang aya nah ivang iyhan enka zaku jahah nkha. Ivang ujahah nkha irih; Nrotok vereh itanzana Asirih awar kini. ¹⁷Urisenu ankusu muyimuhn areh ivang, ivang imi enzaku jahah nkha iri. ¹⁸Tiyha kuwo piya nah a rehey yi nang Kasirih ikuza kurise ivang. Piya nah a rehey yi nang Kasirih eku gwasar ritih riya. Pisifu eku zaku suska urene yi iramwa. ¹⁹Tiyha tireh nhono nah Sirih, kurikuya nasang kurih ayhap ka pisifu. ²⁰gura yha awo pivezene Asirih imah ruva a roh irih uyha, awar kuwo tika yha a piya rivin. Tirih inung a piya rivin nan yesoh krisoh pivezene ukan. Yi ireh kasirih ka rivin nan kuvoh kuza marara. ²¹nah nyiza, gwasar ni atih ayin nang mareveh.

2 John

Chapter 1

¹Nang piya curvu nan kuteskeru kupinyowo nan nhono nah yi, umi nan unsuni a rivin-an zakure mini utenang, nan aya ayha nan rivin. ²Awar, ka rivin rimi ririh inung hwuri ren rih na awuri za marasa. ³Mapas, ririllipovo nan mavok mahn rih na awuri nang Kasirih Tita nang Yesoh Kristoh, pivezene uputu, a rivin nan usunu. ⁴Nri nan rigarah nagbing awar kuwo nma zuwo anarong na nhono nayinnan si jara inung a rivin, neh kenna timah sere avere ara nang putu. ⁵Neh kini nsi tanzani ni, ayini anyowo an zakure nkusi nyakara ini avere apas, areh ami na timah Pokoro cete zhon-awar kuwo tika Sunih atih awuri. ⁶Awar kusunu uru, Tih jar kenna avere ayi a ereh. Ani areh avere ami, kenna tina pokoro cete zhon, awo tijar inung ana vere ami. ⁷Awar kuo ayhar adung ami asi vataze ayhar amah cira urikuya, ayhan aroto rume awo Yesoh Kristoh imah ruva ari puhm. Yi ireh pavatani nan piyi kuwa Ikristoh. ⁸Ka tirkiri riti ripu, awar kuwo pika suka an kusu mumi na pima tumzzana umuhn. Sah pikaka sereh ureze ku gwaki. ⁹Piya ijari yi, azaku yhazi nmisenu u Kristoh iza kuri Asirih. Piya itakani inung umisenu mih, Piyharuru are yiiri nan putunan pivezene. ¹⁰Nna pirong eruva nan ayini azakuruva na umisenu, Suhnu sere yi Urarah kuyin agura suh sumaze yi. ¹¹Piya esumaze yi ima muhnguzuwo inung utuma up viku. ¹²Nri nah ankusu nagbing muh nyakari ini, nza kure asuwu ku nyakara ini anavah nan marunghati mi nyara. Tutenk nri nan kasuwu ku ruva nan ayini, averene uyin ayizi annyen ayizi, awr kuwo rigarha riwuri rinka kohroh. ¹³Nhono nuh teskeru kuwuri kuyhani kusi sumazini.

3 John

Chapter 1

²¹Avah awri nangpireveh, amakana nang Gayus piya nang unsuniyi na gwing. ²Piyanang insuniyi, in sere tanzu asa pizuk ritauririp ana nang ami napi seri nasang, nang uwaru ripum, ken namazir mapu mawar. ³Umma

gharhanha nagwin, adhar kami nang arong aceyi ama rhom anang ariving ripu, ken napi dhorkononi rivin. ⁴Ba kisuwu kimi kipirkusin vhakhanema suwu ne um pokoro nhono nonang nasin jara inungarivin. ⁵Piya nang usuniyi, pisiru-tumah umatini amakana nang akoni nang ajihan. ⁶Ami a miah usunu upu anatoth Ikkilisiya. Kong ka rigkuwa pi kanayhon a sallamiyhom marina umi uma rikkwa nanghi ibada. ⁷Awar karizayirin nang aciram, asin seseyhon irangwa nang ual'ummai. ⁸Kurekuwoh ti ser imsi yhar'ani, asa ti wan a bichu tumah nasang arivin. ⁹Umma nyakara avah makana nang Ikkilisiya ama Diyotariffis, piya Ipiri kowane unsunu'uti cirvuh iroto seriri. ¹⁰Awarkani, mankare maruvah, manka dinneyi umusu tumuhyi, nangken nang isin naze azayi a wuri inung ana yhar nangma vervene mayiman. Arani a rhoto manayimini, asin gura vhanhoyi usere a koni, asin nuku ayah asunu reneken, asin gura zhavhayon inung Ikkilisiya. ¹¹Piyi piyah nang un sunivuh, su gweksu tumuh uyuni uruna, gwekse anangarip. Piya iseri anang arip ireosirih, piya iseri anang ayeni izakuyha Asiri. ¹²Dimitiriyos iri ushaida urip na ko wan nang rivin ma. A wuri ma tima shaida yi piyho u shaida uwuri ure rivin. ¹³Inri anang a gwaki naman nyakaravuh ama un zakurusu uwoh un nyakaravuh in kusu ku nyakaram. ¹⁴Inriasuwu kuwoh ten mansana kini-kini,tenka verveneayhennang a nyhen. ¹⁵Mapes Mapes man zomoh nang pu, Abichi asin sumazevuh rasku sumazi kuwuri nang a bichi ana zayi ayhon.

Jude

Chapter 1

¹Yahuda, timzani ure a Yesoh, khommina ka Yakuvu, amma jaghah nan a yhar na ma kanghah, aya na ka Siri ka pok marentuh mayen a tari awar ka Yesoh ²In ka yahp a zom ku za mapono asu pizzinuwoh a zom ku yhan kuri khommina ³Ina khoni ka dhar nan masi ringhih u nyakara ni awar ku waskah, imma nyakara ni awar kuwo in nirghanini a sa in sisah inung a yazuh kami na ma yaze ni rum kare karah kare kayah amma sere rumme ⁴Arong ayhar amma nnghe u yin ati pamba. Are imuze ayhar ami na vonoyhen ani, asi suksa mate. Ayhar a zayhen matini, imuzi iyhen asi anan azavari asiri ka wuri un rina uyu ni, ahyar vonzono yhen api yi ire riti nan piwomoh, Yesoh Kristo. ⁵san gura miyhi ni, nyhan in mire ayhar ken iran ghah awoh piwomo ima waska ayhar a cidda yhan a mayenze mu Masar, anangura soskoro yhen ayhar amma rotuh rume nan yi ⁶Malaiku ma mi mama vono man azan nan usiri uti womoh, amma vono hyen ate yhan ka zom yhen, Kasiri kan de wure yhenan sisizi ati puk, amma rini, an da zonzi ara suksa a nyhi muma te atook ka gwaki ⁷Anang mi asighi anan aroh u Sodom nan Gomorrah nan aron ami apate nan yha, amma nnghe anon nan uringhu u zawu ni rina kin ne a zan ayhar. Amma changha yhan ken ne ayhar iri inung in vura urah uza marasa. ⁸Anreh kun kuvah, amma suwa aya ma motozono mu naze napum yhan Michael, pi ya chirvu ojami, adhar kama pomono mayhan pisifu awar ka ri pum ri Musa, i vono yi vere a vereh ayhan, ama jagha nan pisifu. Utami i vere woh, "tu tenk, piwomo en nyhakana u pu!" ¹⁰Mu zamun ken nan ayhar rah asi yendeze a vere yhan, amma yhan ana ti yha a zaku yha, Ki kisu nan ayhar, uviyha u ya kun, i muzu yhan ku zakun awarah ki kisu kisi sotori yhan ¹¹Rilillitovo riyhen, awar ku jaru mi na sari ure ujaru asighi u Kaiyinu, amma nnghe ivang ku Balaam, kuriyizi ri kusu ku yah. Ayhan amma rufurwo imusu ayak ka Korah. ¹²Imus iyhan arkini ne ayhar amma tini inung ari kama rinuri mayin marip, yhan aku yeku a ri kaza chin, ana ti ayhan na zik. A siyhih u riru uza uru, oku soskuruwa awar ku vun. A siyhih na ti nazan isumuru - akini ti vah, amma chattazana ati na yi. ¹³Are ki kisu ku kawoh kin ne ku girikini ku vendere ku gwaki ku cizaza a puku kan chin. Asi wangdana kin ne a re runga nuna a rinu masir mazu rara. ¹⁴Enoch, piviyha pi zhoni, amma jayheh nan ka Adamu, imama vere amma jayhah nan yhan, "re yeni! Kasiri ka righin un rina uma ruva nan di piyih ayhar amatini ¹⁵An ruva awar ka matemene ma-ko-riku-yhar. En ruva nan ma te mu mighar imuzu utuma imu uzawu un rina, o yah amma zaku si jara mariva, na imuzu a vere mi azani un rina nan ayi ivang a seri ¹⁶Ayhan areh aya mayaurana, aya avere aza matinih, a pok urentu anang ayhan atisifu, aku vuwu awar kuwoh an zuk ikisu na si ringhi, aya ti jam te jami ¹⁷A yini mi na ma rume na yhin, in kasu ka wunnu nan avere me na ma veru uhyin, adar kari ka tumi a piwomoh Yesoh Kristo. ¹⁸Amma vere uyhin" adkar ka wuri arong ati vata an chira a ringhih udorkoro urina uti sifu uzan Osiri. ¹⁹Ayhar arah avaktazi. Are ayu duniya, azaye uvoh ko Siri ²⁰Ayini nan ma rume nan hyin, kun zani inung u yah Kasiri ama vere a rivin, yelluni atanzu un rina u voh Kasiri. ²¹Yaptani ati ayhin an cara Kasiri, asuksa a matini ma piwomoh Yesoh Kristo. ²²Dorkononi na za ayhar, amese yhan na za. ²³Waskam a manzu tu siru a chidda yhan unrah ²⁴Kini kini, pirong iyazi a si kani ni inkasu ka rukkwuruwo. Arene ni uzana awar kuwoh in kasu ka riyigh a sa'in kaka yazane an nhyan a za ini ivang, anreh rigarah. ²⁵Amma kan nan Kasiri piwomoh Yesoh Kristo, yi ye powomoh pi ya gwaki, kikusa ku kawo, ti rume nan ti siru ti re nan yi, kini, kini nan kadkar ka zama rarrah.

Revelation

Chapter 1

¹Areh kini ire Uvitaranu Yesoh Kristoh umi nang Kasirih kama raoa Yuhuna asa isah a rereh ayhi ankasu mumi mura patuh wang. Imah rene mun munun yaoyutuwo tuken na. Ima tuma unyenku kuyhi amajahari nang pirere uyhi yuhana. ²Yuhuna ima shaida amaruvah nang avereh asirih nang majagha na ushaida umi na amah raoh amajahari nang Yesoh Kristoh ankasu nasang mumi nang ima reghe. ³Aya zikini areh aya akaranta a gbongoroh, nang aya apokoro averh anabci, nang aya riseh matini nang ankasu mumi nang ama nyakara inung, awarkuwoh kadhaor kara pati. ⁴Yahaya, amajahari Ikilisiya imanzi vak inung amayinzi mu Asiya. Mavur man zo mun hyin nang mapes amaruvah nang piya ireh yhi, nang piya ima reh, nang piya enka ruvah, nang amaruvah nang mazir amanazi vah mami ma pati ati womoh ti yhi. ⁵nang amaruvah nang Yesoh Kristoh, umi i yaozi arivin, Konoh kazohn inung ama kinuruh, nang piya I yhaop awomoh urikuya. Ama jahari nang piya i suni ri anreh ikuma ciddi ri inung invang iwuri ama nyoo ma yhi. ⁶Ima reni ri ti womoh, ma firist ma Siri ka yhi nang Titah nan yhi u daukaka nan u siru unwan amaruvah un rhaosi nan ku rhaosi. Mon wan ken. ⁷Reghe ni, isin rupsa nang uriruh; koh ariki ayizi anka tirkiri yhi, amane nang aya ama coggo yhi, Tivervene tirukuya nasang tenka riseh umakoki awar ka yhi yih, mun wan ken. ⁸"Mini ireh kizohn nang riwuri," Titah ugwaki kasiri ivereh, "piya ireh, nang umi imareh, nang umi enka ruvah, piya usiru nasang." ⁹Mini, Yahaya-koni kayhin nang piya isin hanza nang ayhini, inung unrereh nang ti womoh nang u hankuri umi uri inung un yesho-ima rih izoh un tsibiri kumi na aku kangde awoh Batamusa awar ka vereh a Siri nang shaida u Yesoh. ¹⁰Mma ri inung amazir atuk ka Tituh gwaki. Um pokoro atini kanang ari nyii ri gwaki ne ku tatun. ¹¹Rinku verh, "Nyakara ankasu nang pe reghe inung ana vah, anreh piku tumah amajahari Ikilisiya ama nazi vah amajahari un Afisa, simirna, Birgamas, Tayatira, sardisu, filadalfiya nang Lawudikiya. ¹²vanduruwoh asa nrek ari nyii ripiya isin vervenu nang, anreh nku vanduruwoh kenan anreh nku reghe itilla ama nazi vah u zinariya. ¹³Inung ateti ki tilla imi pirong pima rim asighi ne pivezene upiyhaor, ama rene a rhi rikwangari rimi reka rava ana vinah na yhi, nang u damara u zinariya asuwu ka yhi. ¹⁴Riti rihyi nang tih ti yhi ti vok na ras ne ti johji a vokoh na ras ne alli, ayizi ayhi ne rirem du rha. ¹⁵Navina nayhi ne tagulla umi na ama wowoh, ne umi na ama telleze ati kperme, nang ri nyii ri yhi ne u somh uma manah ma mani-masir. ¹⁶I yhaom an tauraruh manazivah a cara ka yhi kur haom, nang katn kami nang ituwa ivah iyhaki kansin cizza inung a naoh kayhi. An nyen muyhi munsin haza ne an nnyii mi zoh mu yhaki. ¹⁷Kadhaor kami na ma reghe yhi, anreh nku rigi ana vina na yhi ne piya kinni. Anreh ikuh tarkara acara ka yhi kurhaom avereh, "Kassu pokoru khau. Nreh izohn nang ri wuri, ¹⁸nang piya whara. Nmama kha, ama tirkiri, Nsin vuh har ku rhaosi! Kuma nrih ama budi mu kha nang mu Hades. ¹⁹Na kini, nyakara ankasu mumi nang pe reghe, ankusi na kini, nang ankasu mumi monka wana kafin kini. ²⁰Amajahari nang ma'ana ma wukuni amaruvah na antauraru ama nazi-vah mumi nang pe reghe inung a cara kanang kurhaom, nang itilla amanazi-vah u zinariya: An tauraru amanazi-vah mun mure maleku mi Ikilisiya ama nazi-vah anreh itilla ama nazi-vah ireh Ikilisiya ama nazi-vah."

Chapter 2

¹Makana nang kuyenku kuraghao kumi un Afisus, nyakara arah ara maverenen mapiya ima yaobtoah anrerung utasi araoh achara kayhi kuraon yhi ire piya ima jara inung afitilla pu zinari. ²Nh yhaoh ikusu nang in ma riseh nang utuma uyhin uwon nang ku nome kusugwhu nang ukwakturuwanu uyin. Nh yhaoh penka zaku kwakkturwo ayha machok nh yhaoh pima gweke ayha akuwoh are nagweng, azakure nan, peh zuwa yhaon anre ayhi cotti. ³Nh yhaoh piri unome kotih nang ukwatturuwonu nang imma vurana agwakane awar karizayhi rinang aroto ma gura ruruh. ⁴Anreh nh za pok kurentu unang nang pu pima jhaoh usuru upu mim uzoni. ⁵Kayhoah awar kuwo awori ikii nang re righim jengnuwo ariseh ikusu nang pimah seri azon, pinan nu jengnuwo, man ruva vuh atini achwune fitilla pipu awori azoni kapin. ⁶Areh pirih ikusu ki: pima vonovu ankusu kumi nang ayu Nikolatawa ama risi, kimi nang mimi mah nh ma vonom. ⁷Sa piya iri atoh ipokoro ikusu nang mazhir masin vernene makana nang marangho mututunu. Nang piya se unasara man rohyi awara iraoh ati kuvoh, kumi kuri nh Fidausi Kasirih. ⁸Makana nang kunyenku a marangho mututunu mayu samirna nyaza: Ara are mavernene mapiya iri ari zoni nang riwuni, piya imah kaoh agura wana piyu voh. ⁹Nh yhaoh ipivih iyhi nang uzah uyhin, inreh ayu rih. Nh yhaoh ayu naze kozayhi ami akuwoh are aYahudawa an zong ken nang ariken are maraghaoh mututunu ushaidan. ¹⁰In kasu kawao ivura imi nang innang reghe nh zonoh. Tirkirini! Shaidan ira patu tah arong ayhin inung nh raghap kipivih kurkuku ukuwo an gwekini inang kurana ana tuk rikiri. In rise matini aka rara ukaoh man rohinni urawani kuvoh. ¹¹Sani piya iri atoh ipokoro ikusu nang mazhor masin vernene nang marghao en zaku vurana chutu nh khaoh kovack. ¹²Makana nang kuraghao kututunu nh Burgamas a nyaza: ara'arana ani are mavernene mapiya iri atan ku nyaku uvah. ¹³Nh yhao atek nang pi zomihn. inaori nang ku kursiyi, karira ka pisifu karim. Nang ken ka yhaob rizayhi rinang nh sisazu nh yao'awo piroto saravu urumenu upu nh nang, vah anatuk a Antifas piyu shaida unang, piya matini manang umi na'ama wuhna yhi innung nh yhin, inari atek nang pisifu irim. ¹⁴An zah umarentu manung na chini nang yhi piri nang arong ami ayhaob umisenu u Bal'amu anasara ye nava umi nang imah mise Balak irene ikusu ku rukkturuwonu, anyen mu konoh nh Isra'ila, awar kuwoh anri a mariniru mani nah amaroh Urehve angura yelli uraskani. ¹⁵Nrina urao, arong ayhini agura yhaob umisenu u Nikolatawa a gwanyhe. ¹⁶Dinniwni inang en vonini man ruba a rakarao, agura yelli riwuma nang yhaon tetan kami kari anao kanang. ¹⁷Sa piya iri atoh ipokoro ikusu nan mazhir nason vernene nang maraghao mututunu, nang piya eyelli unasara man royhi imanna ki wukununi man gura royhi rikwang rivok nang rizayhi ripas rin nyazanai arin kwank rimi, rizayi rimi nang pirong izaku yhaoh rin anre piya nang aroyhi. ¹⁸Makana nang kiyonku nh raghaoku tutunu koyu tiyatira nyaza: Arana ani are mavernene ma konoh Kasirih, umi iri ayizi kinne rirem ru rah navina mami kinne ku tagula kumi nang ama wogho. ¹⁹Nh yhao ikusu nang pima rene: usunu upu nang urumenu nang utuma amane nang kunome kasugwhu ukwakturuwonu nh yhao awo kikusu nang re rise kini ki piri kimi nang pi mamah rise ari zoni. ²⁰Na nh ri ikusuki nang pu: pima hakurce apiowoh Yezebel, umi ima isin kangha ribi riyhi awoh pireveneni. Nang umisenu uyhi ima ze ana sugwhu na rereh a nang an yelli utuma usunu uripum nang kari kanarinuru mu hadaya ku ma gunki. ²¹Nh ma royi adhaor ijengnuwo anreh iku zayi usu uwoh irenghuwo nhtun usunu uripum uyhi. ²²Regheni! man tuva kin nh kurmi ku rizuntu, ayha ama yelli utuma usunu uripum nang kin in vura agwakane, se ku ka jengnuwo nh riseh nu ukin ana nang akin. ²³Man vabkwa nonoh nakin nh khaoh, maraghao mututunun nassang man yaogaotaoke awoh nh reh piya eku rengze udinnenu nang nasugwhu. Man roh kowammi aritih re nang ayhi. ²⁴Areh ana mazu ayhin ami ari inung nh Tayatira, nan kowanmi uyhin umi iroto yaonbtao umisenu uru, atinin azaku yhao ikusu nang arong asin kagha ankusu mu kambaozi mu shaidannnang ayhi mawo, nh roto renini marong mazhip nh yhin. ²⁵Ana rong annang, innang yaozane mariva innang puru a gwangyhe nh nirganu nh nang ruva. ²⁶Piya eyelli unasara nang piya erise ikusu nang marise aka a ari wuri, yi nang man royhi umirgamu aritih ru rikuya. ²⁷En ka yaobtao yhaon nang kati ka pikorigho, enka satara yhaon kinne anruruk mu ma yinzi. ²⁸Kinne kennan nh mah sere nang titah man gura royhi an rerung mu mapkwu. ²⁹Sa piyhaor umi iri atoh ipokoro ikusu nang mazhir mason verene nang maraghao mu tutunu."

Chapter 3

¹"Makana nang kunyenku ku ikklisiya ku Sardisu nyakra: 'Avere api yah i yaop mazir pivighha pe zohn ma Siri nang an rerung piviggha pe zohn. "Nyoeah anang na pe rise. Piri unyen kuwoh pisin voh, aareh ku kiniru. ²Cho a sisaneh i kusu ki takani, ara kin ku rama kaoh, nroto zuwa anang a kori nang puh annyen mo Siri kanang. ³Ka yaoh awoh, arah na pe sere a gura pokoro. Rise ni, a tuba. Na pi roto ma cho, man ruvah ne pitugwhu, penka yoeh vuh a dhaor na mang ruvah vuh. ⁴Kuro a zaghyhi a yaohr a zaku gbwaki un Sardisu ami a roto rise makusu ma yoehn marik. An jara nan mini ama rise makusu mavok, kure anku ma hama. ⁵Ko wan eh chidda ritih anka rene yih ma kusu mavok, a zaku veskene rizaghyhi riyih a na vah u voh, a gura kangreh rizaghyhi riyih an yen mu Tita, nang anyenku muyih. ⁶Piyah iri atoh i pokoro anang na mazir masin mise Ikklisiya." ⁷Makana nan ku nyenku ki ikklisiya un Filadalfiya, nyakarak: "Anang ami are avere a piya ivur, piya rivin- i yoehbp mawononi ma Dauda, na eh wono zah piyen wura, na eh wura zah piyen wono. ⁸"Nyaoh anan na pe riseh. Tirkiri, nma taravu a toworong ka wonti zah piyenka suska u wura. Nyoeah usuru puh uri na chini, nang ken pima dorkoro a vere nang a roto ma saravu rizaghyhi rinang. ⁹Tirkiri! Aya are aya tek ka ma kongsuzuwoh ma pisufu, aya a kuwoh tire are a Yahudawa an zaku riken, i chotti na a seri. Man rene yaohn an ruvah a tutu ana vinah na yihn, a yaogaoteke woh n suni nih. ¹⁰A warkuwoh imma nuzuruwo, a pkwakturuwoh a dorkoro mateh manang, man ka kaninih a doehr ku gbwekeni kani kan ruvah urikuyah, a gbweke a yah a rih urikuya. ¹¹Man ruvah kinikini, kayoeh i kusu na piyoehp na kang sa pironi i kasu sereh a wozoh kapuh. ¹²Man ka rene piya eh wana kiwoni pillang urarah kuma konsuzuwoh ko Siri, enka gura pi zaku chira inung u kun. Manka nyah kareh un yih rizaghyhi reh Siri kanang, rizaghyhi ru ruoh ko Siri kanang (ku Urshalima ku pass, kumi kusin tozzonoh a wori zoh nang Kasiri) nan rizaghyhi ripass. ¹³Piyih rih a tohh i ka pok anang na mazir masin miseh ikklisiya. ¹⁴"Makana nang ku nyenku ku ikklisiya ku Laudikiya nyakara: "A vere a piyih reh Ken ana rah anang u yoehptoeh a rivim, yih ima rim, piwomoh izoh ankusa na Kasiri kama napsa. ¹⁵Nyoeah i kusu na pima rise, pi zaku zughwu a zaku piya. In pirusu annareh pi zughwu voko pi piya. ¹⁶Awar kuwoh pi zavu annyen mu roeh, a zaku piya a gura zaku zughwu, nrama chatkane vuh uyah a noeh kanang. ¹⁷Pe ku woh, nrih a ziki, nrih an kusu a gbwakane, nsuni mi rangwa, "Pi zaku yaoh awoh pi pireh ki kusu ki yikin, ku ziri, piyu wam, pirumu aru pkwatukurok. ¹⁸Kapok anang anang: zemene nang mini u zinariya kuma na ama napsa nan urah sa pi wan piya ziki, na makusu mavok masin terereh a rene ritih ripu a zaku sa a gura pokoro ugbworr upkwat kurok ku puh, nang manuk a rene ana yizuy apu sa pike nyen. ¹⁹Maku chima piya na nsuni, a miseh yaohn kenna an yelli a zom. A war ku ken, ka yaop na kang, a tuba. ²⁰Tirkiri, nyoahzih a toworong, a sin challaze. Piye pokoro ringhnyih rinang a wono a toworong, man ninghe urara kuyi a raoh nang yih, yih nang mini. ²¹Piya eh wana kiwoni, man roh yih a tek ka zom nan mini a tiwomoh tinang, ken na mina nma wana kiwoni ara zomi nang Titah a tiwomoh tiyih. ²²Piyah iri a toh i kapok anang na kunyenku ko ku vereh un ikklisiya."

Chapter 4

¹Unrunnuh onang arah unvengkeh, areghe atowohrong awoan ti naworong izo. Riyhi rizonih rumih nang unpuk rin sighi rutatum, akuwoh, "Ruvah ina, ba unsavuh arah an wana atinih karah." ²Adiraoh unguruh inung amaziriri, ante unku reghe arirah ka tarih izo, arong an zonzim. ³Piyah izomih isighi (ujasper) nang (ucarnelian). kuviring gwohni kun girih arirah kamih kuvirgwohni kun siyhi (emerald)⁴Avaskanih arirah kamih narong narirah akirehvah nangirim, ayah kun akirehvah amanas an zonzim, arizzi amakutsu mavuktsi, nang akarr nabararah anatih ayaon. ⁵Unsunarirah namih anpezeh nabarara, ukuszunuh, nang uyhaghazanuh uratazanuh, avak pivigha pizoni andaovanuh urah anyhaen monarirah namih, avak ami anre maziriri masiri maravih pivigha pizoni.⁶Arirah kamih kajing kigilas, asighi icystal, atetih nang unvaskanuh orirah kamih mavoh manas manrim akorenih ayhizi tenyhaen nang terikoroh.⁷Ki kutsu kuvoh kizoni kin tsuwi uzaki, kirak nekikuk, kitar kin rhi anyhaen nemupiyar, kinas kinsighi apiyhagha, ⁸Ankutsu munass mumi mon riszi avekh matasi tasi,nang ayhizi nachotoroh tizo nang tejas. Katuk nang rikatah anrotoah jah ukuwoh, uvur, uvur uvur ure Kasiri kamih kamarih, kamihkarih, kamih kan ruva".⁹Kadar nang ankutsu muvoh kumih mu cho unghenzenuh, urohtichirvu, nang kusangjini kupiya umi ima zome arirah, umi irih uren kiren, ¹⁰Ayahkun akire vah ananas a-ni anjikkwara anyhaen mayaen awar kapiya izomi arirah an tukuruwoh apiya ghrunuh nih uren-kiren atangyazeh akar ayhaen terirah kamih, awoh, ¹¹Pituh riken, titah uwurih nang Kasir kawurih, sapi ser ucheghenuh, ughenzenuh nang usiruh. Pighi pe riseh ankukkutsu, unrumehnuh upuh, namurih anma riseh mun.

Chapter 5

¹Anreh nku reghe inung achara kuraom ka itiwomoh, ku nyakari ama nyakara inung unpette kozohn nang ko tini. Amah wura nang uwuranu apivi'ah zohn. ²Anreh nku reghe unyenku ko Sirih kun sin miseh arinyhi ngwaki, wammi enka suska uwonoh unyakara agura gwekpe uwuranu ukun? ³Zah pirong izoh vah ajhaos vah inung unrikuya uma inka suska uwonoh u nyakaru kumi vah uteze kun. ⁴Mmak magha na pang awar kuwuh zah piya na amazuwa yhi ivur uwuh iwonoh u nyakaru vah uteze kun. ⁵Anreh pirong inung ana reveh ami iverun nang, "kasu nagha. Tirkiri! ku zaki kuti vervene ti Yahuza, ku naok ku Dawuda, kuma sisa. Konka yika u wonoh unyakaru nang uwuru apivi'ah pizohn." ⁶Anreh nku reghe akonoh ku gam kun ma yaohzi atek katiwomohh nang manarah ma whar manas inung ana reveh ami. Isighi kinne anku ma wuna yhi. Irih atuma apivi'ah-pizohn nang ayizi api vi'ah-pizohn; ani areh mazir api vi'ah-pizohn ma Sirih kama tun, man inung unrikuya. ⁷Anreh iku jarayhi ako sere unyakaruh kumi a chara kayhi kuraom ka piya mi izohm ararah katiwomoh. ⁸Adhaor kami nang konoh ku gam kama zika unyakaru kumi, manara ma wharsi manas nang areveh akiri-avah-amanas inung unyhaon antukuzuwoh ati ayhaon anyen muyhi. Kowammi inung unyhaon iyaop utatung nang kasep kuzinariya kankori nang uyhaor urentu, umi ureh adu'a aya rumeni. ⁹Anreh anku sipsa usiva kupas: "Pighi piruwuh pizika unyakaru kumi anreh agura wonoh uwunnu ukun. Awarkuwuh ama cheske vuh, anreh amannyo mapuh pimah zemine ayhaor amaruvah nang Kasirih inung ati verveneh nasang, ayhaor nang marho. ¹⁰Pimah rene yhaon atiwomoh nang Firist asa anriseh Asiri kawuri utumah, anreh anka zonzonoh inung unrikuya." ¹¹Anreh nku tirkiri agura pokoro ama rinih mana nyenku anma girkiri ararah katiwomoh nang manara mawarsi nang areveh. Ama ravah ama dubuh rikiri mamma dubuh rikiri nang mamma dubuh ama dubuh. ¹²Anreh anku vereh ari nyi rigwaki, "pihimi akonoh kugam kami na ama cheske asa kan ser usiru, tikarma, kuyaoh, usisazu, tiwomoh, nang uchangu. ¹³Anreh nku pokoro ankusu mumi na ama napsa mumi muri izoh nang kurikuya nang inung unrikuya nang inung amani-masir koyemmi inung inku vereh "Amajaghari nang piya izohmi ararah katimowoh nang amajaghari nang konoh kugam, ucha'u, timowoh, nang usiru utimowoh amaruvah unraosi amaka ravah awuri. ¹⁴Manara ma wharsi manas man vereh "ken!" Anreh areveh ami anku tukuruwon anatih ayhaon anreh anku tutuyhi.

Chapter 6

¹Nma tirkiri adaor kami na khono kugahm kamah wonoh uraoh inung amaturih pivigha pezon anrhe unku pokoro uraoh konkusu mumi musi raovao kovere a rinyii rimi risiyi ruh ratanu, "Ruva!" ²Anrhe nku tirkiri arehye pivarka pivok piya ituvihm iyaob utah, amah roh yhi akata. Ima cira neh pirogwo awar kuwoh irhi nasara. ³Adaor kami na khono kugahm kamah wonoh maturi mavak, anrhe Nku pokoro ikusu kevak kimi kisu raovao kin vere, "Ruva!" ⁴Anrhe pimanzu pivarka pinku chira-pisen naviet. Pituwi upin amah rohyi awara ku cuwune a mavok inung urikuya, awar kuwoh ayaor akun an wuhnzana. Pituwi urhu ama rohyi utang kugwaki.

⁵Kadaor kami na khono kugahm kamah ka wono a maturi ma tar, Nmah pokoro avere ikusu kisi raovao ke tar kin vere, "Ruva!" Nma rehye a pivirka, pisir, pituwi upin imah yaoe uruntuzeni anacara nayhi. ⁶Nmah pokoro a rirong rinyii rimi risiyi neh re kusu muh nas mumi musin raovao kevere, "Kuruntezeni kurao a rittii rikorgwo utehfu ko yira, muruntezeni matar mi Barley utehfu ko yira. Suh ka naze manuk nan mani-mansighe. ⁷Kadaor kami nan khono kuguhm a maturi ma nas Nmah pokoro rinyii rikusu ke nas kimi kisi raovao kevere, "Ruva!"

⁸Nma gura rehye api rong pivarka pinri usudi ontao, pituwani upin umah roh yhi rizayi awo kukao, uhades undaorkoni yhi, amah roh yaon usuru riraoh inung ati nas rurikuya, anwuhnza a tan kami, igbohm, nang tiwontono nang uvigha rimi ugwakazi urikuya. ⁹Kadaor kami na khono kugahm kama wono maluri mishi, Nmah rehye amasemeni muh Bagadi marik mayaor ami na amah wuhnza awar ka vereh a Sirih nang ushaida umi na'ama yaop. ¹⁰An seri majina a rinyii rigwaki, "Kawanpa piyu suru nasang, piya vur nang rivin, na penka temene a zonzoni urikuya, agura zika rivaak rhi manyo mawurhi. ¹¹Anrhe inung uyaon amah rukse yaon makusu mavook, a migha n awo an sukisa adaor Katiini an korone ajami urehreh uyaon nang a Khommini arumi nang ayaoni ami na'an wuhnza a koroh, neh kenna amah wuhnza yaon. ¹²Kadaor kami na Khono kugahm kamah wono a maturi ma tasi, Nma tirkini anrhe uzunkdenu ugwaki urikuya oh ruva Annyii mumasir na Giit neh makusa mami masir na rikdik. Upii uma sugwa manyo. ¹³Anrehruhm mizo muma rigghi ajaos, neh kenna katih ka'ros kaku yerkene isumuru imi iroto yaonao adaor kami na rijimara ru'vunu reh cakataka. ¹⁴Izoh imah vinta neh avah ami na apisighi Apana nang mavenderi amah cowuze mahn atek kazontoko ka mahn. ¹⁵Anrhe awomoh urikuya nang ayaor a mazib nang irogwo iriwuhma, aya tikarma, aya usuru, nang ayaor nasang, arehreh nang aya aviskini amah wukuzunu inung a makoring nang akwang a mapana. ¹⁶Amah vereh nan makoring nang mapana mami, "Riksini a natii awurhi! a wukune irhi annyen muh piya izomi izoh ukursiyi nang rikaozao rikhono kugahm.

¹⁷Awar kuwoh katuk kagwaki ka rikaozao riyhi kamah ruva wammi penka susku yezene?"

Chapter 7

¹Atini kanang ara nrehye a manyenku ma nas mahn yeze ana kuva na nas nurikiya, an yaobsi unrirghanu uvunu unas urikuya awar kuwoh uvunu unka suka sunge urikuya, amani-masir mumana, vah arong kaoti. ²Nma rehye umanzu kunyenku kunma chira a macira mahn nyhi, kumi ku yaoh maturi ma Sirih kuvoh. Ima (kumah) kande a rinyi rigwaki nahn manyenku ma nas mami na ama roh mahn avaong an urikuya nang mani masir mumana ivura. ³"Varani tirur urisenu uh maturi annyen moh rehreh a Sirih kawurhi, innu semu rah vuraze urikuya, mani-masir mu mana, vah naoti." ⁴Nma pokoro uvaru oyhaor ami na a riseh yhaon maturi: 144,000 ayha na a matuzzu yhaon awori a tiverven teh yaor uIsra'ila. ⁵Maduvu akiri-ativa awori a tivervene tih Yahudawa, Maduvu akiri-ativa awori ativernene tih Ruben, maduvu akiri-ativa mawori a tivernene tih Gad, ⁶Maduvu akiri-ativa awori a tivernene ti Asha, maduvu akiri-ativa awori ativernene tih Naftali, maduvu akiri-ativa awori a tivernene tih Manase. ⁷Maduvu akiri-ativa awori ativernene tih Saminu; maduvu akiri-ativa awori ativernene tih Levi, maduvu akiri-ativa awori ativernene tih Isaka. ⁸Maduvu akiri-ativa awori ativernene tih Zibalun, maduvu akiri-ativa awori ativernene tih Yusufu, maduvu akiri-ativa awori ativernene tih Bilyaminu amah nseh yhaon maturi. ⁹Atini kanang ara nmah tirkiri arehye amakonkuzuwo ma yhaor adunn ami na zah piya enka suska uvazze awori a mayinzi nasang, tivernene, ayhaor nang tivernene an yezezi annyen muh kursiye nang annyen ma konoh kugam. Amah rizzi amakusu mavaoksi nang ku yaobsi ipagha idabino ana achara na yhaon. ¹⁰Amasi kangha arinyi rigwaki: "kuwaska kuri nang Kasirih kawurhi kami kami kazomi unkursiye, nang konoh kugahm!" ¹¹Manyenku mami nasang mamah yezi agirkini ukursiye agura agirkini aya chirvu nang mavoh ma nas mami maku nomoh na bwonis nang nyen moh mahn annyen mu kursiye, aseri a Sirih usujada. ¹²Aku vereh "ken, uyezu, udaukaka, tipamba, kusanjinghi, tichirvu, usuru, nang unighanu unwan oh Sirih kawurh zamara mazamara! Ken!" ¹³Anreh piyhaor urao inung anaya cirvu erivihm, "awani ara, abuwuzini a makusu mavaoksi, ikii na a cirahm?" ¹⁴Nmane yhi, "kizon-kizon, piyhao," anreh iku manehm avere, "Ayhaon arhe ayhaor ami aruva awori invura igwaki mi. Ama guzu a makusu ma yhaon a rene mahn wana mavook inung a manyo ma kono kugam. ¹⁵Awar karisohn rhi, ayhaon, arhi annyen mu kursiye kho Sirih asi riyhi usujada rikata nang katuk inung uhaikali kuyhi. Piya izomi izo arirah katakari enka baongao ugari kuyhi izo uyhaon. ¹⁶Ayhaor ara anka zaku pi gura pokoro igbom vah upokoronu user. Annyi monka zaku pi cizza uyhaon vah kanong katek kapu arivah katakari-kursiye. ¹⁷Awar kuwo konoh kugam kami kari atehti karira-katakari kankan kare pivighi uyhaon, enka gwasa yhaon makana mayellezeng ma mani-masir muvoh, Kasirih kanka veske mayizi mayizi ayhaon."

Chapter 8

¹Kadhaor kami nan konoh ku gam ku ka wono maturi ma pivigha pe zohn, ande anku kiza izoh kodhaor kagh'i ne katehti kapi korgho piraoh. ²Anre nh ku regh'e mayhenku piviga pizohn mami mu yaozaohzi annyeng mo Sirih, an gura roh yaon a tuma pivigha pizohn. ³Ku rong ku yhenku kun ruva, a yaoh aseph kunnyah i sumuru u poksoh ku zinariya a yaozi anyeng mu bagadi. An joh mu poksoh a gbwakane na'arohyi asa iruh a mane nan riyaob re yu rumenu nasang nan ku bagadi ku pokso kunnyha i sumuru ku zinariya anyehng mo rira kami. ⁴An joh munnyha i sumuru, nan riyaob re yu rumenu, an cho izoh anyheng mo Sirih a wori a chara kuyhenku kumi. ⁵Ku yhenku kumi kun zika a sehp ku nyha i sumuru a korone nan urah, awori nh bagadi kumi. Anre iku tah kin a jaos nh rikuyah, u ratanu u aradu nh nan ruvah, nan u runu, nang unyagharenu on peze nan ku riruwoh ku mayinzi. ⁶Mayhenku pivigha pezohn mami ma yaobsi a tuma pivigha pizohn an nasanu pervehni. ⁷Kuyhenku ku zoni kun perveh rituma rikun, anre itari uruh nan urah ku rirkuruwo a mannyho. Anre ku tah man a jaos makan nh rikuyah, anre ka kuwhu karaoh innung nh rikuyah kuni kun ku poksunuwo, karaoh unnung anatih kan poksuruwo nasang nan tighi ti zuk timi tin poksunuwo nasang. ⁸Kuyhenku ko vak kun perveh rituma rikun, anre kirangmwa ki sighi rikwang ri gbwaki kisin raoh urha an tangane kin innun nh manu gbwaki. Ka kuwhu karaoh innung nh manu gbwaki kumi kan wana mannyoh. ⁹Karaoh innung a tithar kan kusu mu warsi mumi muri innung a marmasir mun kaoh, anre ku wuna araoh innung a mawasa ma marmasir. ¹⁰Kuyhenku kothar kun perveh rituma rikum, anreh kireh rung kigbwaki kin ku righi a wori izoh, asin raoh kinne pi tochila, awaowari a kuwhu karaoh innung anthar nama mana nan ma yellezeng ma marmasir. ¹¹Rizayi ri rerung kimi Unnyanku. Ka kuwhh karaoh inun ana thar man nyhakana, anre ayaor a gbwakane an ku kizih awar marmasir mami mama nyhakana. ¹²Kuyehnkun kothar kun perver rituma rikun, anre riraoh innung a na kuwhu nathar kon nyhi kun purunu, karaoh innung ana kuwhu nathar ku pii a maneh nang riraoh innung atithar kong rerung. Anre karaoh innung an kuwhu nathar nami nasang nan wana marini; karaoh innung ko tuk an viza an pezeh mu yaon. ¹³Anre nh ku reghe a pokoro i pendu ki seri mawanghnyana makin a tehti ki zoh kin sih kagha nan rinnyhi ri gbwaki, "Tigaohsum, tigaohsum, tigaohsum, nan aya zohm nh rikuyah awar kama takazang ma tuna a mayhenku ma athar na rama perveh."

Chapter 9

¹Anreh maleka mishi man perveh utatung kuman nreghe an rehruhm izoh mon righe urikuya. Ama rhoa an rehruhm mami uwononi ma whaok ka zah marasa ku Kizinu. ²Anreh iku wonoh a whaok ka zah marasa, anreh anjho munku chira inung a whaok kami kinneh ajho muti raogha mu gwaki. An nyhii nang uvunu unku vanduruwoh awanna marini awar uwononi-mabudi kan jho mumi musin cizza inung awhaok kami. ³Inung anjho mumi na cin-cin nan cizza amaruvah un rikuya, anreh anku rhao man usiru kinne umanaa mu rikuya. ⁴Ama miyha man awoh mansu naze tighi turukuya vah ki kussu kimi kiveh mani ma tighi vah katti, ama usu uyhaor ami azakuri u hatimi koh Sirih an tin mu yhaon. ⁵Ama rhotu ma rhoa yhaon awara kuwoh an wunza ayhaor ami, ama an rukse yhaon ivurah nazik ama ka ravah ipih ishi. Ivura iyhaon enka wana ne utuvuh unaah adhaor na koh tuvah piyhaor. ⁶Ana tuk nami ayhaor anka righe ukha, ama anka zahku zuwa kun. Anka righe u kha na gbeng, ama ku kha kanka suma kun nan yhaon. ⁷Na cin-cin nami nanka sighe ne ma zenkuh mami nang ama napsa ma riwuma. Izoh ana tih na man an ramwa mun tarkanim kinne ma rawani mun sighe ne anyen moh yhaor. ⁸An rinzi tih te nyoho, anreh iyini iman isighe kinne iyini ima zaki. ⁹Ama riseh ma sulkuna kinne ma pikorgho, anreh ukara uma pann ma yhaon usighe ne unkeke mi varka igwaki isin summa riwuma. ¹⁰In rinzi urumuh nang ka tek ku tuvah kinne ma naah, Inung unrumuh uyhaon anrih usiruh urene ayhaor ukha amakaravah ipi-ishi. ¹¹Anrih piwomoh iri usiru unyhaon maleka ma whaok kuzah marasa. Ri zayhi ati Yahudanci Abadan, nang ati Helenanci ankuwoh Afolion. ¹²Ku tir ki zohn kuma vharhao. Reghe! atini kanang arah amanzu avah an rama ruvah. ¹³Maleka mu tasi man perveh utatung ku man, anreh nku pokoro ari nyii risin rupsa daga inung anatuma nu bagadi ku zinariya kumi ku rih anyen moh Siri. ¹⁴Ri nyii rimi rin verun maleka utasi mami ma yhaop utatung "viskine maleka ma nas mami nang ama sisi man unmana ku gwaki ku Yufiretis". ¹⁵Maleka ma nas mami nang ama napsa man awar kadhaor kami, atuk kami, un pii umi, nang ari waa rimih, ama viskine man asa man wunza ayu rikuya. ¹⁶Ma lamba man soja mumi muma tuwi anatini ni varka amare zoo, ooo, ooo. mma pokoro ama lamba mayhaon. ¹⁷Areh kini nang umma reghe ivarka imi inung un wahayi unang nang ayami ama tuwin isulki iyhaon inrih ukhau agura sene, asir usudi agura rih u color uri kwa. Atih ivarka imi insighe atih ama zaki, anreh inung ana naoh nami urah ankuh cizam, ¹⁸Ayhaor itar nang ama wunza inung ana luba atar arah urah nang anjho nang ura uvuk unsin cizza ana naoh ni-nih. ¹⁹Awar kusiru ivarka imi unku rih inung ana naoh ni-nih nang urumuh ini-awarkuwoh urumuh ini uma sighe iyoho, anreh anku ri atih ami nang aku riseh ayhaor makha. ²⁰Kutakaru koyhaor urikuya, aya nang aluba ami ama rotoha ma wunza, ama rotoha ma tuba awar kankusu nang ama riseh, vah ama rotoha ma jighe uku bauta a sifu nang nasiri ni zinariya, azurfa, tagulla, rikwang, nang kutih-ankusu mumi monka zaku reghe, upokoro, vah ujara. ²¹Ama rotoha ma tuba awar kati wunzanu, usihiri uyhaon, u fankanci uyhaon, vah anang atuwu uyhaon.

Chapter 10

¹Anreh nkuh reghe pi manzu u nyenkuh ugwaki isin tozzono awori zoh. Ima tuzzu ripum riyhi anayiri ku virgwoni kun rih zoh atini rikun. Anyen mukun kinne anyhii navina na kun kinne rirem rurah. ²Iyaop avah a chini acharakayi, nang amah wonoh, anreh iku rene avina kayi kuraom nhmanu gwaki kavina ku giri akungyhu. ³Anreh iku rene majina ariyhi rigwaki kinne kudar kugwaki. Kadhaor nan erene majina, urata zanu utasi araoh nh vere nan tiyhi tuni. ⁴Kadhaor nan uratanu utasi araoh avereh, nhraka suni nhyhakaraka, anreh nhku pokoro riyhi riwori izoh rekuwoh, "yaoptaoh asiri aning nan uratanu utasi araoh avere asayhaza. ⁵Anreh kiyenku kimi nan ma reghe kin kinku yaozi nhmamu gwaki nan ka kunghu, kin ku zobkwo achara ka kin izoh. ⁶Asirih nanpiya iri ari wuri nan riwuri, piya e napsa izoh nasang nanankusu mumi murim, kurikuya nasang ankusu mumi murun kun, nan kumana ku gwaki nasang ankusu mumi murim, anreh kiyenku kin ku vereh, "kunaze kodhaor ku zakun. ⁷are atuk kami nan kinyenku kutasi araoh ken ka paturwoh u perveh arituma, adhaor kami nan asiri Asiri anka koro, aruntunu nan ken nan kama migha ayu rereh ukan anabawa. ⁸Ariyhi rimi nang umma pokoro riwori izoh rin gura vereh nan mini: "jarabuh aka zika avah awanti ani ari achara kinyenku kimi ki yaozi nh mana nan ka kungyihu." ⁹Anre nh ku kana nan kiyhenku amiya kin awoh kin rum avah achini, kin vereh an rene riviri ripu rin yhakana, are anaoh kapu kon wana nan urentu ne matuh. ¹⁰Nh zika ayah achini ana chara kinyenku araoh kun. Kun rentuwo agwakane anaoh kanang kinne matuh, nreh katini karih kakun rivin rinang rin yhakana. ¹¹Anre pirong iku vere nan mini, "pen gura yelli u'anabci aritih re yhaor agwakane, mayizi, tivervene, na awomoh."

Chapter 11

¹Amar rom pighwo ne karoghwo ku runtuzi. Amigham awoh, "Cho a gbweke ikilisiya anang ripig, nang aya asin changha inung ikun. ²Kasu runtune ariri kuya, amaroh aya marini. An tuksana uroh kuvur in pih akire nass ativa. ³Man roh ayah anka wagha usiru an yelli anabci ana tuk 1,260, ama rene makusu majitazi." ⁴Awaghani ami nateh nu zaotun navah nang na yoezi n rivak navah nami na yoezene annyen mu pikarma urikuya. ⁵Piya woh en naze yaohn, urah un chira a noeh ka yaon a roeh ayah seri ripuvu nang yaohn. Piya eh cho awoh en yelli ripuvu nang yaon kennaan wuna yhi. ⁶Awaghani ami ari usuru uwara izoh siri sa uru unsu rohwoh adhaor kama na a yelli anabci. Ari usunu usoehscoe manimasir man wana manyho. A challe uriurikuya nang ko tiriki tiwomoh adaor na arusu. ⁷Kadhaor anka ma ruru uwagha, kunara kumi konka chira awori unung uza marasa kon yelli riwuma nan yaon. konka roah riwuma awuna yaon. ⁸Apum ayhaon anka non amakarata mu roh kumi atek na ama sanghareh pikarma u yhaon mim. ⁹Ana tuk atar nang ku patta, ayhaor awori ko tiriki tivori, tivervene, nang mayhinzi an ka rengze apum ayhaon. An zaku joeh yhaon an zika apum ami an rene amasek. ¹⁰Ayah a rotu sin voh urikuya anka rentene a bukuna awar kivizi. Atumza a peru makane nang ijam awarkuwo annabi avah arah ama rukse ayah asin voh urikuya ivurah. ¹¹Na atuk atar nang kupatta a voehh kuvoh ku wori nang Kasiri kon ningghun yaon, an cho ana vinah na yaon, u kau ugwaki un zuwa ayah reghe yaon. ¹²Annu pokoro rinyhi ri gwaki ri wori izoh Siri akuwoh, "Ruvani na!" Annu jarayaon izoh Siri un riru, ayah ripuvuh ri yoehn an tirkini. ¹³Adhaor kami kurikuya konka ririwwo, kupatta kuraoh inung ariki kuroh kumi konka yitti. Ayaor ma duvu manazivah zah diraoh anka wuna amaririh mu rikuya kumi, ayah anka chira asi voh anka rih inung un khaou aroh aSiri kizoh uchangwhhu. ¹⁴Ipivih eh voehroeh. Ipivi eh tar en ruva a roekoevroeh. ¹⁵Kunyenku ku manazivazah riroah kun perve u tatung, tinnyhi tin rah vervene izoh a siri akoh, "Tiwomoh tu rikuyah tima wana tiwomoh tih pikarma nang Kristoh uyhi. en yelli tiwomo maza marasa." ¹⁶Avereh akirih anass ativa ami a zonzi a zom katiwomoh an tutuh a Siri nang annyhen mu yaohn a joehss. A changhha Siri. ¹⁷Akoh, "Ti serivuh sangjinnyih, pikarma Kasiri, kami ka rih agura ma rim, pima zika usunu utiwomoh tipuh ti gbwaki aseme tiwomoh na sang" ¹⁸Nasughwuh na maroh nang wante, nanken mateh mapuh mamma toroh. kadhaor kama wana an yelli ayah ama kizi mateh nang ku roh a rereh nang annabawa, nang nayah ama rume nang puh, nang ayah ama pokoro u kaow urizaghyih ripuh, ayah gbwakazi nasang. Kadhaor kama wana kami na pen yitirih ayah asin yitiri urikuya. ¹⁹Anreh ku baogaodi koh Siri inung izoh kun wontoh anre anku wono u nyakaru a tek ku baogaodi kumi. Anreh irah inku whaska, nang urirung, nang uwonu u jhaos nang uruh u gwaki.

Chapter 12

¹An reghe itambaut izo kikunih, piyorwoh i ginninih anyhi, nang upih ajaos kanavinna na yhi nang a karr anrerung rikirih a navah a ritih riyhi. ²Isitih, asi villanah asayh kurewho, a mapiya manonoh. ³An gurah reghe irong kitambaut izo, reghe! Uvekuh kusen ku kangari arih atih a pivigha pezon nang a tumah rikirih, nang akarr rikirih, nang a karr rikirih a ritih rikun. ⁴Urumuhkun un rufure i rerung ke tar izo a nurkaramun a jaos. Kuviku kumih kun yazhanao a patih nang piyowohmih umiy imarah pituh reghe, sa in nang e reghe, erangwaneh kono kapinyowohmi. ⁵Ereghe kono karumih, siruh, kamih kan yaoptao riwomoh durikuyah nasang na kukturugn ne pikorwoh. An chirkinah konomi a jagha a Siri azom kakan. ⁶Pinyowohmi i sumah yhi a kungdu, a tek na Kasiri kamah a napsa yhi, sa andah kupsa yhi ana tuk 1,260. ⁷Riwohma din cho. Mikailu nang nakandao nang womana nang kuveku, kuviku nang nakandao nakun an guzuzu riwoma dimih. ⁸Kuviku kumih kun zaku tsiri urao riwoma dimih. Kun visana a teghe nang nakandao nakun izo. ⁹Kuviku kukun, piyowoh pichettimih nako piviku ko pisipu, kumih kovatazeh urikuyah nasang- an tanganeh kun ina ajaos, nang nakandao naku an tanganeh yhaen nasang a jaos. ¹⁰Ande unku pukorao ariyhi rivip izo, "Kughaska kuma ruva ne kini, kure utsiruh; kugoh kusiri, nang udughazanu u Kiristi, pitemenih u cheyhi ama tanganeh yhi ajaos, umih ekusi temeneh yhaen a tuk nang rikata nang Kasiri. ¹¹Anku raghayhi a mayor mu gam nang avereh uginnenuh a yhaen, a zaku suni mavoh mayhaen ko kunkuka jagha ukah. ¹²Awar ken, rerenenih nateghe izo, nang ayah zonzim. Ivurah yhin kajas nang ripuk irmarmasir awar ku woh piviku ima nigheinih nagbwing. A korih nang rikaozaoh riyhiring, awar nang iyhao awoh kadar kayhi na chini kataka. ¹³Kadaor na kuviku kumi koyhaghaotae awoh ama nurkarah kun a jaos, kun paghatanah urighu u piyowoh umih ereze kono karumi kamih. ¹⁴Piyowoh mih an ma rao yhi avek avah apiyagha, sa isum yhi a tek namanapsa yhi a kungdu, ateghe nang anda kupsa yhim, adhaor, anadar nang kusarka kudhaor- maza uri kupiyowoh. ¹⁵Pinnyowoh pimi pin punguruh a marmasir anao kapin ne kumana, urene ujah kuveskeneh yhi nachee. ¹⁶Kajaos kan kana piyowoh mih, kajaos kan wakh anao kakan asakareh umanah kumi nang kuviku kumi kuma ghaszanah anao kakun. ¹⁷Kuviku ku mih kun rene pinnyowohmih irene rikazah azeh (semeh) riwumah nang kurezeh kurichandiyhi, ayah a dukaranih a Sirih ayaop uyhao ku Yeshoh. ¹⁸Ku viku kumih kun yaezanao in san ugwantih kuripuk rimarmasir.

Chapter 13

¹Anreh nku reghe urong kunara kusun chizza izoh inung unteku kunrih a tumarikiri atih apivi'ah-pizohn izoh anatuma apin anrih akar rikiri, anreh inung akoh ariketih ring yaop arizayi rizah kuriva. ²Kunarah ku na nm reghe kun sighi u dammisa. Tinuh tina vinah tisighi tu begar anreh kannao kakun kasighi mudurr piyogho pimi penkuh roh pin usiru, anreh kararah katiwomoh, nang ti womoh tih yhi tujitari. ³Kuvaoh inung anatih rima narah mami kun raotao asighi ne ankuma wuna, anreh kunur kumi kun sighi ne kunma zuwu kurikuya nasang kun rise amina adorkoni unara kumi. ⁴Ama gura riseh apiyogho pimi usujada, awarkuwoh pima raoh unara kumi atiowomoh. An riseh unara kumi usujada, ma, atujariyhaon aku vereh, "Wammi isighi unarah kumi?" "wammi enka kuwana nang kun?"⁵Ama raoh unara kumi anaoh ku vereh avereh uzaovaoh kuritih nang avereh ayak. Ama jighi yhaon anriseh timoh nang usiru ipi anakiri-anas amavah. ⁶Anreh kunara kumi kunku wonoh a naoh kakun asa kunsur aSirih, asin sura arizayi rikan, kateghe kazohm kayhi, nang ayami azonzi izoh. ⁷Ama jighi unara kumi kun yende riwunah nang arumeni agura wana yhaon kiwoni. Agura, roh kun tiwomoh amaruva nang kabila, ayhaor, tiverveneh, nang ma roh. ⁸Nang aya zonzi inung unrikuya anka riseh pin usujada, piya na aroto ma nyakara arizai riyhi, chette u nnapsanu urikuya, inung untagada ku voh, kumi kure ku konoh ku gam, kumi na ama cheske⁹Piya irih utoh, ipokoro. ¹⁰Inang arama zika pirong aka wura yhi, inung ama wurana ijarayhi. Inang arama wuna pirong nang katan, nang katan na anka wunayhi ukaghu unuru uhome ko sugwu nang urenu osugwu awar kayhaor ami a vur. ¹¹Anreh nku reghe umanzu ku nara ko rimi kusun rupsa izoh amachira inung unrikuya kun rih atuma avah ne ku gam, kunsin verveneh kinne ku dragon. ¹²Kun riseh ti womoh tu nara ku zohni anyen mukun, anreh kunku reneh urikuya nang aya azonzim ariseh unara ku zohni usujada-kumi nang ku noar kukun kuma suwu. ¹³Kun riseh anang amina kun rene uvah untoroh inung unrikuya amachiri zoh anyen moh yhaor. ¹⁴Antambout mumi na amajighi kun kun riseh, kun riseh aya azonzi inung unrikuya kun migha yhaon awoh an napsa iramwa asa an rukse unara kumi tiwomoh kumi kuri ukha kotan kami kasin whar. ¹⁵Ama jighi kun asa kun roh unara kumi uvah asa kikusumi kinka vereh agura rene anwunza aya ama vonoyhaon urise unara kumi usujada. ¹⁶Kuma gura mura kowammi, ayuwa'am nang ayapikarma, ayi korgo nang aya zayhaon, aya zahku sisizi nang ayu rereh, asa an ser utambout achara kuraom vah in tin kiyhaon. ¹⁷Zah piya enka zemine vah uzizi iramwa azakuri u tambout ku nara kumi, awarken ku tambout kumi kure rizayi. ¹⁸Anang arah ankusin kagha uyaoh. Piya iri unyen, ivakzeh utambout kunara kumi. Awarkuwoh areh ku tambout koh yhaor kutambout kumi kure 666.

Chapter 14

¹Untirkiri areghe ugam kun tezeh upanah Kusihiyona, nang kun ayar 144,000 amih nang rizayhi riyhi nang riputuh ayahkaranih antin muyaon. ²Un pukoroh ariyhi izo ne marunuh mamarmasir nang uratazanuh udunn. Marunuh mani nang unma pok mansiyhi mapi risenuh urumah. ³An sepsah usivah anyaen murirah nang anyaen kumavoli manas man nang ayakun-ani. Ba piya eyaeghate usivah komih ande ayar 144,000 nazik ayaeghate amih aworih urikuyah. ⁴Aya arotoh kazazeh ateh ayaen anayorwoh, ama rangunuwoh yaen nachea arituwah arinapes, are yaen adurkunih ugam kumih atek-teghe nako varaom. Aya rirkinih anayar are isumuh izoni esrih nang ugam kumih. ⁵An zayaen ichotti ananao nayaen, andi napes. ⁶Un reghe arong kakangdao kansi wawwaraonao kamih kayap amatsara marip mu wawa aya Zouzi urikuyah-nang tirindinah, tipampanah, tiverveneh nang ayarr. ⁷Ikande ariyhii rizip, "Pukoro ukau Osiri a cheghe kan. Kadar kamateh makan kama wana. Piyah eyelli izo, kajas, nang ripuk ri marmasir, nang nayelling namamarmasir." ⁸Karong kakangdao-kavak-kandorkorao akuwoh, "urighinuh, urighinuh ubabila nawohkoko, umih oriseh atirindinah usezeh ansaku-saku mumarik mayann. ⁹Karong kakangdao-katar-kan durkorao yaen, asi vervenh ariyhii napang "napirong echekezeh uvikuh nang utsuwho kun, an kwalle ariwamah itin kiyhi ko achara kayhi. ¹⁰inang gurah sezeh arong ansako-sako muri kazaeh Desiri, ansako-sako murirkinih mun aghararanih ilong kirikazaeh Desiri. Piya etsu min anchokozehyhi unrah nang usulphur urih kumakangdao masiri nang kurim kugam." ¹¹Anjho muchokozonumi mun kangtae izo uren-kiren, an zayaen amavuntsono arikata nang katuk-ayahsi chekezeh uvikuh nang ritsuksana rikun, nang ayah asereh ariwamah ritizayhi. ¹²Ukagwu uyah non-natsuwho akwaktarih ayarih napes, aya Zavaraonaonih adukaranih Asiri arih uvurah unYesoh." ¹³Riyhji riwori-izo namapokoroh rinkuwah, "yakara-rah, aya kinih Asirih are makinuru mazikinih "yii" maziriri ma guddu ken, "sa an vontsonoh untuma-uyaen, marip mayaen madurkoro yaen". ¹⁴Un tirkiri areghe ayhiri vok, pirong izomi ananing ne kono kapiyar, aginnih arikar ribararani arithih riyhi nang kuramje acharah. ¹⁵Karong kakangdao kan kaptaeh uwatah a kandae piyah izomi anayhiremih ariyhi rizip, "Zeh uramje kupuh aseme atibuvah kadar katibuvah kamah wanah, ribuvah dirikuyah dimah yahnao." ¹⁶Piyah izomi inung anayhirimih iving-gwme uramje kuyi urikuyah, abuvah urikuyah. ¹⁷Karong kakandao uwatah kizo, ayap unakan uramje. ¹⁸Karong kakandao unakan kan chirah ajoe kanjoe, kamih kari-upiruh urah. Akangde piyah iyap uramje kuyhaki ariyhi napang. "Zeh uramje kuyhaki kupuh akongkoroh arikutu dimakozoh amarighi murikuyah, makozoh mami mamayhanao nekinih". ¹⁹Kakangdao kamih kan ving-gwme uramje kukan urikuyah akoonkoroh amakozoh murikuyah na-abuvah. Atangane nih inung ansako-sako murikazaeh Desire. ²⁰Pi gwallazani-umi an vulle yhi uyah kuroa, mayor manda wolloh uyah ajagharah utakaruh upivarka, ajagharah anstadia 1,600.

Chapter 15

¹Anreh nhku reghe riwama inung izoh agwaki nang amina agwaki:Manyenku pivigha-pezon mahn yaob uyaoh kupivigha pezon, ani reh korohm.²Nma reghe iramwa keh cira neh kumana ki gilasi terere arirkini nang uraoh. Ayeze apituwa puteku atek na aya ama rao nasara un dabba umi nang usugwu uni, nang uvaru umi iyaob rizayi runi. An yaobsi maruma mami na Kasiri kama rohyaon.³Asih sipa usiva ku Musa, pirere oh Siri,nang kusiva ku khono kugham:"Anang apu a gwakazi nang amina adung, Tituhgwaki Kasiri, piyu suru nasang.Matini nang rivinareh irini ipu, piwomoh utikovi (umayienzi) ⁴Wammi enka zaku pokoro ukhau upu, Titugwaki,agura rukse rizayi ripu tiwomoh? awar kuwo piyutepu pirepiya vur. Myienzi nasang manka ruva annyen mapu a rukse vu tiwomo awar kuwo ama vurkune anang apu a matini."⁵Atini kanang ara nma tirkiri amah wono uhaikali kugaarii koyu shaidu inung izoh. ⁶Aworu atek kami kapiri ama vur munyenku pivigha pezo mamah ruva, a yaobsi uyaah pivigha pezon. Amah rinzi makusu mavursi, udanin uterereni arhi ampeze, a gura rizzi ativarvi ten zinariya anasugwu nayaon.⁷Kuraa mung anku mu nas mumi musu raovao kimah roh manyenku pivigha-pezon a masep manzinariya pivigha-pezon mun kor nang ikozao rhe Sirih umi isu raovao zamara-mazamarara. ⁸Kuhaikali kuma koro nang anjo muwori Ndaukaka oh Sirih nan usuru Ukan. Zah piya ima suska unighe inung umuhn, kuyaah pivigha-pezon ku manyenku pivigha-pezon kumanu rarah.

Chapter 16

¹Nma pokoro rirong ri nyhi rigwaki rin kangde ari inung uraogho ku tutunu avereh nan mayhenku pivigha pizohn," janini aka wara masep pivigha pizohni mu wanta kosugwu Kasiri un rikuya."²Kunyenku kuzohni kun jara kun aka wara usep ku inung aritih ru rikuya ; magyam buna mayiman ma piu man cira yaon mami mari ukizi ku narah kuni mami nan ama banta masuksana makun.³kyhenku kovak ihun wara usehp kukun innung nh manu gwaki. Kun wan mannyho, kinne maayho mapi yah imah kaoh. ⁴Kuyhewhu kuthar kun wara usehp ku kun ana wup nan mayellezeng ama marmasir, anre ku wana manyho. ⁵Nh ma pokoro uyhenku ku marmasir kowoh, "pighi pireh piya matini payami irim nakini piya imah gurah rih ari zomi, piya mavur man awar pitemene ankusu mu. ⁶Awar ama nekse mannyho mayu rumenu nan Annabawa, pima roh yaon mannyho an sohi are ki kusu nan a suni. ⁷Nh ma pokoro ubagadi ko maneh, "Yi pikarma Kasirih piyu nirganu nasang, mateh mapu mah marivim nan matini."⁸Kuyhenku konas kun wara usehp kukun annyhi, an gura roh kun uizini kun pokso ayaor nan urah. ⁹An poksonoh nh piu agwakane/ uwohn, a gura saba/ yaksa rizayhi re Sirih, kami kari unirganu aritih rurikuyah. A wata jengnuwo va an zaor kan.¹⁰Kuyhenku kishi kun wara usehp ku kun aritih ru kursuyi ku narah kumi, marini man wara tiwomo ti kun an kaza arem ayaon awar ku piu. ¹¹An sabah Asirih kizoh awar kupiu nan ma gyambuna mayaaon an gura vono yaon u jengnuwo in kusu nan ama riseh.¹²Kuyhenku kutasi kun wara usehp ku kun a wuf ka gwaki ku yufirentis mar masir makan man pumu nasang awar an nafsa urina awar awomoh an ruva tima cira man nyhi. ¹³Ma reghe mazhir mayisiman ma thar man sighi awaohkis ami asin cizzah awori anoh ku dragon, nan annabi ichotti. ¹⁴Awar yaon mazhir masifu aseru saseh ko nang umamak amaira makana nan awomo urikuyah nasang ukih an manzeh yaon nasang awar kari wuna atuk kagwaki kapiyu nirgamu nasang.¹⁵("Ragheo man ruva kinne pituwhu! uzikinenu ureh upiya izomi nan manapsana, umi iri makusu mayi awar enka zaku chira nh kwat kuroh an reghe usiraici uyhi" ¹⁶Anreh ku yende yaon nasang atek nan aku kagha Armagidon nan ti Ibranci. ¹⁷Ku nyenku kupivigha pizohn kun wara useo ku kun inung nhvunuh. Areh rinnyi rigwaki rin ku cira awori inung nh raoghao ku tutunu nan karira kami, akuwoh, "ama ruru."! ¹⁸An nyhaghare, nan uratazanu uwon, nan aradunan kuriruwonu umi yhinzi aghwakane-uriruwonu umi upisazi umi nan ama nanah arise ken nan nonoh nu adam nari nh rikuya, uriwonu ugwaki. ¹⁹Kuroh ku gwaki kuma wakta ana kuwu natar, maraoh ma al'umai nasang man riksi.Anreh Kasiri kan ku dinne nan u Babila u gwaki, anreh kan ku roh uroh kuri ukokoh kukori nan mani masir mu innabi mami nan a yelli nan rikaozaoh agwakane. ²⁰Anvughuri nasang mun na wuru, an zaku kupi reghe amapanah. ²¹Akwang agwakazi ukankara, uzib u tikanci, anrighi ana yaor awori inzoh. An sura Asiri awar kuyah kumikuma wonuwo

Chapter 17

¹Piyhaor urhao a manyenku manaziva umi ima yaoh anasep manaziva iruvah anreh iku vere unang, "ruvah, man saa vuh ivang uchallevarhao ku gwaki kumi koku zohmi amani-masir ma dung. ²Areh nang kun na awomoh urikuya aku riseh uzina. Areh nang mani-masir mi nabi na aya zohm kurikuya aku bugum." ³Anreh kunyenku kumi kunku zikam inung amazir ajagham arimi, anreh nku reghe a pinyogwo i zohmi izoh apirong pinama perimi pin kori nang azayi ivang pinama pe rimi kami pin rih atih a manaziva nang atuma rikiri. ⁴Pi nyogwo umi ima rene makusu mu (purple) anreh pi nama pe rimi kami ammarene pin marerene mu zinariya, akwang avur nang marerene. Ima yhaom iri-ri ku zinariya acara kayhi kin kori nang ankusu muyimun mu zina. ⁵Izoh in tin kiyhi amma nyakara arizayi rimi riri ama'ana manisanani: Babila ugwaki, muna uma challevarhao nang un kusu muyimun mu rikuya". ⁶Nreghe pi nyohomi ima bugu ama nyo ma rumeni nang ma nyo ma ya riving nang Yesoh. Adhaor kami nang mma reghe yhi, mma rah seri amina kadung. ⁷Ama anreh maleka mami manku verun nang, "Yemmi erene pi seri amina? man mighavuh ama'ana mapi nyoho umi nang kunara ko rimi kumi ku tihaniyhi, kunara korimi kumi kuri atih manazi-vah nang atuma rikiri. ⁸Kunara korimi kumi nan pereghe kuma, rim, kuzakurim ne kini, ama kura pattu ruvah daga a whaok kazakan marasa. Anreh konkatu rajarikun atiyitiri. Aya azohnzi unrikuya, aya nang arotoha ma nyakara azayi ayhaon inung ana vah u vuh cetti uma suwa mu rikuya-anka pokoro amina adhaor kami nang a reghe unara korimi kumi kurim, kuzakurim ne kini, ama kura pattu ruvah. ⁹Nakini, kusi kagha asuwu kami kari ti pamvah, Atih amanazi-vah areh an zagha mumi na pinyoho umi izohmim. ¹⁰Agura veh awomoh amanazi-vah Awomoh ishi ama riksi, urhao irim, anreh urhao iroto ma ruvah; kadhaor na eruvah, enka takka anreh adhaor na cini. ¹¹Kunara korimi kumi kurim, ama kuza kurim nakini, kure piwomoh uritih rikun upi vigha-pizohn, ama kure kurhao inung awomoh amanazi-vah, anreh kun rama ka yitiri. ¹²Ma tatung rikiri mami napereghe mare awomoh rikiri ami arotoma sere urara kutiwomoh, ama anka sere usiru ne awomoh un awa (hour) urhao yhaon nang kunara korimi. ¹³Ankuri asuwu karhao, anka rhao unara korimi kumi usiru uyhaon nang uikoh. ¹⁴Anka rise riwuma nang konoh ku gham. Ama konoh ku gham kanka rhao awarkuwoh ireh Zonzo o titti nang piwomoh owomoh-nanyhi nang aku kayha yhaon awo arhao, anerveni, nang aya rivin. ¹⁵Maleka mami man verun nang, "mani-masir mami na pereghe, atek na ku challevarhao kuma zohmim, areh ayhaor, marho madun, nang ti vervene. ¹⁶Atuma arikiri rima nang pereghe ani nang kunara korimi anka vunoyhaon uchallevarhao. Anka tara kun zah kiramwa nang zah makusu mu rene, anka nyakara inama ikun, agura poksoh kun nasang inung unrah. ¹⁷Awar kuwoh Kasirih kama rene ken inung anasuwu na yhaon asa anrise ikusu kimi na isuni kenang arume arhoa unara korimi usiru uyhaon amaka ravah adhaor kami na avereh aSirih a koroh. ¹⁸Pi nyoho umi na pereghe ireh kurho ku gwaki kumi ku seri tiwomoh anawomoh urikuya."

Chapter 18

¹Atini ka ra'arana nh reghe u mazu kuyenku kusun tozzono awori izoh kuri unirgamu agwakane, nan uzakaonanu uyi. ²E zene majina ari yhi a gwakane, awo, "urighu, urighu u Babila ugwaki! kuma wana katek ka zom Kasifu, makongsozong ma mazhir mayiman, nan makengsozong man kusu nasang nan an naon mu riziri. ³Awar mayinzi nasang mama seze masaku mutuma usumu uripum. Piwomoh urikuya ima rise utuma usunu uripum nan kin. Atajirai urikuya ama wana ayu rih tu nirganu utuma usunu uripum nh riha urihi". ⁴Ande nh ku gura pokoro rimazu rinyhi riwari izoh, re cira uya awari nan kin, ina yaor a nang, awar ken innan zaku wang zana in vang nan kin, awan ken innan zaku sere u bala'i ne kin. ⁵I vang ikin ima kengsuwuwo aka kwangurwo akajagha izoh, Kasirih kama dinne ama anang akin ayi'ani. ⁶In guddu kin kinne kennan kima guddu arong atini, in bii kin tiva ariti ri kusu nan kima riseh, innung in cup kima rirkiri, rirkivini tiva awar kakin. ⁷Kennan kimah zavao ritih rikin innung Luxury, in varaze kin nan mapokoro nan kasuwu sir ken. Awar kimah vere a suwuh ka kin, nh zomi kinne ki sarauniya, mini nh zang ku kumbu man zaku nanah a magha," ⁸Awar ken atuk karao ubala'i ukin a toroh kin, kukaoh nasao nan igwam. urah an ka pokso kin na piling, awar pikarma Kasirih piyu nirganu are yi en ka temeniri. ⁹Nwomo urikuyah ami erise anang utuma uripum har aka wuru nan kin, an magha nan ukuzzunu /riwozo awar adhaor kami nan areghe an joh mu poksunuwonu ukin. ¹⁰Anka yaozazaonao aran gani, yaon, asin kawao ririllipovo, ririllipovo makana nh roh kugwaki, Babila, kuroh kisisazi! Awar adhaor nachini mateh makin maruva". ¹¹Aya pizeh agwakazi urikuyah an maghana nan nasuwu sir awar kakin, ukuwo za piya epi gura zemene makusu makin. ¹²Ma kusu man pha mumi nan apok mim, nan anpha mun terereni, nan akwang a Liferrma, nan ma Lu'u-Lu'u nan ma Litin ma regdeni, na ma hajja ma urihi mu ruwar garura, nan ku siliki, nan alharrihi ri sen han natih nu yha urentu imusimus nan makusu mami nan a sene ana tih ni korghwo, nan nama marikwang ri terereni, ¹³Nan kirfa, nan ankusu mi yaji, nan utumari urah, nan umar nan Luban, nan marmasir mi inabi, nan manighiss /manuk, nan kumalla kulikama, nan Likama, nan inagha nan magam, nan ma dawakai nan an kehe mu doki / mupi varka, nan avereh nan mavoh man yan'adam. ¹⁴Iraoh imi nan Re rene asuwuhum nasang nan unirganu upu muma comunu nan pu iLuxury ipu nasang nan udaraja upu uma wuru, an ka zaku pi nama azuwa. ¹⁵A zizini aakazi ama kusu ma ami ama yelli ikorgho tukin./awor ka kin, anka yazane inari marangani awar ku khau ivura ikin, mayizi nan kasaoh agwakane. ¹⁶An ka wo, kaito, kaito nan kuroh kugwaki kumi kuma rene makusu marib mu Litin nan makusu mu jar garura nan ku jan alharini, nan ke rene makusu nan azurfa, nan akwang ikorgho nan ma Lu'u-Lu'u! ¹⁷Adhaor kavao udukiya umi nasang nh wanta. "a kokozene ama wasa mamarmasir, nan aninzeni, nan a kokozeni nasang na aya aku zuwa ubiya usunu yaon / usunu umavoh mayaon an yaozane marangani. ¹⁸An rene majira nan ureghu on joh mu poksunuwonu ukin. An wo "Kiriku roh kusighi uroh kugwaki"? ¹⁹An rise anteh /kavutu/ kuvullu ama tih ayaaon, arene majina, aseri mayizi nan kasaoh. Kaito, kaiton kuroh kugwaki katek nan aya mawasa ma marmasir ama yelli ikorghom, awar adhaor kavaoh kuma rigi." ²⁰"Rigarao aritih rikin, izoh, ayini arumeni, naghenk, nan areveneni, awar Kasirih kama cidda mateh mayin nh kini". ²¹Kirong kiyenku kinirgami kin zika ri rong rikwang ri sighi rikwang ruwazao atah rin nh manu gwaki, awo, innunk atek/tehtek kama, Babila, kuroh kugwaki an tah kun ajhaos nh nirganu, an zaku pi gura reghe kin. ²²Ringyhi re vavi amajita, asibsani, a pervezeni iseruwa, nan apervezeni aligaita, an zaku pi pokoro aringyhi ruwazao rikin. ²³An pheze mu pitila man zaku pi pezunuwo nh yin an zaku pi pokoro ringyhi ruango va re marya innung nh kin, awar ayurih kupu yaon are nanoh nayah tiwomo nh rikuyah, are tu sihiri upu nan pima zika na suwuh na al'umai mim / Yaor. ²⁴Innung ukin nan a zuwa mannyho ma reveneni nan mayu rumenu, nan mannyho maya nan a wunza nh rikuyah."

Chapter 19

¹Anang arah ama vaohraoh mpokoroh irangmwa ke chira ne rinyhi rigbwaki re yhaor a dunn izoh asiri akowo, "Hallaliyah kuwaska uchangwu, nang usuru uri nang Kasirih ka wuri. ²Mateh nakan marip areh rivim, kama temeneh uvapkwa vaoraoh ku gbwaki kumi koh nازه urikuya nang kanon ka matabsana ka yi kan. Aguddu a kan a warka mannyo ma rereh ma Siro mami na kama neke." ³An vere avaok: "Halleluyah! Anjo mun cho maze rara" ⁴Areveh akiri anass ativah ami na anarah anas ami asin voh an tutu a changhha Siri kami ka zomi atiwomoh tikan. Aku woh, "ken. Halleluyah!" ⁵Ringnyhi rin cira awori atek ka zom ka tiwomoh, aku woh, changhha ni a Sirih, aya reh arereh akan, aya apokoro ukau ukan, aya azaku re kirangnwa nang ayha a sisazi. ⁶Ngura pokoro a rinyi ne reh yhaor a gbwaki, kinne mariri na maminasir ma gbwaki, kin ne uchallenu uriru ugbwaki, akuwoh, "Halleluyah! Kasirih ke seri timowoh, ka serei timowoh ti kusu nasang. ⁷San i gaoraonaoh a rentene a changha Sirih awarku ruvanu ku penge ki runga kugam nang kuwo Rinni kami kama napsana. ⁸Ama jaoh kan, kan rene makusu masin terere mavur mu linen." ⁹Kunyenku kun vere nang mini, "Nyakara anang arah: An zikine ayah na ama kanghha yaohn upenge ki rungu kugam." Agura woh nang mini" Avere rah a rivim are avere Sirih." ¹⁰Mini ntutu ana vinah nakun a changhha kun, kun woh nang mini, "su rise ken! Nre pirere ne pigghi unam nang akoni ami ayaop masara ma Yesoh. Changhha Sirih, kuwaghha ku masara ma Yesoh kureh mazir mu anabci." ¹¹Nreghye izo Asirih in wonto, ntirkiri a reghye pivarko pivok. Piah ituwim ire piya naku kande awoh piah vur nang piya rivim. Nan rivim na eku rise mateh nang riwuma. ¹²Ayizih ayhi an suw urah usin gauzoeh a ritih riyhi anreh nawozoh na gbwaki na rim. Ari rizaghyh na ama nyakara zah piyi yaoh, yhi nazik. ¹³Ari makusu na ama rene a mannyo, rizaghyi riyhi ankuwo avere Asiri. ¹⁴Aya riwuma izo sin and dorkoni yhi in varka ivoksi, ari makusu ma linen, ma vok ma vur ¹⁵Awori a noeh kayhi katan kami na isin challaze maroh nang kan, a yelli tiwomoh nang karowo ka pikorwo. A tuksana a tek ku gbwallenze mani mu voh kuyikun ko Siri. ¹⁶Ari rizaghyi na ama nyakara a makusu mayhi na ibambam iyhi." Piwomoh o womoh nang pikarma or karma." ¹⁷Nreghye unyenku kun yoezih anniyh. I kangreh a ringyhi ri gbwaki anoen mi zoh "Ruwani, a konsuzuwoh ayelli upenge ku gbwaki ko Siri. ¹⁸Ruvani a raoh inama eh womoh inama eh rumi ariwuma, inama eh rum a sisazi, inama ivarka nang aya tiwi, nang inama eh yhaor nasang areh nang ayah a zan areh, ayha zakure kirangwe nang aya sisazi. ¹⁹Nreghye urara nang awomoh murikuya nang ayha riwuma ri yhaoh. An sin konsuzuwoh an yelli riwuma nang piya ituwi a pvarka nang ayha riwuma riyhi. ²⁰An puru unare kumi nang anabawa mi cotti ami ama rise anang a gbwakazi nang yhi. Nan anang ami na ima kokoze ayha ama sere ulamba ku nara kumi agura changhha yhi. Uvah ku yhaoh na ama taongaoneh inung urah usini goabzaoh an sih voh. ²¹An wunza ayha taka nang katan kami ka chira a naoh ka piya ituwi a pivarka. Anaohn am an raoh inama eh ya ama kizi kume.

Chapter 20

¹Anreh unku reghe akangda kasi tuzonoh awori izoh, ayaop uwonozong kowok kadungari, ari anyhen adersi achara. ²Ipuruh uviku kumi, piyorwoh pichettimih, pireh piviku, vah pisipuh, asisi yhi atiwa uduvu. ³Atanganne yhi awok kadungari, awura kan amumakan uyhi. Saisu guranvatazeh atirindina atiwah uduvu kunku. Unran-nuh rah, anka viskinne yhi arong kadaor ka chini. ⁴Un-reghe anarirah, ayah zonzi anre aya namah royaoon rikutu dimateh, ungurah reghe amavoh mayeh nama kuru yaon atih awar asi tarkaze Yesi nang avevereh Asiri. An rotoch chekze uviku ko risuk-sana rikun, ama vonoh yaon usereh ariwamah itin kiyaon ko achara. Anguddu uvoh, azomoh ariseh atiwoomo nang Yesoh atiwati uduvu. ⁵Kutakaru kuma kinuru man guddu man uvoh inung atiwa uduvu ku. Uchonu uruh ure ozohn umakinuru. ⁶Aya an kacho unchonunuzoni umakiniru areh aya zikini avursi, anatih nayhaon kukha ku vak ku zakun usiru uya0n. An kawana areve asirinang a Kristo aka rise tiwomoh nang yhi atiwa uduvu ku. ⁷Natiwah uduvu ku terarh, anka viskine pisipuh aworo ukarvu. ⁸Ichira jarayhi sa ikavatazeh atirindina intum inas urikuya-Gog nang magog-ayende yaon amane riwuma. Ankare rifighi ne isan iripuk rimarmasir. ⁹Anchiruzoh amachandari arikutu rurikuya ajing-gwinuwah avaoon karumeni, kuroh narothim, urah uworih izoh unturo araggwaneh yaon. ¹⁰Piviku, umih imah vatazeh yaon, an tanghaneyhi inung ajing kasi puvurun unsulpur, katek napivuku nang kumegharung kichotti atanghazanim, anrah chokozeah yaon rikata nang katuk unren-kiren. ¹¹Anreh unku reghe arirah kavok kachitiri nang piya izohmi ukan. Kajhaos nang izoh anranguruwoyaon nang yhi, aviza ateghe kuwoh ankanam. ¹²Unreghe ukha-pirowoh nang machiri-an yazaezih apatih arirah kami, an wonovah, agura wonoh arong-avah uvoh. Antemene amakinuru anarah ayakari anvah mih, timanang mayaon. ¹³Ripuk rimarmasi dinroh amakinuru madin, kukha nang kukarvuh anroh makinuruh mayaon, antemene makinuru mami anatih ankusu na mama mariseh. ¹⁴Ku kha nang kukarvuh an tanghane yaon inung ajing kurah. Ku kha kovok-kajing kurah. ¹⁵Na rizayi ripirong rinyakaranih rin ana vah uvoh, anku nurkarah yhin inung ajing kurah.

Chapter 21

¹Anreh nh ku reghe izoh pas nang kurikuya kupas awar izoh izoni nang kurikuya kuzoni ama vaoraoh ku manu gwaki ku rota kun unakun. ²Nh reghe uroh kuvur uRusahalima upas, umi otoro jhaos awori izoh nang Kasirih, ama namsana kinne ka mariya awar kaporumi. ³Nh pokoroh rinnyh rigwaki awori nh kursiye renkuwo, "reghe! kazomi Kasirih kari nang nonoh na Adam, nang kan zomoh nang yhaon. An wana ayhaor akan, Kasirih aritih rikan kan ra rih nang yhaon nang kan gura wani Kasirih kayhaon. ⁴Kan vezeh majizin mayhaon ana yhizi nasang anka zaku pi yelli ukaoh, vah kasugwhu sir, vah kasaoh voh ivura awar ankusu muwhas muma vaoraoh pituwa. ⁵Piyah izomi nh kursiye kumi iwah, "reghe! nh ma rene an kusu nasang nh nang mupas. "Ewo, nyakara arana ajhaos awar maverene ma ma rumeneni nang rivim." ⁶I vere nang mini, "ankusu mu a ruru! nh reh Alpha nan Omega, usenemu nang mararah. Nang piya ipok userih man rohyi aparua awore mayelle zeng ma marmasir movok. ⁷Piya eyelli nasara en zuwa uwuru ankusu mu, mini unang nh nang wana Kasirih kayi, yhi inang wana konoh kanang. ⁸Anreh nang ayu kau, nang ayu zah urumenu, nang ayi izizih nang awunzani ayhaor nang ayu tuma usunu uripum, nang aya mayighe, nang adorkonon ama reveh, nang ayi cotti nasang, kazomi kayhaon kan ka wana inung nh tafki korih nang urah uvok kun kure khaoh kovak. ⁹Kuraoh amayenku pivigha azohn ku ruva nang mini kumi ku yaop masehp pivigha pizohn akori ang mayha mawuri, kun woh, "ruva ina nang sabu amarya, piyowo ukonoh ku Bam." ¹⁰Anreh kun ku zikam amazhir ama kana arikwang rigwaki akwangari a sang uroah kuvur Urushalma nh sih tozzono awori izoh nang Kasirih. ¹¹Urushalma urih uzaovaonaonu Osirih, matereh mu ni masighi rikwang mai tamani kinne rikwang ru jasfa garu kinne karau. ¹²Kuri ugaru ku gwaki nan na toghoromg nang mayenku rikiri amava ana toghorong nami, ama nyhaza azahyi rikiri ana vah ati verene ti nonoh nu Isra'ila. ¹³Ama cira mannyhi narong nathar ama riva ma mum narong nathar nh kudu narong nathar ananena nang uyama narong nathar. ¹⁴Ku teng kuroh kumi kuri i chira rikiri a ivah, a tarkaninni a zayhi rikiri anavah a zayi ana gbweg rikiri ana vah a konoh ku gam. ¹⁵Yi piya e vereh nan mini a yaoh a tih ku runtuzenu ku zinariya i rutuneh uroh kumi, ana rong na kun nang mateng. ¹⁶Ku roh kumi nan ukwargaruku nan upandaru nasang u muzi raoh. I rumtune uroh kimi nan kati ku runtunenu, i mill inagha rikiri a ivah a yaozi (u pandaru kin u kwargaru ukun nan kayaozu ka kin nasang umu raoh). ¹⁷I gwura runtune mateng makon 144 a riti ru runtunenu o yan adam (umi ure uruntunenu uyhenku). ¹⁸Kuteng kumi kusuwa nan yasfa kuroh kumi nan u zallu zinariya, kusiyyi madubi mami masih terereh. ¹⁹I chira uteng kumi an kawata nan imus i mus i mus ekwang a ribsi rizoni rereh jasper, re vak rin reh sapphire, rethar rin reh a gate, re nas rere emerald. ²⁰Ri shi rire onyx, ru tasi rireh carnelian, ripi vigha pizohn chrysolit ri ma naszivah rireh beryl, ri pivigha pivak rin rire chrysoprase, ri rikiri araoh rih rire jacinth riri kiri ari vak unarin rin rireh a methyst. ²¹Na rong rikiri anavah malu'alu'ai rikiri ana vah mim ko kariki karaoh ku yelli kan nh lu'ulu'u kuraoh tirindina turoh kuni areh usuh o zurfa kannieh madubi nagwarang. ²²Nh roto regheh uraoghaoh ku tutunu nh roh kumi awar pikarma Kasirih nasang nan konoh ku gam nazik areh kuraoghaoh ku tutunu kumi. ²³Ku roh kumi ku zakun usuh nyhi vah upii ukah an terereh nh kun awar uzaovanu o Sirih uma roh ku anpezhe, kun unakun pitilla pikun konoh ku gam. ²⁴Mayinzi man jara inung a peze mu roh kumi kawomo urikuya unani an yende u daukaka oni inung aman. ²⁵Na rong una nami an zaku wura nan ana yira, zah katuk una kan inari. ²⁶Anka yende u daukaka nan u daraja u mayinzi innung a man. ²⁷Zah kirong kirangwa ki ri ziri kimi ken ka nana a ningeh innung aman. Vah piya eku riseh anang an ching nan i chotti anka ningeh, are usu oya nan ama nyhaza a zayi a yaon innung ana vah uvoh a konoh ku gam.

Chapter 22

¹Kunyenku kun sam u mana ku manimasir mavook, mavur na teng. Asin suma a wori a tek a zon ka tiwomoh teh Sirih nan kugam kimi. ²a teti ku karata ku rho kumi. Ama petteh mu mana kumi anra katih ku voh kan rim, ari i sumuru i rvi i muzu a kiri a tivah, asin rukse i sumuru ko uriku pih. Tivah teh tih kami tire uwan u ghgharghane mayinzi-mayinzi. ³Ki kuskaza man ka zah man. Kazom ka tiwomoh teh Siri nang kugam konka rih uroh kumi, arereh ayhi anka rerene yhi. ⁴Anka reghye annyen muyhi, rizaghyhi di yhi rind dhi ana tin a yoehn. ⁵Katuk kanka za kan; anka suni yoehn ampeze mu rivak bokoh annyhii awar kuwoh Kasiri Pikarma kan bangara un yoehn. An yelli tiwomoh maza rarah. ⁶Kunyenku kin woh nan mini, "Kure a vere u puru a rivim. Pikarma, Kasiri k mazir ma annabawa, ka tuma unyenku kun sah a pireru khan anang ani an wana zah marangazana." ⁷"Tirkiri! Man ruvah kini-kini! An zikine piyah dorkoni a seri kenna a vereh annabci avah arah a vere." ⁸Mini, Yuhanna, mi ma pokoro a reghye anang arah, ntutu ana vinah nu nyenku a changgha kun, kun ko saam a nang arah. ⁹Kun woh nang mini "Su rise ken! nre pirereh unam ne puh, nang a konawi annabawa, nan ayah a dorkoni avere avah arah, changgha a Siri!" ¹⁰I woh nang mini, "Kasu wurah avere annabci a vah ami, kadhaor kara piti. ¹¹Piyah i zaku vurah, i karim un zah uvur u yhi. Piya i zayi matini, i karim uza ku matini ma yhi, piya i vur, i karim ana nang mu vur mu yhi, piyah isin vezeneh, i karim ana nang ama veze mayhi." ¹²"Tirkiri! Man ruvah kini-kini. Kureze ku nang kuri nan mini, nka beh kowan a runtune anang na eh riseh. ¹³Mini nre ku alfa nang ku omega, piya zon nang piya wuri, ke semeni nang mararah. ¹⁴Aya ziki are aya guzu makusu asa an wan aya an zuwa a wara ku raoh a tih ku voh a ningghe u roh kumi teh toworong. ¹⁵Uyah na asang a rim, a yah tichama, a yahmi aku nonzono nang annyhowo ami aza kure annyhowo a yhaon nan a rumi ami aza kure a rumi a yhaon, ayin sin wuhnza a yaor, ayah mavereh, nan kowan umi i rusu anang mi chotti. ¹⁶Mini, Yesoh, ma tuma unyenku kunang kun waghghaa anang a rah un ikklisiya. Mini nre kunoehk nang ki paggha ki Dauda, ki rerun kimi keku bangara u moapkwi." ¹⁷Mazir ma Marya makoh, "Ruvah!" Sa piyah i pok i vere, "Ruvah!" Piya i pok u ser, i rup, kowan i rusu, i rup a zuwa mani masir mu voh. ¹⁸Nsin wagghaa, kowan eh pokoro a vere annaci avah arah: piyah eh pirem, Kasiri kanka pire i pizi imi na a nyakara ana vah ara. ¹⁹Piyah eh tuzah a vere a vah annabci ara, Kasiri kanka tuzah ureze ko tih ku voh nang ku rho kuvur na a nyakara ana vah arah. ²⁰Piyah eh wagghaa anang arah eh woh, "Yih! Man ruva kini-kini." Ken! Ruva, Pikarma Yesoh! ²¹Sa kuwaska ku Pikarma Yesoh kun ka ka ri nang kowan. Ken.